

## Školní vzdělávací program Církevní gymnázium v Kutné Hoře



„Libertas, Eruditio, Veritas“  
(LEV)

**OBSAH**

<b>1.</b>	<b>IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE .....</b>	<b>5</b>
<b>2.</b>	<b>CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....</b>	<b>6</b>
<b>2.1.</b>	<b>VELIKOST A VYBAVENÍ ŠKOLY.....</b>	<b>6</b>
<b>2.2.</b>	<b>CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU.....</b>	<b>8</b>
<b>2.2.1</b>	<b>CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ.....</b>	<b>8</b>
<b>2.3.</b>	<b>DLOUHODOBÉ PROJEKTY.....</b>	<b>9</b>
<b>2.3.1</b>	<b>MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE.....</b>	<b>9</b>
<b>2.3.2</b>	<b>OSTATNÍ DLOUHODOBÉ PROJEKTY.....</b>	<b>9</b>
<b>2.4</b>	<b>SPOLUPRÁCE S RODIČI.....</b>	<b>10</b>
<b>3.</b>	<b>CHARAKTERISTIKA ŠVP LEV.....</b>	<b>11</b>
<b>3.1</b>	<b>ZAMĚŘENÍ ŠKOLY.....</b>	<b>11</b>
<b>3.2</b>	<b>MOTIVAČNÍ NÁZEV.....</b>	<b>12</b>
<b>3.3</b>	<b>PŘIJÍMACÍ ŘÍZENÍ.....</b>	<b>13</b>
<b>3.4</b>	<b>MATURITNÍ ZKOUŠKA.....</b>	<b>14</b>
<b>3.5</b>	<b>PROFIL ABSOLVENTA.....</b>	<b>16</b>
<b>3.6</b>	<b>VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE.....</b>	<b>17</b>
<b>3.7</b>	<b>ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....</b>	<b>22</b>
<b>3.7.1</b>	<b>ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI.....</b>	<b>22</b>
<b>3.7.2</b>	<b>ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....</b>	<b>23</b>
<b>3.7.3</b>	<b>ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI .....</b>	<b>23</b>
<b>3.8</b>	<b>ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT.....</b>	<b>24</b>
<b>3.8.1</b>	<b>PROJEKTY.....</b>	<b>32</b>
<b>4.</b>	<b>UČEBNÍ PLÁN.....</b>	<b>86</b>
<b>4.1</b>	<b>ZKRATKY VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ.....</b>	<b>92</b>
<b>5.</b>	<b>UČEBNÍ OSNOVY.....</b>	<b>93</b>
<b>5.1</b>	<b>ČESKÝ JAZYK A LITERATURA.....</b>	<b>93</b>
<b>5.2</b>	<b>SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA.....</b>	<b>120</b>
<b>5.3</b>	<b>SEMINÁŘ Z LITERATURY.....</b>	<b>123</b>
<b>5.4</b>	<b>ANGLICKÝ JAZYK.....</b>	<b>128</b>

5.5	SEMINÁŘ Z ANGLICKÉHO JAZYKA.....	150
5.6	NĚMECKÝ JAZYK.....	156
5.7	SEMINÁŘ Z NĚMECKÉHO JAZYKA.....	169
5.8	FRANCOUZSKÝ JAZYK.....	175
5.9	SEMINÁŘ Z FRANCOUZSKÉHO JAZYKA.....	185
5.10	ŠPANĚLSKÝ JAZYK.....	189
5.11	SEMINÁŘ ZE ŠPANĚLSKÉHO JAZYKA.....	198
5.12	LATINSKÝ JAZYK.....	202
5.13	MATEMATIKA.....	209
5.14	SEMINÁŘ Z MATEMATIKY.....	222
5.15	DESKRIPTIVNÍ GEOMETRIE.....	227
5.16	SEMINÁŘ Z DESKRIPTIVNÍ GEOMETRIE.....	232
5.17	INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA.....	237
5.18	APLIKOVANÁ INFORMATIKA.....	246
5.19	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE.....	252
5.20	DĚJEPIS.....	256
5.21	SEMINÁŘ Z DĚJEPISU.....	278
5.22	ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD.....	282
5.23	SEMINÁŘ ZE ZÁKLADŮ SPOLEČENSKÝCH VĚD.....	298
5.24	KŘESŤANSKÉ KOŘENY EVROPSKÉ CIVILIZACE.....	302
5.25	FYZIKA .....	306
5.26	SEMINÁŘ Z FYZIKY.....	322
5.27	CHEMIE.....	331
5.28	SEMINÁŘ Z CHEMIE.....	343
5.29	BIOLOGIE.....	349
5.30	SEMINÁŘ Z BIOLOGIE.....	365
5.31	ZEMĚPIS.....	370
5.32	SEMINÁŘ ZE ZEMĚPISU.....	401
5.33	PRAKTIKUM Z PŘÍRODOVĚDNÝCH PŘEDMĚTŮ.....	412
5.34	HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	418
5.35	VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	433

<b>5.36</b>	<b>DĚJINY VÝTVARNÉHO UMĚNÍ.....</b>	<b>444</b>
<b>5.37</b>	<b>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA.....</b>	<b>447</b>
<b>5.38</b>	<b>ČLOVĚK A ZDRAVÍ.....</b>	<b>455</b>
<b>5.39</b>	<b>TĚLESNÁ VÝCHOVA.....</b>	<b>462</b>
<b>6.</b>	<b>PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ.....</b>	<b>473</b>
<b>7.</b>	<b>EVALUACE A AUTOEVALUACE.....</b>	<b>479</b>

## 1. Identifikační údaje

**Název školy: Církevní gymnázium v Kutné Hoře**

**Forma studia: osmiletá denní**

**Zřizovatel: Biskupství královéhradecké, Velké náměstí 35, 500 001 Hradec Králové**

**Adresa školy: Jiřího z Poděbrad 288, Kutná Hora, 284 01**

**Ředitel: PhDr. Stanislava Lisková**

**327 512 361**

**[liskova@cgym-kh.cz](mailto:liskova@cgym-kh.cz)**

**[www.cgym-kh.cz](http://www.cgym-kh.cz)**

**Platnost ŠVP ZV: od 1. září 2007**

**Platnost ŠVP G: od 1. září 2009**

**IČO: 02457105**

**IZO: 108032876**

**RED-IZO: 691006199**

**Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Eva Hartmanová**

**[hartmanova@cgym-kh.cz](mailto:hartmanova@cgym-kh.cz)**

**Součástí školy: Gymnázium - osmiletý studijní cyklus, denní studium**

**Školní klub – volnočasové aktivity a nepovinné předměty**

## 2. Charakteristika školy

### 2.1 Velikost a vybavení školy

Církevní gymnázium v Kutné Hoře je přímým pokračovatelem Církevního gymnázia sv. Voršily založeného roku 1993 a nadále sídlí v prostorách barokního kláštera postaveného v letech 1735 – 1743 podle plánů Kiliána Ignáce Dientzehofera. Polygonální stavba však zůstala nedokončena, severní a západní křídla nebyla nikdy dostavěna. Klášterní kostel Nejsvětějšího srdce Páně byl postaven v letech 1898 – 1901. V tomto prostoru se konají školní bohoslužby.

Základním úkolem Církevního gymnázia v Kutné Hoře je vytvoření takového školního společenství, ve kterém je rozvíjena osobnost žáka, jeho nadání a rozumové schopnosti a ve kterém je přítomen duch evangelia ve svobodě a lásce. Důraz je kladen nejen na vzdělávání, ale také na výchovu.

Církevní gymnázium v Kutné Hoře má schválenou kapacitu 240 žáků v oboru gymnázium všeobecné osmileté a kapacitu 100 žáků pro školní klub (činnost zahájena v září 2007), je přidruženou školou UNESCO.

Na Církevním gymnáziu v Kutné Hoře se jako první jazyk vyučuje angličtina. Od tercie si žáci zvolí druhý cizí jazyk – francouzštinu, španělštinu nebo němčinu. V kvintě, sextě a septimě se vyučuje latina (v kvintě povinně, v sextě a septimě v alternaci s deskriptivní geometrií).

Církevní gymnázium v Kutné Hoře nabízí množství povinně volitelných předmětů (matematika, praktika z přírodních věd, digitální technologie), seminářů (z fyziky, zeměpisu, českého jazyka, dějepisu, základů společenských věd aj.), nepovinných předmětů (náboženství, konverzace z cizích jazyků, sportovní hry) i kroužků - hodiny tvůrčího psaní, výtvarné činnosti, pěvecký sbor aj. Od školního roku 2007/08 část těchto aktivit vykonává i školní klub.

Církevní gymnázium v Kutné Hoře si klade za úkol připravit žáky pro další studium, zejména na vysokých školách. První čtyři roky osmiletého studia je kladen důraz na všeobecné vzdělání se zaměřením na rozvoj komunikačních a jazykových schopností, matematické vzdělání a výuku prvního cizího jazyka. Proto je navýšena (oproti povinnosti) hodinová dotace v matematice, českém jazyku a cizím jazyku. Zdůrazněna je role kompetence k učení a řešení problémů. Další prioritou výchovně vzdělávacího procesu je seznámení se s hodnotami (kulturními i civilizačními), které přinesla světu křesťanská kultura. V praxi to znamená, že je posílena hodinová dotace předmětu Základy společenských věd.

Nabízíme výchovu a vzdělávání, jež jsou pevně ukotveny v systému křesťanských hodnot jako jsou svoboda, láska, úcta k pravdě, respekt k jinakosti a jiné, pomocí nichž naplňujeme preevangelizační charakter školy. Předmět Náboženství je na naší škole vyučován jako nepovinný předmět. Zájemci jsou soustředováni do skupin podle počtu a věku, v případě nutnosti i napříč více ročníky. Základem pro výuku jsou osnovy Náboženství schválené ČBK. Církevní gymnázium poskytuje službu výuky náboženství také ostatním základním a středním školám v Kutné Hoře. Děje se tak na základě každoročně obnovované dohody.

Církevní gymnázium v Kutné Hoře se zaměřuje také na oblast výchovnou s důrazem na etické aspekty. Pro tento účel má vypracován Program osobnostního rozvoje žáka, který je podrobně rozpracován do jednotlivých ročníků a klade si za cíl provázet žáky v jejich vývoji a současně předcházet sociálně patologickým jevům.

Posláním Církevního gymnázia v Kutné Hoře je vzdělávat a vychovávat žáky, nabízet pomocnou ruku ve vývoji od dítěte k dospělému člověku v řadě oblastí. Na prvním místě usilujeme o budování osobnosti jako samostatného, tvořivého, radostného a zodpovědného člověka se zdravou sebedůvěrou, který ví, kdo je, co chce a kam kráčí. Dále se snažíme o rozvoj schopnosti žáka být aktivním členem společnosti, vyznat se v ní a aktivně vytvářet různá společenství. A v neposlední řadě se zaměřujeme na jeho schopnost se specificky nebo profesně v životě uplatnit.

Jsme přesvědčeni, že základem každého vzdělání je **vzdělání všeobecné**, které spočívá v **kultivaci řeči** jako nástroje myšlení a komunikace, **rozumu** jako nástroje kritického rozlišování a **smyslu** jako bazálního motivačního nástroje vůle a zároveň orientačního rámce celé existence.

## Vybavení školy

V době vzniku gymnázia jsme nepřevzali ani fungující školní budovu, ani pomůcky a zařízení, proto bylo nutno zajistit veškeré školní vybavení – od nábytku po vyučovací pomůcky. Důraz byl kladen vždy nejdříve na zajištění prostoru pro výuku, až pak na pomůcky a didaktickou techniku. Do dnešního dne se podařilo vybavit školu základní didaktickou technikou, počítači a nyní se zájem bude soustřeďovat na doplnění vybavení laboratoře a jednotlivých odborných učeben. Tělesná výchova se vyučuje v pronajatých tělocvičnách, případně jiných zařízeních (bazén, zimní stadion apod.) Na stavbu vlastní tělocvičny nejsou finanční zdroje ani vhodné prostory. V blízké budoucnosti je nutné uvažovat o využití klášterní zahrady pro tělesnou výchovu (stavba hřiště, příp. atletické dráhy apod.). Velikým kladem školy je rozsáhlá oddechová zóna zeleně patřící ke školnímu areálu, již lze využít pro potřeby výuky i k volnočasovým aktivitám školy a školního klubu. Kromě kmenových učeben je škola vybavena laboratoří pro výuku fyziky a chemie, počítačovou pracovnou, výtvarnou pracovnou, jazykovými učebnami, žáci mohou využívat knihovnu se studovnou, vybavenou počítači. V září 2011 začala škola využívat i aulu, jež vznikla nákladnou rekonstrukcí v prostorách bývalé tělocvičny. Ve škole funguje bufet, vlastní jídelnu škola nemá, žáci si mohou k zajištění obědů vybrat ze tří školních jídelen v okolí. Přístup žáků a zaměstnanců školy je umožněn prostřednictvím vstupního bezpečnostního čipového systému.

## 2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen převážně plně aprobovanými učiteli, výborně je zajištěna výuka jazyků, španělštinu, angličtinu a konverzaci v těchto jazycích vyučují rodilí mluvčí s pedagogickým vzděláním. Výuka některých předmětů je zajištěna prostřednictvím externích učitelů (Du, Hv).

Členové pedagogického sboru pracují na svém profesním růstu a jsou vedením školy (v případě jejich zájmu) vysíláni na školení a další vzdělávání. Každoroční přehled akcí profesního růstu přináší výroční zpráva. Věkově je sbor poměrně vyrovnaný, je stabilní, je tvořen jak zkušenými učiteli, tak i mladými pedagogy, kteří zkušenosti teprve sbírají. Atmosféra ve sboru je příjemná, učitelé ochotně spolupracují a pomáhají si. Pro sbor jsou pravidelně pořádány společné akce kulturního i duchovního charakteru, které napomáhají poznávání osobnostních stránek členů sboru. Jednotlivým předmětům vyučují převážně plně aprobovaní pedagogové. Výjimku tvoří tělesná výchova, tento předmět vyučují i učitelé bez plné odborné kvalifikace (s úplnou pedagogickou kvalifikací).

### 2.2.1 Charakteristika žáků

Církevní gymnázium je výběrovou školou a žáci jsou přijímáni na základě přijímacího řízení. Jedná se tedy převážně o nadané děti s dobrou motivací ke studiu a školní práci. Žáci s výborným prospěchem získávají prospěchové stipendium. Podle svých schopností a zájmů jsou žáci vedeni k účasti na soutěžích a přehlídkách, jichž se škola každoročně účastní.

Žákům s priznanými podpůrnými opatřeními poskytuje škola úlevy ve formě odložení nebo prominutí školného, případně zapůjčení učebnic.

Škola má dlouholeté zkušenosti s výukou žáků jiných národností, kteří jsou zapojováni bez problémů do vyučovacího programu (možno i prostřednictvím individuálního plánu). V posledních letech škola poskytuje vzdělání (individuální studijní plán) i žákům se zrakovým postižením, k dispozici je pedagogický asistent.

Převážná část žáků pochází z Kutné Hory a blízkého okolí, nemalé procento však dojíždí i z poměrně vzdálených lokalit (až 30 km). Významná část těchto žáků vyhledává naši školu pro její výchovnou funkci a ideovou zakotvenost. Při přijímacím řízení se nepřihlíží k tomu, zda jsou adepti věřící.



## 2.3 Dlouhodobé a mezinárodní projekty

### 2.3.1 Mezinárodní spolupráce

Církevní gymnázium v Kutné Hoře dlouhodobě spolupracuje se dvěma zahraničními školami, s francouzskou školou Collège et Lycée Jeanne d' Arc v Avallonu (Burgundsko) a s BIP Kreativitätsgymnasium v Lipsku.

#### Francie

V letech 1996 – 2010 organizovala naše škola pro asi 30 žáků francouzštiny vzájemné výměnné pobyty. Od roku 1998 mají pokročilejší žáci možnost absolvovat pětítýdenní stáže. Během pobytu se stávají členy francouzské rodiny a účastní se vyučování na lyceu. Největším přínosem pro ně bývá každodenní kontakt s rodilými mluvčími.

#### Německo

S německým gymnáziem Kardinal-von-Galen-Gymnasium v Münsteru spolupracovala naše škola v letech 1999 - 2011, výměnné pobyty měly formu týdenních výměnných pobytů pro 20 žáků z obou zemí, případně pětítýdenní jazykové stáže, pro něž partnerská škola připravovala speciální rozvrh, podle kterého se stážisté zúčastňují vybraných kurzů. V roce 2013 se uskutečnila výměna s katolickým gymnáziem v Bensheimu a od roku 2014 navázal Církevní gymnázium dlouhodobou spoluprací s BIP Kreativitätsgymnasium v Lipsku. Studenti jsou ubytováni v rodinách, několik hodin mají vyučování ve škole a podnikají poznávací výlety. Spolupráce s partnerskými školami hraje velmi důležitou roli, neboť žáky motivuje k učení se cizímu jazyku, umožňuje jim komunikaci v cizojazyčném prostředí, vede ke srovnání zemí EU a v posledních řadě i k navázání přátelství s vrstevníky.

#### Anglie

Do Anglie vyjíždějí přednostně žáci kvinty, týdenní pobyt v Londýně organizují učitelé anglického jazyka. Kromě návštěv kulturních památek je pobyt zaměřen na praktické činnosti související s rozvojem komunikačních schopností v anglickém jazyce, poznávání reálií anglicky mluvících zemí.

### 2.3.2 Ostatní dlouhodobé projekty

Škola zapojena do řady dlouhodobých projektů. Jedná se především začlenění školy do **sítě přidružených škol UNESCO**, jejichž programů se aktivně účastníme. Klíčovým pro formaci žáků je projekt s názvem **Program osobnostního růstu žáka**, který je konkrétně rozpracován pro jednotlivé postupné ročníky školy (**Dny poznávání** v primě, **Orientační dny** v sekundě, tercii, sextě) a jeho cílem je získání efektivních sociálních a emočních návyků, stabilních postojů a dovedností nezbytných k dosahování osobních cílů. Dlouhodobě probíhá na více úrovních spolupráce s **Oblastní Charitou v Kutné Hoře**. Spolupráce se velice osvědčila, neboť pomáhá rozvíjet prosociálnost našich žáků

a v některých případech pozitivně ovlivňuje jejich volbu dalšího studia a budoucího povolání. Nelze opomenout školní **pěvecký sbor** rozvíjející cit žáků pro krásu hudby a příležitostně účinkující v rámci školy i pro veřejnost. Tradiční jsou **Adventní koncerty**, vystoupení při slavnostním předávání maturitních vysvědčení, mších a podobně.

Dlouhodobě na naší škole věnujeme pozornost **svátkům a památným dnům**. Formou besed, tematických exkurzí, výtvarných a literárních soutěží si připomínáme významná výročí i jiné svátky. Mezi dlouhodobé programy naší školy lze zařadit také cyklus **Dobře utajené výstavy**. V jeho rámci mají žáci příležitost zhlédnout v prostorách školy výtvarná díla začínajících i renomovaných umělců, v posledních letech i absolventů naší školy, kteří studují umělecké školy. Dalšími pravidelnými akcemi jsou **Dny otevřených dveří**, kulturní akce školy pro rodiče a veřejnost (slavnostní zahájení a ukončení školního roku, koncerty, akademie, výstavy, předávání maturitních vysvědčení, atd.). Mezi tradiční a dlouhodobé aktivity školy se řadí **účast na olympiádách a soutěžích** v různých oborech – především v matematice, českém jazyce, cizích jazycích, zeměpise, dějepise, latině aj. Pořádáme různé **besedy i přednášky**. Pravidelně se **účastníme sportovních regionálních soutěží a soutěží církevních škol**. Nedílnou a pravidelnou součástí výuky je účast na projektech a soutěžích na republikové úrovni vypisovaných různými organizacemi. Žáci oktávy pořádají každoročně ve spolupráci se Sdružením rodičů a přátel školy **maturitní ples**.

## 2.4 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Škola má jako jednu ze svých priorit spolupráci s rodiči ve výchovném procesu. Stálá spolupráce je postavena na třídních schůzkách, které se konají dvakrát během školního roku, a to v říjnu a v dubnu, o prospěchu jsou informováni prostřednictvím elektronické žákovské knížky. Mezi pravidelné akce jsou řazeny i individuální rozhovory s rodiči žáků prvního ročníku a rozhovory s rodiči žáků septimy. Rozhovory v primě jsou zaměřené na lepší vzájemné poznání, na lepší navázání kontaktů a spolupráce, v septimě potom je tématem rozhovorů další směřování žáků po absolvování naší školy a výběr vhodné vysoké školy.

Pro komunikaci se žáky i rodiči jsou vypsány konzultační hodiny ředitele školy, výchovného poradce, příp. dalších pracovníků školy. Zákonní zástupci žáků mohou kdykoli navštívit školu, domluvit si schůzku s vyučujícími, v případě nečekané situace, která nesnese odkladu, jsou vyučující a zaměstnanci školy k dispozici i bez předběžné domluvy.

Při škole pracuje Sdružení rodičů a přátel školy při Církevním gymnáziu, které se podílí na organizaci akcí pořádaných školou.

Školská rada Církevního gymnázia v Kutné Hoře se schází dvakrát ročně na svých pravidelných zasedáních, kde se vyjadřuje k zásadním otázkám. Projednává návrh rozpočtu školy, schvaluje základní dokumenty školy, výroční zprávu, vyjadřuje se k návrhům ŠVP atd.

Pro úspěšné naplnění výchovného procesu spolupracuje škola s řadou partnerů a organizací. Jsou jimi zejména PPP Kutná Hora, Město Kutná Hora, Oblastní charita Kutná Hora, Biskupství královéhradecké, Diakonie Marta Čáslav, Městská knihovna, o.s. ACET Hlinsko, o.s. Prostor Kolín, o.s. CENAP Brno, Lyceum v Avallonu (Francie), BIP Kreativitätsgymnasium v Lipsku, kutnohorské základní školy a Gymnázium Jiřího Ortena v Kutné Hoře.

### 3. Charakteristika Školního vzdělávacího programu LEV

#### 3.1 Zaměření školy

Církevní gymnázium v Kutné Hoře si klade za úkol připravit žáky pro další studium, zejména na vysokých školách. První čtyři roky osmiletého studia je kladen důraz na všeobecné vzdělání se zaměřením na rozvoj komunikačních a jazykových schopností, matematické vzdělání a výuku prvního cizího jazyka. V souladu s tím je posílena hodinová dotace českého jazyka, matematiky a cizího jazyka. Od tercie je pak postupně zvyšován podíl povinně volitelných předmětů a poskytnuta možnost vlastní profilace jednotlivých žáků. V kvintě je povinně vyučována latina, kterou považujeme za základní kulturně-civilizační jádro všeobecného vzdělání. V kvintě probíhá pouze základní kurz výuky latiny, který poskytuje lingvistický a kulturní základ pro všechny žáky. Na něj pak navazuje v sextě a septimě povinně volitelný předmět určený žákům, kteří chtějí pokračovat ve studiu na vysokých školách filosofických, přírodovědných nebo humanitních směrů. Alternativou k latině je výuka deskriptivní geometrie jako povinně volitelného předmětu, který rozvíjí a připravuje adepty dalšího studia technického, matematického či přírodovědného. V souladu s touto koncepcí co nejširší nabídky povinně volitelných předmětů pak v oktávě nabízíme širokou škálu seminářů a cvičení, jejichž rozsah je omezen pouze počtem přihlášených žáků (6) v každé skupině, přičemž některé skupiny mohou tvořit jak žáci oktávy, kteří mají daný předmět jako povinně volitelný, tak i žáci nižších ročníků, převážně septimy, kteří mohou mít dané cvičení nebo seminář zapsán jako nepovinný předmět, resp. zájmový útvar.

Církevní gymnázium se zaměřuje také na oblast výchovnou s důrazem na etické aspekty. Pro tento účel má vypracován Program osobnostního rozvoje žáka, který je podrobně rozpracován do jednotlivých ročníků a klade si za cíl provázet žáky v jejich vývoji a současně předcházet sociálně patologickým jevům.

Posláním Církevního gymnázia v Kutné Hoře je vzdělávat a vychovávat žáky, nabízet pomocnou ruku ve vývoji od dítěte k dospělému člověku v řadě oblastí. Na prvním místě usilujeme o budování osobnosti jako samostatného, tvořivého, radostného a zodpovědného člověka se zdravou sebedůvěrou, který ví, kdo je, co chce a kam kráčí. Dále se snažíme o rozvoj schopnosti žáka být aktivním členem společnosti, vyznat se v ní a aktivně vytvářet různá společenství. A v neposlední řadě se zaměřujeme na jeho schopnost se specificky nebo profesně v životě uplatnit. Jsme přesvědčeni, že základem každého vzdělání je **vzdělání všeobecné**, které spočívá v **kultivaci řeči** jako nástroje myšlení a komunikace, **rozumu** jako nástroje kritického rozlišování a **smyslu** jako bazálního motivačního nástroje vůle a zároveň orientačního rámce celé existence. Nabízíme výchovu a vzdělávání, jež jsou pevně ukotveny v systému křesťanských hodnot jako jsou svoboda, láska, úcta k pravdě, respekt k jinakosti a jiné, pomocí nichž naplňujeme preevangelizační charakter školy.

### 3.2 Motivační název školního vzdělávacího programu

Zaměření školy našlo své vyjádření také v názvu školního vzdělávacího programu LEV. Slovo LEV je zde zkratkou tří latinských slov – **Libertas, Eruditio, Veritas**. Překládáme je pojmy **svoboda, vzdělanost, pravda**. Latinský jazyk byl zvolen úmyslně, neboť odkazuje ke kořenům evropské vzdělanosti, je mateřským jazykem církve a naznačuje nadregionální charakter vzdělání. O zaměření školy vypovídají i jednotlivá slova názvu. Slovo **Libertas** můžeme též kromě známého významu svoboda překládat jako volnost, přímost, samostatnost, smělost. Jestliže je svoboda jednou ze základních hodnot, ke kterým chceme vést, pak odvozené významy připomínají důležitost vnitřní motivace žáků, již v žácích posilujeme po celou dobu studia. Latina nabízí slovní hříčku: **Liberi (děti) mají i prostřednictvím libri (knihy) dorůst k libertas**. Protože svobodu nelze realizovat bez vzdělání, je v názvu školního programu také slovo **Eruditio**. K jeho významům patří vzdělání, formace, učenost a poukazuje tak na základní poslání školy jako místa vzdělávání. Kromě toho evokuje schopnost cíleně a s užitkem pracovat s věděním, které je úplné teprve tehdy, je-li dáno do služeb dobra. Tuto nejednou opomíjenou dimenzi vzdělání na naší škole nejen reflektujeme, ale také uvádíme do každodenní praxe. Významově nejbohatší je v názvu slovo **Veritas**. Překládáme je slovy pravda, pravdivost, skutečnost, upřímnost, poctivost, spravedlnost, nestrannost. Vedeme žáky tak, aby pravdu chápali objektivně jako shodu poznání se skutečností. Vybízíme žáky k jejímu neustálému hledání i k pokornému vědomí, že každá poznaná pravda je jen částečná.

Bez významu není ani samotná zkratka. Lev jako erbovní zvíře se objevuje ve znaku Přemyslovců v polovině 13. století a odkazuje k české státnosti a národním tradicím. Připomíná, že škola se snaží formovat ke zdravému vlastenectví a k úctě vůči předkům a minulosti. Heraldicky lev symbolizuje sílu, nikoli krutost, budí respekt, ne však děs a je nepřemožitelný, ale ne podlý, mstivý. Naše škola si klade za cíl vést žáky k lidské zralosti. K ní mimo jiné patří schopnost správně volit mezi odvahou a rozvážností, mezi užitím dostupných prostředků a vzdáním se práva na jejich užití. V biblické tradici je lev aluzí na Ježíše Krista, klíčovou postavu křesťanství. Příklad Kristova života i principy jeho učení mají v našem vzdělávacím programu své pevné místo. Vzhledem k charakteru školy usilujeme o soustavné a vnitřně poctivé předávání křesťanských hodnot, a to slovem i příkladem vlastních skutků a postojů. Církevní gymnázium v Kutné Hoře chce navazovat na to nejlepší, čím společnosti v minulosti přispěly české církevní školy. Jejich odkaz usiluje skloubit dědictví minulosti a nejmodernější trendy v pedagogice s vědomím, že pravda osvobozuje.

### 3.3 Přijímací řízení

Církevní gymnázium v Kutné Hoře užívá v přijímacím řízení do oborů vzdělávání s maturitní zkouškou centrálně zadávané jednotné testy. Uchazeči konají test z českého jazyka a literatury a matematiky v rozsahu stanoveném Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Výsledky těchto testů tvoří 60% váhy zkoušek, zbylých 40% doplní vlastní kritéria naší školy (prospěch v prvním pololetí páté třídy), a to následovně:

- prospěch 1,00 – 1,20 - 40%
- prospěch 1,21 – 1,30 - 30%
- prospěch 1,31 – 1,40 - 20%
- prospěch 1,41 – 1,50 - 10%

Při stanovení pořadí bude rozhodující celková úspěšnost (test + prospěch ZŠ), v případě shody dále součet pořadí v umístění v testech z matematiky a českého jazyka v rámci školy, pokud by i zde došlo ke shodě, bude se přihlížet k součtu percentilového umístění v rámci České republiky (= pomyslné umístění uchazeče v daném oboru vzdělávání, ke kterému si podal přihlášku).

Uchazeč může podat přihlášku na dvě školy. K přihlášení použije formulář přihlášky stanovený MŠMT. Ten je umístěn ke stažení na stránkách školy nebo je možné si ho vyzvednout přímo v sekretariátu školy. Každý uchazeč má v řádném termínu právo konat jednotnou zkoušku dvakrát (do dvou středních škol), započítává se lepší výsledek. Přípravu zadání testů, jejich zpracování i hodnocení zajistí Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání.

Uchazeč dodá na školu, kam byl přijat a rozhodl se nastoupit, do 10 dnů od doručení rozhodnutí o přijetí zápisový lístek, který si vyzvedne na své základní škole.

Každý rok otevíráme jednu třídu primy víceletého gymnázia (zpravidla 32 žáků), případně je na základě přijímacího řízení doplňován počet žáků v ročníku, v němž se uvolnilo místo kvůli odstěhování se nebo přestupu žáka na jinou školu. Do vyšších ročníků víceletého gymnázia je přijímací řízení organizováno školou – skládá se z ústního pohovoru, případně testů, které vytváří škola sama.

### 3.4 Maturitní zkoušky

Maturitní zkoušky (MZ) probíhají v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., hlava II, § 72 – 82. Maturitní zkouška se skládá ze **dvou povinných částí – společné (státní) a profilové (školní)**. Zkoušky ze všech zkušebních předmětů společné (státní) části maturity mají formu didaktického testu. Výjimkou jsou pouze zkoušky z jazyků – z českého jazyka a literatury a cizího jazyka. Ty mají charakter tzv. komplexní zkoušky bez ohledu na to, zda jde o zkoušku povinnou nebo nepovinnou. **Komplexní zkouška se skládá ze 3 dílčích zkoušek:** 1. didaktického testu (u cizích jazyků obsahuje dva subtesty – čtení a poslech); 2. písemné práce; 3. dílčí ústní zkoušky. Žák uspěje u komplexní zkoušky pouze tehdy, pokud úspěšně složí všechny tři její dílčí zkoušky. Pro zkoušku je stanovena jedna úroveň – základní, ta obsahuje učivo, které se učí všichni maturanti bez ohledu na to, jaký typ nebo obor střední školy navštěvují. V případě, že si žák zvolí ve společné části matematiku, je povinen ve školní části maturovat z cizího jazyka. Nepovinnou zkoušku ve společné části může žák složit maximálně ze dvou předmětů.

#### Profilová zkouška (školní část)

Ve školní části si žák volí z předmětů anglický jazyk, německý jazyk, zeměpis, dějepis, základy společenských věd, fyzika, chemie, biologie, matematika, deskriptivní geometrie, estetická výchova, informační a výpočetní technika.

Nepovinnou zkoušku v profilové části může žák složit maximálně ze dvou předmětů, jejich seznam stanoví ředitel školy.

#### Složení maturitní zkoušky

Podmínkou složení MZ je úspěšné vykonání všech povinných zkoušek obou částí.

V případě komplexních zkoušek to znamená uspět ve všech třech dílčích zkouškách (dílčí ústní zkoušce, písemné práci i didaktickém testu).

#### Opravné zkoušky

Pokud žák neuspěje u jedné nebo více povinných zkoušek v řádném termínu MZ, má možnost konat až dvě opravné zkoušky. Opravnou zkoušku koná žák pouze z těch předmětů, v nichž neuspěl. V případě komplexních zkoušek opravuje vždy tu dílčí zkoušku, u které neuspěl. Opravné zkoušky společné části lze konat v 5 následujících letech po ukončení studia na střední škole.

**Opravné zkoušky z nepovinných předmětů nelze konat.**

Možné termíny opravných zkoušek společné části jsou buď v září, nebo v jarním termínu následujícího školního roku. Stejně jako v řádném termínu maturitní zkoušky je podmínkou podání přihlášky řediteli příslušné školy.

Opravné a náhradní zkoušky se na rozdíl od řádného termínu konají pouze ve vybraných školách (tzv. spádových), tedy nikoli ve všech středních školách. Výjimkou jsou dílčí ústní zkoušky z českého jazyka a literatury a cizího jazyka, které koná žák ve škole, kde studoval.

Podrobnější informace naleznete na stránkách [www.novamaturita.cz](http://www.novamaturita.cz)

### 3.5 Profil absolventa

Absolvent Církevního gymnázia v Kutné Hoře je odpovědný, zdravě sebevědomý a kultivovaný mladý člověk, který programově rozvíjí nejen svou osobnost, ale je ochoten pracovat pro společnost a pomáhat těm, kteří jeho pomoc potřebují.

Absolvent našeho gymnázia se dobře orientuje ve všech základních oborech lidského vzdělání. Získal středoškolské vzdělání, které zakončil maturitou. Je připraven na přijímací zkoušky na vysoké školy univerzitního i neuniverzitního směru všech oborů. Není vybaven pouze seznamem nesouvisejících tezí, definic a pouček, ale poznatky má uspořádány ve vzájemných vztazích. Vztah mezi jeho přírodovědným, humanitním i estetickým vzděláním je ve vzájemné proporcionalitě. Je tedy schopen nejen racionálně a logicky uvažovat, ale rozumí rodnému jazyku a správně jej užívá, chápe postavení člověka ve společnosti a jeho odpovědnost za její vývoj.

Absolvent gymnázia dokáže vyhledat informace a dokáže s nimi kriticky pracovat. Ovládá způsoby studia. Dokáže odhadnout serióznost dat a informačních zdrojů. Má přehled o praktickém uplatnění výpočetní techniky, dokáže pracovat s internetem a se základními programy "kancelářského balíku". Během studia získal potřebné návyky pro svou budoucí profesní orientaci - práce s více zdroji informací, týmová práce, schopnost prezentace výsledků, schopnost samostudia.

Absolvent dokáže vést konstruktivní diskusi a spolupracovat s druhými při řešení dané problematiky. Je schopen na jedné straně jasně vyjádřit svůj postoj, ale na straně druhé umět hledat vzájemný konsensus.

Absolvent je po ukončení kvarty (tj. povinné školní docházky) vybaven znalostmi a základy kompetencí, které odpovídají požadavkům RVP ZV ve všech vzdělávacích oblastech.

Absolvent po ukončení oktávy vybaven znalostmi a rozšířenými základy kompetencí, které odpovídají požadavkům RVP G ve všech vzdělávacích oblastech.

Absolvent hovoří dvěma světovými jazyky, přičemž jeden z nich ovládá na vyšší úrovni.

Absolvent dokáže jasně formulovat základní teze svého světového názoru. Je však zároveň tolerantní ke světovému názoru jiných. Je vybaven základním sumářem religionistických znalostí. Dokáže poučeně uvažovat o křesťanství, je otevřený pro skutečné duchovní hodnoty, které jsou zbaveny nepravdivých nánosů a klišé. Nevytváří umělé bariéry předsudků mezi světem věřících a nevěřících.



### 3.6 Výchovné a vzdělávací strategie

Ve výuce jsou ve vhodném poměru zastoupeny jak klasické metody výuky, tak metody moderní. Jde zejména o:

- podporu výuky pomocí didaktické a výpočetní techniky
- semináře a diskuse
- samostatné a týmové projekty
- dlouhodobou samostatnou práci
- prezentaci a obhajobu výsledků
- praktickou výuku, exkurze atd.
- paměťové učení
- frontální výuka
- skupinová výuka
- laboratorní práce
- testy Scio
- dotazníky různých typů
- samostatná domácí příprava
- lyžařský kurs
- vodácký a turistický kurs
- program osobnostního růstu
- tematické projektové dny
- předmětové soutěže
- sportovní soutěže
- pěvecký sbor

Ve výuce je kladen důraz na vlastní odpovědnost žáků za své vzdělání a výsledky svého studia.

Učební plán a osnovy předmětů jsou sestaveny s důrazem na vztahy a souvislosti mezi předměty.

Učební plán je sestaven jako variabilní. Žáci mají možnost díky široké nabídce volitelných předmětů, především na vyšším stupni gymnázia, studovat předměty dle svého profesního zájmu.

Škola nabízí další aktivity pro volný čas žáků formou nepovinných předmětů a zájmových činností ve spolupráci se školním klubem.

Škola soustředěně rozvíjí všechny klíčové kompetence žáků. Následující přehled podává ucelenou nabídku hlavních aktivit na úrovni školy, které jsou součástí výuky.

## Klíčové kompetence

### Kompetence k učení

- Umožňujeme žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení a vzdělávání.
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení
- Na praktických příkladech blízkých žákům vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení
- Podporujeme samostatnost a tvořivost
- Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- Učíme žáky používat metody „time managementu“ a „selfmanagementu“
- Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující)
- Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na webových stránkách
- Ve všech vyučovacích předmětech podporujeme užití výpočetní techniky
- Umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- Uplatňujeme individuální přístup ke žákům
- Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení
- Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace
- Učíme trpělivosti, povzbuzujeme

### Kompetence k řešení problémů

- Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“)
- Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit

- Na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů
- Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problémů
- Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů
- Při řešení problémů učíme žáky používat metodu „SWOT analýza“ a metodu „brainstorming“
- V rámci svých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet
- Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají

### Kompetence komunikativní

- Prioritně se zaměřujeme na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce i v cizích jazycích, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích
- Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa
- Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů
- Ve všech vyučovacích předmětech podporujeme používání výpočetní techniky
- Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- Podporujeme kritiku a sebekritiku
- Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, prezentace apod.)
- Vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií
- Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí
- Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti
- Přípravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích
- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod. a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel

- Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- Učíme žáky „asertivnímu chování“ a „nonverbální komunikaci“

### **Kompetence sociální a personální**

- Rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu
- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostat. členů týmu
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině
- Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi nimi i mezi žáky a učiteli

### **Kompetence občanské**

- Vychováváme žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže)
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů

- Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci
- Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů
- Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy
- Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
- Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí
- V rámci svých předmětů i na mimoškolních akcích upevňujeme žádoucí pozitivní formy chování žáků
- Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření
- Využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovných poradců, PPP, OPD, policie
- Rozumně a zodpovědně využíváme dostupných prostředků výchovných opatření – s ohledem na jejich účinnost
- Kázeňské přestupky řešíme individuálně
- Problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti
- Dodržujeme zásadu, že "tu není špatný žák, jsou tu jen špatné projevy jeho chování"
- Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí
- Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace
- Jsme vždy připraveni komukoliv ze žáků podat pomocnou ruku

### Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání.
- Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků
- Různými formami seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia
- Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání)

### **3.7 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**

#### **3.7.1 Zabezpečení výuky žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními**

- Žákům se specifickými poruchami učení (dyslexie, dysgrafie, dysortografie aj.) je věnována individuální péče pedagogů v rámci vyučovacích hodin
- Na základě spolupráce a konzultací s pedagogicko-psychologickou poradnou v Kutné Hoře je v jednotlivých případech přistoupeno k odlišnému stylu práce a k odlišnému prověřování získaných vědomostí a dovedností
- Zákonní zástupci žáků se studijními problémy jsou včas informováni a ve vzájemné spolupráci je hledáno řešení
- Žáci, jimž zdravotní stav neumožňuje studovat obvyklým způsobem, mohou požádat o přiznání individuálního studijního plánu, na jehož základě je s rodiči či zákonnými zástupci žáka uzavřena Dohoda o individuálním studijním plánu, v níž je konkrétně specifikován způsob studia a ověřování vědomostí žáka
- Škola je v pravidelném kontaktu s pedagogicko-psychologickou poradnou

### 3.7.2 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

- Nadaným žákům se věnují učitelé individuálně, poskytují konzultace k rozšiřujícímu učivu v předmětech, ve kterých žáci projevují nadání
- Pod vedením učitelů pracují žáci samostatně s naučnou literaturou, využívají v maximální míře výpočetní techniky k řešení problémových úloh a projektů
- Nadaní žáci mohou být pověřováni vypracováním složitějších referátů v rámci probíraného učiva, příp. vedením skupin žáků v rámci výuky
- V maximálně možné míře se zúčastní žáci soutěží a olympiád, reprezentují školu
- Nadaní žáci se podílejí na vedení zájmové mimoškolní činnosti v rámci školního klubu
- Velmi nadaným žákům, kteří rozvíjejí svůj talent i mimo školu (sport, hudba atd.), může být umožněno studium dle individuálního studijního plánu

### 3.7.3 Zabezpečení výuky žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

- V rámci vyučovacích hodin je žákům věnována individuální péče pedagogů
- Škola konzultuje své vzdělávací a výchovné postupy v jednotlivých případech s pedagogicko-psychologickou poradnou, případně ošetřujícími lékaři žáka
- V případě těžších stupňů podpůrných opatření je žákům vypracován individuální studijní plán, ve kterém jsou specifikovány způsoby studia i prověřování vědomostí
- Škola nabízí možnost studia pro žáky se závažným zdravotním postižením, především zrakovým, pro něž má zabezpečeno technické zázemí i profesně vyškolené asistenty
- Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními jsou v přímé péči výchovného poradce a metodika prevence
- Škola spolupracuje v odůvodněných případech úzce s orgány péče o dítě
- Prostory školy předpokládají možnosti integrace žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními
- Pravidelná a těsná spolupráce se zákonnými zástupci žáků
- V závažných případech, především smyslového postižení, využívání pomoci asistenta pedagoga
- Spolupráce s odborníky ze speciálních pedagogických center
- Spolupráce s ošetřujícími lékaři
- Využívání individuálních studijních plánů
- Spolupráce a konzultace se školami, které vzdělávají žáky s obdobnými vzdělávacími potřebami

### 3.8 Začlenění průřezových témat

#### Integrovaná průřezová témata

(Jednotlivá témata jsou očíslována, v učebních plánech jednotlivých předmětů uvádíme již jen odpovídající čísla)

Průřezová témata ZV		Vzdělávací oblasti
<b>1.</b>	<b>Osobnostní a sociální výchova</b>	
1.1	<b>Osobnostní rozvoj</b>	Jazyk a jazyková komunikace
1.1.1	Rozvoj schopností a poznávání	Člověk a příroda
		Člověk a společnost
		Člověk a zdraví
		Umění a kultura
1.1.2	Sebepoznání a sebepojetí	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a příroda
		Člověk a společnost
		Člověk a zdraví
		Umění a kultura
1.1.3	Seberegulace a sebeorganizace	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a zdraví
1.1.4	Psychohygiena	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a zdraví
1.1.5	Kreativita	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a příroda
		Člověk a společnost
		Člověk a zdraví
		Umění a kultura
		Jazyk a jazyková komunikace



1.2 1.2.1	<b>Sociální rozvoj</b> Poznávání lidí	Člověk a příroda
		Člověk a svět práce
		Člověk a zdraví
1.2.2	Mezilidské vztahy J, ČS, ČZ, ČN	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a příroda
		Člověk a společnost
1.2.3	Komunikace	Člověk a zdraví
		Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a příroda
		Člověk a společnost
		Člověk a zdraví
		Člověk a svět práce
		Umění a kultura
		Matematika a její aplikace
1.2.3	Kooperační a kompetice	Informační a komunikační technologie
		Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a příroda
		Člověk a společnost
		Člověk a zdraví
		Člověk a svět práce
		Umění a kultura
		Matematika a její aplikace
1.3 1.3.1	<b>Morální rozvoj</b> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Informační a komunikační technologie
		Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a příroda
		Člověk a společnost
		Člověk a zdraví
		Člověk a svět práce
		Umění a kultura
		Matematika a její aplikace
		Jazyk a jazyková komunikace

1.3.2	Hodnoty, postoje, praktická etika	Člověk a příroda Člověk a společnost Člověk a zdraví Člověk a svět práce Umění a kultura Matematika a její aplikace Informační a komunikační technologie
<b>2.</b>	<b>Výchova demokratického občana</b>	
2.1	Občanská společnost a škola	Člověk a společnost
2.2	Občanská společnost a stát	Člověk a příroda Člověk a společnost
2.3	Formy participace občanů	Jazyk a jazyková komunikace Člověk a příroda Člověk a společnost Matematika a její aplikace
2.4	Principy demokracie	Člověk a příroda Člověk a společnost
<b>3.</b>	<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b>	
3.1	Evropa a svět nás zajímá	Jazyk a jazyková komunikace Člověk a příroda
3.2	Objevujeme Evropu a svět	Jazyk a jazyková komunikace Člověk a příroda Matematika a její aplikace Informační a komunikační technologie
3.3	Jsme Evropané	Jazyk a jazyková komunikace Člověk a příroda Člověk a společnost
<b>4.</b>	<b>Multikulturní výchova</b>	
4.1	Kulturní diference	Jazyk a jazyková komunikace Umění a kultura
4.2	Lidské vztahy	Jazyk a jazyková komunikace Člověk a příroda

		Člověk a společnost
		Člověk a zdraví
		Člověk a svět práce
		Umění a kultura
		Matematika a její aplikace
		Informační a komunikační technologie
4.3	Etnický původ	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a příroda
		Člověk a společnost
		Člověk a příroda
4.4	Multikulturalita	Jazyk a jazyková komunikace
		Umění a kultura
4.5	Princip sociálního smíru a solidarity	Matematika a její aplikace
		Informační a komunikační technologie
		Člověk a společnost
		Jazyk a jazyková komunikace
<b>5.</b>	<b>Environmentální výchova</b>	
5.1	Ekosystémy	Jazyk a jazyková komunikace
		Matematika a její aplikace
		Informační a komunikační technologie
		Člověk a příroda
5.2	Základní podmínky života	Jazyk a jazyková komunikace
		Matematika a její aplikace
		Informační a komunikační technologie
		Člověk a příroda
5.3	Lidské aktivity a problematika živ. prostředí	Jazyk a jazyková komunikace
		Matematika a její aplikace
		Informační a komunikační technologie
		Člověk a příroda
		Člověk a společnost

5.4	Vztah člověka k prostředí ČS, ČN, M, IT	Matematika a její aplikace
		Informační a komunikační technologie
		Člověk a příroda
		Člověk a společnost
<b>6.</b>	<b>Mediální výchova</b>	
6.1	Kritické čtení a vnímání	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a příroda
6.2	Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality	Jazyk a jazyková komunikace
		Informační a komunikační technologie
		Umění a kultura
6.3	Stavba mediálního sdělení	Jazyk a jazyková komunikace
6.4	Vnímání autora mediálního sdělení	Jazyk a jazyková komunikace
6.5	Fungování a vliv médií	Jazyk a jazyková komunikace
6.6	Tvorba mediálního sdělení J, UK, IT, ČZ	Jazyk a jazyková komunikace
		Informační a komunikační technologie
		Umění a kultura
		Člověk a zdraví
6.7	Práce v realizačním týmu	Jazyk a jazyková komunikace
<b>Průřezová témata G</b>		<b>Vzdělávací oblasti</b>
<b>7.</b>	<b>Osobnostní a sociální výchova - G</b>	
7.1	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	Jazyk a jazyková komunikace
		Matematika a její aplikace
		Člověk a společnost
		Člověk a příroda
		Umění a kultura

7.2	Seberegulace, organiz. dovednosti a efektivní řešení problémů	Jazyk a jazyková komunikace
		Matematika a její aplikace
		Člověk a společnost
		Člověk a příroda
		Umění a kultura
		Člověk a zdraví
7.3	Sociální komunikace	Jazyk a jazyková komunikace
		Matematika a její aplikace
		Člověk a společnost
		Člověk a příroda
		Umění a kultura
		Člověk a zdraví
7.4	Morálka všedního dne	Informatika a informační a komunikační technologie
		Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a zdraví
		Informatika a informační a komunikační technologie
		Člověk a společnost
		Člověk a příroda
7.5	Spolupráce a soutěž	Jazyk a jazyková komunikace
		Matematika a její aplikace
		Člověk a společnost
		Člověk a příroda
		Umění a kultura
		Člověk a zdraví
8.	<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - G</b>	Informatika a informační a komunikační technologie
		Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a společnost
		Člověk a příroda
		Umění a kultura
		Člověk a zdraví
8.1	Globalizační a rozvojové procesy	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a společnost
		Člověk a příroda
8.2	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	Umění a kultura
		Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a společnost

		Člověk a příroda
8.3	Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a společnost
		Člověk a příroda
8.4	Žijeme v Evropě	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a společnost
		Člověk a příroda
		Umění a kultura
		Člověk a zdraví
		Matematika a její aplikace
8.5	Vzdělávání v Evropě a v světě	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a společnost
		Umění a kultura
<b>9.</b>	<b>Multikulturní výchova – G</b>	
9.1	Základní problémy sociokulturních rozdílů	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a společnost
9.2	Psychosociální aspekty interkulturality	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a společnost
		Umění a kultura
9.3	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a společnost
		Umění a kultura
<b>10.</b>	<b>Environmentální výchova – G</b>	
10.1	Problematika vztahů organismů a prostředí	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a společnost
		Matematika a její aplikace
		Člověk a příroda
		Člověk a zdraví
10.2	Člověk a životní prostředí	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a společnost

		Člověk a příroda
		Člověk a zdraví
		Informatika a informační a komunikační technologie
10.3	Životní prostředí regionu a České republiky	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a společnost
		Člověk a příroda
		Člověk a zdraví
		Informatika a informační a komunikační technologie
<b>11.1</b>	<b>Mediální výchova – G</b>	
11.1	Média a mediální produkce	Informatika a informační a komunikační technologie
		Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a příroda
		Umění a kultura
11.2	Mediální produkty a jejich významy	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a příroda
		Umění a kultura
		Člověk a společnost
11.3	Uživatelé	Umění a kultura
		Jazyk a jazyková komunikace
11.4	Účinky mediální produkce a vliv médií	Člověk a společnost
		Umění a kultura
		Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a příroda
		Matematika a její aplikace
11.5	Role médií v moderních dějinách	Jazyk a jazyková komunikace
		Člověk a společnost
		Umění a kultura

### 3.8.1 Projekty

#### 3.8.2

Projekt	Průřezová témata	Koordinátor (garant) projektu	Ročník	Vzdělávací oblasti
Lidové zvyky a liturgický rok	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova	Učitel Čj v sekundě	Sekunda	J, UK, ČS
Časopis	Osobnostní a sociální výchova Mediální výchova Environmentální výchova	P. King	Prima až kvarta	J, Ivt, UK
Země – místo života	Osobnostní a sociální výchova Environmentální výchova Multikulturní výchova	Vyučující přírodovědných předmětů v kvartě + M. Šuláková	Tercie a kvarta	J, M, Ivt, ČN, ČS
Objevujeme Evropu	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova	P. King	Kvarta	J, ČS, ČP, ČN
Baroko	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova Environmentální výchova	Učitel D v tercii	Tercie	UK, ČS, ČP, ČN
Program osobnostního růstu žáka/Dny poznávání	Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova Environmentální výchova	Výchovný poradce Třídní primy	Prima	ČS, ČP, ČN, ČZ
Program osobnostního růstu žáka/Orientační dny	Osobnostní a sociální výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova Environmentální výchova	Spirituál školy	Sekunda až septima	ČZ, ČS, ČN
Lyžařský kurz	Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova Environmentální výchova	Vedoucí kurzu jmenovaný ředitelkou školy, učitelé Tv, spirituál	Sekunda	ČZ, ČP, ČS, ČN
Letní výcvikový kurz	Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova Environmentální výchova	J. Pejchar	Tercie, septima	ČZ, ČP, ČS, ČN



Adventní koncert	Osobnostní a sociální výchova	Vyučující hudební výchovy	Prima až oktáva	ČS, ČP, J, UK, ČN
	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech			
	Multikulturní výchova			
	Mediální výchova			
Žákem na lyceu	Osobnostní a sociální výchova	E. Francová	Kvinta až oktáva	J, ČS
	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech			
	Multikulturní výchova			
	Mediální výchova			
Poznáváme Německo	Osobnostní a sociální výchova	P. Petrová	Tercie až oktáva	J, ČS
	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech			
	Multikulturní výchova			
Žákem na německém gymnáziu	Osobnostní a sociální výchova	P. Petrová	Kvinta až oktáva	J, ČS
	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech			
	Multikulturní výchova			
	Mediální výchova			
Anglický den	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	P. King	Prima až oktáva	J, ČN, ČS, UK
	Multikulturní výchova			
Slovanský den	Multikulturní výchova	Vyučující Čj v sextě	Sexta	J, ČS, ČN
	Mediální výchova			
Škola UNESCO	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	A. Nechvílová	Prima až oktáva	
	Multikulturní výchova			
Čtenářské portfolio	Osobnostní a sociální výchova	Všichni vyučující Čj	Prima až oktáva	J, ČS, UK
	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech			
	Multikulturní výchova			
Slavní neznámí	Osobnostní a sociální výchova	Vyučující Čj v kvintě	Kvinta	J, ČS, UK
Antické kořeny evropské civilizace	Osobnostní a sociální výchova	A. Nechvílová	Kvinta	J, ČS, UK
	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech			
	Multikulturní výchova			
Kytice	Osobnostní a sociální výchova	Vyučující Hv v sextě	Sexta	J, UK
	Mediální výchova			
Středověké umění	Osobnostní a sociální výchova	Vyučující Hv v sextě	Sexta	J, ČS, UK
	Mediální výchova			

---

Památky Prahy	Osobnostní a sociální výchova	J. Jelínková	Septima a oktáva	J, ČS, UK
	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech			
	Multikulturní výchova			

## **Název projektu: Lidové zvyky a liturgický rok**

**Cíl projektu:** Nalézt souvislosti mezi lidovými zvyky a církevními svátky, doložit vliv církve na lidové zvykosloví, lidovou víru, tedy rysy kultury, které v souhrnu vytvářejí národní tradici. Ukázat lidovou kulturu jako nevyčerpatelný zdroj inspirace pro slovesné, hudební a výtvarné umění

**Cílová skupina:** žáci sekundy

**Přes které vzdělávací oblasti/obory/předměty projekt jde:** J, UK, ČS

**Garant projektu:** Učitel Čj v sekundě

**Časová dotace:** Probíhá v dílčích projektech vždy v týdnu před významnými svátky (advent, Vánoce, masopust, Velikonoce), dvouhodinová dotace ve všech vzdělávacích oborech

**Průběh prací na projektu:** V týdenním předstihu zadat přípravné práce k projektu – jednotlivcům nebo skupinám. Ve vyučovacích hodinách žáci různými formami prezentují výsledky svého bádání (čtení pranostik, referátů, recitace básní, zpěv koled, dramatizace textů, skeče, výstava kreseb aj.)

**Metody práce:** Individuální a skupinová prezentace, řízený rozhovor, přednes referátů, diskuse, práce s PC, samostudium ve studovně, domácí příprava – rodinné zvyky

**Čas na přípravu:** Vždy týden před určenými svátky

**Pomůcky a materiály:** Vondruška, V.: Církevní rok a lidové obyčeje, Čítanka pro 7. ročník, internet, zpěvníky koled, výtvarné materiály

**Průřezová témata:** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova

**Klíčová slova:** Advent, Velikonoce, Vánoce, Tři králové, masopust, půst, lidová slovesnost, přísloví, pranostika, koleda, lidové zvyky, liturgie

**Hodnocení projektu:** žáci společně zhodnotí v závěrečné diskusi propojenost lidové kultury a jejich rodinných zvyklostí, učitel vede žáky k uvědomění si nezaměnitelnosti kouzla české lidové kultury a odkazu našich předků a porovnávají je s evropskými zvyky, společně hledají spojitosti i odlišnosti se zvyky jiných světových kultur. Výstava výtvarných prací.

**Rozvíjené kompetence:**

Kompetence k učení	Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení a tvůrčích činnostech. Operuje s obecně používanými termíny, znaky a symboly, uvádí informace do souvislostí. Propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a oborů.
Kompetence komunikativní	Naslouchá promluvám spolužáků, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do dialogu, diskuse.
Kompetence sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k diskusi, oceňuje zkušenosti a práci ostatních, respektuje různá hlediska účastníků projektu.
Kompetence občanské	Respektuje přesvědčení a víru ostatních. Učí se respektovat, oceňovat a chránit kulturní tradice a dědictví.

**Vyučovací předměty:**

Český jazyk a literatura	Diskuse o rodinných a společenských zvycích v době adventu, Vánoc, Velikonoc. Prezentace získaných informací. Přednes básní, koled, pranostik, referátů. Dramatizace textu.
Hudební výchova	Přínos hudby do naší společnosti v různých tradicích, tradiční hudba a lidové zvyky, hudební stránka Vánoc, Velikonoc. Zpěv koled.
Výtvarná výchova	Inspirace lidovou slovesností ve výtvarné tvorbě (různé techniky), výroba kostýmů, dekorací.
Základy společenských věd	Důležitost slavení v životě člověka, svátky, prožívání Vánoc, Velikonoc, liturgického roku, čeští světcí, poutě. Diskuse, vyprávění, referáty, lidové zvyky v rodině, bydlišti, prezentace rodinných slavností

## **Název projektu: Časopis**

**Cíl projektu:** Vytvořit publikaci, v rámci které si žáci předají nápady, názory, informace a pobaví se

**Cílová skupina:** žáci primy až kvarty

**Přes které vzdělávací obory/oblasti/předměty projekt jde:** J, UK, Ivt

**Garant projektu:** Vyučující Aj v jednotlivých třídách

**Časová dotace:** V primě, sekundě, tercii a kvartě, po dvou vyučovacích hodinách Aj a Vv na přípravu textů a výtvarné podoby. V kvartě dvě vyučovací hodiny Ivt na vlastní produkci.

**Průběh prací na projektu:** Každá třída dostane za úkol vytvořit dvě až čtyři stránky časopisu. Týden před projektovým vyučováním si žáci v hodině angličtiny připraví návrhy týkající se obsahu zadaných stránek. Během projektového vyučování budou pracovat společně v malých skupinách, aby si naplánovali práci a společně přispěli do časopisu. Potom zformátují práci na počítači v projektové hodině informatiky tak, aby časopis byl připraven k vytištění.

**Metody práce:** Individuální a skupinové psaní, výtvarná práce, práce na PC

**Čas na přípravu:** říjen a listopad pro 1. číslo (prosincové), únor až květen pro 2. číslo (červnové)

**Pomůcky a materiály:** Pera, papír, počítač, slovníky, internet, digitální fotoaparát

**Klíčová slova:** Článek, příspěvek, rozvržení, čtenář, písmo, tisk, ukázat, říci, zeptat se, prověřit, komunikovat, ilustrovat

**Hodnocení projektu:** Diskuse mezi učiteli Aj, Ivt, Vv a žáky; feedback dotazník pro čtenáře

### Vyučovací předměty:

Anglický jazyk	Psaní článku, styl, tvorba dotazníku, tvůrčí psaní (povídky, básně), výroba puzzle.
Informatika	Formátování textu, práce s digitální fotografií.
Výtvarná výchova	Ilustrace perokresbou, koláž.

### Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení	Žáci experimentují s obsahem formátem, hodnotí výsledky. Pracují systematicky v průběhu celého procesu, od původního nápadu po tištěnou stránku.
Kompetence k řešení problémů	Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.
Kompetence komunikativní	Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci se spolužáky.
Kompetence sociální a personální	Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.
Kompetence občanské	Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy.
Kompetence pracovní	Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany životního prostředí.

## **Název projektu: Země – místo života**

**Cíl projektu:** Informativní cíle směřují k získání potřebných znalostí a dovedností z environmentální oblasti, chápání podstaty přírodních zákonitostí a objektivnímu hodnocení kvality prostředí. Formativní cíle se zaměřují zejména na vytváření hodnot a postojů ve vztahu k životnímu prostředí. Sociálně - komunikativní cíle rozvíjejí schopnost vyjadřovat a zdůvodňovat své názory, obhajovat řešení problematiky životního prostředí a působit pozitivně na jednání a postoje druhých lidí.

**Cílová skupina:** žáci kvarty

**Přes které vzdělávací obory/oblasti/předměty projekt jde:** Bi, Ch, F, Z

**Garant projektu:** Učitelé přírodovědných předmětů v kvartě + M. Šuláková

**Časová dotace:** Celý školní rok - průběžně

**Průběh prací na projektu:** Průběžně

**Časové a organizační zajištění na projektu:**

**říjen:** utvoření týmu, určení cílů projektu, zadání úkolů pro skupiny

**listopad:** dekompozice projektu, určení zodpovědnosti členů týmu

**leden – duben:** práce žáků, podklady, zpracování prezentací, cvičné výstupy

**duben:** informační příprava akce

**květen:** organizační příprava akce, provedení akce, projektový den

**červen:** publikace projektu, hodnocení projektu

**Metody práce:** Jelikož je projekt komplexním typem praktické úlohy spojující využití a aplikaci širokého spektra dovedností žáka z řady předmětů a průřezových témat včetně Člověk a životní prostředí a Informační a komunikační technologie, vyžaduje jeho zadání odlišné přístupy. Především zde nebudou žákům předávány pracovní soubory umožňující ověření dovedností pouze úzkého zaměření. Žáci

budou navrhovat vlastní postup, zpracovávat vlastní data. Kvalita vypracování zadaného projektu záleží na schopnostech žáků aplikovat znalosti a na celkovém rozsahu jejich znalostí. Na přípravu a zpracování projektu bude vyčleněn delší čas (na zvážení postupu realizace, vyhledání potřebných informací, na vlastní vypracování). Zadání projektu bude písemné. Kromě konkrétního zadání zadávající stanoví jednoznačná kritéria, která má práce splňovat, termín dokončení a odevzdání práce. Projekt bude obvykle týmovou prací. Je komplexnější a rozsáhlejší než individuální samostatné práce. Učitel nebo pověřený pracovník bude řídit takovýto projekt a připraví jeho dekompozici. Každý ze žáků pracujících na projektu dostane dílčí úkol, na kterém pracuje a jehož řešení obhájí před vedoucím projektu a ostatními spolužáky pracujícími na projektu. Projektová skupina tak průběžně hodnotí dosažené výsledky a provádí potřebné korektury. Zároveň tato skupina postupně spojuje jednotlivé části a vytváří komplexní projekt s jednotnou dokumentací.

- týmový návrh obsahu a cílů projektu
- individuální zpracování aktivit
- laboratorní měření
- laboratorní práce
- práce s PS
- powerpointové prezentace
- týmový způsob publikace a hodnocení projektu
- sběr informací z veřejných zdrojů
- řízená diskuze
- ekologické exkurze
- terénní práce
- neveřejné zpracování podkladů do dílčích návrhů a závěrů
- výběr získaných poznatků ke zveřejnění
- veřejný projektový den



**Čas na přípravu:** Průběžně po celý školní rok

**Pomůcky a materiály:** Zařízení laboratoře, ISES, PC, počítačová učebna, grafické programy

**Průřezová témata:** Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

**Klíčová slova:** Ekologie, životní prostředí, populace, společenstvo, ekosystém, biosféra, ohrožování složek biosféry, emise, imise, transmise, abiotické a biotické podmínky života, skleníkový efekt, ozónová díra, chemizace, radioaktivita, freony, eutrofizace, lokální, regionální a globální problémy, perspektivní materiály, alternativní zdroje energie, ochrana životního prostředí, způsoby řešení ekologických problémů, ochrana přírody v ČR a regionu

**Hodnocení projektu: Vedoucí týmu:** podle celkového výstupu a organizace projektu

**Člen týmu:** podle výstupu dílčí části projektu a podle podílu na celku

**Rozvíjené kompetence:**

Kompetence k učení	Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení a tvůrčích činnostech Operuje s obecně používanými termíny, znaky a symboly, uvádí informace do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a oborů. Zdokonaluje se v experimentálních činnostech a dovednostech. Objektivně vyhodnocuje výsledky práce a měření.
Kompetence komunikativní	Naslouchá spolužákům, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do dialogu, diskuse. Prezentuje výsledky své práce s použitím moderní techniky.
Kompetence sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k diskusi, oceňuje zkušenosti a práci ostatních, respektuje různá hlediska účastníků projektu.
Kompetence občanské	Respektuje názory ostatních. Učí se respektovat, oceňovat a chránit přírodu.

**Vyučovací předměty:**

Biologie-geologie	Geologická stavba regionu, ekosystémy, chráněná území regionu, ohrožování složek biosféry
Fyzika	Energie, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, výroba střídavého proudu, elektrárny; radioaktivita; ochrana životního prostředí; motory; účinnost zařízení
Chemie	Chemizace, ohrožování složek biosféry, biopaliva, pesticidy, detergenty
Informatika	Práce s internetem, tvorba prezentace, práce s textovými a tabulkovými editory
Přírodovědné praktikum	Laboratorní rozbory a měření, nové zdroje energie, vodíkové hospodářství
Zeměpis	Regionální geografie, práce s mapou, topografie, orientace v terénu

## **Název projektu: Objevujeme Evropu**

**Cíl projektu:** Dozvědět se o jiných způsobech života a tradicích v ostatních evropských zemích

**Cílová skupina:** žáci kvarty

**Přes které vzdělávací obory/oblasti/předměty projekt jde:** Aj, Nj, Fj, ČS, ČP, ČN

**Garant projektu:** Philippa King

**Časová dotace:** 3 hodiny Aj za pololetí, totéž v Nj, Fj

**Průběh prací na projektu:** Projekt zahrnuje tři vyučovací hodiny pro každý cizí jazyk. V 1. hodině, po úvodu, žáci pracují v malých skupinách na souboru otázek o svém aspektu života v dané zemi. Vytvořený soubor otázek si žáci ve skupině zrevidují a rozdělí si práci na výzkumu. V 2. hodině a po domácí přípravě vyhledají na otázky odpovědi a vytvoří plakát, který získané informace ilustruje. V 3. hodině představí své otázky a odpovědi třídě, plakát použijí pro názornou ilustraci své prezentace.

**Metody práce:** Individuální a skupinová práce, skupinová prezentace, práce s PC, výroba plakátů

**Čas na přípravu:** Květen, červen

**Pomůcky a materiály:** Internet, časopisy, atlasy, fotky, výtvarné materiály, encyklopedie, učebnice

**Průřezová témata:** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova: Evropské země, jejich kultura a životní styl, jejich většinové a menšinové kulturní skupiny

**Klíčová slova:** Životní styl, tradice, historie, Evropské unie, občan, většina, menšina, kultura, podobnost, odlišnost

**Hodnocení projektu:** žáci ve spolupráci s vyučujícím vytvoří kritéria hodnocení plakátů a pak je použijí k hodnocení plakátů vlastních i ostatních skupin

### Vyučovací předměty:

Anglický jazyk	Formulování otázek, čtení s porozuměním, slovní zásoba: kulturní tradice a životní styl.
Německý jazyk	Formulování otázek, čtení s porozuměním, slovní zásoba: kulturní tradice a životní styl.
Francouzský jazyk	Formulování otázek, čtení s porozuměním, slovní zásoba: kulturní tradice a životní styl.

### Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení	Vyhledávání a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení a tvůrčích činnostech.
Kompetence k řešení problémů	Vnímá nejrůznější problémové situace v ČR a v jiných evropských zemích, a to v oblastech nerovnosti, imigrace, turistiky a školství.
Kompetence komunikativní	Rozpozná a pochopí problém a je schopen navrhnout řešení problémů podle vlastního úsudku a zkušeností.
Kompetence sociální a personální	Přispívá k diskusi v malé skupině, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu. Také účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu.
Kompetence občanské	Respektuje a oceňuje různé tradice.

## **Název projektu: Baroko**

**Cíl projektu:** Ukázat barokní kulturu jako směr, odrážející se v široké oblasti života člověka

**Cílová skupina:** žáci tercie

**Přes které vzdělávací oblasti/obory/předměty projekt jde:** UK, ČS, ČP, ČN

**Garant projektu:** Vyučující dějepisu v tercii

**Časová dotace:** Probíhá v dílčích projektech, které se časově přizpůsobují učivu o barokní kultuře v hodinách dějepisu (měsíc říjen).  
Dotace ve všech předmětech je dvouhodinová

**Průběh prací na projektu:** V jednotlivých předmětech v předstihu zadat přípravné práce k projektu (např. referáty, vyhledání literárních a hudebních textů, výtvarných děl, příprava pomůcek na Vv apod.) a rozdělit je mezi jednotlivce či do skupin. Ve vyučovacích hodinách žáci různými formami prezentují výsledky své přípravy (čtení referátů, textů, výstava kreseb apod.)

**Metody práce:** Individuální a skupinová práce, samostudium (využití PC, školní a veřejné knihovny apod.), výtvarné činnosti, praktické poznávání barokních znaků v kutnohorských architektonických objektech, prezentace před spolužáky, výstava

**Čas na přípravu:** Minimálně týden před stanoveným termínem

**Pomůcky a materiály:** Internet, CD, učebnice, odborné publikace, encyklopedie, časopisy, zpěvníky, výtvarné a obrazové materiály

**Průřezová témata:** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova

**Klíčová slova:** Umění, sloh, proud, společnost, názor, rekatolizace, okázalost, detail, rafinovanost, dynamický, klasicizující, interiér, exteriér, architektura, freska

**Hodnocení projektu:** žáci spolu s vyučujícím zhodnotí výsledky své práce, porovnájí kvalitu činností jednotlivých skupin a využití získaných informací v dalším vzdělávání. Připraví výstavu výtvarných prací

### Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení	žák vyhledává, zpracovává a třídí informace z příslušných informačních zdrojů (internet, odborné publikace, encyklopedie, časopisy apod.). Získané poznatky, díky jejich pochopení, propojení se znalostmi z dalších vzdělávacích oblastí a systematizaci, využívá v učení a tvůrčích činnostech. Používá termíny, znaky a symboly, uvádí informace a poznatky do souvislostí.
Kompetence komunikativní	Formuluje vlastní názor, argumentuje, spolupracuje na řešení problému, naslouchá spolužákům, vhodně reaguje, zapojuje se do diskuse, navrhuje řešení.
Kompetence sociální a personální	Efektivně spolupracuje ve skupině, přijímá zde svou roli, spolupracuje, odpovědně přistupuje k práci své i druhých, přispívá k diskusi, oceňuje zkušenosti a práci ostatních, respektuje různá hlediska účastníků projektu
Kompetence občanské	Vytváří si postoje a hodnoty respektující rovnoprávnost lidí, jejich přesvědčení a víru. Učí se respektovat, oceňovat a chránit kulturní tradice a dědictví.
Kompetence k řešení problémů	Na základě získaných informací, osvojených znalostí a dosavadních zkušeností dokáže řešit problém, klade otázky, ověřuje správnost řešení problému, vyvozuje závěry, hodnotí práci skupiny i svou vlastní.
Kompetence pracovní	Uplatňuje osvojené znalosti, dovednosti a vědomosti v osobním životě, informuje své spolužáky o výsledcích své práce, hodnotí práci svých spolužáků.

**Vyučovací předměty:**

Český jazyk a literatura	Četba ukázek z barokní literatury, především poezie, kramářských písní, dramatu. Rozbor struktury barokních metafor a větných struktur.
Dějepis	Praktické poznávání znaků barokní architektury na kutnohorských památkách, prezentace referátů, diskuse o vlivu barokního umění na život společnosti.
Výtvarná výchova	Rozbor ukázek barokního umění, především v Čechách. Detailní prohlídka kláštera, v němž sídlí škola. Kresba interiéru nebo exteriéru kláštera v Kutné Hoře v Kutné Hoře. Návrhy barokních kostýmů. Pokus o malbu dramatického barokního nebe.
Hudební výchova	Praktické poznávání barokních hudebních znaků – hra na barokní operu, výtvarné zpracování - tvorba kostýmů a kulis, poslechové činnosti.

## Název projektu: Program osobnostního růstu žáka

**Cíl projektu:** Získat efektivní sociální a emoční návyky, které povedou žáky k porozumění sobě samému i k porozumění lidem kolem sebe. Napomáhat žákům osvojit si dovednosti nezbytné k dosahování osobních cílů, získat motivaci k úsilí o trvalý rozvoj vlastní osobnosti. Nabízet získání znalostí a stabilních postojů podporujících zdravý životní styl. Podporovat růst žáků ve společensky dobře integrované osobnosti schopné stát se dobrými partnery, rodiči a členy společnosti.

**Dílčí cíle:** Objevení osobního smyslu existence jako prevence před šířící se „smysluprázdnotou“, posílení sebedůvěry a objevení silných stránek žáků, sebezpříjetí a respekt k osobnosti druhých, zvládnutí emocí, prohloubení empatie, posílení dovedností nezbytných pro týmovou spolupráci.

**Cílová skupina:** žáci primy, sekundy, kvarty, kvinty, sexty, septimy (oktávy)

**Přes které vzdělávací obory/oblasti/předměty projekt jde:** J, ČS

**Garant projektu:** Výchovný poradce

**Spolupracující organizace:** Školní klub, ACET Hlinsko o.s., CENAP Brno, o.s., GENE A – sdružení pro rodinu Brno, Pedagogická a psychologická poradna Kutná Hora, Biskupství královéhradecké, Sdružení při Církevním gymnáziu v Kutné Hoře, pro jednotlivé přednášky a prezentace další akreditované organizace a jednotlivci

**Časová dotace:** Celý školní rok - průběžně

<b>Časové zajištění projektu:</b>	<b>prima</b>	poznávací výjezdové setkání Téma: <b>Přátelství, spolupráce, šikana a jak se jí bránit</b> Zajišťují: Garant projektu, spirituál, třídní učitel, ACET Hlinsko - p. Štěpánovský
	<b>kvinta</b>	vícedenní výjezdový kurz Téma: <b>Dobro a zlo</b> Zajišťují: garant projektu, spirituál školy, třídní učitel, tým lektorů Biskupství královéhradeckého
	<b>sekunda</b>	vícedenní výjezdový kurz Téma: <b>Závislosti, rozpoznání, průběh, následky, prevence</b>



Zajišťují: garant projektu, spirituál školy, třídní profesor, žáci vyšších ročníků

- kvarta**      jednodenní výjezdový kurz  
Téma: **Mezilidské a partnerské vztahy, sexualita, objevování sebe sama, respekt k druhému**  
Zajišťují: garant projektu, spirituál školy, třídní učitel, žáci vyšších ročníků  
Pokračování v rámci hodin ZSV
- sexta**      vícedenní výjezdový kurz  
Téma: **Emoční inteligence, mezilidské vztahy**  
Zajišťují: Garant projektu, spirituál školy, třídní učitel, žáci vyšších ročníků
- septima**   jednodenní seminář  
Téma: **Partnerské vztahy**  
Zajišťují: garant projektu, vedoucí školního klubu, GENE A Brno

**Metody práce:** Projekt je koncipován jako konkretizace a doplnění výchovného působení církevního gymnázia a organicky navazuje spíše na styl koexistence žáků a profesorů v rámci školy než na jednotlivá témata nebo konkrétní předměty. Metody práce jsou především zážitková pedagogika s důrazem na reflexi, dále přednášky, besedy a praktická činnost žáků

**Čas na přípravu:** Průběžně po celý školní rok

**Pomůcky a materiály:** Přenosný počítač s tiskárnou, dataprojektor, audiopřehrávač, sportovní náčiní, spotřební materiál (papír, lepidlo, provázek aj.)

**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana

**Klíčová slova:** Sociální inteligence, osobní smysl, spolupráce, respekt k druhému, zvládání emocí, empatie

**Hodnocení:** Ústní, písemné a grafické hodnocení jednotlivých aktivit i celého kurzu žáky, písemná zpráva garanta projektu, zpráva supervizora.

**Rozvíjené kompetence:**

Kompetence k učení	Operuje s obecně používanými termíny, znaky a symboly, uvádí informace do souvislostí, propojuje do širších celků. Zdokonaluje se v sociálních činnostech a dovednostech. Objektivně vyhodnocuje výsledky práce.
Kompetence komunikativní	Naslouchá spolužákům, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do dialogu, diskuse.
Kompetence sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k diskusi, oceňuje zkušenosti a práci ostatních, respektuje různá hlediska účastníků projektu.
Kompetence občanské	Respektuje názory ostatních.

#### Vyučovací předměty:

Základy společenských věd	Komunikace, vztahy mezi chlapci a dívkami, lidská sexualita, osobnost člověka, temperament, charakter, tvořivost v mezilidských vztazích.
Český jazyk	Učení se dialogu, komunikaci, improvizaci. Tvorba vlastních textů (básně), formulování svých názorů ústně i písemně.

## **Název projektu: Lyžařský výcvikový kurz**

**Cíl projektu:** Základy lyžování

**Cílová skupina:** žáci sekundy a kvinty, kurz je organizován pro oba ročníky současně

**Přes které vzdělávací obory/oblasti/předměty projekt jde:** ČN, ČZ

**Garant projektu:** Ředitelkou školy pověřený vedoucí kurzu

**Časová dotace:** Délka celého LVK je 5-6 dnů (podle podmínek) v zimních měsících. Nacvičování na závěrečný slalom a následný běh na lyžích probíhá po celou dobu lyžařského kurzu

**Průběh prací na projektu:** Nacvik základního sjezdového postoje, otáčení na lyžích, chůze do kopce, nošení lyží, brzdění, jednotlivých oblouků, skoků na lyžích (lyžařská abeceda). Vše probíhá v dopoledních a odpoledních zaměstnáních, zvláště v jednotlivých družstvech. Po dokonalém parciálním nacvičení těchto prvků se jednotlivci poslední den zúčastní závodů ve sjezdovém lyžování a v běhu na lyžích

**Čas na přípravu:** Po dobu trvání kurzu, přípravné práce k zajištění kurzu měsíc před odjezdem

**Pomůcky a materiály:** Lyžařská výstroj a výzbroj, diplomy, kamera, video, zdravotní materiál

**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova

**Klíčová slova:** Lyžařská výstroj a výzbroj, základy lyžařské abecedy, hygiena a bezpečnost na horách

**Rozvíjené kompetence:** Kompetence k učení, personální, komunikativní a občanské

**Vyučovací předměty:** Tv, Bi, Zsv

**Hodnocení projektu:** Na místě poslední den kurzu, formou diskuse, dialogu apod., v hodinách Zsv, Čj, Vv formou písemných postřehů či výtvarných prací

### Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení	Operuje s obecně používanými sportovními termíny na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a oborů, je ochoten se učit novým pohybovým aktivitám a technikám, dovede plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti a dovednosti, přijímá zodpovědnost za své zdraví patřící mezi nejdůležitější životní hodnoty.
Kompetence komunikativní	Zapojuje se do diskuze, jedná v duchu "fair play", zvládá komunikaci s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích, komunikuje se spolužáky z jiných tříd, ročníků, věkových kategorií.
Kompetence sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k celkovému dojmu a naladění, oceňuje zkušenosti a práci ostatních, respektuje různá hlediska účastníků projektu, přichází se svými návrhy, dokáže zastávat v týmu různé role, vnímá vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
Kompetence občanské	Učí se respektovat druhé, pomáhá při vytváření atmosféry na chalupě, zapojuje se do sportovního dění, je zodpovědný za svůj život, své zdraví a za životní prostředí v jeho blízkosti, je schopen a ochoten účinně pomáhat v různých životních situacích.

### Vyučovací předměty:

Biologie	Poskytování první pomoci, sport a zdravý životní styl. Biologie člověka – základy anatomie – pohybový aparát svaly a skelet.
Základy společenských věd	Hry, aktivity a besedy zaměřené na rozvoj prosociálnosti.
Tělesná výchova	Nácvik základů lyžařské techniky alpského i klasického lyžování. Kondiční a vytrvalostní cvičení, důraz je kladen na rozvržení pohybových aktivit během celého dne. Hry na sněhu. Alternativně výuka snowboardové techniky. Propojení mezi teoretickou přípravou a praktickými cvičeními.
Člověk a zdraví	Životospráva při pohybových aktivitách. Dodržování pitného režimu. Bezpečnostní rizika při pohybu v horách a jejich prevence.

## **Název projektu: Letní výcvikový kurz**

**Cíl projektu:** Prakticky ověřit zásady správného pobytu v přírodě, stavba stanů, vaření v přírodě, poučit o zásadách první pomoci. Naučit žáky vnímat krásu nejen přírody, ale i historických objektů v krajině během přesunu při vodní turistice, pěší turistice nebo cykloturistice a zvládnutí základních znalostí a dovedností specifických pro zvolený druh turistiky.

**Cílová skupina:** žáci tercie, septimy

**Přes které vzdělávací oblasti/obory/předměty projekt jde:** Bi, Tv, ČZ, D

**Garant projektu:** Aprobovaný učitel tělesné výchovy

**Časová dotace:** Tři dny v měsíci květnu nebo červnu

**Místo kurzu:** České řeky, oblast vhodná pro pěší turistiku nebo cykloturisticky příhodná oblast

**Průběh prací na projektu:** Měsíc před pořádáním kurzu seznámit žáky i zákonné zástupce s podmínkami kurzu, seznámit je s trasou, vodáckou výstrojí a výzbrojí, předat soupis potřebného tábornického materiálu a potřeb

**Metody práce:** Praktická činnost v přírodě, stavba stanů, samostatná příprava pokrmů ve skupinách, jízda na kanoi, hry v přírodě, příprava táborového ohně, zpěv, pěší turistika, exkurze do historických objektů

**Pomůcky a materiály:** V případě pořádání vodáckého kurzu - vodáckou výstroj a výzbroj – zapůjčení od sportovních organizací nebo u vodáckých cestovních kanceláří. V případě pořádání cykloturistického kurzu – vlastní jízdní kolo v odpovídajícím technickém stavu a cyklistickou přilbu.

**Ostatní sportovní materiál:** Míče a ostatní sportovní a turistické pomůcky zajistí učitelé Tv

**Průřezová témata:** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova

**Klíčová slova:** Vodní turistika, cykloturistika, pěší turistika

**Hodnocení projektu:** Hodnocení kurzu a úrovně zvládnutí ovládání kanoje zhodnotí lektoři kurzu na základě výsledků soutěže a společného vodáckého putování. Ve společné diskuzi se žáky se vyvodí možnosti inovace kurzu, dále se zhodnotí chování absolventů kurzu. Při slavnostním ukončení kurzu se předají diplomy za různé soutěže a aktivity. Na školních stránkách se může zveřejnit fotogalerie.

**Rozvíjené kompetence:**

Kompetence k učení	Senzomotorické formy učení. Nácvik jízky na kanoi, jízda na jízdním kole ve skupině a základní opravy
Kompetence komunikativní	Účinně se zapojuje do dialogu, diskuse, reakce a souhra ve dvojicích na kanoi, kolektivní spolupráce, specifická komunikace se skupinou na jízdním kole, kolektivní spolupráce.
Kompetence sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k diskusi, oceňuje zkušenosti a práci ostatních, respektuje různá hlediska účastníků kurzu, kolektivní spolupráce při hrách.
Kompetence občanské	Respektuje přesvědčení a víru ostatních. Učí se respektovat, oceňovat a chránit přírodní prostředí a kulturní dědictví. Zvyšuje tělesnou odolnost, posiluje vytrvalost.

**Vyučovací předměty:**

Biologie, ekologie	Pobyt v přírodě, ochrana krajiny.
Hudební výchova	Zpěv táborových písní, hudební soutěže
Tělesná výchova Člověk a zdraví	Ovládání kanoje, pěší turistika, kolektivní hry v přírodě. Zvyšování tělesné zdatnosti, vytrvalosti a odolnosti. Zásady první pomoci při mimořádných situacích, které nás mohou potkat v přírodě. Závod v rychlosti a zručnosti jízdy na kanoi nebo jízdním kole.
Dějepis	Návštěva historických objektů, hrad Český Šternberk aj.

## **Název projektu: Adventní koncert**

**Cíl projektu:** Představit rodičům žáků a širší veřejnosti práci žáků v hodinách hudební výchovy, kulturně reprezentovat školu, ztížit se a soustředit se na nastávající období vánočních svátků

**Cílová skupina:** žáci primy až oktávy

**Přes které vzdělávací obory/oblasti/předměty projekt jde:** ČS, J, UK

**Garant projektu:** Učitel hudební výchovy

**Časová dotace:** Nacvičování na adventní koncert probíhá po dobu přibližně 5 až 6 týdnů před vlastním uvedením koncertu

**Průběh prací na projektu:** Nacvičování jednotlivých hlasů skladeb probíhá v hodinách hudební výchovy, v jednotlivých ročnících zvlášť (od druhé poloviny listopadu). Po dokonalém parciálním nacvičení těchto úseků se třídy sejdou (kvůli časovému rozvrhu jednotlivých tříd je nutno společné procvičování provést v hodinách Hv některé ze tříd) a společně nacvičí a sezpívají již celé skladby. Poslední den (v den vystoupení) probíhá nacvičování písní a skladeb v kostele, před vlastním uvedením koncertu se třídy rozezpívávají v již místě koncertu (kvůli hlasové hygieně).

**Metody práce:** Čtení textu a notových zápisů, nacvičování zpěvu ve skupinách (třídách), nejprve jednotlivé hlasy v rámci tříd zvlášť, poté třídy vícehlase. Nakonec (když třídy umí) zpívají všichni dohromady (také nejdříve po jednotlivých hlasech, poté secvičení hlasů dohromady v jednolitý vícehlasý zpěv).

**Čas na přípravu:** 6 týdnů nacvičování písní a skladeb před Vánoce

**Pomůcky a materiály:** Notový záznam nacvičovaných skladeb

**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova

**Klíčová slova:** Vánoce, advent, hra na nástroj, zpěv, korepetice, doprovod, hudební nástroj, církevní hudba, sólo, sborový zpěv

**Hodnocení projektu:** Vlastní vystoupení, po vystoupení hodnotí pedagogové ve svých třídách zvlášť, možno uvést diskuzi na téma advent, Vánoce, zhodnotit společně dialogem (žáci po vlastní úvaze uvedou pozitiva a negativa vystoupení).

**Rozvíjené kompetence:**

Kompetence k učení	Operuje s obecně používanými notovými záznamy, hudebními termíny, znaky a symboly. Uvádí poznatky o jednotlivých skladbách do souvislostí s jejich časovým vymezením (zařazuje do období, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a oborů, přiřazuje k dalším představitelům daného období, vymezuje charakteristiku dané umělecké epochy).
Kompetence komunikativní	Zapojuje se do diskuze (výběr skladby), naslouchá ostatním hlasům a zapojuje se se svým hlasem.
Kompetence sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k celkovému dojmu a naladění, oceňuje zkušenosti a práci ostatních, respektuje různá hlediska účastníků projektu, přichází se svými návrhy.
Kompetence občanské	Respektuje přesvědčení a víru ostatních. Učí se respektovat, oceňovat a chránit kulturní tradice a dědictví. Pomáhá při vytváření atmosféry v kostele, zapojuje se do kulturního dění.

**Vyučovací předměty:**

Hudební výchova	Nácvik písní, secvičení jednotlivých hlasů do sborové podoby, rozebrání skladby z hlediska italského názvosloví, tyto předpisy dodržovat (rytmika a dynamika).
Výtvarná výchova	Výroba rekvizit a kostýmů.
Český jazyk	Příprava divadelních realizací, recitace, průvodního slova.





## **Název projektu: Žákem na francouzském lyceu (studijní pobyt)**

**Cíl projektu:** Rozvoj receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností ve francouzštině, poznat prostředí a způsob výuky ve francouzské škole, ubytování ve francouzské rodině nebo na internátě, životní styl, tradice, volný čas středoškoláků a jejich problémy

**Cílová skupina:** Prospěchově nejlepší žák (francouzštinář) ze sexty nebo septimy

**Přes které vzdělávací oblasti/obory/předměty projekt jde:** Fj, Čj, D, Z

**Garant projektu:** Vyučující francouzského jazyka

**Časová dotace:** 4 až 6 týdnů

**Průběh prací na projektu:** Výběr stážisty, příprava a realizace studijního pobytu (dohoda s partnerskou školou), vyhodnocení projektu (cíle, celkový přínos pro žáka, úroveň splněných úkolů (rozvoj řečových dovedností, škola, rodina, soužití s vrstevníky, dojmy a postřehy z pobytu, srovnávání s ČR

**Metody práce:** Každodenní konverzace s rodilými mluvčími, účast ve výuce a na školních akcích, shromažďování informací, jejich třídění a zpracovávání, vedení deníku, vypracování popisu, reportáže, příprava besedy pro české žáky, utřídění fotografií a dalších obrazových materiálů pro prezentaci na PC, srovnání francouzského školského systému s českým, zhodnocení pobytu

**Čas na přípravu:** 1 měsíc

**Pomůcky a materiály:** Fotoaparát, popř. videokamera, záznamové pracovní listy, deník, studijní a obrazové materiály, PC, slovník, základní školní pomůcky

**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova, Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova

**Klíčová slova:** Francouzská republika, EU, Paříž, Burgundsko, Dijon, Avallon, collègue a lycée Jeanne d'Arc, voršilská škola, sekce, dokumentační centrum, výuka a vyučovací předměty, mezilidské vztahy, stravovací návyky, životní styl, volný čas mladých

**Hodnocení projektu:** Slohová práce, prezentace a beseda se spolužáky, hodnotící zpráva partnerské školy

### Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení	Studijní stáž chápe jako prostředek seberealizace a osobního rozvoje. Systematicky a cílevědomě rozvíjí řečové dovednosti fr. jazyka v kontaktu s rodilými mluvčími ve škole i mimo školu. Při učení uplatňuje tvořivé myšlení, pohotovost a samostatnost.
Kompetence komunikativní	S ohledem na situaci a účastníky dialogu využívá verbální i neverbální prostředky komunikace. Vhodným způsobem prezentuje svou práci i sám sebe před neznámým publikem s vědomím, že reprezentuje naši školu a ČR. Rozumí sdělením v běžných životních situacích a adekvátně reaguje. Přiměřeně správně formuluje odpovědi na otázky týkající se života v Česku.
Kompetence občanská	Respektuje různorodost hodnot a názorů, tradice a zvyklosti hostitelské rodiny a země. Zapojuje se do školních aktivit, spolupracuje se svými vrstevníky, sleduje a posuzuje události.

### Vyučovací předměty:

Francouzský jazyk	Konverzace s rodilými mluvčími, jazyková pohotovost, rozvoj vyjadřovacích schopností, rozšíření slovní zásoby v oblasti osobních zájmů a běžných životních situací. Francouzské reálie. Práce se slovníky. Hodiny francouzštiny na lyceu.
Český jazyk	Popis, úvaha, reportáž, dopis, mediální produkt. Francouzská literatura a její významní představitelé, literární směry.
Dějepis	Návštěva historických památek a míst, které se vážou k významným událostem nebo osobnostem. Francouzské dějiny, hodiny dějepisu na lyceu.
Zeměpis	Základní geografické údaje o Francii a Burgundsku, spolupráce s ČR v rámci EU. Hodiny zeměpisu na lyceu.

**Název projektu:** žákem na německém gymnáziu (studijní jazykový pobyt)

**Cíl projektu:** Několikatýdenním jazykovým pobytem prohlubovat znalosti německého jazyka

**Cílová skupina:** Kvinta - septima, 2 - 3 žáci

**Přes které vzdělávací oblasti/obory/předměty projekt jde:** Nj, D, Z

**Garant projektu:** Vyučující německého jazyka

**Časová dotace:** 4 - 5 týdnů

**Průběh prací na projektu:** žáci se v partnerském německém gymnáziu účastní vyučování, většinou je pro ně připraven speciální rozvrh, navíc mají bloky výuky německého jazyka

**Metody práce:** Metody německého gymnázia

**Čas na přípravu:** Uchazeči o studijní pobyt získávají v dostatečném předstihu informace o škole, o hostitelské rodině

**Pomůcky a materiály:** Internet, literatura, studijní a obrazové materiály, slovníky

**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova

**Klíčová slova:** Německý jazyk, život v hostitelské rodině, výuka na gymnáziu

**Hodnocení projektu:** Prezentace před spolužáky, fotografie, novinové články

### Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení	Rozvíjí řečové dovednosti v každodenním kontaktu s hostitelskou rodinou a spolužáky ve škole. Učí se samostatnosti, odpovědnosti, tvořivému myšlení.
Kompetence k řešení problému	Zvládá řešení vzniklých problémů v jazykově cizím prostředí, učí se na ně pohotově reagovat.
Kompetence komunikativní	Porozumí sdělením, týkajících se běžných životních situací a adekvátně na ně reaguje. Dokáže písemně a ústně prezentovat vysílající školu, pohovořit o svém městě, rodině. Charakterizuje Českou republiku.
Kompetence občanská	Začlení se do školního prostředí i do prostředí hostitelské rodiny, učí se chápat tamní názory, tradice a zvyklosti a respektovat je.

### Vyučovací předměty:

Německý jazyk	Konverzace s rodilými mluvčími, jazyková pohotovost, rozšíření slovní zásoby. Německé reálie.
Zeměpis	Základní geografické údaje o Německu a konkrétně o spolkové zemi Sasko.
Dějepis	Návštěva historických památek a míst, které se vážou k důležitým událostem nebo osobnostem.

## **Název projektu: Poznáváme Německo (výměnný pobyt žáků)**

**Cíl projektu:** V rámci výměnných pobytů získat motivaci ke studiu němčiny jako druhého cizího jazyka, seznámit se s kulturou, společnými znaky i odlišnostmi země našeho západního souseda.

**Cílová skupina:** žáci tercie až septimy.

**Přes které vzdělávací oblasti/obory/předměty projekt jde:** Zsv, Z, D.

**Garant projektu:** Vyučující německého jazyka.

**Časová dotace:** 14 dní ve školním roce

**Průběh prací na projektu:** žáci se vzájemně před počátkem projektu na předtištěných formulářích v němčině představí, aktivně se účastní programu připravenému učitelem a sami také program pro své hosty připravují, využívají dosavadních jazykových znalostí, v konkrétních situacích si osvojují nové.

**Metody práce:** Vyhledávání informací o místě pobytu, třídění, zpracovávání.

**Čas na přípravu:** Průběžně delší dobu před zahájením projektu.

**Pomůcky a materiály:** PC, studovna, navštívená místa, prospekty, obrazové materiály

**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova

**Klíčová slova:** Německý jazyk, praktické využití cizího jazyka, tolerance, multikulturalita

**Hodnocení projektu:** Prezentace - fotografie, novinové články.

### Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení	Zpracovává praktické informace a zkušenosti z výměnného pobytu.
Kompetence k řešení problému	V cizím jazykovém prostředí řeší drobné problémy a reaguje na neobvyklé a nenadálé situace.
Kompetence komunikativní	Písemnou (v rámci přípravy projektu) a ústní formou (v rámci vlastního projektu) je v kontaktu s rodilými mluvčími.
Kompetence občanská	Poznává a učí se chápat a respektovat životní styl, tradice a mentalitu obyvatel Německa, srovnává s Českou republikou.

### Vyučovací předměty:

Německý jazyk	Kontakt a konverzace s rodilými mluvčími, jazykové podobnosti a odlišnosti. Německé reálie.
Zeměpis	Geografické údaje o Německu, konkrétně o navštívené spolkové zemi Sasko. Příslušnost k EU.
Dějepis	Návštěva historických památek a míst, které se vážou k významným událostem. Hledání a chápání historických souvislostí - konkrétně počátek a konec třicetileté války

## Název projektu: Anglický den (English Day)

**Cíl projektu:** Vzdělávací, zážitkový a zábavný program s cílem umožnit žákům aktivně i pasivně využít svoje jazykové dovednosti v praktických situacích. Pro vyšší ročníky (sexta, septima) též zapojení do přípravy celého projektu a jeho částečné vedení. Seznámit žáky s kulturními a politickými reáliemi anglicky mluvících zemí. Setkání s rodilými mluvčími.

**Cílová skupina:** žáci kvinty, sexty, septimy

**Přes které vzdělávací oblasti/obory/předměty projekt jde:** D, Z, Aj, Hv, Vv

**Garant projektu:** P. King + vyučující anglického jazyka

**Časová dotace:** 6 hodin

**Průběh prací na projektu:** Projekt je předem připravován vyučujícími anglického jazyka ve spolupráci se žáky sexty a septimy. Pět hodin časové dotace je rozdělena na několik (2-3) časových úseků (pro každý ročník jinak), ve kterých se žáci aktivně účastní jednotlivých níže uvedených aktivit. Poslední hodina je věnována prezentaci výsledků práce, vyhlášení vítězů soutěží a společnému zhodnocení dne. Žáci pracují samostatně, ve dvojicích či skupinách.

Seznam témat:

- vědomostní kvízy s tematikou týkající se převážně anglicky mluvících zemí
- hudební dílna
- kuchařská dílna
- konverzace s rodilým mluvčím
- prezentace vyučujících
- prezentace žáků
- promítání filmu v anglickém jazyce
- promítání krátkých filmů se souběžnými aktivitami
- ad. (každý rok jinak)



**Metody práce:** Práce s Powerpointem, vyhledávání informací, třídění informací, zpracování informací, vedení aktivity, ústní projev, zápis do pracovních listů, analýza získaných informací, písemné zhodnocení projektu

**Čas na přípravu:** Nelze přesně určit, každá třída jinak

**Pomůcky a materiály:** PC, slovníky, projektor, pracovní listy, audio technika, kuchyňka

**Průřezová témata:** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova

**Klíčová slova:** Multikulturalita, praktické využití cizího jazyka, anglický jazyk

**Hodnocení projektu:** Řízený rozhovor, diskuse bezprostředně po skončení projektu a v následujících hodinách Aj.

**Rozvíjené kompetence:**

Kompetence k učení	Prostřednictvím cizího jazyka seznamujeme žáky se zajímavými jevy z oblasti přírodních věd, historie, zeměpisu a s reáliemi anglicky mluvících zemí se zaměřením na multikulturalitu jiných společností
Kompetence k řešení problému	Vedeme žáky k tomu, aby dokázali samostatně i ve skupině připravovat aktivity pro mladší žáci a přitom řešit nezbytné problémy
Kompetence komunikativní	Vyučující využívá obrazový materiál, texty ke čtení a interpretaci, simulované rozhovory a řešení každodenních situací
Kompetence občanská	Vedeme žáky k tomu, aby se zajímali o podobnosti a rozdíly mezi kulturami a dokázali je využít ve svém životě

**Vyučovací předměty:**

Anglický jazyk	Používání jazyka v běžných situacích, pasivní využití jazyka
Zeměpis	Seznamování se zeměpisem anglicky mluvících zemí
Dějepis	Vybrané kapitoly z dějin anglicky mluvících zemí
Hudební výchova	Zpěv, hra na hudební nástroj, psaní slov k písním
Výtvarná výchova	Vytváření diplomů, prezentací, dekorací k Anglickému dni

## Název projektu: Slovanský den

**Cíl projektu:** Seznámit se s dalším slovanským jazykem, blíže poznat historii a současnost národa či země, uvědomit si společné znaky slovanských jazyků. Vytvořit prezentaci či přednášku – tzn. vyhledávat informace, zpracovávat je, třídít a uvádět do vztahů s jinými. Veřejně před spolužáky prezentovat výsledky své práce.

**Cílová skupina:** žáci sexty

**Přes které vzdělávací oblasti/obory/předměty projekt jde:** Čj, D, Z, Nj (v případě Lužických Srbů)

**Garant projektu:** Vyučující českého jazyka v sextě

**Časová dotace:** 6 hodin

**Průběh prací na projektu:** Čtyři hodiny žáci vyhledávají a zpracovávají informace (internet, studovna, písemné materiály), dvě hodiny prezentují výsledky své práce, jednu hodinu hodnotí projekt. Žáci mají k dispozici pracovní listy (připraví vyučující), do nichž zapisují informace získané z prezentací. Pracují ve dvojicích, každé dvojici je zadáno jiné téma vztahující se k danému slovanskému jazyku.

Seznam témat:

- Shodné a odlišné znaky v písmu a mluvnici (srovnávat s češtinou)
- Geografické údaje o zemi, obyvatelstvo, náboženství
- Administrativní členění země, symboly země (státní znak, hymna, vlajka aj.)
- Literatura v minulosti a současnosti
- Hudba v minulosti a současnosti
- Typická jídla
- Školství – systém, přehled vysokých škol, univerzit
- Zaměstnanost – nezaměstnanost – vzdělanost
- Výtvarné umění v minulosti a současnosti
- Politické systémy – historie a současnost
- Televize, film, tisk, divadlo
- Osobnosti – objevitelé, vynálezci

- Folklor – kroje, zvyky aj.
- Poznávací zájezd – návrh
- Státní a církevní svátky

**Metody práce:** Vyhledávání informací, třídění informací, zpracování informací, uvádění informací do souvislostí, vytváření prezentace či přednášky, práce s programem Powerpoint, ústní projev, zápis do pracovních listů, analýza získaných informací, hodnocení projevu svého a ostatních, písemné zhodnocení projektu

**Čas na přípravu:** Na prezentaci tři hodiny

**Pomůcky a materiály:** PC, studovna, projektor, pracovní listy

**Průřezová témata:** Multikulturní výchova, Mediální výchova

**Klíčová slova:** Dělení slovanských jazyků, geografické pojmy jednotlivých zemí, mluvnické kategorie jednotlivých jazyků, jazykové rodiny, indoevropské jazyky, praslovanština, staroslověnština, flexe slov, globalizace, multikulturalita

**Hodnocení projektu:** Projekt bude hodnocen jednak samotnými žáky v závěrečné hodině (písemně do PL a slovně), jednak učitelem – slovně. Z projektu zůstanou k dispozici pro další užití prezentace vytvořené v rámci projektu, určení žáci připraví panel s informacemi získanými z projektu.

### Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení	Organizuje a plánuje práci v zadaném časovém horizontu. Kriticky přistupuje ke zdrojům informací. Využívá získané informace k zadanému úkolu. Posuzuje práci svou i práci spolužáků.
Kompetence k řešení problému	Stanoví si základní části úkolu a řeší je v posloupnosti, již si sám určí. Zvažuje využití různých postupů při vytváření prezentace. Formuluje výstupy po kritickém zhodnocení zdrojů informace.
Kompetence komunikativní	Volí vhodný funkční styl pro zadaný úkol. Používá spisovný jazyk a odborné výrazy. Vyjadřuje se jasně a srozumitelně, v přiměřeně dlouhých větných celcích. Navazuje neverbální kontakt s posluchači. Mluví přiměřeně nahlas, pokouší se o správné frázování.
Kompetence občanská	Rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot. Promýšlí souvislosti mezi vývojem slovanských jazyků a jejich současném užívání.

### Vyučovací předměty:

Český jazyk	Jazykověda: jazykové rodiny, slovanské větve, morfologické, fonetické a lexikální podobnosti a odlišnosti slovanských jazyků; staroslověnština Literatura: vývoj národních (slovanských) literatur, momenty společného literárního vývoje slovanských literatur, typické literární útvary slovanských literatur, ohlasová literatura. Rozbor uměleckého i neuměleckého textu.
Zeměpis	Slovanské enklávy v Evropě, střední a východní Evropa
Dějepis	Vznik hranic slovanských států, stěhování národů.

## **Název projektu: Týden škol UNESCO**

**Cíl projektu:** Zapojit se do celostátního projektu přidružených škol UNESCO na téma, které je vyhlášeno touto organizací pro každý jednotlivý rok

**Cílová skupina:** žáci celé školy

**Přes které vzdělávací oblasti/obory/předměty projekt jde:** Napříč všemi obory v závislosti na vybraném tématu

**Garant projektu:** Alžběta Nechvílová

**Časová dotace:** Probíhá vždy celý týden podle data stanoveného komisí pro přidružené školy UNESCO

**Průběh prací na projektu:** V týdenním předstihu zadat přípravné práce k projektu - jednotlivcům, skupinám. V hodinách žáci různými formami prezentují výsledky své práce - prezentace, grafy, referáty, vlastní tvorba, dramatizace, výstava kreseb - vždy podle zadání tématu

**Metody práce:** Individuální a skupinová prezentace, čtení nejlepších prací, řízený rozhovor, diskuse, práce na PC, samostudium, domácí příprava

**Čas na přípravu:** Týden před vyhlášeným datem

**Pomůcky a materiály:** Internet, materiály zaslané Komisí pro UNESCO

**Průřezová témata:** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

**Klíčová slova:** UNESCO, přidružené školy, mezinárodní, spolupráce, globální souvislosti

**Hodnocení projektu:** Výstava, prezentace, instalace, vlastní CD, časopis, kalendář dle vhodnosti k zadanému tématu, všichni žáci mají možnost zhlédnout práci svých kolegů, dílčí projekty jsou hodnoceny příslušnými vyučujícími v rámci předmětu.

### Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení	Účastní se vyhledávání souvislostí, třídění informací, má tvůrčí přístup k danému tématu podle úrovně jednotlivých ročníků, záleží mu na vzájemném propojení ve sdělování informací.
Kompetence sociální a personální	Spolupracuje ve skupině, přispívá svými poznatky k danému tématu, oceňuje a respektuje práci svých spolužáků, vybírá si důležité informace z prací ostatních, naslouchá jiným.
Kompetence občanské	Respektuje názorové odlišnosti v rámci našeho státu, Evropy a světa, toleruje jiné kulturní, náboženské, občansko-právní rozdíly a snaží se tímto způsobem obohatit svůj život a předat znalosti a zkušenosti ostatním.

### Vyučovací předměty:

Společenské vědy	Nalézají odpovědi v daném úhlu pohledu z hlediska historického, kulturního, společenského, mravního a etického.
Humanitní předměty	Sledují odkaz ve světové literatuře, vyhledávají příslušnou slovní zásobu v cizím jazyce.
Matematika a Fyzika	Využívá exaktních metod práce, třídí informace.
Přírodní vědy	Nazírá na dané téma z pohledu biologa, chemika a řeší zadané téma exaktními metodami, účastní se vyhledávání souvislostí.
Výchovy	Nalézají zobrazení daného tématu v hudbě, výtvarném umění, užití v architektuře.

## **Název projektu: Čtenářské portfolio**

**Cíl projektu:** Shrnout čtenářské, případně divácké a posluchačské zkušenosti, uspořádat je tak, aby mohly sloužit dalšímu rozvoji osobnosti žáka, k rozvoji dovedností porovnávat a propojovat, a to i v mezipředmětových vztazích

**Cílová skupina:** žáci všech ročníků

**Přes které vzdělávací oblasti/obory/předměty projekt jde:** J, UK, ČS

**Garant projektu:** Učitelé Čj

**Časová dotace:** Probíhá dlouhodobě, ve všech ročnících

**Průběh prací na projektu:** Pro každý ročník studia je s předstihem zadán okruh povinné a doporučené literatury, včetně termínů čtenářských besed a referátů

**Metody práce:** Individuální a skupinová prezentace, řízený rozhovor, přednes referátů, diskuse, práce s PC, samostudium ve studovně, domácí příprava, exkurze, lekce knihovnické informatiky

**Čas na přípravu:** Dlouhodobě

**Pomůcky a materiály:** Knihy, recenze v literárních časopisech, internet

**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova

**Klíčová slova:** Portfolio, klasická literatura, kulturní deník, román, povídka, novela, drama, bibliografické údaje, biografie, konspekt, charakteristika, klíčová nebo titulní postava, hrdina (kladný, záporný), prostředí

**Hodnocení projektu:** Nejméně 1 x za pololetí vyhodnocení vypracovaného portfolia na vyšším gymnáziu, na nižším G zpravidla čtvrtletně



### Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení	Vyhledává a třídí informace o autorech a směrech, přiřazuje ke konkrétním dílům obecné literárněvědné pojmy a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení a tvůrčích činnostech. Operuje s obecně používanými termíny, znaky a symboly, uvádí informace do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a oborů.
Kompetence komunikativní	Samostatně formuluje písemně i ústně své čtenářské zážitky a zkušenosti, naslouchá vyjádřením spolužáků, porovnává je se svými postoji, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse o přečteném.
Kompetence sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k diskusi, oceňuje zkušenosti a práci ostatních, respektuje různá hlediska účastníků projektu
Kompetence pracovní	Zvyká si pravidelně, dlouhodobě samostatně pracovat, vyhledávat texty, číst a vypracovávat konspekty, vyhledávat a třídít doplňující informace o autorech a žánrech, hodnotit úroveň a ucelenost své práce.
Kompetence občanské	Respektuje přesvědčení a víru ostatních. Učí se respektovat, oceňovat a chránit kulturní tradice a dědictví.

### Vyučovací předměty:

Český jazyk	Námět, téma, klíčové motivy literárního díla, obsah a forma díla, postavení díla v tvorbě autora, žánrové a časové zařazení, použité básnické prostředky, biografie autora, referát, beseda, písemné zpracování a začlenění do portfolia.
-------------	---

## **Název projektu: Neznámí slavní**

**Cíl projektu:** Nalézt v našem okolí osobnosti, zejména z oblasti vědy, a další odborníky, jejichž význam bývá přehlížen, osobnosti, jež jsou známy spíše v zahraničí než doma, ačkoli jsou kapacitami ve svém oboru. Seznámit se s jejich činností a prezentovat výsledky průzkumu

**Cílová skupina:** žáci kvinty

**Přes které vzdělávací obory/oblasti/předměty projekt jde:** Čj, D, Z, (Bi, M, Fy, Ch aj. podle oboru zvolené osobnosti)

**Garant projektu:** Vyučující českého jazyka v kvintě

**Časová dotace:** 1 měsíc na vyhledání a získání materiálů a na jejich zpracování

**Průběh prací na projektu:** Skupiny žáků samostatně získají podklady a připraví je k prezentaci

**Metody práce:** žáci pracují ve skupinách; sami nebo na podnět vyučujících využijí regionální literatury v MK nebo OA, vyhledají osobnost, zkontaktují se s ní písemně nebo osobně, připraví besedu ve škole nebo interview a získané materiály prezentují ve škole jako výstavu, na panelu, nebo v elektronické podobě

**Čas na přípravu:** cca 1 měsíc na vyhledání osobnosti a navázání kontaktu, následně 1 měsíc na zpracování materiálů a jejich prezentaci

**Pomůcky a materiály:** Internet, materiály OA a MK, odborná literatura

**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova

**Klíčová slova:** Osobnost, impakt, interview, publikace,

**Hodnocení projektu:** 1 x ročně – na závěr ročního cyklu – pracovní skupiny porovnají a samy zhodnotí výsledky práce, zejména hloubku vhlédnutí do podmínek a předpokladů úspěchů, jichž prezentovaná osobnost dosáhla

### Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení	Organizuje a plánuje práci v zadaném časovém horizontu. Kriticky přistupuje ke zdrojům informací. Využívá získané informace k zadanému úkolu. Posuzuje práci svou i práci spolužáků.
Kompetence k řešení problému	Stanoví si základní části úkolu a řeší je v posloupnosti, již si sám určí. Zvažuje využití různých postupů při vytváření prezentace. Formuluje výstupy po kritickém zhodnocení zdrojů informace.
Kompetence komunikativní	Volí vhodný funkční styl pro zadaný úkol. Používá spisovný jazyk a odborné výrazy. Vyjadřuje se jasně a srozumitelně, v přiměřeně dlouhých větných celcích. Navazuje neverbální kontakt s posluchači. Mluví přiměřeně nahlas, pokouší se o správné frázování.
Kompetence občanská	Rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot. Promýšlí souvislosti mezi vynaloženým úsilím a úspěšným uplatněním v životě.

### Vyučovací předměty:

Český jazyk	Vyhledat osobnost, připravit besedu, interview, připravit dopis, návštěvu, otázky. Připravit následně prezentaci výsledků (na panelu, ve školním časopise, na internetu).
Zeměpis	Prostudovat regionální literaturu, zjistit bližší informace o vyhledaném odborníkovi.

## **Název projektu: Antické kořeny evropské civilizace**

**Cíl projektu:** Ukázat sepětí židovsko-křesťanské tradice a řecko-římské klasické kultury a jejich společný vliv na formování jednotícího základu evropské civilizace, uvědomit si rozsah a hloubku přítomnosti společenských (parlamentních, právních, kulturních i náboženských) modelů a jejich sepětí s běžným „moderním“ a „laickým“ životem společnosti.

**Cílová skupina:** žáci kvinty

**Přes které vzdělávací obory/oblasti/předměty projekt jde:** L, Z, D, Vv, Zsv

**Garant projektu:** Vyučující latiny- A. Nechvílová

**Časová dotace:** cca 4 hod. v každém čtvrtletí

**Průběh prací na projektu:** žáci zpracují a formou referátů prezentují zadaná témata, v každém čtvrtletí se téma prezentuje v jednom z předmětů (1/IV – L, 2/IV – D, 3/IV – Z, 4/IV – Zsv)

**Metody práce:** žáci vyhledají ve slovnících a encyklopediích, v odborné literatuře a na internetu odpovědi na předem zadané otázky a zjistí souvislosti. Připraví krátké referáty, přednesou je nebo zpřístupní všem spolužákům v elektronické podobě

**Čas na přípravu:** 2 týdny ve čtvrtletí

**Pomůcky a materiály:** Slovníky, encyklopedie, internet

**Průřezová témata:** Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

**Klíčová slova:** Antika, vzdělanost, jazyky a literatura, umění, vznik filosofie, základy vědy, právní a parlamentní systém, tradice, hodnoty

**Hodnocení projektu:** Každé čtvrtletí prezentace výsledků práce ve vyučování a následně na panelech

### Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení	Kriticky přistupuje ke zdrojům informací. Využívá získané informace k zadanému úkolu. Posuzuje práci svou i práci spolužáků.
Kompetence k řešení problému	Stanoví si základní části úkolu a řeší je v posloupnosti, již si sám určí. Vyhledává informace z různých zdrojů a porovnává je a kriticky posuzuje jejich informační hodnotu
Kompetence komunikativní	Volí vhodný funkční styl pro zadaný úkol. Používá spisovný jazyk a odborné výrazy. Vyjadřuje se jasně a srozumitelně, v přiměřeně dlouhých větných celcích.
Kompetence občanské	Rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot antického odkazu Formuluje svá zjištění o vzniku kritérií a hodnot dnešní evropské (euroamerické) civilizace, pevného právního rámce, fungování parlamentní demokracie a vlivu křesťanství. Promýšlí souvislosti mezi fungováním dnešní společnosti a jejími demokratickými hodnotami a jejími antickými (řecko-římskými a současně i židovsko-křesťanskými) kořeny.

### Vyučovací předměty:

Latina	Antika, demokracie, parlament, právo a soudnictví, právní řád, Literatura: vývoj literatury řecké a římské, náboženství, mytologie, přejímání cizích kultů, postoj Říma ke křesťanství.
Zeměpis	Územní vývoj Říma, největší rozvoj říše, limes Romanus, národnostní složení obyvatel,
Dějepis	Občanství a otroctví, výboje, podmaněné národy, civitas, municipium, colonia, politika, království, republika, císařství.
Základy společenských věd	Přijetí křesťanství a proměny římské říše ve vztahu k šíření křesťanství, úloha klášterů v udržení tradic antické kultury, uchování vědy a literatury, písemnictví a vzdělanosti.

## Název projektu: Kytice

**Cíl projektu:** Seznámit se hlouběji s knihou Kytice (Karel Jaromír Erben) a poslechnout si moderní zpracování Kytice (divadlo Semafor). Vybrat části této knihy a tvořit hudební doprovod. Vytvořit představení Kytice v různých hudebních formách (např. kánon, melodram, píseň, sonáta) s použitím vlastních kostýmů a kulis (vyrobí žáci ve výtvarné výchově).

**Cílová skupina:** žáci sexty

**Přes které vzdělávací oblasti/obory/předměty projekt jde:** Vv, Hv, Čj

**Garant projektu:** Vyučující hudební výchovy v sextě

**Časová dotace:** 8 hodin

**Průběh prací na projektu:** Hudební výchova: První hodinu se žáci rozdělují do skupin a vybírají si, jakou část zpracují. Vymýšlejí hudební doprovod a nacvičí představení. Výsledkem projektu je představení pro mladší žáky.  
Výtvarná výchova: žáci připraví kostýmy a kulisy pro představení.

**Metody práce:** Poslech nahrávek, úprava textů, psaní hudebního doprovodu, nácvik jednotlivých částí

**Čas na přípravu:** 7 hodin

**Pomůcky a materiály:** Knihy, internet, materiál na výrobu výtvarného díla

**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova

**Klíčová slova:** Kniha Kytice, představení divadla Semafor Kytice, žákovské představení Kytice

**Hodnocení projektu:** Slovní hodnocení při ukončení jednotlivých etap projektu. Ke zhodnocení přispěje i vystoupení pro žáky gymnázia.

### Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení	Vyhledává, zpracovává a používá potřebné informace v literatuře a na webových stránkách. Získané informace propojuje s vlastními zkušenostmi. Zodpovídá za svoji část projektu. Organizuje a plánuje práci v daném čase. Hodnotí svou práci i práci ostatních.
Kompetence k řešení problému	Rozčlení problém na části. Navrhne různé postupy řešení. Používá vhodné prostředky k hudebnímu vyjádření. Zváží možné klady a zápory jednotlivých variant řešení a posoudí jejich důsledky.
Kompetence komunikativní	Mluví srozumitelně, jasně a spisovně. Navazuje neverbální komunikaci s posluchači.
Kompetence občanská	Zaujímá postoj a vytváří si vlastní názor. Rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot.

### Vyučovací předměty:

Český jazyk	Proslov Literární dovednosti (napíše krátkou rýmovanou báseň, recituje báseň) Literatura 19. st.
Hudební výchova	Vývoj české hudby (60. léta- divadlo Semafor) Interpretace hudebního díla Hudební formy, vokální činnosti Instrumentální činnosti (v rámci svých individuálních dispozic vytváří jednoduché přede hry; hraje a tvoří jednoduché instrumentální kompozice)
Výtvarná výchova	Výtvarné umění jako součást divadelních představení

## Název projektu: Středověké umění

**Cíl projektu:** Seznámit se s uměním středověku v Čechách. Vymyslet hodinový program pro mladší žáky zahrnující přednášku o románském a gotickém slohu, prezentaci v Powerpointu s názornými ukázkami středověkých staveb, přehlídku středověkého oblečení, četbu středověkých básní, zpěv středověkých písní a scénku představující významnou historickou událost.

**Cílová skupina:** žáci sexty

**Přes které vzdělávací oblasti/obory/předměty projekt jde:** Vv, Hv, D

**Garant projektu:** Vyučující hudební výchovy v sextě

**Časová dotace:** Šest hodin hudební výchovy, dějepisu a výtvarná výchova dle potřeby

**Průběh prací na projektu:** Žáci vyhledávají informace v knihách a na internetu, třídí je a zpracovávají. Přípravují prezentaci, nacvičují písně, píší scénku a upravují oblečení.

Seznam témat:

- Život ve středověku
- Románský sloh - architektura
- Gotika - architektura
- Gotické památky v Kutné Hoře
- Středověké události v Kutné Hoře
- Středověký oděv
- Středověká hudba (gregoriánský chorál, písně)
- Středověká literatura

**Metody práce:** Vyhledávání informací, zpracování informací, poslech středověké hudby, nacvik písní, příprava prezentace, četba středověké literatury, hodnocení projevu svého a ostatních



**Čas na přípravu:** 6 hodin

**Pomůcky a materiály:** Knihy, internet, středověké oblečení, nahrávky středověké hudby, knihy s ukázkami středověké literatury, počítač

**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova

**Klíčová slova:** Románský sloh, gregoriánský chorál, písně, literatura, středověk, gotický sloh

**Hodnocení projektu:** Výklad s názornými ukázkami pro žáky gymnázia, prezentace týkající se románského a gotického umění zhodnotíme slovně.

**Rozvíjené kompetence:**

Kompetence k učení	Vyhledává, zpracovává a používá potřebné informace v literatuře a na webových stránkách. Získané informace propojuje s vlastními zkušenostmi. Zodpovídá za svoji část projektu. Organizuje a plánuje práci v daném čase. Hodnotí svou práci i práci ostatních.
Kompetence k řešení problému	Rozčlení problém na části. Navrhne různé postupy řešení. Zváží možné klady a zápory jednotlivých variant řešení a posoudí jejich důsledky.
Kompetence komunikativní	Mluví srozumitelně, jasně a spisovně. Navazuje neverbální komunikaci s posluchači.
Kompetence občanská	Rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot.

**Vyučovací předměty:**

Výtvarná výchova	Románský sloh Gotický sloh Středověký oděv Umělecký proces a jeho vývoj Architektura - věc veřejná
Hudební výchova	Vývoj české hudby Duchovní a světská hudba středověku Vokální činnosti Instrumentální činnosti Hudebně výrazové prostředky Interpretace hudebního díla
Dějepis	Obraz středověké společnosti Kultura středověku - vzdělanost a umění

## Název projektu: Památky Prahy

**Cíl projektu:** Informativní cíle směřují k poznávání památek v oblasti architektury a sochařství, chápání vývoje, hodnocení kvality jednotlivých děl a jejich porovnání v historickém kontextu. Formativní cíle se zaměřují zejména na vytváření hodnot a postojů ve vztahu k památkám i výtvarnému umění všeobecně. Sociálně - komunikativní cíle rozvíjejí schopnost vyjadřovat a zdůvodňovat své názory.

**Cílová skupina:** žáci septimy a oktávy

**Přes které vzdělávací obory/oblasti/předměty projekt jde:** Vv, Du, D, Čj

**Garant projektu:** vyučující dějin umění

**Časová dotace:** 2 dny v každém ročníku (vždy přibližně 9 hod vcelku) - samotná cesta Prahou + 4 hodiny její vyhodnocení a test

**Průběh prací na projektu:** Průběžně

**Časové a organizační zajištění na projektu:**

**březen:** Informační příprava akce

**duben:** Organizační příprava akce, provedení akce

Hodnocení projektu, ověření znalostí poznávacím testem

**Metody práce:** Učitel připraví trasu cesty Prahou (přibližně 13 km) s cílem uvidět co největší počet významných objektů architektury a sochařství z historických období od románského po současnost. Např. rotunda sv. Kříže (románská), kostel Zvěstování Panny Marie Na Slupi (gotika), dům U minuty (renesance), sochy na Karlově mostě (baroko), Faustův dům (baroko), palác Kinských (rokoko), Stavovské divadlo (klasicismus), Zemská porodnice U Apolináře (novogotika), Obecní dům (secese), kubistické domy pod Vyšehradem, Legiobanka (rondokubismus) aj.

Vzhledem k tomu, že projekt je zařazen během dvouletého semináře 2x, cesta Prahou se neopakuje, ale zohledňuje jinou část pražských památek.

Žáci předem vyhledají informace o některých stavebních a sochařských památkách a během jejich prohlídky je prezentují.

Učitel podá ostatní informace jak ve výkladu, tak pomocí filmových dokumentů.

Aby si žáci mohli kdykoliv připomenout viděné památky, připraví učitel s pomocí žáků jejich prezentaci a zveřejní ji na internetových stránkách školy (<http://www.cgym-kh.cz/s/dejiny-umeni-foto-poucne>). Tento „fundus“ fotografií s informačními texty je každoročně obohacován.

**Čas na přípravu:** Průběžně po celý školní rok jsou žáci upozorňováni při výuce na informace související s projektem a zapojování do jeho přípravy.

**Pomůcky a materiály:** Knihy o pražských památkách, monografie a další texty z dějin umění, filmové dokumenty, informace na internetu, dlouhodobě strádané výstřižky z tisku, týkajících se památek.

**Průřezová témata:** Mediální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

**Klíčová slova:** Viz metody práce - termíny

**Hodnocení projektu: Vedoucí týmu:** Podle celkového výstupu a organizace projektu

**Člen týmu:** Podle výstupu dílčí části projektu a podle podílu na celku

**Klasifikace:** Během samotného projektu je použita slovní klasifikace, dále se znalosti uplatněné v testu stávají součástí známky z Dějin umění.

**Hodnocení projektu: Vedoucí týmu:** Podle celkového výstupu a organizace projektu

**Člen týmu:** Podle výstupu dílčí části projektu a podle podílu na celku

**Klasifikace:** Během samotného projektu je použita slovní klasifikace, dále se znalosti uplatněné v testu stávají součástí známky z Dějin umění.

**Rozvíjené kompetence:**

Kompetence k učení	Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení a tvůrčích činnostech Operuje s obecně používanými termíny, znaky a symboly, uvádí informace do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z celé širší oblasti dějin umění.
Kompetence komunikativní	Naslouchá spolužákům i učiteli, účinně se zapojuje do dialogu i diskuse. Prezentuje výsledky své práce s použitím moderní techniky. Je schopen prezentovat svou práci i slovně bez zbytečných klišé a „slovní vaty“.
Kompetence sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k diskusi, oceňuje zkušenosti a práci ostatních, respektuje různá hlediska účastníků projektu.
Kompetence občanské	Respektuje názory ostatních. Učí se respektovat, oceňovat a chránit památky i kulturní statky všeobecně.

#### 4. Učební plán – hodinová dotace v jednotlivých ročnících

Předmět		I.	II.	III.	IV.		V.	VI.	VII.	VIII.		Vzdělávací oblast
												Vzdělávací obor
Český jazyk a literatura <sup>1)</sup>	Čj	5	4	4	4	17	4	4	4	4	16	Jazyk a jazyková komunikace <i>Český jazyk a literatura</i>
Seminář z českého jazyka <sup>8)</sup>	ČjSem	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	Jazyk a jazyková komunikace <i>Český jazyk a literatura</i>
Seminář z literatury <sup>8)</sup>	LitSem	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	Jazyk a jazyková komunikace <i>Český jazyk a literatura</i>
Anglický jazyk <sup>2)</sup>	Aj	4	4	3	3	14	4	4	4	4	16	Jazyk a jazyková komunikace <i>Cizí jazyk</i>
Seminář z anglického jazyka <sup>8)</sup>	AjSem	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	Jazyk a jazyková komunikace <i>Cizí jazyk</i>
Německý jazyk <sup>2) 6)</sup>	Nj	0	0	3	3	6	3	3	3	3	12	Jazyk a jazyková komunikace <i>Další cizí jazyk</i>
Seminář z německého jazyka <sup>9)</sup>	NjSem	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	Jazyk a jazyková komunikace <i>Další cizí jazyk</i>
Francouzský jazyk <sup>2) 6)</sup>	Fj	0	0	3	3	6	3	3	3	3	12	Jazyk a jazyková komunikace <i>Další cizí jazyk</i>
Seminář z francouzského jazyka <sup>9)</sup>	FjSem	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	Jazyk a jazyková komunikace <i>Další cizí jazyk</i>
Španělský jazyk	Šj	0	0	3	3	6	3	3	3	3	12	Jazyk a jazyková komunikace <i>Další cizí jazyk</i>

Seminář ze španělského jazyka	ŠjSem	0	0	0	0	<b>0</b>	0	0	0	2	<b>2</b>	Jazyk a jazyková komunikace <i>Další cizí jazyk</i>
Latinský jazyk <sup>8)</sup>	Lj	0	0	0	0	<b>0</b>	2	2	2	0	<b>6</b>	Jazyk a jazyková komunikace <i>Další cizí jazyk</i>
Matematika <sup>1)</sup>	M	5	4	4	4	<b>17</b>	4	3	3	4	<b>14</b>	Matematika a její aplikace <i>Matematika a její aplikace</i>
Seminář z matematiky <sup>8)</sup>	MSem	0	0	0	0	<b>0</b>	0	0	2	2	<b>4</b>	Matematika a její aplikace <i>Matematika a její aplikace</i>
Deskriptivní geometrie <sup>8)</sup>	Dg	0	0	0	0	<b>0</b>	0	2	2	0	<b>4</b>	Matematika a její aplikace <i>Matematika a její aplikace</i>
Seminář z deskriptivní geometrie <sup>9)</sup>	DgSem	0	0	0	0	<b>0</b>	0	0	0	2	<b>2</b>	Matematika a její aplikace <i>Matematika a její aplikace</i>
Informatika a výpočetní technika <sup>2)</sup>	Ivt	2	0	0	2	<b>4</b>	0	1	2	0	<b>3</b>	Informační a komunikační technologie Člověk a svět práce <i>Informační a komunikační technologie</i> <i>Člověk a svět práce</i>
Aplikovaná informatika	ApInf	0	0	0	0	<b>0</b>	0	1	0	0	<b>1</b>	Informatika a informační a komunikační technologie <i>Informatika a informační a komunikační technologie</i>
Digitální technologie <sup>2)</sup>	Digtech	0	0	2	0	<b>2</b>	0	0	0	0	<b>2</b>	Člověk a svět práce <i>Člověk a svět práce</i>
Dějepis	D	2	2	2	2	<b>8</b>	2	2	2	0	<b>6</b>	Člověk a společnost <i>Dějepis</i>
Seminář z dějepisu <sup>9)</sup>	DSem	0	0	0	0	<b>0</b>	0	0	0	2	<b>2</b>	Člověk a společnost <i>Dějepis</i>

Základy společenských věd	Zsv	2	2	2	2	7	2	2	3	2	9	Člověk a společnost Člověk a svět práce <i>Výchova k občanství</i> Člověk a svět práce <i>Občanský a společenskovědní základ</i>
Seminář ze základů společenských věd <sup>9)</sup>	ZsvSem	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	Člověk a společnost Občanský a společenskovědní základ
Křesťanské kořeny evropské civilizace	Kk	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	Člověk a společnost Občanský a společenskovědní základ
Fyzika	F	2	2	2	0	6	2	2	2	0	6	Člověk a příroda <i>Fyzika</i>
Seminář z fyziky <sup>9)</sup>	FSem	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	Člověk a příroda <i>Fyzika</i>
Chemie	Ch	0	0	2	2	4	2	2	2	0	6	Člověk a příroda <i>Chemie</i>
Seminář z chemie <sup>9)</sup>	ChSem	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	Člověk a příroda <i>Chemie</i>
Biologie	Bi	2	2	0	2	6	2	2	2	0	6	Člověk a příroda <i>Přírodopis</i>
Seminář z biologie <sup>9)</sup>	BiSem	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	Člověk a příroda <i>Přírodopis</i>
Zeměpis	Z	0	2	2	2	6	2	2	0	0	4	Člověk a příroda <i>Zeměpis</i>
Seminář ze zeměpisu <sup>9)</sup>	ZSem	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	Člověk a příroda <i>Geografie</i>



Praktika z přírodních věd <sup>2) 7)</sup>	Ppv	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	Člověk a svět práce <i>Člověk a svět práce</i>
Hudební výchova <sup>3)</sup>	Hv	2	2	1	1	6	2	2	0	0	4	Umění a kultura <i>Hudební výchova/Hudební obor</i>
Výtvarná výchova <sup>3)</sup>	Vv	2	2	1	1	6	2	2	0	0	4	Umění a kultura <i>Výtvarná výchova/Výtvarný obor</i>
Dějiny výtvarného umění <sup>9)</sup>	Du	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	Umění a kultura <i>Výtvarný obor</i>
Mediální výchova	MedV	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	Průřezové téma
Člověk a zdraví	Čz	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	Člověk a zdraví <i>Výchova ke zdraví</i>
Tělesná výchova <sup>4)</sup>	Tv	2	2	2	2	9	2	2	2	2	8	Člověk a zdraví <i>Tělesná výchova</i>
		<b>30</b>	<b>28</b>	<b>32</b>	<b>32</b>		<b>34</b>	<b>33</b>	<b>33</b>	<b>33</b>		
		<b>122</b>					<b>133</b>					

- Poznámky:** 1) v I. se jedna hodina vyučuje v půlené třídě  
2) vyučuje se v půlené třídě  
3) v III. a IV. se vyučuje v dvouhodinovém bloku, v půlené třídě, jednou za dva týdny  
4) Tělesná výchova – společně dívky I. a II., III. a IV., chlapci I. a II., III. a IV.  
5) vyučuje se jako povinně volitelný předmět v půlené třídě  
6) žáci volí jeden z jazyků na celou dobu studia  
7) žáci volí jeden z povinně volitelných předmětů - ZV  
8) žáci volí jeden z povinně volitelných předmětů – G  
9) volitelné semináře – otvírají se dle zájmu (v oktávě povinně volitelné čtyři z nabídky)

### Rozdělení hodinových dotací ZV

Do výuky v primě až kvartě byly rozděleny všechny hodiny z časové disponibilní dotace (tj. vázané 10 hodin, volné 8 hodin).

Vzdělávací oblast/Vyučovací předmět	Vázaná	Volná
Jazyk a jazyková komunikace/Německý jazyk	3	
Jazyk a jazyková komunikace/Francouzský jazyk	3	
Člověk a svět práce/Digitální technologie	2	
Člověk a příroda/Praktika z přírodních věd	2	
Jazyk a jazyková komunikace/Český jazyk		1
Jazyk a jazyková komunikace/Anglický jazyk		2
Matematika a její aplikace/Matematika		1
Člověk a společnost/Dějepis	1	1
Člověk a společnost/ ZSV	1	
Umění a kultura/Hudební výchova		1
Umění a kultura/Výtvarná výchova		1
Informační a komunikační technologie/Informatika	1	1
	<b>10</b>	<b>8</b>

### Rozdělení hodinových dotací G

Do výuky v kvintě až oktávě byly rozděleny všechny hodiny z časové disponibilní dotace (tj. 26 hod).

Vzdělávací oblast/Vyučovací předmět	Ročník	Dotace/hod
Jazyk a jazyková komunikace/Český jazyk a literatura	V. – VIII.	4
Matematika a její aplikace/Matematika	V. – VIII.	4
Jazyk a jazyková komunikace/Latinský jazyk	V.	2
Jazyk a jazyková komunikace/Anglický jazyk	V. – VIII.	4
Člověk a příroda a Člověk a společnost	V. – VIII.	2
Mediální výchova	V.	1
Globální výchova	VIII.	2
Environmentální výchova	VIII.	2
Volitelné semináře/oktáva	VIII.	3
<b>Celkem</b>		<b>26</b>

### Volitelné vzdělávací aktivity (rozděleno 8 hodin)

Vzdělávací oblast/Vyučovací předmět	Ročník	Dotace/hod
Jazyk a jazyková komunikace/Český jazyk a literatura – jazykový seminář	VII.	2
Matematika a její aplikace/Matematika - seminář		
Matematika a její aplikace/Deskriptivní geometrie	VII. – VIII.	4
Jazyk a jazyková komunikace/Latinský jazyk		
Jazyk a jazyková komunikace/ Český jazyk a literatura – literární seminář	VIII.	2
Matematika a její aplikace/Matematika - seminář		

#### 4.1 Užívané zkratky vyučovacích předmětů

Předmět	Zkratka	Předmět	Zkratka
Český jazyk a literatura	Čj	Matematika	M
Seminář z českého jazyka	ČjSem	Seminář z matematiky	MSem
Seminář z literatury	LitSem	Fyzika	F
Anglický jazyk	Aj	Seminář z fyziky	FSem
Seminář z anglického jazyka	AjSem	Praktika z přírodních věd	PřP
Německý jazyk	Nj	Chemie	Ch
Latinský jazyk	Lj	Seminář z chemie	ChSem
Španělský jazyk	Šj	Člověk a zdraví	Čz
Seminář ze španělského jazyka	ŠjSem	Hudební výchova	Hv
Seminář z německého jazyka	NjSem	Biologie	Bi
Francouzský jazyk	Fj	Informatika a výpočetní technika	Ivt
Seminář z francouzského jazyka	FjSem	Digitální technologie	Digtech
Dějepis	D	Deskriptivní geometrie	Dg
Seminář z dějepisu	DSem	Seminář z deskriptivní geometrie	DgSem
Zeměpis	Z	Aplikovaná informatika	ApInf
Seminář ze základů spol.věd	ZsvSem	Mediální výchova	MedV
Výtvarná výchova	Vv	Tělesná výchova	Tv
Dějiny výtvarného umění	Du	Křesťanské kořeny evropské civilizace	KKEC

## 5. Učební osnovy

### 5.1 Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura

#### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	5	4	4	4	4	4	4	4

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura RVP ZV a RVP G. V rámci předmětu se realizují všechna průřezová témata, projekty Lidové zvyky a liturgický rok, Adventní koncert (dle potřeby v daném roce), Baroko, Slovanský den, Čtenářské portfolio, Slavní neznámí, Antické kořeny evropské civilizace, Kytice. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáky k osvojení si jazyka a jazykové kultury mateřského jazyka.

Výuka předmětu český jazyk a literatura je chápána jako stěžejní prostředek k rozvoji všeobecné kulturnosti a vyspělosti člověka. Osvojení a užívání mateřského jazyka v mluvené i písemné podobě vede k pochopení a poznání sama sebe a okolního světa. Jazyk slouží jako nástroj k vyjádření myšlenek, postojů, poznatků a vzájemných vztahů. Nejvyšší měrou se podílí na rozvoji lidského myšlení, a tím i sebeuvědomění v tomto světě.

Cílem jazykového a slohového vyučování je zdokonalování úrovně ústního i písemného projevu žáků, směřující k smysluplné komunikaci. V hodinách literatury si žáci osvojují základy literární kultury coby předpokladu celoživotního čtenářského zájmu i dalšího vzdělání.

Mediální výchova se zaměřuje na kritické čtení a myšlení, na reklamu a vychovává žáky k interpretaci reklamy a k zaujímání nezávislého postoje vůči reklamě. Na vyšším gymnáziu se této problematice věnuje předmět Mediální výchova.

Učivo primy až kvarty navazuje na znalosti a dovednosti získané na 1. stupni ZŠ, nadále klademe důraz na komunikativní, jazykovou, literární a mediální výchovu.

Na vyšším gymnáziu rozvíjíme znalosti a schopnosti z oblasti gramatiky, stylistiky a literatury z předchozích čtyř let studia, těžiště se však přesouvá do oblasti četby, schopností recepce a interpretace (významové i formální) uměleckého díla a jeho zařazování do širšího kontextu

literárního i společenského, nácviku čtenářské gramotnosti, porozumění textu jako komplexní dovednosti, která v sobě zahrnuje dílčí dovednosti, jež se tvoří po celou dobu vzdělávání především četbou, kreativním přístupem k řešení úkolů, samostatným myšlením i zkušeností s psaným a mluveným projevem. Stylistické, literárněvědné i literárněhistorické dovednosti uplatní žáci v písemných i mluvených projevech většího rozsahu (seminární práce, klauzurní práce z literatury, prezentace apod.) Velká pozornost je věnována vývoji české i světové literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury, funkci periodizace literatury se zaměřením na současnou literaturu, divadlo a filmovou tvorbu. Tematicky na současnou literaturu navazuje i literární seminář v oktávě. V septimě žáci mohou volit předmět Seminář z českého jazyka, který se zaměřuje na stylistiku a kulturu mluveného slova.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, výuka předmětu probíhá převážně v kmenových třídách, v počítačové učebně, knihovně i formou tematických exkurzí. V primě se jedna hodina z pěti vyučuje v půlené třídě.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělání a vzdělávání
- připravujeme je na nutnost celoživotního učení
- podporujeme schopnost žáků rozlišit informace podstatné, nezbytné a informace doplňující
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace

### Kompetence k řešení problémů

- na příkladech demonstrujeme možnosti řešení problémů
- podporujeme u žáků schopnost nalézat efektivní a netradiční způsoby řešení problémů
- vyhledáváme společně se žáky problémové momenty vyučovacího procesu nebo obsahů učiva
- vedeme žáky k účasti na jazykových olympiádách, soutěžích

### Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené a slušné komunikaci podepřené logickými argumenty
- dbáme na kulturu vyjadřování všech účastníků komunikace

- podporujeme různé formy komunikace se světem
- umožňujeme žákům prezentovat své názory prostřednictvím webových stránek školy, prezentací v rámci vyučovacího předmětu
- připravujeme žáky na nutnost komunikace v budoucnosti
- vyhledáváme se žáky krizová místa v komunikaci, analyzujeme je a hledáme cestu k smysluplné komunikaci s okolím
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu a úctě k mateřskému jazyku i jiným jazykům a jazykovým útvarům

### **Kompetence sociální a personální**

- pomáháme žákům hodnotit jejich práci, samostatnou, nebo týmovou
- učíme pracovat žáky ve skupinách, být nositeli různých rolí v týmu, pracovat na dílčím i hlavním úkolu v týmu, respektovat nositele jiného názoru na řešení problémové situace.
- záměrně vytváříme modelové situace, kdy žáci navzájem potřebují pomoc od druhého a současně je vedeme k tomu, aby sami byli schopni pomoci

### **Kompetence občanské**

- společně se žáky na modelových situacích rozlišujeme pozitivní a negativní chování lidí
- netolerujeme a snažíme se odstraňovat projevy vulgárního a netolerantního chování žáků, zaměstnanců školy a osob účastnících se vzdělávacího a výchovného procesu

### **Kompetence pracovní**

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení a práci
- na každou dobře odvedenou práci reagujeme pozitivně, nešetříme pochvalou za kvalitní práci
- nepoužíváme trest prací
- pro práci ve výuce se snažíme zajistit podnětné prostředí a klidné pracovní podmínky
- vyhýbáme se stereotypní práci, vedeme žáky k adaptaci na nové pracovní podmínky
- měníme formy práce a vyhledáváme nejefektivnější způsoby práce
- vedeme žáky k tomu, aby si vážili každé práce a pracovní profese a sami si formovali představu o svém budoucím povolání.

## Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k průběžnému a kritickému hodnocení dosažených výsledků
- trváme na dokončování zahájených aktivit žáků
- motivujeme žáky k proaktivnímu přístupu a vlastní iniciativě

## Ověřování výstupů

Upřednostňujeme ověřování ústní, neboť je cílem jazykové výchovy učit komunikaci. Dbáme přitom na užívání spisovných tvarů a správně postavených vět a souvětí. Počet písemných prací (doplňovací cvičení, krátké diktáty, drobné slohové práce, krátké větné rozборы, vlastní literární tvorba aj.) je v kompetenci vyučujícího, ve všech ročnících nižšího gymnázia žáci povinně píšou za pololetí jednu rozsáhlejší slohovou práci, dva diktáty na všeobecné gramatické jevy a jeden větněčlenský rozbor. Na vyšším gymnáziu žáci píšou klauzurní slohové práce, dva diktáty na všeobecné gramatické jevy a jeden větněčlenský rozbor, v septimě seminární práci. Po celou dobu osmiletého studia si každý žák samostatně vede kulturní deník.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy	Poznámky
I.	Jazykověda (mateřský, národní jazyk, spisovná a nespisovná podoby jazyka, dialekty)	- vysvětlí pojem slovní zásoba jazyka - rozliší spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu při práci s beletristickými texty	1.1.1, 1.1.2, 1.3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 6.4, 6.5		
	Základní jazykové příručky (PČP, SSC, SMC)	- samostatně vyhledává hesla a informace a získané poznatky zpracuje a využije v jazykové praxi – mluvené i psané	1.1.1, 1.3.1, 6.1		
	Slovní druhy - zaměření na podstat.jm., příd. jm., zájmena, číslovky, slovesa	- zařadí slovo ke slovnímu druhu, i vzhledem k pozici slova ve větě	1.1.1, 1.3.1		
	Podstatná jména Přídavná jména	- určí vzor podst.jm., skloňuje podst. a příd.jm. podle vzorů, tvoří gramaticky správné tvary jmen, rozpozná druh příd.jm. - stupňuje přídavná jména pravidelná i nepravidelná	1.1.1, 1.3.1		
	Zájmena	- rozliší druhy zájmen, zaměří se na osobní, přivlastňovací, určitá a neurčitá	1.1.1, 1.3.1		



Číslovky	- rozpozná druhy číslovek, užije číslovky ve větě s ohledem na stylistickou vhodnost - vytváří gramaticky správné tvary číslovek	1.1.1, 1.3.1	M – přirozená čísla
Slovesa	- vytváří gramaticky správné tvary sloves - určí slovesné kategorie osobu, číslo, čas, způsob	1.1.1, 1.3.1	
Zvuková stránka jazyka - hláskosloví	- zařadí hlásku do systému českých hlásek - určí souhlásky znělé a neznělé, na příkladech rozpozná spodobu znělosti a odvodí její úskalí vzhledem k pravopisu	4.3, 3.1	Hv – text písně, výslovnost
Spisovná výslovnost	- vysloví slova spisovně i nespisovně a určí vhodnost užití v běžných životních situacích	1.1.1, 1.1.2	
Slovní přízvuk	- rozpozná přízvuk hlavní a vedlejší, klade správně přízvuk na slabiky ve větách - čte nahlas přiměřeně obtížný text dle získaných informací o větné melodii, přízvucích, důrazu, tempu a pauze	1.1.1, 1.1.2, 1.3.1 Adventní koncert	Hv - melodie řeči, zpěvu
Stavba slova	- rozliší u slov předponu, kmen, kořen, příponu, koncovku, vytváří slova příbuzná - rozpozná změnu samohlásky, souhlásky a souhláskové skupiny při odvozování slov - určí ze souhláskových změn vyplývající gramatické jevy (zdvojené souhlásky, pě, bě, vě, mě, mně) - určí významovou souvislost u slov s předponami s, z, vz	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5, 1.3.1	
Skladba	- určí ve větě podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný - doplní gramatický tvar slovesa ve shodě podmětu s přísudkem	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5, 1.3.1	
Rozvíjející větné členy (RVČ) - předmět, příslovečné určení, přívlastek	- rozpozná vazby na základní větné členy - určí příslovečné určení způsobu, místa a času - vyhledá přívlastek shodný a neshodný a určí, které slovo rozvíjí - samostatně vytváří větné celky dle grafů	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5, 1.3.1	

	Věta jednoduchá a souvětí	- rozliší větu jednoduchou a souvětí - vytváří věty podle zadaných kritérií	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	
<b>II.</b>	Duál podstatných jmen (oči, ruce...)	- vytváří gramaticky správně tvary podst.jmen zachovávajících podobu dvojnásobného čísla	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	D – Slované
	Písání velkých písmen – vlastní jména osob, zeměpisné názvy, pomístní názvy	- doplní správně velká písmena - tvoří slova odvozená	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	Z – geografické názvy
	Význam slov – slova jednoznačná a mnohoznačná	- rozlišuje základní a přenesené významy slov, užívá je vhodně v komunikaci		
	Obohacování slovní zásoby – odvozování, skládání, zkracování	- vytváří nová slova pomocí přípon, předpon a vhodně je užívá v komunikaci - samostatně pracuje se slovníkovými příručkami, PČP a SSČ - vyhledává v textu příklady obohacování slovní zásoby	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	
	Věta jednoduchá a souvětí	- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek v souvětí - rozpozná větu jednoduchou a souvětí a použije je v komunikační situaci - rozliší větu hlavní a vedlejší	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	
	Věty jednočlenné a dvojčlenné	- vysvětlí rozdíl mezi větou dvojčlennou a jednočlennou a vysvětlí vhodnost užití v určité komunikační situaci	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.2.3, 1.3.1	
	Větné členy – podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení	- rozlišuje základní větné členy a rozvíjející větné členy a jejich syntaktické vztahy v souvětí - rozpozná a vytvoří přívlastek několikanásobný a postupně rozvíjející	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	
	Shoda přísudku a podmětu (i několikanásobného)	- dosazuje správnou koncovku slovesných tvarů v minulém čase	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	
	Druhy vedlejších vět – přísudková, podmětová, předmětová, příslovečná místní, časová, způsobová, měrová, příčinná, účelová, podmínková, přípustková	- vytváří syntakticky správně jednodušší souvětí obsahující požadované vedlejší věty a užije jich ve vhodné komunikační situaci - částečně zvládá interpunkci v souvětí	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	

III.	Útvary českého jazyka	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje útvary českého jazyka a funkce národního jazyka, naznačí možnosti jejich užívání v komunikační situaci</li> <li>- zařadí češtinu do systému slovanských jazyků</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1, 3.3, 4.1	Z - Evropa
	Obohacování slovní zásoby - slova přejatá. Skloňování přejatých podstatných jmen obecných a vlastních.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná slovo přejaté, vybere správně vzor, dle něžž bude slovo skloňovat</li> <li>- v etymologickém slovníku vyhledává slova přejatá</li> <li>- správně vyslovuje podobu přejatých slov</li> <li>- uvědomuje si a zdůvodní současný trend přejímání slov především z angličtiny</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1, 3.3, 4.1	
	Skloňování zájmen týž/tentýž, jenž/jež	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tvoří morfologicky správné tvary zájmen a užívá vhodně v komunikaci</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	
	Slovesný vid	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tvoří vidové dvojice a užívá správně vytvořených tvarů v běžné komunikaci</li> <li>- uvědomuje si výjimečnost češtiny v oblasti existence slovesných vidů</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1, 3.3	
	Větný ekvivalent	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná a vytváří větné ekvivalenty</li> <li>- využívá je v komunikaci</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	
	Zápor větný, členský a slovní; dvojí zápor	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vytváří správně věty záporné, využívá vhodně různých druhů záporů s ohledem na účelnost a vhodnost v komunikaci</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	
	Přísudek slovesný, jmenný se sponou, jmenný beze spony, vyjádřený citoslovcem	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje druhy přísudků a vytváří stylisticky a syntakticky správné větné celky s využitím různých přísudků</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	
	Podmět vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje druhy podmětů a vytváří stylisticky a syntakticky správné větné celky s využitím různých podmětů</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	
	Doplňek, vedlejší věta doplňková	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá ve větě doplňek, určí jeho závislost na ostatních větných členech</li> <li>- určí větu doplňkovou</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	
	Přívlastek těsný a volný, několikanásobný a postupně rozvíjející	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá ve větě přívlastky – všechny druhy</li> <li>- uvědomí si vazbu na interpunkci</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	

	Významové a formální vztahy mezi několikanásobnými větnými členy	- tvoří několikanásobné členy, užívá je ve složitějších souvětích - určí poměry mezi větnými členy	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	
	Grafické znázornění stavby vět a členů	- znázorňuje pomocí jednoduchého grafu vztahy mezi větnými členy a větami	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	M - geometrie
	Poměry mezi hlavními větami	- určí poměry mezi hlavními větami - tvoří souvětí a správně užívá spojovací výrazy s ohledem na význam vět v souvětí	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.3.1	
<b>IV.</b>	Obecné výklady o jazyce	- určí jazykové větve hlavních evropských jazyků a větve jazyků slovanských - rozliší fáze vývoje od praslovanštiny po novodobý český jazyk - odliší a náležitě používá různé útvary českého jazyka - v souvislosti s dějinným vývojem charakterizuje snahy významných a. jazykovědců - rozšiřující informace vyhledává v základních jazykových příručkách (PČP, SSČ, SMČ)		D – vývoj v Čechách Z – regiony Evropy
	Pravopis lexikální, tvaroslovný a syntaktický	- v psaném i mluveném projevu používá správné tvary slov a správné členění vět - použité tvary a syntaktické jevy zdůvodní		
	Zvuková stránka jazyka	- zařadí hlásku do systému českých hlásek - na příkladech rozpozná spodobu znělosti - rozpozná a klade správně přízvuk hlavní a vedlejší, užívá náležitě melodii, důraz, tempo a pauzy	Adventní koncert	Hv – melodie, tón Literární výchova - přednes
	Slovní zásoba a význam slova	- popíše způsoby rozšiřování slovní zásoby - odliší významy slov mnohovýznamových - rozliší homonyma, antonyma, synonyma - na příkladech ukáže přenesené významy slov (metafora, metonymie, rčení)		
	Tvoření slov	- rozliší u slov předponu, kmen, kořen, příponu, koncovku - rozpozná změny hlásek při odvozování slov - určí ze souhláskových změn související gramatické jevy		

	Tvarosloví	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí mluvnické kategorie všech slovních druhů</li> <li>- tvoří jejich gramaticky správné tvary a vhodně je používá ve větách</li> <li>- vyhledá tvary přechodníků a určí je</li> </ul>		
	Skladba věty jednoduché	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná větu dvojčlennou a jednočlennou a vysvětlí rozdíl mezi nimi</li> <li>- vysvětlí podstatu větného ekvivalentu a posoudí jeho vhodnost v určitých komunikačních situacích</li> </ul>		
	Skladba věty jednoduché	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ve větě jednoduché určí různými způsoby vyjádřené základní i rozvíjející větné členy</li> <li>- doplní gramatický tvar slovesa ve shodě několikanásobného podmětu s přísudkem</li> <li>- používá náležitě interpunkci</li> <li>- stavbu věty graficky znázorní</li> </ul>		
	Skladba souvětí	<ul style="list-style-type: none"> <li>- odlišuje souvětí souřadné a podřadné</li> <li>- určí druhy vedlejších vět a poměry mezi větami i větnými členy ve složitějších souvětích</li> <li>- vytváří věty podle zadaných kritérií</li> <li>- používá náležitě interpunkci</li> <li>- stavbu souvětí přehledně graficky znázorní</li> </ul>		
	Zvláštnosti ve výstavbě vět	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozeznává a stylisticky vhodným způsobem používá vsuvku, samostatný a osamostatněný větný člen a elipsu</li> </ul>		
	Aktuální členění větné	<ul style="list-style-type: none"> <li>- s ohledem na obsah sdělení dodržuje zásady českého slovosledu z hlediska mluvnického i významového</li> </ul>		A – slovosled ve slovesných vazbách

**Sloh a jazyková komunikace**

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy	Poznámky
I.	Vypravování	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá hlavní myšlenku textu</li> <li>- určí hlavní dějovou linii a jazykové prostředky vytvářející dějové napětí</li> <li>- určí postavy hlavní, vedlejší, epizodní</li> <li>- rozpozná odstavec, sdělí obsah odstavce i celého textu, sestaví osnovu dle odstavců</li> <li>- vyhledá v textu přímou řeč, určí její funkci v textu</li> <li>- napíše jednodušší text (pohádka, bajka, příběh) a uplatní v něm získané znalosti o slohovém útvaru</li> <li>- vypravuje poutavě vlastní příběh</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.2.3, 1.3.1	Zsv – zásady správné komunikace	
	Popis předmětu, osoby, pracovního postupu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše jednoduchý předmět srozumitelně, přesně, přehledně, zajímavě</li> <li>- krátce popíše osobu, zaměří se na vnější charakteristiku</li> <li>- sestaví přiměřeně dlouhý popis pracovního postupu činnosti, kterou dobře zná</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.2.3, 1.3.1 1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.2.3, 1.3.1 1.1.1, 1.1.2. 1.1.5	Vv – kresba dle reality	
	Zpráva a oznámení	<ul style="list-style-type: none"> <li>- napíše krátkou zprávu a oznámení (možno využít aktuální události ve škole)</li> <li>- vyhledá v novinách oba útvary</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5, 1.2.3, 6.4, 6.5		
	Výtah a výpisky	<ul style="list-style-type: none"> <li>- z přiměřeně dlouhého textu sestaví výpisky, výtah</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5		
	Dopis	<ul style="list-style-type: none"> <li>- napíše osobní dopis příteli, dodrží náležitosti osobního dopisu</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2. 1.1.5		
II.	Vypravování	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná strukturu a složky složitějšího textu</li> <li>- sám na základě poznatků napíše složitější vypravování</li> <li>- účastní se aktivně projektu</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2., 1.1.3, 1.1.5, 3.1, 3.2, 4.1 Lidové zvyky a liturgický rok		
	Popis uměleckého díla	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá hlavní motiv um. díla, plány</li> <li>- popíše srozumitelně umělecké dílo</li> <li>- řadí logicky složky popisu</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2., 1.1.3, 1.1.5	Vv – dějiny umění	

	Subjektivně zbarvený popis (líčení)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí znaky subjektivně zbarveného popisu</li> <li>- vyhledává jej v literárních textech</li> <li>- napíše kratší text dle určených znaků</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2., 1.1.3, 1.1.5	Bi – život na Zemi
	Popis pracovního postupu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- řadí logicky složky činností</li> <li>- učí se psát návod k použití výrobku, využije i nákresu</li> <li>- používá termíny a slova jednoznačná</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2., 1.1.3, 1.1.5	Vv – kresba podle reality M – geometrický nákres
	Popis osoby, charakteristika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- písemně i ústně vystihne vzhled osoby</li> <li>- vyhledá v literatuře příklady</li> <li>- pojmenovává vlastnosti, chování a jednání osoby jemu blízké</li> <li>- píše krátkou charakteristiku</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2., 1.1.3, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4	Zsv - identita jedince, pozitivní vzory jednání, volba profesní orientace
	Žádost, pozvánka	<ul style="list-style-type: none"> <li>- napíše krátkou žádost, pozvánku</li> <li>- dodržuje normy těchto administrativních útvarů</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2., 1.1.3, 1.1.5, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7	
<b>III.</b>	Charakteristika literárních postav	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vnější i vnitřní znaky oblíbené i určené literární postavy</li> <li>- diskutuje o složitosti lidské povahy a jejích vnějších projevech</li> <li>- vyhledává literární ukázky</li> <li>- využívá rčení, přísloví a ustálená spojení</li> <li>- dbá na kompoziční výstavbu textu</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2., 1.1.3, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3	
	Subjektivně zbarvený popis (líčení)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- napíše složitější líčení</li> <li>- využívá široké slovní zásoby (metafory, personifikace, aj.)</li> <li>- vyhledává v literatuře ukázky líčení</li> </ul>	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 5.3, 5.4	Vv – barvy v přírodě Bi – život na Zemi
	Výklad	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná hlavní znaky odborného textu</li> <li>- napíše jednodušší výklad a užije vhodné termíny</li> <li>- napíše krátký výklad a užije v něm citát</li> <li>- tvoří složitější souvětí, člení text na odstavce, tvoří osnovu textu, dbá na přesnost vyjadřování</li> </ul>	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.1.5	Kterýkoli předmět – učebnice
	Výtah	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zpracuje výtah ze složitějšího neznámého textu</li> <li>- sestaví osnovu</li> </ul>	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.1.5	Kterýkoli předmět – učebnice
	Úvaha	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí rozdíly mezi úvahou a výkladem</li> <li>- sdělí různými formami své osobní názory a postoje</li> <li>- napíše krátkou úvahu na společenské téma</li> </ul>	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.1.5, 1.2.3	

		- najde vazby mezi slovní zásobou a osobou pisatele úvahy - v textu užije řečnické otázky		
	Funkční styly	- rozpozná a vyhledá ukázky stylu prostěsdělovacího, odborného, publicistického a uměleckého - použije vhodnou formu pro daný slohový útvar - rozlišuje projevy mluvené a psané a vhodnost jejich užití	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.1.5, 1.2.3	
<b>IV.</b>	Výpravování	- sestaví osnovu delšího příběhu - sám napíše přiměřeně dlouhý příběh na základě vlastní osnovy - postavy vhodně charakterizuje přímou řečí		Lit. výchova – četba
	Popis	- soustavně a přehledně popíše (známý) složitější jev nebo proces - vhodně užívá odborné termíny		Bi, Fy, Ch – lab. Práce
	Charakteristika	- rozlišuje a ve vlastních projevech užívá charakteristiku přímou i nepřímou	1.1.2 1.2.1	
		- výstižně charakterizuje v mluveném i psaném projevu literární postavy nebo známé jevy a porovnává je		Lit. výchova – četba
	Výklad	- sestaví přiměřeně dlouhý výklad - užívá v něm svých vědomostí o problematice - vhodně používá odbornou terminologii		Kterýkoli předmět - učebnice (Zsv – ekonomika D - 2. svět. válka Z - podnebí a ekologie)
	Úvaha	- napíše samostatnou úvahu na společenské či kulturní téma		Zsv - totalitní společnosti
	Fejeton	- odliší žánr fejetonu, na ukázkách charakterizuje jeho znaky		Lit. výchova – četba
	Proslov	- sestaví krátký proslov a přednese jej před třídou s náležitou výslovností, mimikou a gestikulací	Adventní koncert	
	Diskuse	- vyjádří v mluveném projevu jasně a srozumitelně svůj názor, doplní jej věcnou argumentací		Zsv – současné problémy lidstva



		- dodržuje pravidla spisovnosti i společenská pravidla (dá prostor protistraně, aj.)		
	Funkční styly	- odliší žánry stylu prostě sdělovacího od žánrů stylu odborného a stylu publicistického - vysvětlí jejich odlišné funkce	1.1.2 2.2 6.1, 6.2	
	Funkční styly	- při práci s prameny rozezná základní útvary stylu publicistického (úvodník/editorial, zpráva, fejeton, recenze, reportáž, interview)	6.1, 6.2, 6.3, 6.4	
	Funkční styly	- pro školní/třídní časopis zpracuje příspěvek zadaného žánru (zpráva, oznámení, interview, recenze, reportáž, fejeton)	6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6	
V.	Procvičování pravopisu	- užívá správných podob koncovek ve skloňování jmen a ve shodě přísudku s podmětem (i několikanásobným) - rozliší a správně napíše pravopisné jevy probrané (vyjm slova, VP atd.)	7.1	
	Větné a jazykové rozbory	- analyzuje stavbu vět - určí a popíše jejich syntaktickou stavbu pomocí odborné terminologie - graficky stavbu věty znázorní	7.2, 7.4	Ostatní jazyky
	Přechodníky	- vyhledá v textu a tvaroslovně i stylisticky určí přechodníkové tvary - upraví stavbu souvětí a nahradí větu přechodníkem	7.2, 7.4	Ostatní jazyky
	Zvuková stránka jazyka Foném a grafém Melodie věty	- rozlišuje hlásku a znak, přepíše slovo foneticky - klade správně slovní přízvuk a jeho použití odůvodní - používá náležitě větnou melodii	7.2, 7.4, 9.3, 11.1, 11.3	Ostatní jazyky
	Jazykové útvary Mluvené a psané jazykové projevy	- rozlišuje a přiměřeně situaci používá různé útvary jazyka, převede nespisovný projev do spisovné podoby	7.2, 7.4, 9.3, 11.1, 11.3	Medv
	Práce se slovníky a dalšími příručkami	- vyhledá poučení o obtížnějších jevech českého jazyka, zvolí přitom vhodnou příručku - rozumí stavbě slovníkového hesla (i běžným zkratkám) a vyhledá v něm potřebnou informaci	7.2, 7.4, 9.3, 11.1, 11.3	

	Krátké informační útvary žáci čtou a píší noviny	- zpracuje zprávu, oznámení pro školní časopis nebo noviny - v denících a časopisech vyhledá příspěvky a žánrově určí zprávu, oznámení, reportáž, interview, komentář, úvahu - odliší komerční, reklamní útvary od sdělovacích	7.2, 7.4, 9.3, 11.1, 11.3	
	Vypravování	- vytvoří krátké vyprávění a přednese je ve třídě - rozvine vypravování na základě podrobnější osnovy - stručně a přehledně zachytí děj přečtené knihy	7.2, 7.4, 9.3, 11.1, 11.3	
	Charakteristika	- rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní - všestranně charakterizuje zvolenou osobu nebo literární postavu, používá při tom i ch. nepřímou	7.2, 7.4, 9.3, 11.1, 11.3	
	Referát	- zpracuje referát na odborné téma probírané v některém předmětu - vytvoří osnovu referátu a na základě této osnovy krátký referát přednese	7.2, 7.4, 9.3, 8.4, 11.1, 11.3	
	Výpisky, konspekt, resumé	- přehledně uspořádá do výpisků poznatky z odborného článku - připraví konspekt přečtené knihy - objasní rozdíl mezi těmito útvary a resumé	7.2, 7.4, 9.3, 8.4, 11.1, 11.3	
<b>VI.</b>	Tvarosloví (slovní druhy a mluvnické kategorie)	- odliší spisovné a nespisovné tvary - orientuje se v celém tvaroslovném systému - zvládá třídění slov na slovní druhy - objasní mluvnické kategorie - užívá českou normu skloňování jmen a časování sloves - najde ponaučení v jazykových příručkách	7. 1, 7. 3, 11. 1	
	Nauka o slovní zásobě a tvoření slov	- ve svém projevu uplatňuje znalost zásad českého pravopisu, tvarosloví a slovtvorných principů - ovládá rozvrstvení slovní zásoby - vysvětlí změny ve slovní zásobě, význam frazeologických spojení a vztahy mezi slovy - volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi - pracuje s různými typy slovníků	7. 1, 7. 4, 11. 1, 11. 4	

	Obecné poznatky o jazyce	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem jazyk a řeč</li> <li>- objasní vztah myšlení a jazyka</li> <li>- charakterizuje národní jazyk a jeho útvary</li> <li>- zařadí češtinu mezi slovanské jazyky a zdůvodní</li> </ul>	7. 3, 7. 4, 8. 4	Zsv
	Odborný styl	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá základy studijního čtení (vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu)</li> <li>- pořizuje z odborného textu výpisky, zpracovává osnovy, výtahy, anotace, shrnutí</li> <li>- samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</li> <li>- efektivně a samostatně používá slovníky, encyklopedie, internet</li> </ul>	7. 1, 7. 3, 11. 1, 11. 4	
	Administrativní styl	<ul style="list-style-type: none"> <li>- v písemném i mluveném projevu zvolí výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, funkce a vztahu k dané situaci a adresátovi</li> <li>- správně vyplní formuláře</li> <li>- zformuluje žádost a vlastní životopis</li> </ul>	7. 1, 7. 2, 7. 4, 8. 4, 11. 2	
	Řečnický styl	<ul style="list-style-type: none"> <li>- odlišuje spisovný a nespisovný projev</li> <li>- dobře se orientuje v daném tématu</li> <li>- vhodně využívá ustálených obrátů, vyvaruje se užívání frází, stálého opakování nadbytečných slov a rušivých gest</li> </ul>	7. 1, 7. 4, 7. 6, 11. 1	
	Korespondence	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</li> <li>- dodrží ustálenou formu úředního dopisu</li> </ul>	7. 3, 7. 4, 8. 4, 11. 1	
<b>VII.</b>	Dialog, diskuse, polemika – styl prostě sdělovací	<ul style="list-style-type: none"> <li>- procvičuje psaný a mluvený projev, veřejný i soukromý, připravený i nepřipravený</li> <li>- používá zásady korektního dialogu, osvojuje si naslouchání druhému a vede partnerský dialog</li> <li>- seznamuje se s formou diskuse, sleduje diskusní pořady v televizi, na internetu</li> <li>- vede či řídí diskusi na dané téma, kdy strany zastávají protichůdné názory</li> <li>- vidí polemiku jako názorový střet dvou stran jak v psané, tak mluvené podobě</li> </ul>	7.4	Zsv, MedV

		- vždy zachovává korektnost a vede dialog, polemiku či diskusi na úrovni		
	Úvaha, kritika, recenze	- se seznamuje se znaky úvahy - na- napíše úvahu na aktuální témata - dodržuje formu úvahy, užívá jazykové prostředky užívané pro úvahu - vyhledává ukázky v novinách, časopisech či na internetu - rozlišuje mezi kritikou a recenzí - napíše jak kritiku, tak recenzi - vyhledává příslušné kritiky a recenze v médiích	11.3, 11.4, 11.5	MedV
	Útvary publicistického stylu, publicistika a žurnalistika	- sleduje současné sdělovací prostředky a posuzuje jejich výhody a nevýhody - rozlišuje mluvenou a psanou publicistiku - popisuje strukturu novin či časopisů - seznamuje se se seriózními novinami, místními, bulvárem, odbornými časopisy a vyhledává jejich znaky - věnuje se publicistice na internetu - napíše reportáž, fejeton, sloupek, recenzi, rozhovor...	11.1, 11.2	MedV
	Obecné výklady o jazyce jazyk, řeč, komunikace vývoj českého jazyka a jeho útvary spisovný jazyk	- vysvětlí termíny langue a parole - zamýšlí se nad vznikem řeči - hledá různé způsoby komunikace - seznamuje se se synchronním a diachronním studiem jazyka - zařazuje český jazyk v rámci indoevropských jazyků - vymezuje historii českého jazyka - určuje národní jazyk a jeho útvary - charakterizuje – úzus, norma a kodifikace - pracuje s kodifikačními příručkami - objasňuje vývojové tendence současného jazyka	6.1.	
<b>VIII.</b>	Základní vývojové tendence českého jazyka Jazyková kultura Historie vývoje spisovného jazyka - shrnutí	- na vybraných textech vyloží základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence		

	Významné osobnosti české jazykovědy Pravopis - shrnutí	<ul style="list-style-type: none"> <li>- krátce vyzdvihne přínos významných osobností pro vývoj jazyka</li> <li>- obhájí nutnost jazykové kultury pro zachování existence jazyka</li> <li>- ve svých písemných projevech užívá adekvátní jazykové formy (spisovná, obecná čeština, nářečí, slang aj.)</li> </ul>		
	Slohové útvary administrativního stylu nejčastěji používané v běžném životě - opakování (životopis, dotazník, dopis, žádost, plná moc, dobrozdání)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- je schopen napsat správně kterýkoliv z uvedených útvarů</li> <li>- vhodně používá jazykové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi</li> </ul>		
	Slohové útvary odborného stylu - zaměření na referát, přednášku, výklad	<ul style="list-style-type: none"> <li>- je schopen napsat správně kterýkoliv z uvedených útvarů</li> <li>- vhodně používá jazykové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi</li> </ul>		
	Slohové útvary publicistického stylu - zaměření na fejeton, recenzi, glosu, reportáž, interview	<ul style="list-style-type: none"> <li>- je schopen napsat správně kterýkoliv z uvedených útvarů</li> <li>- vhodně používá jazykové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi</li> </ul>		
	Přehled funkčních stylů a odpovídajících slohových útvarů - shrnutí	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se ve vztahu funkční styl a slohový útvar</li> <li>- uvede znaky funkčních stylů a vyhledá je v textu</li> </ul>		

## Literatura

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
I.	Lidová slovesnost	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá literaturu našich předků jako zdroj poznání a prožitků</li> <li>- rozliší žánry pohádka, pověst, bajka, báseň, přísloví</li> <li>- napíše krátkou bajku s ponaučením</li> <li>- vysvětlí pojmy kronika, světec, legenda</li> </ul>	3.3 1.1.1, 1.1.2, 1.1.5, 1.3.2, 3.3 Čtenářské portfolio	<ul style="list-style-type: none"> <li>•Hv – říkadla, rozpočítávadla – rytmus, melodie</li> <li>D – Slované, příchod křesťanství</li> </ul>
	Literární teorie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší poezii, prózu, báseň, rým, verš, sloku, epiku, lyriku</li> <li>- rozpozná drama, monolog, dialog</li> </ul>	1.1.1	
	Svět dětí	<ul style="list-style-type: none"> <li>- posoudí vztah literatury k životu dle vlastních zkušeností</li> <li>- na základě četby vypravuje o dětském hrdinovi v literatuře</li> </ul>	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 Čtenářské portfolio 1.2.1., 1.2.2	
	Literární besedy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- informuje o knihách, které čte</li> <li>- vytvoří krátký referát o přečtené knize</li> <li>- souvisle sdělí hlavní dějovou linii knihy</li> <li>- formuluje ústně i písemně dojmy z přečtené knihy</li> </ul>	1.1.1., 1.2.2, 1.2.3 Čtenářské portfolio	
	Literární dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> <li>- napíše krátkou rýmovanou báseň</li> <li>- čte s porozuměním a poté sdělí obsah přečteného textu</li> <li>- recituje báseň</li> <li>- přepíše prózu do podoby poezie, monologu či dialogu a naopak</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5	
II.	Staré příběhy – věčné inspirace	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čte s porozuměním delší text a uceleně jej reprodukuje</li> <li>- porovnává různá ztvárnění téhož námětu</li> <li>- rozpozná žánry báj, pověst, legenda, kronika, letopis, mýtus</li> <li>- porovnává historickou věrohodnost a uměleckou hodnotu literárních textů</li> </ul>	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 Čtenářské portfolio 3.3 1.1.1, 1.3.1	D – kroniky
	V krajině her a fantazie			

	Země česká – domov můj	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čte s porozuměním různé literární texty o rodné zemi</li> <li>- nalézá souvislosti mezi zvyky v Čechách a ve světě (viz projekt)</li> </ul>	3.3, 4.1, 4.3, 4.4, 4.5 Lidové zvyky a liturgický rok	Z – Česká republika D – vznik Českého státu Zsv - domov
	Nikdy se nevzdávej O přátelství a lásce	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje hlavní, vedlejší a epizodní postavy</li> <li>- reprodukuje text a sdělí jeho hlavní dějovou linii</li> <li>- posoudí vztah literatury k životu dle vlastních zkušeností, zhodnotí mezilidské vztahy v přečteném textu, sdělí dějovou linii knihy a formuluje své dojmy z přečteného</li> </ul>	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 3.1, 5.4 Čtenářské portfolio	
	Život jedna báseň	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná sloku, verš, určí rým a jeho základní druhy</li> <li>- učí se chápat poezii jako originální autorovu výpověď o světě</li> <li>- čte a recituje básně</li> <li>- seznamuje se se základy metrických stop</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2	Hv - rytmus
	S úsměvem jde všechno líp	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čte literární texty různých žánrů s prvky humoru, učí se chápat humor založený na slovních hříčkách, vyhledá humorné pasáže</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 4.1, 4.2 Čtenářské portfolio	
		<ul style="list-style-type: none"> <li>- napíše krátký humorný text</li> <li>- vypráví anekdoty</li> <li>- vysvětlí pojmy slovní humor, ironie, černý humor a najde je v textu</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5	
<b>III.</b>	Nestárnoucí literatura	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy „biblické příběhy“, „podobenství“</li> <li>- uvede vliv Bible na literaturu</li> <li>- vypráví o vlastní zkušenosti s křesťanstvím</li> <li>- čte s porozuměním text a uvádí souvislosti</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.2, 4.3 Čtenářské portfolio	Z – mapy, cizí jazyky
	Literatura 19. století	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí význam 19. st. pro rozvoj moderní prózy</li> <li>- na základě vlastní četby doloží sílu příběhu v národních evropských literaturách</li> <li>- vysvětlí pojmy román, libreto, romaneto, sága, povídka, naturalismus</li> </ul>	5.1, 5.2, 5.3, 5.4 Čtenářské portfolio	D – události 19.st. Aj – anglický realismus
	Smutek v životě	<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s díly, jejichž obsah je smutný a vážný</li> <li>- čte ukázky z děl a rozbírá je</li> <li>- všimá si zásadních přelomů a interpretuje jejich význam na vývoj díla</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 4.1, 4.2 Čtenářské portfolio	Zsv – etapy života

		- rozlišuje části prozaických děl a poezie (základní tropy, figury, kompozice)		
	Humor	- uvede autory píšící humoristickou literaturu, jejich stěžejní díla - interpretuje humorné pasáže obsažené v textech - rozpozná základní typy humoru	1.2.1, 1.2.2, 1.3.2 Čtenářské portfolio	Zsv – osobnost člověka
	Chvála jazyka	- rozpozná základní básnické tropy a figury - porovnává přednosti jazyků (flexi) - určí smysluplnost a vhodnost jejich užití v lyrickém a epickém textu - učí se rozumět básnické zkratce	1.1.1, 1.1.2, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 1.1.5 Čtenářské portfolio	
	Báseň jako píseň Lidová slovesnost	- vysvětlí, proč jsou písňové texty původem básně - poslouchá známé i neznámé písňové texty a určuje v nich básnické prostředky - vysvětlí rozdíl mezi poezií zpívanou a čtenou - rozpozná znaky lidové poezie	1.1.1, 1.1.2, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 1.1.5, 4.2, 6.1 Čtenářské portfolio	Hv – hudebnost řeči
<b>IV.</b>	Chvála vypravěčství	- rozšíří si znalosti o autorech, kteří jsou ceněni pro své mimořádné fabulační schopnosti, a jejich knihách, odrážejících lidové vidění světa, jež obohacují o intelektuální ironii	1.1.1, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 Čtenářské portfolio	D – první státní útvary Zsv - náboženství
	Naruby	- seznámí se s texty, které poukazují na mnohotvárnost a zároveň nejednoznačnost, rozpornost světa, popř. popisují svět „postavený na hlavu“ - budou se zamýšlet nad ukázkami, jež nazírají skutečnost v odlehčené, fejetonistické poloze, většinou však s vážným podtextem	1.1.1, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3	
	Legendy českého divadla 20. století	- seznámí se s divadelní tvorbou, pro niž je příznačná improvizace, humor, angažovanost a prolínání forem		D – Řecko, Řím
	Poezie	- seznámí se s českou poezií 19. století, se světovými a českými básníky 20. století - vysvětlí, jak se tvoří básnická forma haiku, seznámí se s ukázkami některých autorů a vytvoří vlastní haiku		



	Písňe a písničkáři	<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s různými typy písničkářů (nadčasové písně, písně působící na city, protestsongy, písně pro děti)</li> <li>- vysvětlí pojem písničkář</li> <li>- zamyslí se nad rozdílem mezi textem písně na papíře a jeho interpretací</li> </ul>		
	Vize a fantazie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy science-fiction, utopie, antiutopie</li> <li>- zamyslí se nad nebezpečím zneužití vědeckých poznatků, nad totalitními společnostmi</li> </ul>	2.4, Čtenářské portfolio	D – zásadní dějinné události 20. st.
	Poezie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí základní myšlenku básně, její výstavbu, jednotlivé motivy</li> <li>- rozliší základní básnické žánry a uvede použité básnické prostředky (základní figury, trópy)</li> <li>- ukáže na ukázce formální i obsahovou výstavbu básně</li> </ul>		
	Osudy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s významnými osobnostmi světové i české literatury 20. století</li> <li>- pokusí se vcítit do nelehkých životních osudů</li> </ul>	1.1.1, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, Čtenářské portfolio	
	Struktura literárního díla	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší prózu, poezii a drama</li> <li>- určí vypravěče, charakterizuje dílo po stránce tematické a kompoziční</li> </ul>		
	Poezie jako výrazová forma	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí základní myšlenku básně, její výstavbu, jednotlivé motivy</li> <li>- rozliší základní básnické žánry a uvede použité básnické prostředky (základní figury, trópy)</li> <li>- rozebere báseň po stránce formální a obsahové</li> </ul>		
V.	Teorie literatury	<ul style="list-style-type: none"> <li>- odliší námět, téma a motivy lit. díla</li> <li>- určí vztah mezi autorem, vypravěčem a hrdinou díla</li> <li>- rozliší a charakterizuje literární žánry</li> <li>- na ukázkách určí figury a trópy</li> <li>- charakterizuje jazyk díla</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.4, 8.5, 9.1 Čtenářské portfolio	
	Starověká mimoevropská a evropská literatura	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje žánry předliterární slovesné tvorby</li> <li>- srovná nejstarší mytologické náměty</li> <li>- objasní stavbu a úlohu Bible ve starověku a v následujících stoletích</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.4, 8.5, 9.1 Čtenářské portfolio	

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí výstavbu a náměty hrdinských eposů</li> <li>- popíše vznik a vývoj starověkého dramatu, jeho stavbu a náměty</li> <li>- objasní princip metrické poezie</li> </ul>		
	Středověká literatura Počátky písemnictví v Čechách	<ul style="list-style-type: none"> <li>- odliší a charakterizuje žánry poezie epické a lyrické, duchovní a světské</li> <li>- objasní a časově zařadí vývoj staroslověnského a latinského písemnictví v Čechách a úlohu slovanské misie</li> <li>- popíše žánry nejstarší české poezie a prózy</li> <li>- charakterizuje literaturu doby husitské a úlohu hlavních osobností doby</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.4, 8.5, 9.1 Čtenářské portfolio	
	Renesance a humanismus v evropské literatuře	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní pojem renesance a srovná její projevy v literatuře a dalších uměleckých oborech</li> <li>- v ukázkách vyhledá znaky renesančního postoje k životu, seznámí se s hlavními představiteli evropské renesance</li> <li>- charakterizuje nové lit. žánry (sonet, novela, Villonská balada)</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.4, 8.5, 9.1 Čtenářské portfolio	
	Renesance a humanismus v české literatuře	<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná typické projevy českého humanismu se světovou renesancí, popíše a zdůvodní jeho fáze a jazykovou rozpolcenost</li> <li>- charakterizuje významné autory a díla</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.4, 8.5, 9.1 Čtenářské portfolio	
	Baroko v evropské literatuře	<ul style="list-style-type: none"> <li>- myšlenkově charakterizuje období v literatuře, hudbě a výtvarném umění</li> <li>- na ukázkách osvětlí barokní mysticismus a manýrismus</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.4, 8.5, 9.1 Čtenářské portfolio	
	Baroko v české literatuře	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje společenské a politické dění v českých zemích a jeho důsledky pro literaturu</li> <li>- popíše rozštěpení české literatury na domácí – oficiální a lidovou – a na exulantskou, včetně důsledků pro kulturu a jazyk</li> <li>- charakterizuje významné osobnosti</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.4, 8.5, 9.1 Čtenářské portfolio	

	Diskuse na literární témata		7.1, 7.2, 7.3	
<b>VI.</b>	Klasicismus a osvícenství v evropské literatuře, preromantismus	- časově zařadí jednotlivé směry, vysvětlí jejich myšlenkový základ a objasní uplatnění těchto principů v dílech nejvýznamnějších představitelů	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.4, 8.5, 9.1 Čtenářské portfolio	
	Národní obrození	- vysvětlí specifika vývoje č. literatury a vyloží její postavení v kontextu sv. literatury - objasní vztahy současné literatury k literárním dílům minulosti na příkladech z vlastní četby - uvede hlavní představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro obnovení č. jazyka, historie a pro vývoj literatury	7. 1, 7. 4, 8. 4, 9. 1, 11. 1 Čtenářské portfolio	D, Zsv
	Česká a světová literatura 2. poloviny 19. století	- vystihne podstatné rysy základních period vývoje č. a sv. literatury, významných uměleckých směrů - uvede přední představitele a charakterizuje jejich přínos pro vývoj literatury - na konkrétních dílech doloží typické znaky probíraných směrů, popíše, jak se projeví v různých uměních - rozezná základní žánry a uvede jejich příklady - vysvětlí specifickou vývoje č. literatury a vyloží její postavení v kontextu sv. literatury - samostatně interpretuje filmové nebo televizní zpracování literárních děl - v konkrétních dílech vyhledá básnické prostředky a objasní jejich funkci v textu - rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře - rozezná typy promluv, vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci na konkrétním úryvku	7. 1, 7. 3, 8. 4, 9. 1, 9. 3, 11. 1, 11. 2 Čtenářské portfolio  Slovanský den	D, Zsv, Vv, Hv
<b>VII.</b>	Divadlo a drama v 1. polovině 20. století světové drama a jeho proměny lyrické drama, existenciální, absurdní,	- formuluje posun ve vývoji dramatu v kontextu doby - všimá si rozdílnosti ve výstavbě dramatu	8.4 Čtenářské portfolio	Zsv, Kk

	relativistické, epické a psychologické	<ul style="list-style-type: none"> <li>- srovnává klasické antické drama a drama 20. st.</li> <li>- hledá příčiny změn ve formální výstavbě dramatu</li> <li>- interpretuje obsah děl na základě historického pozadí</li> <li>- zároveň posuzuje literární přínos těchto děl</li> <li>- hledá podobnosti se svým životem a současnou dobou</li> <li>- vidí díla v literárním kontextu</li> </ul>		
	České drama v 1. polovině dvacátého století lyrické drama modelové problémové drama K. Čapka relativistické drama	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zasazuje divadlo a drama do kontextu doby</li> <li>- srovnává vývojové tendence dramatu ve světě a v naší zemi</li> <li>- soustřeďuje se na interpretaci závažných Čapkových her</li> <li>- sleduje ztvárnění nástupu fašismu v uměleckých dílech</li> <li>- porovnává se situací v dnešní Evropě</li> </ul>	9.2 Čtenářské portfolio	D, Kk
	Světová próza v 1. polovině 20. století americká próza a „ztracená generace“, jižanští autoři anglická próza a modernisté francouzská próza, existencialismus a surrealismus ruská próza a rok 1917 německy psaná próza pražští německy píšící židovští spisovatelé	<ul style="list-style-type: none"> <li>- získává přehled o nejzásadnějších dílech tohoto období</li> <li>- reflektuje ztvárnění 1. a 2. světové války</li> <li>- rozlišuje různé literární směry a interpretuje pomocí nich konkrétní díla</li> <li>- zaměřuje se na rozbor díla F. Kafky jako vůdčí osobnosti v rozvoji moderního chápání světa</li> <li>- nahlíží na literaturu jako na reflexi světového dění</li> <li>- hledá spojitost mezi událostmi tohoto období a svým životem</li> </ul>	9.1 Čtenářské portfolio	D, Zsv
	Česká próza 1. poloviny 20. století katolická moderna a přelom století expresionismus a surrealismus „buřiči“ prozaici sociálně zaměřená beletrie, sociální balada pragmatici a relativismus demokratický proud a novinářská činnost, publicistika historický román psychologický román existencialismus a absurdita	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oceňuje široké ideové rozpětí meziválečné literatury</li> <li>- hledá souvislosti mezi světovou a českou prózou</li> <li>- nalézá přesahy vzniklých děl do současnosti a hledá spojitosti</li> <li>- zaměřuje se na filmové, hudební a výtvarné zpracování děl</li> <li>- konfrontuje současnost literární s meziválečnou</li> <li>- soustřeďuje se na interpretaci Čapkových, Vančurových či Demlových děl</li> <li>- shledává díla v kontextu historického vývoje v Evropě a analyzuje příčiny nástupu fašismu</li> </ul>	8.5	D, Kk

		a Hitlera v Evropě		
	Světová poezie 1. poloviny 20. století anglicky psaná poezie, modernisté, imaginisté, civilismus ruská moderní poezie, symbolisti, futuristé, kubofuturisté, postimpresionisté německý a rakouský expresionismus dadaismus a surrealismus ve Francii	<ul style="list-style-type: none"> <li>- interpretuje básnické texty z hlediska obsahového, formálního a jazykového</li> <li>- rozpoznává jednotlivé básnické proudy</li> <li>- stanovuje přesahy jednotlivých směrů a historický kontext, za kterého díla vznikala</li> <li>- hledá spojitost s výtvarným uměním, s hudbou a filmem</li> </ul>	7.1 Čtenářské portfolio	Vv, Du, Hv
	Česká poezie 1. poloviny 20. století tomanovská generace proletářská poezie poetismus a Devětsil surrealismu noetická, kontemplativní a meditativní poezie existencionální poezie jako reakce na Mnichov a 2. světovou válku	<ul style="list-style-type: none"> <li>- reflektuje události před a po 1. světové válce v díle „buřičů“</li> <li>- shledává Prahu jako významné kulturní centrum meziválečného období</li> <li>- porovnává film, hudbu a výtvarné umění</li> <li>- charakterizuje poetismus jako specifický básnický směr, který vznikl v Praze a seznamuje se s dílem J. Seiferta</li> <li>- interpretuje napětí ve společnosti s nástupem Hitlera k moci</li> <li>- prožívá úzkost židovského národa v díle J. Orten</li> </ul>	9.1 Čtenářské portfolio	D
<b>VIII.</b>	Světová literatura 2. poloviny 20. století - próza, poezie, drama	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vystihne podstatné znaky period vývoje světové literatury, uměleckých směrů</li> <li>- uvede hlavní představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení</li> <li>- na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů</li> <li>- rozliší umělecký text od neuměleckého</li> <li>- objasní, jak se promítá reálný svět do literárního textu</li> <li>- popíše specifické jazykové prostředky absurdního dramatu, uvede jejich dobový kontext, porovná jejich účinnost a srozumitelnost v současnosti a doloží argumenty z vlastní četby</li> <li>- při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o</li> </ul>	7.1, 7.3, 7.4, 8.4, 9.2 Čtenářské portfolio	ČjSem, Vv, Du

		<p>strukturu literárního textu, literárních žánrech a literárněvědních termínech</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- identifikuje užití jednoho textu v jiném (intertextovost), objasní jeho účinek na čtenáře, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, odhalí případné dezinterpretace textu</li> <li>- rozliší texty spadající do tzv. brakové literatury, literatury středního proudu a vážné literatury a zdůvodní argumenty podloženými vlastní četbou</li> <li>- interpretuje filmové a televizní podoby literárních děl</li> <li>- vysvětlí pojmy neorealismus, nový román, magický realismus, beatnická literatura, palimpsestová literatura, intertextovost, existencialismus, absurdní drama, rozhněvaní mladí muži, postmoderna</li> </ul>		
	Intertextovost literatury	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná a vysvětlí způsoby mezitextové komunikace (aluze, citát, motto) a žánry založené na mezitextovém navazování (parodie, travestie, plagiát)</li> </ul>	7.1, 7.3, 7.4	ČjSem
	Česká poezie, próza a drama 1945 - 1989	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ozřejmí specifickou vývoj české literatury po r. 1945 a její postavení ve vztahu ke světové literatuře (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnost a jejich příčiny)</li> <li>- doloží na argumentech z vlastní četby, jak ovlivnil společenský vývoj po r. 1948 literární díla - obsahově, tematicky, kompozičně</li> <li>- vysvětlí pojmy schematismus 50. let, oficiální, ineditní a samizdatová literatura, exilová literatura, experimentální poezie, underground, normalizace, malé divadelní scény, nová vlna 60. let, bytové divadlo, dissent, literatura faktu, Charta 77, 2 000 slov</li> <li>- uvede hlavní představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení</li> <li>- na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů</li> </ul>	7.1, 7.3, 7.4, 9.3 Čtenářské portfolio	D, Zsv

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší umělecký text od neuměleckého</li> <li>- objasní, jak se promítá reálný svět do literárního textu</li> <li>- popíše specifické jazykové prostředky absurdního dramatu Václava Havla, uvede dobový kontext, porovná jejich účinnost a srozumitelnost v současnosti a doloží argumenty z vlastní četby</li> <li>- při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědních termínech</li> </ul>		
	Česká a světová literatura po r. 1989	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí význam roku 1989 pro vývoj české literatury</li> <li>- na základě vlastní četby naznačí literární vývoj, návaznost na předcházející etapy</li> <li>- přednese referát či prezentaci mapující jeho orientaci v literatuře po r. 1989</li> <li>- popíše literární jazyk přečtených knih z tohoto období</li> <li>- uvede hlavní představitele, charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury</li> <li>- jmenuje časopisy a noviny, které se zabývají literaturou</li> <li>- analyzuje vztah mezi literárním a společenským vývojem v Česku</li> <li>- orientuje se v českých a světových vydavatelstvích</li> </ul>	7.1, 7.3, 7.4 Čtenářské portfolio	D, Zsv

## 5.2 Název vyučovacího předmětu: Seminář z českého jazyka

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	2	0

Vyučovací předmět Seminář z českého jazyka je volitelným předmětem pro žáky septimy. Navazuje na předmět Český jazyk a literatura, realizuje část vzdělávacího obsahu Jazyk a jazyková komunikace RVP G. žáci se učí využívat základní principy rétoriky při tvorbě vlastního jazykového projevu. Práce v semináři se zaměřuje na stylistiku a kulturu mluveného slova. Vede k jisté stylistické dovednosti, pohotovosti, ale i k tomu, aby si žáci uvědomovali práci svého řečového ústrojí, aby své předpoklady mluvit dokázali vědomě využít a nedostatky odstraňovat.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, výuka probíhá v kmenové třídě nebo multimediální učebně.

### Výchovné a vzdělávací strategie

#### Kompetence k učení

- vedeme žáky k doplňování si vědomostí a jejich prohlubování v procesu vzdělávání, k propojování nových vědomostí s vědomostmi již nabytými, k jejich systematizaci v oblasti jazyka
- učíme je vyhledávat, zpracovávat a využívat potřebné informace

#### Kompetence k řešení problémů

- podporujeme u žáků schopnost nalézat efektivní a netradiční způsoby řešení problémů
- směřujeme žáky k účasti na jazykových soutěžích a veřejných vystoupeních



### **Kompetence komunikativní**

- vedeme k jasnému, srozumitelnému a přiměřenému vyjadřování vzhledem ke komunikačnímu záměru a komunikační situaci
- připravujeme žáky na nutnost komunikace v budoucnosti

### **Kompetence sociální a personální**

- pomáháme žákům zhodnotit jejich samostatnou nebo týmovou práci

### **Kompetence občanské**

- učíme žáky toleranci, vstřícnosti a otevřenosti
- nepřipouštíme a snažíme se odstraňovat projevy vulgárního chování

### **Kompetence pracovní**

- pro práci ve výuce se snažíme zajistit podnětné prostředí
- měníme formy práce a vyhledáváme nejadekvátnější metody

### **Kompetence k podnikavosti**

- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali význam a možnosti využití získaných vědomostí v profesním životě

## **Ověřování výstupů**

Prostřednictvím různých dechových a výslovnostních cvičení (samostatně nebo ve skupinách) ověřujeme správnou techniku řeči s ohledem na žákovu individuální potřebu. Při práci s textem hodnotíme vnímání textu, jazykové porozumění a obsahovou interpretaci. Po přípravě a zpracování veřejných mluvených projevů různého charakteru a rozsahu následuje jejich ústní prezentace, která je hodnocena celým kolektivem z hlediska obsahu i vlastního přednesu. V případě nahrávání vlastního přednesu vedeme žáka k sebereflexi. V diskusi na aktuální téma žák vyjadřuje svůj postoj k dané problematice, argumentuje, polemizuje nebo souhlasí. Vypracuje seminární práci.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
VII.	Veřejný projev a jeho příprava - z dějin řečnictví - náležitosti veřejných mluvených projevů (stránka obsahová, slohová a komunikační)	- vysvětlí pojem rétorika a stručně pohovoří o vývoji řečnictví - ovládá základní principy výstavby jazykových projevů - odlišuje různé podoby národního jazyka a vhodně je užívá v souladu s komunikační strategií - dodržuje fáze tvorby jazykového projevu - přiměřeně užívá nonverbální prostředky řeči - najde a objasní užití řečnických okras	7. 1, 7. 4, 8. 5	D, Zsv
	Zvuková stránka českého jazyka - mluvní technika - spisovná výslovnost - členění a modulování řeči - péče o hlas	- uplatňuje správnou mluvní techniku - využívá zvukové prostředky členění a modulování řeči - dbá na hlasovou hygienu - dodržuje hlavní zásady české spisovné výslovnosti	7. 1, 7. 4, 11. 1, 11. 4	
	Praktická stylistická cvičení, mluvní cvičení	- volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu ke sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi - vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny - dodržuje zásady kodifikace a jazykovou normu - používá různé prostředky textového navazování, které napomáhají srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení - rozezná manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit - zformuluje vlastní názor podložený správnou argumentací	7. 3, 11. 1, 11. 4	

### 5.3 Název vyučovacího předmětu: Seminář z literatury

#### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	0	2

Předmět Seminář z literatury vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura RVP G. Je zaměřen především na literaturu – poezii, prózu, drama - vzniklou v 2. polovině 20. století a 21. století, a to jak světovou, tak českou. Obsahem předmětu jsou činnosti vedoucí k poznání literárního díla jako specifického odrazu skutečnosti prostřednictvím jedinečnosti autora – literáta, a to čtení s porozuměním, kritické čtení, formální a obsahový rozbor, recepce a interpretace literárního díla a jeho zařazování do širšího kontextu literárního i společenského. Velká pozornost je věnována nově vycházejícím knihám, překladové literatuře, časopisům o literatuře, osobní interpretaci literárního díla, filmovým podobám literárního díla. Žáci jsou povinni mít knihy určené k detailnímu rozboru přečteny s předstihem – seznam nejméně pěti titulů stanovuje vyučující v červnu v septimě. Součástí semináře je i blok tvůrčího psaní, který umožní najít spojnici mezi literárním dílem a tvořivými literárními schopnostmi žáka.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, předmět se vyučuje jako povinně volitelný v půlené třídě, výuka probíhá v kmenové třídě, v počítačové učebně, v knihovně, formou exkurze, návštěvou divadelního představení, případně besedou se spisovateli.

#### Výchovné a vzdělávací strategie

##### Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělání a vzdělávání
- připravujeme je na nutnost celoživotního učení
- podporujeme schopnost žáků rozlišit informace podstatné, nezbytné a informace doplňující

- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace

### **Kompetence k řešení problémů**

- na příkladech demonstrujeme možnosti řešení problémů
- podporujeme u žáků schopnost nalézat efektivní a netradiční způsoby řešení problémů
- vyhledáváme společně se žáky problémové momenty vyučovacího procesu nebo obsahů učiva

### **Kompetence komunikativní**

- vedeme žáky k otevřené a slušné komunikaci podepřené logickými argumenty
- dbáme na kulturu vyjadřování všech účastníků komunikace
- umožňujeme žákům prezentovat své názory prostřednictvím webových stránek školy, prezentací v rámci vyučovacího předmětu
- připravujeme žáky na nutnost komunikace v budoucnosti
- vyhledáváme se žáky krizová místa v komunikaci, analyzujeme je a hledáme cestu k smysluplné komunikaci s okolím
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu a úctě k mateřskému jazyku i jiným jazykům a jazykovým útvarům
- umožňujeme dospět k poznání, že literatura je specifickým odrazem reality a vnitřního svět jedince

### **Kompetence sociální a personální**

- pomáháme žákům zhodnotit jejich práci, samostatnou, nebo týmovou
- učíme pracovat žáky ve skupinách, být nositeli různých rolí v týmu, pracovat na dílčím i hlavním úkolu v týmu, respektovat nositele jiného názoru na řešení problémové situace.
- záměrně vytváříme modelové situace, kdy žáci navzájem potřebují pomoc od druhého a současně je vedeme k tomu, aby sami byli schopni pomoci

### **Kompetence občanské**

- společně se žáky na modelových situacích rozlišujeme pozitivní a negativní chování lidí
- netolerujeme a snažíme se odstraňovat projevy vulgárního a netolerantního chování žáků, zaměstnanců školy a osob účastnících se vzdělávacího a výchovného procesu

### **Kompetence pracovní**

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení a práci
- na každou dobře odvedenou práci reagujeme pozitivně, nešetříme pochvalou za kvalitní práci
- nepoužíváme trest prací
- pro práci ve výuce se snažíme zajistit podnětné prostředí a klidné pracovní podmínky
- vyhýbáme se stereotypní práci, vedeme žáky k adaptaci na nové pracovní podmínky
- měníme formy práce a vyhledáváme nejefektivnější způsoby práce
- vedeme žáky k tomu, aby si vážili každé práce a pracovní profese a sami si formovali představu o svém budoucím povolání.

### **Kompetence k podnikavosti**

- vedeme žáky k průběžnému a kritickému hodnocení dosažených výsledků
- trváme na dokončování zahájených aktivit žáků
- motivujeme žáky k proaktivnímu přístupu a vlastní iniciativě

### **Ověřování výstupů**

Hodnocení probíhá formou ústní – obhajoba názorů, referát, prezentace, a písemnou - každý žák vypracuje jednu seminární práci na zvolené téma. V hodinách vyžadujeme aktivní přístup k práci a domácí přípravu (přečtená díla ze seznamu). Trváme na přesném a spisovném vyjadřování.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
VIII.	Literární dílo s mladým hrdinou	<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná několik děl s ústředním mladým hrdinou</li> <li>- rozkrývá vazby mezi postavou, literárním prostředím, literárním jazykem a dobou vzniku literárního díla</li> <li>- nalézá společné motivy</li> <li>- formuluje generační výpověď literárního díla</li> </ul>	7.1, 7.3, 7.4, 9.3	
	Konflikty ve společnosti	<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná několik děl postavených na konfliktech ve společnosti</li> <li>- charakterizuje typ konfliktu a společenské příčiny a důsledky</li> <li>- zamýšlí se nad aktuálností či tradičností konfliktu</li> <li>- analyzuje vliv společnosti na určité typy konfliktů</li> </ul>	7.1, 7.3, 7.4, 8.1, 8.2, 9.1	
	Literatura ve filmu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí rozdíly mezi literárním dílem a jeho filmovou podobou</li> <li>- uvede příčiny oblíbenosti filmových podob literárních děl</li> <li>- zhlédne několik filmových podob a porovná je s literární předlohou</li> <li>- uvede příklady opačného postupu – z filmu literární dílo a odhalí příčiny tohoto jevu</li> </ul>	7.1, 7.3, 7.4, 11.2	
	Nejmladší česká a světová literatura	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přečte ukázky či celé texty nejnovější literatury</li> <li>- interpretuje je z hlediska obsahu a formy</li> <li>- porovnává světovou a českou tvorbu z hlediska obsahu</li> <li>- přiblíží téma, které by sám jako autor rád zpracoval, a odůvodní proč</li> </ul>	7.1, 7.3, 7.4	
	Můj literární svět	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přiblíží formou prezentace své oblíbené autory a díla</li> <li>- uvede příčiny oblíbenosti</li> <li>- pokusí se přesvědčit posluchače o jedinečnosti svého oblíbeného autora</li> </ul>	11.4, 11.2	

		- popíše svou „literární cestu“ – uvede autory, které četl a co si z jejich díla nese do dospělosti		
	Blok tvůrčího psaní	- zpracovává zadaná témata různými literárními postupy a styly - analyzuje ukázky textů z hlediska formy, pokračuje v textu a dodržuje styl - vede diskuse o formě a obsahu zpracování zadaného tématu - objevuje v sobě literární potenciál - rozvíjí literární schopnosti	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5	

## 5.4 Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	4	4	3	3	4	3	4	4

Výuka angličtiny vychází ze vzdělávací oblasti Cizí jazyk RVP ZV a RVP G, je chápána jako prostředek k dorozumění, předpoklad vzájemného porozumění, zprostředkovatel poznání jiných kulturních oblastí i předmět středoškolského jazykového studia.

Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i výuka gramatiky. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni se dorozumět s cizinci v běžných situacích a hovořit s nimi o tématech z běžného života. Žáci rozumí čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni, a jsou schopni rovněž psát v cizím jazyce, osvojili si spelling odpovídající jejich jazykové úrovni.

Výuka seznamuje žáky s realitami zemí, jež tímto jazykem hovoří. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje jejich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

Nižší gymnázium navazuje na znalosti žáků získaných na základní škole, procvičuje se větná skladba, pozornost se věnuje poslechu, čtení s porozuměním a popisu jednoduchých dějů.

Výuka vychází z britské angličtiny (Standard English) a žáci jsou seznamováni s různým přízvukem britských mluvčích a zároveň se učí výrazy americké angličtiny i americké výslovnosti.

žáci dosahují úrovně SERP – Společný evropský referenční rámec A2 (Waystage). Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se jich bezprostředně týkají. Dokáží komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují nekomplikovanou výměnu informací o běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho existence v cizím prostředí.

V didaktické práci učitele převažují aktivizující metody a formy, které slouží k posílení zdravého sebevědomí, zvyšují odolnost vůči stresu a přispívají hlavně k utváření vlastních názorů a postojů, k volbě správného rozhodování. Vyučující převážně používá prostředky dialogu, diskuse, dotazníku, řešení problémových situací, hry, praktická cvičení, simulaci, audiovizuální techniku.

Výuka angličtiny jako prvního cizího jazyka navazuje na vyšším gymnáziu na poznatky, dovednosti a kompetence získané na nižším



gymnáziu. Vzdělávání v anglickém jazyce směřuje k dosažení úrovně B2 podle Společného evropského rámce pro jazyky. Studium směřuje k osvojení komunikativní funkce jazyka, žák se dokáže jasně vyjádřit, formulovat své sdělení, aniž by redukoval významovou složku obsahu. Dokáže věci, jevy, abstraktní skutečnosti popsat, vyjádřit svůj názor a zaujmout stanovisko, dokáže rozvinout věcnou argumentaci, k tomu mu slouží dostatečná slovní zásoba, schopnost používat spojovacích výrazů a tvořit souvětí. V malé míře může docházet k chybám ve výslovnosti, slovní zásobě, gramatice, větné stavbě, ale tyto chyby nesmějí způsobit problémy v komunikaci. Žák je zároveň veden k tomu, aby se vyjadřoval srozumitelně, sebevědomě a rovněž zdvořile v rámci funkčních stylů. Rozlišuje formální a neformální angličtinu, je seznamován s různými typy angličtiny, různými přízvuky a zároveň je veden k tomu, aby chápal angličtinu jako prostředek k mezinárodní komunikaci mezi lidmi celého světa. Žák si uvědomuje důležitost znalosti anglického jazyka pro svůj budoucí život, a to jak pro profesní, tak i osobní růst. Význam studia angličtiny spočívá především v rozšiřování vědomého užívání jazyka jako základního dorozumívacího nástroje sloužícího k rozvoji abstraktního myšlení a efektivního sebevzdělávání. Studium umožňuje žákům poznávat duchovní bohatství jiných národů a zároveň poznávat formou srovnání hodnoty národa vlastního. Je rozvíjena schopnost komunikativního užití jazyka ve formě písemné i mluvené. Aktivní znalost jazyka je důležitá z hlediska globálního v rámci mezinárodní komunikace i z hlediska osobního. Umožňuje žákovi snazší přístup k informacím, prohlubuje mezinárodní osobní kontakty a zvyšuje žákovu mobilitu a rychlejší orientaci v současném světě.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, třída se dělí na dvě skupiny, výuka probíhá v kmenových třídách, v jazykových učebnách, v počítačové učebně.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- prostřednictvím cizího jazyka seznamujeme žáky se zajímavými jevy z oblasti přírodních věd, historie, zeměpisu a s reáliemi anglicky mluvících zemí se zaměřením na multikulturalitu jiných společností
- žákům je nabízen různý přístup k informacím pomocí internetu, novin, časopisů, encyklopedií
- žáci se učí zpracovávat údaje z jiného jazyka
- pracují pravidelně s internetem, kde vyhledávají potřebné údaje v angličtině
- chápou důležitost znalosti cizího jazyka pro jejich budoucí povolání a všeobecný rozvoj

### **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky k samostatnému uvažování o problémech souvisejících s jinými kulturami
- žáci porovnávají různé názory na určitý společenský, sociální jev a vyvozují optimální závěry v rámci svých možností a v rámci osvojení cizího jazyka, týká se to oblasti ekologie, společenských vztahů, rodinných vazeb, historických událostí,
- výzkumu vesmíru a budoucího života

### **Kompetence komunikativní**

- žáci mají dostatek prostoru a možností k vyjádření vlastních názorů a postojů
- vyučující využívá obrazový materiál, texty ke čtení a interpretaci, simulované rozhovory a řešení každodenních situací
- výuka je doplňována poslechovými testy, čtením s porozuměním, ověřováním správného chápání textu, promluvami
- vedeme dialogy s respektováním formální a neformální angličtiny, učíme žáky rozlišovat jinou míru zdvořilosti v anglickém jazyce na pozadí užití českého jazyka
- žáci se seznamují s americkou angličtinou a s různými akcenty britské angličtiny, popřípadě s mluvčími, kteří nemají angličtinu jako první jazyk.

### **Kompetence sociální a personální**

- vyučující rozvíjí u žáků pozitivní sebedůvěru, poznání vlastní osobnosti a úctu k druhému pohlaví, a vůbec k člověku, ke zvířatům a celému okolnímu světu
- prohlubujeme povědomí odlišnosti a zároveň jedinečnosti člověka s respektem k odlišnostem náboženským, kulturním, sociálním.

### **Kompetence občanské**

- žáci jsou seznamováni s výukou v anglo-amerických školách, s tamním školním řádem, pravidly chování v jiných zemích
- porovnávají odlišnosti a hledají podobnosti
- snaží se řešit modelové situace, krizové situace, rozlišovat projevy lži a pravdy, formální a neformální reakce v cizím jazyce
- na modelových situacích nacvičují chování a své reakce při setkáním s projevy hrubého násilí, rasismu, sexismu, domácího násilí, šikany, sexuálního obtěžování

## Kompetence pracovní

- žák dodržuje pravidla bezpečnosti, umí zacházet s nástroji a vybavením, plní své povinnosti
- neohrožuje svoje zdraví ani zdraví svých bližních, dbá ochrany životního prostředí, kulturních a společenských hodnot
- znalosti (jak jazykové, tak vědomostní) získané v předmětu používá k rozvoji své osobnosti a celého kolektivu, školy a společnosti
- cizí jazyk slouží žákům k získávání informací a vědomostí dostupných jen v cizím jazyce
- žák buduje své jazykové znalosti jako celoživotní součást profesního i osobního růstu
- aktivity v hodinách podporují toto vědomí důležitosti cizího jazyka v rámci sjednocující se Evropy i v rámci celosvětovém, kdy angličtina se stává mezinárodním jazykovým prostředkem dorozumění i porozumění

## Kompetence k podnikavosti

- žák zodpovědně přistupuje ke studiu angličtiny jako dovednosti a znalosti důležité pro svůj budoucí profesní i osobnostní růst
- plně rozvíjí svůj potenciál se zaměřením na své budoucí povolání
- chápe angličtinu jako nedílnou součást mezinárodní komunikace, která mu umožní lepší navazování pracovních vztahů a zároveň mu pomůže k získávání lepšího pracovního zařazení
- v simulovaných situacích v rámci předmětu posuzuje a kriticky hodnotí své manažerské schopnosti, stanovuje cíle a hodnotí rizika, snaží se získat reálnou představu o svých schopnostech
- přijímá realitu tržního hospodářství a dokáže se orientovat na mezinárodním trhu práce
- vyhodnocuje situaci s pracovními příležitostmi na mezinárodním trhu a je schopen jazykově obstát v konkurenci
- v rámci předmětu je veden, aby se rozvíjela jeho soutěživost a zároveň schopnost tolerance a spolupráce

## Ověřování výstupů

Výuka je zaměřena na komunikaci a používání jazyka v každodenních situacích, je vedena k osvojení a rozvoji dovedností: poslech, čtení s porozuměním, mluvení, užití jazyka (gramatika a slovní zásoba), samostatný písemný projev. Žák není hodnocen jen v daném okamžiku, ale je kladen důraz na jeho celkový vývoj v průběhu studia. V primě až tercii se píše šest testů, které zahrnují poslech, čtení, užití jazyka a samostatný písemný i mluvený projev, v kvartě jsou tyto souhrnné práce čtyři. Vyučující přihlíží k motivaci žáka, k jeho aktivitě a snaze po

postupném zlepšování. K tomu slouží i zavedení portfolia jako reprezentativní ukázkou žakových prací během studia.

Na nižším gymnáziu probíhá testování na úrovni A2 KET, na vyšším gymnáziu je test pro úroveň B1 PET a pro úroveň B2 FCE. Testy jsou závazné a slouží k hodnocení a sebereflexi žáků.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
I.	Přítomný čas prostý ve větě oznamovací, v otázce a v záporu Téma: Rodina, škola, město, ve kterém žijeme	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tvoří přítomný čas prostý ve větě oznamovací, v otázce a v záporu</li> <li>- pojmenovává děje běžného života a každodenní situace</li> <li>- napíše neformální dopis o reáliích rodinného a školního života</li> <li>- používá základní frazeologii při nakupování</li> <li>- pohovoří o škole</li> <li>- pojmenuje předměty a vyjádří preference u jednotlivých předmětů</li> </ul>	1.2.1	Zsv - rodina
	Přítomný čas prostý ve větě oznamovací, v otázce a v záporu, přivlastňovací zájmena Téma: Svět přírody	<ul style="list-style-type: none"> <li>- procvičuje přítomný čas prostý ve větě oznamovací, v otázce a v záporu</li> <li>- seznamuje se s přivlastňovacími zájmeny</li> <li>- formuluje nabídku a pozvání pro kamaráda</li> <li>- osvojuje si základy formálního dopisu jako odpovědi na inzerát</li> <li>- pohovoří o zvířatech žijících v divočině, jejich způsobu života</li> <li>- simuluje rozhovor týkající se pozvání a nabídky</li> <li>- napíše formální odpověď na inzerát a požádá o podrobnosti</li> </ul>	1.1.2, 1.2.2 Časopis	
	Some a any Základy počitatelnosti a nepočitatelnosti u podstatných jmen Téma: Způsob života a zdravý životní styl	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá some a any</li> <li>- osvojuje si základy počitatelnosti a nepočitatelnosti u podstatných jmen</li> <li>- prohlubuje si znalosti o zdravém životním stylu</li> <li>- pokračuje ve vyjadřování preferencí v každodenních situacích</li> </ul>	1.1.2, 1.1.4, 4.1	Zsv - tolerance

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje zdravé a nezdravé potraviny, odhaduje kalorické rozložení u jednotlivých potravin</li> <li>- porozumí pracovnímu postupu u kuchařských receptů</li> <li>- seznamuje se s životem v anglické rodině a se způsobem bydlení</li> </ul>		
	<p>Rozdíl mezi přítomným časem prostým a přítomným časem průběhovým Stupňování přídavných jmen krátkých a nepravidelných Téma: Vesmír, planety, Měsíc a Země</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osvojuje si rozdíl mezi přítomným časem prostým a přítomným časem průběhovým</li> <li>- porovnává věci na základě stupňování přídavných jmen krátkých a nepravidelných</li> <li>- formuluje jednoduché dotazy, aby získal informace o cestování a dopravních prostředcích</li> <li>- popíše jednoduché děje týkající se vesmíru, naší planety a Měsíce</li> <li>- porovnává planety mezi sebou, vztah Měsíce, Země a Slunce</li> <li>- popisuje první lidi na Měsíci</li> <li>- požádá o informace spojené s cestováním</li> <li>- seznamuje se ekologickou situací přímořských měst v Británii</li> </ul>	5.2, 5.3	
	<p>Frekvenční příslovce, postavení ve větě Počitatelnost a nepočitatelnost podstatných jmen, much, many, a lot of, lots of Přítomný čas průběhový ve funkci budoucího času Delší přídavná jména a jejich stupňování Téma: Přírodní síly, počasí, fyzikální zdůvodnění vzniku deště, větru, sněhu, bouře, roční období</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- správně používá frekvenční příslovce</li> <li>- umístí je správně ve větě</li> <li>- prohlubuje si znalosti o počitatelnosti a nepočitatelnosti podstatných jmen</li> <li>- užívá – much, many, a lot of, lots of</li> <li>- seznamuje se s použitím přítomného času průběhového ve funkci budoucího času</li> <li>- osvojuje si delší přídavná jména a jejich stupňování</li> <li>- pohovoří o počasí v určitém ročním období</li> <li>- vysvětlí jednoduché přírodní děje</li> <li>- porovnat věci mezi sebou</li> <li>- seznamuje se s počasím v Británii</li> </ul>	3.1, 5.4 Časopis	F – látka a těleso
	<p>Minulý čas prostý pravidelných a několika málo nepravidelných sloves Používání těchto tvarů ve větě oznamovací, v otázce a záporu Téma: Živá historie, život jeskynního člověka,</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tvoří minulý čas prostý pravidelných a několika málo nepravidelných sloves</li> <li>- ovládá používání těchto tvarů ve větě oznamovací, v otázce a záporu v souvislosti s historií člověka a s minulostí vlastní rodiny</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.2.1	D – stěhování národů

	vzpomínky na školu, rodinný život	- porovnává život současných lidí se životem jeskynního člověka, umí pohovořit o svém prvním dnu ve škole a o svých příbuzných		
<b>II.</b>	Přítomný čas prostý pro každodenní situace Slovesa vyjadřující preference libosti a nelibosti Použití ing-ových tvarů po těchto slovesech Tvoření příslovčí od přídavných jmen Téma: Dobrý život, sport, přátelé, škola, péče o zdraví	- používá přítomný čas prostý pro každodenní situace - seznamuje se se skupinou sloves, která vyjadřují preference libosti a nelibosti a použití ing-ových tvarů po těchto slovesech - učí se tvořit příslovce od přídavných jmen v souvislosti se sportovními aktivitami - opakuje si základní fráze užívané ve vyučovacích hodinách - seznamuje se životem žáků na školách v USA - popíše různé druhy sportů a různé typy cvičení - vyjádří a odůvodní své preference, simuluje rozhovor o sportu - vyjádří ústně i písemně, co znamená pro něho dobrý život - porovnává pravidla chování v americké a české škole - rozvíjí péči o své zdraví a zároveň sociální výchovu v žáckém kolektivu	1.2.4, 1.2.2, 4.1	Zsv – využití volného času
	Tvoření minulého času u sloves pravidelných a slovesa být Rozlišování děje přítomného a minulého Téma: Život na Zemi, životní prostředí, stav planety, pozvání kamaráda	- v návaznosti na environmentální problematiku opakuje tvoření minulého času u sloves pravidelných a slovesa být - rozlišuje děje přítomné a minulé - simuluje pozvání přítele a fráze, kdy něco navrhujeme - seznamuje se s přírodou USA - prohlubuje si znalosti o současném stavu planety z environmentálního pohledu - popíše zásadní děje na Zemi - pohovoří o minulosti živé přírody na naší planetě - umí zorganizovat pozvání a navrhnout společný program pro kamarády	5.3, 5.4 Časopis	Z – planeta Země

	<p>Tvoření minulého času u nepravidelných sloves, otázka, zápor Téma: Historie, život v minulosti a nyní, činnost během víkendu</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- procvičuje tvoření minulého času u nepravidelných sloves v souvislosti s historií lidstva</li> <li>- tvoří otázky s použitím záporu v odkazech na současný život i život člověka v minulé době</li> <li>- umí se vyjádřit o minulosti, simuluje rozhovor o minulých událostech naší historie, porovnává život dříve a nyní</li> <li>- klade otázky o minulosti i současnosti</li> <li>- simuluje rozhovor o činnosti během víkendu,</li> <li>- seznamuje se s historií USA, se základními událostmi a umí je vyjmenovat</li> </ul>	4.1, 4.3	D – vznik USA
	<p>Vazba going to pro vyjádření budoucnosti Vazba have to Téma: Klima, životní prostředí, globální oteplování, objednání jídla</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osvojuje si používání vazby going to pro vyjádření budoucnosti ve vztahu k naší planetě a zároveň se snaží používat vazbu have to k vyjádření každodenních situací</li> <li>- pohovoří o klimatu a způsobu života v různých částech světa</li> <li>- je veden k ochraně životního prostředí a jmenuje důsledky globálního oteplování na život na Zemi</li> <li>- umí si objednat jídlo v restauraci, školní kantýně</li> </ul>	5.4	Z – životní prostředí
	<p>Žádost pomoci could Nabídka pomoci would Používání enough pro vyjádření množství Téma: Globální obchod, primární a sekundární produkty, cestování v cizině</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjadřuje žádost pomoci could, nabízí pomoci would a používá enough pro vyjádření množství</li> <li>- používá termíny z oblasti celosvětového obchodu, pojmenuje primární produkty a další výroby</li> <li>- používá základní fráze, které mu pomáhají zvládnout cestování v cizí zemi a orientaci v neznámém městě</li> <li>- seznamuje se s prostředím jihozápadní Anglie a vytváří propagační leták</li> <li>- poznává způsoby přepravy do Británie přes kanál a podmořským tunelem</li> </ul>	3.1, 6.6, 6.7 Časopis	Z – životní prostředí
	<p>Minulý čas průběhový Rozkazovací způsob Téma: Elektrická energie, její výroba, stavba atomu, užití elektřiny v domácnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá minulý čas průběhový a rozkazovací způsob pro vyjadřování situace ohledně elektrické energie a jejího nehospodárného užívání</li> <li>- seznamuje se s užíváním elektrické energie</li> </ul>	5.3, 5.4	Z – životní prostředí

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- v minulosti a v současnosti</li> <li>- stručně popíše tři způsoby výroby energie,</li> <li>- seznamuje se s anglickými termíny pro popsání atomu</li> <li>- pojmenuje nebezpečí spojená s užitím elektřiny v domácnosti</li> <li>- učí se šetřit energií a seznamuje se s hospodárným zacházením s energiemi</li> </ul>		
<b>III.</b>	<p>Používání anybody, can, should, might, minulého času průběhového, nulový kondicionál</p> <p>Vyjádření příčiny a účinku</p> <p>Modální slovesa: should, might need, must</p> <p>Téma: Záhady světa, Austrálie</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá anybody, can, should, might, minulého času průběhového</li> <li>- nově se seznamuje s nulovým kondicionálem</li> <li>- vyjadřuje příčinu a účinek</li> <li>- prohlubuje si znalost modálních sloves: should, might need, must</li> <li>- procvičuje diskusi o problému a simuluje hádku o přestupku</li> <li>- modální slovesa a podmínková věta pomáhají žákovi vyjádřit dohady o záhadách minulosti, o neobjasněných expedicích, k vyjádření vědeckých postupů při zkoumání minulosti</li> <li>- objevuje historii Austrálie, život domorodců a přistěhovalců, porovnává s naší zemí</li> </ul>	1.3.2, 4.1	Z - Austrálie
	<p>Předpřítomný čas jako děj, jehož následek je patrný v současnosti</p> <p>Vyjadřování budoucnosti za pomoci budoucího času prostého</p> <p>První kondicionál</p> <p>Téma: Ekologie, alternativy pro budoucnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opakuje používání předpřítomného času jako děje, jehož následek je patrný v současnosti</li> <li>- uvažuje o budoucnosti za pomoci budoucího času prostého</li> <li>- seznamuje se první kondicionálem</li> <li>- probírané časy slouží žákovi k vyjádření environmentální problematiky</li> <li>- zabývá se alternativními druhy energie, ekologií v Británii v porovnání s naší zemí</li> <li>- hovoří o způsobech, které vedou k ochraně životního prostředí</li> <li>- zabývá se tématem přátelství a věrnosti – přítel v nouzi</li> </ul>	1.2.1, 1.2.2, 5.3, 5.4 Časopis	Z – rostlinstvo, živočišstvo, ochrana ŽP a světadílů



	<p>Předminulý čas Užití gerundia po předložkách a podstatných jménech. Téma: Svět hudby, filmu a médií</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná předminulý čas pro minulé děje s výsledkem v minulosti</li> <li>- osvojuje si užití gerundia po předložkách a podstatných jménech</li> <li>- pohovoří o světě hudby a zábavním průmyslu</li> <li>- vytvoří komiks, popíše děj filmu, rozezná hudební nástroje</li> <li>- dovídá se o životě původních obyvatel Ameriky nyní a v minulosti a porovná je s životem v naší zemi</li> <li>- simuluje rozhovor o půjčování věcí a o odpovědnosti</li> </ul>	1.1.5, 6.3, 6.5	Hv – prameny hudby
	<p>Vazba used to pro opakované děje v minulosti Vztažné věty. Téma: Vzdělání, emancipace, měnící se sociální chování, rasismus, předsudky</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osvojuje si používání vazby used to pro opakované děje v minulosti</li> <li>- prohlubuje si slovní zásobu ve tvoření opozit</li> <li>- rozvíjí větnou skladbu pomocí vztažných vět</li> <li>- srovnává pomocí nových gramatických struktur postavení mužů a žen ve společnosti dříve a nyní</li> <li>- vyjadřuje se ke vzdělávání chlapců a dívek</li> <li>- seznamuje se s termínem gender roles, zaměřuje se na USA – tavící kotlík</li> <li>- zabývá se historií Afroameričanů, přistěhovalců ve srovnání s poměry v naší zemi</li> <li>- porovnává rovnost ve škole a při hrách</li> </ul>	1.3.2, 2.1, 4.2, 4.3 Časopis	Zsv – téma JÁ - TY
	<p>Dovětky Pasivum přítomné Téma: Média, různé typy novin a článků, televize, satelity, chování a bezpečnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá dovětků v anglické konverzaci k prodiskutování témat</li> <li>- prohlubuje si slovní zásobu slov negativních a pozitivních</li> <li>- seznamuje se s pasivem přítomným</li> <li>- pracuje s novinami, rozlišuje různé typy článků, zaměřuje se na média, televizi a satelity</li> <li>- hovoří o způsobu vysílání se správnou intonací v dovětcích</li> <li>- prohlubuje si znalosti o vysílání BBC a o úloze zahraničních korespondentů</li> <li>- umí vyjádřit v simulovaném rozhovoru upozornění na špatné chování a zajistit si vlastní bezpečnost</li> </ul>	6.5, 6.1, 6.2	Čj – funkční styly

	Druhý kondicionál Pasivum v minulosti Téma: záhadná a slavná místa minulosti, ochrana těchto míst, charita	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá druhého kondicionálu a spekulace</li> <li>- prohlubuje si znalost pasiva v minulosti</li> <li>- slovní zásoba a jazykové prostředky slouží žákovi k popsání slavných míst, co vede k jejich zachování, k ozřejmění záhad z minulosti</li> <li>- popisuje přírodní divy světa a zabývá se ochranou těchto míst</li> <li>- prohlubuje si znalost o Kanadě, o původních obyvatelích a osadnících, porovnává s naší zemí</li> <li>- simuluje situaci o poskytnutí daru charitě</li> </ul>	3.1,4.3, 4.4, 1.3.2	Z – socioekonomické poměry světadílů
<b>IV.</b>	Tvoření slov Tvoření přítomných časů a jejich použití Frázová slovesa Vyjadřování preferencí Stavová a dějová slovesa Téma: Cestování, sporty, příběhy cestovatelů	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osvojuje si slovní zásobou týkající se cestování, zeměpisu, prázdninových aktivit</li> <li>- procvičuje si tvoření slov</li> <li>- opakuje si přítomné časy a jejich použití</li> <li>- osvojuje si frázová slovesa</li> <li>- simuluje intonaci v otázce</li> <li>- rozlišuje stavová a dějová slovesa</li> <li>- píše neformální dopis</li> <li>- vyjadřuje preference ohledně sportů</li> <li>- seznamuje se s extrémními sporty, s cestovateli a s příběhy cestovatelů</li> <li>- plánuje prázdniny spojené s dobrodružstvím</li> <li>- využívá celou škálu přítomných časů</li> <li>- napíše dopis z prázdnin</li> </ul>	1.1.1, 1.2.1 Časopis	
	Minulé časy Used to a would pro opakování děje v minulosti Předminulý čas Frázová slovesa Téma: Příběhy, literární žánry, filmy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opakuje minulé časy a podrobněji se seznamuje s užitím used to a would pro opakování děje v minulosti</li> <li>- opakuje si předminulý čas</li> <li>- rozšiřuje si znalost frázových sloves</li> <li>- používá minulých časů k vyprávění příběhů</li> <li>- seznamuje se s literárními žánry, filmem a slovní zásobou týkající se filmových příběhů</li> <li>- vyjadřuje názory na filmy</li> <li>- čte novinové články</li> <li>- zabývá se textem M.Shelley – Frankenstein</li> <li>- poznává realie Kanady a situaci obyvatelstva</li> </ul>	6.4, 6.1, 1.3.2 Časopis	Čj - vypravování

	<p>Předpřítomný čas průběhový Předpřítomný čas prostý a průběhový Frázová slovesa a sousloví Téma: Dopravní prostředky, znečištění ovzduší, exhalace a životní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dozvídá se o předpřítomném čase průběhovém</li> <li>- pozná základní situace pro jeho použití</li> <li>- rozliší předpřítomný čas prostý a průběhový</li> <li>- seznamuje se s dalšími frázovými slovesy</li> <li>- orientuje se v slovní zásobě užívané na letišti, na nádraží</li> <li>- jmenuje dopravní prostředky</li> <li>- osvojuje si šetrné chování k životnímu prostředí</li> <li>- rozpozná dopravní prostředky chránící životní prostředí</li> <li>- je seznámen se situací v Británii a porovnává ji s místem svého bydliště</li> <li>- napíše zprávu o stavu životního prostředí v místě bydliště a navrhne aktivity vedoucí k jeho zlepšení</li> </ul>	<p>3.1, 3.3 Objevujeme Evropu</p>	<p>Z – ochrana přírody, ŽP ČR</p>
	<p>Pasivum v přítomnosti, minulosti i budoucnosti Používá frázi – dát si něco udělat Slovní zásoba, téma - média, časopisy, noviny - reklama</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšiřuje si znalost o pasivu, které umí použít v přítomnosti, minulosti i budoucnosti</li> <li>- užívá frázi – dát si něco udělat</li> <li>- napíše formální dopis</li> <li>- osvojuje si slovní zásobu médií – TV, rádio, noviny, časopisy</li> <li>- učí se rozlišovat bulvár, seriózní a místní noviny, vzhled, slovní zásobu</li> <li>- zabývá se reklamou a vlivem na spotřebitele</li> <li>- napíše inzerát a odpoví na inzerát</li> </ul>	<p>6.3, 6.2, 6.5, 6.6, 6.7</p>	<p>Čj – slovosled, slovesné vazby, funkční styly</p>
<p>V.</p>	<p>Modální slovesa (přítomný, minulý čas) Předpony Slovní zásoba - vzhled, osobnost (1) - spojky - frázová slovesa Poslech / Výslovnost - souhlásky Ústní interakce/projev - diskutuje nad fotografií Psaní - pravopis - popis Čtení - diář, popis</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- formuluje domněnky o příčinách a obhájí své myšlenky</li> <li>- tvoří opačné významy</li> <li>- používá bohatou slovní zásobu</li> <li>- uvádí příklady různým způsobem</li> <li>- používá frázová slovesa k popisu vztahů</li> <li>- rozlišuje podobně znějící slova</li> <li>- v řeči používá správně znějící souhlásky</li> <li>- strukturuje běh myšlenek, vzájemně své myšlenky propojuje</li> <li>- používá pravidla u složitějších slov</li> <li>- napíše jasný a podrobný popis osoby</li> <li>- rozezná skrytému významu i detailu</li> </ul>	<p>7.1, 7.2  7.2</p>	<p>Čj  Čj</p>

	<p>Kondicionál (opakování) Třetí kondicionál Slovesné vazby (1) Slovní zásoba - školství, vybavení, výuka - frázová slovesa - spojky (opakování) Poslech / Výslovnost - rádio Ústní interakce / projev - telefon  - diskuse o škole  Psaní: esej Čtení - slovníky - článek (časopis) a texty (na počítač)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede klady jednotlivých možností řešení</li> <li>- popíše hypotetické situace i v minulosti</li> <li>- rozlišuje mezi <i>ing</i> a <i>to</i> slovesa</li> <li>- používá bohatou slovní zásobu</li> <li>- k popisu činnosti používá frázová slovesa</li> <li>- své myšlenky vzájemně propojuje</li> <li>- rozumí rozhlasovým dokumentárním pořadům</li> <li>- používá vhodné strategie k porozumění a střídat role posluchače a mluvčího</li> <li>- požádá o informace</li> <li>- přirozeným způsobem udržuje konverzaci</li> <li>- vyjádří zdvořile souhlas či nesouhlas</li> <li>- diskutuje o tématu</li> <li>- formuluje odlišné názory</li> <li>- využívá různé druhy slovníků</li> <li>- shrne informace z různých pramenů a médií</li> </ul>	<p>11.2 7.2, 7.5  7.3 7.3 7.1, 7.3 7.3, 7.5, 8.4, 8.5 7.5, 8.4, 8.5, 9.2 7.2 7.2,</p>	<p>MedV</p>
	<p>Nepřímá řeč - věty, prosba, zákaz, rozkaz Slovesné vazby (2) Slovní zásoba - povolání, tituly, osobnost (2) Poslech / Výslovnost: (opakování) „ed“ Ústní interakce / projev - interview  Psaní - CV - žádost o práci Čtení: článek</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- předá správnou a podrobnou informaci</li> <li>- rozlišuje mezi <i>ing</i> a <i>to</i> slovesa</li> <li>- používá správně slovní zásobu</li> <li>- v řeči používá správně koncovku <i>-ed</i></li> <li>- vede předem připravený rozhovor, zkontroluje, potvrdí a reaguje na odpovědi</li> <li>- napíše strukturovaný životopis</li> <li>- odpoví písemně odpovědět na inzerát</li> <li>- identifikuje strukturu textu a hlavní informace</li> </ul>	<p>7.2</p>	
	<p>Nepřímá řeč - otázky Slovní zásoba: jídlo, sport, události  Poslech: rádio  Výslovnost: intonace  Ústní interakce / projev  Psaní - osobní dopis</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- předá správně i podrobnou informaci</li> <li>- vyjádří velké množství informací o svém oboru a zájmech</li> <li>- rozezná stěžejní myšlenky obsahově i jazykově složitějších vět</li> <li>- používá strategie: soustředí se na hlavní body; využívá pomoc kontextu</li> <li>- rozlišuje mezi formálním a neformálním slohovým útvarem</li> <li>- reaguje ve formálních a neformálních situacích užitím vhodných výrazů</li> <li>- napíše neformální dopis, v němž vypráví o událostech, sdělí novinky, vyjádří pocity</li> </ul>	<p>7.1 7.2 7.2 7.3 7.3 7.1</p>	

	Čtení - literatura	- odvodí význam neznámých slov na základě slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov	7.2	
	<i>Wish, should have</i> Slovesné vazby (3) Slovní zásoba - pocity - cestování a historická místa - frázová slovesa - věci v běžném životě Poslech - životní styl, prezentace Výslovnost - důraz Ústní interakce / projev - prezentace Psaní - popis (město) Čtení - průvodce	- používá vhodný způsob vyjádření lítosti (v přítomnosti, minulosti) - rozlišuje mezi <i>ing</i> a <i>to</i> slovesa - volí vhodné prostředky k vyjádření svých pocitů - napíše podrobný a souvislý text o historickém městě, událostech a skutečných zážitcích - používá dostatečnou slovní zásobu k tomu, aby se vyjádřil k tématům každodenního života - rozumí přednáškám a delším projevům, které se týkají známého tématu - rozliší a zdůrazní, co je významné - přednese krátkou prezentaci týkající se daného tématu - používá ustálené výrazy s cílem získat čas pro správnou formulaci - napíše jasný a podrobný popis města - používá strategie ke čtení	7.3  7.1, 7.3 8.4  7.2 7.2, 11.1  7.1, 7.2  7.2, 11.1	
	Příprava na P.E.T. ( <i>Preliminary English Test</i> )	- rozlišuje a používá vhodné strategie - čtení, poslech, psaní - správně a snadno používá běžné formuláře	7.2, 7.3, 7.5  8.5,	
	Realie anglicky mluvících zemí - Australia, UK, USA	- vyhledá, rozumí a shromáždí informace z různých textů - pracuje se získanými informacemi	7.2, 8.4, 8.5, 9.2, 9.3, 11.4  7.2, 8.4, 8.5, 9.2, 9.3	Z, D
VI.	Téma: Identita Tematická slovní zásoba Tvoření slovních druhů Čtení tematického textu	- popíše vlastnosti svoje i druhých, charakterizuje jednotlivé národnosti - rozlišuje mezi jednotlivými slovními druhy a tvoří je - používá strategie ke čtení a chápe smysl textu	7.1	Zsv, Z, Čj
	Gramatické časy – opakování (přítomné, předpřítomné, minulé, předminulé, vyjádření budoucnosti) Příslovečné určení času	- žák rozlišuje mezi jednotlivými gramatickými časy a dokáže je správně používat  - používá správná př.urč. času vzhledem ke gramatickému času		

Vyjádření preference Frázová slovesa	- používá adekvátní výrazy k vyjádření svých postojů - používá frázová slovesa k vyjádření obvyklých jevů		
Psaní – formální a neformální jazyk Slovní zásoba – spojky Mluvený projev	- rozlišuje mezi formálním a neformálním slohovým útvarem - používá adekvátní slovní zásobu dle charakteru psaného textu - dokáže používat hovorové výrazy (tzv. “vague language“) - plynule pohovoří o své rodině, zájmech, zážitcích z dětství	7.4	Čj
Členy a ostatní determinanty (some, any, much, many, a lot of, all, several, no)	- rozlišuje používání určitých a neurčitých členů - v psaném projevu správně používá nejběžnější determinanty		
Téma: Smích Tematická slovní zásoba Gramatické časy – procvičování (Minulý čas) Gramatické časy – prezentace (Min. průběhový) Čtení tematického textu s porozuměním	- povídá o humoru, převypráví vtipy a anekdoty - rozlišuje mezi jednotlivými gramatickými časy (minulý čas) a správně je používá - využívá strategie ke čtení a odpovídá na otázky (dokáže z textu zdůvodnit odpovědi)	9.3, 8.4	
Frázová slovesa Poslech – poslechové strategie Psaní – Recenze (kniha, film)	- používá frázová slovesa k vyjádření obvyklých jevů (psaný i mluvený projev) - na základě dosavadních znalostí synonym předvídá odpovědi - napíše strukturovanou recenzi knihy či filmu dle vlastního výběru		Čj
Mluvený projev - prezentace	- plynule pohovoří o svém oblíbeném herci, zpěvákovi, filmu, knize apod. (na základě strategií si prezentaci rozčlení a používá odpovídající slovní zásobu)		

	Gramatické časy – průběhový x prostý (active and stative verbs)	- rozlišuje mezi oběma časy (na základě praxe i na pozadí české gramatiky – dokonavý a nedokonavý děj)		Čj
	Opakování	- opakuje a procvičuje gramatické jevy, slovní zásobu, poslechová cvičení		
	Téma: Styl Tematická slovní zásoba Čtení tematického textu s porozuměním Fráze s „make, get, have“	- používá slovní zásobu k tématu a povídá např. o módě, umění, piercingu apod. - čte text a uvědomuje si jeho členění na odstavce podle obsahu, přiřazuje k nim vhodné titulky  - používá slovesa „make, get, have“ ve spojení s jinými slovy k vyjádření obvyklých jevů (psaný i mluvený projev)		
	Vztažné věty (Relative clauses) Přechodníky (Participles)  Poslechová cvičení	- používá jednotlivá vztažná zájmena, rozlišuje mezi „restrictive“ a „nonrestrictive“  - na základě poslechových strategií žák identifikuje důležitá slova a vybírá z nabízených odpovědí		
	Gramatický jev – so, such, as ... as  Psaný projev	- rozlišuje mezi použitím „so“ a „such“ v závislosti na postavení ve větě - na základě nabytých znalostí napíše popis místa (např. vlastního pokoje s tím jak pokoj charakterizuje jeho osobnost)	7.1	
	Téma: Krása Tematická slovní zásoba  Čtení s porozuměním - báseň	- používá množství přídavných jmen k popisu např. ženy, místa, předmětu, pohybu apod.  - rozlišuje v básni abstraktní jazyk (obrazy a přirovnání, idiomy)		Čj
	Gramatický jev – trpný rod (The Passive)	- na základě dosavadních znalostí gramatiky tvoří pasivní větnou skladbu pro jednotlivé gramatické časy - rozlišuje mezi činným a trpným rodem a vhodně		

		je používá podle typu kontextu		
Mluvený projev – dovednosti  Komunikační dílna - plánování		- dokáže použít adekvátní výrazy k vyjádření svých postojů, vyjadřuje souhlas či nesouhlas, sám se zeptá na názor druhých  - diskutují o možnostech uspořádání kulturní události ve škole, rozdělí si práci, událost zorganizují a zrealizují	7.6, 11.1	
Zájmena		- rozlišuje mezi jednotlivými druhy zájmen, uvědomuje si, jakou část věty nahrazují, používá je v psaném projevu		
Opakování - Module 3 a Module 4		- opakuje a procvičuje činný a trpný rod, vztažné věty a přechodníky, slovní spojení s použitím „make, have, get“, výslovnost „s“		
Téma: Nové hranice  Tematická slovní zásoba  Čtení textu s porozuměním  Gramatický jev – slova složená		- dokáže použít novou slovní zásobu týkající se vědy a vynálezů - používá strategie při čtení textu a z textu zdůvodňuje odpovědi (otázky ANO/NE) - uvědomuje si způsob tvoření slov v anglickém jazyku, sestaví základní složená slova		F, Bi
Mluvený projev		- používá adekvátní slovní zásobu týkající se tématu, vyjádří svůj názor na budoucí vývoj v oblasti vědy a technologie		
Gramatický jev – budoucí čas (předbudoucí, budoucí průběhový)		- rozlišuje mezi těmito dvěma časy a správně je používá v psaném projevu (v mluveném pouze při kontrolovaných aktivitách)		
Upřesňování a kladení otázek  Poslech – poslechové strategie		- upřesňuje svoje sdělení použitím ustálených slovních spojení, dokáže se různými způsoby zeptat, pokud něčemu nerozumí - popíše fungování určitého přístroje  - zná a používá poslechové strategie za účelem lepšího porozumění mluvenému slovu	7.4	



		(přiřazování odpovědí, odpovídání na otevřené otázky)		
	Frázová slovesa	- používá frázová slovesa k vyjádření obvyklých jevů (psaný i mluvený projev)		
	Gramatický jev – Spojky (vedlejší věty příčinné a účelové)	- rozlišuje mezi vyjádřením příčiny a účelu, vyjádří oba jevy několika různými způsoby dle skladby věty		
	Psaný projev Mluvený projev	- napíše článek pro časopis o tématu, které ho zajímá - přednese krátkou prezentaci týkající se daného tématu (používá výrazy z „Chatroom“)		Ivt
VII.	Kondicionály, smíšené „mixed“ kondicionály, žádost o radu a udělování rady, frázová slovesa, vyjadřování možnosti, pravděpodobnosti a určitosti diskurzivní esej, Téma: Lidské tělo, nemoc a zdraví, sport a dopping, klonování	- ovládá užívání kondicionálu 0, 1, 2, 3 a smíšených kondicionálů pro události v běžném životě a vyjadřuje se k minulým událostem pomocí kdyby... - žádá o radu a zdvořile radu uděluje - osvojuje si vyjadřování asi, možná určitě s minulým infinitivem - píše diskurzivní esej na problémové téma v oblasti moderní biologie - popisuje jednotlivé části těla, pojmenovává běžné nemoci i fatální onemocnění - zdůvodňuje svůj postoj ke klonování, k etice výzkumu a užívání drog ve sportu	7.2	Zsv
	Užívání ing-ových forem a infinitivů po určitých slovesech a výrazech, tvoření opozit pomocí prefixů, zdvořilá žádost, používání spojovacích výrazů, formální dopis jako odpověď na inzerát v časopise, Téma: Cestování, popis místa, návštěva cizích zemí, popis emocí během cestování...	- osvojuje si různé používání infinitivu či ing-ových forem v různých situacích pro změnu významu - hovořit o cestování a osobní zkušenosti, popisuje zajímavá místa - vyjadřuje zdvořilou žádost, osvojuje si zdvořilou intonaci - napíše formální dopis se žádostí či jako reakci na inzerát - vyhodnocuje výhody a nevýhody různého typu	9.1, 9.2, 9.3	Z, Gv

		cestování		
	Přímá a nepřímá řeč, používání prefixů pro tvoření slov, užití uvozovacích sloves pro přímou a nepřímou řeč, obhajování názoru, dopis se žádostí Téma: Globální problematika, katastrofy, globální oteplování, bohatí a chudí	- osvojuje si užívání přímé i nepřímé řeči v písemném i mluveném projevu - obhajuje svůj názor - vyjadřuje se ke globální problematice, hledá způsoby řešení a individuální pomoc ve svém životě - napíše formální dopis se žádostí	10.2, 10.2, 10.3	Ev
	Fráze vyjadřující přesvědčení: should, ought to, insist, demand, suggest, it's high time, podání návrhu v jemnější a důraznější formě, diskurzivní esej 2, Téma: Společnost, diskriminace, žebřání, domácí násilí, drogy, bezdomovci, nerovnost, chudoba, rasismus, nezaměstnanost, vandalismus, násilí a zločinnost	- si osvojuje vyjadřování svého přesvědčení v jemné i důrazné formě - napíše diskurzivní esej o problematice současné společnosti - zaujímá postoje k civilizačním jevům ve společnosti, přemýšlí o řešeních a možné nápravě, hledá kořeny patologických jevů ve společnosti, obrací se k minulosti a pohlíží na společnost komplexně	9.1, 9.2	Zsv, Gv
	Formální psaný jazyk a neutrální jazyk, synonymní vyjadřování sloves, rozpoznání nálady, vyvolání hádky, řešení konfliktu, dopis se stížností, formální telefonická konverzace Téma: Konflikt, hádka, násilí, rvačka, válka a řešení těchto problémů, asertivita	- rozlišuje a dokáže utvořit fráze vyjadřující formální psaný styl a neutrální styl, - osvojuje si a aktivně využívá synonymní vyjadřování sloves - podle intonace rozlišuje nálady mluvčích, zná fráze vyvolávající hádku a umí na ně asertivně reagovat - napíše dopis se stížností - simuluje telefonní rozhovor ve formálním stylu	7.4, 7.5	Zsv
<b>VIII.</b>	Osobní charakteristika Neformální dopis	- charakterizuje sám sebe, zná své priority, formuluje své naděje, očekávání, vyjadřuje svůj žebříček hodnot - porovnává sám sebe s ostatními přáteli - odhaduje své možnosti pro budoucnost v osobním i profesním životě	7.1, 7.2, 7.3	Zsv
	Rodina Formální dopis	- vyjadřuje a popisuje různé typy rodiny - charakterizuje situaci v dnešním světě týkající se rozpadu rodiny	7.4, 7.5, 7.6	Zsv

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětluje, co je úplná a neúplná rodina,</li> <li>- přemýšlí o své budoucnosti a partnerských vztazích</li> </ul>		
	<p>Domov a bydlení present perfect a past perfect prostý a průběhový Knížní recenze</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popisuje různé typy bydlení</li> <li>- jmenuje jednotlivých místností a vybavení v nich</li> <li>- zamýšlí se nad ekologickým bydlením</li> <li>- vyjadřuje názor, co znamená pro něho slovo domov, co domov tvoří</li> <li>- srovnává různé typy bydlení v odlišných částech světa, hledá odlišnosti a podobnosti</li> <li>- vysvětluje fenomén satelitních městeček v České republice</li> </ul>	10.2	Ev, Gv
	<p>Každodenní život future a future perfect future perfect a future perfect continuous Popis místa</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popisuje rutinu každodenního života v současné době</li> <li>- posuzuje výhody a nevýhody stereotypu</li> <li>- hledá adekvátní relaxaci k pracovnímu nasazení</li> <li>- srovnává život ve velkoměstě, městě a na vesnici</li> <li>- popisuje své oblíbené místo, kde relaxuje po práci, škole</li> </ul>	7.5	Zsv
	<p>Vzdělávání Filmová recenze</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- formuluje úlohu vzdělání v našem životě</li> <li>- srovnává školský systém u nás se systémem vzdělání v USA a GB</li> <li>- porovnává výhody a nevýhody</li> <li>- srovnává způsoby klasických metod výuky a alternativních způsobů</li> <li>- vyjadřuje svůj názor na školu, kde studuje a očekávání ohledně budoucího studia</li> </ul>	8.5	Zsv, Fj, Nj
	<p>Volný čas a zábava modální slovesa (I) dovednost, dovolení, žádost rada, návrh, preference Popis události</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popisuje, jak tráví volný čas</li> <li>- vyjmenovává různé způsoby trávení volného času</li> <li>- formuluje, co představuje zábava pro mladého člověka v dnešní době</li> <li>- poukazuje na nebezpečí drogové závislosti u mladých lidí</li> <li>- zabývá se problémem gamblerství, alkoholismu a nastávajícího nebezpečí pro budoucí život</li> </ul>	7.5	Zsv

Mezilidské vztahy modální slovesa (II) nutnost a možnost očekávání vyjadřování lítosti pro minulost Diskurzivní esej	- charakterizuje vztahy ve škole, doma, na veřejnosti - rozpozná, co je šikana, obtěžování a umí těmto problémům čelit v anglickém jazyce - ovládá asertivní chování - řeší konflikt - nalézá míru ve vzájemných vztazích	7.3	Zsv
Cestování a doprava Formální dopis - dotaz	- vyjmenovává různé dopravní prostředky - hodnotí výhody a nevýhody různých dopravních prostředků - zabývá se ekologií cestování - formuluje své pocity během cestování	9.3	Ev, Gv
Zdraví a hygiena gerundium a infinitiv Formální dopis - žádost	- formuluje zásady hygieny v každodenním životě - rozlišuje zdraví a nemoc, dbá o své zdraví - vyjadřuje názor na šíření fatálních nemocí v novodobém světě – HIV, AIDS	8.3	Bi, Zsv, Gv, Ev
Stravování frázová slovesa Diskurzivní esej	- rozpoznává zdravou a nezdravou stravu - osvojuje si současné trendy ve stravování - zabývá se problematikou západního světa, jako je na jedné straně obezita a na druhé anorexie a bulimie	8.1	Bi, Ch
Nakupování kvalifikátory, členy, reflexivní a reciproční zájmena Dopis se stížností	- pojmenovává různé typy obchodů - zjišťuje výhody a nevýhody supermarketů pro společnost - vyjadřuje se k nakupování jako životnímu stylu - charakterizuje nakupování v rámci celosvětové krize - nakupuje po internetu - dokáže se vyvarovat falešné reklamy a podvodu	8.2	Zsv, Gv
Práce a povolání pasivum esej	- hodnotí výhody a nevýhody současných povolání - zkoumá finanční situaci v jednotlivých profesích - porovnává finanční ohodnocení u nás a v cizině - zvažuje svou profesní budoucnost z mnoha hledisek	8.4	Zsv

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- zaobírá se morálkou velkých společností a způsobem odměňování</li> <li>- řeší situace na pracovišti: sexuální obtěžování, práva žen, menšin, šikana</li> </ul>		
	Služby kondicionál- nulový, první, druhý a třetí wish monolog	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje dostupnost služeb v terciální sféře</li> <li>- zvažuje adekvátnost úkonů vzhledem k finanční odměně</li> <li>- posuzuje služby poskytované v blízkém okolí</li> <li>- zaujímá kritický postoj k médiím a k reklamě</li> </ul>	11.1, 11.2	MedV
	Společnost vztažné věty vypustitelné a nevypustitelné vypravování	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zjišťuje složení české společnosti</li> <li>- zná práva menšin</li> <li>- zaujímá jasný postoj k rasismu</li> <li>- pracuje obezřetně se stereotypním uvažováním o jiných národech, menšinách</li> <li>- charakterizuje společenství celého světa</li> <li>- přemýšlí o příčinách terorismu, válečných konfliktů</li> <li>- hledá řešení, jak by bylo možné jim předcházet</li> </ul>	9.3	Zsv, Gv, Kk
	Zeměpis a příroda přímá a nepřímá řeč dialog, převyprávění rozhovoru	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpoznává bohatství Země a váží si přírody celého světa</li> <li>- aktivně se podílí na záchraně životního prostředí</li> <li>- šetří přírodní zdroje</li> <li>- hovoří o největších přírodních katastrofách, které sužují lidstvo</li> <li>- vyjadřuje svůj osobní vztah k přírodě</li> <li>- jmenuje místa na Zemi, která navštívil nebo by chtěl navštívit</li> </ul>	10.2, 10.3	Ev

## 5.5 Název vyučovacího předmětu: Seminář z anglického jazyka

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	0	2

V oktávě je žákům nabízena jako povinně volitelný předmět Seminář z anglického jazyka, který vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávacího oboru Cizí jazyk RVP G. Hlavním cílem předmětu je připravit žáky na školní část ústní maturitní zkoušky z anglického jazyka. Seminář připravuje žáky k tomu, aby byli schopni debatovat o faktech a názorech týkajících se různých oblastí lidského života: kultura, globální problémy, historie, životní styl a společnost. Žáci si v průběhu semináře obohacují slovní zásobu a učí se přirozeně používat běžná anglická slovní spojení, což jim umožňuje hovořit o jednotlivých tématech týkajících se již uvedených oblastí lidského života. V rámci semináře z anglického jazyka žáci také vypracovávají seminární práci. Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, výuka probíhá v jazykové učebně, počítačové učebně.

### Výchovné a vzdělávací strategie

#### Kompetence k učení

- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- identifikujeme a procvičujeme strategie poslechu a mluvení
- vytváříme podmínky, které přispívají k žákově schopnosti přijímat pochvalu a kritiku
- se žáky přistupujeme k textům kriticky a hodnotíme, jak mohou být využity k rozšiřování znalostí žáka
- stanovujeme úkoly, které budují žákovu schopnost sebereflexe

### **Kompetence k řešení problémů**

- učíme žáky identifikovat problémy v zadaných úkolech a v jejich práci a porovnávat různá možná řešení
- učíme žáky identifikovat problémy v jejich práci a navrhnout řešení
- zařazujeme přípravné úlohy před čtením a poslechem, které vedou žáky k formulování hypotéz
- volíme taková témata, která přispívají k znalosti problémů běžného života
- studujeme a diskutujeme problémy, které představuje život v zahraničí

### **Kompetence komunikativní**

- zadáváme úlohy pro práci ve dvojicích a ve skupinách, při kterých si žáci musí vzájemně naslouchat
- vyučujeme specifickou slovní zásobu a společenské výrazy pro dané situace
- žáci si osvojují znalost a praktické dovednosti, které žákům umožní používat anglicky psané webové stránky
- učíme žáky používat "signposting language" a strukturovat svou řeč
- učíme žáky rozlišovat mezi formálním a neformálním jazykem
- hovoříme anglicky s rodilými mluvčími i s lidmi, pro něž angličtina není rodný jazyk

### **Kompetence sociální a personální**

- podporujeme žáky, aby používali jazyk, který odráží jejich osobnost a osobní postoj
- zadáváme úlohy, při kterých si žák volí svou práci podle svých schopností a zájmů
- zadáváme úlohy, při kterých žák vyjadřuje názory jiných lidí s porozuměním a respektem
- zadáváme úlohy, při kterých žák aktivně spolupracuje na stanovování a dosahování společných cílů
- žák kriticky hodnotí kulturu a produkty importované z anglicky mluvícího světa a čelí tlaku médií při formování vlastního názoru

### **Kompetence občanská**

- zadáváme úlohy pro skupinovou práci, při kterých hodnotu výsledku zvyšuje rozmanitost hodnot, názorů, postojů a schopností jiných lidí
- učením o cizích kulturách si žák rozšiřuje znalost a porozumění pro jiné kultury a náboženství

## Kompetence k podnikavosti

- žák zodpovědně přistupuje ke studiu angličtiny jako dovednosti a znalosti důležité pro svůj budoucí profesní i osobnostní růst
- využívá možnosti komunikovat v angličtině s rodilými mluvčími i s lidmi, pro něž angličtina není rodný jazyk
- žák se sám motivuje k dosažení specifické jazykové úrovně tím, že stanovuje cíle, hodnotí svůj pokrok a patřičně upravuje způsob studia

## Ověřování výstupů

Výuka je zaměřena na komunikaci a používání jazyka v hovorových situacích týkajících se již výše uvedených oblastí lidského života, na což se nesoustředí základní kurz angličtiny. Tyto situace vyžadují jazyk (tematickou slovní zásobu/fráze), jež si žáci buď neosvojili dostatečně plynule a přesně nebo se s ním doposud ještě nesetkali. Hodnotí se převážně plnění úloh v mluvení (např. ústní prezentace s případným využitím informačních technologií), a to podle transparentních a objektivních předem stanovených kritérií. Jazyková úroveň dosáhne stupně B 1 – B2 dle CEF a dále v něm pokračuje.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
VIII.	Téma: HIV/AIDS: Základní pojmy Historie Nákaza, průběh infekce, nemoc Prevence a léčba Pandemie a její efekty  Stigma a jeho projevy	- rozliší pojmy HIV a AIDS - popíše možné způsoby nakažení virem - vysvětlí možné způsoby prevence a možnosti léčby AIDS - popíše efekty pandemie AIDS na různé sféry lidské společnosti  - vysvětlí pojem stigma a jeho odlišné projevy v různých částech světa	8.2 Zdravý životní styl  9.1	Bi, Zsv



	<p>Téma: Poverty Základní pojmy Příčiny a důsledky Millenium Development Goals Fair Trade How to help</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy jako chudoba, základní lidské potřeby, třetí svět, atd.</li> <li>- nastíní možné příčiny chudoby a její důsledky</li> <li>- vyjmenuje a charakterizuje MDGs</li> <li>- vysvětlí fungování spravedlivého obchodu a jeho význam pro udržitelný rozvoj</li>   <li>- popíše jednotlivé možnosti, jak je možno pomáhat vyhladit chudobu</li> </ul>	<p>8.2 Anglický den</p> <p>8.3</p>	<p>Z, D</p>
	<p>Téma: The Threats of Today’s World globální oteplování jaderné zbraně terorismus</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- skleníkový efekt, terorismus, jaderné zbraně, apod.</li> <li>- nastíní teorii globálního oteplování</li> <li>- charakterizuje nebezpečí jaderných zbraní, historii jaderného zbrojení, studenou válku, atd.</li> <li>- popíše různé důvody teroristických činů</li> </ul>	<p>8.2</p> <p>10.2, 5.3</p> <p>9.1</p>	<p>Zsv, Bi</p>
	<p>Téma: A Historical City: Kutná Hora in the past and present</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nastíní historii a současnost města</li> <li>- popíše několik historických budov</li> <li>- vypráví legendy z historie města</li> </ul>		<p>D</p>

Téma: Beliefs co je to víra v co a čemu lidé věří světová náboženství kontroverzní témata	- popíše v co osobně věří - charakterizuje hlavní světová náboženství - nastíní jejich historii - diskutuje pro a proti jednotlivých témat	1.3.2	Zsv, D
Téma: Bad Habits and Addictions zlozvyky a závislosti a rozdíly mezi nimi příčiny závislosti a důvody k nim průběh závislosti léčba závislosti osobní příběhy	- rozliší termíny zlozvyk a závislost - vysvětlí základní příčiny závislosti - charakterizuje průběh závislosti a její léčbu v základních krocích a pojmech - vypráví osobní příběhy lidí, kteří prošli závislostí	7.1, 1.3.1, 1.3.2	Bi, Zsv
Téma: The Role of USA in Today's World základní pojmy historie USA ve 20.stol. společensko-historická témata	- nastíní výnam USA jako globální velmoci v různých oblastech života - provádí emailovou komunikaci s občany USA a diskutuje s nimi o jednotlivých společensko-historických tématech - prezentuje své poznatky spolužákům		D, Aj
Téma: Icons and Heroes	- popíše média a posoudí jejich účinky na jednotlivce a společnost - kriticky přistupuje ke zdrojům informací	11.1, 11.2, 11.3, 11.4	MedV
Téma: Good and evil in literature	- čte s porozuměním literaturu - diskutuje o významných dílech a autorech		Čj - literatura
Téma: Discrimination	- popíše příčiny a následky společenských a rasových stereotypů - diskutuje o možných řešeních	8.2, 9.1, 9.2, 9.3	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova
Téma: Martin Luther King	- popíše historické období a proces postupných změn		
Téma: Slavery	- propojuje dějiny Evropy, Afriky a USA - popíše proces		

	Téma:Food and Health	- zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků		
	Téma:Education	- činí závěry a porovnává různé typy vzdělávacích systémů	8.5	
	Téma:Homes	- popíše vybavení moderní domácnosti - vytváří hypotézy o ideálním domově - srovnává život ve městě a na venkově		
	Téma:Environment	- odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích	10.1, 10.2	
	Téma:Technology	- popisuje a hodnotí technologický pokrok - předpovídá budoucí změny na základě pozorování současné situace		
	Angličtina běžných situací – řešení problémů	- reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů	7.3, 7.5, 9.3 Anglický den	Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova

## 5.6 Název vyučovacího předmětu: Německý jazyk

### Charakteristika vyučovacího předmětu - časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	3	3	3	3	3	3

Vyučovací předmět Německý jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP ZV a RVP G. V rámci předmětu Německý jazyk jsou realizována všechna průřezová témata. Žákům je nabízen od tercie, kde mohou volit mezi ním a jazykem francouzským. Třída je tak rozdělena na skupiny. Výuka v tercii i kvartě je zaměřena na osvojování cizího jazyka jako prostředku dorozumívání, získávání a rozšiřování dalších poznatků. Pozornost je věnována rozvoji řečových dovedností, čtení a psaní, a to na základě důkladného zvládnutí gramatiky. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře německy mluvících zemí. Komunikační dovednosti a motivace k výuce Dalšího cizího jazyka jsou rozvíjeny navazováním zejména osobních kontaktů s německy hovořícími osobami (zahraniční poznávací zájezdy, partnerské školy). Tyto kontakty umožňují žákům poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice.

Na vyšším gymnáziu navazuje v oktávě na předmět Německý jazyk volitelný předmět Seminář z druhého cizího jazyka, který je nabízen i žákům septimy. Výuka v jednotlivých ročnících vyššího gymnázia je zaměřena na rozvoj všech jednotlivých jazykových dovedností a jejich postupné rozšiřování a zdokonalování. Žáci z kvinty až septimy mají možnost studovat několik týdnů v partnerské škole v Německu (Kardinal-von-Galen-Gymnasium Münster). Jedná se vždy o 2 - 3 žáky ve školním roce.

Na vyšším gymnáziu jsou součástí výuky tematické okruhy ze zeměpisu, historie, literatury a základů společenských věd. Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, pro výuku je k dispozici moderní jazyková učebna vybavená veškerou didaktickou technikou.

### Výchovné a vzdělávací strategie

#### Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělání a vzdělávání

- vysvětlujeme žákům smysl a cíl učení se cizímu jazyku
- připravujeme žáky na nezbytnost celoživotního učení

### **Kompetence k řešení problémů**

- učíme žáky nebát se problémů a zodpovědně přistupovat k jejich řešení
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- podporujeme tvořivé a logické myšlení

### **Kompetence komunikativní**

- učíme žáky komunikovat na kulturní úrovni a jdeme při tom příkladem
- umožňujeme žákům svobodně prezentovat své názory a myšlenky
- učíme žáky naslouchat druhým
- připravujeme žáky na nutnost komunikace s lidmi v obtížných a vyhrocených situacích
- podporujeme zvládnutí komunikace v cizím jazyce

### **Kompetence personální a sociální**

- učíme žáky pracovat ve skupinách, uvědomit si svou roli v týmu a dát prostor druhému
- učíme žáky vzájemně si pomáhat
- vedeme žáky k toleranci vzájemných odlišností

### **Kompetence občanské**

- učíme žáky rozlišovat vhodné a nevhodné chování
- netolerujeme vulgární vyjadřování

- vedeme žáky ke vzájemné úctě, k úctě k lidem ve škole i mimo ni

### Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu přístupu k učení a práci
- vyžadujeme od žáků odevzdávání kvalitní práce a takovou práci také chválíme
- vytváříme a zajišťujeme optimální podmínky pro práci
- vedeme žáky k tomu, aby si vážili každé práce

### Kompetence k podnikavosti

- pomáháme žákům odhalit jejich schopnosti
- zařazujeme do výuky takové aktivity, které jim pomohou orientovat se na trhu práce
- zapojujeme žáky do skupinových projektů, při jejichž realizaci jim odborně pomáháme

### Ověřování výstupů

V německém jazyce ověřujeme písemně i ústně. Po probrání větších celků (lekci) se píše velké písemné práce. Kromě toho se píše i menší dílčí práce. Žák je za pololetí vyzkoušen nejméně jednou ústně. K probraným tématům píše žáci kratší písemné slohové práce. Všechny tyto formy mají stejnou váhu, protože někdo lépe mluví, jinému více vyhovuje písemné vyjádření. Přihlíží se však i k průběžné připravenosti, k spontánním reakcím v hodinách, které mohou suplovat klasické ústní zkoušení, žák toto společné procvičování jako zkoušení nevnímá.

V předmětu Konverzace v druhém cizím jazyce vypracují žáci buď seminární práci nebo prezentují zadaný text.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy	Poznámky
III.	Abeceda, vlastní jména, pozdravy, poděkování fonetika, psaná a mluvená podoba slova	- pozdraví, poděkuje, vyjádří souhlas a odmítnutí - reaguje na jednoduché pokyny - rozezná mužská a ženská jména	3.1, 3.2, 3.3, 5		

	Podstatná jména a členy, časování sloves v přítomném čase, tykání, vykání Projekt "ich" - vyprávění o sobě	- porozumí krátkým jednoduchým větám a sám je formuluje - časuje slovesa - představí se	3.1, 3.2, 3.3 1.1.2, 5	
	Skloňování podstatných jmen, základní číslovky, zápor Téma: Moje rodina	- představí členy rodiny - počítá do sta - zvládá jednoduché matematické úkony v cizím jazyce	1.1.1, 1.1.2, 5	M – přirozená čísla
	Předložky, osobní a tázací zájmena Téma: Moji přátelé	- popíše kamaráda, v jednoduchých větách o něm vypráví	1.1.1, 4.1, 4.2, 5	
	Prívlastňovací zájmena, rozkazovací způsob, určování času Téma: Jídlo	- orientuje se v jednoduchém jídelním lístku a sám jej zvládne sestavit - sdělí, kolik je hodin - časuje slovesa se změnou kmene v sg.	1.1.5, 1.2.3, 5	
	Množné číslo podstatných jmen, další předložky Téma: Náš byt. Můj pokoj.	- popíše byt (dům), ve kterém žije, adekvátně se při popisu jazykově orientuje v prostoru, vyjádří svou představu o bydlení - využívá hojně předložky	1.1.2, 1.2.2., 5.2, 5	Čj - popis
	Způsobová slovesa, skloňování zájmen, označení míry, hmotnosti a množství po číslovkách Téma: V obchodě. Nakupování	- orientuje se v základních termínech souvisejících s nákupy, vyjádří své přání	1.2.3, 5	

### Po absolvování výuky německého jazyka v tercii si žák osvojí:

- čtení - rozliší grafickou a mluvenou podobu slova  
čte foneticky správně jednoduchý text  
využívá abecední slovník v učebnici
- mluvení - adekvátně reaguje na jednoduché věty a pokyny  
používá slovní zásobu z okruhů uvedených v tabulce
- psaní - osvojí si základní aspekty písemné podoby německého jazyka

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy	Poznámky
IV.	Slovesa s odlučitelnými i neodlučitelnými předponami, zvrtná slovesa, další časové údaje Téma: Můj den	- vypráví o průběhu dne, povinnostech, koníčcích, schopnostech (co umím)	1.1, 4.1,4.2, 5	Čj -vypravování	
	Stupňování přídavných jmen a příslovčí, zeměpisná jména, souřadící spojky Téma: Dovolená. Prázdniny	- formuluje plány na prázdniny - hovoří v jednoduchých souvětích - vyjádří, co se mu líbí, nelíbí, co ho baví	3.1, 3.2, 3.3, 1.1.1, 1.1.2, 5		
	Préteritum slabých i silných sloves, sloveso werden Téma: Škola. Životopis. Mé plány do budoucna	- pojmenuje předměty ve škole - sestaví rozvrh hodin - vytvoří životopis - formuluje své plány do budoucna	6.2, 5	Čj - životopis	
	Perfektum slabých i silných sloves, podmět man Téma: Mé koníčky	- popíše svou činnost během týdne ve volném čase - používá oba minulé časy	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 3.1, 3.2, 3.3, 5	Zsv - člověk a čas	
	Budoucí čas, podřadící spojky, slovosled ve vedlejší větě, sloveso tun Téma: U lékaře	- elementárním způsobem popíše lékaři situaci, kde byl, co dělal - popíše problémy - vyjádří bolest	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 5	Bi – člověk a zdraví	
	Vazby sloves, podstatných a přídavných jmen, zájmenná příslovce, vlastní jména osob, zjišťovací otázky Téma: Cestování	- orientuje se na nádraží, ve městě - sestaví rozhovor s reakcí na popis cesty - globálně porozumí základním nápisům - podá stručnou informaci	5, 6.2, 6.4, 6.6	Z - regionální geografie	

### Po absolvování výuky německého jazyka v kvartě si žák osvojí:

- čtení - čte nahlas, plynule a správně foneticky jednoduchý text obsahující známou slovní zásobu  
vyhledá v jednoduchém textu informaci  
zodpoví otázku související s textem  
využívá abecední slovník v učebnici
- mluvení - tvoří a obměňuje jednoduché věty  
dbá na gramatickou správnost  
odpoví na otázku týkající se známých jevů a skutečností



- zapojí se do jednoduchého rozhovoru na předem dané téma
- psaní - sestaví jednoduché sdělení týkající se probíraných témat  
napíše krátký dopis  
napíše krátké vyprávění  
vytvoří jednoduchý popis
  - porozumění a poslech - pochopí smysl pomalé, jednoduché a pečlivě vyslovované konverzace  
rozumí jednoduchým instrukcím týkajícími se výuky  
reaguje na podněty z oblastí běžných komunikačních situací

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
V.	Préteritum a perfektum slabých a silných sloves Větný rámec, vedlejší věty Vzájemné postavení příslovečných určení. Skloňování přídavných jmen po členu určitém, neurčitém a nulovém Téma: Využití volného času Oblečení	- jednoduchým způsobem popíše své činnosti ve volném čase - vyjádří svůj názor a různé druhy oblečení a popíše, co si obléká k různým příležitostem	7.1,7.4	Zsv
	Zájmena osobní a neurčitá Negace nicht, kein, nicht mehr, kein mehr Překlad českého ještě ne, už ne Předložky se 3., 4. a 3. + 4. pádem Základní a řadové číslovky Směrová příslovce Téma: V obchodním domě, nákupy Orientace ve městě, popis cesty	- pojmenuje zboží v obchodě a nakoupí ho - počítá do milionu - uvede datum narození - pomocí číslovek popisuje data události - zeptá se na cestu a popíše ji	7.4	Z, M
	Zdokonalení časování slabých a silných sloves v přítomném čase Způsobová slovesa a sloveso wissen Podměty man a es. Es jako korelát Infinitiv závislý na podstatném jménu, přídavném jménu a slovesu Téma: Bydlení	- jednoduše vyjádří svůj názor na různé možnosti bydlení - pojmenuje předměty a zařízení v domě a v domácnosti	7.1,7.4	

	Ukazovací zájmena, zvrtná slovesa Imperativ Vespolečné zájmeno einander Předložky se druhým pádem Téma: Mezilidské vztahy	- jednoduše vyjádří svůj vztah k lidem a okolí - osvojí si komunikaci mezi lidmi - pojmenuje kladné i záporné lidské vlastnosti - diskutuje o problémech ve vztazích generací - řekne, co se mu líbí a nelíbí na druhé o sobě - sdělí, jak si představuje svého budoucího partnera	7.1,7.2,7.4,7.5, 9.1	Zsv
	Opakování probrané gramatiky Téma: Literatura - autoři 1. poloviny 20. století	- s pomocí slovníku porozumí jednoduché ukázce díla - stručně charakterizuje postavy a pohovoří o autorovi	7.1	Čj
		- pohovoří o knize - přeloží recenzi na knihu		

### Po absolvování výuky německého jazyka v kvintě si žák osvojí:

- čtení - čte foneticky správně jednoduchý text
- v textu vyhledá informaci
- dle kontextu odhadne význam neznámých slov a složenin
- mluvení - podá informace o čase  
     popíše zařízení bytu a domu  
     nakoupí v obchodě
- psaní - sestaví krátké vyprávění, dopis nebo popis týkající se probíraných témat
- porozumění a poslech - rozumí jednoduchým informacím v rámci probíraných témat  
     aktivně využívá slovník

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
VI.	Časové údaje. Zájmenná příslovce Nepřímé otázky. Věty přírovnávací způsobové Vedlejší věty účinkové. Věty vztažné Téma: Sport	- popíše druhy sportů - vyjádří svůj názor na sportování - hledisko zdravotní, estetické - dokáže jednoduše pohovořit o zdravém životním stylu v souvislosti s pěstováním sportu	7.1,7.2,7.4,7.5	Iv, Čz
	Stupňování přídavných jmen v přívlastku i přísudku, stupňování příslovčí Sloveso tun ve všech časech - použití machen a tun Porušování větného rámce po wie a als Tvary příslovčí na - (e)stens a -st Téma: Zdraví, zdravý životní styl, u lékaře	- popíše zdravotní potíže - vypráví, jak se co stalo - uvede osobní údaje	7.1,7.4	Bi,Čz
	Sloveso werden ve všech časech. Základní pravidla určování rodu podstatných jmen. Infinitivní konstrukce s zu,um ... zu. Modální částice. Příklady německých synonymních sloves Téma: Škola, školství	- diskutuje o školském systému u nás a v Německu - jednoduše formuluje informace o své škole, o oblíbených předmětech - v rámci srovnávání škol využívá svých zkušeností z partnerských výměn	7.1, 7.4, 8.4, 8.5, 9.1, 9.2, 9.3 Poznáváme Německo, žákem na německém gymnáziu	Zsv
	Zeměpisné názvy, skloňování zeměpisných názvů, jména obyvatel Slabé skloňování podstatných jmen Příčestí přítomné a minulé Zpodstatnělá přídavná jména a příčestí Téma: Německy mluvící země - Rakousko	- popíše geografickou polohu Rakouska - pohovoří o Rakousku ze zeměpisného či historického hlediska - čte jednodušší články v časopisech o německy mluvících zemích - zná některé osobnosti rakouského politického, kulturního a sportovního života	8.4, 9.1, 9.2, 9.3	Z
	Označení míry, hmotnosti a množství po číslovkách Konjunktiv préterita a opisná forma würde + infinitiv Zpodstatnělá přídavná jména a příčestí ve spojení s neurčitými zájmeny Téma: V restauraci	- zná německé názvy jídel - orientuje se v německém jídelním lístku - objedná si jídlo v restauraci, zaplatí  - porovná českou a německou kuchyni - formuluje jednoduchý recept	7.4, 9.1	

	Slovesa s neodlučitelnými a odlučitelnými předponami Vazby sloves, podstatných a přídavných jmen Zlomky, desetinná čísla, procenta Téma: Německy mluvící země - Německo	- popíše geografickou polohu Německa - pohovoří o Německu ze zeměpisného či historického hlediska (zejména dějiny Německa 20. století - 2 německé státy, sjednocení) - čte jednodušší články v časopisech o německy mluvících zemích - zná některé osobnosti německého politického, kulturního a sportovního života - pohovoří a svých zkušenostech z partnerských výměn	8.4, 9.1, 9.2, 9.3 Poznáváme Německo, žákem na německém gymnáziu	Z, D
--	--	--	---	------

### Po absolvování výuky německého jazyka v sextě si žák osvojí:

- čtení - rozumí textům v perfektu i v préteritu  
odpovídá na otázky k přečtenému textu  
vyhledá v textu informace
- mluvení - podá informace o událostech a činnostech  
uvede zeměpisné informace
- psaní - napíše úkol zaměřený k probíranému zeměpisnému či historickému tématu
- porozumění a poslech - porozumí zřetelné a pomalé promluvě na známá a probíraná témata  
dokáže abstrahovat informaci  
rozezná základní rozdíly v dialektech severní a jižní němčiny a rakouské němčiny

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
VII.	Skloňování přídavných jmen. Zvláštnosti skloňování přídavných jmen. Nesklonná přídavná jména. Zpodstatnělá přídavná jména a příčestí. Párové spojky. Vazby německých sloves s podstatnými jmény - dát (se). Téma: Počasí, klima	- řekne, jaké je a bude počasí - správně vyjadřuje teplotu pod/nad nulou - popíše kontinenty a charakterizuje jejich klima - osvojí si nové geografické názvy - seznámí se s některými specifiky odborného stylu - porovná německá a česká přísloví a rčení o počasí	10.1, 10.2, 10.3	Z

	<p>Možnosti vyjadřování záporu. Několikanásobný zápor. Vyjadřování českého ani Pasivum stavové, průběhové. Trpný rod v přítomném čase, v préteritu, perfektu, v budoucím čase, trpný rod se způsobovými slovesy. Užití trpného rodu. Převádění vět v aktivu do pasiva při zachování příslušného času.</p> <p>Vyjadřování činitele děje (předložková spojení). Předpony v němčině - příklad na slovese schreiben.</p> <p>Téma: Jídlo, příprava jídla, vaření</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pohovoří o stravování</li> <li>- popíše přípravu jídla</li> <li>- porovná českou a německou kuchyni</li> <li>- objedná si jídlo</li> </ul>	7.2, 8.4, 9.1	
	<p>Ukazovací zájmena. Vztažné věty. Vztažné věty uvozené zájmennými příslovci. Příčestí přítomné a minulé. Tvoření vedlejších vět vztažných z participiálních vazeb a naopak</p> <p>Téma: Česká republika Pražská německá literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pohovoří o svých oblíbených cílech cest v Česku</li> <li>- dovede se vyjádřit o pamětihodnostech v České republice, o osobnostech politiky, kultury a sportu</li> <li>- zná základní zeměpisné údaje o Česku</li> <li>- uvede typy krajín</li> <li>- vysvětlí pojem Pražská německá literatura, vyjmenuje představitele a jejich díla</li> </ul>	7.1, 10.2	Čj, D, Z
	<p>Tranzitivní a intransitivní slovesa. Vedlejší věty přípustkové, příčinné a časové a příslušné spojky. Kolísání pomocného slovesa v perfektu Plusquamperfektum. Vazby německých sloves s podstatnými jmény - být</p> <p>Téma: Cestování</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná klady a zápory různých druhů dopravních prostředků</li> <li>- popíše přípravy na dovolenou</li> <li>- vypráví zážitky z prázdnin</li> <li>- vyjmenuje možnosti ubytování</li> <li>- objedná si ubytování</li> </ul>	7.1, 7.4, 8.1, 8.4, 9.1	Zsv, Z
	<p>Konjunktiv préterita a plusquamperfekta. Opisný tvar würde+infinitiv pro vyjádření přítomného kondicionálu. Vedlejší věty podmínkové, způsobové a účinkové a příslušné spojky. Německá synonymní slovesa</p> <p>Téma: Životní prostředí a jeho ochrana</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí nebezpečné vlivy na životní prostředí</li> <li>- pohovoří o pojmech skleníkový efekt, nutnosti třídění odpadu</li> <li>- sdělí, jak sám přispívá k ochraně životního prostředí</li> <li>- vyjádří se k problému ochrany životního prostředí dříve a nyní</li> </ul>	10.1, 10.2, 10.3	Bi, Ev
	<p>Téma: Německá klasická literatura - Goethe, Schiller Romantismus - Novalis, bratři Grimmové</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně charakterizuje epochu, ve které autoři žili a tvořili a zařadí je do evropského kontextu</li> <li>- pohovoří o životě a díle</li> <li>- orientuje se v ukázce z tvorby</li> </ul>	9.1	Čj

### Po absolvování výuky německého jazyka v septimě si žák osvojí:

- čtení - rozumí jednoduchým textům v tisku  
postihne strukturu jednoduchého textu  
vyhledá v textu hlavní myšlenky
- mluvení - dokáže diskutovat na probíraná témata  
formuluje své názory
- psaní - napíše krátký text k probíraným tématům  
ovládá pořádek slov a interpunkci
- porozumění a poslech - pochopí hlavní smysl autentické konverzace  
reaguje na běžné komunikační situace  
porozumí hlavním myšlenkám poslechu

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
VIII.	Stupňování přídavných jmen a příslovčí. Elativ Zájmena einer, keiner, meiner. Vyjadřování českého jeden z ... Předložky s 2. pádem Způsobové věty je - desto Téma: Hlavní město SRN Berlín	- orientuje se v zajímavostech a pamětihodnostech Berlína - v kontextu hlavních událostí německých dějin vysvětlí rozdělení Berlína, stavbu a pád Berlínské zdi	8.4	D, Zsv
	Náhradní infinitiv místo přičestí minulého (způsobová slovesa). Porušování větného rámce Přístavek. Slovesa haben a sein ve spojení s infinitivem s -zu Téma: Svátky, oslavy, lidové zvyky	- charakterizuje svátky a lidové zvyky v Německu a porovná je s českými - napíše blahopřání k svátkům a významným životním událostem	8.4,9.1	Zsv
	Druhy infinitivů. Nahrazování vedlejších vět s dass a damit infinitivní konstrukcí. Nahrazování Vedlejších vět s (an)statt dass, ohne dass infinitivní konstrukcí. Nahrazování vedlejších vět s zu... als dass infinitivní konstrukcí. Německá synonymní slovesa	- napíše strukturovaný životopis a motivační dopis potenciálnímu zaměstnavateli - zvládá pravidla úředního dopisu - napíše osobní dopis a odpoví na dopis - popíše a ohodnotí povolání - rozumí nabídkám povolání a inzerátům v tisku	7.1, 7.2, 7.4, 7.5, 11.2	Zsv, MedV

	Téma: Volba zaměstnání, trh práce	- vyjádří spokojenost či nespokojenost s určitým povoláním		
	Číslovky, zvláštnosti jejich užití. Zpodstatnělé číslovky. Předponová slovesa - slovesa s předponami odlučitelnými a neodlučitelnými. Téma: Německy mluvící země - Švýcarsko Dvě nejmenší německy mluvící země - Lucembursko a Lichtenštejnsko	- popíše geografickou polohu Švýcarska - pochopí jazykové zvláštnosti švýcarské němčiny - orientuje se ve správním rozdělení Švýcarska - stručně charakterizuje dvě nejmenší německy mluvící země	8.2, 8.4, 9.1, 9.2, 9.3	Z, D
	Časové věty. Vztah předčasnosti v minulosti Skloňování přídavných jmen v množném čísle Vazby sloves, podstatných a přídavných jmen Německá synonymní slovesa Téma: Média	- charakterizuje jednotlivá média - zhodnotí televizní program - orientuje se v nabídce televizních a rozhlasových pořadů - vyjádří se k vlivům reklamy - rozumí základním informacím ve sdělovacích prostředcích	11.1, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5	MedV
	Souhrnné opakování gramatiky	- pozdraví - představí se - rozloučí se, poděkuje - omluví se a reaguje na omluvu - požádá o pomoc, službu a informaci - vyjádří názor, souhlas, nesouhlas, jednoduchý argument - formuluje blahopřání - orientuje se v obchodě, restauraci, na poště - objedná hotel		

### Po absolvování výuky německého jazyka v oktávě si žák osvojí:

- čtení - čte srozumitelně a plynule i delší (neznámé) texty  
vyhledá v textu detailní informace
- mluvení - diskutuje gramaticky správně na probíraná témata

- psaní - napíše bez větších gramatických chyb text k probíraným tématům
- porozumění a poslech - orientuje se ve slovnících a aktivně je používá  
rozumí jasně formulovaným sdělením ve sdělovacích prostředcích  
rozlišuje různé mluvčí

### 5.7 Název vyučovacího předmětu: Seminář z německého jazyka

#### Charakteristika vyučovacího předmětu, časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	(2)	2

V oktávě je žákům nabízen jako povinně volitelný předmět Seminář z německého jazyka, který vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP G. Seminář mohou navštěvovat i žáci septimy, je orientován na prohloubení a rozšíření probíraných témat. Pozornost je věnována zejména čtení s porozuměním, poslechu s porozuměním a konverzaci na probíraná témata. Probírají se témata, z nichž většina je zároveň maturitními otázkami.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, výuka probíhá v odborné jazykové učebně.

#### Výchovné a vzdělávací strategie



### **Kompetence k učení**

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělání a vzdělávání
- vysvětlujeme žákům smysl a cíl učení se cizímu jazyku
- připravujeme žáky na nezbytnost celoživotního učení

### **Kompetence k řešení problémů**

- učíme žáky nebát se problémů a zodpovědně přistupovat k jejich řešení
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- podporujeme tvořivé a logické myšlení

### **Kompetence komunikativní**

- učíme žáky komunikovat na kulturní úrovni a jdeme při tom příkladem
- umožňujeme žákům svobodně prezentovat své názory a myšlenky
- učíme žáky naslouchat druhým
- připravujeme žáky na nutnost komunikace s lidmi v obtížných a vyhrocených situacích
- podporujeme zvládnutí komunikace v cizím jazyce

### **Kompetence personální a sociální**

- učíme žáky pracovat ve skupinách, uvědomit si svou roli v týmu a dát prostor druhému
- učíme žáky vzájemně si pomáhat
- vedeme žáky k toleranci vzájemných odlišností

### **Kompetence občanské**

- učíme žáky rozlišovat vhodné a nevhodné chování
- netolerujeme vulgární vyjadřování
- vedeme žáky ke vzájemné úctě, k úctě k lidem ve škole i mimo ni

### **Kompetence pracovní**

- vedeme žáky k pozitivnímu přístupu k učení a práci
- vyžadujeme od žáků odevzdávání kvalitní práce a takovou práci také chválíme
- vytváříme a zajišťujeme optimální podmínky pro práci
- vedeme žáky k tomu, aby si vážili každé práce

### **Kompetence k podnikavosti**

- pomáháme žákům odhalit jejich schopnosti
- zařazujeme do výuky takové aktivity, které jim pomohou orientovat se na trhu práce
- zapojujeme žáky do skupinových projektů, při jejichž realizaci jim odborně pomáháme

### **Ověřování výstupů**

V německém jazyce ověřujeme písemně i ústně. Po probrání větších celků (lekci) se píše velké písemné práce. Kromě toho se píše i menší dílčí práce. Žák je za pololetí vyzkoušen nejméně jednou ústně. K probraným tématům píše žáci kratší písemné slohové práce. Všechny tyto formy mají stejnou váhu, protože někdo lépe mluví, jinému více vyhovuje písemné vyjádření. Přihlíží se však i k průběžné připravenosti, ke spontánním reakcím v hodinách, které mohou suplovat klasické ústní zkoušení, žák toto společné procvičování jako zkoušení nevnímá.

V předmětu Konverzace v druhém cizím jazyce vypracují žáci buď seminární práci, nebo prezentují zadaný text.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
VII.–VIII.	Slovesa - význam, synonymní skupiny, užití Substantiva - význam, synonymní skupiny, užití Příslovce - synonymní a antonymní páry Slovní hříčky, vtipy	- seznámí se se zvláštnostmi německé gramatiky a lexiky	9.1	
	Česká republika  Spolková republika Německo  Švýcarsko  Rakousko  Praha  Berlín  Kutná Hora	- charakterizuje polohu, krajinu, dějiny, kulturu, hospodářství, politický systém, situaci po r. 1989 - charakterizuje polohu, krajinu, dějiny - zejména politický vývoj po 2. svět. válce, obyvatelstvo, kulturu, hospodářství, spolkové země, politický systém - charakterizuje polohu, krajinu, klima, obyvatelstvo, průmyslová centra, jazyky, kantony, politický systém - charakterizuje polohu, krajinu, obyvatelstvo, dějiny, města, spolkové země, politický systém - charakterizuje hlavní město republiky zejména z historického hlediska, popíše pamětihodnosti, hovoří o Praze o jako politickém, kulturním a hospodářském centru země - charakterizuje polohu Berlína - soustředí se na situaci v Berlíně po roce 1945 stavbu Berlínské zdi, Berlín po roce 1990, Berlín jako politické, kulturní a hospodářské centrum země - charakterizuje město, zaměří se na historii, těžbu stříbra, chronologicky zařadí události o roku 1142 do současnosti, město UNESCO stavební památky	8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 10.2 Poznáváme Německo, žákem na německém gymnáziu     8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5 10.2 Poznáváme Německo, Památky Prahy	Z, D, Zsv
	Přehled německých dějin	- stručně charakterizuje německé dějiny od doby Friedricha I. Barbarossy, zmíní se o osobnostech jako jsou J. Gutenberg, M. Luther, pohovoří o Třicetileté válce, Vídeňském kongresu, národním sjednocení, 1. světové válce, Versaillské smlouvě, situaci ve 30. letech, nástupu fašismu k moci,	8.4, 9.1, 9.2, 9.3	D, Čj, Zsv

	<p>Nejstarší německá literatura</p> <p>Osvícenství</p>	<p>NSDAP obsazení ČSR, osvobození, Postupimské konferenci, Norimberském procesu, situaci po 2. světové válce, vzniku 2 německých států, roce 1989, Dni německého sjednocení</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- časově zařadí počátek německé literatury, Hildebrandslied, dvorskou kulturu, Minnesang,</li> <li>- zná některá jména autorů tohoto období - W. von der Vogelweide, Píseň o Nibelunzích,</li> <li>- zmíní se o měšťanské literatuře a literatuře v době baroka (Grimmelshausen)</li> <li>- uvede hlavní znaky této epochy, časově ji zařadí, pohovoří o hlavních představitelích - Kant, Lessing, Herder</li> </ul>		
	<p>Německá literatura 20. století (+švýcarští autoři)</p> <p>Německá klasická literatura, období romantismu</p> <p>Česko-německé vztahy</p> <p>Školství</p> <p>Bouře a vzdor</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje toto období, uvede významné autory a jejich díla (T. Mann, H. Mann, L. Feuchtwanger, H. Böll, B. Brecht, G. Grass, F. Dürernmatt, M Frisch)</li> <li>- charakterizuje epochu, seznámí se s díly a osobnostmi tohoto období, rozdělí epochu romantismu, uvede zástupce</li> <li>- informuje o historii společného soužití Čechů a Němců, německých kolonistech ve 12. století, osvětlí situaci obou národů po r. 1933, ví, co byla Mnichovská dohoda, vyjádří se k odsunu Němců po r. 1945, charakterizuje vztahy po roce 1945, na základě vlastních zkušeností (např. výměnné pobyty) pohovoří o svém vztahu k německým sousedům</li> <li>- pojmenuje předškolní a školní zařízení, uvede různé typy škol, předměty, způsoby zakončení studia, stupnici známek, srovná školský systém v Česku a v Německu, dokáže pohovořit o vlastní škole a zkušenostech, na základě vlastních zkušeností (výměnné pobyty) srovná svou školu s partnerskou, vyjádří se k průběhu výměnných pobytů, případně k jazykové stáži</li> <li>- charakterizuje toho hnutí, uvede představitele a hlavní znaky</li> </ul>	<p>7.1, 8.4</p> <p>8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 9.1, 9.2, 9.3</p> <p>7.2, 8.4, 8.5</p> <p>8.4.</p>	<p>Čj, Zsv, D</p> <p>D, Z</p> <p>Čj</p>

	Svátky a zvyky  Kultura a umění	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pohovoří o svátcích a oslavách v Česku a v Německu, uvede rozdíly či podobnosti, popíše libovolnou oslavu z vlastní zkušenosti</li> <li>- zná hlavní kulturní památky v Česku a v Německu</li> <li>- uvede osobnosti kultury a umění obou států, pohovoří o kulturních akcích v Praze a v našem městě, uvede umělce, kteří mají vztah ke K.Hoře</li> </ul>	8.4, 9.1  8.4, 9.1	
	Zdraví a nemoci  Ochrana životního prostředí  Rodinný život, sport, kuchyně, plány do budoucna Zdravý životní styl	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pojmenuje běžná onemocnění, pohovoří o návštěvě u lékaře, o zdravém životním stylu, zdravých potravinách, jak se snažit uchovat dobré zdraví</li> <li>- pohovoří o ekologických problémech - ozónové díře, skleníkovém efektu, znečištění vzduchu, třídění odpadu, o onemocněních, která mohou souviset se špatným životním prostředím</li> <li>- dokáže souvisle pohovořit na tato témata</li> <li>- uvede příklady - vliv sportování, správného stravování, vyjádří své stanovisko ke zkrášlovacím operacím, charakterizuje naše zdravotnictví</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3  10.1, 10.2, 10.3  7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5  7.1, 7.2	Bi, Čz, Ev  Bi, Čz, Ev  Zsv  Bi, Čz
	Realismus  Pražská německá literatura  Hromadné sdělovací prostředky, komunikace, reklama  Cestování cesty do zahraničí	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše a charakterizuje tento styl, přiřadí mu autory a uvede jejich díla</li> <li>- charakterizuje tento termín, uvede představitele (Kafka, Werfel, Rilke, Brod, Kisch)</li> <li>- na základě přečteného charakterizuje dílo</li> <li>- vyjádří se k proměnám v komunikaci mezi lidmi za poslední léta, vyjádří se k používání e-mailů, mobilních telefonů, vlivům reklamy</li> <li>- pojmenuje a porovná dopravní prostředky, uvede jejich výhody a nevýhody, pohovoří o stavbě dálnic, obchvatů měst, o možnostech dopravy na venkově, uvede souvislosti - doprava - životní prostředí, pohovoří o vlastních zkušenostech z cestování, o tom, jak si představuje svou vysněnou dovolenou</li> </ul>	7.1, 8.4, 9.1, 11.1, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5	Čj, Z



## 5.8 Název vyučovacího předmětu: Francouzský jazyk

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	3	3	3	3	3	3

Vyučovací předmět Francouzský jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP ZV a RVP G. žákům je možno jej nabízet od tercie společně s německým jazykem nebo španělským jazykem, a tak je třída rozdělena na skupiny podle své volby. Výuka vede k osvojení mluvené i psané podoby francouzštiny. Koncepce se zakládá na srovnání francouzštiny s češtinou, a to nejen v oblasti gramatiky a lexika, ale i zeměvědných poznatků a kultury. V tercii a kvartě je kladen důraz na to, aby žáci porozuměli vyslechnutému projevu a dovedli se pohotově a kvalitně ústně vyjadřovat, aniž by ovšem byly opomíjeny další dovednosti. V dalších ročnících se zvyšuje akcent na čtení s porozuměním a na funkčně pojaté písemné vyjadřování. Od počátku jsou rozšiřovány poznatky z reálií Francie a dalších frankofonních zemí. Nejprve se jedná o otázky srovnávání způsobu každodenního života u nás a ve Francii, dále pak se množí informace z oblasti umění, vědy, historie apod. Zeměvědné poznatky se budou rozšiřovat především kontaktem s příslušníky z oblasti francouzského jazyka a cizinci hovořícími francouzsky (výměnné pobyty s partnerskou školou, cestování, různé typy korespondence). Na předmět Francouzský jazyk navazuje v oktávě volitelný předmět Seminář z francouzského jazyka. Od kvinty mají žáci možnost absolvovat individuální studijní stáž na partnerské škole ve Francii.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, pro výuku je k dispozici moderní jazyková učebna vybavená veškerou didaktickou technikou.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- vysvětlujeme žákům smysl a cíl učení se cizímu jazyku
- připravujeme je na nezbytnost celoživotního vzdělávání
- vedeme k odpovědnosti za jejich vzdělání

### Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky aktivně přistupovat k problémům a zodpovědně je řešit
- podporujeme týmovou spolupráci
- vedeme k tvořivému a logickému myšlení

### Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat druhým
- připravujeme je na komunikativní situace každodenního života
- umožňujeme žákům svobodně prezentovat jejich názory a myšlenky
- vedeme ke kultivovanému ústnímu projevu v cizím jazyce

### Kompetence personální a sociální

- učíme žáky navzájem si pomáhat
- podporujeme práci ve skupinách, učíme žáky uvědomit si svou roli v týmu a dát prostor druhému
- vedeme k toleranci individuálních zvláštností



### **Kompetence občanské**

- učíme žáky vhodnému chování a slušnému vystupování
- vedeme žáky k úctě k lidem
- netolerujeme vulgární vyjadřování

### **Kompetence pracovní**

- zajišťujeme optimální podmínky pro práci
- vedeme k udržování pořádku na pracovišti
- motivujeme žáky ke kladnému přístupu k práci a úctě ke každé práci za kvalitně splněné úkoly žáky chválíme

### **Kompetence k podnikavosti**

- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali význam a možnosti využití získaných vědomostí a dovedností v profesním životě

### **Ověřování výstupů**

Ověřujeme formou ústní i písemnou. V počáteční fázi výuky při hodnocení upřednostňujeme mluvený projev, schopnost imitovat slyšené, míru osvojení zvukové stránky cizího jazyka a následné použití v komunikační situaci. Každý úspěšně splněný úkol pochválíme, abychom žáky motivovali k dalšímu učení. Podle podmínek ve třídě hodnotíme vedle řečových dovedností čtení s porozuměním a tvůrčí ztvárnění samostatných ústních i písemných projevů. Každý probraný tematický celek je ukončen opakovacím testem a volnou konverzací (debata nebo dialog ve dvojicích). V předmětu Seminář z francouzského jazyka žáci vypracují seminární práci.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředmět. vztahy Poznámky
III.	Pozdrav, oslovení, poděkování, představování Dotázat se a vyjádřit, kde je osoba nebo město Hlavní rysy zvukové podoby francouzštiny Rod a číslo podstatných a přídavných jmen Člen, sloveso být a zápor sloves Pořádek slov ve větě, otázka Shoda a postavení přídavných jmen v přívlastku	- pozdraví, poděkuje, představí se, vyjádří souhlas a odmítnutí - určí místo osoby, situuje naše sousedy a některá velká města Evropy na mapě - zeptá se na jméno a národnost	3.1, 3.2, 3.3	Z – regionální geografie
	Předměty, které nás obklopují Člen určitý a neurčitý Přívlastňování pomocí předložky de Číslovky 1 – 10 Pravidelná slovesa na –er v jednotném čísle	- pojmenuje předměty, které ho obklopují - lokalizuje je, určí jejich počet i barvu a vlastníka	3.1, 3.2, 3.3, 1.1.1, 1.1.2	M – základní početní úkony
	Rodina Věk a povolání Domácí zvířátka Přívlastňovací nesamostatná zájmena Sloveso avoir Číslovky 11 – 1 000 000 Předložka de po výrazech množství	- hovoří o své rodině - vytvoří a popíše schéma rodiny - dotáže se na věk, povolání a odpoví na otázku - pojmenuje domácí zvířata, hovoří o nich	1.1.1, 1.1.2, 1.2.1, 1.2.3, 4.1, 4.2	M – základní početní úkony
	Škola, třída, vyučování Spolužáci a záliby Ukazovací nesamostatná zájmena Stahování členů, výraz il y a Dokončení časování pravidelných sloves na –er Sloveso savoir	- popíše svou školu, třídu a rozvrh hodin - hovoří o spolužácích, o vyučovacích předmětech, o učebnicích - vyjádří, co se mu líbí/nelíbí, co rád/nerad dělá, co umí dělat	1.1.1, 1.1.2, 3.2, 1.2.3, 2.1, 6.2	
	Víkend – sporty – hudba Stahování členů (dokončení) Tázací nesamostatná zájmena, osobní samostatná zájmena Slovesa faire, aller, venir, prendre	- pojmenuje činnosti konané ve volném čase - vyjádří, které sporty pěstujeme, na které hudební nástroje hrajeme - popíše svůj víkend, víkend své rodiny i přátel - vede interview, odpovídá na otázky	3.1, 3.2, 3.3, 1.1, 1.2, 4.1, 6.6	Tv – kolektivní sporty Hv – druhy hudebních nástrojů
	Čas – hodiny, datum, roční období Počasí Vánoce Vyjadřování data a hodin Časování pravidelných sloves na –ir	- formuluje otázky na čas a na počasí - hovoří o počasí a ročních obdobích - domluví si schůzku, popíše svůj denní/týdenní program - napíše dopis kamarádovi, přání k Vánocům	1.1.1, 1.1.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2	Čj – soukromý dopis

	Stupňování přídavných jmen Sloveso écrire			
<b>IV.</b>	Bydliště – město/čtvrť, adresa, telefonní číslo, náš dům Dopravní prostředky Blízká budoucnost Slovesa na -re Řadové číslovky Slovesa pouvoir a vouloir	- popíše město a dům, ve kterém bydlí - dotáže se na cestu a odpoví - hovoří o dopravních prostředcích, které používáme, hodnotí jejich přednosti a zápory, - informuje o bydlišti – adresa, telefonní číslo - vyjádří budoucí děje	1.1.2, 1.2.2, 3.1, 5.2, 6.2, 6.4, 6.6,	Z – regionální geografie
	Můj den Zvratná slovesa, sloveso lire	- souvisle vypráví o průběhu dne – povinnosti, odpočinek, zájmy	1.1.1, 1.1.4, 4.1, 4.2	
	Rozhlas – televize – kino Kulturní život, četba, výhody a nevýhody h. sdělovacích prostředků Minulý čas složený Slovesa voir, dire, sortir	- hovoří o četbě, kulturním životě, sdělovacích prostředcích - informuje o programu televize, rozhlasu, kina - vyjádří minulé děje a časové vztahy - sdělí hlavní myšlenku vyslechnutého či čteného textu - sestaví program televize, který by vyhovoval mladým lidem	1.1.1, 1.1.2, 1.2.3, 3.1, 6.2, 6.5	Čj – zážitky z vlastní četby a kulturních pořadů
	Sporty, oslava narozenin Minulý čas složený (pokračování) Slovesa rire a devoir Vazba pour s infinitivem	- hovoří o sportech, které pěstujeme/které bychom chtěli pěstovat - vylíčí svůj pobyt na horách, oslavu narozenin - vyjádří své sny, touhy, přání - shrne text do daného rozsahu/počtu vět - vymyslí si a písemně zformuluje logické pokračování příběhu	1.1.1, 1.1.2, 1.1.4, 1.2.2, 1.2.3, 3.1	Č - vypravování
	U lékaře, běžné choroby, lidské tělo Budoucí čas jednoduchý Osobní nesamostatná zájmena v přímém předmětu Slovesa ouvrir, se sentir, revenir	- pojmenuje nejběžnější choroby a popíše lidské tělo - vede rozhovor u lékaře a popíše své zdravotní problémy - vysvětlí důvody nepřítomnosti ve škole - vyjádří budoucí děje - sestaví příběh na základě ilustrace	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5	Bi – péče o zdraví, prevence nemocí

	Poznáváme Paříž Osobní nesamostatná zájmena v nepřímém předmětu Užívání výrazů personne, jamais, rien Sloveso recevoir	- vypráví své zážitky a dojmy z návštěvy města/země - stručně popíše Paříž a její hlavní historické památky - podá informaci, požádá o informaci a předá informaci druhé osobě - napíše dopis na základě stanovených bodů	3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 6.2, 6.5	Čj – dopis Z – regionální geografie D – francouzská buržoazní revoluce
--	---	--	------------------------------	--

### Po absolvování výuky francouzského jazyka v tercii a kvartě žák:

- komunikativně jedná, tj. pohotově, přirozeně a jazykově správně reaguje ve vymezených situacích každodenního života, a to zejména ústně, na nižší úrovni i písemně, s použitím uzuálních obrátů pojících se k příslušným komunikativním aktům
- souvisle pohovoří na daná témata
- čte nahlas, plynule a správně foneticky jednoduchý text obsahující známou slovní zásobu
- čte tento text s porozuměním
- osvojí si přiměřené množství zeměvědných poznatků týkajících se jazykové oblasti francouzštiny v porovnání s reáliemi své země
- napíše krátký dopis, vyprávění i jednoduchý popis
- prohloubí si pozitivní pracovní návyky nezbytné pro osvojení cizího jazyka a pro celoživotní vzdělávání

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
V.	Škola, plány do budoucna, povolání Vztažná zájmena qui, que, ce qui, ce que Neurčitá zájmena tout, autre, même, chacun Slovesa devenir, satisfaire a plaire	- hovoří o škole, o svých plánech do budoucna - pojmenuje různá povolání a uvede výhody a nevýhody některých zaměstnání - vede interview - porovná školský systém ve Francii a u nás	7. 1, 7. 4, 8. 5, 11. 1	Zsv

	Dopisy a vzkazy Telefonování Tvoření příslovčí z př. jmen a jejich stupňování Postavení dvou zájm. předmětů a shoda přičestí minulého s předmětem Sloveso prévoir	- zformuluje a napíše omluvu, vzkaz, inzerát a dopis svým rodičům nebo kamarádům	7. 1, 7. 4, 7. 5, 11. 1	Čj
	Rodina dříve a dnes. Imperfektum, slovesa (se) mettre, permettre, promettre a suffire	- souvisle vypráví, jak se žilo v rodině dříve a dnes - popíše svou rodinu, domácí povinnosti a zdůvodní, proč se má ženám pomáhat v domácnosti - vede anketu a odpovídá na otázky v anketě	7. 1, 7. 4, 7. 5	Zsv
	Kapesné a hospodaření s penězi Způsob života starší a mladé generace Podmiňovací způsob přítomný a podmínkové souvětí Polovětné vazby au lieu de+inf., avant de+inf., sans+inf., slovesa interrompre, vivre, suivre, payer, essayer	- hovoří o svém kapesném, o svých výdajích a příjmech a o možnostech drobných výdělků - debatuje o generačních problémech (rodiče a děti)	7. 1, 7. 2, 7. 3, 7. 4, 7. 5	Zsv, M
	Na výstavě, v muzeu Trpný rod, př. jména beau, vieux, nouveau Samostatná ukazovací zájmena a vztažné zájmeno dont Sloveso peindre	- vyjádří návrh, vylíčí návštěvu výstavy či muzea - hodnotí a srovnává umělecká díla, přednese stručné expozé s použitím reprodukcí nebo fotografií výtvarných děl - zhotoví pozvánku na vernisáž, popř. plakát	7. 1, 7. 3, 7. 5, 9. 3, 11. 1	Vv, D
<b>VI.</b>	Nákupy, potraviny, jídlo Dělivý člen, zájmenné příslovce en, slovesa battre, cuire, construire, traduire, boire	- hovoří o nákupech, pojmenuje druhy obchodů - vyjádří určité a neurčité množství různých potravin - popíše přípravu jednoduchého pokrmu, sestaví menu - porovná stravovací návyky u nás a ve Francii	7. 1, 7. 3, 7. 4, 7. 5, 8. 4	Bi
	Volný čas Souslednost časů v indikativu, přímá a nepřímá řeč, zájmenná příslovce en, y Další tvary zájmena quelqu'un a slovesa dormir, soutenir	- sdělí druhé osobě, co kdo řekl, na co se tázal - sestaví soubor otázek k anketě, shrne, komentuje a hodnotí získané údaje - popíše, jak tráví svůj volný čas	7. 1, 7. 3, 7. 4, 10. 2	Čj, Zsv

	Oblečení, móda Venir de + infinitiv, označení barev a barevných odstínů, slovesa connaître, paraître	- popisuje součásti oblečení, vede rozhovor při nákupu oblečení, vyjádří velikost, barvu, zeptá se na cenu - formuluje svůj názor na módu, zdůvodní, co rád / nerad nosí	7. 1, 7. 2, 8. 4	Vv
	Cestování Konjunktiv přítomný a jeho použití, předpona re-	- hovoří o cestování, popíše přípravy na cestu, program, vylíčí své zážitky a vysněnou cestu - vyjádří vůli, nutnost a přání	7. 1, 7. 3, 7. 5, 8. 4, 10. 2	Z
	Belgie Přechodník a jeho použití, sloveso accueillir	- řídí debatu, „kulatý stůl“ se zajímavou osobností nebo zahraničním žákem, přivítá a představí hosta, moderuje debatu, poděkuje hostu i účastníkům - komentuje fotografie Bruselu - shrne informace o životě a díle významné osobnosti formou krátkého expoé s použitím názorného materiálu	7. 3, 7. 4, 8. 4, 11. 1	Z, Čj
<b>VII.</b>	Jací jsme a jaké je naše okolí Přivlastňovací samostatná zájmena, konjunktiv přítomný v jednoduché větě a v souvětí, polovětné inf. vazby, slovesa croire a (se) distraire	- popíše sebe, jinou osobu (vzhled, povahové vlastnosti, záliby, zaměstnání...) - vyjádří rozkaz, přání, nutnost, nejistotu, pochybnost, možnost - shrne obsah literárního výňatku, formuluje hlavní myšlenku - písemně vypracuje svou charakteristiku	7. 1, 7. 4, 7. 5	Čj, Zsv
	Škola, studium, sebekritika a plány do budoucna Konjunktiv přítomný, zájmena lequel, aucun, aucune a slovesná vazba empêcher de + infinitiv	- kriticky posoudí vlastní studium, výkony, práci, učební plán školy - zformuluje a zdůvodní svá předsevzetí - srovná náš školský systém s francouzským na základě přečteného textu nebo se opře o vlastní zkušenosti (studijní pobyt) - vyjádří radost, smutek, spokojenost, obavy, strach	7. 1, 7. 4, 8. 5, 9. 3	Čj
	Bydlení, představa ideálního bytu Konjunktiv minulý, souslednost časů v konjunktivu, minulý infinitiv a budoucí čas složený Slovesa joindre, (se) plaire, s'asseoir	- popíše dům, byt, vybavení bytu, podrobně svůj pokoj - vylíčí představu ideálního bytu, volby a rozmístění nábytku - vyjádří pravděpodobnost v minulosti - napíše dopis příteli o plánovaných úpravách	7. 2, 7. 3, 7. 4	Čj

		svého bytu nebo pokoje		
	Cestování a doprava Předminulý čas, shrnutí souslednosti časů v indikativu, přičestí přítomné a přídavné jméno slovesné	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše osobní vůz s uplatněním technických výrazů a prvků</li> <li>- vypráví své zážitky z cesty autem, s event. poruchou či nehodou</li> <li>- informuje o požadavcích na získání řidičského průkazu</li> <li>- vyjadřuje časové vztahy (současnost, předčasnost, následnost)</li> </ul>	7. 1, 7. 5, 8. 4, 10. 2	Čj
	Společenský život, návštěvy přátel, problémy mladé generace Podmiňovací způsob minulý, podmínkové souvětí a vztahné zájmeno lequel	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hovoří o svém společenském životě, informuje o možnostech kulturního vyžití ve městě - vylíčí zdařilé /nezdařilé setkání s přáteli</li> <li>- diskutuje o generačních problémech, vyjádří a zdůvodní svůj názor, ilustruje ho příklady</li> <li>- vyjádří podmínku v současnosti i minulosti</li> <li>- napíše novinový článek na téma vztahy mezi lidmi</li> </ul>	7. 4, 7. 5, 11. 1	Čj, Zsv
<b>VIII.</b>	Příroda a její ochrana Používání konjunktivu ve větách účelových a časových, spojení slovesa devenir s př. jménem, slovesa s'en aller a courir	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vylíčí krásy přírody v určitou dobu na určitém místě, pojmenuje aktuální problémy životního prostředí a navrhne jejich řešení</li> </ul>	7. 5, 10. 2, 10. 3	Bi, Čj
	Partnerské vztahy a manželství Používání konjunktivu ve větách přípustkových, účinkových a podmínkových Zevšeobecňující neurčité výrazy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjádří svůj názor na partnerské vztahy, charakterizuje svého přítele, budoucího partnera</li> <li>- uvádí argumenty pro / proti manželství, popíše, jak si představuje vlastní svatbu a rodinu</li> </ul>	7. 1, 7. 2, 7. 4, 7. 5	Zsv, Čj
	Praha, život ve městě Používání konjunktivu ve větách přívlastkových a po superlativu Protiklad indikativu a konjunktivu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pojmenuje obchody, budovy, historické památky, stavby apod. města</li> <li>- zřetelně formuluje pozitivní a negativní stránky života ve městě, které dobře zná (bydliště, Praha) a vylíčí návštěvu Prahy</li> <li>- přednese krátký referát o zajímavých místech Prahy a navrhne stránku do Průvodce Prahou</li> </ul>	7. 3, 7. 4, 8. 4, 10. 3	Zsv, Čj, Z
	Paříž, historie a současnost Jednoduchý minulý čas, sloveso accroître	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše hodinu dějepisu, některé významné historické události Francie a naší země</li> <li>- na základě literární ukázky a vlastní četby srovná</li> </ul>	7. 3, 8. 4, 10. 2, 11. 1	Čj, D, Z

		způsob života na počátku 20. století a dnes - navrhne text prospektu Paříže		
	Frankofonní země, studijní stáž	- přednese referát o některé frankofonní zemi nebo o svém studijním pobytu s mapou, fotografiemi- prezentace - analyzuje a hodnotí referáty podle předem stanovených kritérií - ve snadném literárním textu vyhledá hlavní myšlenky a vysvětlí je, okomentuje - napíše vlastní životopis	7. 3, 7. 6, 8. 4, 9. 3	Čj, Z

## 5.9 Název vyučovacího předmětu: Seminář z francouzského jazyka

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	0	2

Vyučovací předmět Seminář z francouzského jazyka vychází ze vzdělávací oblasti Další cizí jazyk RVP G, je určen žákům oktávy a navazuje na poznatky získané v hodinách francouzského jazyka. Vyučování se zaměřuje na další rozvíjení aktivních mluvních dovedností v komunikačních situacích každodenního života a při cestování do zemí dané jazykové oblasti. Rozšiřuje také znalosti reálií frankofonních zemí.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu, výuka předmětu probíhá v jazykové učebně, kmenové třídě nebo v multimediální učebně.



## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- vedeme žáky k doplňování si vědomostí a jejich prohlubování v procesu vzdělávání, k propojování nových vědomostí s vědomostmi již nabytými, k jejich systematizaci v oblasti jazyka
- učíme je vyhledávat, zpracovávat a využívat potřebné informace

### Kompetence k řešení problémů

- podporujeme u žáků schopnost nalézat efektivní a netradiční způsoby řešení problémů
- vedeme žáky k účasti na jazykových soutěžích

### Kompetence komunikativní

- vedeme k jasnému, srozumitelnému a přiměřenému vyjadřování vzhledem ke komunikačnímu záměru a komunikační situaci
- připravujeme žáky na nutnost komunikace v budoucnosti

### Kompetence sociální a personální

- pomáháme žákům zhodnotit jejich samostatnou nebo týmovou práci

### Kompetence občanské

- učíme žáky toleranci, vstřícnosti a otevřenosti
- nepřipouštíme a snažíme se odstraňovat projevy vulgárního chování

### Kompetence pracovní

- pro práci ve výuce se snažíme zajistit podnětné prostředí
- měníme formy práce a vyhledáváme neadekvátnější metody

### Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali význam a možnosti využití získaných vědomostí v profesním životě

### Ověřování výstupů

Cílem konverzačních hodin v cizích jazycích je mluvený projev, proto upřednostňujeme ověřování ústní: reprodukce slyšeného nebo přečteného textu, vyprávění, popis, shrnutí, srovnání, formulování vlastního názoru opřené o argumenty, oznámení, prezentace, formální a neformální rozhovor, diskuse, strukturovaný pohovor. Přednese referát o některé frankofonní zemi či městě a vypracuje seminární práci na dané téma. Při výměnných pobytech s partnerskou školou se aktivně zapojuje do připraveného programu, vystupuje jako průvodce, komentátor, realizátor ankety, účastní se projektů.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
VIII.	Rodina	- podrobně představí svou rodinu - formuluje představy o své budoucí rodině - porovná život č. a fr. rodiny - vyjádří se ke generačním problémům	7. 4, 8. 4	Zsv
	Studium a povolání	- kriticky posoudí vlastní studium, výkony, práci, učební plán školy - zformuluje a zdůvodní svá předsevzetí	7. 1, 7. 6, 8. 5	Zsv, Čj

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- srovná náš školský systém s francouzským na základě přečteného textu nebo se opře o vlastní zkušenosti (studijní pobyt)</li> <li>- vysvětlí, čím by chtěl být, a zdůvodní proč</li> </ul>		
	Volný čas	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše, jak tráví svůj volný čas</li> <li>- informuje o různých volnočasových aktivitách a hodnotí jejich přínos pro člověka</li> <li>- hovoří o svém ideálním víkendu</li> </ul>	7. 1, 8. 4, 9. 3	Zsv, Bi
	Nákupy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hovoří o nákupech, pojmenuje druhy obchodů,</li> <li>- vyjádří určité a neurčité množství různých potravin</li> <li>- popíše přípravu jednoduchého pokrmu, sestaví menu</li> <li>- porovná stravovací návyky u nás a ve Francii</li> </ul>	7. 4, 8. 4, 11. 4	Bi, Čj
	Cestování	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hovoří o cestování, popíše přípravy na cestu, program, vylíčí své zážitky a vysněnou cestu</li> <li>- vyjádří výhody a nevýhody jednotlivých dopravních prostředků</li> <li>- popíše prázdninový výlet s kamarády</li> </ul>	7. 5, 8. 4, 9. 3, 10. 2	Z
	Bydlení ve městě a na venkově, životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše dům, byt, vybavení bytu, podrobně svůj pokoj</li> <li>- vylíčí představu ideálního bytu, volby a rozmístění nábytku</li> <li>- porovná bydlení ve městě a na venkově</li> <li>- pojmenuje aktuální problémy životního prostředí a navrhne způsoby jejich řešení</li> </ul>	7. 3, 7. 4, 8. 4, 10. 2	Zsv
	Česká republika, Praha, Kutná Hora	<ul style="list-style-type: none"> <li>- představí cizinci naši republiku</li> <li>- přednese referát o Kutné Hoře</li> <li>- vytvoří prospekt Kutné Hory</li> <li>- navrhne program pobytu pro partnerskou školu</li> </ul>	7. 3, 8. 4, 9. 3, 10. 3	Z, D, Čj
	Reálie frankofonních zemí	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přednese referát o některé frankofonní zemi/ o svém studijním pobytu s mapou, fotografiemi- prezentace</li> <li>- analyzuje a hodnotí referáty podle předem</li> </ul>	7. 1, 7. 4, 7. 6, 8. 4, 9. 2	Z, D, Čj

		stanovených kritérií - ve snadném literárním textu vyhledá hlavní myšlenky a vysvětlí je, okomentuje - zdůvodní, proč si vybral francouzštinu jako další cizí jazyk		
--	--	---	--	--

## 5.10 Název vyučovacího předmětu: Španělský jazyk

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	3	3	3	3	3	3

Vyučovací předmět Španělský jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP ZV a RVP G. žákům je nabízen od tercie společně s německým jazykem, a tak je třída rozdělena na skupiny podle své volby. Výuka povede k osvojení mluvené i psané podoby španělštiny. Je kladen důraz na to, aby žáci porozuměli a dovedli pohotově a kvalitně komunikovat. Od počátku jsou rozšiřovány poznatky z reálií Španělska a dalších španělsky mluvících zemí.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, pro výuku je k dispozici moderní jazyková učebna vybavená veškerou didaktickou technikou.

### Výchovné a vzdělávací strategie

#### Kompetence k učení

- vysvětlujeme žákům smysl a cíl učení se cizímu jazyku
- připravujeme je na nezbytnost celoživotního vzdělávání
- vedeme k odpovědnosti za jejich vzdělání

### **Kompetence k řešení problémů**

- učíme žáky aktivně přistupovat k problémům a zodpovědně je řešit
- podporujeme týmovou spolupráci
- vedeme k tvořivému a logickému myšlení

### **Kompetence komunikativní**

- učíme žáky naslouchat druhým
- připravujeme je na komunikativní situace každodenního života
- umožňujeme žákům svobodně prezentovat jejich názory a myšlenky
- vedeme ke kultivovanému ústnímu projevu v cizím jazyce

### **Kompetence personální a sociální**

- učíme žáky navzájem si pomáhat
- podporujeme práci ve skupinách, učíme žáky uvědomit si svou roli v týmu a dát prostor druhému
- vedeme k toleranci individuálních zvláštností

### **Kompetence občanské**

- učíme žáky vhodnému chování a slušnému vystupování
- vedeme žáky k úctě k lidem

### **Kompetence pracovní**

- zajišťujeme optimální podmínky pro práci
- vedeme k udržování pořádku na pracovišti

- motivujeme žáky ke kladnému přístupu k práci a úctě ke každé práci za kvalitně splněné úkoly žáky chválíme

### Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali význam a možnosti využití získaných vědomostí a dovedností v profesním životě

### Ověřování výstupů

Ověřujeme formou ústní i písemnou. Každý úspěšně splněný úkol pochválíme, abychom žáky motivovali k dalšímu učení. Po každé lekci je gramatický-lexikální test a úkol, kde žáci používají všechno, co se učili. S těmito úkoly dělají osobní *dossier* (podle Evropského jazykového portfolia). Každý probraný celek je ukončen velkým testem, který obsahuje navíc poslech, čtení, ústní interakce, samostatný ústní projev a psaní.

Ročník	Učivo	Výstupy: žáků	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
III.	Osobní údaje, pozdrav Rod Slovesa – <b>ar,-er,-ir</b> Slovesa být, mít a jmenovat se Číslovky 1-100 Abeceda Národnosti, profese	-pozdraví, poděkuje, vyjádří souhlas a odmítnutí -zeptá se a zodpoví dotazy na osobní údaje	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 3.1, 3.2, 3.3	Z Čj
	Úmysly, zájmy, důvody Přítomný čas Předložky <b>a, con, de, por, para</b> Člen určitý Zájmena	-vyjádří úmysly, zájmy a důvody	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3	Čj
	Místa Země Existence, umístění	-vyjádří existenci -lokalizuje - hovoří o počasí	3.1, 3.2, 3.3 4.1, 4.4 5.1, 5.4	Z

Počasí Slovesa <b>hay, estar</b> Superlativ <b>un/una/unos/unas</b> <b>mucho/mucha/muchos/muchas</b> <b>qué/cuál/cuáles/cuántos/cuántas/dónde/cómo</b>		10.2	
Identifikace –věci- Potřeba Nakupování Dát přednost <b>este/esta/estos/esta/esto</b> <b>el/la/los/las</b> + přídavné jméno <b>qué</b> + podstatné jméno/ <b>cuál/cuáles</b> <b>tener que</b> + infinitiv Sloveso <b>ir</b> Číslovky 100 - ... Barvy Oblečení	-identifikuje věci -vyjádří potřebu -vyjádří své preference -umí nakupovat	1.2.2, 1.2.3	M
Vzhled a povaha Záliby a zájmy Osobní vztahy Sloveso <b>gustar</b> Přivlastňovací Rodina	- vyjádří, co se mu líbí/nelíbí, co rád/nerad dělá - hovoří o své rodině	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 4.1, 4.2, 4.4	
Návyk Častost Přítomný čas některých nepravidelných sloves Zvratná slovesa <b>Yo también/Yo tampoco/Yo sí/Yo no</b> <b>Primero/Después/Luego</b> Hodiny Dny v týdnu Části dne	-souvisle vypráví o průběhu dne -formuluje a zodpoví otázky na čas	4.1 9.1	Čj
Restaurace Jídlo <b>se</b> Slovesa <b>poner, traer</b>	-objedná v restauraci -popíše přípravu jednoduchého pokrmu, sestaví menu -porovná stravovací návyky u nás a ve Španělsku	4.1, 4.4	Z



	Snídaně, oběd, večeře Španělská kuchyně			
	Vesnice, město, čtvrť Jak se dostanu... Služby	-popíše město, ve kterém bydlí -dotáže se na cestu a odpoví	4.1, 4.4 10.2	Z
	Osobní vlastnosti a schopnosti Složený minulý čas Sloveso <b>saber</b> + infinitiv	-vyjádří co umí dělat -mluví o svých zkušenostech	1.1.1, 1.1.2 1.2.3	
	Jednoduchý minulý čas Čas, trvání Sloveso <b>empezar a</b> + infinitiv Slovesa <b>ir/irse</b>	--vyjádří minulé děje a časové vztahy	4.1, 4.4 7.1	D
<b>IV.</b>	Zvyky Rady a doporučení Trvání Přítomný čas pravidelných a nepravidelných sloves Důvody, motivace a problémy Zvratná slovesa Proč se učit cizí jazyky	-umí doporučit -vyjádří problémy, důvody a motivace	4.4 8.4 9.1	Čj
	Dům Nábytek a věci Umístění Porovnání	- umí popsat dům, ve kterém bydlí - dotáže se na cestu a odpoví	4.4 5.3	Z
	Fyzický vzhled Vztahy Identifikace osob Oblečení Nepravidelná slovesa <b>c-zc</b>	-umí identifikovat osoby a popsat jak vypadají -hovoří o vztazích mezi lidmi	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Zsv
	Žádat o dovolení Prosit Pozdravit, pozvat, ospravedlnit se	-umí vyjádřit se zdvořile -zvládá běžné společenské situace -umí vyjádřit co právě dělá/co dělá v současné době	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 4.1, 4.2, 4.4	Zsv

	Přítomný čas průběhový			
	Volný čas Rozvrhy Úmysly a plány Blízká budoucnost	-porovnávat rozvrhy a aktivity volného času ve Španělsko a v České republice -hovořit o svých plánech	4.1, 4.2, 4.4	Z
	Dietní zvyky a recepty Osobní zájmena (přímý předmět) Slovesa <b>ser/estar</b>	-hovoří o svých oblíbených jídlech -umí napsat nákupní seznam	4.1, 4.4	Čj Bi
	Zkušenosti Složený a jednoduchý minulý čas <b>parecer – caer bien/mal me/te/le/nos/os/les gustaría</b> + infinitiv	-mluví o zkušenostech a hodnotí je -umí vyjádřit přání	1.1.2	D
	Nálady a bolesti Části těla	-doporučit a poradit -umí mluvit o své zdraví	1.1.4	Bi
	Zvyky a okolnosti v minulosti Imperfektum	-umí argumentovat a debatovat -porovnává současnost s minulostí	4.1, 4.2, 4.4	D Čj
	Minulé časy: jednoduchý minulý čas a imperfektum	-umí vyprávět v minulosti -umí určit kdy se něco stalo	1.1.2	D
	Návody Reklamy Rozkazovací způsob Zájmena	-umí doporučit a poradit -umí dát pokyny	6.1, 6.2, 6.5	Čj
	Budoucí čas Podmínkové věty	-umí mluvit o budoucnosti -umí formulovat hypotézy	8.1, 8.2	Čj
V.	Slovesné opisné vazby <b>acabar de</b> + infinitiv, <b>llevar</b> + gerundio <b>desde, hace, desde hace,</b>	- umí mluvit o škole - umí vyprávět o své minulosti	3.1, 3.2, 4.1, 8.4	Čj, Nj

	<b>hace que, desde que</b> Minulé časy Školné aktivity			
	Rozkazovací způsob Subjunktiv Cestování	- umí doporučit a vyjádřit přání a potřeby - umí nabídnout pomoc	5.1	Bi
	Nepřímá řeč <b>Lo de</b> Dům	- umí argumentovat a reagovat - umí porovnávat názory	10.1, 10.2	Bi
	Trpný rod <b>sin embargo,</b> <b>sino también...</b> Budoucí čas	- umí mluvit o budoucnosti - umí ohodnotit knihu nebo film	6.1, 11.2	Čj
<b>VI.</b>	Vzhled, povaha	- popíše osobu – vzhled i charakter		
	Pocity a nálady <i>Slovesa SER a ESTAR</i>	- umí vyjádřit vlastní pocity	1.1.2	
	Mezilidské vztahy <i>Subjuntivo: vztažné věty</i>	- umí mluvit o vztazích mezi lidmi - popíše vlastnosti věcí	1.2.1	ZSV
	Oslavy a tradice	- zná různé zvyky a tradice hispánského světa	4.1, 4.4	D
	Latinská Amerika Zeměpis	- umí popsat země a připravit strukturovanou prezentaci	4.1, 5.1	Z

	Sociální problémy <i>Subjuntivo</i>	- vyjádří vlastní názor na aktuální témata	8.1, 11.1	ZSV
<b>VII.</b>	Média, politika a historie	- rozumí článkům a zprávám zabývajících se současnými problémy - rozumí televizním zprávám a programům, které se týkají aktuálních témat	6.1, 6.2, 11,4	D
	Názory a argumenty	- aktivně se zapojuje do diskuse o známých tématech, vysvětluje a obhajuje své názory	1.3.2	ZSV
	Tradice a zážitky	- dokáže se srozumitelně a podrobně vyjadřovat k široké škále témat, která se vztahují k oblasti jeho zájmu	1.1.2	D
	Pocity a mezilidské vztahy - opakování z B1-	- mluví o vztazích mezi lidmi	1.1.2, 1.2.1	ZSV
	Španělsko a Latinská Amerika	- popíše země a připraví strukturovanou prezentaci	4.1, 5.1	Z
<b>VIII.</b>	Zprávy: telefon a komunikace	- vede telefonický hovor - aktivně se zapojí do neformální diskuse ve známých kontextech, zhodnotí ji, jasně vyloží svůj názor, zhodnotí alternativní návrh, formuluje hypotézy a na hypotézy jiných reaguje - napíše různé druhy zpráv	6.1 7.3	Zsv
	Cestování	-rozumí textům o cestování a dokáže je interpretovat - sdělí zážitky a osobní příběhy	8.1, 8.2	Z
	Pocity a vztahy	- dokáže mluvit o vlastních pocitech - popíše lidské vztahy a vlastnosti - vyjádří souhlas i nesouhlas a uvede odůvodnění a argumenty	1.2.1, 1.2.2	Čj, Zsv

	Móda a design	- interpretuje texty týkající se designu a módy - hovoří o estetické stránce věcí a hodnotí je	1.1.5	Vv
	Svět a ekologie	- vyjádří názor, uvede argumenty a vlastní názor na děje a situace - informuje o aktuálních problémech	5.3, 5.4	Bi
	Věda a psychologie	- mluví o hypotetických situacích - pochopí neodborný text o psychologii, vědě apod. - sdělí hlavní myšlenky textu	1.1.2, 1.1.3, 1.1.4	Zsv, Ch, F

## 5.11 Název vyučovacího předmětu: Seminář ze španělského jazyka

### Charakteristika vyučovacího předmětu, časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	0	2

V oktávě je žákům nabízen jako povinně volitelný předmět Seminář ze španělského jazyka, který vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP G. Seminář je orientován na prohloubení a rozšíření probíraných témat. Pozornost je věnována zejména čtení s porozuměním, poslechu s porozuměním a konverzaci na probíraná témata. Probírají se témata, z nichž většina je zároveň maturitními otázkami. Rozšiřuje také znalosti reálií španělsky mluvících zemí.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, výuka probíhá v odborné jazykové učebně.

### Výchovné a vzdělávací strategie

#### Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělání a vzdělávání
- vysvětlujeme žákům smysl a cíl učení se cizímu jazyku
- připravujeme žáky na nezbytnost celoživotního učení

#### Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky nebát se problémů a zodpovědně přistupovat k jejich řešení

- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- podporujeme tvořivé a logické myšlení

### **Kompetence komunikativní**

- učíme žáky komunikovat na kulturní úrovni a jdeme při tom příkladem
- umožňujeme žákům svobodně prezentovat své názory a myšlenky
- učíme žáky naslouchat druhým
- podporujeme zvládnutí komunikace v cizím jazyce

### **Kompetence personální a sociální**

- učíme žáky pracovat ve skupinách, uvědomit si svou roli v týmu a dát prostor druhému
- učíme žáky vzájemně si pomáhat
- vedeme žáky k toleranci vzájemných odlišností

### **Kompetence občanské**

- učíme žáky rozlišovat vhodné a nevhodné chování
- vedeme žáky ke vzájemné úctě, k úctě k lidem ve škole i mimo ni

### **Kompetence pracovní**

- vyžadujeme od žáků odevzdávání kvalitní práce a takovou práci také chválíme
- vytváříme a zajišťujeme optimální podmínky pro práci
- vedeme žáky k tomu, aby si vážili každé práce

## Kompetence k podnikavosti

- pomáháme žákům odhalit jejich schopnosti
- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali význam a možnosti využití získaných vědomostí a dovedností v profesním životě

## Ověřování výstupů

Ověřujeme písemně i ústně. Přihlíží se však i k průběžné připravenosti, ke spontánním reakcím v hodinách. Žák vypracuje prezentaci týkající se jednoho z probraných témat.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
VIII.	Historie	- stručně charakterizuje dějiny a politiku ve Španělsku a Hispanoamerice	2.2, 2.3 3.1	D Zsv
	Geografie a krajina	- charakterizuje různé oblasti a země: Španělsko, Karibik, atd.	5.1, 5.2, 5.3, 5.4	Z Bi
	Španělský jazyk	- orientuje se ve vývoji španělského jazyka a jeho variantách	1.2.3 9.3	Čj
	Ekonomika	- orientuje se v ekonomických otázkách Španělska a Hispanoameriky - pohovoří o sociálních záležitostech	1.2.1 2.2, 2.3, 2.4	Zsv
	Práce	- zná svět práce ve Španělsku a v Hispanoamerice: právo, zvyky...	1.2.1	Zsv



	Vzdělání	- charakterizuje španělský školský systém	8.5	Zsv
	Literatura a společnost	- orientuje se v kulturním prostředí – komiks, beletrie, poezie... - rozumí novinovým článkům, které se věnují současnému dění	11.1	Čj
	Umění	- stručně charakterizuje španělské umění:malířství, architektura...	1.1.5	Vv Du
	Gastronomie	- pojmenuje nejtypičtější španělské pokrmy a gastronomické zvyky - pojmenuje potraviny amerického původu - rozumí kuchařským receptům a popíše přípravu jídla	3.1, 3.2 5.1	Bi
	Zábava a volný čas	- popíše, jak Španělé tráví volný čas: hudba, kino, rádio, televize, internet, sporty	1.1.5 1.2.3	Hv
	Oslavy	- zná nejzajímavější španělské tradice a oslavy	3.1, 3.2, 3.3 4.1	Zsv Z

## 5.12 Název vyučovacího předmětu: Latinský jazyk

### Charakteristika vyučovacího předmětu - obsahové, časové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	2	2	2	0

Vyučovací předmět Latinský jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP G, doplňuje a završuje průpravu žáků v humanitních oborech. Propojuje přitom obory filologické (Čj, Aj, Nj, Fj), historické (D, Du) a etické (religionistiku, sociologii a filozofii).

Poskytuje – kromě znalosti přibližně 200 nejběžnějších slov a základních paradigmat v úvodním kursu – prohloubené poznatky o systému a fungování indoevropských jazyků, usnadňuje porozumění odborným termínům ve všech oborech budoucího studia na vysokých školách, napomáhá ve vytváření dovednosti logického myšlení a třídění kategorií. Umožňuje také pozitivní transfer v oblasti **jazykových struktur** při porovnání latiny s češtinou angličtinou, francouzštinou, němčinou, případně dalšími jazyky, z hlediska syntaxe a flexe; hlubší porozumění běžně užívaným latinským obrátům, citátům a rčeníMedV odborných i popularizačních textech, nápisům na stavbách a jiných památkách.

Současně vede k chápání širších souvislostí kulturních, historických i politických (náměty uměleckých děl z antických dějin a bájesloví, antické demokracie ap.) Mezinárodní vědecká terminologie většiny vědeckých oborů je (a nadále bude) převážně latinsko-řecká. Čemu rozumíme, to si snáze osvojíme. Studium jazyků nabývá v integrující se Evropě na důležitosti. Latina poskytuje příležitost k porovnávání morfologických i syntaktických struktur, a tedy i k jejich lepšímu pochopení v moderních jazycích. Celá evropská kultura stojí na antické tradici – řecko-římské a židovsko-křesťanské. Potřebujeme jí porozumět, abychom porozuměli sami sobě.

Latinský jazyk zastřešuje projekt Kořeny evropské civilizace, který v kvintě uvádí do souvislostí vliv řecko-římské kultury a židovsko-křesťanské biblické tradice na formování středověkého světa a posléze naší novodobé auroamerické civilizace.

V latině se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Latinský jazyk se vyučuje v kvintě jako základní kurs společný pro všechny žáky, a to ve dvouhodinové časové dotaci; návazný kurs v sextě a septimě jako povinně volitelný předmět rovněž v časové dotaci 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, podle možností také v učebně vybavené mediaprojektorem.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence občanské

- vedeme žáky k tomu, aby chápali základní principy, na nichž spočívají současné zákony a společenské normy
- objasňujeme žákům význam antického kulturního dědictví
- vedeme žáky k tomu, aby chránili a rozvíjeli svůj postoj k hodnotám vytvořeným v minulosti

### Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky analyzovat stavbu textu, chápat lingvistické kategorie a správně přiřazovat jevy
- vedeme žáky k tomu, aby uměli samostatně vyhledávat informace potřebné k pochopení originálních latinských textů
- rozvíjíme u žáků schopnost nacházet shodné, podobné a odlišné znaky jevů a také ozlišovat etické hodnoty v textu

### Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků schopnost věcně správně a s porozuměním operovat s termíny, znaky a symboly obecně užívanými v oboru
- podporujeme schopnost žáků rozlišit informace podstatné, nezbytné a informace doplňující
- učíme žáky vyhledávat umělecko-historické či politické souvislosti, kriticky zpracovávat a systematizovat získané informace
- vedeme žáky k tomu, aby propojovali poznatky získané z různých vzdělávacích oblastí, zejména z předmětů ČJ, Aj, Fj, Nj a Zsv, do širších celků a vytvářeli si tak komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- rozvíjíme u žáků vědomí vlastní zodpovědnosti za své vzdělání a vzdělávání
- podporujeme u žáků pochopení potřebnosti celoživotního vzdělávání

### Kompetence komunikativní

- prostřednictvím překladu běžných i uměleckých latinských textů rozvíjíme u žáků jazykové dovednosti a kultivujeme jejich jazykový projev, a to zejména v jazyce mateřském
- vedeme žáky k tomu, aby vyjadřovali své myšlenky v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

### Kompetence sociální a personální

- pomáháme žákům, aby byli schopni sami ohodnotit výsledky své práce, jak individuální, tak skupinové
- vedeme žáky k tomu, aby ukázněně dokázali sledovat práci druhých
- učíme žáky pracovat při řešení úkolů ve skupinách, zejména při řešení problémové situace.
- rozvíjíme dovednost věcně zdůvodnili a obhajovali svůj názor

### Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení a práci
- na každou dobře odvedenou práci reagujeme pozitivně, chválíme za kvalitní práci
- vedeme žáky k tomu, aby získali návyk připravovat se soustavně, pracovat s učebnicí a dalšími materiály, včetně moderních informačních technologií
- podněcujeme žáky, aby tyto návyky využívali ke svému rozvoji, zejména při samostatném studiu na vysoké škole

### Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k dovednosti stanovovat si možné strategie v činnostech i učení a volit ty nejvhodnější
- trváme na dokončování zahájených aktivit žáků
- vedeme žáky k průběžnému a kritickému hodnocení dosažených výsledků
- učíme žáky rozlišovat faktory ovlivňující úspěšnost strategií a podle toho postupy měnit

### Ověřování výstupů

Vzhledem k tomu, že v jazykové oblasti jsou cílové dovednosti převážně pasívní (porozumění, překlad textu z Lj do Č), převažují písemné formy ověřování dovedností a znalostí. Podle potřeby se užívají i formy ústní (referáty), event. i s využitím medií (prezentace)

Po celou dobu studia je součástí výuky paralelně látka z **obecné jazykovědy (OJ)**, její **aplikace** na lexikum, gramatické a syntaktické struktury **latinského jazyka (AL)** a prohloubené seznamování s **dějiny, kulturou a reáliemi** antického řeckořímského světa (**R**).

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
V.	<b>OJ</b> Latina a románské jazyky Základní mezinárodní lingvistická terminologie	- vysvětlí vztah mezi starověkými a dnešními r. j. - na mapě ukáže rozsah římského impéria i dnešních románských jazyků - používá správně mezinárodní lingvistickou terminologii	7.3, 7.4, 8.4, 8.5 Kořeny evropské civilizace	D, Z, Fj, Čj, Aj, Zsv
	<b>LA</b> Výslovnost Pozdravy, představování se Pokyny v hodině	- čte s náležitou výslovností jednoduché texty - rozumí základním latinským pokynům a pozdravům a sám je používá		Fj, Čj, Aj
	<b>OJ</b> Základní slovní zásoba. Latina v moderní terminologii. Přejímání a kalkování Předložky a předpony, odvozování sloves předponami. Přechylování.	- porovnává č, angl., fr. příp. i něm. slovní zásobu - vyhledává společné indoevropské kořeny - objasní způsoby obohacování slovní zásoby v moderních jazycích - využívá pozitivní transfer při rozšiřování vlastní slovní zásoby	7.3, 7.4, 8.4, 8.5	Fj, Čj, Aj, Nj Bi, D, Z, F, Zsv
	<b>OJ</b> Esperanto, IDO – mezinárodní jazyky na základě latiny	- popisuje úlohu latiny jako univerzálního jazyka starověku a středověku - zdůvodní vznik umělých jazyků a porovná se současným stavem mezinárodní komunikace	7.4, 8.4, 8.5	
	<b>OJ</b> okřídlená slova	- vysvětlí smysl známých rčení, úsloví a citátů (průběžně po celou dobu studia)		
	<b>LA</b> Třídění latinských substantiv, skloňování pravidelných substantiv 1. , 2. a 3. deklinace, skloňování adjektiv 1. , 2. a 3. deklinace. Třídění sloves, kmeny slovesa, časování sloves 1. – 4. konjugace v přítomném a imperfektním vyjadřování min. času	- určí, vytvoří a obměňuje tvary latinských substantiv, adjektiv a sloves samostatně, ve spojení i jednoduchých větách - rozvíjí své jazykové dovednosti v českém jazyce hledáním adekvátních výrazů při překladu		
	<b>LA</b> pronomina possessiva Numeralia ordinalia Gradace adjektiv	- rozvíjí věty jednoduché, náležitě v nich užívá tvarů zájmen i číslovek - stupňuje adjektiva a adverbia tvoří věty		

		srovnávací		
	LA Stavba věty jednoduché. Funkce pádů, pádové vazby předložek LA	<ul style="list-style-type: none"> <li>- překládá z L do Č jednoduché věty</li> <li>- obměňuje slovesný rod a číslo ve větě</li> <li>- samostatně tvoří krátké věty</li> <li>- porovnává slovosled L a Č věty</li> <li>- poznatků využívá pro vlastní práci s texty</li> </ul>		
	LA Kmeny slovesa. Perfektní kmen, supinový kmen. Participia, participiální tvary v moderní terminologii (patiens, acta apod), gerundium, gerundivum	<ul style="list-style-type: none"> <li>- získá základní povšechnou orientaci v morfologickém systému latinského slovesa</li> <li>- porovnává ji s A, N, F</li> <li>- rozpozná v českém textu výrazy odvozené od tvarů lat. pf. a sup. systému</li> </ul>		
	OJ Řecké prefixy a sufixy, odvozování z řeckých kořenů Řecká deklinace. Skloňování řeckých subst. 1 a 2. d. Frekventované řecké slovní kořeny	<ul style="list-style-type: none"> <li>- analyzuje stavbu běžných termínů ne základě přehledu řeckých prefixů a sufixů</li> <li>- aplikuje poznatky a rozšiřuje svou slovní zásobu</li> </ul>	8.4, 8.5	
	R Referáty - řeckořímská mytologie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá materiály v odborné literatuře a na internetu</li> <li>- porovnává motivy antických bájí s literárními látkami české a světové literatury</li> </ul>	Kořeny evropské civilizace	
	R Referáty – římský senát a státní správa	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá a avysvětlí pojmy týkající se římské státní správy</li> <li>- aplikuje poznatky o fungování římské státní správy</li> <li>- srovnává je se současnými parlamentárními systémy</li> </ul>	Kořeny evropské civilizace	
	R Římský kalendář	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí princip uspořádání římského kalendáře</li> <li>- na jeho základě převádí datové údaje</li> </ul>		
VI.	LA shrnutí systému deklinace substantiv a adjektiv. substantiva 4. a 5. deklinace	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá náležité tvary jmen v jednoduchých větách</li> <li>- čte s porozuměním krátké upravené texty</li> </ul>		
	LA zájmena: zájmena os. a přivlast, opakování os a přivl., záporná, tázací a ukazovací	<ul style="list-style-type: none"> <li>- v textech rozlišuje a užívá tvary zájmen</li> <li>- vysvětlí vztahy jimi vyjádřené</li> <li>- porovnává způsob užití zájmen ve větách s Čj</li> </ul>	7.4, 8.5	

		a ostatními studovanými jazyky		
	LA stupňování - komparativ, superlativ pravidelný a neprav u adjektiv i adverbii všech deklinací, věty srovnávací, elativ, genitiv partitivní, ablativ srovnávací	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tvoří jednoduché věty srovnávací</li> <li>- používá v nich ablativu srovnávacího, genitivu partitivního a náležitě stupňované tvary</li> <li>- vyhledá nepravidelné stupňované tvary v upravených originálních textech</li> <li>- rozlišuje funkci srovnávací a elativní</li> </ul>		
	LA smíšená konjugace, slovesa deponentní	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozvíjí a obměňuje věty a krátké texty v celém přítomném systému slovesa</li> </ul>		
	LA konjunktiv imperfekta, podmínkové souvětí reálné a ireálné, konjunktiv přezenta a jeho funkce, věty účelové	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tvoří a porovnává smysl podmínkového souvětí reálného a ireálného</li> <li>- rozvíjí své jazykové dovednosti v českém jazyce hledáním adekvátních výrazů při překladu</li> </ul>		
	LA perfektní kmen slovesa, tvarosloví a tvoření tvarů perf. aktivního systému	<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovnává systém tvoření a užívání časů v L, Č, A, F a N</li> <li>- seznamuje se se základy historické mluvnice</li> <li>- rozšiřuje svou slovní zásobu o mezinárodní termíny tvořené z perf. kmene</li> </ul>		
	R krize římské republiky a vznik impéria (Cicero, Caesar a jejich doba)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- na základě odborné literatury zpracuje a přednese referát, porovnává principy antické a moderní demokracie</li> </ul>	8.4, 9.1, 9.3	
	OJ vznik literárních žánrů v antice	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá materiály a prezentuje své poznatky</li> <li>- připraví medailony hlavních představitelů řecké a římské literatury</li> <li>- třídí své poznatky o vývoji lit. žánrů od antiky do současnosti</li> </ul>	7.4, 8.5, 9.1, 9.3	
VII.	LA tvarosloví perf. aktivního systému, relativní užití časů, cum historicum	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje a užívá tvary ipf., imperfekta a pppf. ve větách</li> </ul>		
	LA supinový kmen a pasivní systém slovesa, participia, coniugatio periphrastica akt	<ul style="list-style-type: none"> <li>- chápe a využívá znalosti opisného pasiva v indoevropských jazycích</li> <li>- aplikuje poznatky při dotváření a překladu vět se slovesně jmennými tvary</li> </ul>		

	LA ablativ absolutní infinitivní vazby	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá znalosti polovětných struktur v živých jazycích</li> <li>- tvoří jednoduché věty s polovětnými strukturami</li> <li>- doplňuje věty a volí vhodné jmenné tvary</li> </ul>		
	LA shrnutí větné syntaxe, věty tázací, nepřímé otázky a nepřímá řeč, věty podmínkové, důvodové a přípustkové	<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se se systémem užívání konjunktivů v závislých větách a aplikuje v jednoduchých příkladech</li> <li>- aplikuje tyto poznatky při překladu jednodušších originálních textů</li> </ul>		
	LA gerundium a gerundivum, pádová syntax	<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovnává pádové vazby ve studovaných jazycích</li> <li>- vyhledává příklady pádových vazeb v jednoduchých originálních textech</li> </ul>	7.4, 8.5	
	<b>R</b> Řím a náboženství - přejímání cizích kultů, vztah ke křesťanství a jeho proměny, patristika, křesťanská latinská literatura evropského středověku	<ul style="list-style-type: none"> <li>- na základě studia doporučené odborné literatury zpracuje a přednese referát</li> <li>- aplikuje poznatky z religionistiky</li> <li>- hlouběji analyzuje vývoj v průběhu trvání římské říše</li> </ul>	7.5, 8.2, 8.5	
	<b>R</b> vývoj latiny ve starověku, středověká latina - vývoj a odlišnosti od latiny klasické,	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v historickém vývoji</li> <li>- sleduje vznik středověké a novověké latiny jako prostředku vědecké komunikace</li> <li>- seznamuje se se vznikem moderní odborné terminologie (např. medicínské)</li> </ul>	7.4, 8.5, 9.1, 9.3	



### 5.13 Název vyučovacího předmětu: Matematika

#### Charakteristika vyučovacího předmětu - časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	5	4	4	4	4	3	3	4

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace RVP ZV a RVP G. V rámci předmětu se realizují průřezová témata Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova. Hlavním cílem je vést žáky k osvojení základních matematických dovedností.

Výuka předmětu Matematika je chápána jako stěžejní prostředek k rozvoji logického a funkčního myšlení, se zvláštním zřetelem na samostatnost ve studiu. Osvojení a užívání matematiky a jejích aplikací vede k pochopení a poznání vlastních schopností a zákonitostí okolního světa. Matematika slouží jako nástroj k vyjádření kvalitativních, ale zejména kvantitativních vztahů. Významnou měrou se podílí na rozvoji lidského myšlení a tvoří základ pro pochopení ostatních (zejména přírodních) věd.

Cílem výuky algebry je nahlédnutí a rozvíjení představ a dovedností týkajících se číselných struktur a funkčních vztahů; výuka geometrie rozvíjí prostorovou představivost. Matematika obecně pěstuje schopnost abstrakce; současně jsou abstrahovány reálné situace.

Učivo primy až kvarty navazuje na znalosti a dovednosti získané na 1. stupni ZŠ, nadále klademe důraz na racionální přístup umožňující verifikovatelnost získaných poznatků.

Předmět matematika se vyučuje na vyšším gymnáziu jako povinný ve všech ročnících, obtížnější a rozšiřující učivo je vyučováno v předmětu seminář z matematiky.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, výuka předmětu probíhá převážně v kmenových třídách, v počítačové učebně i formou cvičení. Při výuce se používají moderní vyučovací prostředky a technika (dataprojektor, výukové softwary pro matematiku). V primě se jedna hodina z pěti vyučuje v půlené třídě.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- podporujeme v žácích schopnost učit se a motivujeme je k dalšímu sebevzdělávání
- podněcujeme v žácích zájem o matematické struktury a abstrakci, které jsou motivací pro další vzdělávání se
- učíme žáky práci a učení se s pomocí výpočetní techniky
- učíme žáky vnímat a pěstovat smysl pro pečlivost a přesnost práce
- učíme žáky vnímat estetický rozměr matematiky

### Kompetence k řešení problémů

- podporujeme v žácích schopnost řešit problémy rozvojem logického a kritického uvažování
- napomáháme výukou matematiky rozvíjet v žácích návyky a dovednosti, které jsou obecně potřeba k racionálnímu řešení problémů i v jiných oblastech nežli v přírodních vědách
- učíme používat detaily k vytváření všeobecných závěrů, k zobecňování a k vytváření krokových algoritmů, což napomáhá strážlivému pohledu na problém a neutápění se v podružných jednotlivostech

### Kompetence komunikativní

- podporujeme v žácích komunikativní dovednosti s druhými lidmi
- vedeme žáky k přesnému a logickému formulování názorů, což je základ k bezproblémové komunikaci
- dbáme na jazykovou a gramatickou správnost vyjadřování
- snažíme se o otevřenou komunikaci mezi žáky a učiteli a mezi žáky vzájemně, což je nezbytný základ pro profesní a osobní interpersonální komunikaci a předcházení pozdějších komunikativních bloků

### Kompetence sociální a personální

- předmět Matematika dílčím způsobem napomáhá rozvíjet a kultivovat sociální a personální vztahy mezi lidmi
- při grafickém zpracování úloh přistupujeme ke žákům individuálně a přihlížíme ke specifickým poruchám učení
- při matematických soutěžích je rozvíjeno poznávání žáků jiných škol a nácvik zaujímání jiných sociálních pozic nežli těch stávajících

- dbáme na dodržování předem daných pravidel chování
- průběžně monitorujeme situaci ve třídě a snažíme se předcházet či případně řešit negativní interpersonální jevy
- přátelským, ale současně náročným vztahem ke žákům se snažíme motivovat žáky k odpovědnému a nezjednodušenému postoji k ostatním členům skupiny
- odmítáme projevy rasismu a náboženské intolerance

### Kompetence občanské

- usilujeme o výchovu svobodných a odpovědných občanů, kteří však plně respektují práva druhých
- vedeme žáky k logickému a racionálnímu uvažování tak, aby nebyli ohroženi demagogiemi nebo protihumánními ideologiemi
- učíme o využití i zneužití vědy v občanské společnosti

### Kompetence pracovní

- rozvíjíme pracovní dovednosti a návyky
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- snažíme se vychovávat žáky k základním psychohygienickým návykům k práci - pořádek ve třídě, připravené pomůcky, kvalitně zpracované zápisy, průběžné učení apod.
- vedeme žáky k důslednému plnění povinností a závazků – např. dodržování termínů odevzdání samostatných prací
- podporujeme práci s informačními technologiemi, které nabízí např. internet

### Ověřování výstupů

V hodinách matematiky jsou žákovy znalosti ověřovány ústní i písemnou formou. Využíváme metod skupinové a individuální práce, výpočetní techniku, odborné pomůcky (kalkulátor, tabulky, software, tělesa a modely...). Žák je za pololetí alespoň jedenkrát ústně zkoušen (různé formy) a zároveň píše několik menších písemných prací a dvě velké čtvrtletní práce.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy	Poznámky
I.	Úvodní opakování: Číslo a číslice, množiny,	- spočítá základní úlohy			

	<p>přirozená čísla, desetinná čísla, číselné výrazy Rovnice, slovní úlohy Základní geometrické útvary, úhel, dvojice přímek a úhlů Kružnice, kruh, trojúhelník, čtyřúhelník Přímky a roviny v prostoru, tělesa</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyřeší lineární rovnice základních typů</li> <li>- vyřeší základní geometrické úlohy</li> <li>- sestrojí základní rovinné útvary</li> <li>- načrtne jednoduchá tělesa, řeší některé polohové úlohy na nich</li> </ul>		
	<p><b>Kladná a záporná čísla</b> Desetinná čísla: sčítání a odčítání, násobení a dělení Převádění jednotek Sčítání a odčítání, násobení a dělení celých čísel (kladných a záporných) Záporná desetinná čísla, číselná osa a soustava souřadnic Číselné výrazy</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla</li> <li>- převede jednoduché jednotky</li> <li>- sčítá, odčítá, násobí, dělí celá čísla</li> <li>- vynese na číselnou osu kladná i záporná čísla</li> <li>- vyjádří výsledek jednoduchých číselných výrazů</li> </ul>		<p>F – Fyzikální veličiny Čj - Číslovky</p>
	<p><b>Dělitelnost</b> Násobek, dělitel, dělitelnost součtu, součinu, rozdílu Znaky dělitelnosti deseti, pěti, dvěma, čtyřmi, osmi, devíti, třemi Prvočísla a čísla složená, rozklad na prvočinitele Společný dělitel, čísla soudělná a nesoudělná, společný násobek</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjádří násobky a dělitele daného čísla, určí dělitele součtu, součinu, rozdílu daných čísel</li> <li>- určí, zda je číslo dělitelné 10, 5, 2, 4, 8, 9, 3</li> <li>- dané složené číslo převede na prvočinitele</li> <li>- určí (největšího) společného dělitele dvou čísel, (nejmenší) společný násobek dvou čísel</li> </ul>		
	<p><b>Racionální čísla</b> Zlomek a jeho velikost, zlomek jako podíl čísel, smíšené číslo Rozšiřování a krácení zlomků, desetinné zlomky Porovnávání zlomků, jejich sčítání, záporné zlomky, odčítání Násobení a dělení zlomků</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- znázorní (graficky) zlomek</li> <li>- vyjádří zlomek desetinným číslem</li> <li>- převede zlomek v základním tvaru na smíšené číslo</li> <li>- rozšíří i zkrátí zlomek</li> <li>- porovná zlomky podle velikosti</li> <li>- sečte, odečte zlomky</li> <li>- násobí a dělí zlomky celými čísly a jinými zlomky</li> </ul>		<p>F – fyzikální veličiny - hustota F – klid a pohyb těles</p>
	<p><b>Osová a středová souměrnost</b> Shodnost v rovině, shodnost některých útvarů Osově souměrné útvary, osová souměrnost, obrazy útvarů v osově souměrnosti Středově souměrné útvary, středová souměrnost, obrazy útvarů ve středově souměrnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí, zda jsou nebo nejsou dva rovinné útvary shodné</li> <li>- určí, zda jsou dva rovinné útvary osově souměrné</li> <li>- sestrojí obraz útvaru v osově souměrnosti</li> <li>- určí, zda jsou dva rovinné útvary středově souměrné</li> <li>- sestrojí obraz rovinného útvaru ve středově</li> </ul>	<p>5.2 – Základní podm. života</p>	<p>Vv – Rytmus a tvar</p>

		souměrnosti		
<b>II.</b>	<b>Procenta</b> Určování procentové části, určování základu, určování počtu procent, různé úlohy s procenty, úrok, promile	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy: procento, základ, procentová část, počet procent</li> <li>- umí použít algoritmus při výpočtech</li> <li>- umí řešit jednoduché příklady z praxe</li> <li>- aplikuje základy jednoduchého úrokování</li> <li>- používá kalkulátor</li> <li>- provede kontrolu reálnosti výsledku</li> </ul>	4.5 - daňová solidarita	
	<b>Trojúhelníky a čtyřúhelníky</b> Trojúhelník, shodnost trojúhelníků, střední příčky trojúhelníku, těžnice trojúhelníku, kružnice opsaná a vepsaná, výšky trojúhelníku, osově souměrné trojúhelníky, konstrukce trojúhelníku, čtyřúhelník, lichoběžník, rovnoběžník, obsahy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem shodnost</li> <li>- narýsuje trojúhelník dle příslušné věty</li> <li>- sestrojí kružnici opsanou i vepsanou</li> <li>- umí definovat výšku, střední příčku a těžnici v trojúhelníku</li> <li>- při řešení konstrukčních úloh provádí rozbor a popis konstrukce</li> <li>- v konstrukčních úlohách využívá vlastností těžnice, stř. příčky a výšky</li> <li>- využije znalostí o trojúhelnících v konstrukčních úlohách</li> <li>- rýsuje pečlivě a přesně</li> <li>- vysvětlí pojem lichoběžník, rovnoběžník</li> <li>- podle vzorce vypočte obsahy rovinných útvarů (trojúhelníků, rovnoběžníků, čtverců, lichoběžníků)</li> <li>- čte a používá symbolické značky</li> <li>- umí aplikovat Thaletovu větu</li> </ul>		
	<b>Hranoly</b> Hranol, kvádr, krychle, zobrazení hranolu, síť hranolu, povrch hranolu, objem hranolu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- odliší hranol od ostatních těles</li> <li>- dovede hranol načrtnout v axonometrii a jeho síť</li> <li>- umí s využitím vzorců vypočítat jeho povrch i objem</li> </ul>		
	<b>Výrazy (1)</b> Druhá mocnina, druhá odmocnina, třetí mocnina, třetí odmocnina, vyšší mocniny, velká a malá čísla, mocniny v geometrii, Pythagorova věta, číselné výrazy, výrazy s proměnnými, sčítání a odčítání	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí pomocí tabulek druhou a třetí mocninu a odmocninu</li> <li>- vysvětlí pojem proměnná a vyčíslí výraz s proměnnou pro její konkrétní hodnotu</li> <li>- spočítá hodnotu číselných výrazů</li> </ul>		F – Otáčivé účinky síly (rovnováha na páce a pevné kladce)

	mnohočlenů, násobení mnohočlenů, dělení mnohočlenů jednočleny, řešení jednoduchých lineárních rovnic	<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí použít Pythagorovu větu v úlohách</li> <li>- rozpozná mnohočlen</li> <li>- umí je sčítat odečítat, násobit a dělit mnohočlen jednočlenem</li> </ul>		
<b>III.</b>	<b>Rovnice a nerovnice</b> Rovnost a rovnice, ekvivalentní úpravy rovnic, slovní úlohy řešené pomocí rovnic, vyjádření neznámé ze vzorce, úlohy o pohybu, intervaly, nerovnice a jejich řešení	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjádří hodnotu neznámé z jednoduché lineární rovnice</li> <li>- převede složitější (lineární) rovnice na jednoduché pomocí rovnic vyřeší úlohy o pohybu a podobné jednoduché úlohy</li> <li>- řešení nerovnic zapíše ve tvaru číselného intervalu</li> <li>- své postupy dokáže ozřejmit slovně, stejně jako výsledky a řešení svých výpočtů</li> </ul>		
	<b>Kruhy a válce</b> Kružnice, kruh; kružnice a přímka, dvě kružnice, části kružnice a kruhu, Thaletova kružnice, délka kružnice, obsah kruhu, povrch válce, objem válce	<ul style="list-style-type: none"> <li>- řeší pomocí pravítka a kružítka jednoduché geometrické úlohy</li> <li>- sestrojí tečnu kružnice v bodě kružnice i z bodu mimo kružnici</li> <li>- správně pojmenuje vzájemné polohy dvou kružnic a kružnice a přímky</li> <li>- zná, pamatuje si a uplatní při výpočtu vzorce pro výpočet délky kružnice, obsahu kruhu, povrchu válce a objemu válce</li> <li>- některé jednoduché úlohy týkající se obsahů, povrchů a objemů řeší pomocí rovnic</li> </ul>		
	<b>Úměrnosti</b> Poměr, úměra, postupný poměr, závislost veličin, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, trojčlenka, měřítko, diagramy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vypočítá velikost (dvou nebo více) veličin, které jsou v daném poměru</li> <li>- sestrojí (načrtne) přibližné grafy matematických závislostí: přímá a nepřímá úměra, případně kvadratická, kubická, lineárně lomená funkce (vše bodově)</li> <li>- pomocí trojčlenky řeší praktické úlohy</li> <li>- vyjádří velikosti délek a ploch na mapách v zadaných měřítkách</li> <li>- dokáže slovně přesně popsat závislosti vyjádřené pomocí diagramů</li> </ul>	3.2	

	<b>Geometrické konstrukce</b> Množiny bodů daných vlastností, konstrukční úlohy, konstrukce trojúhelníku, konstrukce čtyřúhelníku, posunutí	- vyřeší zadané konstrukční úlohy, týkající se trojúhelníků a čtyřúhelníků - svá řešení dokáže schematicky matematicky zapsat, provést na papíru pomocí pravítek a kružítká a slovně přesně vyjádřit		Vv – Architektura – věc veřejná
	<b>Výrazy</b> Mocniny, mnohočleny, dělení mnohočlenů, umocňování mnohočlenů, rozklad na součiny, lomené výrazy, sčítání a odčítání lomených výrazů, násobení a dělení lomených výrazů	- provede početní operace s výrazy: násobení mnohočlenu mnohočlenem, dělení mnohočlenu jedno- i dvoučlenem, umocňování dvou- a tříčlenů na druhou (případně na třetí), rozklad reducibilních mnohočlenů na součin, sčítání, odčítání, násobení, dělení, krácení, roznásobení a zjednodušení lomených výrazů - zmíněné operace uplatní při řešení rovnic, slovních úloh i praktických problémů - vše slovně popíše – jak princip, tak provedení		
IV.	<b>Rovnice a jejich soustavy</b> Rovnice a jejich úpravy, rovnice s neznámou ve jmenovateli, kvadratické rovnice, slovní úlohy, úlohy o společné práci, úlohy o směsích, rovnice s více neznámými, slovní úlohy	- rozpozná jednotlivé druhy rovnic - vysvětlí pojem ekvivalentní úprava rovnice - řeší jednoduché lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku - řeší jednoduché kvadratické rovnice pomocí vzorce - vysvětlí pojem diskriminant a uvede možnosti počtu řešení kvadratické rovnice vzhledem k diskriminantu - formuluje reálný problém pomocí rovnice a řeší ho tak - řeší různými metodami soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými - formuluje reálné problémy pomocí proměnných a rovnic a řeší je - výsledek dokáže interpretovat		
	<b>Funkce</b> Funkce jako matematický pojem, přímá úměrnost, lineární funkce, absolutní hodnota, kvadratická funkce, nepřímá úměrnost, grafické řešení rovnic, slovní úlohy, diagramy, základy statistiky	- vysvětlí pojem funkce, def. obor, obor hodnot - vyjádří reálnou situaci pomocí funkčních vztahů, tabulek a grafů - načrtne grafy zmíněných funkcí - vysvětlí jednoduché vlastnosti funkcí - pracuje se statistickým souborem, jednotkou, znakem, četností	5.4 - populace a reálná data statistických souborů 4.5 - statistika národnostního složení ČR, daňová solidarita 2.3 - způsoby vyhodnocování průzkumů	Dataprojektor – Derive

		- čte a běžně používá symbolické zápisy týkající se funkcí	veřejného mínění, vypovídací schopnost statistických údajů. Manipulace s daty a demagogie.	
	<b>Podobnost a funkce úhlu</b> Podobnost útvarů, podobné trojúhelníky, užití podobnosti, sinus ostrého úhlu, tangens a kotangens ostrého úhlu, vztahy mezi funkcemi úhlů, řešení úloh o trojúhelníku	- vysvětlí pojem podobnost - rozpozná podobné útvary - rozhoduje o podobnosti trojúhelníku pomocí tří vět o podobnosti - využívá podobnost při řešení slovních úloh - čte a běžně používá symbolické zápisy týkající se podobnosti - definuje goniometrické funkce v pravouhlém trojúhelníku - využívá goniometrických funkcí při řešení pravouhlého trojúhelníku a při řešení jednoduchých slovních úloh		Pomůcky: Dataprojektor Derive Cabri  DT – práce s tabulkovým kalkulátorem
	<b>Jehlany a kužely</b> Přímky a roviny v prostoru, kolmost přímek a rovin, vzdálenosti a odchylky, jehlany, kužely, komolý kužely a jehlany, koule	- orientuje se v prostoru - rozhoduje o vzájemné poloze přímek a rovin - rozvíjí svou prostorovou představivost - charakterizuje a umí načrtnout kužel, jehlan, komolý kužel a jehlan - používá jejich náčrtky a sítě - vypočte jejich povrch a objem - při řešení úloh používá znalostí o trojúhelnících a goniometrických funkcích - pomocí vzorce vypočte povrch a objem koule		Vv – tvar, linie, bod, rytmus a plocha
V.	<b>Teorie množin, výroková logika</b> - množiny, operace s množinami (sjednocení, průnik, rozdíl, doplněk množiny v množině, podmnožina, rovnost množin, Vennovy diagramy, de Morganova pravidla) - výroky, negace, kvantifikátory, logické spojky (konjunkce, alternativa, implikace, ekvivalence) - výrokové formule, tautologie; obměna a obrácení implikace - výrokové formy - definice, věta, důkaz	- provádí správně operace s množinami, množiny využívá při řešení úloh - pracuje správně s výroky, užívá správně logické spojky a kvantifikátory - přesně formuluje své myšlenky a srozumitelně se vyjadřuje - rozumí logické stavbě matematické věty vhodnými metodami provádí důkazy matematických vět		Zsv - formální logika



	- přímý důkaz, nepřímý důkaz, důkaz sporem			
	<b>Teorie čísel</b> - číslo, proměnná, číselné obory $N, Z, Q, I, R$ - přirozená čísla, dělitelost ( $a$ dělí $b$ , největší společný dělitel, nejmenší společný násobek, čísla soudělná a nesoudělná, prvočísla a čísla složená) - celá čísla - racionální čísla - reálná čísla, intervaly, absolutní hodnota	- zná číselné obory $N, Z, Q, I, R$ a vztahy mezi nimi - užívá vlastnosti dělitelosti přirozených čísel operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty - odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor		
	<b>Algebraické výrazy, mocniny a odmocniny</b> - mnohočleny, lomené výrazy, výrazy s mocninami a odmocninami - mocniny s přirozeným, celým a racionálním exponentem; druhá a $n$ -tá odmocnina	- provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy - efektivně upravuje výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazů - rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic		
	<b>Rovnice a nerovnice</b> - lineární rovnice a nerovnice - kvadratická rovnice (diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty, rozklad kvadratického trojčlenu, doplnění na čtverec), kvadratická nerovnice - rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru - rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou - rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou - lineární a kvadratická rovnice s parametrem kartézský součin, binární relace a jejich grafy - soustavy lineárních rovnic a nerovnic	- řeší lineární a kvadratické rovnice, nerovnice a jejich soustavy, diskutuje řešitelnost nebo počet řešení - rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy, zdůvodní, kdy je zkouška nutnou součástí řešení - geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav - analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav	7.5 - Spolupráce a soutěž	F - rovnoměrně zrychlený pohyb

VI.	<p><b>Planimetrie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- klasifikace rovinných útvarů (bod, přímka, polopřímka, úsečka, polorovina; konvexní a nekonvexní útvar a úhel; trojúhelník, čtyřúhelník, <math>n</math>-úhelník, kružnice, kruh)</li> <li>- polohové vlastnosti rovinných útvarů (rovnoběžné a různoběžné přímky, průsečík, kolmost)</li> <li>- metrické vlastnosti rovinných útvarů (délka úsečky, velikost úhlu; vzdálenost bodů, bodu od přímky, dvou přímek; odchylka přímek)</li> <li>- dvojice úhlů (vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé, přilehlé)</li> <li>- trojúhelníky (vnitřní a vnější úhly; rovnostranný, rovnoramenný a pravouhlý trojúhelník; střední příčka, těžnice a výška trojúhelníku; shodnost a podobnost trojúhelníků, Euklidovy věty a Pythagorova věta)</li> <li>- čtyřúhelníky (rovnoběžník, kosodélník, kosočtverec; pravouhelník, obdélník, čtverec; lichoběžník; deltoid; tětíkový a tečnový čtyřúhelník)</li> <li>- kružnice, kruh (tečna, sečna a tětíva kružnice; oblouk kružnice; středový, obvodový a úsekový úhel; Thaletova věta)</li> <li>- obvody a obsahy rovinných útvarů</li> <li>- množiny bodů dané vlastnosti; Thaletova kružnice, zorný úhel úsečky; kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku</li> <li>- konstrukční úlohy řešené pomocí množin bodů daných vlastností</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- správně používá geometrické pojmy</li> <li>- zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině, na základě vlastností třídí útvary</li> <li>- využívá náčrt při řešení rovinného problému</li> <li>- řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy</li> <li>- užitím množin všech bodů dané vlastnosti, pomocí konstrukce délek úseček daných výrazem</li> <li>- řeší planimetrické problémy motivované praxí</li> </ul>		
	<p><b>Shodná a podobná zobrazení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zobrazení (pojem zobrazení, definiční obor a obor hodnot)</li> <li>- shodná zobrazení: identita, osová a středová souměrnost, posunutí, otočení, samodružné body</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy pomocí shodných zobrazení a stejnolehlosti</li> </ul>		

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- a samodružné směry</li> <li>- podobná zobrazení: stejnolehlost</li> <li>- konstrukční úlohy řešené pomocí shodných a podobných zobrazení</li> </ul>			
	<p><b>Funkce, obecné poznatky o funkcích</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce vlastnosti funkcí (monotónnost, ohraničenost, extrémy, periodičnost)</li> <li>- lineární funkce, konstantní funkce</li> <li>- kvadratická funkce</li> <li>- funkce absolutní hodnota</li> <li>- racionální lomená funkce (její rozklad na parciální zlomky), lineární lomená funkce, nepřímá úměrnost</li> <li>- mocninné funkce (s přirozeným, celým a racionálním exponentem); inverzní funkce; funkce druhá a <math>n</math>-tá odmocnina</li> <li>- exponenciální a logaritmické funkce; logaritmy, vlastnosti logaritmů</li> <li>- exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice a jejich soustavy</li> <li>- oblouková míra a orientovaný úhel</li> <li>- goniometrické funkce; vztahy mezi gon. funkcemi</li> <li>- goniometrické rovnice a nerovnice a jejich soustavy</li> <li>- trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku; vzorce pro obsah trojúhelníku (Heronův vzorec, ...), sinová a kosinová věta</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- načrtne grafy elementárních funkcí (v základním i posunutém tvaru) a určí jejich vlastnosti</li> <li>- formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí</li> <li>- modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí</li> <li>- řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích</li> <li>- využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů</li> <li>- aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi</li> </ul>	10.1 - Problematika vztahů organismů a prostředí	
<b>VII.</b>	<p><b>Vektorová algebra v E2</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- orientovaná úsečka, vázaný a volný vektor a operace s nimi (sčítání, odčítání a vnější násobení)</li> <li>- podprostory vektorového prostoru</li> <li>- lineární kombinace vektorů, lineární závislost a nezávislost</li> <li>- velikost vektoru</li> <li>- souřadnice vektoru a bodu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aktivně ovládá pojmy</li> <li>- ovládá operace s vektory a využívá těchto operací v úlohách</li> <li>- ovládá zavedení soustavy souřadnic na přímce a v rovině,</li> <li>- ovládá skalární součin vektorů a umí jej aplikovat v úlohách</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>F - vektorové veličiny rychlost, zrychlení</li> <li>F - zavedení mechanické práce a momentu síly jako skalární a vektorový součin dvou veličin</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- skalární součin vektorů,</li> <li>- odchylka dvou vektorů</li> </ul>			
	<b>Analytická geometrie lineárních útvarů v <math>E^2</math></b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- parametrické vyjádření přímky v <math>E^2</math>, obecná rovnice přímky, směrnice a úsekový tvar</li> <li>- metrické vztahy prostorových útvarů řešené analyticky (vzdálenost bodů, bodu od přímky v <math>E^2</math>, dvou rovnoběžných přímek odchylka dvou přímek, přímky od roviny, dvou rovin)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině a rozumí geometrickému významu koeficientů</li> <li>- rozlišuje analytické vyjádření útvaru od zadání funkce vzorcem</li> <li>- řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině</li> <li>- využívá metod analytické geometrie při řešení komplexních úloh a problémů</li> </ul>		
	<b>Kuželosečky</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- transformace soustavy souřadnic (posunutí, příp. otočení)</li> <li>- definice kuželosečky, asymptotický směr, střed</li> <li>- kružnice, elipsa, parabola a hyperbola: ohniskové definice kuželoseček, rovnice kuželoseček</li> <li>- vzájemná poloha přímky a kuželosečky</li> <li>- tečna kuželosečky a její rovnice</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření</li> <li>- z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce</li> <li>- řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky (diskusí znaménka diskriminantu kvadratické rovnice)</li> </ul>		F - astronomie, pohyby ve sluneční soustavě
	<b>Kombinatorika, pravděpodobnost, práce s daty</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kombinatorika</li> <li>- základní kombinatorická pravidla (pravidlo součtu a součinu), elementární kombinatorické úlohy, variace, permutace a kombinace bez opakování a s opakováním, faktoriál, kombinační číslo, binomická věta, Pascalův trojúhelník</li> <li>- pravděpodobnost</li> <li>- náhodný jev a jeho pravděpodobnost</li> <li>- pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů</li> <li>- práce s daty</li> <li>- analýza a zpracování dat v různých reprezentacích, statistický soubor a jeho</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet)</li> <li>- upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly</li> <li>- využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti</li> <li>- diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení, vytváří a vyhodnocuje závěry a předpovědi (hypotézy) na základě dat</li> <li>- volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku)</li> <li>- reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje</li> </ul>	11.4. - Mediální výchova okruh Účinky mediální produkce a vliv médií	F – zpracování fyzikálních protokolů, chyby měření

	charakteristiky	rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám		
VIII.	<b>Posloupnosti a řady</b> - definice a určení posloupností (vzorcem pro $n$ -tý člen a rekurentně) - vlastnosti posloupností - aritmetická a geometrická posloupnost - finanční matematika - limita posloupnosti, konvergentní a divergentní posloupnost - nekonečná řada, konvergentní a divergentní řada, kritéria konvergence - nekonečná geometrická řada a její součet	- vysvětlí rozdíl mezi posloupností a funkcí reálných čísel - formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných posloupností - řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o posloupnostech - interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice - vysvětlí pojem limita posloupnosti, zná základní věty o limitách posloupností a umí je využít při výpočtu limit posloupností - vysvětlí pojmy nekonečná řada a součet nekonečné řady; pomocí základních kritérií konvergence určí chování jednodušších řad; pro nekonečnou geometrickou řadu zná podmínku její konvergence a určí její součet		Zsv - Starověké aporie (Zénón)
	<b>Stereometrie</b> - volné rovnoběžné promítání - základní vztahy mezi body, přímkami a rovinami - vzájemná poloha základních geometrických útvarů - řešení polohových konstrukčních úloh - odchylka přímek, odchylka přímek a rovin - kolmost přímek a rovin - vzdálenost bodů, přímek, rovin, bodu od přímky, bodu od roviny atd. - mnohostěny - objem a povrch mnohostěňů a rotačních těles	- zobrazí jednoduchá tělesa ve volném rovnoběžném promítání - rozliší a pojmenuje vzájemnou polohu základních geometrických útvarů - řeší jednoduché konstrukční úlohy - vypočítá odchylky přímek a rovin, vzdálenosti bodů, vzdálenosti bodu od přímky, bodu od roviny, vzdálenosti dvou rovnoběžek, dvou rovnoběžných rovin atd. - vypočítá objem a povrch základních a složených těles – mnohostěňů a rotačních těles	7.5 – Spolupráce a soutěž	DG – ti žáci, kteří dříve měli předmět DG; zejména Mongeovo promítání

## 5.14 Název vyučovacího předmětu: Seminář z matematiky

### Charakteristika vyučovacího předmětu - časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	2	2

Předmět Seminář z matematiky vychází z obsahu vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace RVP G, žáci jej volí jako alternativu k Semináři z českého jazyka, přičemž žák, který si tento seminář zvolil v septimě, v něm pokračuje i v oktávě (pouze výjimečně a z pádného důvodu je možné navštěvovat seminář pouze v jednom z ročníků septima-oktáva). V semináři se realizuje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Povinně volitelný předmět Seminář z matematiky navazuje na matematiku, učivo v běžných hodinách matematiky dále rozvíjí, doplňuje a rozšiřuje. Jsou v něm také probírány obtížnější kapitoly. Předpokládá se, že tento předmět si vyberou ti žáci, kteří se budou matematikou ve svém dalším studiu a profesní dráze hlouběji zabývat.

Celkové zaměření vychází z toho, že si seminář zvolili žáci, kteří mají o matematiku zájem a projevují jisté nadání. Proto je možné k problematice přistupovat tvořivěji, více ponechávat na žácích hledání řešení a klást na ně poněkud vyšší nároky. Výuka probíhá především formou zadávání různě obtížných učebních a problémových úloh. Důraz je kladen na úlohy nikoli čistě abstraktní (tedy důkazy vět a podobně), ale spíše takové, které souvisí s reálnými situacemi (řešení technických problémů, některé geometrické úlohy atd.).

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, výuka probíhá v kmenové učebně a v počítačové pracovně.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- podporujeme v žácích schopnost učit se a motivujeme je k dalšímu sebevzdělávání
- podněcujeme v žácích zájem o matematické struktury a abstrakci, které jsou motivací pro další vzdělávání se

- učíme žáky práci a učení se s pomocí výpočetní techniky
- učíme žáky vnímat a pěstovat smysl pro pečlivost a přesnost práce
- učíme žáky vnímat estetický rozměr matematiky

### **Kompetence k řešení problémů**

- podporujeme ve žácích schopnost řešit problémy rozvojem logického a kritického uvažování
- napomáháme výukou matematiky rozvíjet ve žácích návyky a dovednosti, které jsou obecně potřeba k racionálnímu řešení problémů i v jiných oblastech nežli v přírodních vědách
- učíme používat detaily k vytváření všeobecných závěrů, k zobecňování a k vytváření krokových algoritmů, což napomáhá strážlivému pohledu na problém a neutápění se v podružných jednotlivostech

### **Kompetence komunikativní**

- podporujeme v žácích komunikativní dovednosti s druhými lidmi
- vedeme žáky k přesnému a logickému formulování názorů, což je základ k bezproblémové komunikaci
- dbáme na jazykovou a gramatickou správnost vyjadřování
- snažíme se o otevřenou komunikaci mezi žáky a učiteli a mezi žáky vzájemně, což je nezbytný základ pro profesní a osobní interpersonální komunikaci a předcházení pozdějších komunikativních bloků

### **Kompetence sociální a personální**

- předmět Seminář z matematiky dílčím způsobem napomáhá rozvíjet a kultivovat sociální a personální vztahy mezi lidmi
- při grafickém zpracování úloh přistupujeme ke žákům individuálně a přihlížíme ke specifickým poruchám učení
- při matematických soutěžích je rozvíjeno poznávání žáků jiných škol a nácvik zaujímání jiných sociálních pozic nežli těch stávajících
- dbáme na dodržování předem daných pravidel chování
- průběžně monitorujeme situaci ve třídě a snažíme se předcházet či případně řešit negativní interpersonální jevy
- přátelským, ale současně náročným vztahem ke žákům se snažíme motivovat žáky k odpovědnému a nezjednodušenému postoji k ostatním členům skupiny
- odmítáme projevy rasismu a náboženské intolerance

### Kompetence občanské

- usilujeme o výchovu svobodných a odpovědných občanů, kteří však plně respektují práva druhých
- vedeme žáky k logickému a racionálnímu uvažování tak, aby nebyli ohroženi demagogiemi nebo protihumánními ideologiemi
- učíme o využití i zneužití vědy v občanské společnosti

### Kompetence pracovní

- rozvíjíme pracovní dovednosti a návyky
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- snažíme se vychovávat žáky k základním psychohygienickým návykům k práci - pořádek ve třídě, připravené pomůcky, kvalitně zpracované zápisy, průběžné učení apod.
- vedeme žáky k důslednému plnění povinností a závazků – např. dodržování termínů odevzdání samostatných prací
- podporujeme práci s informačními technologiemi, které nabízí např. internet

### Ověřování výstupů

V hodinách Semináře z matematiky jsou žákovy znalosti ověřovány ústní i písemnou formou. Využíváme metod skupinové a individuální práce, výpočetní techniku, odborné pomůcky (kalkulátor, tabulky, software, tělesa a modely...).

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy	Poznámky
VII.	Kombinatorika, pravděpodobnost, práce s daty - kombinace s opakováním práce s daty - analýza a zpracování dat v různých reprezentacích, statistický soubor a jeho charakteristiky	- řeší složitější slovní úlohy a aplikuje kombinatorická pravidla - reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám	7.1, 7.2, 7.3, 7.5		



	<p>Vektorová algebra v <math>E^3</math></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vektorový a skalární součin</li> <li>- smíšený součin</li> <li>- podprostory vektorového prostoru</li> <li>- lineární kombinace vektorů, lineární závislost a nezávislost</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aktivně ovládá pojmy ovládá operace s vektory a využívá těchto operací v úlohách</li> <li>- aplikuje vektorový součin v úlohách</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.5	
	<p>Analytická geometrie lineárních útvarů v <math>E^3</math></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- parametrické vyjádření přímky v <math>E^3</math></li> <li>- rovnice roviny, parametrická a obecná</li> <li>- metrické vztahy prostorových útvarů řešené analyticky (vzdálenost bodů, bodu od přímky v <math>E^3</math> dvou rovnoběžných rovin, bodu od roviny odchylka dvou přímek, přímky od roviny, dvou rovin)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině a rozumí geometrickému významu koeficientů</li> <li>- rozlišuje analytické vyjádření útvaru od zadání funkce vzorcem</li> <li>- řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v <math>E^3</math></li> <li>- využívá metod analytické geometrie při řešení komplexních úloh a problémů</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3	
<b>VIII.</b>	<p>Komplexní čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zavedení komplexního čísla jako uspořádané dvojice reálných čísel</li> <li>- algebraický a goniometrický tvar komplexního čísla</li> <li>- komplexně sdružené číslo, absolutní hodnota a argument, Gaussova rovina</li> <li>- sčítání, odčítání, násobení a dělení komplexních čísel v algebraickém a goniometrickém tvaru, Moivreova věta</li> <li>- binomická rovnice, komplexní <math>n</math>-tá odmocnina</li> <li>- kvadratická rovnice s reálnými a komplexními koeficienty</li> <li>- algebraická rovnice, základní věta algebry</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí souvislost komplexních a reálných čísel</li> <li>- ovládá operace s komplexními čísly v algebraickém a goniometrickém tvaru, při řešení úloh umí využít rovnosti komplexních čísel</li> <li>- vysvětlí vzájemné přiřazení komplexních čísel a bodů Gaussovy roviny, geometrický význam absolutní hodnoty a argumentu komplexního čísla, umí graficky sčítat, odčítat, násobit a dělit komplexní čísla</li> <li>- řeší kvadratické, binomické a jednoduché algebraické rovnice v oboru komplexních čísel</li> </ul>	7.1, 7.3, 7.5	
	<p>Diferenciální počet</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- limita funkce, vlastní a nevlastní limita, limita v nevlastních bodech, věty o počítání limit</li> <li>- spojitost funkce</li> <li>- derivace funkce a její geometrický význam, věty</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem limita funkce, umí aplikovat věty o limitách na konkrétních příkladech</li> <li>- vysloví definici derivace funkce, nejdůležitější vzorce pro derivace elementárních funkcí, aplikuje geometrický význam 1. a 2. derivace</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.5	

	<ul style="list-style-type: none"> <li>o počítání derivací</li> <li>- derivace vyšších řádů, derivace složené funkce, derivace</li> <li>- neurčitě výrazy, L'Hospitalovo pravidlo</li> <li>- monotónnost funkce, lokální a globální extrém</li> <li>- konvexnost a konkávnost funkce, inflexní body</li> <li>- asymptota bez směrnice a se směrnicí</li> <li>- vyšetřování průběhu funkce</li> <li>- přibližné vyjádření funkce: diferenciál funkce a jeho geometrický význam</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje znalosti limit a derivací funkce při vyšetřování průběhu funkce</li> </ul>		
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Integrální počet</li> <li>- primitivní funkce, neurčitý integrál</li> <li>- integrace úpravou integrandu, metodou per partes a metodou substituční</li> <li>- integrace racionální lomené funkce</li> <li>- určitý integrál: vybudování, výpočet</li> <li>- aplikace určitého integrálu v geometrii: obsah plochy, objem tělesa, objem rotačního tělesa, délka rovinné čáry, plášť rotačního tělesa</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy primitivní funkce a neurčitý integrál, zná nejdůležitější vzorce pro integrování elementárních funkcí, umí integrovat jednoduché funkce, obecnou racionální lomenou funkci a goniometrické funkce</li> <li>- popíše, jak vybudovat určitý integrál, vypočítá určitý integrál jednodušších funkcí</li> <li>- aplikuje znalosti výpočtu určitého integrálu v geometrii</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.5	

## 5.15 Název vyučovacího předmětu: Deskriptivní geometrie

### Charakteristika vyučovacího předmětu - časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	2	2	0

Vyučovací předmět Deskriptivní geometrie je povinně volitelný (a jeho alternativou je latinský jazyk), vychází ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace RVP G. Jeho zařazení mezi vyučované předměty je dáno jednak tím, že je žádoucí, aby se s jeho obsahem seznámili ti žáci, kteří své vědomosti posléze uplatní na vysokých školách (například technického zaměření), ale také proto, aby se už v průběhu kvinty museli zamyslet nad tím, kterým směrem se bude ubírat jejich další vzdělávání.

V tomto předmětu uplatní žáci dříve nabyté poznatky z matematiky, ale také například fyziky (např. Keplerovy zákony) a jiných předmětů. Vyučují se zejména ty partie deskriptivní geometrie, se kterými se žáci pravděpodobně setkají v průběhu jejich dalšího vzdělávání, tedy především základy Mongeova promítání a poznatky o kuželosečkách. Cílem je ovšem rovněž rozvíjení prostorové představivosti a algebraického myšlení. Na některé záležitosti, se kterými se žáci již setkali, mohou pohlédnout v nových souvislostech: zatímco o kuželosečkách se v matematice učí se zřetelem k jejich algebraickému vyjádření, v deskriptivní geometrii je možné stejnými věcmi zabývat "pomocí pravítka a kružítka". To vede k hlubšímu osvojení látky.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách. Klade se důraz na to, aby pokud možno vše žáci pouze nevyslechli, ale sami řešili úlohy související s danými tématy.

### Výchovné a vzdělávací strategie

#### Kompetence k učení

- učíme žáky vnímat a pěstovat smysl pro pečlivost a přesnost práce

- učíme žáky vnímat estetický rozměr geometrie
- podporujeme v žácích schopnost učit se a motivujeme je k dalšímu sebevzdělávání

### **Kompetence k řešení problémů**

- podporujeme v žácích schopnost řešit problémy rozvojem logického a kritického uvažování
- napomáháme výukou deskriptivní geometrie rozvíjet v žácích návyky a dovednosti, které jsou obecně potřeba k racionálnímu řešení problémů i v jiných oblastech nežli v přírodních vědách
- učíme vytvářet všeobecné závěry z jednotlivých případů, zobecňovat a vytvářet krokové algoritmy

### **Kompetence komunikativní**

- podporujeme ve žácích komunikativní dovednosti s druhými lidmi
- vedeme žáky k přesnému a logickému formulování názorů, což je základ k bezproblémové komunikaci
- dbáme na jazykovou a gramatickou správnost vyjadřování
- snažíme se o otevřenou komunikaci mezi žáky a učiteli a mezi žáky vzájemně, což je nezbytný základ pro profesní a osobní interpersonální komunikaci a předcházení pozdějších komunikativních bloků

### **Kompetence sociální a personální**

- při grafickém zpracování úloh přistupujeme k žákům individuálně a klademe takové požadavky, aby je žáci vnímali jako dosažitelné, ale zároveň motivující
- průběžně sledujeme situaci ve třídě a snažíme se předcházet či případně řešit negativní interpersonální jevy
- snažíme se o přátelský, ale zároveň náročný přístup ke žákům

### **Kompetence občanské**

- usilujeme o výchovu svobodných a odpovědných občanů, kteří však plně respektují práva druhých
- vedeme žáky k logickému a racionálnímu způsobu uvažování
- učíme o využití i zneužití vědy v občanské společnosti

## Kompetence pracovní

- rozvíjíme pracovní dovednosti a návyky
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- snažíme se vychovávat žáky k základním psychohygienickým návykům k práci - pořádek ve třídě, připravené pomůcky, kvalitně zpracované zápisy, průběžné učení apod.
- vedeme žáky k důslednému plnění povinností a závazků – např. dodržování termínů odevzdání samostatných prací

## Ověřování výstupů

V hodinách deskriptivní geometrie jsou žákovy znalosti ověřovány především písemnou formou (takřka vždy je výstupem nějaký rys).

Často jsou zadávány samostatné domácí práce, které přispívají k celkovému hodnocení. Řada písemných prací je časově rozsáhlá – nezřídka trvají celou vyučovací hodinu, aby byl dostatek času pro vypracování rysů.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
VI.	<b>Úvod do deskriptivní geometrie</b> Předmět, cíl, historie, axiomy, druhy promítání, kótované promítání	- vyjmenuje druhy promítání - popíše stručně, jak se DG vyvíjela	7.1, 7.2, 7.3, 7.5	
	<b>Mongeovo promítání – základní konstrukce</b> Sdružení průmětů, průmět bodu Přímka, speciální polohy, skutečná velikost, bod na přímce Stopníky přímky, sklápění, odchylka Dvojice přímek rovnoběžných, různoběžných, mimoběžných Zobrazení roviny, možnosti zadání, stopy, zvláštní polohy Přímka v rovině, bod v rovině Hlavní a spádové přímky roviny Dvě roviny, jejich vzájemná poloha Přímka a rovina, incidence, průnik, přímka s rovinou rovnoběžná, na ni kolmá Průnik přímky a roviny, zadané různě Průnik trojúhelníků, rovinných obrazců	- zobrazí zadání bodu, skupiny bodů - zjistí skutečnou velikost úsečky - nalezne stopníky přímky - rozezná vzájemnou polohu dvou přímek v prostoru - zobrazí rovinu - nalezne průsečnici dvou rovin - popíše, co znamená "incidence" - rozezná, kdy je přímka v rovině, bod v rovině - rozezná, kdy je bod na přímce - sestrojí průnik přímky s trojúhelníkem - sestrojí průnik dvou trojúhelníků	7.1, 7.2, 7.3, 7.5	M - planimetrie
	<b>Mongeovo promítání – průměty těles</b> Průměty hranolu a jehlanu s podstavou v průmětně, zavedení pomocné průmětny Afinita, otáčení roviny, konstrukce rovinných útvarů Hranol a jehlan v obecné poloze	- sestrojí průmět tělesa ve speciální poloze - popíše, co znamená "afinita" - zobrazí jehlan a hranol v obecné poloze	7.1, 7.2, 7.3, 7.5	
	<b>Kuželosečky; elipsa</b> Elipsa, hyperbola, parabola – základní konstrukce, oskulační kružnice. Tečna v bodě elipsy, tečna z vnějšího bodu. Konstrukce elipsy z rozličných prvků	- narýsuje (pomocí oskulačních kružnic) tři kuželosečky - sestrojí tečnu v bodě elipsy - sestrojí tečnu elipsy rovnoběžnou se zadaným směrem - sestrojí elipsu ze zadaných prvků	7.1, 7.2, 7.3, 7.5	M - funkce
VII.	<b>Opakování: elipsa, průměty těles</b> Vlastnosti elipsy, tečny, konstrukce. Opakování, průmětů těles	- sestrojí elipsu a s tím související záležitosti - zobrazí jehlan a hranol	7.1, 7.2, 7.3, 7.5	

	<b>Kuželosečky</b> Definice a vlastnosti paraboly a hyperboly, tečna, oskulační kružnice, konstrukce kuželoseček ze zadaných prvků	- narýsuje hyperbolu, tečnu v zadaném bodě, tečnu rovnoběžnou se zadaným směrem - narýsuje hyperbolu ze zadaných prvků	7.1, 7.2, 7.3, 7.5	M - funkce, grafy
	<b>Opakování základů Mongeova promítání</b> Průmět hranolu a jehlanu v obecné poloze, zavedení třetí průmětny	- použije třetí průmětnu k zobrazení jehlanu nebo hranolu v obecné poloze	7.1, 7.2, 7.3, 7.5	
	<b>Zobrazení hranatých těles a konstrukce na nich</b> Řez a síť hranolu ve speciální poloze Řez a síť jehlanu ve speciální poloze, kolineace Průnik hranolu a přímky Průnik jehlanu a přímky (Průnik dvou hranolů)	- zobrazí řez a síť hranolu a jehlanu v speciální poloze - nalezne průnik přímky a jehlanu nebo hranolu	7.1, 7.2, 7.3, 7.5	
	<b>Oblá tělesa v Mongeově promítání</b> Průmět kružnice, trajektorie bodu při otáčení kolem přímky Válec a kužel v obecné poloze Válec ve speciální poloze: řez a síť Kužel ve speciální poloze: eliptický řez a síť, otáčení úsečky kolem osy Koule – průmět a řez Průnik oblých těles – některé případy	- sestrojí válec a kužel v obecné poloze - sestrojí řez a síť válce a kuželu ve speciální poloze - sestrojí řez koulí	7.1, 7.2, 7.3, 7.5 8.4	
	<b>Korespondence mezi konstrukcemi a výpočty</b> Rovnice roviny v úsekovém tvaru, rovina zadaná třemi body Průnik tří rovin v Mongeově promítání a algebraicky Přímka, vzájemná poloha dvou přímek v prostoru Průnik přímky s rovinou Obecnější případy	- vypočte obecnou rovnici roviny, která je zadaná třemi body, a zároveň tento případ narýsuje - vypočte souřadnice bodu jakožto průsečíku tří rovin a zároveň polohu tohoto bodu zjistí graficky - graficky i početně zjistí průnik přímky s rovinou	7.1, 7.2, 7.3, 7.5	M - analytická geometrie

## 5.16 Název vyučovacího předmětu: Seminář z deskriptivní geometrie

### Charakteristika vyučovacího předmětu - časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	2	2

Vyučovací předmět Seminář z deskriptivní geometrie vychází ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace RVP G, je určen těm žákům, kteří předpokládají, že budou studovat vysokou školu technického nebo podobného zaměření.

Seminář z deskriptivní geometrie se vyučuje v septimě a oktávě. Se zřetelem k tomu, že v každém ročníku našeho gymnázia je jediná třída, probíhá vyučování pro septimu a oktávu společně. V jednom roce se probírá pravoúhlá axonometrie, v jiném lineární perspektiva. Zatímco někteří se s axonometrií setkají v septimě a se středovým promítáním a perspektivou v oktávě, jejich o rok mladší kolegové se učí nejprve perspektivu a pak teprve axonometrii. Je proto nutné koncipovat rozvržení učiva tak, aby se obsahy jednotlivých kurzů pokud možno nepřekrývaly a nebylo tedy nutné opakovat každý rok totéž.

Převážná část hodin probíhá tak, že žáci rýsují do svých sešitů to, co se probírá. Někdy (zejména pro větší názornost) je možné použít modelů, moderních učebních pomůcek a prostředků.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách. Klade se důraz na to, aby pokud možno vše žáci pouze nevyšlechli, ale sami řešili úlohy související s danými tématy.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- učíme žáky vnímat a pěstovat smysl pro pečlivost a přesnost práce
- učíme žáky vnímat estetický rozměr geometrie
- podporujeme ve žácích schopnost učit se a motivujeme je k dalšímu sebevzdělávání



- poukážeme na analogie, které se vyskytují při promítání různými promítacími metodami

### **Kompetence k řešení problémů**

- podporujeme ve žácích schopnost řešit problémy rozvojem logického a kritického uvažování
- napomáháme výukou deskriptivní geometrie rozvíjet ve žácích návyky a dovednosti, které jsou obecně potřeba k racionálnímu řešení problémů i v jiných oblastech nežli v přírodních vědách
- učíme vytvářet všeobecné závěry z jednotlivých případů, zobecňovat a vytvářet krokové algoritmy

### **Kompetence komunikativní**

- podporujeme ve žácích komunikativní dovednosti s druhými lidmi
- vedeme žáky k přesnému a logickému formulování názorů, což je základ k bezproblémové komunikaci
- dbáme na jazykovou a gramatickou správnost vyjadřování
- snažíme se o otevřenou komunikaci mezi žáky a učiteli a mezi žáky vzájemně, což je nezbytný základ pro profesní a osobní interpersonální komunikaci a předcházení pozdějších komunikativních bloků

### **Kompetence sociální a personální**

- při grafickém zpracování úloh přistupujeme k žákům individuálně a klademe takové požadavky, aby je žáci vnímali jako dosažitelné, ale zároveň motivující
- průběžně sledujeme situaci ve třídě a snažíme se předcházet či případně řešit negativní interpersonální jevy
- snažíme se o přátelský, ale zároveň náročný přístup ke žákům

### **Kompetence občanské**

- usilujeme o výchovu svobodných a odpovědných občanů, kteří však plně respektují práva druhých
- vedeme žáky k logickému a racionálnímu způsobu uvažování
- učíme o využití i zneužití vědy v občanské společnosti

## Kompetence pracovní

- rozvíjíme pracovní dovednosti a návyky
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- snažíme se vychovávat žáky k základním psychohygienickým návykům k práci - pořádek ve třídě, připravené pomůcky, kvalitně zpracované zápisy, průběžné učení apod.
- vedeme žáky k důslednému plnění povinností a závazků – např. dodržování termínů odevzdání samostatných prací

## Ověřování výstupů

V hodinách deskriptivní geometrie jsou žákovy znalosti ověřovány především písemnou formou (takřka vždy je výstupem nějaký rys). Často jsou zadávány samostatné domácí práce, které přispívají k celkovému hodnocení. Řada písemných prací je časově rozsáhlá - nezřídkou trvají celou vyučovací hodinu, aby byl dostatek času pro vypracování rysu.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
VII.	<b>Pravoúhlá axonometrie</b> Úvod, druhy promítání Axonometrie – podstata promítací metody, průmět bodu Průmět přímky, vzájemná poloha dvou přímek, stopníky Průmět roviny, různé zadání roviny, stopy roviny Průnik dvou rovin, průsečík přímky s rovinou Axonometrický stopník přímky, axonometrická stopa roviny, průnik dvou trojúhelníků Kružnice v pomocných promítacích rovinách Rovinný obrazec v pomocných promítacích rovinách Hranol a jehlan s podstavami v pomocných	- zobrazí bod podle zadaných souřadnic - zobrazí přímku určenou dvěma body - zobrazí rovinu, určenou různě - rozezná vzájemnou polohu dvou přímek v prostoru, přímky a roviny v prostoru a vzájemnou polohu dvou rovin v prostoru - nalezne průsečík přímky s rovinou - sestrojí průnik dvou trojúhelníků - sestrojí průmět kružnice v pomocné půdorysně, nárysne, bokorysně - sestrojí průmět rovinného obrazce v souřadných rovinách - sestrojí hranol a jehlan s podstavami v pomocných	7.1, 7.2, 7.3, 7.5	M - planimetrie Dg - Mongeovo promítání

	<p>průmětnách Průnik hranolu a roviny (řez hranolu) Řez jehlanu Koule Průnik dvou hranolů Paralelní osvětlení Centrální osvětlení Metrické úlohy Řez válcem, kuželem, koulí Průniky těles Pravidelné mnohostěny</p>	<p>průmětnách a dokáže na nich sestrojít řez, je-li zadána rovina řezu - sestrojí řez tělesem, je-li rovina řezu zadána třemi body - sestrojí průmět koule s význačnými kružnicemi - sestrojí průnik dvou hranolů - nalezne hranice stínu vlastního i vržené na tělesech, která umí sestrojít (ne ovšem na všech) - řeší složitější (polohové i metrické) úlohy, které jsou uvedeny ve sloupci "učivo"</p>		
VIII.	<p><b>Středové promítání</b> Podstata středového promítání Průmět bodu, určeného souřadnicemi Průmět krychle ve středovém promítání Souvislost s Mongeovým promítáním Vlastnosti promítání obecně, porovnání rovnoběžných a středových projekcí Nevlastní prvky prostoru Kolineace Kolineace zadaná osou, středem a úběžnicí Průmět přímky Různé polohy přímky, velikost úsečky Průmět a znázornění roviny Různé polohy roviny Polohové úlohy středového promítání Určení roviny úseky na osách Spádové přímky rovin, určení bodu v rovině Otáčení roviny, rovinný obrazec v obecné poloze Kolmice k rovině Průmět tělesa ve středovém promítání</p>	<p>- řeší úlohy středového promítání, které jsou zmíněny v předchozím sloupci (učivo). Některé položky je nutno ovládat bez použití čehokoli dalšího (ani vlastních poznámek) - průmět bodu, kolineace, určení roviny úseky na osách. Složitější úlohy je možno řešit s využitím vlastních poznámek, vše vzhledem k stupni obtížnosti problematiky a stupni abstrakce</p>	7.1, 7.2, 7.3, 7.5	<p>M - planimetrie M - stereometrie Dg - Mongeovo promítání</p>
	<p><b>Lineární perspektiva</b> Podstata metody, příklady Základní pojmy Perspektivní půdorys Konstrukce při nedostupném úběžníku Nanášení výšek</p>	<p>- sestrojí půdorys libovolně složitěho objektu při nedostupném úběžníku využívá patričních konstrukcí - zobrazí jednoduchá geometrická tělesa s podstavou v základní rovině (nanášení výšek) - sestrojí ty konkrétní geometrické objekty, které se</p>	7.1, 7.2, 7.3, 7.5	Dg - Mongeovo promítání

	<p>Obecnější konstrukce Zobrazení různých konkrétních útvarů v speciální poloze i v obecnějších polohách, zobrazení kružnic, válců, kuželů; zobrazení mostů, budov, schodišť, chodeb, jednoduchých přístrojů a objektů vůbec</p>	<p>probírají - válec, kužel, mosty (vždy je znám půdorys a nárys, například v Mongeově promítání) (o výrazné zobecnění vykládaných konkrétních poznatků se horlivě neusiluje - je zcela uspokojivé, když žák řeší přesně ty případy, které jsou probírány)</p>		
--	--	--	--	--

## 5.17 Název vyučovacího předmětu: Informatika a výpočetní technika

### Charakteristika vyučovacího předmětu - časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	2	0	0	2	0	1	2	0

Předmět Informatika a výpočetní technika realizuje obsah vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie RVP ZV a část vzdělávacího obsahu oboru Člověk a svět práce RVP ZV – okruhu Využití digitálních technologií. V rámci předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Žáci se zdokonalí v ovládnutí operačního systému počítače, naučí se systematicky používat základní kancelářské a komunikační programy. Při vyhledávání informací v prostředí internetu budou schopni ověřovat a vyhodnocovat informace z různých informačních zdrojů. Žáci se naučí základy práce s bitmapovými a vektorovými editory. Při tvorbě dokumentů se budou řídit základními typografickými a estetickými pravidly. Naučí se základům publikování na www a zpracování videa. V posledním roce výuky budou pracovat na relativně dlouhodobých úkolech, při jejichž řešení využijí téměř veškeré dříve probírané učivo. Žák je veden k tomu, aby zejména sbíral a třídil informace ze zdrojů dostupných prostřednictvím internetu, aplikoval získané znalosti a dovednosti ve všech ostatních vzdělávacích předmětech, zejména při zpracování dokumentů.

Třída se ve všech hodinách dělí na dvě skupiny. Pro výuku je k dispozici odborná učebna plně vybavena výpočetní i didaktickou technikou. V septimě se třída dělí na skupinu Programování a na skupinu Informatika a základy administrativy.

### Výchovné a vzdělávací strategie

#### Kompetence k učení

- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení

### **Kompetence k řešení problémů**

- na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů.
- učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů

### **Kompetence komunikativní**

- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně i graficky) postup a výsledky svých pozorování a experimentů
- ve výuce podporujeme používání výpočetní techniky
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k tomu, aby rozuměli matematickému a grafickému vyjádření informací různého typu a uměli tímto způsobem informace vyjadřovat a hodnotit je
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem

### **Kompetence sociální a personální**

- vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- učíme kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ost. členů týmu
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- upevňujeme ve žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli)

## Kompetence občanské

- vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití výpočetní techniky
- vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci
- učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel v učebně informatiky
- neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření

## Ověřování výstupů

V hodinách rozvíjíme schopnosti samostatně pracovat s probíranými programy a využívat všechny možnosti internetu.

žáci jsou hodnoceni především formou závěrečných praktických samostatných testů (test ukončuje práci s určitým programem) a pomocí drobných úkolů, které samostatně vypracovávají v průběhu vyučovacích hodin.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
I.	Základy práce s počítačem a digitální technikou hardware software základy práce s operačním systémem hygiena při práci s počítačem	- ovládá operační systém a systematicky pracuje s aplikacemi	1.1.1	Aj – odborná terminologie, výslovnost
	Práce s internetem vyhledávání a ověřování informací problematika autorských práv vývojové trendy v komunikačních	- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	1.1.1, 1.1.5, 1.3.1, 1.3.2, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 3.1,3.2, 6.1, 6.2	Aj – informace a komunikace v cizích jazycích a do různých předmětů

	technologiích			
	Zpracování textu základy práce s textovým editorem pokročilejší činnosti s textovým editorem základní typografické poučky	- ovládá práci s textovým editorem - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	1.1.1, 1.1.5, 6.6	Vazba na jakýkoliv předmět, nejlépe na rozsáhlejší projektovou výchovu
	Základy práce s tabulkovým kalkulátorem tvorba tabulek jednoduché vzorce a funkce porovnávání dat grafy	- ovládá práci s tabulkovým kalkulátorem - zpracuje a prezentuje informace ve formě tabulek a grafů - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	1.1.1, 1.1.5, 1.3.1, 6.6	M – matematické funkce F - grafy
	Tvorba prezentací základní práce s programem tvorba prezentace na zvolené téma předvedení prezentace s komentářem	- ovládá práci s programem na tvorbu prezentací - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	1.1.1, 1.1.5, 1.3.1, 6.6	Vazba na jakýkoliv předmět, nejlépe na rozsáhlejší projektovou výchovu
<b>IV.</b>	Základy práce s počítačem a digitální technikou počítač a periferní zařízení uživatelská digitální technika fotoaparát a kamera	- ovládá operační systém a pracuje s aplikacemi - instaluje a odinstalovává aplikace - ovládá základní funkce digitální techniky, diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky - propojuje vzájemně digitální zařízení, instaluje a odinstalovává potřebný software - dodržuje základní bezpečnostní, hygienická pravidla a předpisy při práci s digitální technikou	1.1.1, 1.1.5, 1.3.1	Člověk a svět práce okruh Využití digitálních technologií - integrováno
	Práce s internetem a mobilními technologiemi vyhledávání a ověřování informací problematika autorských práv vývojové trendy informačních technologiích mobilní služby, tarify bezdrátové technologie	- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji - ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost - pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi	1.1.1, 1.1.5, 1.3.1, 1.3.2, 6.1, 6.2	Člověk a svět práce okruh Využití digitálních technologií - integrováno



	Počítačová grafika, práce s fotografií a videem základní pojmy počítačové grafiky práce s bitmapovým grafickým editorem práce s vektorovým grafickým editorem příprava grafiky pro web základní úpravy fotografií základní úpravy videa	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zpracuje a prezentuje informace v grafické formě s využitím bitmapových i vektorových grafických editorů</li> <li>- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</li> <li>- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</li> <li>- provádí jednoduché úpravy digitálních fotografií, jejich archivaci a tisk</li> <li>- provádí jednoduché úpravy video nahrávek, jejich archivaci</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.3.1	Člověk a svět práce okruh Využití digitálních technologií - integrováno
	Publikování na www počítačové sítě – základní znalosti služby internetu základy jazyka HTML fotografie, klipy, audio na webu – základy zpracování	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá programy pro tvorbu stránek</li> <li>- zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě na webových stránkách</li> <li>- použije při prezentaci na www fotografie, video nebo zvukovou nahrávku</li> <li>- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</li> <li>- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.3.1, 1.3.2, 6.6, 6.7	Člověk a svět práce okruh Využití digitálních technologií - integrováno
<b>VI.</b>	Základy informatiky a teorie informace	<ul style="list-style-type: none"> <li>- definovat jednotky informace</li> <li>- vysvětlit princip komprese dat</li> <li>- rozlišit analogová a digitální zařízení</li> </ul>		
	Programové vybavení počítačů operační systémy správa souborů	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívat OS k efektivní organizaci práce</li> <li>- používat schránku OS</li> <li>- komprimovat a dekomprimovat data</li> </ul>		
	Člověk, společnost a počítačové technologie bezpečný počítač ochrana dat ergonomie a hygiena práce s VT ICT pro osoby s handicapem ICT a životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> <li>- chránit svá data před poškozením</li> <li>- uplatňovat hygienické zásady při práci s ICT</li> <li>- charakterizovat možnosti ICT pro osoby - s handicapem</li> <li>- posoudit energetickou náročnost a způsob nakládání s elektronickým odpadem</li> </ul>		

	Prezentace	- vytvořit počítačovou prezentaci na dané téma při dodržení obecných zásad tvorby prezentace		
	Matematický software	- vhodně použít matematického softwaru k řešení úloh		
	Algoritmizace	- algoritmovat jednoduchou úlohu		

### Tabulka pro skupinu Informatika a základy administrativy

VII.	Digitální technologie informatika hardware software informační sítě digitální svět údržba a ochrana dat ergonomie, hygiena a bezpečnost práce s ITC	- ovládá a propojuje dostupné prostředky ICT - využívá teoretické i praktické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru k řešení úloh - organizuje účelně data a chrání je proti poškození a zneužití		
	Práce s internetem internet informace sdílení odborných informací informační etika, legislativa	- využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci - využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů a encyklopedií - využívá informační a komunikační služby s souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky	7.2, 7.3, 7.5	
	Zpracování textu pokročilejší činnosti s textovým editorem zásady grafické a typografické úpravy dokumentu	- ovládá práci s textovým editorem uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	7.3,	

	Práce s tabulkovým kalkulátorem vzorce a funkce porovnávání dat grafy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá práci s tabulkovým kalkulátorem; zpracuje a prezentuje informace ve formě tabulek a grafů</li> <li>- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla</li> <li>- využívá program pro řešení praktických úloh</li> </ul>		M – matematické funkce a grafy
	Tvorba prezentací práce s programem tvorba prezentace na zvolené téma předvedení prezentace s komentářem	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá práci s programem na tvorbu prezentací</li> <li>- zpracuje a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií</li> <li>- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</li> <li>- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</li> </ul>	7.3	Vazba na jakýkoliv předmět, nejlépe na rozsáhlejší projektovou výchovu
	Databáze tabulky formuláře relace, dotazy, sestavy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pracuje s jednoduchou databází</li> <li>- navrhne tabulku a formulář</li> <li>- vytvoří dotaz a sestavu</li> </ul>		
	Publikování na www služby internetu základy jazyka HTML fotografie, klipy, audio na webu formy dokumentu a jejich struktura; estetické zásady publikování	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá programy pro tvorbu stránek</li> <li>- zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě na webových stránkách</li> <li>- použije při prezentaci na www fotografie, video nebo zvukovou nahrávku</li> <li>- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</li> <li>- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</li> </ul>	7.3, 7.2, 7.5	
	Algoritmizace úloh algoritmus zápis algoritmu úvod do programování	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů</li> </ul>	7.2, 7.5	

### Tabulka pro skupinu Programování

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
VII.	Práce s počítačem Bezpečnost a hygiena práce Informatika Hardware, software Údržba a ochrana dat	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá počítače v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky</li> <li>- využívá poznatky o funkcích hardwaru a softwaru k řešení úloh</li> <li>- organizuje účelně data a chrání je proti poškození a zneužití</li> </ul>		
	Informační zdroje Informační sítě Internet Digitální svět	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe</li> <li>- využívá služby informačních sítí</li> <li>- ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT</li> </ul>		
	Algoritmizace Postup při tvorbě programu Vývojové diagramy Algoritmy bez cyklů a s cykly Třídící algoritmy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- chápe pojem algoritmu v běžném životě a při tvorbě programu</li> <li>- dovede samostatně algoritmizovat jednoduché úlohy a algoritmus popsat pomocí vývojového diagramu</li> </ul>		M-prvočíslo, největší společný dělitel, kvadratická rovnice, aritmetický průměr
	Visual Basic Tvorba uživatelského rozhraní Jednoduché datové typy Událostní procedury Podmíněný příkaz Příkazy cyklu Obecné procedury a funkce Datový typ pole Textové řetězce	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dokáže navrhnout a vytvořit vhodné uživatelské rozhraní aplikace</li> <li>- dokáže algoritmus přepsat do syntaxe VB a odladit program</li> <li>- chápe pojem podprogramu</li> <li>- dokáže pracovat se vstupními daty uloženými v externích souborech</li> </ul>		M-kombinační číslo, faktoriál

	Samostatná práce Tvorba dokumentace programu Prezentace programu	- ve skupinách odladí zadanou úlohu, sestaví programovou dokumentaci a danou úlohu prezentuje před spolužáky		
--	--	--	--	--

## 5.18 Název vyučovacího předmětu: Aplikovaná informatika (přírodní vědy)

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	1	0	0

Předmět Aplikovaná informatika zařazujeme do výuky v souvislosti s pronikáním poznatků informačních a počítačových věd do různých oblastí lidské činnosti a se specifickým využitím ICT v různých oborech. Učivo vychází ze vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie RVP pro gymnázia. Naší snahou je realizovat interaktivní výukové postupy, modelování přírodních a technických procesů, a tak posílit motivaci a zájem o studium přírodních věd. Hlavním cílem je naučit žáky aplikovat znalosti a dovednosti z přírodních věd v profesním životě, zajistit informovanost o moderních metodách využití ICT, především ke zvýšení efektivnosti a dokonalejší organizaci práce a k týmové spolupráci na různých úrovních. Dále usnadnit a zpřístupnit zdroje informací o ICT v přírodních vědách - internet, modelování, simulace, měřicí systémy a zpracování dat a rozvíjet dovednosti při řešení problémů, umění diskuse a umění správné argumentace.

Výběr učiva je zaměřen na praktické aplikace a využití MS Word, MS Excel, MS Power Point, grafické softwary (ChemSketch), využití internetu, strategie vyhledávání informačních zdrojů, tvorbu vlastních databází, tvorbu vlastních počítačových prezentací a jejich veřejnou prezentaci před spolužáky, práci s výukovými programy, e-learning, flexibilní učebnice, připojení k virtuálním laboratorům a exkurzím, modelování a simulaci v přírodních vědách, především s využitím programu ChemSketch, počítačem podporovaný experiment, praktické práce se školním měřicím systémem ISES a zpracování experimentálních dat z praktických měření. Vzdělávací obsah slouží přirozeně i k rozvíjení klíčových kompetencí, tedy k procesu, ve kterém se vedle poznatků klade důraz na získávání praktických dovedností a vytváření příležitostí pro zvnitřnění hodnot a preferencí odpovídajících modernímu člověku 21. století.

Metody a formy výuky jsou voleny tak, aby odpovídaly cílům daného tematického celku a zároveň poskytovaly žákům dostatečný prostor pro vlastní práci. Výuka probíhá v počítačové učebně, každý žák pracuje s vlastním počítačem a třída se dělí na polovinu. V případě práce se školním měřicím systémem výuka probíhá v laboratoři. Kromě tradiční frontální výuky je volena i výuka skupinová, aby si žáci měli možnost osvojit práci v týmu. Důraz je kladen na problémové a dialogické metody s možností veřejné prezentace a obhajoby výsledků práce.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení
- učíme žáky kriticky přistupovat ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávat a využívat při studiu a praxi

### Kompetence k řešení problémů

- na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů.
- učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů

### Kompetence komunikativní

- učíme žáky efektivně využívat moderní informační technologie
- učíme žáky prezentovat vhodným způsobem svou práci před známým publikem
- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně i graficky)
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k tomu, aby rozuměli matematickému a grafickému vyjádření informací různého typu a uměli tímto způsobem informace vyjadřovat a hodnotit je
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícími a mezi žáky navzájem

### **Kompetence sociální a personální**

- vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role

### **Kompetence občanské**

- vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití výpočetní techniky
- vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí
- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel v učebně informatiky a labortoři

### **Kompetence pracovní**

- rozvíjíme pracovní dovednosti a návyky
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- snažíme se vychovávat žáky k základním psychohygienickým návykům k práci
- vedeme žáky k důslednému plnění povinností a závazků – např. dodržování termínů odevzdání samostatných prací
- podporujeme práci s informačními technologiemi, které nabízí např. internet
- učíme žáky systému a správným pracovním návykům při laboratorních měřeních

### **Kompetence k podnikavosti**

- motivujeme žáky k získávání a kritickému hodnocení informací o vzdělávacích a pracovních příležitostech
- učíme žáky využívat dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit
- vedeme žáky k průběžnému a kritickému hodnocení dosažených výsledků
- trváme na dokončování zahájených aktivit žáků



## Ověřování výstupů

Žáci jsou hodnoceni v souladu s klasifikačním řádem školy, který je součástí školního řádu. Jejich hodnocení bude podporovat aktivní přístup k učivu a bude je motivovat k aplikaci získaných vědomostí. V hodnocení je kromě samotného prokázání vědomostí sledována ještě aplikace znalostí, samostatnost při práci, schopnost práce v týmu, tvořivý přístup k úkolům, komunikační dovednosti, řešení problémů; přičemž v těchto oblastech jde především o hodnocení v rámci individuálních možností žáka.

Výsledky učení se kontrolují průběžně a ověřují se znalosti jednotlivých prostředků. Dosahované výsledky se konzultují čtvrtletně na klasifikačních poradách učitelů. V rámci hodnocení žáků budeme zčásti využívat klasické ústní zkoušení a zkoušení formou didaktických testů. Kromě toho vytvoříme dostatek prostoru pro nácvik sebehodnocení a pro kultivované hodnocení navzájem. Při všech typech hodnocení budeme cíleně využívat kritéria na jejichž sestavování budeme spolupracovat se žáky. Při hodnocení vytvoříme takové pedagogické prostředí, kde budou převládat prvky pozitivní motivace pro další učení.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
VI.	Kancelářský software Aplikační software pro práci s informacemi Textový editor MS Word Tabulkový procesor MS Excel MS Power Point Grafický software ChemSketch Údržba a ochrana dat Hygiena a bezpečnost práce Modelování a simulace	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá teoretické a praktické poznatky funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru k tvůrčímu a efektivnímu řešení úloh</li> <li>- organizuje účelně data a chrání je proti poškození a zneužití</li> <li>- orientuje se v možnosti uplatnění ICT v přírodních vědách</li> <li>- zapisuje vzorce a rovnice pomocí editoru rovnic</li> <li>- ovládá tvorbu indexů několika způsoby</li> <li>- sestaví a vyhodnotí jednoduchý test</li> <li>- zpracovává a vyhodnocuje data z měření</li> <li>- tvoří prezentace s přírodovědným obsahem</li> <li>- ovládá zásady správného provedení prezentace, výběr barvy, pozadí, kompozice</li> <li>- správně používá efekty a dodržuje zásady při jejich předvádění</li> </ul>	7.3 7.6 Dílčí projekty v chemii	Ch – názvosloví, vzorce sloučenin

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá program Malování</li> <li>- pracuje s programem ChemSketch , tvoří vzorce, kreslí jednoduché struktury, provádí generaci názvu sloučenin, kreslí schémata aparatur, používá předdefinované vzorce, používá šablony, měří délku vazby a vazebné úhly</li> </ul>		
	<p>Internet a jeho využití v přírodních vědách</p> <p>Internet</p> <p>Informace, informační etika, legislativa</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá dostupné služby informačních sítí</li> <li>- k vyhledávání informací, k vlastnímu vzdělávání a k týmové spolupráci</li> <li>- využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů</li> <li>- pracuje s www prohlížečem</li> <li>- ovládá strategii vyhledávání informačních zdrojů</li> <li>- používá různé vyhledávače</li> <li>- využívá internet při výuce</li> <li>- ovládá připojení k virtuálním laboratorím</li> <li>- vyhledává praktické ukázky přírodovědných simulací na internetu</li> <li>- využívá informační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky</li> <li>- posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací</li> </ul>	7.6 Projekt: Být připraven – znamená přežít Ochrana člověka za mimořádných situací	Ch, Bi, Z – zdroje informací
	<p>Výukové programy s přírodovědnou tematikou</p> <p>Sdílení odborných informací – diskusní skupiny, elektronické konference, e-learning</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pracuje s komerčními výukovými programy</li> <li>- e- learning,</li> <li>- pracuje s flexibilní učebnicí</li> <li>- seznámí se s chemickými experimenty na CD a DVD</li> </ul>	7.4	F, Z, Bi, Ch – výukové programy
	Počítačem podporované experimenty	<ul style="list-style-type: none"> <li>- získává informace o počítačových měřicích systémech</li> <li>- pracuje se školním měřicím systémem</li> <li>- zpracovává a vyhodnocuje data z praktických měření</li> </ul>	7.3	Ch, F – měření a zpracování dat
	Počítačové hry s přírodovědným obsahem	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vhodně volenou hrou posiluje zájem o studium přírodních věd</li> </ul>	10.2 10.3 Ekostopa, Zootrial	

	Digitální technika v přírodních vědách Publikování	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu</li> <li>- tvoří vlastní databáze pomocí digitálních technik (digitální fotografie, video, speciální využití skenování).</li> <li>- využívá dataprojektor (prezentace prací, biologických objektů, experimentů a technik)</li> </ul>	11.1	Bi- digitální herbáře
--	---	--	------	-----------------------

## 5.19 Název předmětu: Digitální technologie

### Charakteristika předmětu - časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	2	0	0	0	0	0

Předmět Digitální technologie realizuje část obsahu vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie RVP ZV a část vzdělávacího obsahu oboru Člověk a svět práce RVP ZV – okruhu Využití digitálních technologií. V rámci předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Žáci se zdokonalí v ovládnutí operačního systému počítače, naučí se systematicky používat základní kancelářské programy. Při tvorbě dokumentů se budou řídit základními typografickými a estetickými pravidly. Žák je veden k tomu, aby aplikoval získané znalosti a dovednosti ve všech ostatních vzdělávacích předmětech, zejména při zpracování dokumentů.

Předmět je vyučován v tercii. Časová dotace odpovídá učebnímu plánu školy.

Pro výuku je k dispozici odborná učebna plně vybavena výpočetní i didaktickou technikou. Předmět navazuje na povinný předmět Informatika a výpočetní technika.

### Výchovné a vzdělávací strategie

#### Kompetence k učení

- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti

### **Kompetence k řešení problémů**

- na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů
- učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů

### **Kompetence komunikativní**

- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně, písemně i graficky) postup a výsledky svých pozorování a experimentů
- ve výuce podporujeme používání výpočetní techniky
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k tomu, aby rozuměli matematickému a grafickému vyjádření informací různého typu a uměli tímto způsobem informace třídit a hodnotit je
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem

### **Kompetence sociální a personální**

- vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli)

### **Kompetence občanské**

- vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití výpočetní techniky

- vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování zdravého životního prostředí
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel v učebně informatiky
- neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření

## Ověřování výstupů

V hodinách rozvíjíme schopnosti samostatně pracovat s probíranými programy a využívat digitální technologie. Ověřování probíhá písemnou formou každou hodinu (rychloupis).

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
IV.	Zpracování textu pokročilejší činnosti s textovým editorem základní typografické poučky	- ovládá práci s textovým editorem - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	1.1.1, 1.1.5, 6.6	Vazba na jakýkoliv předmět, nejlépe na rozsáhlejší projektovou výchovu
	Základy práce s tabulkovým kalkulátorem tvorba tabulek složitější vzorce a funkce porovnávání dat grafy různé možnosti editoru	- ovládá i složitější práci s tabulkovým kalkulátorem - zpracuje a prezentuje informace ve formě tabulek a grafů - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	1.1.1, 1.1.5, 1.3.1, 6.6	M – matematické funkce F - grafy
	Tvorba písemného styku	- napíše obchodní dopis - zhotoví písemnosti potřebné při obchodování - zhotoví písemnosti potřebné při organizaci řízení - zhotoví právní písemnosti		

	Tvorba cizojazyčných textů	<ul style="list-style-type: none"><li>- upraví dopisy</li><li>- opravuje pravopis v dopisech</li><li>- upravuje adresy písemností do ciziny</li></ul>		
	Normalizovaná úprava obchodních a úředních dopisů	<ul style="list-style-type: none"><li>- vytváří dopisy dle normalizované úpravy</li></ul>		

## 5.20 Název vyučovacího předmětu: Dějepis

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	2	2	2	2	2	2	2	0

Výuka dějepisu je jednou ze stěžejních součástí komplexu předmětů, které formují občanské a sociální postoje žáků. Navazuje na základní poznatky z českých dějin, získané ve vlastivědě ve 4. a 5. ročníku ZŠ. Předmět dějepis je vyučován jako samostatný předmět, realizuje část vzdělávacího obsahu oblasti Člověk a společnost RVP ZV a RVP G, všechna průřezová témata a projekty Objevujeme Evropu, Lidové zvyky a liturgický rok, Baroko, Antické kořeny evropské civilizace.

Smyslem výuky dějepisu je připravit žáka na život v moderní společnosti sjednocené Evropy tak, aby na základě poznání historického vývoje chápal základní principy, na nichž spočívá současné uspořádání společnosti a jeho zákony a normy, aby také dovedl ocenit a chránit historické tradice a památky a celý soubor českého, evropského i světového kulturního dědictví. Výuka se soustřeďuje nejen na to, aby byl žák vybaven souborem poznatků o významných událostech a společensko-historických jevech, ale i na rozvíjení schopnosti porozumět společenským procesům a jejich souvislostem. Vytváří a rozvíjí také dovednost samostatně pracovat s odbornou literaturou a orientovat se v mapách a grafech.

V oblasti poznání si žáci postupně osvojují vědomosti o dějinách jako nenahodilém vývoji lidstva, o sociálních, společenských, kulturních a ekonomických souvislostech proměn společnosti. Seznamují se s nejdůležitějšími událostmi národních, evropských i světových dějin od úsvitu lidské společnosti po současnost. Učí se rozpoznávat kauzalitu jednotlivých procesů i událostí v historii a na základě znalostí dějin rozumět současnosti.

V oblasti dovedností se žáci učí pracovat s odbornými texty a třídit získané informace z hlediska jejich závažnosti a použitelnosti. Učí se z jednotlivostí skládat logické celky a ty potom veřejně obhajovat. Získávají praxi v rozpoznávání markantních znaků jednotlivých historických epoch a období. Procvičují se v ústním i písemném vyjádření a ve schopnosti získané poznatky přesvědčivým a efektním způsobem předat.

Výuka na vyšším gymnáziu je více zaměřena na poznávání příčinných souvislostí jednotlivých historických událostí. Důraz je kladen na zřetelnější rozpoznání souvislostí mezi národními a evropskými dějinnými tendencemi a událostmi.

V sextě je předmět vyučován v anglickém jazyce. Cílem je nejen procvičování jednoho z vyučovaných cizích jazyků, ale také příležitost seznámit se s pohledem na dějiny uplatňovaným v anglicky mluvících zemích, především ve Velké Británii.



Propojení předmětu s ostatními vzdělávacími oblastmi a obory je určeno jeho charakterem. Zvláště úzké je napojení na výuku mateřštiny a cizích jazyků. Těsné propojení má výuka dějepisu také na estetickou, případně dramatickou výchovu. V menší míře jsou i uplatňovány vazby i na některé další předměty – matematiku, fyziku, biologii, zeměpis, informatiku.

Používanými formami výuky jsou frontální výuka i moderní výukové formy - práce ve skupinách, individuální práce, využívání audio a videotechniky, internetu, školní knihovny a podobně. Nedílnou součástí výuky jsou také tematické exkurze. Předmět je vyučován pro celou třídu, s dělením třídy se nepočítá. Spojování více ročníků se děje příležitostně v rámci exkurzí.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- podporujeme rozvoj zájmu žáků o historii
- učíme různým metodám poznávání minulosti
- dbáme na organizování a vyhodnocování činnosti žáky
- učíme žáky práci s prameny a využívání moderní techniky
- vytváříme situace radostného učení
- nezanedbáváme prvky pozitivní motivace
- věcně správně a s porozuměním operují s pojmovým aparátem dějepisu

### Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém
- vytváříme praktické problémové situace a hledáme řešení
- vyžadujeme hledání souvislosti historických skutečností
- učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat
- vedeme k schopnosti analýzy historických faktů
- podporujeme formulaci pravidel prevence problémů

### **Kompetence komunikativní**

- vedeme žáky k přesnému a uspořádanému vyjadřování, k stručnému, přehlednému a objektivnímu sdělování
- nepodceňujeme formální stránku projevu
- podporujeme otevřené vyjadřování vlastního názoru
- doporučujeme kritiku a sebekritiku
- učíme žáky publikovat a prezentovat
- učíme žáky vyjadřovat své myšlenky v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- učíme žáky rozumět různým typům textů, obrazových materiálů, map a grafů

### **Kompetence sociální**

- podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- učíme žáky pracovat v týmech
- učíme je vnímat odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- upevňujeme vědomí, že spoluprací lze lépe realizovat cíle
- netolerujeme jakékoli projevy nesnášenlivosti a odmítání
- požadujeme, aby žák věcně zdůvodnil a obhajoval svůj názor a poskytl prostor i druhým

### **Kompetence občanské**

- podporujeme zájem o veřejné záležitosti
- vedeme žáky k aktivní ochraně výtvorů minulosti
- upevňujeme vědomí odpovědnosti za předávání bohatství dalším generacím
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků

### **Kompetence pracovní**

- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat
- povzbuzujeme k využívání moderních technologií a postupů

- dbáme na plnění povinností a závazků žáků, na soustavnou práci s učebnicí a dalšími materiály, včetně moderních informačních technologií

### Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k cílevědomému a zodpovědnému rozhodování o svém dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- motivujeme žáky k rozvoji svého osobního a profesního potenciálu a k rozpoznání příležitostí pro tento celoživotní úkol
- napomáháme jim v jejich úsilí o dosažení jimi vytýčených cílů a ke kritickému hodnocení svých výsledků
- vedeme ke zvažování všech možných rizik při uskutečňování podnikatelského záměru s ohledem na jejich možnosti i na realitu tržního prostředí

### Ověřování výstupů

Upřednostňujeme ověřování ústní, protože napomáhá rozvíjení komunikačních dovedností. Dbáme přitom, při respektu k vyjadřovacím možnostem jednotlivých žáků, na obsahovou i formální správnost. Při písemném ověřování neopomíjíme formální stránku a vedle obsahu dbáme i na odpovídající úroveň zpracování. V každém pololetí, kdy je předmět vyučován, jsou žáci alespoň jednou ústně zkoušeni a píší alespoň čtyři písemné práce v různých formách (test, doplňovací cvičení, odpovědi na otevřené otázky).

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
I.	Předmět dějepisu	- uvede a rozliší prameny hmotné a písemné - vyznačí na časové ose klíčové události - rozliší pojmy př.n.l., na počátku/na konci tisíciletí...		Zsv – Člověk a čas M – kladná a záporná čísla
	Pravěk - starší paleolit	- popíše vývojová stadia člověka, jeho rozšíření v paleolitu - objasní způsob života a získávání potravy, vznik industrie, kultu a umění	4.3, 5.4	Bi – evoluce organismů, Vv – umění v pravěku

	Střední, mladší a pozdní doba kamenná	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zdůvodní odlišení fází pravěku, specifiku mezolitu</li> <li>- objasní způsoby hospodaření v neolitu</li> </ul>		
	Doba bronzová a železná	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zdůvodní vliv ovládnutí řemesel na rozvoj společnosti</li> <li>- vysvětlí proces vzniku směny a obchodu</li> </ul>	5.4	
	Nejstarší státy ve starověku	<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná přírodní a společenské podmínky vzniku států</li> <li>- vysvětlí příčiny otroctví</li> <li>- srovná rozdíly ve starověkých státech</li> <li>- doloží vliv těchto národů (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína, Chetitě, Féničané, Hebrejci) na rozvoj evropské kultury</li> </ul>	5.3	Vv – umění starověku Čj -lit. památky, mytologie, slovesnost Zsv – stát a státní zřízení
	Pravěk v českých zemích	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ukáže v mapě centra pravěkého osídlení ve střední Evropě a v Čechách</li> <li>- zařadí významné neolitické kultury, znázorní rozšíření Keltů</li> </ul>	Objevujeme Evropu	
	Antika - archaické Řecko	<ul style="list-style-type: none"> <li>- srovná poznatky o minojské kultuře s antickou mytologií</li> <li>- popíše význam států a vznik peněžní směny</li> <li>- objasní vznik městských států</li> <li>- vymezi příčiny kolonizace a oblasti, kam směřovala</li> </ul>		Vv – umění starověku Čj - mytologie
	Klasické Řecko	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Sparta a Atény - politické zřízení, doloží rozdíly v demokratickém a oligarchickém zřízení</li> <li>- ukáže projevy vzrůstu moci Atén v dělském spolku</li> <li>- vyhledá představitele řecké vědy a kultury a významné stavby</li> </ul>	2.2, 2.3, 2.4	Zsv – stát a státní zřízení Vv – umění antiky Čj - báje a pověsti
	Helénismus	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní zásadní změny v uspořádání řeckého státu v období makedonské říše</li> </ul>		
	Počátky Říma	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše osídlení Itálie na poč. 1. tisíciletí</li> <li>- doloží vliv Etrusků na počátky Říma v době královské</li> </ul>		Zsv - Tolerance

	Římská republika - vznik republiky, senát, společnost	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí rozložení rané římské společnosti a funkce úřadů</li> <li>- s užitím mapy popíše stadia přeměny římského státu ve světovou říši (ovládnutí Středomoří, války punské)</li> <li>- objasní příčiny krize a zániku republiky</li> </ul>		Zsv – stát a státní zřízení
	Řím - rozvoj a zánik císařství	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ukáže růst území Říma za raného císařství</li> <li>- vysvětlí příčiny krize a zavedení kolonátu</li> <li>- objasní proměny postoje Říma ke křesťanství</li> <li>- vymezi politické a ekonomické příčiny rozpadu a zániku říše</li> </ul>	Lidové zvyky a liturgický rok	Zsv – církevní rok
<b>II.</b>	Stěhování národů a společnost v raném středověku	<ul style="list-style-type: none"> <li>- v mapě ukáže přesuny a nové rozmístění evropských národů, zvláště slovanských</li> <li>- objasní vznik, šíření a význam křesťanské víry pro společnost</li> </ul>	Objevujeme Evropu 4.3, 4.4	Čj – jazyk mateřský, j. příbuzné Zsv - tolerance Zsv – církevní rok
	Vznik raně středověkých států v Evropě	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vznik feudálních vztahů</li> <li>- popíše součásti Svaté říše římské a vysvětlí význam jejího vzniku</li> </ul>	3.1	
	První státy na našem území, Sámova říše, Velkomoravské říše	<ul style="list-style-type: none"> <li>- srovná rozvrstvení společnosti prvních Slovanů se státy západní Evropy</li> <li>- popíše způsob života prvních Slovanů</li> <li>- vysvětlí příčiny vzniku kmenových svazů</li> <li>- na mapě ukáže centra Velkomoravské říše a růst jejího rozsahu i významu</li> <li>- zhodnotí význam křesťanské misie v říši</li> </ul>	3.1, 4.4	
	Počátky českého státu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní význam osamostatnění českého státu a jeho vztah k německým zemím, zhodnotí jeho ekonomický rozvoj</li> <li>- popíše proces sjednocování českých knížectví a význam založení biskupství</li> </ul>		Zsv – moje vlast
	Vrchol českého státu v raném středověku	<ul style="list-style-type: none"> <li>- posoudí vztahy českého státu k Svaté říši římské</li> <li>- vysvětlí význam sjednocení českého státu a Zlaté buly sicilské</li> </ul>		
	Románský sloh	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší hlavní znaky slohu a ukáže významné stavby</li> </ul>		Vv, exkurze Jakub

	Život ve městech a na vesnicích v 11. - 13. st.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede způsoby výstavby nových měst</li> <li>- vysvětlí jejich důležitost pro vývoj společnost</li> <li>- uvede některá privilegia a vysvětlí jejich význam</li> <li>- jmenuje druhy měst v Přemyslovských Čechách</li> <li>- uvede strukturu obyvatelstva měst a vesnic</li> <li>- více informací si najde ohledně Kutné Hory</li> </ul>	2.2, 2.3, 3.3	
	Přemyslovci	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí způsob rozmachu Přemyslovců v Čechách</li> <li>- uvede zásluhy Přemyslovců o rozšíření území Čech a upevnění jeho samostatnosti</li> <li>- uvede způsob, jímž vyhnuli Přemyslovci po meči, a důsledky, jež toto mělo pro další vývoj Čech</li> </ul>	3.3	
	Lucemburkové	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše nástup Lucemburků na trůn</li> <li>- objasní důležitost vlády Karla IV. pro rozvoj českého státu</li> <li>- jmenuje nejdůležitější počiny Karla IV. v oblasti kultury, vzdělanosti, rozvoje Prahy</li> </ul>	3.3	
	Gotika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede základní znaky gotického stylu na příkladech (fotografie, nákresy aj.)</li> <li>- najde souvislost mezi vývojem společnosti a gotickým uměleckým slohem</li> <li>- vyhledá v médiích či písemných materiálech důležité gotické stavby, sochy, obrazy, knihy, hudební tendence</li> <li>- uvede rozdíly mezi románskými a gotickými stavbami (na základě vlastní návštěvy obou druhů staveb v rámci hodin dějepisu)</li> </ul>	3.2	Vv – umělecké slohy
	Středověký životní styl	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá informace o způsobu života měšťanů, cechů, řemeslníků, šlechty, královského dvora</li> <li>- objasní příčiny a nebezpečí šíření nemocí v Evropě</li> <li>- vyjmenuje způsoby zábavy šlechty a královského</li> </ul>	5.3, 5.4	Bi – viry, bakterie Vv – umělecké slohy

		dvora, popíše gotické oblečení		
	Evropa ve 12. - 15. století	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá v textu a na mapě státy, které vznikly v této době v Evropě</li> <li>- uvede příčiny stoleté války, vypráví příběh o Janě z Arku</li> <li>- najde paralelu s vývojem měst na Slovensku a v Čechách</li> </ul>	3.3	Zsv – církevní rok
	Církev	<ul style="list-style-type: none"> <li>- na základě textu vysvětlí příčiny rozmachu a vlivu křesťanské církve</li> <li>- uvede příklady působení církve a význam existence farností</li> <li>- pokusí se objasnit příčiny vzniku reformátorského hnutí v Čechách</li> </ul>	4.1	Zsv – církevní rok
	Husitství	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jmenuje příčiny vzniku revolučního husitského hnutí v Čechách</li> <li>- označí hlavní události v letech 1419 – 1437</li> <li>- jmenuje důsledky husitství na vývoj v Čechách</li> </ul>	4.1	
	Český stát za vlády Jiřího z Poděbrad a za vlády Jagellonců	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše pozitiva vlády Jiřího z Poděbrad, vládu Jagellonců v Čechách, pozdní gotiku a nástup renesance</li> </ul>	3.3	Vv – umělecké slohy
	Renesance v Evropě	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede základní znaky renesančního uměleckého stylu, autory a díla, projevy renesance v oblasti rozvoje vědy, vzdělanosti a poznání světa</li> <li>- vymezí pojem humanismus</li> </ul>	3.3	Vv – umělecké slohy
<b>III.</b>	Zámořské objevy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jmenuje příčiny objevných plaveb</li> <li>- ukáže na mapě dosažená území</li> <li>- popíše trasu první plavby kolem světa</li> <li>- upozorní na negativa spojená s obsazováním zámoří</li> </ul>	3.2	Z – orientace na mapě Zsv – úcta k jiným kulturám
	Reformace a protireformace v Evropě	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí role a popíše vliv církve a panovníka na vývoj společnosti, vliv M. Luthera aj. Kalvína na věrouku</li> <li>- objasní příčiny nástupu protireformace</li> </ul>	4.1	Zsv – církevní rok

Habsburkové na evropských trůnech v 16. – 17. století	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příčiny a okolnosti nástupu Habsburků na uherský trůn, na český trůn, důsledky odporu českých stavů</li> <li>- popíše vznik Španělského království a důsledky zámořských objevů pro Španělsko</li> <li>- uvede příčiny nizozemského odboje a obrany států západní Evropy proti habsburskému rozmachu</li> <li>- uvede hlavní události boje českých stavů proti Habsburkům, příčiny a důsledky třicetileté války pro Evropu</li> </ul>	3.3	
Počátky novověku v Evropě	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí příčiny vzniku sporu mezi panovníkem a parlamentem v Anglii</li> <li>- popíše průběh revoluce a její důsledky</li> <li>- objasní příčiny rozmachu vědy</li> <li>- jmenuje změny v průmyslových odvětvích, jež způsobily vynálezy a objevy</li> </ul>	3.3, 5.3	
Monarchie v Evropě – Francie, Polsko, Německo, Rusko, Prusko	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jmenuje významné události související s dobou vlády Ludvíka XIII., XIV.</li> <li>- vysvětlí příčiny finančních problémů Francie a určí projevy absolutismu</li> <li>- vyhledá hlavní mezníky vývoje v Polsku, Německu, Rusku, Polsku, Prusku a uvede je do souvislostí s vývojem v ostatních zemích</li> </ul>	3.3	
Baroko	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí vznik, popíše šíření a projevy baroka</li> <li>- jmenuje významné autory a díla v malířství, sochařství, architektuře a hudbě</li> <li>- referuje o významných barokních stavbách ve svém okolí, porovná rokoko a baroko</li> </ul>	Baroko 3.3	Vv – viz projekt
Habsburská monarchie po třicetileté válce	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní nástup osvícenského absolutismu</li> <li>- jmenuje pozitiva a negativa</li> <li>- vysvětlí obsah reforem Marie Terezie a Josefa II.</li> </ul>	3.3	
Boj anglických osad za nezávislost a vznik USA	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vývoj anglických osad v Severní Americe</li> <li>- vymezi nejdůležitější události války za nezávislost</li> <li>- jmenuje a vysvětlí nejdůležitější body ústavy z r. 1789</li> </ul>	2.2, 3.3	



	Velká francouzská revoluce. Vzestup a pád Napoleona I.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše události francouzské revoluce</li> <li>- objasní příčiny pádu absolutismu ve Francii</li> <li>- vymezi a zhodnotí zavedení konstituční monarchie, republiky (vysvětlí jakobínskou diktaturu), direktoria, konzulátu a císařství Napoleona I.</li> <li>- vysvětlí pojmy: deklarace, privilegium, republika, konfiskace, diktatura, rojalista, teror, direktorium</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 6.1	
	Ponapoleonská Evropa	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí výsledky vídeňského kongresu a restauraci-obnovu starých poměrů v Evropě</li> <li>- popíše souvislosti mezi událostmi ve Francii a událostmi v západní, střední, východní a jihovýchodní Evropě (vznik Belgie, habsburská monarchie-metternichovský absolutismus, povstání děkabristů v Rusku, povstání v Polsku, Řecku)</li> <li>- objasní a vymezi kulturní styly (romantismus, biedermeier)</li> <li>- vysvětlí odlišnosti v tempu rozvoje průmyslové revoluce a nástupu kapitalistické společnosti v Evropě</li> <li>- vysvětlí pojmy industrializace, racionalismus, utopie</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 6.1	Zsv, Z, Čj, Vv
	Revoluce 1848-49 v Evropě	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní a zhodnotí příčiny, průběh a důsledky revolučního dění v Evropě jako prostředku řešení politických, sociálních a národnostních problémů</li> <li>- vysvětlí pojmy socialismus, mandát, petice, suverenita</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3	Zsv, Z
	Porevoluční Evropa	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše situaci ve vybraných evropských státech-Anglie, Francie, Německo, Itálie, habsburská monarchie</li> <li>- zhodnotí politické dění</li> <li>- vysvětlí pojmy konzervatismus, liberalismus, demokracie, parlamentní monarchie, komuna, protektorát, neoabsolutismus, pluralitní, rezistence</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3	Zsv, Z

	Imperiální doba	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše nerovnoměrnost hospodářského, politického a sociálního vývoje v Evropě a ve světě, zhodnotí příčiny a důsledky expanzivní politiky evropských států, jejich soupeření o moc a budování impérií</li> <li>- vymezi význam kolonií, objasní pozice evropských zemí v Asii, Severní a Střední Americe</li> <li>- vysvětlí pojmy expanze, impérium, konfederace, unie</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2	Z, Zsv, cizí jazyky
	Evropská společnost před první světovou válkou	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí úroveň vědeckého a technického pokroku, sociální otázky, politické a kulturní dění v Evropě</li> <li>- vysvětlí pojmy konjunktura, urbanismus, infrastruktura</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.4, 4.5	Z, Zsv, Vv, Hv
	První světová válka a vznik ČSR	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí příčiny, průběh a výsledky první světové války</li> <li>- objasní její politické, ekonomické, sociální a kulturní následky</li> <li>- vysvětlí pojmy anexe, exil, mobilizace, ofenzíva, ultimátum, abdikace, nóta</li> <li>- zhodnotí podmínky vzniku a utváření samost. státu</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.4, 4.5, 6.1	Z, Zsv, Čj, Vv
<b>IV.</b>	Svět a Evropa po první světové válce	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše poválečnou politickou, hospodářskou, sociální a kulturní situaci států</li> <li>- zhodnotí význam vzniku Společnosti národů</li> <li>- vysvětlí pojmy pakt, konference, avantgarda</li> </ul>	1.1, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.4, 4.5	Z, Zsv, cizí jazyky, Vv, Hv
	ČSR 1918-38	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí právní a politické uspořádání, zahraniční vztahy, hospodářský, sociální a kulturní vývoj ČSR</li> <li>- objasní vliv celosvětové hospodářské krize</li> <li>- stanoví obtíže z ní vyplývající</li> <li>- popíše vztah velmocí k ČSR ve 30. letech</li> <li>- zdůvodní boj za uhájení demokracie</li> <li>- vysvětlí ohrožení stoupajícím tlakem Německa na politiku republiky</li> <li>- objasní negativní vliv nacionalismu a fašismu</li> </ul>	1.1, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.4, 4.5	Zsv, Z, Vv, Hv

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše výsledek mnichovské konference</li> <li>- objasní pojmy mobilizace, puč, diktatura, ultimatum, manifest, nacionalismus, fašismus, demokracie, emigrace</li> </ul>		
	Svět ve stínu hospodářské krize 1929-38	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše příčiny, průběh a překonávání celosvětové hospodářské krize, její vliv na politické, sociální a kulturní dění</li> <li>- zhodnotí důsledky krize</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2	Z, Zsv, cizí jazyky
	Na cestě k válce	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje poměry v ČSR po mnichovském diktátu</li> <li>- rozliší postoje základních mocností</li> <li>- pracuje s mapou</li> </ul>	1.3.2, 4.2,3	Z – Regiony ČR
	První roky války	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá klíčová jména a data</li> <li>- vysvětlí důvody vypuknutí války</li> <li>- zhodnotí postoje jednotlivých mocností</li> </ul>	3.2	
	Protektorát	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pojmenuje hlavní rysy protektorátu</li> <li>- rozliší a zhodnotí postoje obyvatelstva</li> <li>- uvede konkrétní příklady odboje a jeho důsledky</li> </ul>	1.3.2, 4.2	Čj – Válka a literatura Zsv- Moje vlast, moje obec
	Válečné události ve světě	<ul style="list-style-type: none"> <li>- časově a místně určí hlavní válečné události</li> <li>- orientuje se na mapě</li> </ul>	3.1, 3.2	Z – Regiony svět
	Konec války	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje mocnosti osvobozující Československo</li> <li>- určí podíl Čechů a Slováků na osvobození</li> <li>- zná výsledky postupimské konference a klíčová data konce války</li> </ul>	1.3.2	
	Československo v letech 1945-1948	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vývoj v republice zvl. ve vztahu k menšinám a k politické moci</li> <li>- určí klíčové osoby</li> <li>- charakterizuje vliv SSSR</li> </ul>	2.2, 2.4	Zsv – Stát a právo
	Poválečná proměna světa a nástup bipolarismu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí příčiny studené války</li> <li>- popíše rozdíly mezi demokratickým a stalinským chápáním světa</li> <li>- charakterizuje mocenské bloky</li> </ul>	2.4, 4.1, 4.4	
	Totalitní režim v Československu 50. a 60. let	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí průběh vládní krize</li> <li>- popíše únorový převrat</li> <li>- charakterizuje režim včetně hospodářských</li> </ul>	2.3, 6.1	Zsv – Ekonomie a ekonomika

		a kulturních poměrů		
	„Pražské jaro“ a normalizace	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí základní pojmy</li> <li>- zná důvody a hlavní rysy reformního hnutí</li> <li>- popíše události roku 1968</li> <li>- porovná 50. a 70. léta</li> </ul>	2.2, 2.3, 2.4	Zsv – OSN, normalizace, železná opona, Charta 77
	Šedesátá až osmdesátá léta v Evropě a ve světě	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyloží vývoj v supervelmocích</li> <li>- zná důvody uvolňování napětí</li> <li>- vyjmenuje hlavní ozbrojené konflikty</li> </ul>	4.4, 4.5	
	„Annus mirabilis“ 1989	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše klíčové události sametové revoluce</li> <li>- zná důvody rozpadu sovětského bloku</li> <li>- vyjmenuje hlavní problémy lidstva</li> </ul>	1.3.2, 2.2, 2.3, 3.3	Z – Socioekonomické poměry Evropy
V.	Dějiny pravěku	-- stud-- rozliší, časově vymezí a popíše jednotlivá období pravěkých dějin (paleolit, mezolit, neolit, eneolit, doba bronzová, doba železná, doba římská) - na mapě vyhledá oblasti výskytu jednotlivých období, včetně území naší republiky	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.4, 10.1, 10.2	Bi - evoluce organismů Vv - pravěké umění Z - světové regiony
	Dějiny starověku - Mezopotámie Egypt Malá Asie a Írán Sýrie, Foiníkie, Izrael Indie, Čína	<ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje v mapách jednotlivá starověká civilizační jádra</li> <li>- časově je zařadí (provede časové dělení dějin určených státních útvarů)</li> <li>- popíše jejich historický vývoj (přírodní podmínky, sociální rozvrstvení, umělecko-kulturní přínos)</li> <li>- zhodnotí jejich význam pro starověkou společnost</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.4, 9.1, 10.1, 10.2	Vv - umění starověku Čj - mytologie, literární památky Zsv - stát a státní zřízení Z - světové regiony
	Řecko	<ul style="list-style-type: none"> <li>- provede časové dělení řeckých dějin (vymezí jednotlivá dějinná období)</li> <li>- používá k orientaci mapu</li> <li>- zhodnotí přírodní a socioekonomické podmínky a kulturně-umělecký význam starověké řecké civilizace v jednotlivých obdobích řeckých dějin: počátky řeckých dějin - doba mínojská, mykénská,</li> </ul>		

		homérská, archaické období (polis, velká řecká kolonizace, raná řecká tyranis, Athény, Sparta, umění a myšlení doby), klasické období (řecko-perské války, Periklova doba v Athénách, peloponéská válka, spartská hegemonie, vliv Makedonie, umělecký, kulturní a filozofický odkaz), helénistické období (vliv Persie, Alexandr Veliký, helénistické státy a jejich kulturní odkaz)		
	Řím	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí význam etruské civilizace pro další vývoj na italské půdě</li> <li>- popíše život v etruských městských státech</li> <li>- vysvětlí tradici o počátcích Říma doby královské</li> <li>- zhodnotí dění v období římské republiky (ovládnutí italského území Římany, římské republikánské instituce, reforma Servia Tullia, plebejové-patriciové, nobilita, punské války, reformy bratří Gracchů, Sullova diktatura, Spartakovo povstání, I., II. triuMedVirát, umělecko-kulturní odkaz římské republiky)</li> <li>- popíše historii doby Augustovy, principátu a dominátu</li> <li>- zhodnotí význam antické kultury</li> <li>- objasní příčiny rozpadu římského impéria</li> </ul>		
	Raně středověká Evropa	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní příčiny stěhování národů</li> <li>- v mapě lokalizuje jejich nové rozmístění</li> <li>- popíše vznik barbarských říší</li> <li>- vysvětlí význam Svaté říše římské a popíše její součásti</li> <li>- vysvětlí význam severských národů pro život v Evropě a ve světě</li> <li>- porovná státní útvary střední Evropy</li> <li>- popíše vývoj Sámovy a Velkomoravské říše</li> <li>- objasní význam vzniku českého státu a jeho vývoj</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.4, 9.1, 10.2	Z - region Evropa Čj - jazykové rodiny

VI.	Obraz středověké společnosti	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí proces vzniku raně středověkých států</li> <li>- vysvětlí fungování lenního systému</li> <li>- charakterizuje skladbu středověké společnosti</li> <li>- popíše vznik, fungování a charakter měst</li> </ul>	9.1	Z, Aj, Gv
	Církevní organizace, kláštery	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní proces christianizace Evropy</li> <li>- vysvětlí podstatu, proces, výsledky a důsledky boje o investituru</li> <li>- vysvětlí fungování církevní hierarchie</li> <li>- popíše vznik, charakterizuje fungování a objasní přínos klášterních fundací</li> </ul>	9.1	Zsv, Aj, Gv
	Kultura středověku – vzdělanost a umění Univerzity	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dokáže objasnit počátky křesťanské vzdělanosti a kořeny křesťanství vůbec</li> <li>- charakterizuje podobu a obsah vzdělání ve středověku</li> <li>- charakterizuje a rozlišuje jednotlivá období středověkého umění</li> </ul>	Středověké umění	Zsv, Z, Vv, Aj
	Arabské a osmanské výboje, Islám	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí specifika islámské oblasti</li> <li>- popíše vznik a šíření islámu a jeho střet s křesťanstvím</li> <li>- charakterizuje význam výbojů pro vývoj Evropy</li> </ul>	8.2	Z, Aj
	Křížové výpravy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí pojem „křížové výpravy“, časově a místně zařadí</li> <li>- charakterizuje výpravy do Svaté země</li> <li>- popíše výsledky křížových výprav</li> <li>- vysvětlí vznik a význam rytířských řádů</li> </ul>	8.2	Zsv, Z, Aj
	Mocenské soupeření Anglie a Francie ve 12. - 15.stol. (Stoletá válka)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí příčiny sporů mezi Anglií a Francií</li> <li>- popíše základní fáze celého sporu</li> <li>- popíše zásadní změny ve vnitřním uspořádání obou států</li> </ul>		Aj
	Zámořské objevy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí důvody pro objevné plavby</li> <li>- charakterizuje technické a vědecké předpoklady</li> <li>- popíše průběh a důsledky hlavních zámořských</li> </ul>		Z, F, Aj

		objevných plaveb		
	Renesance a humanismus	- vysvětlí pojmy renesance a humanismus, objasní jejich kořeny - charakterizuje kulturní a vědecký přínos renesance - popíše kulturní a společenské změny		Vv, Z, Zsv, Aj, Bi
	Reformace	- vysvětlí příčiny krize středověké církve - charakterizuje německou reformaci - popíše šíření reformace a její význam - vysvětlí pojem rekatolizace		Zsv, Aj
	Francie a Habsburkové v 16. - 18. stol.	- charakterizuje situaci ve Francii a Svaté říši římské - vysvětlí vznik a charakter habsburského impéria - popíše průběh nizozemské revoluce	8.4	Z, Aj
	Anglie v 16. - 18. stol.	- charakterizuje situaci po „válkách růží“ - vysvětlí hlavní soc., obch., a nábož. aspekty za vlády Jindřicha VII. a VIII., Alžběty I. - vysvětlí kulturní přínos alžbětinské Anglie		
	Třicetiletá válka	- charakterizuje situaci v Evropě na počátku 17. stol. - popíše a vysvětlí příčiny a průběh válečného konfliktu - vysvětlí závažnost výsledků konfliktu	8.4, 9.1	Z, Aj, Gv
	Osvícenství	- vymezí význam pojmu osvícenství - vysvětlí vliv osvícenství na chod evropských států - charakterizuje přínos období na poli vědy, umění, vzdělání	8.4, 8.5	Aj
	Britská kolonizace	- vymezí počátky britského kolonialismu - určí a charakterizuje jednotlivé britské koloniální sféry vlivu - popíše charakter vlády v britských koloniích a přínos kolonií - vysvětlí boje mezi jednotlivými koloniálními velmocemi - charakterizuje důsledky britského koloniálního		Aj, Z, Gv

		<p>systemu dnes</p>		
	Vznik USA	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní počátky přistěhovalectví do Nového světa</li> <li>- popíše postupný vznik 13 kolonií</li> <li>- vysvětlí důvody, příčiny a charakter boje za nezávislost</li> <li>- popíše průběh válečného konfliktu a úlohu George Washingtona</li> <li>- charakterizuje počátky samostatnosti a základy ústavního zřízení</li> </ul>		Aj, Z, Gv, Zsv
	Velká francouzská revoluce	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše stav francouzského společnosti na sklonku 18. století a na tomto základě vysvětlí příčiny revolučních událostí</li> <li>- stručně charakterizuje průběh jednotlivých fází revoluce včetně napoleonských válek</li> <li>- vyvodí důsledky a popíše změny, ke kterým došlo v průběhu revoluce</li> <li>- vysvětlí vliv revolučních myšlenek na dění v ostatní Evropě</li> </ul>		
<b>VII.</b>	Evropa po vídeňském kongresu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše a zhodnotí proměny politických a sociálních systému v Evropě 19. stol.</li> <li>- na konkrétních příkladech vysvětlí emancipační hnutí a růst nacionalismu</li> </ul>	7.1, 7.3, 8.1	Čj – literatura národních obrození Z – regiony Evropy
	Modernizace společnosti	<ul style="list-style-type: none"> <li>- posoudí proces modernizace v sociální, politické výrobní a ekonomické sféře</li> <li>- vysvětlí průběh industrializace a její důsledky</li> <li>- rozpozná ekologická rizika</li> <li>- určí příčiny asymetrického vývoje</li> <li>- popíše a vysvětlí proměny životního stylu na přelomu 19. a 20. stol.</li> </ul>	10.2	Čj – slovesné umění 19. stol. Z – industrializace, životní prostředí Hv, Vv, Du – umění 19. stol.
	Imperialismus a nástup nových velmocí	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí expanzivní záměry velmocí</li> <li>- na příkladech ukáže důsledky kolonialismu pro neevropské části světa</li> <li>- rozpozná imperialismus jako klíčovou příčinu vzrůstajícího napětí v Evropě</li> </ul>	7.4, 8.1, 9.1, 10.2	Z – regiony světadílů Zsv – sociokulturní vývoj



	První světová válka	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše příčiny průběh a důsledky války</li> <li>- na konkrétních příkladech charakterizuje situaci v českých zemích za války</li> <li>- určí hlavní cíle a představitele I. odboje</li> </ul>	7.5, 8.1	Čj – válka očima spisovatelů Z – regiony Evropy
	Revoluce v Rusku a první bolševický stát světa	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vnitřní vývoj v Rusku v prvních desetiletích 20. stol.</li> <li>- vysvětlí a na příkladech demonstruje zákonitosti totalitního režimu</li> </ul>	11.4	
	Meziválečná Evropa a svět	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše versailleský systém a jeho vnitřní rozpory</li> <li>- vymezí 20. léta jako dobu prosperity</li> <li>- na příkladech objasní nástup moderního umění, masové kultury a sportu</li> <li>- vysvětlí příčiny, průběh a důsledky světové hospodářské krize</li> <li>- objasní mechanismus nárůstu mezinárodního napětí</li> <li>- vymezí a porovná základní znaky demokratických a totalitních systémů</li> </ul>	7.6, 8.4	Čj, Hv, Vv, Du - meziválečné umění
	Vznik Československa, rizika a příležitosti nového státu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše události vedoucí ke vzniku ČSR</li> <li>- na příkladech demonstruje vnitřní i vnější rizika, kterým musí stát čelit</li> <li>- určí nejvýznamnější osobnosti spjaté s meziválečným Československem a podá jejich stručnou charakteristiku</li> <li>- vysvětlí důvody a důsledky mnichovské dohody</li> <li>- objasní a popíše rozpad ČSR a počátky okupace</li> </ul>	9,3	
	Druhá světová válka	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše příčiny, průběh a výsledky války</li> <li>- rozezná válku jako totální a technologickou</li> <li>- vymezí pojem holokaustu a uvede jeho podstatné znaky</li> <li>- poukáže na důsledky války pro politickou, sociální i hospodářskou sféru většiny zemí</li> </ul>	8.2, 11.5	Z – regiony světa
	Protektorát Čechy a Morava	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vznik a uspořádání protektorátu</li> <li>- posoudí "všední život" během protektorátu</li> <li>- vymezí a na příkladech demonstruje II. odboj</li> <li>- vysvětlí politické aktivity během okupace</li> </ul>	7.5	Čj, Hv, Vv, Du - domácí umělecká tvorba

	Evropa a svět po válce	<ul style="list-style-type: none"> <li>- na příkladech ukáže hlavní problémy hospodářské, politické i sociální sféry po skončení světové války</li> <li>- rozezná vznik, vývoj i rozpad bipolárního uspořádání světa</li> <li>- porovná a vysvětlí klíčové rozdíly ve způsobu života a chování v nedemokratických a demokratických společnostech</li> <li>- popíše mechanismy a etapy evropské integrace</li> <li>- objasní a na příkladech ukáže specifickou situaci a hlavní problémy tzv. "třetího světa"</li> <li>- vysvětlí pád komunismu a jeho důsledky</li> <li>- vymezí základní problémy a možnosti světa dnes</li> </ul>	7.6, 8.3, 9.3, 11.1	
	Poválečné Československo	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše politickou, hospodářskou, etnickou a sociální situaci poválečného státu</li> <li>- objasní příčiny a důsledky únorových událostí 1948</li> <li>- doloží etapy totalitního Československa</li> <li>- na příkladech demonstuje III. odboj</li> <li>- vysvětlí příčiny a průběh "sametové revoluce"</li> <li>- vymezí události vedoucí k rozdělení státu</li> </ul>	7.1, 8.4, 10.3	Čj, Du – umění 2. pol. 20. století Z – regiony světa
VIII.	Pravěké osídlení území Čech a Moravy, doba-- rozli- římská a stěhování národů	<ul style="list-style-type: none"> <li>- časově vymezí a popíše jednotlivá období pravěkých dějin (paleolit, mezolit, neolit, eneolit, doba bronzová, doba železná, doba římská)</li> <li>- na mapě ČR vyhledá oblasti výskytu jednotlivých období</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.4, 10.1, 10.2	Bi, Du, Z
	První státní útvary na českém území, počátky českého státu (Avaři, Sámova říše, Velká Morava, počátky českého státu)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje v mapě jednotlivá území</li> <li>- časově je zařadí (provede časové dělení dějin určených státních útvarů)</li> <li>- popíše jejich historický vývoj (přírodní podmínky, sociální rozvrstvení, umělecko-kulturní přínos)</li> <li>- zhodnotí jejich význam pro starověkou společnost</li> </ul>	3.1.,4.4.	Z

	České knížectví (10.-12.století)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní význam osamostatnění českého státu a jeho vztah k německým zemím, zhodnotí jeho ekonomický rozvoj</li> <li>- popíše proces sjednocování českých knížectví a význam založení biskupství</li> <li>- vysvětlí způsob rozmachu Přemyslovců v Čechách</li> </ul>		Z
	České království za posledních Přemyslovců (12.-poč.14.století)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede zásluhy Přemyslovců o rozšíření území Čech a upevnění jeho samostatnosti</li> <li>- uvede způsob, jímž vyhnuli Přemyslovců po meči, a důsledky, jež toto mělo pro další vývoj Čech</li> </ul>	3.3.	Z, Du
	Český stát za Lucemburků (14.-15. století)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše nástup Lucemburků na trůn</li> <li>- objasní důležitost vlády Karla IV. pro rozvoj českého státu</li> <li>- jmenuje nejdůležitější počiny Karla IV. v oblasti kultury, vzdělanosti, rozvoje Prahy</li> </ul>	3.3.	Du
	Doba husitská (1402-1471)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jmenuje příčiny vzniku revolučního husitského hnutí v Čechách</li> <li>- označí hlavní události v letech 1419 – 1437</li> <li>- jmenuje důsledky husitství na vývoj v Čechách</li> </ul>	4.1.	
	Stavovský stát (1471-1620)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příčiny a okolnosti nástupu Habsburků na český trůn, důsledky odporu českých stavů</li> <li>- uvede hlavní události boje českých stavů proti Habsburkům, příčiny třicetileté války</li> </ul>	3.3.	
	Třicetiletá válka a český stát v době absolutismu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje situaci v Evropě na počátku 17. stol. se zaměřením k našim zemím</li> <li>- popíše a vysvětlí příčiny a průběh válečného konfliktu</li> <li>- vysvětlí závažnost výsledků konfliktu</li> </ul>	8.4., 9.1.	

	Na prahu moderní společnosti a státu (1740 -1792)	- objasní nástup osvěcenského absolutismu - jmenuje pozitiva a negativa - vysvětlí obsah reforem Marie Terezie a Josefa II.	3.3.	
	Rakouské císařství a české národní hnutí (1792-1848)	-zhodnotí situaci v monarchii před vypuknutím nové revoluční vlny		
	Novodobá česká společnost (1848-1890)	- objasní a zhodnotí příčiny, průběh a důsledky revolučního dění v Evropě jako prostředku řešení politických, sociálních a národnostních problémů	1.1.1, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3	
	České země v Rakousko-Uhersku (1890-1914)	-zhodnotí situaci v monarchii konce 19. a počátku 20. století		
	První světová válka a česká společnost (1914-1918)	- popíše příčiny průběh a důsledky války a na konkrétních příkladech charakterizuje situaci v českých zemích - určí hlavní cíle a představitele I. odboje	7.5, 7.6., 8.1., 8.3, 9.3, 11.1	Z,Čj
	Československý stát (1918-1939)	- popíše události vedoucí ke vzniku ČSR - na příkladech demonstruje vnitřní i vnější rizika, kterým musí stát čelit - určí nejvýznamnější osobnosti spjaté s meziválečným Československem a podá jejich stručnou charakteristiku - vysvětlí důvody a důsledky mnichovské dohody - objasní a popíše rozpad ČSR a počátky okupace	9,3	Z, Zsv
	Druhá světová válka a česká společnost (1939-1945)	- popíše příčiny, průběh a výsledky války ve vztahu k našemu území - vymezí pojem holokaust a uvede jeho podstatné znaky - popíše vznik a uspořádání protektorátu - posoudí "všední život" během protektorátu - vymezí a na příkladech demonstruje II. odboj - vysvětlí politické aktivity během okupace	8.2, 11.5	Z

		- poukáže na důsledky války pro politickou, sociální i hospodářskou sféru		
	Poválečné Československo (1945-1948)	- popíše politickou, hospodářskou a sociální situaci poválečného státu - objasní příčiny a důsledky únorových událostí 1948	7.1, 8.4, 10.3	Z,Du
	Nástup, vývoj a průběh totality (1948-1989)	- doloží etapy vývoje totalitního Československa - na příkladech demonstuje III. odboj - vysvětlí příčiny a průběh "sametové revoluce"	2.2, 2.3, 2.4.,6.1.,4.4.,4.5.	Z
	Demokratický vývoj po roce 1989	- popíše klíčové události sametové revoluce a následný vývoj státu	1.3.2, 2.2, 2.3, 3.3	

## 5.21 Název vyučovacího předmětu: Seminář z dějepisu

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	0	2

Výuka Dějepisu je jednou ze stěžejních součástí komplexu předmětů, které formují občanské a sociální postoje žáků. Předmět seminář dějepis navazuje na poznatky z dějepisu získané v předchozím gymnaziálním studiu. Tyto poznatky dopňuje, prohlubuje a uvádí do nových souvislostí. Předmět seminář dějepis je vyučován jako samostatný předmět, realizuje část vzdělávacího obsahu oblasti Člověk a společnost, některá průřezová témata RVP G.

Smyslem výuky je připravit žáka s hlubším zájmem o historii na případné další studium. Důležitým cílem je také dodat poučení pro život v moderní společnosti sjednocené Evropy tak, aby na základě poznání historického vývoje chápal základní principy, na nichž spočívá současné uspořádání společnosti a jeho zákony a normy, aby také dovedl ocenit a chránit historické tradice a památky a celý soubor českého, evropského i světového kulturního dědictví. Výuka je dále zaměřena na rozvíjení schopnosti porozumět společenským procesům a jejich souvislostem. Vytváří a rozvíjí také dovednost samostatně pracovat s odbornou literaturou a orientovat se v pramenech.

V oblasti poznání si žáci postupně osvojují vědomosti o dějinách jako nenahodilém vývoji lidstva, o sociálních, společenských, kulturních a ekonomických souvislostech proměn společnosti. Seznamují se s vybranými událostmi především nedávné minulosti. Získávají hlubší vědomosti o metodologii oboru a seznámí se s několika základními koncepty výkladu historie. Učí se rozpoznávat kauzalitu jednotlivých procesů i událostí v historii a na základě znalostí dějin rozumět současnosti.

V oblasti dovedností se žáci učí pracovat s odbornými texty a třídit získané informace z hlediska jejich závažnosti a použitelnosti. Učí se z jednotlivostí skládat logické celky a ty potom veřejně obhajovat. Procvičují se v ústním i písemném vyjádření a ve schopnosti získané poznatky přesvědčivým a efektním způsobem předat.

Propojení předmětu s ostatními vzdělávacími oblastmi a obory je určeno jeho charakterem. Zvláště úzké je napojení na výuku mateřštiny a cizích jazyků. Těsné propojení má výuka také na společenskou a estetickou, případně dramatickou výchovu. V menší míře jsou i uplatňovány vazby i na některé další předměty – matematiku, fyziku, biologii, zeměpis, informatiku.

Používanými formami výuky jsou především práce ve skupinách, individuální práce, využívání audio a videotechniky, internetu, školní knihovny a podobně. Nedílnou součástí výuky jsou prezentace, referáty a seminární práce. Předmět je vyučován jako povinně volitelný.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- podporujeme rozvoj zájmu žáků o historii
- dbáme na organizování a vyhodnocování činnosti žáky
- učíme žáky práci s prameny a využívání moderní techniky
- nezanedbáváme prvky pozitivní motivace
- věcně správně a s porozuměním operují s pojmovým aparátem dějepisu

### Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém
- vyžadujeme hledání souvislosti historických skutečností
- učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat
- vedeme k schopnosti analýzy historických faktů

### Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k přesnému a uspořádanému vyjadřování, k stručnému, přehlednému a objektivnímu sdělování
- podporujeme otevřené vyjadřování vlastního názoru
- učíme žáky publikovat a prezentovat
- učíme žáky vyjadřovat své myšlenky v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

## Kompetence sociální

- učíme žáky pracovat v týmech
- učíme je vnímat odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- upevňujeme vědomí, že spoluprací lze lépe realizovat cíle
- netolerujeme jakékoli projevy nesnášenlivosti a odmítání
- požadujeme, aby žák věcně zdůvodnil a obhajoval svůj názor a poskytl prostor i druhým

## Kompetence občanské

- podporujeme zájem o veřejné záležitosti
- vedeme žáky k aktivní ochraně výtvorů minulosti
- upevňujeme vědomí odpovědnosti za předávání bohatství dalším generacím
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků

## Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k cílevědomému a zodpovědnému rozhodování o svém dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- motivujeme žáky k rozvoji svého osobního a profesního potenciálu a k rozpoznání příležitostí pro tento celoživotní úkol
- napomáháme jim v jejich úsilí o dosažení jimi vytyčených cílů a ke kritickému hodnocení svých výsledků

## Ověřování výstupů

Upřednostňujeme ověřování ústní, protože napomáhá rozvíjení komunikačních dovedností. Dbáme přitom, při respektu k vyjadřovacím možnostem jednotlivých žáků, na obsahovou i formální správnost. Při písemném ověřování neopomíjíme formální stránku a vedle obsahu dbáme i na odpovídající úroveň zpracování. V každém pololetí, kdy je předmět vyučován, musí žáci alespoň dvakrát ústně prezentovat výsledky své práce a píšou alespoň tři seminární práce.



Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata	Mezipředm. vztahy Poznámky
VIII.	Předmět dějepisu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede a rozliší pramenný materiál</li> <li>- popíše základní způsoby práce historika</li> <li>- vymezi metody a náplň pomocných věd historických</li> </ul>	7.2	D – úvod do předmětu
	Čechy a Morava jako most i pohyblivá hranice kultur a civilizací	<ul style="list-style-type: none"> <li>- na příkladech demonstruje Čechy jako "srdce Evropy"</li> <li>- vymezi historická období, kdy naše území představovalo kulturní nebo civilizační hranici</li> <li>- popíše kulturní a integrační iniciativy spojené s našim územím</li> </ul>	7.6, 8.4	Čj – evropská a česká literatura v průběhu staletí D – dějiny Evropy a českých zemí
	Dějiny židů v českých zemích	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezi klíčové události židovského osídlení</li> <li>- charakterizuje život židů na našem území</li> <li>- uvede zásadní dokumenty se vztahem k tématu</li> <li>- určí klíčové lokality židovského osídlení</li> </ul>	9.1, 9.3	D – dějiny středověku a novověku v Evropě a v českých zemích Zsv – judaismus
	Československo a svět 2. poloviny 20. století	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí základní pojmy dějinného období</li> <li>- charakterizuje ustavující události</li> <li>- popíše jednotlivá desetiletí národních dějin</li> <li>- určí klíčové osobnosti a události našich dějin</li> <li>- vymezi příčiny a důsledky sametové revoluce a rozdělení Československa</li> </ul>	8.1	Čj, Hv, Vv, Du – umění druhé poloviny 20. století

## 5.22 Název vyučovacího předmětu: Základy společenských věd

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	2	2	2	2	2	2	3	2

Předmět Základy společenských věd je integrovaným vyučovacím předmětem, který realizuje obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost RVP ZV a RVP G, všechna průřezová témata a projekt Program osobnostního růstu žáků.

Předmět je vyučován se zvláštním akcentem na křesťanské hodnoty, na jejich základě jsou rozvíjeny jednotlivé kompetence tak, jak je předkládá ŠVP. Je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy až oktávy, rozpracovává více vzdělávacích obsahů. Nejdůležitějšími vzdělávacími obsahy jsou: Na nižším gymnáziu Osobnost člověka a její růst, Mezilidské vztahy, Svět kolem nás, Etická výchova, na vyšším gymnáziu poté následuje uvedení do jednotlivých společenských věd, a to psychologie, sociologie, religionistiky, práva, politologie a filosofie. Nejpodstatnějším rysem je formace žáků vedoucí k utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí.

Předmět se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznávání a poznání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a v širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za své jednání. Posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Formy realizace očekávaných výstupů jsou velice různorodé, na nižším gymnáziu převládají zážitkové metody výuky, simulační hry, práce v malých skupinách s častým začleňováním krátkodobých projektů a kurzů, studijní výjezdy, přednášky, besedy atd. Na vyšším gymnáziu to jsou přednášky, práce ve skupinách, krátkodobé projekty v rámci vyučovacích hodin v daném předmětu, seminární práce a jejich obhajoba, studijní výjezdy aj. Předmět navazuje na základy (dovednosti, vědomosti, postoje), které žáci získali v prouce, vlastivědě a přírodovědě v 1. - 5. Ročníku ZŠ. Vychází ze vzdělávacího bloku Výchova k občanství, avšak na nižším gymnáziu se řídí osnovami vlastními, které si škola

vytvořila dle svých specifických potřeb. Tyto osnovy byly schváleny MŠMT.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy. Výuka probíhá obecně v kmenových třídách, dle jednotlivých témat také v učebně informatiky, knihovně a v dalších prostorech dle potřeby. Součástí výuky jsou exkurze připravované ve spolupráci s charitativními i dalšími sociálními organizacemi a institucemi. Nedílnou součástí výuky předmětu jsou i výjezdová vícedenní tematická setkání realizované v rámci Programu osobnostního růstu žáků.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- nabízíme žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku osobnosti člověka, mezilidských vztahů a světa kolem nás
- předkládáme řadu spolehlivých informačních zdrojů a vedeme žáky k jejich pravidelnému využívání
- podporujeme samostatnost žáků při vyhledávání informací k jednotlivým tématům

### Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a jejich vlastních praktických zkušeností a k vyvozování optimálních praktických postupů v rámci jejich možností
- vedeme žáky k samostatnosti při posuzování praktických jevů v jejich životě, k jejich vyhodnocování a k zaujímání praktických závěrů pro jejich život
- předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících s mezilidskými vztahy a životem celé společnosti

### Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům dostatek možností k porozumění textům a obrazovým materiálům z různých zdrojů a k jejich běžnému využívání
- podněcujeme ve žácích uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv
- vedeme žáky k aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací

### **Kompetence sociální a personální**

- prohlubujeme ve žácích utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- klademe důraz na vnímání pocitu sounáležitosti s vlastní rodinou, i společenstvím v nejbližším okolí i s lidmi, se kterými se žáci náhodně setkají
- vedeme žáky k utváření pozitivních vztahů mezi chlapci a dívkami v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozvíjíme ve žácích schopnost orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života

### **Kompetence občanské**

- podporujeme rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- vedeme žáky k úctě ke své rodině, vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- připravujeme žáky na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti) a na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě

### **Kompetence pracovní**

- nabízíme dostatek situací k propojení nabytých znalostí s praktickým životem
- podporujeme používání nabytých vědomostí i v jiných oblastech vzdělávání našich žáků
- pomáháme žákům při jejich rozhodování o dalším studiu, při jejich volbě profesní orientace

## Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k cílevědomému a zodpovědnému rozhodování o svém dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- motivujeme žáky k rozvoji svého osobního a profesního potenciálu
- napomáháme jim v jejich úsilí o dosažení jimi vytyčených cílů a ke kritickému hodnocení svých výsledků
- vedeme ke zvažování všech možných rizik při uskutečňování podnikatelského záměru s ohledem na jejich možnosti i na realitu tržního prostředí

## Ověřování výstupů

Znalosti žáků jsou ověřovány formou rozhovorů, diskuzí nad tématy, při společné reflexi aktivit, nauková témata jsou prověřována formou testů a ústního zkoušení, v řadě témat lze hodnotit žáky po skupinách, v nichž pracovali společně na určitém zadání.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
I.	Člověk a čas	- orientuje se v kalendáři - vysvětlí jeho původ - organizuje svůj čas - chápe význam plánování - učí se smysluplně prožívat svůj volný čas	1.1.1 Projekt Program osobnost. růstu žáků – Dny poznání	D – předmět dějepisu
	Rodina, vztahy a funkce	- staví vztahy na úctě k druhému - učí se rozpoznat přínos dobrých mezilidských vztahů - sestaví svůj rodokmen - popíše a zdůvodní povinnosti členů rodiny, které mají přispět k vytváření harmonického rodinného prostředí	1.2, 1.3	Aj – rodina, škola, přít. čas prostý
	Komunikace	- aplikuje zásady správné komunikace verbální i neverbální v mezilidských vztazích - používá základní osvědčené postupy při řešení	Dny poznávání 1.2.3, 1.2.239	Čj - vypravování

		konfliktu		
	Pozitivní sebehodnocení	- učí se úctě ke své osobě - učí se rozpoznávat své silné a slabé stránky	1.1.2, 1.1.1, 1.1.3	Vv – portrét, já a jiní
	Roční období, církevní rok	- vysvětlí původ Vánoc a Velikonoc - svými slovy vyjádří, co znamená období adventu, půstu - vysvětlí význam základních státních svátků, některých svátků církevních (Mikuláš, tři králové...) - vysvětlí slavení poutí a posvícení v místě, kde žije	4.1, 4.2, 4.4	Čj, - lidová slovesnost Hv – hudební tradice našich zemí, lidová píseň, liturgický rok, advent
	Tolerance	- rozpozná jiné kultury, etnika - učí se zaujímat postoje k odlišným kulturám	1.1.2, 1.2.4, 3.2, 4.4, 4.5	D – zámořské objevy Z – biosféra, interakce příroda - společnost
	Tvořivost v mezilidských vztazích	- používá vědomě prvky empatie ve svém jednání - učí se rozeznávat dobré a zlé	1.2.2, 1.1.5	
	Moje vlast, moje obec	- orientuje se v zákl. pojmech - vlast, vlastenectví, národ, státní zřízení, zákonodárné a výkonné orgány státu, orgány obce, občanská společnost apod. - vyhledává informace o historii své obce		Z – socioekonomické poměry ČR Čj – Země česká, domov můj D – nejstarší státy ve starověku, počátky českého státu
<b>II.</b>	Prosociální chování, spolupráce, komunikace	- používá základní metody týmové spolupráce - učí se kompromisu	1.2.1, 1.2.2, 1.2.4 Program osobnost. růstu žáků - Závislosti	
	Empatie, asertivita	- dokáže obhájit svá práva s ohledem k druhému člověku	1.2.2, 1.3.1, 1.3.2, 4.2	
	Etické a neetické nabývání majetku, užívání majetku v duchu sociální spravedlnosti	- rozpozná a zdůvodní, proč je lidská práce nejdůležitějším faktorem při nabývání majetku	1.3.2, 5.3, 5.4	D – Klasické Řecko Čj - úvaha

	Stát a právo, lidská svoboda	- orientuje se v zákl. právních pojmech - popíše a vysvětlí na jednoduchých příkladech vztah státu a občana	2.2, 2.3, 2.4, 4.4, 4.5	Čj – starověká literatura Dny zdrav. živ. stylu
	Pozitivní vzory jednání a chování v dějinách a v literatuře	- učí se používat pozitivní a optimistický přístup k lidem ve svém okolí	1.3.2	Aj – téma: dobrý život, přátelé, ... Dny zdrav. živ. stylu
	Využití volného času – pasivní a aktivní zábava, výraz lidského ducha v kultuře a umění	- organizuje svůj čas - učí se hospodaření s časem	1.3.2, 1.1.5, 4.1	Z – socioekonomické poměry světadílů Bi – ekologické problémy Ch – chemie a environmentalistika Dny zdrav. živ. stylu – závislosti a my
	Konzumní způsob života, pomoc zemím třetího světa, etické aspekty péče o životní prostředí	- popíše a zdůvodní svůj hodnotový žebříček	5.2, 5.3, 5.4, 1.3.2	Dny zdrav. živ. stylu – závislosti a my
	Hodnoty lásky, přátelství, rodiny, manželství, rozvíjení sexuální identity, rozpor mezi sex. a psychosoc. zralostí	- učí se přijímat svou sexuální identitu - učí se úctě k druhému člověku, zodpovědnosti ve vztazích	1.1.2, 1.2.2, 1.3.2, 4.2	
<b>III.</b>	Téma JÁ, osobnost člověka, identita jedince	- umí rozpoznat své přednosti a slabiny - učí se přijímat sebe sama takového, jaký je	1.1.2, 1.1.4, 1.3.2	Čj – válka a literatura Vv – portrét – já a jiní Aj – vzdělání, emancipace, předsudky, rasismus, sociální chování
	Téma TY, společenství, prosociálnost, respektování	- učí se žít ve společenství - učí se úctě, zodpovědnosti, umění pomoc přijímat i poskytnout	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2	
	Téma MY, vztah muž - žena	- dokáže přijmout svou sexuální identitu - chápe přirozené psychosexuální rozdíly - chová se zodpovědně ve vztazích	1.3.2, 1.3.1, 1.2.4 Orientační dny – dívky, chlapci a vztahy	

	Světová náboženství, křesťanství	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se ve svět. náboženských systémech, křesťanství v 21. století</li> <li>- popíše hodnoty, které jsou náboženstvími nabízeny</li> </ul>	4.2, 4.4, 1.3.2, 4.5	<p>Čj – nejstarší literární památky, starověká literatura</p> <p>Hv – liturgický rok, advent</p> <p>D – Řím – rozvoj a zánik císařství</p>
	OSN, normalizace, železná opona, Charta 77	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v problému</li> <li>- vysvětlí příčiny vzniku totalitních systémů</li> <li>- vysvětlí společenské jevy v současné společnosti</li> </ul>	2.2, 2.3, 2.4, 3.3, 4.5, 6.2, 6.5	<p>D – Pražské jaro a normalizace</p> <p>Čj – próza 19. a 20. st., realismus, úvaha</p>
	Volné téma – rodina a já	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podporuje prarodinné smýšlení</li> <li>- přijímá postoje umožňující ozdravení rodiny</li> <li>- preferuje rodinu jako jedna ze zákl. soc. hodnot</li> </ul>	1.3.2, 1.2.2	
<b>IV.</b>	Základy etiky	<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí aplikovat etické normy na konkrétní životní situace</li> </ul>		
	Etické problémy současné společnosti	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v základních společenských problémech a umí objasnit jejich příčiny</li> <li>- prezentuje je a referuje o nich</li> </ul>		
	Ekonomie a ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje ekonomii, ekonomiku,</li> <li>- používá s porozuměním základní ekonomické pojmy</li> <li>- rozlišuje, z jakých zdrojů pocházejí příjmy státu, do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků</li> <li>- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví a způsoby jejich ochrany</li> </ul>	Projekt Program osobnost. růstu žáků – Partnerské vztahy	
	Tržní ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí princip nabídky a poptávky</li> <li>- popíše fungování trhu</li> <li>- vysvětlí původ peněz a objasní jejich základní funkce</li> <li>- popíše vliv inflace na hodnotu peněz</li> <li>- na příkladu ukáže výhody a nevýhody hotovostního a bezhotovostního platebního styku</li> <li>- uvede příklady použití debetní a kreditní platební</li> </ul>		



		<ul style="list-style-type: none"> <li>karty</li> <li>- vysvětlí funkci komerčních bank, centrální banky</li> <li>- uvede příklad aktivní a pasivní operace v bance</li> <li>- na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH</li> </ul>		
	Zaměstnanost	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí na příkladě problém nezaměstnanosti v regionu</li> <li>- zná náležitosti pracovní smlouvy</li> <li>- vyřeší jednoduché výpočty při odměňování za práci</li> </ul>		
	Právní subjekty v tržní ekonomice	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy živnost, obchodní společnosti</li> <li>- popíše formy podnikání</li> </ul>		
	Trh práce	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní funkce a úkoly úřadu práce</li> </ul>	2.2	
	Volba profesní orientace	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozná své osobní zájmy a cíle</li> <li>- uvede zásady zdravého životního stylu</li> <li>- popíše svoji osobnostní charakteristiku</li> <li>- pracuje s profesními informacemi</li> <li>- využívá poradenských služeb</li> <li>- jmenuje další možnosti jeho vzdělávání</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.5, 1.2.3, 1.2.4, 2.3	
	Ekonomika a etika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná hodnotu peněz</li> <li>- rozlišuje položky rodinného rozpočtu</li> <li>- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje</li> <li>- objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti</li> <li>- pohovoří o problémech třetího světa</li> <li>- vysvětlí základní ekonomické činnosti v hospodářském životě</li> </ul>	1.3.1, 1.3.2, 5.3, 5.4	
V.	Úvod do psychologie, základní psych. směry a jejich představitelé	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí podmínky vedoucí k vydělení psychologie z filosofie</li> <li>- popíše vývoj psychologie jako vědy</li> <li>- zhodnotí přínos jedn. směrů pro rozvoj psychologie</li> </ul>	Projekt Program osobnost. růstu žáků – Sociální inteligence, dobro a zlo	

Vývojová psychologie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní na příkladech principy vývojové psychologie dle E. Eriksona</li> <li>- popíše období vývoje důležitá při výchově mladého člověka a na příkladech objasní chyby, kterých se lidé při výchově nejčastěji dopouštějí</li> <li>- umí používat prosociální přístupy k druhému člověku</li> <li>- zhodnotí nezastupitelnost zdravé rodiny při výchově</li> </ul>	7.1, 7.2, 9.1	
Psychologie osobnosti	<ul style="list-style-type: none"> <li>- demonstruje na příkladech jednotlivé složky určující osobnost jedince a objasní jejich vzájemnou provázanost</li> <li>- zhodnotí aspekty pomáhající rozvoji zdravé osobnosti</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.5	Zsv, téma JÁ
Psychické jevy, učení	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná a vysvětlí na příkladech jednotlivé psychické jevy</li> <li>- zná a aktivně používá metody správného učení</li> </ul>	7.3, 7.4	
Duševní zdraví, psychohygiena	<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí používat cesty upevňující duševní zdraví a napomáhající rozvoji integrované osobnosti</li> <li>- vysvětlí na příkladech základní psychotické a neurotické poruchy</li> <li>- zná základní způsoby jednání s lidmi majícími duševní poruchy</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.4, 7.5, 7.6	Člověk a zdraví
Sociální psychologie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní základní principy socializace jedince</li> <li>- prokáže na příkladech ze života znalost základních postupů vedoucích k dobrým mezilidským vztahům a k prosociálnosti</li> </ul>	7.3, 7.4, 7.5,	Zsv, téma TY,MY
Úvod do sociologie, základní metody a techniky sociologického výzkumu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí podmínky předcházející vzniku sociologie</li> <li>- demonstruje na příkladech zákl. metody a techniky soc. výzkumu</li> </ul>	8.1, 8.2	D
Vývoj sociologie, struktura a funkce	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní sociologické směry a pohovoří o základních představitelích světové i české sociologie</li> </ul>		

	Společnost a příroda, společnost a kultura	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní na příkladech působení přírodních faktorů při vývoji lidské společnosti</li> <li>- zhodnotí roli kulturního prostředí a ostatních prvků kultury v životě společnosti i jedince</li> <li>- uvede na konkrétních příkladech průběh správné socializace jedince</li> <li>- popíše na příkladě vlastního života sociální role a ritualizaci jednání</li> </ul>	8.1, 8.2, 8.4, 8.5, 9.1, 9.2, 10.1, 10.2, 11.4, 11.5	Bi, Čj
	Sociální struktura společnosti	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí na příkladech z historie i současnosti sociální nerovnost z hlediska pozic a moci</li> <li>- demonstuje na příkladech z historie i současnosti rozvrstvení obyvatelstva</li> <li>- zhodnotí klady i zápory sociálních skupin formujících současného člověka</li> <li>- zná a popíše na příkladech život v malé sociální skupině</li> <li>- vymezí pojmy instituce, organizace a byrokracie a ukáže na příkladech pozitiva a negativa, která přináší institucionalizace společnosti</li> <li>- uvede příklady, kdy občanské iniciativy a sociální hnutí jsou protiváhou státních institucí a prvky upevnění demokracie</li> </ul>	7.4, 7.6, 8.3, 9.1, 9.3	D
	Sociologie rodiny, postavení žen, mládeže, fenomén stáří, sociologie menšin	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zdůvodní hodnoty důležité pro partnerské vztahy, manželství, rodičovství. Projevuje etické postoje v rámci rodiny</li> <li>- reflektuje kriticky genderové hnutí</li> <li>- vysvětlí prameny feminismu</li> <li>- objasní postupy vedoucí k rovnoprávnosti žen ve společnosti</li> <li>- popíše možné důsledky sociálních předsudků</li> <li>- zaujímá odmítavé postoje ke všem formám sociálně patologického jednání a chování</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 8.4, 8.3, 9.1, 9.3	Člověk a zdraví, Projekt Program osobnost. růstu – Závislosti, Partnerské vztahy
	Deviace a patologie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí rozlišovat patologické jevy současné společnosti</li> <li>- dokáže být kritickým občanem nepodléhajícím manipulaci</li> </ul>	7.1, 7.3, 7.4, 9.2, 11.4	Člověk a zdraví, Program osobnost. růstu – Závislosti, Partnerské vztahy

	Politologie, občan a stát	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje a porovná historické a současné typy států a formy vlády</li> <li>- porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě</li> <li>- uvede příklady, jak může občan v demokratickém zřízení ovlivňovat politické dění v obci a ve státě</li> <li>- vysvětlí podstatu a význam parlamentních a komunálních voleb, rozliší jejich funkce</li> <li>- vyloží podstatu demokracie, porovná antickou a současnou podobu demokracie</li> <li>- vysvětlí funkci ombudsmana a popíše okruhy problémů, s nimiž se na něj může občan obracet</li> <li>- objasní tři nezávislé složky státní moci</li> <li>- objasní podstatu a význam politického pluralismu, vysvětlí nebezpečí politického extremismu a populismu</li> </ul>	7.4, 7.5, 7.6, 8.2, 8.4, 11.4, 11.5	D, Z
	Evropská unie, postavení ČR v rámci EU, instituce EU	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní podstatu evropské integrace a její důvody</li> <li>- rozlišuje funkce orgánů EU</li> <li>- posoudí kriticky pozitiva a negativa vlivu členství ČR v EU na každodenní život občanů, uvede příklady, jak uplatňovat práva v rámci EU</li> <li>- vysvětlí činnost a funkce EK a EP, porovná s orgány státní moci v ČR</li> <li>- zhodnotí význam zapojení</li> </ul>	8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 11.2, 11.4	Z
<b>VI.</b>	Úvod do religionistiky	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí základní náboženské pojmy</li> <li>- vymezí náboženství a náboženskost</li> <li>- popíše religionistiku jako vědu</li> </ul>	7.1, 7.4, 9.1 Projekt Program osobnost. růstu žáků – emoční inteligence	D – dějiny civilizací
	Religionistika deskriptivní	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí způsoby klasifikace náboženství</li> <li>- na příkladech demonstuje významnější náboženství minulosti i přítomnosti</li> </ul>	7.3	
	Islám	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí islám</li> <li>- uvede podstatné historické události</li> <li>- popíše hlavní body věrouky</li> <li>- zhodnotí současné projevy islámu ve světovém</li> </ul>	9.1, 9.3, 11.4	D – středověk a novověk v Evropě a na Blízkém východě Z – regiony světadílů

		kontextu		
	Judaismus	- vyloží základní pojmy judaismu - uvede klíčové události dějin judaismu - popíše hlavní znaky věrouky - zhodnotí současné projevy judaismu ve světovém kontextu	7.4, 9.3	D – dějiny židovství Z – místopis východního Středomoří
	Křesťanství	- objasní význam Ježíše Krista pro křesťanství - uvede klíčové události dějin křesťanství - popíše hlavní znaky věrouky - na příkladech ukáže pestrost forem křesťanství - zhodnotí současné projevy křesťanství ve světovém kontextu	7.2, 8.3, 9.1, 10.2, 11.2	Čj, Hv, Vv, Du – umění inspirované křesťanstvím D – historie Evropy
	Novodobé sekty a náboženské společnosti	- rozliší mezi sektami, náb. společnostmi a církvemi - na příkladech ukáže nebezpečí sekt - posoudí některé nové náboženské společnosti z hlediska jejich společenského přínosu	11.1, 11.4	
<b>VII.</b>	Úvod do práva, základní právní pojmy	- rozliší morální a právní normy, vysvětlí odlišnost v postihu při porušení morálky a práva - aplikuje na příkladech porozumění základním právním pojmům - popíše proces vzniku právní normy - uvede státní orgány vydávající státní předpisy a objasní postup při jejich zveřejňování	7,1, 7.5, 7.4 Projekt Program osobnost. růstu žáků – sociální kompetence, zdravá rodina	D, Z
	Ústavní právo	- popíše systém ústavního pořádku ČR - objasní na příkladech ustanovení Listiny základních lidských práv a svobod - vysvětlí na příkladech proces vzniku jednotlivých ústavních institucí	8.4, 8.5, 9.2	
	Občanské právo a závazkové právo	- vysvětlí a popíše na příkladech, co je ochrana osobnosti - demonstruje na příkladech ze života své porozumění vlastnickým vztahům - popíše a objasní postup dědického řízení - navrhne a sestaví vzory základních typů smluv	7.2, 7.3	

Pracovní právo	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše základní vztahy v pracovně právních vztazích</li> <li>- sestaví vzorovou pracovní smlouvu a zdůvodní nutné náležitosti pracovní smlouvy</li> <li>- doloží na příkladech vznik a zánik pracovně právních vztahů</li> <li>- vyjmenuje a zdůvodní základní povinnosti BOZP z pozice zaměstnance a zaměstnavatele</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.4, 7.6	
Rodinné právo	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje na příkladech základní normy týkající se manželského a rodinného práva</li> <li>- doloží povinnosti manželů a povinnosti mezi rodiči a dětmi</li> <li>- objasní na příkladech typy náhradní rodinné výchovy</li> <li>- uplatňuje etické a odpovědné přístupy v partnerských vztazích</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.4, 7.5	Zsv I., III.
Trestní právo	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí rozdíly mezi občanskoprávním a trestněprávním řízením</li> <li>- na příkladech znázorní podmínky trestní odpovědnosti a uvede příklady jednání vylučujícího trestní odpovědnost</li> <li>- kriticky zhodnotí rizikové životní styly z hlediska trestněprávního</li> </ul>	7.3, 7.5	Trestní právo
Správní právo	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje na příkladech z běžného života správní řízení</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.4	Správní právo
Úvod do filosofie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní na příkladech podstatu filosofického tázání</li> <li>- zdůvodní zásadní rozdíly mezi filosofií a ideologií</li> </ul>	7.1	D
Klasická logika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí na příkladech materiální a formální předmět logiky</li> <li>- rozliší na příkladech základní principy logiky pojmů a uvede na příkladech základní vztahy mezi pojmy</li> <li>- vysvětlí základní principy úsudkové logiky a uvede příklady predikace univokální,</li> </ul>	7.4, 11.4	Klasická logika

		ekvivokální a analogické - popíše vztahy v logickém čtverci - uvede pravidla korektní argumentace a na příkladech demonstruje různé formy klamavé argumentace		
	Ontologie	- vysvětlí základní principy aristotelské metafyziky a základní rozdíly mezi platónskou a aristotelskou filosofií - pohovoří o přínosu Tomáše Akvinského aristotelské metafyzice - objasní, v čem spočívá princip sporu o univerzálie - vysvětlí základní pojmy přírodní filosofie - vysvětlí přístupy vysvětlení světa na základě procesuální, evoluční ontologie	7.3, 7.6	D
	ČETBA FILOZOFICKÝCH TEXTŮ PRŮBĚŽNĚ CELÝ ROK JEDNU HODINU TÝDNĚ			
	Antická filozofie	- vymezí obsah a rozčlení období do jednotlivých etap - určí a charakterizuje nejvýznamnější představitel - na vybraných textech demonstruje porozumění základním problémům, které dané období řešilo	7.3, 7.6	Čj – antická literatura
	Středověká křesťanská filozofie	- vymezí obsah a rozčlení období do jednotlivých etap - určí a charakterizuje nejvýznamnější představitel - na vybraných textech demonstruje porozumění základním problémům, které dané období řešilo	7.3, 7.6	
	Renesanční filozofie	- vymezí obsah a rozčlení období do jednotlivých etap - určí a charakterizuje nejvýznamnější představitel - na vybraných textech demonstruje porozumění základním problémům, které období řešilo	7.3, 7.6	

	Novověká filozofie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí obsah a rozčlení období do jednotlivých etap</li> <li>- určí a charakterizuje nejvýznamnější představitele</li> <li>- na vybraných textech demonstruje porozumění základním problémům, které dané období řešilo</li> </ul>	7.3, 7.6	
	Filozofie 20. století	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí obsah a rozčlení období do jednotlivých etap</li> <li>- určí a charakterizuje nejvýznamnější představitele</li> <li>- na vybraných textech demonstruje porozumění základním problémům, které dané období řešilo</li> </ul>	7.3, 7.6	
VIII.	Noetika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zdůvodní vhodnost Descartovy metodické skepse jako výchozího bodu pravdivého poznání</li> <li>- rozliší slabiny racionalismu a empirismu a objasní snahu I. Kanta o jejich překonání</li> <li>- posoudí historické podmínky vedoucí ke vzniku pozitivismu a zdůvodní jeho nedostatky v rámci filosofického tázání</li> <li>- zhodnotí současný stav poznání pravdy a přístup některých filosofických směrů ovlivněných agnosticismem projevujícím se bezmeznou relativizací</li> <li>- objasní argumentaci proti postmodernímu relativismu popírajícímu objektivní pravdu a možnost jistého poznání (vyvracení skeptika sporem)</li> </ul>	7.1, 7.3, 7.6, 8.4, 11.4, 11.5	D
	Filosofická antropologie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní celostní filosofický pohled na člověka</li> <li>- vymezí pojem dějinnosti člověka a ozřejmí smysl lidských dějin z pohledu filosofie</li> <li>- vysvětlí společenskost lidského bytí podmiňujícího integritu lidské osobnosti</li> <li>- zhodnotí kriticky nedostatky materialistických a pozitivistických pozic v pohledu na člověka jako jednotu těla a duše</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.4, 7.5, 10.2	Bi, D, Program osobnost. růstu žáků – Sociální inteligence, dobro a zlo



	Filosofie vědy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí materiální a formální předmět filosofie vědy</li> <li>- objasní na historické opozici realismu a instrumentalismu vývoj vědeckého poznání</li> <li>- zhodnotí kriticky principy vědeckého poznání vycházejícího z pozitivismu</li> <li>- popíše a vysvětlí na vhodném příkladě kritický realismus Karla Poppera</li> </ul>	7.3, 7.6	
	Etika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní na příkladech podmínky mravního jednání</li> <li>- vysvětlí na Kantově kategorickém imperativu transcendentnost vnitřní svobody člověka</li> <li>- rozliší důležitost rozumových motivů v etickém jednání člověka</li> <li>- vymezí a vysvětlí na příkladech pojem autonomie svědomí</li> <li>- kriticky zhodnotí nedostatečnost empiristické etiky v jednání člověka</li> <li>- kriticky zhodnotí tři základní koncepce sociální etiky</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 8.2, 8.3, 8.4, 9.1, 9.2, 10.2, 11.4, 11.5	Čj Program osobnost. růstu žáků – Sociální inteligence, dobro a zlo

## 5.23 Název vyučovacího předmětu: Seminář ze základů společenských věd

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	0	2

Výuka základů společenských věd je součástí komplexu předmětů, které formují občanské a sociální postoje žáků. Předmět Seminář ze základů společenských věd navazuje na poznatky získané v předchozím gymnaziálním studiu. Tyto poznatky dopňuje, prohlubuje a uvádí do nových souvislostí. Předmět seminář dějepis je vyučován jako samostatný předmět, realizuje část vzdělávacího obsahu oblasti Člověk

a společnost RVP G.

Smyslem výuky je připravit žáka s hlubším zájmem o společenskovední problematiku na případné další studium. Důležitým cílem je také dodat poučení pro život v moderní společnosti sjednocené Evropy tak, aby na základě porozumění základním pojmům a souvislostem chápal základní principy, na nichž spočívá současné uspořádání společnosti a jeho zákony a normy, aby také dovedl ocenit a chránit demokratický charakter okcidentální společnosti. Výuka je dále zaměřena na rozvíjení schopnosti porozumět společenským procesům a jejich souvislostem. Vytváří a rozvíjí také dovednost samostatně pracovat s odbornou literaturou a orientovat se v pramenech.

V oblasti poznání si žáci postupně osvojují vědomosti o sociálních, společenských, kulturních a ekonomických souvislostech podob společnosti. Seznamují se s vybranými pojmy a mapují bazální společenské vztahy. Získávají hlubší vědomosti o metodologii vybraných společenskovedních oborů. Učí se rozpoznávat kauzalitu jednotlivých procesů i událostí v historii a na základě znalostí odhalovat dezinterpretační pokusy o výklad.

V oblasti dovedností se žáci učí pracovat s odbornými texty a třídit získané informace z hlediska jejich závažnosti a použitelnosti. Učí se z jednotlivostí skládat logické celky a ty potom veřejně obhajovat. Procvičují se v ústním i písemném vyjádření a ve schopnosti získané poznatky přesvědčivým a efektním způsobem předat.

Propojení předmětu s ostatními vzdělávacími oblastmi a obory je určeno jeho charakterem. Zvláště úzké je napojení na výuku mateřštiny a cizích jazyků. Těsné propojení má výuka také na dějepis a estetickou, případně dramatickou výchovu. V menší míře jsou i uplatňovány vazby

i na některé další předměty – matematiku, zeměpis, informatiku.

Používanými formami výuky jsou především práce ve skupinách, individuální práce, využívání audio a videotechniky, internetu, školní knihovny a podobně. Nedílnou součástí výuky jsou prezentace, referáty a seminární práce. Předmět je vyučován jako povinně volitelný.

## **Výchovné a vzdělávací strategie**

### **Kompetence k učení**

- předkládáme řadu spolehlivých informačních zdrojů a vedeme žáky k jejich pravidelnému využívání
- podporujeme samostatnost žáků při vyhledávání informací k jednotlivým tématům

### **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a jejich vlastních praktických zkušeností a k vyvozování optimálních praktických postupů v rámci jejich možností
- předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících s mezilidskými vztahy a životem celé společnosti

### **Kompetence komunikativní**

- nabízíme žákům dostatek možností k porozumění textům a obrazovým materiálům z různých zdrojů a k jejich běžnému využívání
- podněcujeme ve žácích uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

### **Kompetence sociální a personální**

- prohlubujeme ve žácích utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- vedeme žáky k utváření pozitivních vztahů v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy, k vnímání předsudků v nazírání na roli menšin a vyloučených skupin ve společnosti

- rozvíjíme ve žácích schopnost orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života

### **Kompetence občanské**

- podporujeme rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- připravujeme žáky na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti) a na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě

### **Kompetence k podnikavosti**

- motivujeme žáky k rozvoji svého osobního a profesního potenciálu a k rozpoznání příležitostí pro tento celoživotní úkol
- napomáháme jim v jejich úsilí o dosažení jimi vytýčených cílů a ke kritickému hodnocení svých výsledků

### **Ověřování výstupů**

Upřednostňujeme ověřování ústní, protože napomáhá rozvíjení komunikačních dovedností. Dbáme přitom, při respektu k vyjadřovacím možnostem jednotlivých žáků, na obsahovou i formální správnost. Při písemném ověřování neopomíjíme formální stránku a vedle obsahu dbáme i na odpovídající úroveň zpracování. V každém pololetí, kdy je předmět vyučován, musí žáci alespoň dvakrát ústně prezentovat výsledky své práce a píše alespoň tři seminární práce.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
VIII.	Politické uspořádání ČR	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v základních skutečnostech státní správy a samosprávy</li> <li>- vysvětlí pravomoci ústavních činitelů</li> <li>- na příkladech demonstruje antitotalitní a demokratický charakter naší země</li> </ul>		D – dějiny novověku Zsv – politologie
	Psychologie osobnosti	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše základní biologické determinanty osobnosti</li> <li>- na příkladech ukáže schopnost orientovat se v současných teoriích osobnosti</li> <li>- vysvětlí psychické vlastnosti osobnosti</li> <li>- rozpozná typy osobnosti</li> </ul>	7.1, 7.2, 9.1	Zsv – psychologie
	Právní nauka	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí důležitost práva jako společenského korektivu</li> <li>- popíše vznik práva a charakter právního prostředí ČR</li> <li>- na konkrétní příklady aplikuje jednotlivé typy práva</li> <li>- vyloží a na příkladech demonstruje soudní systém ČR včetně státních zastupitelství</li> <li>- určí a popíše význam notářství a advokacie</li> </ul>	7.2	Zsv – právní nauka

## 5.24 Název vyučovacího předmětu: Křesťanské kořeny evropské civilizace

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	0	2

Výuka předmětu Křesťanské kořeny evropské civilizace je jednou ze součástí komplexu předmětů, které formují občanské a sociální postoje žáků. Navazuje na výchovné a vzdělávací úsilí předchozích let a v jistém ohledu ho završuje. Je konkretizací úsilí školy profilovat se jako školní společenství, ve kterém je rozvíjena osobnost žáka, jeho nadání a rozumové schopnosti a ve kterém je přítomen duch evangelia ve svobodě a lásce.

Předmět Křesťanské kořeny evropské civilizace je vyučován jako samostatný předmět, realizuje část vzdělávacího obsahu oblasti Člověk a společnost RVP G, všechna průřezová témata a projekt Antické kořeny křesťanské civilizace. Smyslem výuky předmětu je poskytnout žákům hlubší vhled do náboženského a myšlenkového hnutí, které zásadním způsobem spoluvytvářelo podobu současného okcidentu. Cílem je také poukázat na efektivní a staletými prověřenou odpověď na existenciální tázání člověka a nabídnout řešení jeho "metapotřeb". V neposlední řadě chce tento předmět pomáhat odstraňovat předsudky a nepravdy, které jsou v souvislosti s křesťanstvím dosud četné a nejednou nereflktované.

Výuka se soustřeďuje na to, aby byl žák vybaven souborem poznatků o základních vnějších projevech křesťanství, jejich původu a společensko-historickém kontextu. Dále dbá na rozvíjení schopnosti porozumět nedávným i současným společenským procesům a odhalovat jejich kořeny. Vytváří a rozvíjí také dovednost samostatně pracovat s pramenným materiálem a orientovat se ve spleti nejednou protichůdných tendencí.

V oblasti poznání si žáci postupně osvojují vědomosti o sociálních, hospodářských, právních, uměleckých a folklorních projevech společnosti v kontextu integrujícího potenciálu křesťanství. Seznamují se s nejdůležitějšími událostmi a projevy křesťanství od jeho počátků po současnost. Učí se rozpoznávat kauzalitu jednotlivých projevů i událostí a na základě znalostí kořenů rozumět současnosti.

V oblasti dovedností se žáci učí pracovat s odbornými texty a třídit získané informace z hlediska jejich závažnosti a použitelnosti. Učí se z jednotlivostí skládat logické celky a ty potom veřejně obhajovat. Procvičují se v ústním i písemném vyjádření a ve schopnosti získané poznatky přesvědčivým a efektním způsobem předat.

Propojení předmětu s ostatními vzdělávacími oblastmi a obory je určeno jeho charakterem. Zvláště úzké je napojení na výuku mateřštiny. Těsné propojení má výuka předmětu Křesťanské kořeny evropské civilizace také na dějepis, základy společenských věd, estetickou, případně dramatickou výchovu. V menší míře jsou i uplatňovány vazby i na některé další předměty – cizí jazyky a zeměpis.

Používanými formami výuky jsou frontální výuka i moderní výukové formy - práce ve skupinách, individuální práce, využívání audio a videotechniky, internetu, školní knihovny a podobně. Nedílnou součástí výuky jsou také tematické exkurze. Hodinová dotace odpovídá plánu školy, předmět je vyučován pro celou třídu.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- předkládáme řadu spolehlivých informačních zdrojů a vedeme žáky k jejich pravidelnému využívání
- podporujeme samostatnost žáků při vyhledávání informací k jednotlivým tématům

### Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a jejich vlastních praktických zkušeností
- učíme žáky samostatnosti při posuzování praktických jevů v jejich životě, k jejich vyhodnocování a k zaujímání praktických závěrů
- předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících s životem celé společnosti

### Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům dostatek možností k porozumění textům a obrazovým materiálům z různých zdrojů a k jejich běžnému využívání
- podněcujeme ve žácích uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

### **Kompetence sociální a personální**

- prohlubujeme ve žácích utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí
- klademe důraz na vnímání pocitu sounáležitosti s vlastní rodinou, společenstvím blízkým i náhodně vzniklým
- rozvíjíme ve žácích schopnost orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických a dalších faktů tvořících rámeček každodenního života

### **Kompetence občanské**

- podporujeme rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- vedeme žáky k úctě ke své rodině, vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství

### **Kompetence k podnikavosti**

- vedeme žáky k cílevědomému a zodpovědnému rozhodování o svém dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- motivujeme žáky k rozvoji svého osobního a profesního potenciálu a k rozpoznání příležitostí pro tento celoživotní úkol
- napomáháme jim v jejich úsilí o dosažení jimi vytyčených cílů a ke kritickému hodnocení svých výsledků

### **Ověřování výstupů**

Upřednostňujeme ověřování ústní, protože napomáhá rozvíjení komunikačních dovedností. Dbáme přitom, při respektu k vyjadřovacím možnostem jednotlivých žáků, na obsahovou i formální správnost. Při písemném ověřování neopomíjíme formální stránku a vedle obsahu dbáme i na odpovídající úroveň zpracování. V každém pololetí, kdy je předmět vyučován, jsou žáci alespoň jednou ústně zkoušeni a píšou alespoň dvě písemné práce v různých formách.



Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
VIII.	Kultura a civilizace	- porovná teorie kultury - rozezná projevy kultury a popíše jejich význam pro společnost - doloží na příkladech roli náboženství v kultuře	9.1	D – civilizace v hist. epochách Zsv - religionistika
	Bible	- popíše bibli jako klíčovou knihu okcidentu - vymezí biblické reálie - rozezná jednotlivé části bible a najde klíčová biblická místa	7.5	Čj – antická literatura D – starověk Předního východu Zsv – křesťanství
	Ježíš Kristus	- vymezí pojem historický Ježíš - na příkladech doloží jeho působení - vysvětlí zásadní body Ježíšova procesu		Zsv – křesťanství
	Křesťanské slavení	- rozezná a zhodnotí období církevního roku - zařadí a popíše významné církevní svátky - na příkladech doloží způsoby úcty ke svatým		Zsv – křesťanství
	Jak církev budovala Evropu	- rozpozná vliv křesťanství na současnou podobu západní civilizace - na příkladech ukáže roli církve při formování současného okcidentu	7.3, 8.3, 8.4	D – středověk a novověk Evropy
	Spiritualita v médiích a v umění	- rozezná spirituální rozměr umělecké tvorby - na příkladech ze světa filmu objasní spirituální tematiku a její zpracování - na tvorbě a osudech vybraných hudebních skupin doloží hledání duchovního rozměru tvorby i existence	11.1, 11.2	Čj, Hv, Vv, Du – současné umění

## 5.25 Název vzdělávacího předmětu: Fyzika

### Charakteristika vyučovacího předmětu - časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	2	2	2	0	2	2	2	0

Předmět Fyzika realizuje obsah vzdělávacího oboru Fyzika RVP ZV a část vzdělávacího obsahu oboru Člověk a svět práce RVP ZV – okruhu Práce s laboratorní technikou. V rámci předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Během výuky fyziky žáci získají představu o zákonitostech a podstatě přírodních jevů, o souvislostech s ostatními přírodovědnými obory a získají základy pro případné další studium přírodovědného zaměření. Charakteristickým rysem předmětu jsou jeho vzájemné souvislosti se všemi přírodovědnými předměty. Žák je veden k tomu, aby zejména: chápal, že přírodní jevy mají fyzikální příčiny, rozuměl různým typům přírodních dějů, uměl tyto znalosti aplikovat, využíval matematický aparát pro odvození jednoduchých fyzikálních vztahů, aplikoval své znalosti při provádění praktických měření.

Pro výuku je k dispozici odborná učebna vybavena didaktickou technikou a laboratoř. V každém ročníku je několik hodin věnováno laboratorním pracím, třída se na laboratorní práce dělí na dvě skupiny. Na předmět navazuje v kvartě předmět Praktikum z přírodních věd.

Také na vyšším stupni gymnázia je fyzika součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Výuka fyziky má vést žáka k tomu, aby hledal základní vlastnosti hmotných částic a polí, objevoval jejich interakce, popsal a vysvětlil strukturu látek různých skupenství a objasnil vzájemné přeměny různých druhů energie, pátral po zákonitostech fyzikálních jevů a procesů, uměl uplatnit fyzikální vzdělání v praxi a v jiných vědních oborech, poznával možnosti měření fyzikálních veličin.

Výuka fyziky se snaží pomocí pozorování, experimentů a výpočtů vytvořit představu o tom, co je vlastně svět a příroda, z čeho se skládá, jakými zákonitostmi se řídí a jak se vyvíjí. Fyzika vytváří fyzikální obraz světa a pomáhá žákům, aby si uvědomili své postavení ve světě a ve vesmíru. Celkové pojetí výuky fyziky se snaží přejít od informativní k formativní stránce výuky, od faktů k vytváření dovedností řešit fyzikální problémy a k využívání poznatků v další výuce a v praxi.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů (pozorování, měření, experiment) a různým metodám racionálního uvažování
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na Internetu
- učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení
- podporujeme používání výpočetní techniky
- umožňujeme žákovi pozorovat, měřit a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment
- učíme žáky organizovat a řídit vlastní učení se fyzikálním poznatkům při samostatné a skupinové práci (především při laboratorní práci – žáci navrhují i provádějí experiment, zpracovávají získané výsledky a interpretují je, hledají souvislosti mezi nově získanými výsledky a dosavadními vědomostmi, kriticky hodnotí svoji činnost
- učíme žáky používat adekvátní matematické a grafické prostředky k vyjadřování fyzikálních definic, vztahů a zákonů

### Kompetence k řešení problémů

- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky praktické problémy řešit
- na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů
- učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů
- učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů

- učíme žáky uplatňovat při řešení problémů logické, matematické a empirické metody s využitím fyzikálního a technického jazyka a symboliky
- podporujeme schopnost kriticky interpretovat získané informace a ověřovat je, pro své tvrzení hledat argumenty a důkazy, formulovat a obhajovat podložené závěry

### **Kompetence komunikativní**

- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně i graficky) postup a výsledky svých pozorování a experimentů
- ve výuce podporujeme používání výpočetní techniky
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k tomu, aby rozuměli matematickému a grafickému vyjádření informací různého typu a uměli tímto způsobem informace vyjadřovat a hodnotit je
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem

### **Kompetence sociální a personální**

- vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

### **Kompetence občanské**

- vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití fyziky
- vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí
- učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích
- učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc
- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (pravidla bezpečné práce při fyzikálních měřeních, pozorováních a experimentech, pravidla chování ve škole, v učebně fyziky, dodržování stanovených pracovních postupů apod.

## Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k průběžnému a kritickému hodnocení dosažených výsledků
- trváme na dokončování zahájených aktivit žáků
- motivujeme žáky k odpovědnému postoji k vlastní profesní budoucnosti

## Ověřování výstupů

V hodinách Fyziky rozvíjíme schopnosti pozorovat a popsat fyzikální děje a jevy, řešit fyzikální úlohy (úvahou i výpočtem,), změřit některé fyzikální veličiny nebo ověřit měřením fyzikální zákonitosti. Žák musí přehledně a věcně správně vypracovat protokoly o laboratorním měření. Při probírání některých částí Fyziky žáci připravují referáty nebo prezentace s použitím odborné literatury nebo internetu. Žák používá Matematicko-fyzikální a chemické tabulky.

Hodnocení se snaží obsáhnout všechny vyjmenované činnosti. Žáci jsou hodnoceni za mluvený projev (ústní zkoušení, referát, výpočet fyzikální úlohy, frontální zkoušení), píše testy (3 – 4 testy za pololetí - na konci každého probraného tematického celku) a písemné práce (řešení fyzikálních úloh – nejméně jedna desetiminutovka z tematického celku). Hodnoceny jsou i protokoly z laboratorních prací a samostatná práce během vyučovací hodiny.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
I.	<b>Látka a těleso</b> skupenství látek vlastnosti látek	- pozná těleso - rozliší těleso pevné, kapalné a plynné - na příkladech vysvětlí, že složitější tělesa lze rozložit na jednodušší - určí, z jakých látek jsou tělesa - pomocí pokusu předvede různé vlastnosti látek - vyjmenuje a na konkrétních příkladech doloží	1.1.1, 1.3.1	Bi - lidské smysly, mikroskop; viry, bakterie; živá a neživá příroda; organické a neorganické látky Př - koloběh vody, D – význam skupenských změn při výrobě nástrojů; označování

		vlastnosti látek - pozná směr vodorovný a svislý		historických údobí
	<b>Atomy a molekuly</b> Brownův pohyb a difúze souvinnost skupenství látek s částicovou stavbou stavba atomu	- k popisu používá základní fyzikální pojmy: atom, molekula, prvek a sloučenina a umí je vysvětlit - uvede příklady jevů dokazující, že částice se neustále a neuspořádaně pohybují - předvede a vysvětlí difúzi - popíše souvislost mezi vzdáleností částic, jejich vzájemným působením a vlastnostmi látek - znázorní a popíše stavbu atomu různých chem. prvků s pomocí periodické tabulky	1.1.1, 1.3.1	Bi - pozorování struktur neviditelných pouhým okem; krystaly Brown – botanik; difúze při látkové výměně v organismech D - antičtí filozofové D - rozvoj myšlení ve starověkém Řecku
	<b>Elektrování a elektrické vlastnosti těles</b> vznik iontů elektrické pole	- předvede zelektrování těles - předpoví vzájemné působení nabitých těles a vysvětlí pozorované jevy - popíše stavbu atomu a vysvětlí, proč je atom elektricky neutrální a jak vzniká kladný a záporný iont - charakterizuje el. pole a demonstruje jeho existenci	1.1.1, 1.3.1	D - historický vývoj poznání; historické přístroje a osobnosti vědy
	<b>Magnetické vlastnosti látek</b> magnety a feromagnetické látky magnetizace znázornění magnetického pole magnetické pole Země	- předvede a vysvětlí jevy související s magnety a magnetickým polem - vysvětlí pojem siločára	1.1.1, 1.3.1	
	<b>Elektrický obvod</b> elektrotechnické značky zdroje napětí a spotřebiče, spínač vodiče a izolanty	- zakreslí elektrický obvod elektrotechnickými značkami a sestaví jej - vyjmenuje nejběžnější zdroje napětí a elektrické spotřebiče - rozdělí látky na vodiče a izolanty	1.1.1, 1.3.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4	<b>LP elektrický obvod</b>
	<b>Magnetické vlastnosti elektrického proudu</b> magnetické pole cívky s proudem elektromagnet	- pozoruje a předvede magn. vlastnosti proudu - vysvětlí pojem siločára - popíše vlastnosti elektromagnetu	1.1.1, 1.3.1	
	<b>Fyzikální veličiny</b> délka objem	- určí fyzikální veličinu - používá značky fyzikálních veličin a jednotek při zápisu měření fyzikální veličiny	1.1.1, 1.3.1, 1.1.5., 1.3.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4	Fyzikální veličiny používané v Bi a Tv; Tv – délky tratí, měření délek ve

	<p>hmotnost teplota čas hustota</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá základní a vedlejší jednotky délky a přečítává údaje v různých jednotkách</li> <li>- vybere vhodné měřidlo a změří délku tělesa</li> <li>- vypočítá aritmetický průměr měření a zapíše výsledek měření</li> <li>- používá olovnici a vodováhu a objasní princip zařízení</li> <li>- popíše stupnici odměrného válce a změří objem pevného i kapalného tělesa</li> <li>- převádí jednotky objemu</li> <li>- odhadne objem tělesa</li> <li>- odhaduje hmotnost tělesa</li> <li>- popíše laboratorní váhy a změří hmotnost kapalného i pevného tělesa</li> <li>- převádí jednotky hmotnosti</li> <li>- odhaduje hmotnost tělesa</li> <li>- předpoví, jak se změní délka nebo objem tělesa při změně teploty a uvede příklady z praxe</li> <li>- vysvětlí konstrukci Celsiovy stupnice</li> <li>- změří změny teploty vzduchu a zakreslí graf závislosti teploty na čase</li> <li>- používá různé jednotky času a převádí jednotky času</li> <li>- vyhledá informace o historickém vývoji měřidel času</li> <li>- měří čas stopkami</li> <li>- žák používá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických úloh a problémů</li> <li>- užívá jednotky hustoty a převádí je</li> <li>- vyhledává hustoty v tabulkách</li> </ul>		<p>sportu M - výpočet aritmetického průměru, zaokrouhlování Tv - měření hmotnosti ve sportu Hv – přeladování hudebních nástrojů při změně teploty M - počítání v šedesátkové soustavě D - Sumerská říše; měření času ve starověku a středověku Tv - měření času ve sportu <b>LP měření teploty a určení hustoty</b></p>
	<p><b>Klid a pohyb těles</b> pohyb přímočarý a křivočarý pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný rychlost a dráha rovnoměrného pohybu</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu</li> <li>- užívá s porozuměním při řešení úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles</li> <li>- používá jednotky rychlosti a převádí je</li> </ul>	<p>1.1.1, 1.3.1, 1.1.5, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4</p>	<p>Bi - rychlosti živočichů Tv - výpočet rychlosti při běhu; atletika M – počítání se zlomky <b>LP určování rychlosti</b></p>

II.	<b>Měření a skládání sil</b> znázornění síly výslednice sil vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa	<ul style="list-style-type: none"> <li>- graficky znázorní síly</li> <li>- zakreslí v konkrétní jednoduché situaci síly působící na těleso</li> <li>- určí jejich velikost a směr i jejich výslednici</li> <li>- změří velikost síly</li> <li>- používá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa</li> </ul>	1.1.1, 1.3.1	
	<b>Posuvné účinky síly</b> Newtonovy zákony třecí síla	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá Newtonovy pohybové zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích</li> <li>- zhodnotí význam třecí síly v praxi a možnosti ovlivňování její velikosti</li> </ul>	1.1.1, 1.3.1	
	<b>Otáčivé účinky síly</b> moment síly rovnováha na páce a pevné kladce	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických (řeší praktické problémy s využitím podmínky pro rovnováhu sil na páce a kladce)</li> </ul>	1.1.1, 1.3.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4	M- řešení rovnic <b>LP rovnováha na páce</b>
	<b>Deformační účinky síly</b> tlaková síla tlak	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí tlak na podložku a zhodnotí možnosti změny tlaku v praktických situacích</li> <li>- při řešení úloh využívá vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy</li> </ul>	1.1.1, 1.3.1	
	<b>Mechanické vlastnosti kapalin</b> Pascalův zákon hydraulická zařízení hydrostatický tlak Archimédův zákon vztlaková síla chování těles v klidné kapalině	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá Pascalův i Archimédův zákon při řešení konkrétních praktických problémů a úloh (hydraulická zařízení, plování těles)</li> <li>- předpoví z analýzy působících sil na těleso v klidné kapalině chování tělesa</li> </ul>	1.1.1, 1.3.1, 1.1.5, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4	<b>LP Archimédův zákon a chování těles v kapalině</b>
	<b>Mechanické vlastnosti plynů</b> atmosférický tlak a jeho měření vztlaková síla ve vzduchu přetlak a podtlak	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí princip měření atmosférického tlaku, přetlaku i podtlaku</li> <li>- předpoví z analýzy působících sil na těleso ve vzduchu chování tělesa</li> <li>- objasní souvislost změny atmosférického tlaku s některými změnami v atmosféře</li> </ul>	1.1.1, 1.3.1	



	<b>Optika</b> zdroje světla rychlost světla stín a zatmění Slunce a Měsíce zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou rozklad bílého světla hranolem	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh spojených se zobrazením zrcadly a světelným stínem</li> <li>- rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využije této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</li> <li>- prakticky provede i konstrukci vysvětlí vlastnosti obrazu vytvořeného tenkou spojkou a rozptylkou</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1	<b>LP zobrazení předmětu zrcadlem a spojkou, model dalekohledu</b>
III.	<b>Práce a energie</b> mechanická práce výkon účinnost pohybová a polohová energie zákon zachování energie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí v jednoduchých případech práce vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa</li> <li>- používá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem při řešení úloh</li> <li>- aplikuje poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5, 1.3.1	
	<b>Termika</b> vnitřní energie teplo tepelná výměna šíření tepla změny skupenství	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem teplo a vnitřní energie a používá je při popisu konkrétních fyzikálních dějů</li> <li>- popíše změny skupenství látek</li> <li>- určí v jednoduchých případech teplo přijaté a odevzdané tělesem (vyhledá potřebné údaje v tabulkách)</li> </ul>	1.1.1, 1.3.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 5.2, 5.4	<b>LP určování tepla a měrného skupenského tepla tání</b>
	<b>Elektrické jevy</b> elektrický náboj elektrické pole zdroje napětí měření elektrického napětí a proudu elektrický odpor Ohmův zákon elektrický proud v různých látkách elektrická energie a výkon tepelné účinky elektrického proudu bezpečně chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	<ul style="list-style-type: none"> <li>- sestaví podle schématu elektrický obvod a analyzuje a správně schéma reálného obvodu</li> <li>- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí</li> <li>- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností</li> <li>- využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů</li> <li>- správně zapojí polovodičovou diodu</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 5.2, 5.4	<b>LP měření v elektrickém obvodu</b> Ch - elektrolýza

	<b>Elektromagnetické jevy</b> Elektromagnetická indukce	- prakticky využívá poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	1.1.1, 1.3.1, 5.2, 5.4	
	<b>Zvukové děje</b> vlastnosti zvuku rychlost zvuku odraz zvuku ozvěna pohlcování zvuku výška tónu	- rozezná ve svém okolí zdroje zvuku a kvantitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	1.1.1, 1.3.1	
<b>I. – III.</b>	<b>Práce s laboratorní technikou</b> základní laboratorní postupy a metody; základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky bezpečnost práce a první pomoc	- vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů - vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci - dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.5, 1.3.1	<b>Člověk a svět práce okruh Práce s laboratorní technikou – integrováno</b> – prolíná všemi ročníky a je zařazováno průběžně při vhodných příležitostech a hlavně formou laboratorních prací
<b>V.</b>	<b>Fyzikální veličiny a jednotky</b> soustava základních a odvozených veličin Mezinárodní soustava jednotek SI převody jednotek metody měření fyzikálních veličin a zpracování výsledků měření skalární a vektorové veličiny	- používá s porozuměním fyzikální veličiny zavedené učivem - užívá s porozuměním zákonné měřicí jednotky pro vyjadřování hodnot veličin a při řešení úloh - změří vhodnou přímou nebo nepřímou metodou a s přiměřenou přesností délku, hmotnost a hustotu látky - zpracuje protokol o měření podle vzoru - určí správně výsledek měření užitím absolutní a relativní chyby měření - rozlišuje skalární veličiny od vektorových a s porozuměním operuje s oběma těmito druhy veličin při řešení úloh - dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při praktických činnostech	7.2, 7.5	Návaznost na učivo F nižšího gymnázia vazba na jednotky v M a na vektorový počet LP – určení hustoty látky

	<b>Kinematika</b> trajektorie, dráha, pohyby přímočaré a křivočaré průměrná a okamžitá rychlost, zrychlení rovnoměrný přímočarý pohyb, rovnoměrně zrychlený a rovnoměrně zpomalený pohyb volný pád skládání rychlostí rovnoměrný pohyb hmotného bodu po kružnici	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá představy hmotného bodu při řešení úloh</li> <li>- rozhodne o jaký druh pohybu se jedná</li> <li>- používá základní kinematické vztahy pro jednotlivé druhy pohybů při řešení úloh včetně problémových</li> <li>- sestrojí grafy závislosti dráhy a rychlosti na čase a využívá je k řešení úloh</li> </ul>	7.3, 7.5	Návaznost na učivo F nižšího gymnázia a na M (funkce a řešení rovnic)
	<b>Dynamika</b> síla jako fyzikální veličina, skládání a rozklad sil Newtonovy pohybové zákony inerciální vztažná soustava, Galileiho princip relativity hybnost a její změna, zákon zachování hybnosti dostředivá síla smykové tření, valivý odpor	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady pohybových a deformačních účinků síly na těleso</li> <li>- určí graficky a v jednoduchých případech i početně výslednici dvou sil působících v jednom bodě</li> <li>- používá Newtonovy pohybové zákony pro předvídání nebo vysvětlení pohybu tělesa při působení sil (tíhové, tlakové, tahové, třecí) a při řešení úloh</li> <li>- využívá zákon zachování hybnosti při řešení úloh a problémů včetně úloh z praxe</li> <li>- využívá rozkladu sil k řešení úloh a problémů</li> <li>- vypočítá zrychlení tělesa na nakloněné rovině</li> <li>- uvede příklady užitečného a škodlivého tření v praxi</li> </ul>	7.3, 7.5	Návaznost na učivo F nižšího gymnázia
	<b>Mechanická práce a mechanická energie</b> mechanická práce stálé síly kinetická energie a její změna potenciální energie tíhová a její změna zákon zachování mechanické energie výkon, příkon, účinnost	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady, kdy těleso koná a kdy nekoná práci</li> <li>- určí práci stálé síly výpočtem</li> <li>- zná souvislost změny kinetické energie s mechanickou prací</li> <li>- zná souvislost změny potenciální tíhové energie s mechanickou prací v tíhovém poli Země</li> <li>- využívá zákona zachování mechanické energie při řešení úloh a problémů včetně úloh z praxe</li> <li>- řeší úlohy z praxe s použitím vztahů pro výkon a účinnost</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.5 10.2	Návaznost na učivo F nižšího gymnázia
	<b>Gravitační pole</b> gravitační síla, Newtonův gravitační zákon tíhová síla, tíhové zrychlení, tíha pohyb těles v homogenním tíhovém poli Země	<ul style="list-style-type: none"> <li>- řeší konkrétní úlohy na výpočet gravitační síly</li> <li>- zakreslí síly vzájemného gravitačního působení</li> <li>- rozlišuje pojmy gravitační a tíhová síla, tíha</li> <li>- řeší úlohy na vrhy těles (svíslý a vodorovný)</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.5 8.4	

	Keplerovy zákony	- řeší úlohy použitím druhého a třetího Keplerova zákona		
	<b>Mechanika tuhého tělesa</b> tuhé těleso, jeho posuvný a otáčivý pohyb kolem pevné osy moment síly vzhledem k ose otáčení, výslednice momentu sil, momentová věta skládání sil působících v různých bodech tuhého tělesa, dvojice sil, rozklad síly na dvě složky těžiště tělesa, rovnovážná poloha tělesa kinetická energie tuhého tělesa, moment setrvačnosti tělesa vzhledem k ose otáčení jednoduché stroje	- popíše posuvný a otáčivý pohyb tuhého tělesa - řeší praktické úlohy na moment síly a momentovou větu (rovnováha na páce a kládce) - určí výslednici dvou rovnoběžných sil působících v různých bodech tuhého tělesa - řeší úlohy na dvojici sil, rozklad sil a stabilitu tělesa - experimentálně určí těžiště tenké desky	7.2, 7.3, 7.5	Návaznost na učivo F nižšího gymnázia
	<b>Mechanika tekutin</b> shodné a rozdílné vlastnosti kapalin a plynů tlak v kapalinách a plynech tlak v kapalinách vyvolaný vnější silou, Pascalův zákon tlak vzduchu vyvolaný tíhovou silou vztlaková síla, Archimédův zákon proudění kapalin a plynů, proudnice objemový průtok, rovnice kontinuity	- uvede a vysvětlí základní rozdíly mezi ideální a reálnou tekutinou - používá vztahu pro výpočet tlaku a tlakové síly - řeší úlohy užitím Pascalova a Archimédova zákona - vysvětlí funkci hydraulického lisu a brzd - vysvětlí funkci barometru - stanoví chování tělesa v tekutině porovnáním hustot - řeší úlohy z praxe použitím rovnice kontinuity	7.2, 7.3, 7.5	Návaznost na učivo F nižšího gymnázia  Rovnice kontinuity jako příklad zákona zachování hmotnosti
	<b>Základní poznatky molekulové fyziky a termiky</b> kinetická teorie látek potenciální energie částic, modely struktury látek stavové veličiny, rovnovážný stav, rovnovážný děj teplota a její měření termodynamická teplota	- uvede příklady potvrzující kinetickou teorii látek - vysvětlí rozdíly mezi skupenstvími z hlediska vzájemného vztahu vnitřní kinetické a vnitřní potenciální energie částic - uvede příklady stavových změn a rovnovážných stavů - převádí teplotu z Celsiovy stupnice do Jelcinovy a naopak	7.2, 7.3, 7.5	
	<b>Vnitřní energie práce a teplo</b> vnitřní energie tělesa a soustavy těles a její změna konáním práce a tepelnou výměnou teplo, tepelná kapacita, měrná tepelná kapacita	- zná složky vnitřní energie a uvede příklady jejich změny - řeší úlohy na změnu vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou	7.2, 7.3, 7.5	LP – Měření s kalorimetrem

	kalorimetrická rovnice bez změny skupenství 1. termodynamický zákon přenos vnitřní energie vedením, prouděním a tepelným zářením	<ul style="list-style-type: none"> <li>- interpretuje fyzikální význam měrné tepelné kapacity</li> <li>- sestaví kalorimetrickou rovnici a řeší úlohy na její použití</li> <li>- řeší úlohy z praxe na použití 1. termodynamického zákona</li> <li>- uvede příklady na vedení tepla, proudění tepla a na tepelné záření</li> </ul>		
VI.	<b>Struktura a vlastnosti plynů</b> ideální plyn veličiny popisující soustavu částic z hlediska molekulové fyziky střední kvadratická rychlost tlak plynu z hlediska molekulové fyziky stavová rovnice ideálního plynu pro konstantní hmotnost plynu jednoduché děje s ideálním plynem stavové změny ideálního plynu z energetického hlediska diabatický děj	<ul style="list-style-type: none"> <li>- řeší úlohy na výpočet látkového množství, počtu částic v homogenním tělese, molární hmotnosti a hmotnosti částice</li> <li>- interpretuje fyzikální význam Avogadrovy konstanty</li> <li>- využívá stavovou rovnici ideálního plynu o stále hmotnosti při řešení problémů spojených s jeho stavovými změnami</li> <li>- vyjádří graficky vzájemnou závislost stavových veličin u jednotlivých tepelných dějů (p-V, p-T, V-T diagramy)</li> </ul>	7.3, 7.5	
	<b>Kruhový děj s ideálním plynem</b> práce plynu při stálém a proměnném tlaku kruhový děj 2. termodynamický zákon tepelné motory	<ul style="list-style-type: none"> <li>- řeší úlohy na výpočet práce plynu při stálém tlaku</li> <li>- graficky určí práci plynu pro jednoduché tepelné děje</li> </ul>	7.3, 7.5 10.2	
	<b>Struktura a vlastnosti pevných látek</b> krystalické a amorfnní látky, krystalová mřížka deformace pevného tělesa, síla pružnosti, normálové napětí, relativní prodloužení, jednoduché deformace Hookův zákon pro pružnou deformaci tahem, mez pružnosti a pevnosti teplotní roztažnost pevných těles	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje krystalické a amorfnní látky na základě znalosti jejich struktury a uvádí příklady</li> <li>- uvede příklady jednoduchých deformací</li> <li>- řeší úlohy s použitím Hookova zákona</li> <li>- vyhledá v tabulkách meze pevnosti různých materiálů a porovná je z hlediska pevnosti</li> <li>- řeší úlohy na teplotní délkovou a objemovou roztažnost pevných těles</li> <li>- uvede příklady praktické aplikace teplotní roztažnosti</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.5	Návaznost na učivo Ch a geologie o typech krystalů a vazebních silách  Práce s tabulkami (vyhledávání meze pevnosti, modulu pružnosti a součinitele teplotní délkové roztažnosti)

	<b>Struktura a vlastnosti kapalin</b> povrchová vrstva kapaliny povrchová síla, povrchové napětí jevy na rozhraní pevného tělesa a kapaliny kapilarita teplotní objemová roztažnost kapalin	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje vlastnosti povrchové vrstvy a zdůvodní zakřivení povrchu kapaliny</li> <li>- vysvětlí vznik kapilární elevace a deprese a uvede příklady z praxe</li> <li>- řeší úlohy na objemovou roztažnost kapalin a změnu hustoty kapaliny s teplotou</li> <li>- uvede příklady z praxe, kdy je třeba počítat s teplotní roztažností kapalin a kdy se tohoto jevu využívá</li> </ul>	7.3, 7.5	Práce s tabulkami
	<b>Změny skupenství látek</b> tání a tuhnutí sublimace a desublimace vypařování, var, kapalnění sytá a přehřátá pára vodní pára v atmosféře kalorimetrická rovnice pro změnu skupenství	<ul style="list-style-type: none"> <li>- řeší úlohy s použitím vztahů pro skupenské teplo</li> <li>- interpretuje fyzikální význam měrného skupenského tepla</li> <li>- vysvětlí princip tlakového hrnce</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.5	Práce s tabulkami LP – určení skupenských tepel
	<b>Elektrický náboj a elektrické pole</b> elektrický náboj, elektrostatické silové působení, Coulombův zákon elektrické pole, intenzita elektrického pole práce v elektrickém poli, elektrické napětí elektrostatická indukce kapacita vodiče, kondenzátor, spojování kondenzátorů, energie kondenzátoru	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vlastnosti a chování elektricky nabitých těles</li> <li>- chápe elektrické pole jako zprostředkovatele interakce</li> <li>- řeší úlohy použitím Coulombova zákona</li> <li>- popíše elektrické pole pomocí veličin E a U</li> <li>- zelektruje těleso elektrostatickou indukcí</li> <li>- řeší úlohy na výpočet kapacity deskového kondenzátoru a na jednoduchá zapojení s kondenzátory</li> </ul>	7.3, 7.5	
	<b>Vznik elektrického proudu</b> elektrický proud jako děj a jako veličina	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší elektromotorické napětí od svorkového</li> <li>- dodržuje zásady pro práci v laboratoři</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.5	LP Návaznost na učivo F nižšího gymnázia
	<b>Elektrický proud v kovech</b> Ohmův zákon pro část obvodu i pro uzavřený obvod elektrický odpor, rezistivita elektrický odpor jako funkce teploty, supravodivost spojování rezistorů regulace proudu a napětí elektrická práce a výkon v obvodu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá Ohmův zákon pro část obvodu i pro uzavřený obvod při řešení úloh a praktických problémů</li> <li>- změří odpor rezistoru a spotřebiče</li> <li>- vysvětlí pokles elektromotorického napětí zdroje při jeho zatížení</li> <li>- řeší úlohy na vztah pro odpor, práci a výkon</li> <li>- zapojí rezistory sériově a paralelně</li> <li>- používá reostat a potenciometr k regulaci U a I</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.5	Návaznost na učivo F nižšího gymnázia

	stejnoseměrného proudu	- vysvětlí zkrat a funkci pojistek		
	<b>Elektrický proud v polovodičích</b> pojem polovodiče, termistoru, fotorezistoru vlastní a příměrové polovodiče přechod PN, polovodičová dioda, diodový jev	- vysvětlí, jak se liší elektrické vlastnosti kovů, polovodičů a izolantů - objasní vznik hradlové vrstvy - nakreslí schéma zapojení diody a provede zapojení - změří VA charakteristiku diody	7.2, 7.3, 7.5	Návaznost na učivo F nižšího gymnázia LP
	<b>Elektrický proud v kapalinách</b> elektrolyt, elektrolytická disociace, elektrolyza Faradayovy zákony pro elektrolyzu, použití galvanické články, akumulátory	- vysvětlí rozdíl mezi vedením proudu v kovech a kapalinách - řeší úlohy s použitím Faradayových zákonů - popíše princip galvanického článku a akumulátoru - vysvětlí praktické použití elektrolyzy	7.3, 7.5	Návaznost na učivo Ch o elektrolyze
	<b>Elektrický proud v plynech a ve vakuu</b> nesamostatný a samostatný výboj v plynu samostatný výboj v plynu za atmosférického a sníženého tlaku katodové záření, emise elektronu	- popíše jednotlivé druhy výboje - uvede příklad praktického použití výbojů v plynech - uvede příklady použití vlastností elektronového svazku v praxi	7.3, 7.5 8.4	
VII.	<b>Stacionární magnetické pole</b> magnetické pole vodiče s proudem magnetická síla, magnetická indukce magnetické pole rovnoběžných vodičů s proudem magnetické pole cívky částice s nábojem v magnetickém poli	- chápe magnetické pole jako zprostředkovatele interakce - popíše, popř. nakreslí chování magnetky v magnetickém poli permanentního magnetu, vodiče s proudem a v magnetickém poli Země - znázorní indukčními čarami magnetické pole permanentního magnetu, přímého vodiče s proudem a na částici s nábojem - určí velikost a směr magnetické síly působící na vodič s proudem a na částici s nábojem	7.2, 7.3, 7.5	Návaznost na učivo F nižšího gymnázia
	<b>Nestacionární magnetické pole</b> elektromagnetická indukce magnetický indukční tok Faradayovy zákony elektromagnetické indukce indukovaný proud vlastní indukce, indukčnost	- demonstruje vznik indukovaného napětí jednoduchými pomůckami - vysvětlí podstatu jevu elektromagnetická indukce - vysvětlí směr indukovaného proudu užitím Lenzova zákona - řeší jednoduché úlohy užitím Faradayova zákona a vztahu pro indukčnost cívky - uvede příklady užití elektromagnetické indukce	7.2, 7.3, 7.5	Návaznost na učivo F nižšího gymnázia

	<b>Kmitání mechanického oscilátoru</b> kmitavý pohyb, harmonické kmitání; veličiny popisující harmonický kmitavý pohyb dynamika kmitavého pohybu, síla pružnosti kyvadlo přeměny energie v mechanickém oscilátoru, tlumené kmitání nucené kmitání mechanického oscilátoru, rezonance	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady kmitavých pohybů z praxe</li> <li>- popíše souvislost harmonického pohybu s rovnoměrným pohybem bodu po kružnici</li> <li>- řeší úlohy s použitím vztahu pro okamžitou výchylku kmitavého pohybu bodu (tělesa)</li> <li>- sestrojí graf závislosti okamžité výchylky na čase a dovede v tomto grafu číst</li> <li>- řeší úlohy s použitím vztahu pro dobu kmitu pružiny a matematického kyvadla</li> <li>- uvede příklady projevu rezonance</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.5	Vazba na kinematiku a dynamiku hmotného bodu Vazba na M (goniometrické funkce obecného úhlu – sin, cos)
	<b>Mechanické vlnění</b> vznik a druhy vlnění, vlna, vlnová délka, frekvence interference vlnění odraz vlnění v řadě bodů, stojaté vlnění, chvění odraz a lom vlnění ohyb mechanického vlnění	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vznik vlnění v pružném prostředí</li> <li>- ilustruje na příkladech druhy vlnění</li> <li>- využívá vztahu mezi <math>\lambda</math>, <math>f</math> a rychlostí vlnění při řešení konkrétních problémů včetně úloh z praxe</li> <li>- objasní vznik stojatého vlnění</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.5	Náročné učivo vyžadující velkou pozornost dobré znalosti tohoto učiva usnadní pochopení vlastností elektromagnetického vlnění
	<b>Zvukové vlnění</b> zdroje, šíření a rychlost zvuku vlastnosti zvuku (výška, barva, hlasitost, akustická intenzita, pohlcování zvuku)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší, kdy jde o zvuk, ultrazvuk, infrazvuk</li> <li>- řeší úlohy, ve kterých se vyskytuje veličina rychlost zvuku</li> <li>- zná základní charakteristiky tónu, umí rozhodnout, který ze dvou tónů má větší výšku</li> <li>- vysvětlí vznik ozvěny</li> <li>- uvede příklady využití ultrazvuku</li> </ul>	7.3, 7.5 10.2	Návaznost na učivo F nižšího gymnázia vazba na učivo Bi o uchu přesah do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví
	<b>Střídavý proud</b> obvod střídavého proudu s rezistorem výkon střídavého proudu v obvodu s rezistorem obvod střídavého proudu s cívkou obvod střídavého proudu s kondenzátorem výkon střídavého proudu v obvodu s impedancí, efektivní hodnoty napětí a proudu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nakreslí grafy závislosti proudu a napětí na čase pro všechny jednoduché obvody střídavého proudu s <math>R</math>, <math>L</math>, <math>C</math></li> <li>- rozlišuje okamžitou, maximální a efektivní hodnotu proudu a napětí</li> <li>- řeší úlohy na výpočet střední hodnoty výkonu střídavého proudu a na výpočet práce z činného výkonu</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.5	Práce s grafy funkcí



	<b>Střídavý proud v energetice</b> generátor střídavého napětí (alternátor) trojfázový generátor a trojfázová soustava střídavého napětí elektromotor transformátor přenos elektrické energie	- popíše a objasní činnost alternátoru, trojfázového generátoru, elektromotoru a transformátoru - rozlišuje fázové a sdružené napětí, zná tyto hodnoty u spotřebitelské sítě - uvede příklady elektromotorů v domácnosti a v praxi - zdůvodní transformaci nahoru při dálkovém přenosu elektrické energie	7.3, 7.5 10.2	Možnost exkurze do elektrárny, návaznost na Bi – účinky elektrického proudu na lidské tělo
	<b>Fyzikální základy elektroniky</b> usměrňovač tranzistor, tranzistorový jev	- objasní funkci polovodičové diody jako usměrňovače - vysvětlí podstatu tranzistorového jevu zjednodušeným modelem		
	<b>Elektromagnetické kmitání a vlnění</b> elektromagnetický oscilátor, jeho perioda nucené kmitání elektromagnetického oscilátoru vznik elektromagnetického vlnění, postupná a stojatá elektromagnetická vlna vlastnosti elektromagnetického vlnění	- popíše jevy v oscilačním obvodu LC - zakreslí časový průběh kmitů napětí a proudu - vypočítá vlastní frekvenci - chápe elektromagnetické pole jako zprostředkovatele interakce	7.3, 7.5	
	<b>Optika – základní pojmy</b> světlo jako elektromagnetické vlnění, frekvence, vlnová délka, index lomu odraz a lom světla, úplný odraz rozklad světla hranolem, disperze světla	- vypočítá rychlost světla v optickém prostředí - nakreslí odražený a lomený paprsek - aplikuje úplný odraz v praxi - řeší úlohy na odraz a lom světla	7.2, 7.3, 7.5	Návaznost na učivo F nižšího gymnázia
	<b>Optické zobrazování</b> zobrazování rovinným a kulovým zrcadlem, zobrazovací rovnice zrcadla zobrazování tenkými čočkami, zobrazovací rovnice tenké čočky oko, konvenční zraková vzdálenost	- rozliší skutečný a zdánlivý obraz vytvořený zobrazováním - sestrojí obraz předmětu pomocí rovinného a kulového zrcadla a pomocí tenké čočky a uvede jeho vlastnosti - řeší úlohy použitím zobrazovací rovnice pro kulové zrcadlo a tenkou čočku - vypočítá měřítko optického zobrazení - popíše oko jako optickou soustavu - experimentálně určí ohniskovou vzdálenost čočky - zná podstatu lupy	7.2, 7.3, 7.5	Vazba na Bi - oko

	<b>Vlnová optika</b> koherentní záření, interference světla, interferenční maximum a minimum	- stanoví podmínky pro zesílení a zeslabení světla - pozná jevy způsobené interferencí světla	7.5	
	<b>Elektromagnetické záření a jeho energie</b> přehled elektromagnetického záření, spektra	- uvede příklady praktického využití různých druhů elektromagnetického záření - zná podstatu spektrální analýzy		Návaznost na Ch – spektrální analýza
	<b>Fyzika mikrosvětla</b> foton a vlny, korpuskulárně vlnová povaha částic kvantování energie v atomu spontánní a stimulovaná emise, laser jádro atomu a jaderná energie syntéza a štěpení jader atomu, řetězová reakce, jaderný reaktor	- využívá poznatky o kvantování energie záření a částic k řešení fyzikálních problémů - posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance - využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek - navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření		

## 5.26 Název vzdělávacího předmětu: Seminář z fyziky

### Charakteristika vyučovacího předmětu - časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	0	2

Předmět Seminář z fyziky realizuje obsah vzdělávacího oboru Fyzika RVP ZV. V rámci předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Během výuky v semináři fyziky si žáci prohlubují představu o zákonitostech a podstatě přírodních jevů, o souvislostech s ostatními přírodovědnými obory a získají základy pro případné další studium přírodovědného zaměření. Charakteristickým rysem předmětu jsou jeho vzájemné souvislosti se všemi přírodovědnými předměty. Žák je veden k tomu, aby zejména: chápal, že přírodní jevy mají fyzikální příčiny, rozuměl různým typům přírodních dějů, uměl tyto znalosti aplikovat, využíval matematický aparát pro odvození jednoduchých fyzikálních vztahů, aplikoval své znalosti při provádění praktických měření. Výuka fyziky má vést žáka k tomu, aby hledal základní vlastnosti hmotných částic a polí, objevoval jejich interakce, popsal a vysvětlil strukturu látek různých skupenství a objasnil vzájemné přeměny různých druhů energie, pátral po zákonitostech fyzikálních jevů a procesů, uměl uplatnit fyzikální vzdělání v praxi a v jiných vědních oborech, poznával možnosti měření fyzikálních veličin. V semináři opakujeme společně s žáky poznatky a dovednosti získané v předcházejícím studiu fyziky, učivo prohlubujeme a doplňujeme o nové pojmy, řešíme složitější fyzikální úlohy. Výuka je vedena tak, aby žáci úspěšně složili maturitní zkoušku a byli připraveni k přijímacímu řízení na VŠ.

Pro výuku je k dispozici odborná učebna vybavená didaktickou technikou a laboratoř.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů (pozorování, měření, experiment) a různým metodám racionálního uvažování
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na Internetu
- učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení
- podporujeme používání výpočetní techniky
- umožňujeme žákovi pozorovat, měřit a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment
- učíme žáky organizovat a řídit vlastní učení se fyzikálním poznatkům při samostatné a skupinové práci (především při laboratorní práci – žáci navrhují i provádějí experiment, zpracovávají získané výsledky a interpretují je, hledají souvislosti mezi nově získanými výsledky a dosavadními vědomostmi, kriticky hodnotí svoji činnost
- učíme žáky používat adekvátní matematické a grafické prostředky k vyjadřování fyzikálních definic, vztahů a zákonů

### Kompetence k řešení problémů

- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky praktické problémy řešit
- na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů
- učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů
- učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů

- učíme žáky uplatňovat při řešení problémů logické, matematické a empirické metody s využitím fyzikálního a technického jazyka a symboliky
- podporujeme schopnost kriticky interpretovat získané informace a ověřovat je, pro své tvrzení hledat argumenty a důkazy, formulovat a obhajovat podložené závěry

### **Kompetence komunikativní**

- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně i graficky) postup a výsledky svých pozorování a experimentů
- ve výuce podporujeme používání výpočetní techniky
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k tomu, aby rozuměli matematickému a grafickému vyjádření informací různého typu a uměli tímto způsobem informace vyjadřovat a hodnotit je
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem

### **Kompetence sociální a personální**

- vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

### **Kompetence občanské**

- vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití fyziky
- vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí
- učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích
- učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc
- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (pravidla bezpečné práce při fyzikálních měřeních, pozorováních a experimentech, pravidla chování ve škole, v učebně fyziky, dodržování stanovených pracovních postupů apod.

## Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k průběžnému a kritickému hodnocení dosažených výsledků
- trváme na dokončování zahájených aktivit žáků
- motivujeme žáky k odpovědnému postoji k vlastní profesní budoucnosti

## Ověřování výstupů

V hodinách fyziky rozvíjíme schopnosti pozorovat a popsat fyzikální děje a jevy, řešit fyzikální úlohy (úvahou i výpočtem,), změřit některé fyzikální veličiny nebo ověřit měřením fyzikální zákonitosti. Žák musí přehledně a věcně správně vypracovat protokoly o laboratorním měření. Při probírání některých částí fyziky žáci připravují referáty nebo prezentace s použitím odborné literatury nebo Internetu. Žák používá Matematicko-fyzikální a chemické tabulky.

Hodnocení se snaží obsáhnou všechny vyjmenované činnosti. Žáci jsou hodnoceni za mluvený projev (ústní zkoušení, referát, výpočet fyzikální úlohy, frontální zkoušení), píší testy (3 – 4 testy za pololetí - na konci každého probraného tematického celku).

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
	<b>Kinematika a dynamika</b> neinerciální vztažné soustavy setrvačné síly	- vysvětlí jednoduché případy působení setrvačných sil	7.2, 7.5	Opakování a systematizace poznatků z kinematiky a dynamiky
	<b>Gravitační pole</b> gravitační pole, gravitační zrychlení pohyby těles v centrálním gravitačním poli Země pohyby těles v gravitačním poli Slunce	- vysvětlí fyzikální význam gravitační konstanty - rozlišuje gravitační zrychlení od tíhového zrychlení - vysvětlí závislost tíhové síly na zeměpisné šířce - diskutuje o tvarech trajektorie tělesa při pohybu v centrálním poli Země	7.2, 7.5	
	<b>Mechanika tuhého tělesa</b>	- vypočítá energii valčího se válce - správně používá pojem hmotný bod a tuhé těleso při řešení úloh		rekapitulace vztahů z kinematiky posuvného pohybu hmotného bodu a rovnoměrného pohybu hmotného bodu po kružnici

	<b>Mechanika tekutin</b> Bernoulliho rovnice proudění reálné tekutiny, obtékání těles základy fyziky letu energie proudící vody	- vysvětlí, proč atmosférický tlak klesá s rostoucí vzdáleností od povrchu Země - řeší úlohy z praxe použitím Bernoulliho rovnice - popíše obtékání těles ideální a reálnou kapalinou		Bernoulliho rovnice jako projev zákona zachování energie
	<b>Struktura a vlastnosti kapalin</b> povrchová vrstva kapaliny a její energie kapilární tlak	- vysvětlí vlastnosti molekul povrchové vrstvy - objasní vznik povrchového napětí		Práce s tabulkami
	<b>Změny skupenství látek</b> kritický stav látky kalorimetrická rovnice pro změnu skupenství	- vysvětlí změny skupenství z hlediska kinetické teorie látek a použitím fázového diagramu - sestaví a řeší úlohy kalorimetrickou rovnicí zahrnující změny skupenství - určuje hodnoty z křivky syté vodní páry a umí je interpretovat (včetně trojného a kritického bodu)	7.2, 7.5	Práce s grafy (křivka syté páry, fázový diagram)
	<b>Elektrický náboj a elektrické pole</b> potenciální energie, elektrický potenciál elektrické pole nabitého tělesa ve vakuu, rozložení náboje na vodiči vodič a izolant v elektrickém poli	- popíše elektrické pole pomocí veličin $E$ , $U$ a $\varphi$ - znázorní vektorový model radiálního a homogenního pole - zelektruje těleso elektrostatickou indukcí a vysvětlí princip tohoto jevu - předpovídá chování vodičů a izolantů v elektrickém poli za různých podmínek - popíše základní druhy kondenzátoru	7.2, 7.5	
	<b>Vznik elektrického proudu a elektrický proud v kovech</b> elektromotorické napětí zdroje	- vysvětlí mechanismus vedení elektrického proudu		
	<b>Elektrický proud v polovodičích, kapalinách a plynech</b> luminiscenční diody a fotodiody	- rozezná termistor, diodu, fotodiodu, fotorezistor a uvede jejich využití v praxi		
	<b>Stacionární magnetické pole a nestacionární magnetické pole</b> magnetické vlastnosti látek magnetické materiály v praxi energie cívky s proudem	- vypočítá magnetickou indukci v okolí přímého vodiče a uvnitř dlouhého solenoidu - vypočítá magnetický indukční tok plochou	7.2, 7.5	Hledání v tabulkách (relativní permeabilita)
	<b>Kmitání mechanického oscilátoru</b> složené kmitání, rázy	- vysvětlí příčinu harmonického pohybu - aplikuje zákon zachování mechanické energie na mechanický oscilátor		Vazba na kinematiku a dynamiku hmotného bodu; vazba na matematiku

		- experimentálně určí tuhost pružiny - vysvětlí podmínky, za kterých dojde ke kmitům tlumeným, netlumeným a nuceným		(goniometrické funkce obecného úhlu – sin, cos)
	<b>Mechanické vlnění</b> fázová rychlost rovnice postupného vlnění v řadě hmotných bodů vlnění v izotropním prostředí, Huygensův princip interference vlnění	- řeší úlohy na použití rovnice postupné vlny - vysvětlí jev interference dvou koherentních vlnění - vysvětlí na příkladu využití Huygensova principu	7.2, 7.5	
	<b>Střídavý proud</b> obvod střídavého proudu s cívkou, induktance obvod střídavého proudu s kondenzátorem, kapacitance složený obvod střídavého proudu (RLC v sérii)	- řeší jednoduché úlohy na výpočet impedance sériového obvodu R, L, C a na určení rezonanční frekvence		Práce s grafy funkcí
	<b>Optika – základní pojmy a optické zobrazování</b> světlo jako elektromagnetické vlnění odraz a lom světla, úplný odraz mezní úhel	- řeší úlohy na odraz a lom světla - vypočítá mezní úhel		
	<b>Vlnová optika</b> koherentní záření, interference světla, interferenční maximum a minimum interference světla na tenké vrstvě ohyb světla na hraně a na štěrbině ohyb světla na optické mřížce	- vysvětlí vznik interferenčních maxim a minim - popíše výsledek ohybu světla na hraně a na mřížce v bílém a v monochromatickém světle - rozliší spektrum vytvořené hranolem a mřížkou - vysvětlí způsob polarizace světla a podstatu i použití polarizačního filtru	7.2, 7.5	Velmi těžké učivo navazující na poznatky o mechanickém vlnění
	Elektromagnetické záření a jeho energie přehled elektromagnetického záření, spektra přenos energie zářením, fotometrické veličiny rentgenové záření a jeho praktické využití záření černého tělesa	- uvede příklady praktického využití různých druhů elektromagnetického záření - zná fotometrické veličiny	10.2	
	<b>Speciální teorie relativity</b> základní principy speciální teorie relativity dilatace času a kontrakce délek skládání rychlostí ve speciální teorii relativity základní pojmy relativistické dynamiky vztah mezi hmotností a energií	- uvede příklady platnosti principu relativity - interpretuje princip stálé rychlosti světla - vysvětlí pojem relativnost současnosti - vysvětlí pojem dilatace času a kontrakce délek - řeší úlohy na aplikaci vztahů pro hmotnost tělesa, hmotnostní úbytek, energii, změnu celkové energie	7.2, 7.5	Návaznost na chemii – zákon zachování hmotnosti a zákon zachování energie při chemických dějích



		a klidovou energii		
	<b>Základní poznatky kvantové fyziky</b> kvantová hypotéza, Planckova konstanta $h$ foton, vlnové vlastnosti částic, de Broglieho vztah kvantová mechanika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vypočítá energii kvanta pomocí frekvence a konstanty <math>h</math></li> <li>- popíše fotoelektrický jev a zná jeho základní vlastnosti</li> <li>- řeší úlohy na Einsteinovu rovnici pro fotoefekt</li> <li>- zná vlastnosti fotonu, určí jeho energii a hybnost</li> <li>- řeší úlohy použitím de Broglieho vztahu</li> </ul>	7.2, 7.5	návaznost na učivo o polovodičích (vnitřní fotoefekt)
	<b>Atomová fyzika</b> kvantování energie elektronu v atomu atom vodíku periodická soustava prvků lasery	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede vazby mezi spektrálními zákonitostmi a stavbou atomu</li> <li>- popíše kvantově mechanický model atomu</li> <li>- zná význam kvantových čísel a jejich souvislost s fyzikálními veličinami popisujícími atom</li> <li>- určí pomocí označení podslupek používaných v chemii hlavní a vedlejší kvantové číslo a maximální počet elektronů v dané podslupce</li> <li>- vyhledá elektronovou konfiguraci atomu v PSP</li> <li>- objasní pojmy excitace, ionizace a disociace</li> <li>- porovná vznik a vlastnosti záření luminoforu a laseru</li> <li>- uvede příklady využití laserového záření</li> </ul>	7.2, 7.5	možnost využití počítače pro modelování zobrazování orbitalů; návaznost na vzdělávací oblast Člověk a příroda obor Chemie
	<b>Jaderná fyzika</b> vlastnosti atomových jader, vazebná energie jádra radioaktivita zákony radioaktivních přeměn jaderná reakce syntéza a štěpení jader atomu jaderná energetika jaderné elektrárny využití radionuklidů a ochrana před zářením	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede základní charakteristiky atomového jádra</li> <li>- řeší úlohy na vazebnou energii jader</li> <li>- uvede typy radioaktivních přeměn a příklady praktického využití radioaktivity</li> <li>- zná způsoby ochrany člověka před radioaktivním zářením</li> <li>- řeší úlohy s využitím zákona radioaktivní přeměny</li> <li>- používá symboliku zápisu jaderných reakcí</li> <li>- řeší úlohy použitím zákonů zachování u jaderných reakcí</li> <li>- objasní získávání energie štěpením těžkých jader</li> <li>- popíše princip činnosti jaderných reaktorů a elektráren</li> </ul>	7.2, 7.5 10.2	vazba na matematiku – exponenciální funkce a rovnice

	<b>Částicová fyzika</b> experimentální metody výzkumu částic systém částic interakce mezi částicemi	<ul style="list-style-type: none"><li>- uvede příklady základních částic a elementárních částic</li><li>- zná základní druhy detektorů částic a vysvětlí stručně princip jejich činnosti</li><li>- zná základní typy urychlovačů částic a vysvětlí stručně princip jejich činnosti</li></ul>		
--	--	--	--	--

## 5.27 Název vyučovacího předmětu: Chemie

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	2	2	2	2	2	0

Vyučovací předmět Chemie vychází ze vzdělávacího oboru Chemie RVP ZV a RVP G. V rámci předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova, projekt Země a projekt Zdravý životní styl. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je dovést žáky k pochopení rozmanitosti i jednotného principu chemických zákonitostí a látek.

Vyučovací předmět vychovává a kultivuje v žácích přírodovědný směr myšlení. K tomuto cíli směřují i některé další předměty zařazené v ŠVP, zvláště pak Fyzika, Biologie a Zeměpis. Výuka přírodních věd klade důraz zejména na poznávání zásadních přírodovědných poznatků, dále na poznávání důležitosti udržování přírodních rovnováh a v neposlední řadě na uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Velmi důležitou součástí výuky je také učení se schopnosti rozlišovat příčiny a následky přírodních dějů, jejich souvislosti a vztahy mezi nimi, a to především ve vazbě na řešení praktických problémů. Nezanedbatelnou součástí výuky je i nácvik pozorování jednoduchých dějů při pokusech v laboratoři i v přírodě, nácvik jejich analýzy a vyvozování závěrů. Výuka také významně přispívá k získávání a upevňování znalostí a dovedností odpovědně pracovat podle pravidel bezpečné práce, a to jak při pracovních, tak soukromých aktivitách. Hlavním cílem výuky je vytvořit u žáků pozitivní postoj k přírodě a přírodním vědám, dále naučit využívat znalosti a dovednosti z přírodních věd v osobním i profesním životě, a rozvíjet obecnější dovednosti, jako např. řešení problémů, práce s informacemi, využití ICT, práce v týmu, umění diskuse a umění správné argumentace.

Časová dotace předmětu odpovídá učebnímu plánu školy. Při chemii se využívá nejenom práce a vyučování ve třídách, ale i laboratorní práce, během nichž se třída dělí na dvě skupiny. Laboratorní práce probíhají v chemické laboratoři. Výuka s využitím chemických programů probíhá v odborné laboratoři. Chemie pomáhá rozvíjet ve žácích pozorovací vlastnosti, smysl pro detail a naopak i schopnost z mnoha dílčích faktů a pozorování odvodit to společné. Předmět umožňuje pochopit děje v neživé i živé přírodě a nalézat mezi nimi souvislosti. Pomáhá orientovat se i v "chemii běžného života" (potravinářská aditiva, alkoholické nápoje, detergenty, léčiva, plasty, kosmetika, hnojiva, paliva, pohonné hmoty aj.).

Učivo tercie a kvarty navazuje částečně na elementární znalosti a dovednosti získané na 1. stupni základní školy, zvláště v předmětu Prvouka, a na znalosti z přírodovědných předmětů primy a sekundy z Fyziky, Zeměpisu a Biologie.

Učivo chemie na vyšším stupni gymnázia tvoří vybrané poznatky obecné, anorganické a organické chemie a biochemie. V jednotlivých tematických celcích doporučujeme zaměřit se na vlastnosti a praktické využití chemických prvků a sloučenin, chemických dějů a procesů v běžném životě. Učivo chemie přispívá k rozvoji schopnosti aplikovat poznatky v každodenní praxi s akcentem na zdravotní výchovu a zásady udržitelného rozvoje. Žáci se učí pracovat s různými informačními zdroji, ovládat zásadní laboratorní techniky, provádět laboratorní práce podle písemných návodů, zpracovat a zhodnotit výsledky měření. Jsou vedeni k tomu, aby posoudili vliv nebezpečných chemických látek na živé organismy, bezpečně s nimi manipulovali a uměli si vytvořit vlastní názor na nutnost jejich používání v běžné praxi. K lepšímu osvojování poznatků a k vytváření správných představ o látkách a jevech přispívá zařazení demonstračních pokusů, využívání modelů, 3D projekce, počítačové simulace, schémat, obrazů apod. Výuku lze rovněž vhodně doplnit exkurzemi, besedami s odborníky, případně zadáním dílčího žákovského projektu ke zvolené problematice. Důraz je kladen především na schopnost vyhledat informace, umět je interpretovat, utvořit si vlastní názor a ten v případě potřeby obhájit.

Metody a formy výuky jsou voleny tak, aby odpovídaly cílům daného tematického celku a zároveň poskytovaly dostatečný prostor pro vlastní práci. Kromě tradiční frontální výuky je volena i výuka skupinová, aby žáci měli možnost osvojit si práci v týmu. Při výuce je využívána řada učebních pomůcek a didaktická technika, např. přírodniny, modely, nástěnné obrazy, animace, power-pointové prezentace, z didaktické techniky potom zpravidla počítač s dataprojektorem. Ve výuce chemie se bude vedle výkladu a frontálního procvičování učiva preferovat i individuální přístup k žákům. Ten se bude realizovat především formou zadávání různě obtížných učebních úloh. Do výuky se bude začleňovat i práce s výpočetní technikou, zvláště pak při nácvičování vyhledávání, posuzování a zpracování informací. Důležitou součástí výuky bude i demonstrační a žákovský pokus, vždy však s dodržением platné legislativy. Během školního roku se zorganizuje alespoň jeden dílčí školní projekt, který bude svým obsahem reagovat na aktuální problematiku v regionu nebo výzkum nových materiálů a technologií.

Chemie staví nezbytný fundament pro aplikované a společensky nezbytné disciplíny jako je zemědělství, medicína, farmacie, molekulární biologie, ekologie, genetika, management krajiny apod. Důležitým cílem chemie je i probuzení emočně laděného osobního zájmu o přírodní vědy, který velmi napomáhá k dalšímu sebevzdělávání, studiu přírodních a technických věd na vysokých školách a odpovědnému environmentálnímu přístupu, jenž je nezbytný k praktikování trvale udržitelného rozvoje. Učivo chemie v oktávě doplňuje a prohlubuje volitelný předmět Seminář z chemie, který je připraven pro žáky se zájmem o studium chemie, přírodních nebo technických věd na vysokých školách.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- podporujeme u žáků schopnost učit se a motivovat je prostřednictvím předmětu Chemie k dalšímu sebevzdělávání
- podněcujeme ve žácích zájem o přírodní vědy, který je motorem pro další vzdělávání se
- učíme žáky práci a učení se s pomocí výpočetní techniky

- učíme žáky vnímat a pěstovat smysl pro detail při odlišování jednotlivých chemických látek
- učíme žáky objektivně zaznamenat, popsat a nakreslit pozorované jevy při experimentech
- vedeme žáky k uvědomělému plánování, organizování a vyhodnocování vlastních učebních činností

#### **Kompetence k řešení problémů**

- chemie podporuje ve žácích schopnost řešit problémy rozvojem logického a kritického uvažování
- napomáháme výukou chemie rozvíjet ve žácích návyky a dovednosti, které jsou obecně potřeba k racionálnímu řešení problémů i v jiných oblastech nežli v přírodních vědách
- učíme žáky používat detaily k vytváření všeobecných závěrů, k zobecňování a k vytváření krokových algoritmů, což napomáhá střízlivému pohledu na problém a neutápění se v podružných jednotlivostech

#### **Kompetence komunikativní**

- podporujeme ve žácích komunikativní dovednosti s druhými lidmi
- vedeme žáky k přesnému a logickému formulování názorů, což je základ bezproblémové komunikace
- dbáme na jazykovou, gramatickou a odbornou správnost vyjadřování
- snažíme se o otevřenou komunikaci mezi žáky a učiteli a mezi žáky vzájemně, což je nezbytný základ pro profesní a osobní interpersonální komunikaci a předcházení pozdějších komunikativních bloků

#### **Kompetence sociální a personální**

- chemie dílčím způsobem napomáhá rozvíjet a kultivovat sociální a personální vztahy mezi lidmi
- integrujeme žáky se speciálními poruchami učení – dyslexie, dysgrafie
- uplatňujeme koedukované vzdělávání ve třídě
- dbáme na dodržování předem daných pravidel chování
- průběžně monitorujeme situaci ve třídě a snažíme se předcházet či případně řešit negativní interpersonální jevy
- přátelským, ale současně náročným vztahem ke žákům se snažíme motivovat žáky k odpovědnému a nezjednodušenému postoji k druhým členům skupiny
- odmítáme projevy rasismu a náboženské intolerance

## Kompetence občanské

- usilujeme o výchovu svobodných a odpovědných občanů, kteří však plně respektují práva druhých
- usilujeme o prevenci před drogami a návykovými látkami
- vedeme žáky ke kladnému vztahu k živé přírodě a k trvale udržitelnému rozvoji
- učíme o využití i zneužití chemie v občanské společnosti a o ochraně životního prostředí

## Kompetence pracovní

- rozvíjíme pracovní dovednosti a návyky
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vychováváme žáky k základním psychohygienickým návykům k práci - pořádek ve třídě, připravené pomůcky, praktické zápisy, průběžné učení apod. Speciální pracovní návyky se vytváří u žáků při práci v chemické laboratoři.
- vedeme žáky k důslednému plnění povinností a závazků – např. dodržování termínů odevzdání samostatných prací
- podporujeme práci s informačními technologiemi, které nabízí např. internet
- učíme žáky bezpečnosti práce a předcházení úrazů při laboratorních pracích

## Ověřování výstupů

Základem pro hodnocení z chemie jsou známky z písemných prací, z ústního zkoušení a ze samostatných prací (např. laboratorních). Každý žák musí dosáhnout určitého počtu známek, který je třemi čtvrtinami z celkového počtu známek za dané pololetí. Každý žák bude v příslušném pololetí klasifikován minimálně dvěma průběžnými známkami. Maximální počet známek je v kompetenci vyučujícího. Klademe důraz na úroveň odborných vědomostí a dovedností, používání správné terminologie, samostatnost a plynulost projevu žáka a jeho aktivitu. Výsledky učení kontrolujeme průběžně, zohledňujeme žáky se speciálními poruchami učení. V rámci hodnocení žáků budeme zčásti využívat klasické ústní zkoušení a zkoušení formou didaktických testů. Vedle toho vytvoříme dostatek prostoru pro nácvik sebehodnocení žáků a pro kultivované hodnocení žáků navzájem. Při všech typech hodnocení budeme cíleně využívat kritéria na jejichž sestavování budeme spolupracovat se žáky. V hodnocení je vedle samotného prokázání vědomostí žáků sledována ještě aplikace znalostí, samostatnost při práci, schopnost práce v týmu, tvořivý přístup k úkolům, komunikační dovednosti, řešení problémů; přičemž v těchto oblastech jde především o

hodnocení v rámci individuálních možností žáka. Při hodnocení vytvoříme takové pedagogické prostředí, kde budou převládat prvky pozitivní motivace pro další učení.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
III.	Vlastnosti látek Podstata chemického děje Základy bezpečné práce Význam chemie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí společné a rozdílné vlastnosti látek</li> <li>- vysvětlí význam R a S vět a varovných značek na etiketách chemikálií</li> <li>- popíše rozdíl mezi fyzikálním a chemickým dějem a uvede příklady</li> <li>- zdůvodní význam chemie v běžném životě</li> <li>- posoudí možná rizika chemie pro člověka a životní prostředí.</li> </ul>	1.1.3	
	Směsi – homogenní a heterogenní směsi, hmotnostní zlomek, klasifikace směsí Voda a vzduch jako příklady běžných směsí – jejich složení význam pro přírodu, znečištění, jejich environmentalistika Dělení směsí – filtrace, destilace, papírová chromatografie, extrakce, krystalizace	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje směsi a chemické látky</li> <li>- vypočítá složení roztoků (hmotnostní zlomek) ze známých hmotností rozpuštěné látky a rozpouštědla</li> <li>- rozezná jednotlivé druhy heterogenních směsí (suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu...)</li> <li>- rozliší různé druhy vody, vysvětlí její koloběh</li> <li>- popíše složení vzduchu a jeho význam</li> <li>- objasní principy jednotlivých dělicích metod</li> </ul>		
	Složení látek – stavba atomu (jádro, obal), základní elementární částice, stavba el, obalu, valenční elektrony, ionty, molekuly, sloučeniny	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá pojmy atom, molekula a sloučenina ve správných souvislostech</li> <li>- popíše stavbu atomu a jeho částice</li> <li>- nakreslí modely atomů prvků i jejich iontů</li> <li>- spočítá počet atomů v molekulách</li> <li>- orientuje se v periodické soustavě prvků a najde zde údaje podstatné pro atomární složení</li> </ul>		F – atomy a molekuly
	Názvosloví jednoduchých sloučenin – oxidační číslo, názvosloví halogenidů, oxidů, sulfidů, hydroxidů, kyslíkatých a bezkyslíkatých kyselin	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prakticky užívá oxidační číslo při vytváření vzorců a názvů jednoduchých sloučenin</li> <li>- vypočítá oxidační číslo na základě nulového součtu o. č. ve sloučeninách</li> </ul>		

	Chemické reakce – reaktanty a produkty Zákon zachování hmotnosti Stechiometrické koeficienty a jejich význam Ovlivňování průběhu chemických reakcí Látkové množství	rozliší výchozí látky a produkty - vyčíslí jednoduché rovnice - spočítá elementární příklady na látkové množství - vyjádří vztah mezi "M, m, n" - vysvětlí, co ovlivňuje rychlost a průběh reakce		
	Prvky – přehled nejznámějších s, p, d prvků, jejich vlastností a významu pro člověka	objasní vlastnosti, použití a elementární typické reakce vybraných známých prvků - napíše jejich značky - vyhledá je v periodické tabulce prvků - na základě jejich postavení zhodnotí stavbu jejich atomů		Z – přírodní sféra atmosféra (dusík, kyslík)
	Chemismus a význam základních binárních sloučenin	porovná vlastnosti a použití významných zástupců halogenidů, oxidů a sulfidů - používá jejich názvosloví		Z – životní prostředí – interakce společnost příroda (SO <sub>2</sub> )
	Kyselost a zásaditost – kyseliny, hydroxidy, pH	aplikuje názvoslovná pravidla na kyslíkaté, bezkyslíkaté kyseliny a hydroxidy - orientuje se na stupnici pH - změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - vysvětlí vznik kyselých dešťů a jejich vliv na životní prostředí - vysvětlí, co to znamená neutralizace - posoudí význam vybraných kyselin a hydroxidů (k. sírová, dusičná, uhličitá, siřičitá, chlorná, h. sodný, vápenatý)		Z – životní prostředí – interakce společnost příroda (kyselé deště)
	Soli – názvosloví, klasifikace, vlastností a využití nejznámější síranů, uhličitánů, dusičnanů a fosforečnanů	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí - používá názvosloví solí		
IV.	Redox reakce – oxidace a redukce, řada napětí kovů, výroba železa, elektrolyza, galvanické články, koroze, pasivace kovů	zhodnotí podle oxidačních čísel, je-li nějaká chemická reakce redoxní - na základě řady napětí kovů zjistí, jestli bude nějaká reakce probíhat (vytěšňování kovů z roztoků) - objasní fungování vysoké pece - popíše, jak se ocel liší od litiny a jakým způsobem se z ní získává - popíše elektrolyzu solanky a bauxitu		



		<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní složení galvanických článků a koroze (zvláště železa)</li> </ul>		
	Získávání energie – termochemie, fosilní paliva a jejich využití, jaderná energie, alternativní a obnovitelné zdroje energie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, co to jsou termochemické reakce</li> <li>- rozliší, kdy je reakce exo- a kdy endotermická</li> <li>- popíše původ a využití uhlí hnědého i černého, ropy a zemního plynu</li> <li>- porovná jednotlivé frakce ropy vzniklé frakční destilací</li> <li>- zhodnotí vztah ropy a jejích frakcí a automobilismu</li> <li>- objasní rozdíl mezi fosilními a obnovitelnými zdroji energie a uvede jejich příklady</li> <li>- zhodnotí výhody a nevýhody jaderné energetiky</li> </ul>	5.3, 5.4	Z – přírodní zdroje světadílů
	Organická chemie – uhlovodíky, úvodní pojmy (vaznost, druhy vzorců a modelů, acyklické a cyklické sloučeniny, izomerie, homologická řada) Alkany, cykloalkany, alkeny, alkadieny, alkyne, areny	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje základní pojmy org. chemie při psaní vzorců</li> <li>- popíše obecné vlastnosti a zástupce jednotlivých skupin uhlovodíků</li> <li>- zapíše strukturální vzorce jednoduchých uhlovodíků</li> <li>- rozliší hlavní řetězec a jeho očíslování</li> <li>- vyhledá ve vzorci uhlovodíkové zbytky</li> <li>- určí názvy základních uhlovodíků z jejich vzorců</li> <li>- používá a odvodí obecný vzorec jednotlivých skupin</li> <li>- rozezná vzájemné izomery</li> <li>- stanoví zvláštnosti vazeb mezi C a C v aromatických sloučeninách</li> </ul>		
	Deriváty uhlovodíků – halogenderiváty, kyslíkaté deriváty (alkoholy, karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny a jejich soli), plasty	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozezná jednotlivé kategorie derivátů</li> <li>- zapíše vzorce nejznámějších sloučenin</li> <li>- porovná jejich použití, vlastnosti a typické reakce</li> <li>- posoudí použití vybraných sloučenin v chemii běžného života</li> </ul>		
	Přírodní látky - sacharidy, tuky, bílkoviny, nukleové kyseliny	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše, vysvětlí složení a význam pro organismus vybraných sacharidů (glukóza, fruktóza, sacharosa, škrob, celulóza, glykogen), tuků (olejů i tuků), bílkovin (včetně enzymů) a nukleových</li> </ul>	5.2	ČŽ – trávicí soustava

		kyselin		
	Chemie běžného života Chemie a environmentalistika	- vysvětlí význam chemie pro běžný život - zhodnotí užívání léčiv, aplikace postřiků – hnojiv, pesticidů v zemědělství - objasní princip detergentů - zdůvodní principy správné výživy - objasní somatická i psychická negativa drog, alkoholismu a nikotinismu - posoudí vztah chemie k životnímu prostředí	5.3, 5.4 Země	Z – životní prostředí – interakce společnost příroda
V.	OBEČNÁ CHEMIE Soustavy látek a jejich složení a klasifikace Chemické látky, směsi (homogenní, heterogenní) Separační metody	- využívá odbornou terminologii při popisu látek - rozliší homogenní a heterogenní směsi - rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu a uvede jejich příklady z běžného života - použije správně (v souvislostech) pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok - sestaví a popíše filtrační a destilační aparaturu - a provede filtraci a destilaci - navrhne postup oddělování složek směsi v běžném životě - vysvětlí princip sedimentace, odšťavování, krystalizace, sublimace a chromatografie - uvede příklad chemické výroby založené na oddělování složek směsi	7.3 10.2	F- odstředivka, sublimace, krystalizace, princip destilace  Bi – ekologické separace, čistírny odpadních vod
	Veličiny a výpočty v chemii Látkové množství, molární hmotnost Stechiometrické výpočty, výpočty z chemického vzorce Roztoky, vyjadřování složení roztoků	- provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů - vyjádří složení roztoků různým způsobem a připraví roztok požadovaného složení	7.3	F - molekulová fyzika, fyzikální veličiny a jednotky  M – operace s výrazy, úměra
	Stavba atomu Atomové jádro, radioaktivita, elektronový obal, struktura el. obalu, valenční elektrony, orbital, pravidla o zaplňování orbitalů Periodická soustava prvků	- používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech - užívá ve správných souvislostech pojmy nuklid a izotop - popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu	10.2	F - fyzika atomu, radioaktivita  Ochrana člověka za mimořádných situací - havárie s únikem radioaktivních

	Periodický zákon, periodická tabulka Vztahy mezi atomy, vlastnosti a klasifikace prvků	z neutrálních atomů - dokáže vyjádřit strukturu el. obalu - předvídá vlastnosti prvků a jejich chování na základě poznatků o periodické soustavě prvků - vysvětlí periodický zákon chemických prvků a uvede příklady zákonitostí, které z něj vyplývají		látek
	Chemická vazba a vlastnosti látek Znázorňování chemické vazby, typy vazeb Elektronegativita – polarita, vazba v kovech, vazebné interakce, vlastnosti látek	- využívá znalosti o čističové struktuře a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích - rozliší vazby nepolární, polární a iontovou s užitím hodnot elektronegativit atomů prvků		F - polarita
	Tepelné změny při chemických reakcích Termochemie, termochemické zákony Chemický děj, výpočty z chemických rovnic	- vysvětlí podstatu chemické reakce a zapisuje chemické reakce chemickou rovnicí a vyčíslí ji - provádí chemické výpočty z chemických rovnic při řešení praktických problémů	10.2	F- termika M – přímá úměrnost Ochrana člověka za mimořádných situací – požáry (prevence)
	Rychlost chemických reakcí a chemická rovnováha Teorie reakční kinetiky, faktory ovlivňující rychlost reakcí Zákon chemické rovnováhy, princip akce a reakce	- vysvětlí na základě teorií reakční kinetiky vliv faktorů na rychlost chemických reakcí - dokáže předvídát průběh chemických reakcí - uvědomuje si princip fungování rovnováhy v přírodě i v chemických výrobcích	10.2	F - princip akce a reakce Bi - ekologická rovnováha
<b>VI.</b>	Chemické rovnováhy Proteolytické reakce a rovnováhy ( disociace, neutralizace, autoprotolýza, hydrolýza) pH a jeho měření, acidobazické indikátory Redoxní reakce, oxidace, redukce, redoxní vlastnosti kovů Elektrochemie, elektrolýza Srážecí reakce a rovnováhy	- vysvětlí podstatu acidobazických reakcí pomocí chemických rovnic znázorní disociaci probíraných anorganických kyselin a zásad - rozliší kyselý a zásaditý roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - provede neutralizaci velmi zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi - vypočítá pH roztoků silných kyselin a zásad - vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady opatření, kterými jim lze předcházet - zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy	10.2 10.3	F - elektrolyty, disociace, elektrolýza, galvanické články, pokovování, vedení proudu v roztocích elektrolytů fyzikální vlastnost kovů M – logaritmy, úprava rovnic Z – globální problémy, znečišťování ovzduší, kyselý déšť Ochrana člověka za mimořádných situací – havárie s únikem kyselin a louhů, zásady první pomoci při poleptání

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší poloreakce redoxní reakce</li> <li>- vyčíslí koeficienty u redoxních rovnic</li> <li>- uvede příklady významných redoxních reakcí probíhajících v přírodě a v průmyslu</li> <li>- předpovídá průběh chemických reakcí na základě znalosti řady reaktivnosti kovů</li> <li>- vysvětlí princip elektrolýzy a její využití v praxi</li> <li>- uvede příklad srážecích reakcí a jejich využití v analytické chemii</li> </ul>		
	<b>ANORGANICKÁ CHEMIE</b> Vodík a jeho sloučeniny s- prvky a jejich sloučeniny p- prvky a jejich sloučeniny d- prvky a jejich sloučeniny f- prvky a jejich sloučeniny	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin</li> <li>- charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučenin, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a běžném životě</li> <li>- posoudí anorganické látky z hlediska vlivu na lidské zdraví a životní prostředí</li> <li>- vysvětlí vlastnosti anorganických látek v závislosti na složení a struktuře</li> <li>- předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin</li> <li>- využívá znalosti základů analýzy kvalitativní a kvantitativní k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii</li> </ul>	7.6 10.2 Dílčí projekt – Být připraven – znamená přežít.	Z – těžba nerostných surovin  Ochrana člověka za mimořádných situací – únik jedovatých látek
<b>VII.</b>	<b>ORGANICKÁ CHEMIE</b> Složení , struktura, obecné vlastnosti a klasifikace organických sloučenin Uhlovodíky a jejich klasifikace (alkany, alkeny, dieny, alkyne, areny, přírodní zdroje uhlovodíků a jejich průmyslové využití) Deriváty uhlovodíků a jejich klasifikace ( halogenderiváty, hydroxideriváty, karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny a jejich deriváty, dusíkaté a sírné deriváty, organokovové sloučeniny) Heterocyklické sloučeniny	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin</li> <li>- aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů</li> <li>- charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty a tvoří chemické vzorce a názvy</li> <li>- uvede významné zástupce organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí</li> <li>- vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemním plynem</li> <li>- vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového</li> </ul>	7.3 7.5 7.6 8.2 10.2 10.3  Dílčí projekt- Benzín-automobily	Z – přírodní zdroje a jejich využívání  F – paliva, výhřevnost Energetika, alternativní zdroje energie  Z, Bi – ovlivňování složek biosféry  Ochrana člověka za mimořádných situací – havárie s únikem ropných produktů Ochrana zdraví -alkoholismus

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- zpracování ropy a zemního plynu</li> <li>- uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání</li> <li>- posoudí vliv spalování různých paliv (včetně motorových paliv) na životní prostředí</li> <li>- rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</li> <li>- rozliší pojmy „uhlovodíky“ a „deriváty uhlovodíků“</li> <li>- rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu na příkladech vzorců významných derivátů</li> <li>- rozliší a zapíše vzorce významných derivátů uhlovodíků</li> <li>- uvede vlastnosti a příklady využití vybraných derivátů uhlovodíků</li> <li>- uvede výchozí látky a produkty neutralizace a esterifikace</li> <li>- aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech</li> <li>- využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii</li> </ul>		
	<p>Technicky významné organické látky          Syntetické makromolekulární látky, plasty          Léčiva, pesticidy, barviva, detergenty, aditiva, výbušniny, bojové látky</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití</li> <li>- zdůvodní význam a rizika používání pesticidů, potravinářských aditiv</li> <li>- posoudí vliv používání plastů na životní prostředí</li> <li>- rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání</li> <li>- zachází bezpečně s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti</li> <li>- rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami</li> <li>- uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim</li> <li>- zapíše chemickými rovnicemi příklady</li> </ul>	10.1 10.2 10.3	<p>Bi – ekologie, ovlivňování složek biosféry, eutrofizace</p> <p>Výchova ke zdraví – toxikomanie, drogy, problematika léčiv</p>

		<p>polymerace polykondenzace</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí princip praní</li> <li>- orientuje se ve skupinách léčiv a drog</li> <li>- doloží (na příkladech) význam chemických výrob pro národní hospodářství a pro člověka</li> <li>- posoudí různé způsoby likvidace odpadů vzhledem k udržitelnému rozvoji</li> </ul>		
	<p>BIOCHEMIE Disciplíny biochemie Lipidy, izoprenoidy, alkaloidy Sacharidy Proteiny Nukleové kyseliny Biokatalyzátory (vitamíny, enzymy a hormony) Metabolismus</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech</li> <li>- rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy</li> <li>- používá pojmy enzym a hormon ve správných souvislostech, uvede jejich příklady působení v lidském organismu</li> <li>- uvede příklady biotechnologií</li> <li>- uvede vzorce vybraných sacharidů, jejich vlastnosti a použití</li> <li>- popíše výrobu piva</li> <li>- orientuje se v živočišných a rostlinných tucích</li> <li>- orientuje se ve složení bílkovin a v jejich významu pro lidský organismus</li> <li>- charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam</li> </ul>	<p>7.6 10.2</p> <p>Projekt – Zdravý životní styl, aneb o sacharidech a tucích</p> <p>Environmentální výchova</p>	<p>Bi - látkové složení živých soustav, metabolismus</p> <p>Výchova ke zdraví – zásady zdravého životního stylu., problematika výživy</p>

## 5.28 Název vyučovacího předmětu: Seminář z chemie

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	0	2

Vyučovací předmět Seminář z chemie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP G, je nabízen formou dobrovolně volitelného předmětu žákům oktávy a to zvláště těm, kteří budou maturovat z chemie, projevují o chemii hlubší zájem, budou tento předmět potřebovat při přijímacím řízení na vysoké školy či při vysokoškolském studiu. Po volbě semináře žákem, se tento předmět stává povinným.

Seminář z chemie rozvíjí a prohlubuje znalosti a dovednosti, které žák získal při povinně absolvovaných hodinách chemie v tercii až septimě a v hodinách Aplikované informatiky v sextě. Do výuky se bude začleňovat i práce s výpočetní technikou, zvláště pak při nácviu vyhledávání, posuzování a zpracování informací. K lepšímu osvojování poznatků a k vytváření správných představ o látkách a jevech přispívá zařazení demonstračních pokusů, využívání modelů, 3D projekce, počítačové simulace, schémat, obrazů apod. Výuku lze rovněž vhodně doplnit exkurzemi, besedami s odborníky a účastí na dnech otevřených dveří VŠ. Důraz je kladen především na schopnost vyhledat informace, umět je interpretovat, utvořit si vlastní názor a ten v případě potřeby obhájit. Výuka bude realizována především formou zadávání různě obtížných učebních a problémových úloh. Během školního roku se zorganizuje alespoň jeden projekt, který bude svým obsahem reagovat na aktuální environmentální problematiku v regionu nebo výzkum nových materiálů a technologií. Výuka bude probíhat střídavě v učebně chemie, laboratoři i počítačové učebně, vzhledem k charakteru učiva.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- podporujeme u žáků schopnost učit se a motivujeme je prostřednictvím obsahu chemie k dalšímu sebevzdělávání
- podněcujeme v žácích zájem o přírodní vědy, který je motorem pro další vzdělávání se
- učíme žáky práci a učení se s pomocí výpočetní techniky
- učíme žáky vnímat a pěstovat smysl pro detail při odlišování jednotlivých chemických látek
- učíme žáky objektivně zaznamenat, popsat a nakreslit pozorované jevy při experimentech
- vedeme žáky k uvědomělému plánování, organizování a vyhodnocování vlastních učebních činností

### Kompetence k řešení problémů

- podporujeme v žácích schopnost řešit problémy rozvojem logického a kritického uvažování
- kultivujeme v žácích poznatky nejen mentorovat bez pochopení, ale i o nich přemýšlet
- snažíme se žáky navést k návyku, aby aplikovali získané poznatky při řešení a osvojování pro ně neznámých problémů a došli tak k jejich efektivnějšímu a rychlejšímu zvládnutí
- napomáháme výukou chemie rozvíjet ve žácích návyky a dovednosti, které jsou obecně potřeba k racionálnímu řešení problémů i v jiných oblastech nežli v přírodních vědách
- učíme používat detaily k vytváření všeobecných závěrů, k zobecňování a k vytváření krokových algoritmů, což napomáhá strážlivému pohledu na problém, a neutápění se v podružných jednotlivostech

### Kompetence komunikativní

- podporujeme v žácích komunikativní dovednosti s druhými lidmi
- vedeme žáky k přesnému a logickému formulování názorů, což je základ k bezproblémové komunikaci
- dbáme na jazykovou a gramatickou a odbornou správnost vyjadřování
- snažíme se o otevřenou komunikaci mezi žáky a učiteli a mezi žáky vzájemně, což je nezbytný základ pro profesní a osobní interpersonální komunikaci a předcházení pozdějších komunikativních bloků



### **Kompetence sociální a personální**

- chemie dílčím způsobem napomáhá rozvíjet a kultivovat sociální a personální vztahy mezi lidmi
- integrujeme žáky se speciálními poruchami učení – dyslexie, dysgrafie
- uplatňujeme koedukované vzdělávání ve třídě
- dbáme na dodržování předem daných pravidel chování
- průběžně monitorujeme situaci ve třídě a snažíme se předcházet či případně řešit negativní interpersonální jevy
- přátelským, ale současně náročným vztahem ke žákům se snažíme motivovat žáky k odpovědnému a nezjednodušenému postoji k druhým členům skupiny
- odmítáme projevy rasismu a náboženské intolerance

### **Kompetence občanské**

- usilujeme o výchovu svobodných a odpovědných občanů, kteří však plně respektují práva druhých
- usilujeme o prevenci před drogami a návykovými látkami
- vedeme žáky ke kladnému vztahu k živé přírodě a k trvale udržitelnému rozvoji
- učíme o využití i zneužití chemie v občanské společnosti a o ochraně životního prostředí

### **Kompetence pracovní**

- rozvíjíme pracovní dovednosti a návyky
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vychováváme žáky k základním psychohygienickým návykům k práci - pořádek ve třídě, připravené pomůcky, praktické zápisy, průběžné učení apod. Speciální pracovní návyky se vytváří u žáků při práci v chemické laboratoři.
- vedeme žáky k důslednému plnění povinností a závazků – např. dodržování termínů odevzdání samostatných prací
- podporujeme práci s informačními technologiemi, které nabízí např. internet
- učíme žáky bezpečnosti práce a předcházení úrazů při laboratorních pracích

## Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k tomu, aby se zavčasu, s ohledem na svůj talent, osobní předpoklady, možnosti a studijní výsledky rozhodovali o druhu svého pomaturitního studia
- umožňujeme žákům účastnit se exkurzí a rozvíjet tak jejich odborný potenciál
- vedeme žáky k dosahování stanovených cílů tím, že průběžně interaktivně a kriticky revidujeme jejich dílčí práci a výsledky
- hovoříme se žáky semináře o jejich pomaturitních studijních prioritách a korigujeme jejich představy vlastním názorem a zasazením do širšího kontextu
- zveme bývalé absolventy našeho gymnázia na besedy se žáky, aby jim byli případnou inspirací a milníkem v jejich názorové a profesní orientaci

## Ověřování výstupů

Při klasifikaci zohledňujeme úroveň odborných vědomostí a dovedností, používání správné terminologie, samostatnost a plynulost projevu žáka a jeho aktivitu. Výsledky učení kontrolujeme průběžně, zohledňujeme žáky se speciálními poruchami učení. V rámci hodnocení žáků budeme zčásti využívat klasické ústní zkoušení a zkoušení formou didaktických testů. Vedle toho vytvoříme dostatek prostoru pro nácvik sebehodnocení žáků a pro kultivované hodnocení žáků navzájem. Při všech typech hodnocení budeme cíleně využívat kritéria na jejichž sestavování budeme spolupracovat se žáky. V hodnocení je vedle samotného prokázání vědomostí žáků sledována ještě aplikace znalostí, samostatnost při práci, schopnost práce v týmu, tvořivý přístup k úkolům, komunikační dovednosti, řešení problémů; přičemž v těchto oblastech jde především o hodnocení v rámci individuálních možností žáka. Při hodnocení vytvoříme takové pedagogické prostředí, kde budou převládat prvky pozitivní motivace pro další učení.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
VIII.	Výpočty v chemii Stechiometrické výpočty Výpočty z chemických rovnic Vyjadřování složení roztoků Rovnovážné konstanty Výpočty pH Vyčíslování koeficientů u redoxních rovnic Elektrochemické výpočty	- provádí složitější chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů	7.3	F, M – výpočty, rovnice, logaritmy
	Chemické názvosloví Složitější názvy anorganických sloučenin Názvosloví koordinačních sloučenin Organické názvosloví	- osvojí si zásady a pravidla při tvorbě vzorců složitějších anorganických a organických sloučenin a dokáže je aplikovat v praxi		
	Chemické programy ChemSkatsch	- pracuje s programem ChemSketch , tvoří vzorce, kreslí jednoduché struktury, provádí generaci názvu sloučenin, kreslí schémata aparatur, používá předdefinované vzorce, používá šablony, měří délku vazby a vazebné úhly		IKT – grafické programy., internet, počítačové prezentace
	Preparativní anorganická a organická chemie Analytická chemie	- předvídá průběh typických reakcí anorganických a organických sloučenin - využívá znalosti základů analýzy kvalitativní a kvantitativní k pochopení jejich praktického významu v anorganické a organické chemii		
	Technicky významné látky Chemizace a životní prostředí	- vyhledává informace o využití perspektivních materiálů a technologií v různých oblastech - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí, rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání - uvede příklady prvotných a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje - zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů - zjistí, kde a jak v okolí dochází ke znečišťování	7.3 7.6 8.1 8.2 10.2 10.3. Projekt – Chemie běžného života. Chemizace a životní prostředí	Z, Bi - Environmentální výchova

		<p>životního prostředí, a uvede, jak tomu předcházet</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady chování při nadměrném znečištění ovzduší</li> <li>- rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami</li> <li>- uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim</li> <li>- uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument</li> <li>- vysvětlí princip praní a orientuje se v symbolech pro ošetřování tkanin</li> <li>- orientuje se ve skupinách léčiv a drog</li> <li>- doloží (na příkladech) význam chemických výrob pro národní hospodářství a pro člověka</li> <li>- posoudí různé způsoby likvidace odpadů vzhledem k udržitelnému rozvoji</li> </ul>		
	Biochemie Metabolismus	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje biochemické poznatky</li> <li>- seznamuje se s praktickými obory využívající moderní biochemické poznatky</li> </ul>	10.2	Bio – Biotechnologie, metabolismus

## 5.29 Název vyučovacího předmětu: Biologie

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	2	2	0	2	2	2	2	0

Vyučovací předmět Biologie vychází ze vzdělávacího oboru Přírodopis RVP ZV a RVP G. V rámci předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova, projekt Země. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je dovést žáky k pochopení rozmanitosti i jednotného principu živé i neživé přírody a osvojení si kladného vztahu k přírodě.

Vyučovací předmět vychovává a kultivuje v žácích přírodovědný směr myšlení. K tomuto cíli směřují i některé další předměty zařazené v ŠVP, zvláště pak chemie a zeměpis. Biologie pomáhá rozvíjet v žácích pozorovací schopnosti, smysl pro detail a naopak i schopnost z mnoha dílčích faktů a pozorování odvodit to společné. Předmět umožňuje pochopit děje v živé přírodě a nalézat mezi nimi souvislosti. Biologie staví nezbytný fundament pro aplikované a společensky nezbytné disciplíny, jako je zemědělství, medicína humánní i veterinární, farmacie, molekulární biologie, ekologie, environmentalistika, genetika, management krajiny apod. Důležitým cílem biologie je i probuzení emočně laděného osobního zájmu o živou přírodu, který velmi napomáhá k dalšímu sebevzdělávání a k odpovědnému environmentálnímu přístupu, který je nezbytný k praktikování trvale udržitelného rozvoje.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, učivo primy až kvarty navazuje na znalosti a dovednosti získané na 1. stupni základní školy, zvláště v předmětu prvouka. V biologii využíváme nejenom práce a vyučování ve třídách, ale i venkovní exkurze (v primě zaměřené na synantropní vegetaci), a laboratorní práce (např. práce s mikroskopem).

Na vyšším gymnáziu prohlubujeme témata, se kterými se žáci seznámili již na nižším gymnáziu. Jednotlivé oblasti biologie jsou však probírány mnohem podrobněji, aby žáci nejen obstáli v konkurenci při přijímacích řízeních, ale hlavně aby měli dostatečné základy, na nichž by mohli stavět při vysokoškolském a univerzitním studiu. Tempo výkladu je pochopitelně hutnější a rychlejší než na nižším gymnáziu. Vybrané kapitoly žáci studují sami s využitím speciálních materiálů připravených pedagogem, které najdou na školních žákovských internetových stránkách.

V oktávě je umožněno žákům zvolit si předmět Seminář z biologie, určený pro zájemce o studium na vysokých školách přírodovědných směrů.

Seminář sumarizuje, upevňuje a prohlubuje středoškolské učivo a připravuje žáky k maturitní a přijímací zkoušce z biologie.

Nezbytnou součástí výuky je i na vyšším gymnáziu praktická část - práce s živými organismy, pozorování mikroskopem, tvorba herbářů, determinační činnost s pomocí určovacích klíčů apod.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- podporujeme v žácích schopnost učit se a motivuje je k dalšímu sebevzdělávání
- podněcujeme v žácích zájem o živou přírodu, který je motorem pro další vzdělávání se
- učíme žáky práci a učení se s pomocí výpočetní techniky
- učíme žáky vnímat a pěstovat smysl pro detail při odlišování jednotlivých organismů
- učíme žáky vnímat estetický rozměr světa organismů
- učíme žáky objektivně zaznamenat, popsat a nakreslit pozorované jevy při experimentech
- učíme žáky zacházet a na uživatelské úrovni rozumět mikroskopu a mikroskopické technice

### Kompetence k řešení problémů

- podporujeme v žácích schopnost řešit problémy rozvojem logického a kritického uvažování
- napomáháme výukou biologie rozvíjet v žácích návyky a dovednosti, které jsou obecně potřeba k racionálnímu řešení problémů i v jiných oblastech nežli v přírodních vědách
- učíme používat detaily k vytváření všeobecných závěrů, k zobecňování a k vytváření krokových algoritmů, což napomáhá střízlivému pohledu na problém, a neutápění se v podružných jednotlivostech

### Kompetence komunikativní

- podporujeme v žácích komunikativní dovednosti
- vedeme žáky k přesnému a logickému formulování názorů, což je základ k bezproblémové komunikaci
- dbáme na jazykovou a gramatickou správnost vyjadřování
- snažíme se o otevřenou komunikaci mezi žáky a učiteli a mezi žáky vzájemně, což je nezbytný základ pro profesní a osobní interpersonální komunikaci a předcházení pozdějších komunikativních bloků

### Kompetence sociální a personální

- předmět biologie dílčím způsobem napomáhá rozvíjet a kultivovat sociální a personální vztahy mezi lidmi

- integrujeme i lidi se speciálními poruchami učení – dyslexie, dysgrafie
- uplatňujeme koedukované vzdělávání ve třídě
- při biologických soutěžích je rozvíjeno poznávání žáků jiných škol a nácvik zaujímání jiných sociálních pozic nežli těch stávajících
- dbáme na dodržování předem daných pravidel chování
- průběžně monitorujeme situaci ve třídě a snažíme se předcházet či případně řešit negativní interpersonální jevy
- přátelským, ale současně náročným vztahem ke žákům se snažíme motivovat žáky k odpovědnému a nezjednodušenému postoji k druhým členům skupiny
- odmítáme projevy rasismu a náboženské intolerance

### **Kompetence občanské**

- usilujeme o výchovu svobodných a odpovědných občanů, kteří však plně respektují práva druhých
- usilujeme o prevenci před drogami a návykovými látkami
- vedeme žáky ke kladnému vztahu k živé přírodě a k trvale udržitelnému rozvoji
- učíme o využití i zneužití biologie v občanské společnosti i o ochraně životního prostředí

### **Kompetence pracovní**

- rozvíjíme pracovní dovednosti a návyky
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- snažíme se vychovávat žáky k základním psychohygienickým návykům k práci - pořádek ve třídě, připravené pomůcky, kvalitně zpracované zápisy, průběžné učení apod.
- vedeme žáky k důslednému plnění povinností a závazků – např. dodržování termínů odevzdání samostatných prací
- podporujeme práci s informačními technologiemi, které nabízí např. internet
- učíme žáky systému a správným pracovním návykům při laboratorních pracích

## Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáky k tomu, aby se zavčasu, s ohledem na svůj talent, osobní předpoklady, možnosti a studijní výsledky, rozhodovali o druhu svého pomaturitního studia
- umožňujeme žákům účastnit se i na vyšším gymnáziu biologické olympiády a rozvíjet tak jejich odborný potenciál
- vedeme žáky k dosahování stanovených cílů tím, že průběžně interaktivně a kriticky revidujeme jejich dílčí práci a výsledky
- hovoříme se žáky Semináře z biologie o jejich pomaturitních studijních prioritách a korigujeme jejich představy vlastním názorem a zasazením do širšího kontextu
- zveme bývalé absolventy našeho gymnázia na besedy se žáky, aby jim byli případnou inspirací a milníkem v jejich názorové a profesní orientaci

## Ověřování výstupů

Základem pro hodnocení z biologie jsou známky z písemných prací, z ústního zkoušení, z poznávání organismů a ze samostatných prací (např. herbářů). Přihlíží se také k účasti v biologických olympiádách. Za umístění na prvních třech místech okresního a vyššího kola této soutěže může být výsledná klasifikace zlepšena až o stupeň ve srovnání s výslednou klasifikací na podkladě běžných známek. Každý žák musí dosáhnout určitého počtu známek, který je minimálně třemi čtvrtinami z celkového počtu známek za dané pololetí. Každý žák bude v biologii v příslušném pololetí klasifikován minimálně dvěma průběžnými známkami. Maximální počet známek je v kompetenci vyučujícího.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy	Poznámky
I.	Život na Zemi, základní struktura života	- popíše vznik života a evoluci - vysvětlí základní látkový a buněčný stavební princip organismů - objasní znaky života - popíše mikroskop	5.2		



Viry	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nakreslí stavbu virové částice</li> <li>- objasní rozmnožování virů a jejich patogenitu</li> <li>- zdůvodní, proč jsou na hranici mezi živým a neživým</li> </ul>	5.2	F – látka a těleso, atomy a molekuly (elektronový mikroskop)
Bakterie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše znázorní tvarovou rozmanitost bakterií</li> <li>- zhodnotí jejich význam (i záporný) pro přírodu a člověka, vysvětlí jejich kultivaci</li> </ul>	5.2	F – látka a těleso, atomy a molekuly (optický mikroskop)
Prvoci, žahavci	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podrobně popíše trepku a nezmara</li> <li>- používá zjednodušený systém prvoků (bičíkovci, kořenonožci, výtrusovci, nálevníci) a žahavců (polypovci, medúzovci, korálnatci)</li> <li>- zhodnotí význam vybraných zástupců pro člověka (trypanozóma, zimnička, mořští žahavci a jejich jedovatost, koráli a jejich útesy ve vztahu k lodní dopravě....)</li> <li>- používá termíny týkající se orgánů a orgánových soustav (pulsující vakuola, brvy, spájení, rozptýlená nervová soustava, láčka, žahavé buňky.....)</li> </ul>		
Ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podrobně popíše ploštěnku mléčnou, škrkavku dětskou, hlemýžďe zahradního, škeble rybníčnou a žížalu obecnou</li> <li>- používá zjednodušený systém ploštěnců (ploštěnky, motolice, tasemnice), měkkýšů (plži, mlži, hlavonožci) a kroužkovců (mnohoštětinatci a opaskovci – máloštětinatci a pijavky)</li> <li>- zhodnotí význam vybraných zástupců pro člověka (medicínsky významní parazité – tasemnice, škrkavka, roup, žížala a úrodnost půdy....)</li> <li>- rozpozná jednotlivé rody mořských i našich plžů dle ulit a lastur</li> </ul>		
Členovci	<ul style="list-style-type: none"> <li>- provede základní charakteristiku členovců</li> <li>- rozliší a popíše základní taxonomické skupiny členovců (včetně jejich podrobnějšího členění) – trilobity, klepítkatce, koryše a vzdušnicovce</li> <li>- používá odborné termíny vztahující se ke členovům (např. kutikula, vzdušnice, facetové</li> </ul>		

		<p>oko, klepítka, makadla, proměna dokonalá a nedokonalá, malpighické trubice...)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozezná a pojmenuje vybrané taxony hmyzu z předloženého seznamu (poznávačka)</li> <li>- zhodnotí význam vybraných skupin či zástupců pro člověka a pro přírodu (jedlé druhy korýšů, parazitičtí roztoči, "škodlivý" hmyz, planktonní korýši jako složka potravního řetězce)</li> </ul>		
	Ostnokožci	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně a rámcově popíše ostnokožce (ježovky, hvězdice, lilijce, hadice, sumýše)</li> </ul>		
	Řasy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná červené, hnědé, zelené řasy a krásnoočka</li> <li>- zhodnotí jejich význam</li> <li>- popíše tvarovou rozmanitost stélek</li> </ul>		
	Mechorosty	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše stavbu lodyžky mechorostu</li> <li>- vysvětlí vývoj mechorostu od výtrusu</li> <li>- popíše nejznámější zástupce mechů a játrovek</li> </ul>		
	Kaprad'orosty	<ul style="list-style-type: none"> <li>- provede systematické dělení kaprad'orostů na kapradiny, plavuně a přesličky a popíše jejich morfologii, rozmnožování a zástupce</li> <li>- zdůvodní vztah mezi kaprad'orosty a fosilním palivem černým uhlím</li> </ul>		
	Nahosemenné	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí rozdíl mezi nahosemennými a krytosemennými rostlinami</li> <li>- provede systematické rozdělení na jehličnany, cykasy a jinaný</li> <li>- popíše jejich zvláštnosti a zástupce</li> <li>- rozpozná vybrané taxony (tis, smrk, borovice, zerav...)</li> </ul>		Vv – člověk a životní prostředí (estetika přírody)
	Houby	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná naše nejznámější houby</li> <li>- určí jejich jedlost či jedovatost a dokáže popsat jejich typické znaky</li> <li>- zařadí zástupce hub do zjednodušeného systému (stopkovýtrusé, vřeckovýtrusé...)</li> <li>- posoudí význam vybraných taxonů pro člověka (padlí, dřevomorka, "plísňe", štetičkovec,</li> </ul>		

		<ul style="list-style-type: none"> <li>– kvasinky, paličkovice)</li> <li>– objasní stavbu lichenizovaných hub a rozliší jejich dvě složky – autotrofní řasovou či sinicovou a heterotrofní houbovou</li> <li>– doloží význam lišejníků při biomonitoringu životního prostředí</li> </ul>		
<b>II.</b>	Terénní exkurze	<ul style="list-style-type: none"> <li>– užívá odborné botanické termíny pro morfologické jevy na rostlinách</li> <li>– určí a rozezná jednotlivé taxony synantropní vegetace</li> </ul>	1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 5.1, 5.3, 5.4	
	Strunatci, obratlovci bezblanní	<ul style="list-style-type: none"> <li>– stručně a rámcově popíše znaky strunatců</li> <li>– charakterizuje znaky a systém obratlovců</li> <li>– rámcově popíše bezlebečné a kruhoústé</li> <li>– podrobněji provede popis anatomie a morfologie nejznámějších bezblanných obratlovců – tedy paryb, ryb a obojživelníků</li> <li>– rozezná a pojmenuje vybrané taxony ryb z předloženého seznamu (poznávačka)</li> </ul>		
	Plazi, ptáci	<ul style="list-style-type: none"> <li>– podrobně popíše anatomii a morfologii ještěrky obecné a holuba</li> <li>– popíše základní taxonomické skupiny plazů (ještěři, hadi, krokodýli, želvy) a ptáků (běžci, tučňáci, vrubozobí, dravci, hrabaví, měkkozobí, papoušci, kukačky, sovy, šplhavci, pěvci)</li> <li>– porovná mezi sebou nejznámější druhohorní plazy</li> <li>– rozezná a pojmenuje vybrané taxony ptáků z předloženého seznamu (poznávačka)</li> <li>– zhodnotí význam některých zástupců pro člověka (jedovatí hadi, domestikované druhy ptáků, okrasné druhy ptáků.....)</li> </ul>	5.1, 5.3, 5.4	Z – přírodní zóny Země (fauna biomů planety)
	Savci	<ul style="list-style-type: none"> <li>– vysvětlí základní obecné znaky, které vydělují savce (tedy i člověka) od ostatních skupin obratlovců</li> <li>– popíše základní taxonomické skupiny savců (vejcorodí, vačnatci, hmyzožravci, primáti, šelmy, kopytníci, hlodavci, letouni, zajícovci, chobotnaci,</li> </ul>	5.1, 5.3, 5.4	Z – přírodní zóny Země (fauna biomů planety)

		kytovci) - rozezná a pojmenuje vybrané taxony ptáků z předloženého seznamu (poznávačka) - zhodnotí význam některých zástupců pro člověka (domestikované druhy savců, domácí "mazlíčci", ....)		
	Obecná část k semenným rostlinám	- objasní tvary, klasifikaci a význam pro rostlinu u jednotlivých rostlinných orgánů (kořen, stoněk, list, květ, semeno, plod)		
	Krytosemenné dvouděložné	- popíše obecné znaky důležitých čeledí krytosemenných rostlin dvouděložných - rozezná vybrané zástupce jednotlivých čeledí - posoudí a zdůvodní význam některých taxonů pro člověka		Vv – člověk a životní prostředí (estetika přírody)
	Krytosemenné jednoděložné	- popíše obecné znaky důležitých čeledí krytosemenných rostlin jednoděložných - rozezná vybrané zástupce jednotlivých čeledí - posoudí a zdůvodní význam některých taxonů pro člověka		Vv – člověk a životní prostředí (estetika přírody)
<b>IV.</b>	Galaxie, Sluneční soustava	- vyjmenuje a popíše tělesa Sluneční soustavy - vysvětlí její vznik		Z – Země ve vesmíru
	Mineralogie, obecná, fyzikální a chemické vlastnosti nerostů, systém nerostů	- vysvětlí na modelu základní zákonitosti stavby krystalu - prakticky ukáže na základních nerostech jejich fyz. a chem. vlastnosti - poznává základní nerosty		
	Petrografie vyvěřelin, sedimentů a metamorfítů	- popíše vznik jednotlivých typů hornin - rozpozná základní horniny - zhodnotí hospodářský význam hornin pro člověka		
	Litosféra, stavba a poruchy	- popíše stavbu zemské kůry - vysvětlí příčiny vzniku základních litosférických poruch		Z – přírodní sféra litosféra

	Vývoj Země Vývoj Českého masivu a Karpatské soustavy	- charakterizuje jednotlivé éry a periody ve vývoji Země - rozpozná základní živočišstvo a rostlinstvo dané éry - umí pracovat s geologickou mapou ČR a SR		
	Geologické vycházky, práce v terénu	- rozpozná a vysvětlí základní geologické jevy v okolí školy a bydliště - používá geolog. kompas a další geolog. nářadí		
	Základy ekologie	- používá s porozuměním základní ekologické pojmy - vysvětlí základní vztahy v ekosystému	5.1, 5.2, 5.3, 5.4	
	Ekologické problémy	- zpracuje podklady k určitému ekologickému problému a referuje k tématu - obhájí svůj postoj	5.1, 5.2, 5.3, 5.4 Země	Ch – Chemie a environmentalistika
V.	<b>Obecná biologie</b> Prokaryotní buňka - stavební princip, bílkoviny, enzymy, základní principy metabolismu, energie v buňce, nukleové kyseliny, proteosyntéza, cytoplazmatická membrána, buněčná stěna, eukaryotní buňka – rozdíly oproti prokaryotní, organely, cytoskelet, dělení jádra (mitóza, meióza) Historie biologie, znaky života, vznik života, evoluce	- používá základní odbornou terminologii - znázorní základní stavení schéma přírodních látek (proteinu, fosfolipidu, nukleových kyselin - objasní principy základních buněčných dějů (např. enzymové katalýzy, významu ATP, replikace, proteosyntézy, osmotických jevů) - najde rozdílné a shodné rysy mezi mitotickým a meiotickým dělením - porovná a rozliší rozdíly mezi prokaryotickou a eukaryotickou buňkou		D
	<b>Subcelulární částice, archea, prokaryota</b> Morfologie, složení, fyziologie, rozmnožování, ekologický význam, patogenita, kultivační metody, významní zástupci subcelulárních částic (viry, viroidy, priony), archeí, prokaryot (eubakterie, sinice)	- charakterizuje subcelulární částice a jejich specifika - zhodnotí negativní význam patogenních virů, viroidů a prionů - vysvětlí základní strukturu prokaryotní buňky - posoudí význam bakterií pro přírodu a člověka, včetně významu medicínského	8.2, 10.1, 10.2	F
	<b>Cytologie, histologie, organologie rostlin</b> Zvláštnosti rostlinné buňky, plastidy, barviva, stavební a zásobní látky, klasifikace pletiv dle tvaru (parenchym, kolenchym, sklerenchym)	- rozezná zvláštnosti rostlinné buňky od živočišné - vymezí základní organely rostlinné buňky a jejich význam - vysvětlí klasifikaci a účel hydro a lipochromů		

	<p>a funkce ( dělivá, krycí provětrávací, nasávací, vyměšovací, vodivá) Anatomie, morfologie, význam kořene, stonku, listu, květu, květenství, plodu, plodenství, semene Dvojitě oplození krytosemenných rostlin</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- provede klasifikaci pletiv dle různých kritérií</li> <li>- znázorní a popíše jednotlivá pletiva</li> <li>- používá a vysvětlí základní botanické termíny z anatomie a morfologie vegetativních i generativních orgánů cévnatých rostlin.</li> <li>- objasní specifika dvojitěho oplození u krytosemenných rostlin</li> </ul>		
	<p><b>Fyziologie rostlin</b> Vodní režim, fotosyntéza, dýchání, výživa, růst a vývoj, pohyby rostlin</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí význam vody pro rostliny</li> <li>- vymezí základní mechanismy transportu vody (transpirace, kořenový vztlak, adheze, koheze, kapilarita)</li> <li>- vysvětlí základní děje světelné a temnotní fáze fotosyntézy</li> <li>- popíše 4 základní kroky respirace</li> <li>- objasní počet vznikajících ATP při aerobní respiraci a fermentaci</li> <li>- rozezná organogenní, makrobiogenní a mikrobiogenní prvky a jejich význam</li> <li>- posoudí vliv fytohormonů na rostlinný organismus</li> <li>- vymezí základní typy fyzikálních a vitálních (taxe, tropismy, nastie) pohybů</li> </ul>		
	<p><b>Systém řas, mechorostů a kaprad'orostů</b> V systematice u jednotlivých skupin vždy probrat: anatomické, morfologické a fyziologické specifity, jejich evoluci, ekologii, systém, význam pro člověka, důležité zástupce, poznávání jednotlivých taxonů Typy řasových stélek, barviva, zásobní látky, ruduchy, hnědé řasy, krásnoočka, zelené řasy. Mechy, játrovky, rodozměna – sporofyt, gametofyt Přesličky, kapradiny, plavuně, prvohorní kaprad'orosty, vznik uhlí</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní termín stélka, rozliší její typy</li> <li>- rozezná základní charakteristiky ruduch, řas hnědých a zelených i krásnooček</li> <li>- doloží význam řas pro ekosystém i člověka</li> <li>- sestaví schéma střídání sporofytu a gametofytu u mechorostů a kaprad'orostů</li> <li>- dokáže pohovořit o taxonech jednotlivých podskupin kaprad'orostů</li> <li>- objasní původ uhlí</li> </ul>	10.1	
	<p><b>Systém dvouděložných rostlin</b> Leknínovité, pryskyřníkovité, bukovité, břízovité, vrbovité, brukvovité, růžovité, bobovité, miřkovité, hluchavkovité, lilkovité, hvozdíkovité, merlíkovité, mákovité, hluchavkovité a další významné druhy</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- determinuje základní taxony dvouděložných rostlin</li> <li>- doloží jednotlivé obecné znaky vybraných čeledí - používá a aplikuje termíny z obecné organologie na konkrétní popis čeledí</li> </ul>	10.1, 10.3	

	mimo uvedené čeledi Poznávání vybraných taxonů dvouděložných rostlin	- zdůvodní význam vybraných druhů pro člověka (jako pochutiny, ovoce, zeleniny, okrasných rostlin, olejnin, pícnin, luštěnin...)		
	<b>Systém jednoděložných a nahosemenných rostlin</b> Liliovité, amarylkovité, lipnicovité, vstavačovité U nahosemenných rostlin tyto skupiny: lyginodendrové rostliny, cykasy, jinaný, jehličnany Poznávání vybraných taxonů jednoděložných a nahosemenných rostlin	- determinuje základní taxony jednoděložných rostlin - doloží jednotlivé obecné znaky vybraných čeledí - používá a aplikuje termíny z obecné organologie na konkrétní popis čeledí - zdůvodní význam vybraných druhů pro člověka (jako pochutiny, ovoce, zeleniny, okrasných rostlin, olejnin, pícnin, luštěnin...)	10.1, 10.3	
	<b>Houby</b> Anatomie, stavba stélky, taxonomie (Chytridiomycota, Oomycota, Myxomycota, Eumycota), přihlídnutí k moderní taxonomii, ekologie, význam pro člověka (kvasinky, antibiotika)	- objasní morfologii houbové hyfy - sestaví systematické rozdělení hub a objasní jejich obecné znaky - stanoví typické zástupce jednotlivých skupin - zdůvodní, proč mnohé podskupiny jsou řazeny do systému jen tradičně, a určí, kam je řadí moderní taxonomie - posoudí význam hub pro člověka (léčiva, kvasinky – droždí, alkohol, pochutina, lesnictví,..) a přírodu (dekompozitoři)		
VI.	<b>Prvoci</b> Bičíkovci, kořenonožci, výtrusovci, nálevníci, medicínský význam (malárie, spavá nemoc, toxoplazmóza ....)	- popíše obecné znaky jednotlivých skupin protozoí - objasní medicínský význam některých taxonů (plazmodium, trypanosoma, amoeba, trichomonas, toxoplasma)	8.2	Z
	<b>Úvod do mnohobuněčných živočichů</b> Zárodečné listy, základní klasifikace živočichů - diblastica, triblastica, tělní symetrie	- vymezí pojem zárodečný list - vysvětlí raná vývojová stádia zygoty - rozliší živočichy patřící mezi di a triblastica		
	<b>Houby, žahavci</b> Sladkovodní, mořské houby, polypovci, medúzovci, korálnatci	- popíše základní stavební princip stavby hub - vysvětlí jejich příjem potravy (filtrační pohyb ostie – oskulum) a rozmnožování - zařadí vybrané taxony do systému - objasní typické znaky žahavců - stanoví rozdíly mezi jednotlivými podskupinami	10.1	

		žahavců - vymezí střídání generací		
	<b>Ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci</b> Ploštěnky, motolice, tasemnice, hlístice, paplži, schránkovci (plži, mlži, hlavonožci), mnohoštětinatci, máloštětinatci	- provede zhodnocení morfologie, anatomie, taxonomie vybraných podskupin ploštěnců, hlístů, měkkýšů a kroužkovců - zhodnotí medicínský a veterinární dopad vybraných taxonů uvedených skupin (motolice, tasemnice, roup, škrkavka, svalovec, vlasovec, pijavice)	10.1, 10.3	Du
	<b>Členovci</b> Trojlaločnatci, klepítkatci, žabernatí, vzdušnicovci (stonožky, mnohonožky, chvostokoci, hmyz) Poznávání vybraných taxonů hmyzu.	- pozná vybrané taxony hmyzu - objasní základní „stavební princip“ členovců - sestaví základní taxonomické rozdělení členovců - vymezí jednotlivé taxonomické skupiny - posoudí praktický dopad vybraných taxonů vzhledem k člověku (toxictí zástupci, hmyz v roli vektorů nemocí, zdroj potravy – např. rakovci)	10.1, 10.3	
	<b>Ostnokožci, pláštěnci, bezlebeční</b> Lilijice, hvězdice, hadice, ježovky, sumýši, základní tělní organizace pláštěnců, kopinatci	- orientuje se v taxonomii ostnokožců a pláštěnců - vysvětlí obecné znaky skupiny Chordata - objasní anatomický význam kopinatce k pochopení anatomicko – morfologických souvislostí Chordat		
	<b>Kruhoústí, paryby, ryby</b> Mihule, sliznatky, žraloci, rejnoci, ryby dvojdyšné, lalokoploutvé, paprskoploutvé	- rozpozná základní rysy podskupin vodních Anamniot - vysvětlí jejich význam pro člověka (potrava - ryby, akvaristika, „škůdci“ rybářských snah – sliznatky, útoky žraloků) - rozpozná vybrané taxony ryb s důrazem na faunu ČR	10.1, 10.3	Z
	<b>Obojživelníci, plazi</b> Ocasatí, žáby, červoři, želvy, krokodýlové, haterie, šupinatí, druhohorní plazi	- popíše anatomicko – fyziologické zvláštnosti metamorfózy larva – dospělec u obojživelníků - popíše jednotlivé orgánové soustavy obojž. a plazů - vysvětlí význam zárodečných obalů - porovná specifika jednotlivých taxonomických podskupin oboj. a plazů	10.1, 10.3	



	<b>Ptáci, savci</b> Tučňáci, potápky, veslonoží, brodiví, plameňáci, vrubozobí, dravci, hrabaví, krátkokřídlí, bahňáci, dlouhokřídlí, měkkozubí, papoušci, kukačky, sovy, svišťouni, srostloprstí, šplhavci, pěvci, ptakořitní, vačnatci, hmyzožravci, letouni, primáti, chudozubí, hlodavci, šelmy, zajícovci, chobotnatci, licho a sudokopytníci, kytovci Poznávání vybraných taxonů ptáků a savců	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná vybrané taxony ptáků a savců</li> <li>- popíše základní orgánové soustavy (morfologii a fyziologii) ptáků a savců</li> <li>- porovná specifika jednotlivých taxonomických podskupin ptáků a savců</li> <li>- zhodnotí význam vybraných skupin či druhů pro člověka (domestikované druhy, domácí „mazlíčci“, zdroj masa atd.)</li> </ul>	10.1, 10.3	
	<b>Chování živočichů</b> Základní pojmy etologie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí základní mechanismy chování zvířat</li> </ul>	7.1, 7.3	
	<b>Ekologie</b> Organismy a prostředí (biotop, stanoviště, nika, valence, abiotické faktory, areál, kosmopolité, endemité, indikátory), populace (růst, hustota, mortalita, natalita, migralita, disperze), společenství (struktura, vztahy), ekosystémy (biomy, trofické řetězce, biogeochemické cykly), člověk a příroda, biogeografie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá a aplikuje s porozuměním základní termíny na popis ekologických fenoménů</li> <li>- chápe rozdíl mezi ekologií a environmentalistikou</li> <li>- vysvětlí důležité zákonitosti a děje v tématech organismus a abiotické prostředí, populace, ekosystém</li> <li>- vymezí a stanoví základní rysy nejdůležitějších zemských biotů (deštný prales, savana, step, poušť tropů i mírných pásem, tajga, tundra)</li> <li>- zhodnotí závažná globální environmentalistická rizika (oteplování, eutrofizace, eroze, desertifikace, narušování ozónu, chemizace prostředí)</li> </ul>	8.1, 10.1, 10.2, 10.3	Z
	<b>Genetika</b> Mendelovy zákony, vazba genů, pohlavní chromozómy, populační genetika, mutace, genetika člověka	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá v aplikacích nezbytné termíny genetiky (homozygot, heterozygot, dominance, kodominance, Mendelův čtverec, dihybridismus, P, F1 a F2 generace, fenotyp, genotyp)</li> <li>- vysvětlí vazbu genů</li> <li>- vypočte Morganovo i Batesonovo číslo</li> <li>- odliší cis a trans konfiguraci alel heterozygotů při vazbě</li> <li>- vysvětlí základní mechanismy autogamické i panmiktické populace</li> </ul>	7.1, 10.2	

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- v příkladech aplikuje výpočet Hardyho</li> <li>- Weinbergova zákona</li> <li>- se znalostí X a Y chromozomu vysvětlí typ určení pohlaví Drosophila a Abraxas</li> <li>- řeší genetické příklady</li> <li>- rozliší jednotlivé typy mutací (bodové, genové, genomové)</li> <li>- vysvětlí zvláštnosti genetiky člověka</li> </ul>		
VII.	<b>Osteologie</b> Obecná osteologie (pojiva, kost hutná a spongiosní, osteocyt, osifikace, spojení kostí), systematická osteologie (přehled kostí osy, lebky, pletenců a končetin, včetně odborné terminologie)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, co jsou pojiva</li> <li>- stanoví zvláštnosti jednoho z poživ – kostní tkáň - určí základní charakteristiky stavby kosti</li> <li>- užívá odbornou terminologii při popisu lidské kostry</li> <li>- popíše a rozezná všechny základní kosti osy, lebky i končetin kostry</li> </ul>		
	<b>Myologie</b> Stavba a fce příčně pruhovaného, hladkého a srdečního svalstva, převodní systém srdeční, šlacha, antagonistické svalstvo, systematická myologie p. pruhovaného svalstva (svaly hlavy, krku, hrudníku, břicha, zad a končetin, včetně odborné terminologie)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní elektronmikroskopickou stavbu a mechanismus stahu příčně pruhovaného svalstva („pps“)</li> <li>- zdůvodní a objasní nezbytnost antagonistických svalů</li> <li>- porovná obecnou stavbu pps, hladkých svalů a srdeční svaloviny</li> <li>- vymezí a vysvětlí základní struktury a funkci převodního systému srdečního</li> <li>- rozezná nejznámější konkrétní příklady pps a zařadí je do skupin</li> </ul>		Tv
	<b>Oběhová soustava</b> Krev, krevní skupiny A,B systému a Rh faktor, lymfa, mok, imunita nespecifická i specifická, srdce, cévy, oběh velký a malý, EKG, krevní tlak	<ul style="list-style-type: none"> <li>- provede klasifikaci krevních součástí (plazma, tři typy krev. tělísek)</li> <li>- vysvětlí funkci erytrocytů, lymfocytů a trombocytů</li> <li>- objasní některé nemoci krve (hemofylie, anemie, hemolysa)</li> <li>- zdůvodní rozdělení krevních skupin AB systému a Rh systému</li> <li>- stanoví rizika nesprávné transfúze či riziko Rh inkompatibility gravidní ženy</li> <li>- stanoví základní typy cév a stavby jejich stěny</li> <li>- objasní aterosklerosu</li> </ul>		F

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní tělní a plicní krevní oběh</li> <li>- zhodnotí základní medicínské postupy hodnocení oběhové soustavy (EKG, tlak krve)</li> <li>- zhodnotí mechanismus a význam jednotlivých typů nespecifické imunity (zánět, komplement, interferony, kůže, HCl) i specifické imunity (humorální imunita lymfocytů B, buněčná imunita lymfocytů T)</li> <li>- zdůvodní význam vakcinace</li> </ul>		
	<b>Dýchací soustava</b> Části horních i dolních cest dýchacích (nosní dutina, hltan, hrtan, průdušnice, průdušky, věčky, sklípky, plíce), přenos dýchacích plynů - kyslíku a oxidu uhličitého, plicní ventilace, dýchací objemy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná základní části horních i dolních cest dýchacích</li> <li>- vysvětlí roli jednotlivých součástí</li> <li>- objasní mechanismus plicní ventilace</li> <li>- rozliší jednotlivé dýchací objemy (vitální kapacita, reziduální vzduch, expirační a inspirační objem, expirační a inspirační rezervní objem)</li> <li>- popíše transport dýchacích plynů - kyslíku a oxidu uhličitého krví</li> <li>- objasní důležitost a stavbu hemoglobinu</li> </ul>		Ch
	<b>Trávicí soustava</b> Ústní dutina, zuby, generace chrupu, slinné žlázy, hltan, jícen, žaludek, tenké střevo, slinivka břišní, tlusté střevo, konečník, trávení živin, vitamíny, játra	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí jednotlivé části trávicího systému</li> <li>- popíše fyziologii jednotlivých orgánů</li> <li>- rozezná a odliší jednotlivé generace zubů a jejich části</li> <li>- rozliší exo i endokrinní činnost slinivky</li> <li>- vysvětlí trávení živin a roli enzymů při trávení proteinů, sacharidů a lipidů v ústech, žaludku a tenkém střevě s elementární chemickou znalostí povahy živin i jejich štěpných produktů</li> <li>- objasní roli vitamínů – lipofilních i hydrofilních, zhodnotí avitaminózy a hypervitaminózy</li> <li>- objasní mnohočetnou úlohu největší žlázy - jater</li> </ul>		Ch
	<b>Vylučovací soustava</b> Stavba a funkce nefronu, ledvina, močová trubice a močůvod, moč, močové kameny	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše základní části vylučovací soustavy</li> <li>- objasní klíčovou roli nefronu při tvorbě primitivní i definitivní moči</li> <li>- určí stavbu moči</li> <li>- posoudí některé medicínské aspekty vylučovací soustavy</li> </ul>		

	<b>Kůže a termoregulace</b> Pokožka, škára, podkožní vazivo, nemoci kůže, reakce na teplo a chlad, horečka	- používá s porozuměním termíny této tematiky - popíše reakce lidského těla na chlad a na teplo - zhodnotí význam jednotlivých vrstev kůže - určí význam horečky pro organismus i léčebné zásahy proti ní (antipyretika)		
	<b>Endokrinní soustava</b> Endo a exokrinní žlázy, hormony, štítná žláza, příštítná tělíska, hypofýza, slinivka břišní, nadledvinky, vaječníky, varlata, tkáňové hormony	- rozliší endokrinní a exokrinní žlázy - objasní význam a hormonální produkci nejdůležitějších žláz s vnitřní sekrecí - posoudí řídicí vliv nervové a hormonální soustavy - vysvětlí vztah mezi thalamem a hypothalamem		
	<b>Rozmnožovací soustava</b> Mužské pohl. orgány (varlata, chámovod, prostata), ženské pohl. orgány (vaječník, děloha), ovulační a menstruační cyklus, gravidita, porod, antikoncepce	- popíše mužské a ženské pohlavní orgány a jejich části - vysvětlí menstruační cyklus a související cyklické změny endometria - vymezi základní fáze ovulačního cyklu - porovná jednotlivé fáze porodu - vymezi typy antikoncepce		
	<b>Nervová soustava</b> Stavba neuronu, klidový membránový potenciál, de a hyperpolarizace, CNS - mozek a mícha, periferní nervová soustava, sympaticus a parasympaticus	- popíše stavbu neuronu - určí základní elektrické děje na neuronu - vysvětlí dělení nerovnováhy soustavy člověka - vymezi základní části mozku a míchy - objasní funkci míchy a částí mozku - porovná činnost a stavbu sympatiku a parasympatiku	7.1	Zsv
	<b>Čidla</b> Fotoreceptory (oko), mechanoreceptory (ucho, rovnovážný orgán, hmat), chemoreceptory (čich, chuť), nociceptory, proprioreceptory.	- rozezná základní typy čidel - popíše stavbu jednotlivých lidských čidel - stanoví způsob dráždění receptorů v jednotlivých čidlech i způsob přenosu nervových signálů do CNS		F
	<b>Fylogeneze člověka</b> Způsoby datování paleontologických nálezů, základní evoluční stupně - Australopithecus, Homo habilis, Homo erectus, Homo neanderthalensis, Homo sapiens sapiens, teorie o původu moderního člověka ("out of Africa", mitochondriální Eva), první umění	- vymezi typy datování paleontologických nálezů - vysvětlí vzhled, lebeční kapacitu, chování, evoluční souvislosti Australopitheků a jednotlivých specií rodu Homo - porovná hypotézy o původu moderního člověka Homo sapiens sapiens - doloží projevy prvotního umění	7.1, 10.1, 10.2	D, Du

### 5.30 Název vyučovacího předmětu: Seminář z biologie

#### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	0	2

Vyučovací předmět Seminář z biologie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, je nabízen formou povinně volitelného předmětu žákům oktávy, a to zvláště těm, kteří budou maturovat z biologie, projevují o biologii hlubší zájem, budou tento předmět potřebovat při přijímacím řízení na vysoké školy či při vysokoškolském studiu.

Seminář z biologie rozvíjí znalosti a dovednosti, které žák získal při povinně absolvovaných hodinách Biologie v primě až septimě a v hodinách předmětu Člověk a zdraví v tercii.

V semináři jde o prohloubení, opakování, systematizaci a upevnění učiva biologie, a to v celém středoškolském rozsahu. Seminář by měl usnadnit žákům maturitní zkoušku z biologie a úspěšné složení přijímacích zkoušek z biologie na vysoké školy.

Základním vodítkem při systematizaci středoškolského učiva jsou maturitní otázky z biologie, vodítkem pro přípravu na přijímací zkoušky a usnadnění studia na VŠ je kniha L. Kincl, V. Chalupová, V. Bičík: Biologie, 2 000 testových otázek a odpovědí, což je jedno z nejrozsáhlejších kompendií gymnaziálních testových otázek biologického zaměření. Cílem zde samozřejmě není bezduché testování, ale hlavně diskuze a rozbor problémových úloh.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, vyučování probíhá v odborné učebně, v kmenové třídě a v počítačové učebně.

#### Výchovné a vzdělávací strategie

##### Kompetence k učení

- podporujeme v žácích schopnost učit se a motivuje je k dalšímu sebevzdělávání
- podporujeme v žácích schopnost ke zvládnutí i většího množství učiva a připravujeme je tak na přechod na vysoké školy

- podněcujeme v žácích zájem o živou přírodu, který je motorem pro další vzdělávání se
- učíme žáky práci a učení se s pomocí výpočetní techniky
- učíme žáky vnímat a pěstovat smysl pro detail při odlišování jednotlivých organismů
- učíme žáky vnímat estetický rozměr světa organismů
- učíme žáky objektivně zaznamenat, popsat a nakreslit pozorované jevy při experimentech
- učíme žáky zacházet a na uživatelské úrovni rozumět mikroskopu a mikroskopické technice

### **Kompetence k řešení problémů**

- podporujeme v žácích schopnost řešit problémy rozvojem logického a kritického uvažování
- kultivujeme v žácích poznatky nejen mentorovat bez pochopení, ale i o nich přemýšlet
- snažíme se žáky navést k návyku, aby aplikovali získané poznatky při řešení a osvojování pro ně neznámých problémů a došli tak k jejich efektivnějšímu a rychlejšímu zvládnutí
- napomáháme výukou biologie rozvíjet v žácích návyky a dovednosti, které jsou obecně potřeba k racionálnímu řešení problémů i v jiných oblastech nežli v přírodních vědách
- učíme používat detaily k vytváření všeobecných závěrů, k zobecňování a k vytváření krokových algoritmů, což napomáhá strážlivému pohledu na problém a neutápění se v podružných jednotlivostech

### **Kompetence komunikativní**

- podporujeme v žácích komunikativní dovednosti s druhými lidmi
- vedeme žáky k přesnému a logickému formulování názorů, což je základ k bezproblémové komunikaci
- dbáme na jazykovou a gramatickou správnost vyjadřování
- snažíme se o otevřenou komunikaci mezi žáky a učiteli a mezi žáky vzájemně, což je nezbytný základ pro profesní a osobní interpersonální komunikaci a předcházení pozdějších komunikativních bloků

### **Kompetence sociální a personální**

- předmět biologie dílčím způsobem napomáhá rozvíjet a kultivovat sociální a personální vztahy mezi lidmi
- uplatňujeme koedukované vzdělávání ve třídě
- při biologických soutěžích je rozvíjeno poznávání žáků jiných škol a nácvik zaujímání jiných sociálních pozic nežli těch stávajících

- dbáme na dodržování předem daných pravidel chování
- průběžně monitorujeme situaci ve třídě a snažíme se předcházet či případně řešit negativní interpersonální jevy
- přátelským, ale současně náročným vztahem ke žákům se snažíme motivovat žáky k odpovědnému a nezjednodušenému postoji k druhým členům skupiny
- odmítáme projevy rasismu a náboženské intolerance

### **Kompetence občanské**

- usilujeme o výchovu svobodných a odpovědných občanů, kteří však plně respektují práva druhých
- usilujeme o prevenci před drogami a návykovými látkami
- vedeme žáky ke kladnému vztahu k živé přírodě a k trvale udržitelnému rozvoji
- učíme o využití i zneužití biologie v občanské společnosti i o ochraně životního prostředí

### **Kompetence pracovní**

- rozvíjíme pracovní dovednosti a návyky
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- snažíme se vychovávat žáky k základním psychohygienickým návykům k práci - pořádek ve třídě, připravené pomůcky, kvalitně zpracované zápisy, průběžné učení apod.
- vedeme žáky k důslednému plnění povinností a závazků – např. dodržování termínů odevzdání samostatných prací
- podporujeme práci s informačními technologiemi, které nabízí např. internet
- učíme žáky systému a správným pracovním návykům při laboratorních pracích

### **Kompetence k podnikavosti**

- vedeme žáky k tomu, aby se zavčas, s ohledem na svůj talent, osobní předpoklady, možnosti a studijní výsledky rozhodovali o druhu svého pomaturitního studia
- umožňujeme žákům účastnit se i na vyšším gymnáziu biologické olympiády a rozvíjet tak jejich odborný potenciál

- vedeme žáky k dosahování stanovených cílů tím, že průběžně interaktivně a kriticky revidujeme jejich dílčí práci a výsledky
- hovoříme se žáky biologického semináře o jejich pomaturitních studijních prioritách a korigujeme jejich představy vlastním názorem a zasazením do širšího kontextu
- zveme bývalé absolventy našeho gymnázia na besedy se žáky, aby jim byli případnou inspirací a milníkem v jejich názorové a profesní orientaci

## Ověřování výstupů

Základem pro hodnocení z biologie jsou známky z písemných prací. Přihlíží se také k účasti v biologických olympiádách. Za umístění na prvních třech místech okresního a vyššího kola této soutěže může být výsledná klasifikace zlepšena až o stupeň ve srovnání s výslednou klasifikací na podkladě běžných známek. Každý žák musí dosáhnout určitého počtu známek, který je minimálně třemi čtvrtinami z celkového počtu známek za dané pololetí. Každý žák bude v biologii v příslušném pololetí klasifikován minimálně dvěma průběžnými známkami. Maximální počet známek je v kompetenci vyučujícího.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy	Poznámky
VIII.	Vznik a vývoj planety Země	- vymezí základní geologické a paleontologické éry v minulosti planety Země		Z	
	Botanika a zoologie	- popíše základní skupiny živé přírody - vysvětlí vztahy mezi nimi - ukáže základní obecné znaky - zařadí taxony do systému - užívá odbornou botanickou a zoologickou terminologii - objasní základní anatomické, morfologické i fyziologické fenomény jednotlivých skupin organismů	10.1, 10.3		
	Biologie člověka	- vysvětlí anatomii a fyziologii jednotlivých orgánových soustav člověka - používá základní odborně - medicínskou terminologii			



	Obecná biologie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše složení prokaryotní a eukaryotní buňky</li> <li>- stanoví rozdíly mezi nimi</li> <li>- vysvětlí replikaci, proteosyntézu, mitózu, meiozu -</li> <li>zhodnotí stavbu a význam subcelulárních částic, zvláště virů a prionů</li> <li>- stanoví základní rysy a význam eubakterií</li> </ul>		
	Genetika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v genetické terminologii</li> <li>- dokáže spočítat genetické příklady</li> <li>- zdůvodní způsob dědičnosti některých lidských dědičných chorob</li> </ul>		
	Obecná ekologie a ochrana přírody	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje znalost ekologie do praktické environmentalistiky, i když obě oblasti nezaměňuje</li> </ul>	10.1, 10.2	Z

### 5.31 Název vyučovacího předmětu: Zeměpis

#### Charakteristika vyučovacího předmětu - časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	2	2	2	2	2	0	0

Zeměpis je samostatně vyučovaný předmět, obsahově vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávacího oboru Zeměpis (Geografie) RVP ZV a RVP G. Zároveň v sobě integruje průřezová témata - Environmentální výchova, Globální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a sociálních souvislostech, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova a Mediální výchova. Předmět velice úzce spolupracuje s jinými vyučovacími předměty - s Chemií, Biologií, Fyzikou, Dějepisem, Matematikou, Základy společenských věd.

V oblasti poznání si žáci osvojují komplexní vědomosti o Zemi, znalosti fyzickogeografických, socioekonomických, politických a kulturních poměrů světadílů, států i oceánů. Seznamují se s geografickými poměry své vlasti i obce, začleňují poznatky o životním prostředí a krajinné sféře v regionálních i globálních souvislostech.

V oblasti dovedností se žáci učí pracovat s mapami, grafy, statistickými údaji, informačními materiály apod. Rozvíjejí svou samostatnost a dovednost při jejich vyhledávání, zpracovávání, hodnocení, aplikování a užívání v praxi. Učí se pozorovat, třídít, používat a ověřovat myšlenky, hypotézy a výsledky své práce. V neposlední řadě se zdokonalují ve vyvozování závěrů ústní i písemnou formou, v komunikaci a spolupráci se spolužáky. Na vyšším gymnáziu je kromě uvedených dovedností podporován aktivnější a kreativnější přístup žáků k plánování, přípravě, realizaci a hodnocení své práce (včetně jejího přínosu pro druhé), větší iniciativa, kooperace a proaktivní přístup k věci. Rozvíjíme pozitivní motivaci k dokončení zahájené činnosti, orientaci v současném dění ve světě a v problémech společnosti, které umožňují žákům uvědomit si všechna přírodní i civilizační rizika a jejich spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi.

Časová dotace odpovídá školnímu učebnímu plánu. Výuka probíhá v samostatné učebně vybavené odpovídajícím materiálním vybavením, popřípadě v interaktivní učebně. Žáci zde pracují individuálně, ve skupinách či v rámci celé třídy. Terénní výuka probíhá v okolí školy, organizujeme geografické exkurze ve zvolených oblastech.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- zapojujeme žáky aktivně do výuky (referáty, projekty, diskuse apod.)
- žáci vyhledávají, zpracovávají, třídí, hodnotí a používají informace (využití internetu, literatury, časopisů, encyklopedií, map, statistik, grafů, tabulek, médií apod.)
- žáci porovnávají získané informace a poznatky, vyvozují z nich závěry, propojují je se znalostmi z jiných předmětů a využívají je k dalšímu učení
- vedeme žáky k utváření si komplexnější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím
- užíváme metody vedoucí k hledání a poznání příčiny nejrůznějších přírodních a společenských jevů a procesů
- podporujeme využití moderní techniky a pomůcek (např. interaktivní tabule, internet, cd-rom, buzola, GPS, glóbus, mapy, plány, atlasy, novinové články, jízdní řády, statistiky apod.)

### Kompetence k řešení problémů

- vyučující, na základě předem připravených úkolů a problémů učí žáky, jak díky osvojeným znalostem a dovednostem budou řešit problém (praktická činnost, kladení otázek, předvídání výsledků, logické vyvozování závěrů, ověření správnosti řešení)
- rozvíjíme schopnost žáků objevovat a pojmenovat problém, společně či samostatně hledat jeho řešení (využití kreativity, originalnosti, netradičnosti)
- pomáháme při zdolávání prvotních nezdarů
- podporujeme využití moderní techniky

### Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k jasné formulaci myšlenek a názorů, k přesnému pojmenování problémů, k logickému vyjadřování, ke komunikaci, k otevřenosti, k umění argumentovat a prezentovat své názory
- podporujeme využití cizích jazyků (výslovnost zeměpisných jmen a názvů)

### **Kompetence sociální a personální**

- rozvíjíme schopnosti žáků spolupracovat, společně řešit problém, zastávat různou roli ve skupině, respektovat spolužáky, hodnotit sebe i druhé
- upevňujeme principy vzájemné pomoci mezi žáky a žáky a pedagogem

### **Kompetence občanské**

- vedeme žáky k zájmu o prostředí v němž žijí (objasňuje a vysvětluje nutnost jeho ochrany, odpovědnost za jeho zachování, podporuje aktivní přístup k ocenění přírodních, kulturních i historických krás míst, kde žáci žijí)
- učíme žáky, jak se chovat v různých mimořádných situacích, jak se pohybovat a orientovat v terénu, jak uplatnit získané znalosti a dovednosti v běžném životě
- podporujeme pravidla rovnoprávnosti, demokracie a respektu vůči druhým, pomáháme vytvářet přátelskou a otevřenou atmosféru v kolektivu

### **Kompetence pracovní**

- rozvíjíme u žáků pozitivní vztah k práci
- učíme je správně a bezpečně manipulovat s pomůckami
- podporujeme využívání moderní techniky, komunikačních, dopravních a výrobních technologií (při pohybu v terénu, cestování, ochraně prostředí apod.)
- vytváříme tvořivé pracovní prostředí  
seznamujeme žáky s obory a profesemi blízkými geografii

### **Kompetence k podnikavosti**

- podporujeme a rozvíjíme schopnosti a dovednosti samostatného myšlení, sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků
- vedeme žáky k rozvoji svého osobního potenciálu, vlastní iniciativy a tvořivosti
- upřednostňujeme jejich pozitivní přístup k dosažení výsledku a úspěchu

## Ověřování výstupů

V hodinách zeměpisu jsou žákovy znalosti ověřovány ústní i písemnou formou (např. test, slepá mapa, doplňování textu, pracovní listy, ústní reakce na dění ve světě, referát). Využíváme metod skupinové a individuální práce (projekty, referáty, prezentace), výpočetní techniku, odborné pomůcky (atlasy, glóbus, grafy, tabulky, časopisy). Žák je za pololetí alespoň jedenkrát ústně zkoušen (různé formy) a zároveň píše minimálně čtyři testy.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
II.	<b>PLANETA ZEMĚ</b> Zeměkoule	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí a popíše tvar Země s pomocí glóbusu</li> <li>- dokáže tvar Země podle konkrétního přírodního úkazu či jiného důkazu (družicový snímek apod.)</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.3.1, 5.2	<p>M - geometrie v rovině a prostoru (úhel)</p> <p>Využití informací zpravodajských relací s tematikou planetární geografie, glóbusu, internetu, školních atlasů, nástěnných map, zpětného projektoru, CD-romu, časopisů.</p>
	<b>Země ve vesmíru</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá s porozuměním základní pojmy: vesmír, vesmírná tělesa, galaxie, Mléčná dráha, hvězda, souhvězdí, Slunce, sluneční soustava, planeta, planetka, měsíce, meteorická tělesa, kometa</li> <li>- objasní postavení Slunce ve vesmíru,</li> <li>- popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy</li> <li>- vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi</li> <li>- určí polohu Země ve sluneční soustavě a porovná vlastnosti naší planety s ostatními tělesy</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 5.2, 6.1	<p>F - látky a tělesa, pohyby těles, síly</p> <p>D - nejstarší civilizace (starověké představy o vesmíru, postavení Země ve sluneční soustavě, její pohyby)</p> <p>Využití informací sdělovacích prostředků (informace o výzkumu vesmíru a sluneční soustavy, novinkách v kosmonautice, mezinárodní spolupráci ve vesmíru a jeho výzkumu), časopisů (Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.), encyklopedií, internetu, CD-romu, odborných</p>

				publikací, meotaru, videoprojekce, dataprojekce, návštěva planetária.
	<b>Pohyby Země a s nimi související jevy</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- předvede otáčení Země okolo své osy s pomocí glóbusu</li> <li>- vysvětlí pojmy zemská osa, zeměpisný pól</li> <li>- využije glóbus k označení zemské osy</li> <li>- vysvětlí příčiny střídání dne a noci a průběhu ročních období</li> <li>- určí délku otočení Země okolo osy a okolo Slunce</li> <li>- zhodnotí důsledky pohybů Země na život člověka</li> </ul>	1.1.1., 1.1.5., 1.2.3., 1.2.4., 1.3.1., 1.3.2., 5.2., 6.1	<p>F - látky a tělesa, pohyby těles, síly</p> <p>D - nejstarší civilizace (starověké představy o vesmíru, postavení Země ve sluneční soustavě, její pohyby)</p> <p>Využití glóbusu, modelu sluneční soustavy, CD-romu, školních atlasů, nástěnných map, internetu, časopisů (např. Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír apod.), publikací, videoprojekce, dataprojekce, zpětného projektoru, návštěva planetária.</p>
	<b>Měsíc</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- posoudí vztah mezi Měsícem a Zemí</li> <li>- popíše polohu, povrch a pohyb Měsíce</li> <li>- pojmenuje a vysvětlí fáze Měsíce</li> <li>- zdůvodní rozdílnost teplot na přivrácené a odvrácené straně Měsíce</li> <li>- popíše zatmění Měsíce a Slunce</li> <li>- objasní a znázorní mořské dmutí</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.3.1, 1.3.2, 5.2, 6.1	<p>D - nejstarší civilizace (představy o vesmíru, názory na postavení Země ve sluneční soustavě a její pohyby) F - optika (zatmění Slunce a Měsíce, gravitační síla)</p> <p>Využití CD-romu, data a videoprojekce (např. diskuse o dokumentu o Apollu 11. a prvním člověku na Měsíci), TV dokumentů, meotaru, mapy Měsíce, pozorování měsíčních fází, časopisů (např. Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír apod.), návštěva planetária.</p>

	<b>Základy kartografie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá s porozuměním pojmy: glóbus, mapa, plán, měřítko a obsah map, plánů, glóbusu, zkruslení, vrstevnice, kóta, nadmořská výška, hloubnice, zeměpisná síť a souřadnice, zeměpisná poloha, časová pásma na Zemi, druhy map a atlasů</li> <li>- dokáže používat plán, mapu, glóbus při praktické činnosti (použití různých druhů map, orientace v obsahu a rejstříku, načrt plánu krajiny, určení zeměpisné polohy apod.)</li> <li>- objasní podstatu, smysl a účel časových pásem na Zemi</li> <li>- vysvětlí příčiny rozdílného času a účel datové hranice</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 5.2, 6.1, 6.7	<p>M - geometrie v rovině a prostoru (úhel, úhlové jednotky)</p> <p>F - práce s daty (převody jednotek časových a délkových)</p> <p>D - nejstarší civilizace (starověká kartografie) Využití map, plánů, glóbusů, atlasů, meotaru, CD-romu, internetu, družicových a leteckých snímků, buzoly, práce v terénu, časopisů (např. Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír apod.).</p>
	<b>PŘÍRODNÍ SFÉRA</b> <b>Litosféra</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní s porozuměním stavbu zemského tělesa, teorii litosférických desek, působení exogenních a endogenních sil a jejich vliv na zemský povrch a jeho přetváření</li> <li>- objasní vliv člověka jako geomorfologického činitele</li> <li>- zhodnotí na příkladech příčiny a důsledky přírodních katastrof, jejich vliv na krajinu a život lidí</li> <li>- na mapě vyhledá oblasti s výskytem seismické a sopečné aktivity</li> <li>- popíše princip seismografu</li> <li>- podle mapy uvede příklady pohoří podle vzniku</li> <li>- na konkrétních příkladech uvede místa postižená přírodními katastrofami</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 3.1, 3.2, 3.3, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1	<p>F - tělesa, pohyby těles, síly</p> <p>Bi - život na Zemi (plazi, ptáci, savci) Využití video a dataprojekce (např. využití dokumentů Živá planeta, Zázračná planeta). Využití internetu, zpráv sdělovacích prostředků, časopisů (např. Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.), encyklopedií, odborné literatury, fotografií, CD-romu, výuky v terénu, exkurze s geologicko-geografickou tematikou.</p>
	<b>Atmosféra</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pojmenuje základní složky ovzduší, vertikální vrstvy atmosféry, činitele ovlivňující počasí a podnebí, podnebné pásy</li> <li>- s porozuměním používá pojmy: podnebí, počasí, srážky, teplota, tlak, vlhkost, monzun, fronta, pasát atd.</li> <li>- vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím</li> <li>- popíše aktuální stav počasí v místní krajině</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 3.1, 3.2, 3.3, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1	<p>F - tělesa, pohyby těles, síly</p> <p>Bi - život na Zemi (plazi, ptáci, savci) Využití školních atlasů, map, odborných časopisů (Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.) a literatury,</p>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- čte základní údaje ze synoptické mapy</li> <li>- popíše základní rysy celkového oběhu vzduchu v atmosféře</li> <li>- vymezí a charakterizuje jednotlivé podnebné pásy</li> <li>- orientuje se v mapě (např. vymezí oblasti kontinentálního, oceánského a přechodného podnebí, tlakové oblasti, pasátové a monzunové oblasti)</li> <li>- zhodnotí klimatické změny na Zemi</li> </ul>		sdělovacích prostředků, internetu, CD-romu, TV dokumentů (živá planeta, Zázračná planeta), meteorologických měření, video a dataprojekce.
	<b>Hydrosféra</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše rozdělení vody na Zemi a její oběh</li> <li>- pojmenuje a na mapách vyhledá jednotlivé oceány</li> <li>- porovná jejich vertikální i horizontální členitost</li> <li>- znázorní části oceánského dna</li> <li>- popíše vlastnosti a složení mořské vody</li> <li>- pojmenuje a vysvětlí pohyby mořské vody</li> <li>- orientuje se v atlase - vyhledá příklady vnitřních a okrajových moří, průlivů a průplavů, mořských proudů, ostrovů a souostroví</li> <li>- rozdělí vodstvo na pevnině</li> <li>- vyjmenuje a popíše části vodního toku (používá pojmy-povodí, rozvodí, říční síť,úmoří, průtok apod.)</li> <li>- znázorní režim odtoku řeky podle jejich polohy v podnebném pásu, v mapách vyhledá příklady</li> <li>- vysvětlí rozdíl mezi odtokou a bezodtokou oblastí</li> <li>- popíše útvary podpovrchových vod a vyhledá pramenné oblasti např. ČR</li> <li>- vysvětlí rozdíl mezi pevninským a horským ledovcem, v mapě vyhledá příklady</li> <li>- popíše ledovcovou krajinu a její typické tvary</li> <li>- uvede příklady a hodnocení globálních problémů životního prostředí ve vztahu k vodstvu</li> <li>- zhodnotí příčiny a důsledky přírodních katastrof (např. povodně) na přírodu a člověka</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 3.1, 3.2, 3.3, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1	<p>D - nejstarší civilizace (vývoj mořeplavby, zámořské objevy)</p> <p>F - mechanické vlastnosti kapalin</p> <p>Bi - život ve vodě (plazi, ptáci, savci)</p> <p>Využití video a dataprojekce, TV dokumentů (živá planeta, Zázračná planeta), školních atlasů, nástěnných map, hydrologických map, časopisů (Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.) , odborné literatury, internetu, CD-romu, meotaru, jednoduchých hydrologických měření. Exkurze s hydrologickou a hydrogeografickou tematikou.</p>



	<b>Pedosféra</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vznik a složení půd</li> <li>- rozliší půdní druh a typ</li> <li>- objasní jejich zonální i azonální rozmístění na Zemi</li> <li>- posoudí význam humusu v půdě</li> <li>- na příkladech zhodnotí příčiny a důsledky přírodních katastrof na přírodu (pedosféru) a člověka</li> <li>- orientačně určí podle vzorku půdy či vyobrazení druh a typ půdy</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 3.1, 3.2, 3.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1	Bi - život v půdě (bakterie) Využití video a Dataprojekce, TV dokumentů (ukázky biomů apod., filmy o přírodě např. Planeta života), praktické činnosti v terénu, atlasy, pedologické mapy, časopisy (Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.), vzorky půd.
	<b>Biosféra</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní význam biosféry</li> <li>- popíše biosférické procesy</li> <li>- objasní přispůsobivost rostlin a živočichů různým podmínkám</li> <li>- vysvětlí závislost rostlinstva a živočišstva na zeměpisné šířce a nadmořské výšce</li> <li>- objasní vliv horizontální zonálnosti a výškové stupňovitosti na jejich rozmístění</li> <li>- porovná typy přírodních krajín, podnebné pásy a druhy rostlinstva a živočišstva</li> <li>- vyhledá v mapách, pojmenuje a popíše jednotlivá šířková (vegetační) pásma</li> <li>- pojmenuje a popíše jednotlivé výškové stupně</li> <li>- vyhledá v mapě vysoká pohoří na Zemi</li> <li>- popíše život lidí, hospodářské činnosti, cestovní ruch v těchto pohořích</li> <li>- posoudí prospěšnost vysokohorské rekreace a sportovních činností na lidský organismus</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 3.1, 3.2, 3.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1	Bi - rostlinstvo a živočišstvo na Zemi Využití časopisů (Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.), odborné literatury, internetu, CD-romu, data a videoprojekce (dokumenty o přírodě např. Planeta života, Přírodní skvosty Evropy), školních atlasů a map, meotaru. Exkurze do ZOO.
	<b>PŘÍRODNÍ ZÓNY ZEMĚ (tropický deštný les, savany, pouště a polopouště, stepi a lesostepi, lesy mírného pásu, tundra a lesotundra, polární krajiny a mrazové pouště)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí orientačně geografickou polohu a vyhledá v mapách rozmístění příslušné přírodní zóny</li> <li>- uvede na příkladech znaky podnebí, vodstva a druhů rostlinstva, živočišstva a půd jednotlivých zón</li> <li>- popíše život lidí a hospodářskou činnost v jednotlivých zónách</li> <li>- posoudí význam příslušných přírodních zón pro životní prostředí a člověka</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 3.1, 3.2, 3.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1	D - civilizace a její vliv na krajinu a životní prostředí Bi -rostlinstvo a živočišstvo na Zemi Využití tematických map (atlasy, nástěnné a odborné mapy), internetu, data a videoprojekce (dokumenty o přírodních krajinách, ekologii)

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede a vyhledá v mapách příklady chráněných oblastí příslušných zón</li> <li>- posoudí možnosti a prospěšnost rekreace a cestovního ruchu v jednotlivých zónách</li> </ul>		apod.), TV dokumentů, odborných časopisů a literatury (Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.), CD-romu a informací v médiích.
	<b>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ</b> <b>Krajina</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá pojem krajina ve vztahu k zemskému povrchu, přírodě a lidské společnosti</li> <li>- rozliší a uvede příklady základních složek a prvků (přírodní a kulturní) krajiny, jejich vztahy</li> <li>- posoudí vzhled a funkci krajiny</li> <li>- rozliší typy krajin (přírodní, kulturní, kultivovaná, degradovaná, devastovaná)</li> <li>- vyjmenuje krajinotvorné činitele, popíše jejich vliv na krajinu.</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 3.1, 3.2, 3.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1, 6.7	Bi - organismy a prostředí Vv-člověk a životní prostředí (krajina) D - civilizační vliv na krajinu Využití video a dataprojekce, TV dokumentů, internetu, cd-romu, map, atlasů, odborných časopisů a literatury (Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.), vlastního poznávání krajiny.
	<b>Interakce společnost-příroda</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vztah společnosti k přírodnímu prostředí</li> <li>- objasní a na příkladech doloží globálnost působení antropogenních vlivů</li> <li>- zhodnotí základní složky a aspekty společenského prostředí</li> <li>- posoudí vliv a následky využívání přírodních zdrojů na krajinu a životní prostředí (uvede příklady narušených regionů ve světě i ČR)</li> <li>- vysvětlí myšlenku udržitelného vývoje lidské společnosti</li> <li>- posoudí stav životního prostředí, možnosti jeho ochrany, určí stupně ochrany a příklady chráněných území v ČR a ve světě</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 3.1, 3.2, 3.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1, 6.7	Bi - životní prostředí organismů, D - civilizační vliv na krajinu a životní prostředí, Zsv - stát a právo Využití video a dataprojekce, TV dokumentů, internetu, CD-romu, map, atlasů, odborných časopisů a literatury (Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.), vlastního poznávání krajiny.
<b>III.</b>	<b>REGIONY SVĚTA</b> <b>Světový oceán, polární oblasti, Afrika, Austrálie a Oceánie, Amerika, Asie</b> <b><u>fyzikogeografické poměry světadílů</u></b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá na mapě světa a glóbusu světadíl či oceán a určí jeho geografickou polohu (polohu v zeměpisné síti, vzhledem k sousedním světadílům a oceánům, k zemským polokoulím, podnebným pásům)</li> </ul>	1.2.3, 1.3.1, 3.1, 3.2	D - historie objevů, nejstarší civilizace (objevy, dobývání, zámořské objevy) Exkurze zaměřená na historii a objevování světadílů (např.

	- poloha, rozloha, členitost světadílů	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá hlavní poledník a důležité rovnoběžky (rovník, obratníky, polární kruhy)</li> <li>- s pomocí tabulek v učebnici určí rozlohu a porovná ji s rozlohou ostatních světadílů, popřípadě oceánů</li> <li>- porovná vzájemný poměr světového oceánu a pevniny</li> <li>- rozliší a uvede příklady druhů moří</li> <li>- zhodnotí členitost světadílů vyhledáním významných ostrovů, poloostrovů, průlivů, zálivů, průplavů, moří</li> </ul>		Národní muzeum, Náprstkovo muzeum). Využití CD-romu, videosnímků, map, glóbusu, dataprojekce, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), TV programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem, Živá planeta, Zázračná planeta apod.).
	- povrch světadílů	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše s pomocí mapy výškovou členitost povrchu světadílů</li> <li>- vyhledá nejvýznamnější povrchové útvary a určí činitele, které je formovaly</li> <li>- v mapě najde nejvyšší a nejnižší místa (název, nadmořskou výšku, umístění) světadílů</li> </ul>	3.1, 3.2, 5.2, 5.4	D - historie objevů, nejstarší civilizace Využití video a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), cestopisů, internetu, CD-romu, TV programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem, Živá planeta, Zázračná planeta apod.).
	- podnebí a vodstvo světadílů	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí polohu světadílů z hlediska umístění v podnebných pásích</li> <li>- porovná podnebí v jednotlivých oblastech světadílů (množství srážek, teploty, vlivy mořských proudů, reliéfu, posoudí vliv pasátů - Afrika, vznik a působení ničivých vzdušných proudů - Amerika, Asie, monzunů - Asie) na podnebí</li> <li>- sestaví klimadiagramy vybraných míst a vysvětlí rozdíly mezi nimi</li> <li>- vyhledá v mapě úmoří světadílů, významné toky, jezera (zhodnotí význam Velkých jezer - Amerika), umělé nádrže, vodopády, oblasti s podzemní vodou (artézácká a subartézácká voda v Austrálii, její význam)</li> <li>- vysvětlí pojmy odtoková a bezodtoká oblast (vádí - Afrika, creek - Austrálie, bolsón, salar - Jižní</li> </ul>	1.2.3, 3.1, 3.2, 5.2, 5.3, 5.4	D - zámořské objevy Bi - život na Zemi Ch - směsi (voda, vzduch, plyny) Využití video a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), cestopisů, internetu, CD-romu, TV programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem, Živá planeta, Zázračná planeta apod.).

		Amerika), ukáže je na mapě - objasní výskyt ledovců (v tropické Africe, rozdíl v zalednění Arktidy a Antarktidy)		
	- rostlinstvo, živočišstvo a ochrana životního prostředí světadílů	- vysvětlí vliv podnebí, vodstva, reliéfu a půd na rozmístění rostlinstva a živočišstva - v mapě vyhledá, pojmenuje a popíše jednotlivá šířková pásma a výškové stupně (savana, step, tropický deštný les, poušť, tundra, tajga apod.) - vyjmenuje příklady druhů rostlin a živočichů typických pro světadíl, zařadí je do příslušných šířkových pásem či výškových stupňů - objasní pojem endemit (zhodnotí např. svéráznost a osobitost australské přírody) a uvede příklady druhů vyskytujících se v přírodě světadílu - v mapě vyhledá příklady národních parků a rezervací a díky informacím získaným z médií či internetu uvede jejich hlavní problémy - posoudí vliv kolonizace světadílu na přírodu	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.3.1, 3.1, 3.2, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4	Bi - rostlinstvo a živočišstvo na Zemi Ch - kyselost a zásaditost, soli, prvky Využití video a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), cestopisů, internetu, CD-romu, TV programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem, Živá planeta, Zázračná planeta apod.).
	- <b>socioekonomické poměry světadílů</b> - obyvatelstvo a sídla světadílů	- vysvětlí historii objevování, dobývání a osídlování světadílu (popíše význam afrického regionu ve vývoji lidstva, lokalizuje a zhodnotí původní americké kultury-Inkové, Mayové, Aztékové, Inuité apod., popíše a lokalizuje vliv asijských kultur-Čína, Indie apod.) - objasní pojmy otrokářství, indiánské rezervace, kolonizace a dekolonizace - zhodnotí počet, složení (rasy, národy, jazykové skupiny, náboženství, kultura, způsob života) a územní rozložení (vyhledá v mapě oblasti hustě a řídky zalidněné a zdůvodní příčiny nerovnoměrnosti v jeho rozmístění) obyvatelstva na základě znalostí popíše a posoudí současné postavení původního obyvatelstva (život původních obyvatel Austrálie a Oceánie, kmeny v Africe, indiánské kmeny v Americe, Eskymáci v Arktidě apod.) - zhodnotí příčiny a důsledky hlavních problémů afrického a asijského obyvatelstva	1.1.1, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1	D - historie objevů, nejstarší civilizace Cizí jazyky - receptivní, produktivní a řečové dovednosti Ivt - vyhledávání a zpracovávání informací a dat (internet) Využití informací z médií a internetu, video a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), CD-romu, TV dokumentů, vlastních poznatků např. z cestování.

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá v mapě a pojmenuje hlavní a významná města</li> <li>- objasní problematiku rychlého růstu vybraných měst</li> <li>- vysvětlí pojmy: urbanizace, aglomerace, konurbace, megapole, slum apod.</li> </ul>		
	- přírodní zdroje světadílů	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší jednotlivé přírodní zdroje a jejich hospodářské využití</li> <li>- vysvětlí, na základě znalostí z médií a internetu, dopad využívání těchto zdrojů na životní prostředí světadílů a jejich vliv na rozvoj společnosti</li> <li>- posoudí možnosti výskytu konfliktů při jejich získávání</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.3.1, 5.2, 5.3, 5.4	Ch - prvky Využití video a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), cestopisů, internetu, CD-romu, TV programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem).
	- složky hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozčlení hospodářství do sektorů</li> <li>- objasní a zdůvodní hospodářské rozdíly jednotlivých částí světadílů</li> <li>- posoudí hospodářský význam a využití světového oceánu</li> <li>- s pomocí map světadílů vyhledá rozložení základních odvětví průmyslu</li> <li>- zhodnotí charakter zemědělství, úroveň dopravy, cestovního ruchu, služeb a zahraničního obchodu</li> <li>- s pomocí internetu objasní pojmy: HDP, ekonomická aktivita obyvatelstva, DPH, ekologické zemědělství, dotace, export, import, komodita, obchodní bilance, obrat, druh dopravy, aktivní a pasivní cestovní ruch apod.</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 1.3.1, 3.1, 3.2, 5.2, 5.3, 5.4, 6.7	D - objevy a dobývání Ivt - vyhledávání a zpracovávání informací a dat (internet) Využití video a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), internetu, CD-romu, TV programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem), vlastního poznávání zemí

	<p><b>- regiony světadílů</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- v mapě vymezi jednotlivé regiony (např. Severní, Střední, Jižní Amerika, severní, střední, jižní Afrika, monzunová, jihozápadní, severní a střední Asie, Arktida, Antarktida, Tichý, Atlantský, Indický, Severní ledový oceán)</li> <li>- vyhledá, pojmenuje a lokalizuje státy (ostrovy, souostroví) patřící do příslušného regionu, zhodnotí fyzickogeografické (povrch, vodstvo, podnebí, půdy, ochrana životního prostředí) a socioekonomické (obyvatelstvo, sídelní struktura, průmysl, zemědělství, těžba nerostných surovin, politika) poměry regionů</li> <li>- blíže popíše vybrané státy, ke kterým uvede reálii vztahující se k životu v zemi (např. formou referátu)</li> <li>- určí oblasti postižené politickými, náboženskými a národnostními konflikty a oblasti zasažené přírodními katastrofami</li> <li>- určí jejich příčiny a důsledky</li> <li>- posoudí význam polárních oblastí a světového oceánu pro vědecké a výzkumné účely</li> </ul>	<p>1.1.1, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1, 6.2</p>	<p>D - historie objevů a dobývání, nejstarší civilizace Ivt - vyhledávání a zpracovávání informací a dat (internet) Cizí jazyky - receptivní, produktivní a řečové dovednosti Využití video a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), cestopisů, internetu, CD-romu, TV programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem), vlastního poznávání zemí</p>
IV.	<p><b>REGIONY SVĚTA</b> <b>Evropa</b> <b>- fyzickogeografické poměry</b></p> <p>- poloha, rozloha, členitost Evropy</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá na mapě světa a glóbusu světadíl a určí jeho geografickou polohu (polohu v zeměpisné síti, vzhledem k sousedním světadílům a oceánům, k zemským polokoulím, podnebným pásům)</li> <li>- vyhledá základní poledník a důležité rovnoběžky (severní polární kruh, průběh rovníku vzhledem k světadílu)</li> <li>- s pomocí tabulek v učebnici určí rozlohu a porovná ji s rozlohou ostatních světadílů</li> <li>- zhodnotí členitost vyhledáním významných ostrovů, poloostrovů, průlivů, zálivů, průplavů, moří</li> </ul>	<p>1.1.1, 1.2.3, 1.3.1, 3.1, 3.2, 3.3</p>	<p>D - historie objevů a dobývání, nejstarší civilizace, zámořské objevy Využití CD-romu, videosnímků, map, glóbusu, dataprojekce, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), TV programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem, Živá planeta, Zázračná planeta apod.), vlastního poznávání. zemí</p>

	- povrch Evropy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- posoudí s pomocí mapy výškovou členitost povrchu světadílu</li> <li>- vyhledá nejvýznamnější povrchové útvary a určí činitele, které je formovaly</li> <li>- v mapě najde nejvyšší a nejnižší místa (název, nadmořskou výšku, umístění) světadílu</li> </ul>	3.1, 3.2, 3.3, 5.2, 5.4	Bi - geologický vývoj D - nejstarší civilizace Evropy Využití video a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), cestopisů, internetu, CD-romu, TV programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem, Živá planeta, Zázračná planeta apod.), vlastního poznávání zemí
	- podnebí a vodstvo Evropy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí polohu světadílu z hlediska umístění v podnebných pásech</li> <li>- porovná podnebí v jednotlivých oblastech Evropy (množství srážek, teploty, vlivy mořských proudů, reliéfu)</li> <li>- zhodnotí kontinentalitu a oceanitu podnebí v různých regionech Evropy</li> <li>- vyhledá v mapě úmoří světadílu, významné toky (znázorní v mapě, kterými státy protékají), jezera (vyhledá v mapě významné jezerní oblasti a jezera Evropy, popíše procesy, které je formovaly), umělé nádrže, oblasti s umělými vodními cestami a průplavy, významné oblasti s podzemní vodou</li> <li>- vysvětlí pojmy odtoková a bezodtoká oblast (vymezí je v mapě)</li> <li>- objasní zalednění Evropy</li> </ul>	1.2.3., 3.1., 3.2., 3.3, 5.2., 5.3., 5.4	Bi - rostlinstvo a živočišstvo na Zemi Ch - směsi (voda, vzduch, plyny) Využití video a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), cestopisů, internetu, CD-romu, TV programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem, Živá planeta, Zázračná planeta apod.), vlastního poznávání zemí
	- rostlinstvo, živočišstvo a ochrana životního prostředí Evropy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí vliv podnebí, vodstva, reliéfu a půd na rozmístění rostlinstva a živočišstva v Evropě</li> <li>- v mapě vyhledá, pojmenuje a popíše jednotlivá šířková pásma a výškové stupně (středomořská</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.3.1, 3.1, 3.2, 3.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4	Bi - rostlinstvo a živočišstvo na Zemi, základy ekologie a ekologické problémy Ch - směsi (voda, vzduch, plyny),

		<p>vegetace, step, lesostep, polopouště, smíšené lesy, tajga, tundra apod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje příklady druhů rostlin a živočichů typických pro světadíl, zařadí je do příslušných šířkových pásem či výškových stupňů</li> <li>- vyhledá a pojmenuje některé evropské národní parky</li> </ul>		<p>chemie a environmentalistika</p> <p>Využití video</p> <p>a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), cestopisů, internetu, CD-romu, TV programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem, Živá planeta, Zázračná planeta apod.), vlastního poznávání zemí</p>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <u>socioekonomické poměry</u></li> <li>- obyvatelstvo a sídla Evropy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- s pomocí mapy určí oblasti s nejstarším osídlením</li> <li>- objasní historii starých evropských civilizací</li> <li>- zhodnotí počet, složení (rasy, národy, jazykové skupiny, náboženství, kultura, způsob života) a územní rozložení (vyhledá v mapě oblasti hustě a řídky zalidněné a zdůvodní příčiny nerovnoměrnosti v jeho rozmístění) obyvatelstva</li> <li>- vyhledá v mapě a pojmenuje hlavní a významná města evropských států</li> <li>- vysvětlí pojmy: urbanizace, suburbanizace, aglomerace, konurbace, megapole</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1	<p>D - nejstarší civilizace, historie evropské kultury (křesťanství)</p> <p>Ivt - vyhledávání</p> <p>a zpracovávání informací a dat (internet)</p> <p>Cizí jazyky - receptivní, produktivní a řečové dovednosti</p> <p>Využití informací z médií a internetu, video a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), CD-romu, TV dokumentů, vlastních poznatků např. z cestování</p>
	- přírodní zdroje Evropy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší jednotlivé přírodní zdroje a jejich hospodářské využití</li> <li>- vymezí a lokalizuje podle mapy oblasti těžby</li> <li>- zhodnotí zásoby surovin a jejich historický vliv na rozvoj hospodářství a společnosti Evropy</li> <li>- vysvětlí, na základě znalostí např. z médií a internetu, dopad využívání těchto zdrojů na životní prostředí Evropy</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.3.1, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1	<p>Ch - získávání energie (fosilní paliva, jaderná energie)</p> <p>Využití video</p> <p>a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), cestopisů, internetu, CD-romu, TV programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem)</p>



	- složky hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozčlení hospodářství do sektorů</li> <li>- objasní a zdůvodní hospodářské rozdíly jednotlivých částí Evropy</li> <li>- s pomocí mapy vyhledá rozložení základních odvětví průmyslu</li> <li>- zhodnotí charakter zemědělství, úroveň dopravy, cestovního ruchu, služeb a zahraničního obchodu</li> <li>- s pomocí internetu objasní pojmy: HDP, ekonomická aktivita obyvatelstva, DPH, ekologické zemědělství, dotace, export, import, komodita, obchodní bilance, obrat, druh dopravy, aktivní a pasivní cestovní ruch apod.</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 1.3.1, 3.1, 3.2, 3.3, 5.2, 5.3, 5.4, 6.7	Ch - chemie běžného života Ivt- vyhledávání a zpracovávání informací a dat (internet) Využití video a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), internetu, CD-romu, TV programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem), vlastního poznávání zemí
	- <b>regiony Evropy</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- v mapě vymezení jednotlivé evropské regiony (střední, severní, západní, jižní, jihovýchodní, východní Evropa)</li> <li>- vymezení jejich geografickou polohu a polohu vůči ostatním regionům</li> <li>- vyhledá, pojmenuje a lokalizuje státy patřící do příslušného regionu (určí zároveň státy EU, země, jež se o členství ucházejí, státy NATO, transformující se země)</li> <li>- zhodnotí fyzickogeografické (povrch, vodstvo, podnebí, půdy, ochrana životního prostředí) a socioekonomické (obyvatelstvo, sídelní struktura, průmysl, zemědělství, těžba nerostných surovin, významné dopravní uzly, centra cestovního ruchu, politika) poměry regionů</li> <li>- blíže popíše vybrané státy, ke kterým uvede reálii vztahující se k životu v zemi (např. formou referátu)</li> <li>- určí oblasti, které byly v historii Evropy postižené politickými, náboženskými a národnostními konflikty</li> <li>- určí jejich příčiny a důsledky</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1, 6.2	D - historie objevů a dobývání, nejstarší civilizace, zámořské objevy Ivt - vyhledávání a zpracovávání informací a dat (internet) Cizí jazyky - receptivní, produktivní a řečové dovednosti. <u>Projektový den</u> zaměřený na vybraný evropský region. Využití video a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), cestopisů, internetu, CD-romu, TV programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem), vlastního poznávání zemí
	<b>Česká republika</b> <b>fyzickogeografické poměry</b>  - poloha, rozloha ČR	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá na mapě Evropy Českou republiku a určí její geografickou polohu (polohu v zeměpisné síti, vzhledem k sousedním státům), polohu dopravní, hospodářskou, klimatickou, hydrologickou,</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 1.3.1, 3.1, 3.2, 3.3	ZSV - stát a právo D - nejstarší historický vývoj území Využití CD-romu, videosnímků,

		<p>politickou apod.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší typy, průběh a historický vývoj státní hranice, porovná rozlohu s ostatními státy Evropy</li> </ul>		<p>map, tabulek, grafů, dataprojekce, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), TV programů , vlastního poznání ČR</p>
	- povrch ČR	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí jednotlivá geologická období</li> <li>- popíše geologický vývoj povrchu našeho území</li> <li>- rozliší a lokalizuje základní typy hornin podle původu (usazené, přeměněné, vyvřelé)</li> <li>- s pomocí geomorfologické mapy stanoví základní geomorfologické jednotky - Český masiv a Karpaty a provede jejich podrobné dělení</li> <li>- vyjmenuje hlavní vnitřní a vnější geomorfologické činitele a zhodnotí jejich vliv na vývoj reliéfu</li> </ul>	1.1.1, 1.3.1, 3.1, 3.2, 3.3, 5.2, 5.4	<p>Bi - geologický vývoj Využití CD-romu, videosnímků, map, tabulek, grafů, dataprojekce, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), TV programů , vlastního poznání ČR</p>
	- podnebí ČR	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí klimatickou polohu ČR</li> <li>- pojmenuje hlavní klimatické činitele</li> <li>- zhodnotí vliv kontinentality a oceanity na podnebí v ČR</li> <li>- rozliší pojmy počasí a podnebí</li> <li>- provede základní hodnocení meteorologických jevů a procesů (množství srážek, teploty, vliv tlakových útvarů apod.)</li> <li>- vypracuje klimadiagramy vybraných míst, určí a lokalizuje podnebné oblasti ČR</li> <li>- zhodnotí kvalitu ovzduší</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 3.1, 3.2, 3.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4	<p>Ch - směsi (vzduch, plyny), Bi - život organismů Využití CD-romu, videosnímků, map, tabulek, grafů, dataprojekce, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), TV programů , vlastního poznání ČR</p>
	- vodstvo ČR	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyčlení úmoří a určí řeky, jež do nich odvádějí vodu z území ČR</li> <li>- pojmenuje a lokalizuje hlavní toky, jezera, rybníky, umělé nádrže, výskyt podpovrchových vod (ukáže v mapě místa výskytu minerálních vod - zhodnotí jejich využití)</li> <li>- objasní aspekty a význam českého rybníkářství v minulosti a současnosti</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 3.1, 3.2, 3.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4	<p>Ch - směsi (voda) Bi - život organismů D - historie rybníkářství Využití CD-romu, videosnímků, map, tabulek, grafů, dataprojekce, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), TV programů , vlastního poznání ČR</p>

	- půdy ČR	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší půdní druhy a typy, určí jejich rozmístění na území ČR</li> <li>- posoudí jejich kvalitu a využití pro zemědělskou činnost</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 3.1, 3.2, 3.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4	Ch - kyselost a zásaditost Bi - život v půdě Využití CD-romu, videosnímků, map, tabulek, grafů, dataprojekce, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), TV programů, vlastního poznání ČR
	- rostlinstvo, živočišstvo, ochrana přírody a životního prostředí ČR	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí vliv podnebí, vodstva, reliéfu a půd na rozmístění rostlinstva a živočišstva v ČR</li> <li>- zařadí je do příslušného šířkového pásma a výškových stupňů (listnaté lesy, smíšené lesy, kleč apod.)</li> <li>- vyjmenuje příklady druhů rostlin a živočichů typických pro naše území</li> <li>- popíše jejich vývojové změny související s historickým šířením osídlení, zemědělství a průmyslu</li> <li>- popíše skladbu, rozšíření a využívání lesních porostů</li> <li>- určí skladbu a funkci základních ekosystémů na území ČR (les, louka apod.)</li> <li>- rozliší chráněná území v ČR podle stupňů ochrany (velkoplošná, maloplošná, s mezinárodní ochranou)</li> <li>- uvede jejich příklady a vyhledá je v mapě.</li> <li>- rozliší přírodní a kulturní krajinu, uvede příklady</li> <li>- zhodnotí kvalitu životního prostředí ČR</li> <li>- poukáže na základní ekologické problémy, navrhne řešení</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.3.1, 3.1, 3.2, 3.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4	Ch - chemie a environmentalistika Bi - život organismů, základy ekologie Využití CD-romu, videosnímků, map, tabulek, grafů, dataprojekce, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), TV programů, vlastního poznání ČR
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b><u>socioekonomické poměry</u></b></li> <li>- obyvatelstvo a sídla ČR</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí a na mapě ukáže oblasti s nejstarším osídlením</li> <li>- objasní historický vývoj osídlení na našem území</li> <li>- zhodnotí strukturu (biologické, kulturní a ekonomické znaky), dynamiku (přirozený a umělý pohyb) a územní rozložení (vyhledá v mapě oblasti hustě a řídko zalidněné a zdůvodní</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1	Zsv - zaměstnanost, trh práce, ekonomika D - nejstarší osídlení území, Ivt - vyhledávání a zpracovávání informací a dat (internet) Využití CD-romu, videosnímků, map, tabulek, grafů, dataprojekce,

		<p>příčiny nerovnoměrnosti rozmístění) obyvatelstva</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- posoudí aktuální trendy demografického vývoje obyvatelstva ČR</li> <li>- rozliší sídla podle různých kritérií: velikosti, polohy, tvaru, funkce apod.</li> <li>- vyhledá v mapě hlavní město a další významná sídla</li> <li>- zhodnotí proces urbanizace a trendy v současné sídelní struktuře</li> </ul>		časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), TV programů , vlastního poznání ČR
	- přírodní zdroje ČR	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší jednotlivé přírodní zdroje a jejich hospodářské využití</li> <li>- vymezi a lokalizuje podle mapy oblasti těžby</li> <li>- zhodnotí zásoby surovin a jejich historický vliv na rozvoj hospodářství a společnosti</li> <li>- vysvětlí historický význam těžby vzácných rud na našem území</li> <li>- na základě znalostí (např. z médií a internetu) vysvětlí dopad využívání a těžby nerostných surovin na životní prostředí ČR</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.3, 1.3.1, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1	<p>Ch - získávání energie (fosilní paliva, jaderná energie)</p> <p>D - historie těžby surovin (stříbro, zlato)</p> <p>Využití CD-romu, videosnímků, map, tabulek, grafů, dataprojekce, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), TV programů, vlastního poznání ČR</p>
	- složky hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozčlení hospodářství do sektorů a zařadí do nich jednotlivé hospodářské činnosti člověka</li> <li>- objasní a zdůvodní hospodářské rozdíly jednotlivých částí ČR</li> <li>- s pomocí mapy vyhledá rozložení základních odvětví průmyslu (poukáže na jeho negativní vliv na životní prostředí, objasní transformaci a restrukturalizaci)</li> <li>- zhodnotí charakter zemědělství (rozliší extenzivní a intenzivní typ, ekologické zemědělství, vliv na životní prostředí), úroveň dopravy (druhy dopravy, hustotu dopravní sítě, problémy, vliv na životní prostředí), cestovního ruchu (vyhledá v mapě lokality vhodné pro cestovní ruch, příklady národních přírodních a kulturních památek, určí památky UNESCO), služeb a zahraničního obchodu (pojmenuje hlavní předměty obchodu a obchodní partnery)</li> <li>- určí mezinárodní organizace, jejichž členem je</li> </ul>	1.1.1, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2, 3.1, 3.2, 3.3, 5.2, 5.3, 5.4, 6.7	<p>Zsv - ekonomika, stát a právo</p> <p>Bi - základy ekologie</p> <p>D - modernizace společnosti</p> <p>Ch - chemie běžného života</p> <p>F - energie, pohyb těles</p> <p>Využití CD-romu, videosnímků, map, tabulek, grafů, dataprojekce, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), TV programů , vlastního poznání ČR</p>

		<p>ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- s pomocí internetu objasní pojmy: HDP, DPH, ekonomická aktivita obyvatelstva, ekologické zemědělství, dotace, export, import, komodita, obchodní bilance, obrat, druh dopravy, aktivní a pasivní cestovní ruch apod.</li> </ul>		
	<b>- regiony ČR</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní administrativní členění území ČR</li> <li>- v mapě vymezení jednotlivé regiony-kraje</li> <li>- určí jejich polohu vůči ostatním regionům</li> <li>- zhodnotí fyzickogeografické (povrch, vodstvo, podnebí, půdy, problémy a ochrana životního prostředí) a socioekonomické (obyvatelstvo, sídelní struktura, průmysl, zemědělství, těžba nerostných surovin, dopravní síť a uzly, centra cestovního ruchu, životní úroveň, trendy vývoje) poměry regionů</li> <li>- vymezení euroregiony a objasní náplň jejich spolupráce.</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1, 6.2	<p>D - modernizace společnosti</p> <p>Zsv - stát</p> <p>a právo</p> <p>lvt - vyhledávání</p> <p>a zpracovávání informací a dat (internet)</p> <p>Projekt: komplexní hodnocení vybraného regionu.</p> <p>Využití CD-romu, videonámků, map, tabulek, grafů, dataprojekce, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), TV programů, vlastního poznání ČR</p>
<b>Průběžně</b>	<b>SOCIOEKONOMICKÉ A POLITICKÉ PROSTŘEDÍ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- posuzuje celosvětově a regionálně obyvatelstvo, sídla, hospodářství, služby, dopravu, obchod, politické otázky</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1, 6.2	<p>D - modernizace společnosti</p> <p>Zsv - stát a právo</p> <p>lvt - vyhledávání</p> <p>a zpracovávání informací a dat (internet)</p> <p>Bi - základy ekologie</p> <p>Využití CD-romu, videonámků, map, tabulek, grafů, dataprojekce, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), TV programů, vlastního poznání země</p>
<b>V.</b>	<b>Vesmír a planeta Země</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá s porozuměním základní pojmy: vesmír, vesmírná tělesa, galaxie, Mléčná dráha, hvězda, souhvězdí, Slunce, sluneční soustava, planeta, planetka, měsíce, meteor, meteorit, kometa</li> <li>- objasní postavení Slunce ve vesmíru, popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 10.1, 10.2, 11.2	<p>M - geometrie v rovině a prostoru</p> <p>F - látky a tělesa, optika (zatmění těles), pohyby těles, síly, energie, vesmír</p> <p>D - nejstarší civilizace</p> <p>Průběžné sledování sdělovacích</p>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí, popíše a dokáže definovat tvar Země (s pomocí globusu, podle konkrétního přírodního či jiného úkazu)</li> <li>- zná rozměry Země, hypotézy o jejím postavení ve vesmíru</li> <li>- vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi, určí polohu Země ve sluneční soustavě a porovná vlastnosti naší planety s ostatními tělesy</li> <li>- popíše všechny pohyby Země a jejich důsledky</li> <li>- posoudí vztah mezi Měsícem a Zemí</li> <li>- popíše polohu, povrch a pohyb Měsíce,</li> <li>- pojmenuje a vysvětlí fáze Měsíce, zdůvodní rozdílnost teplot na přivrácené a odvrácené straně Měsíce, popíše zatmění Měsíce a Slunce, objasní a znázorní mořské dmutí</li> </ul>		<p>prostředků (s tematikou planetární geografie, informace o výzkumu vesmíru a sluneční soustavy, novinky v kosmonautice, mezinárodní spolupráce ve vesmíru a jeho výzkumu). Využití globusu, internetu, školních atlasů, odborné a obecné literatury a časopisů (Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.), nástěnných map, video a data projekce, encyklopedií</p>
	<b>Základy kartografie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá s porozuměním pojmy: glóbus, mapa, plán, měřítko a obsah map, plánů, glóbusu, zkreslení, generalizace, izolinie (vrstevnice, hloubnice) kóta, nadmořská výška, zeměpisná síť a souřadnice, zeměpisná poloha, časová pásma na Zemi, druhy map a atlasů</li> <li>- dokáže používat plán, mapu, glóbus při praktické činnosti (použití různých druhů map a glóbusů, orientace v obsahu a rejstříku, náčrt plánu krajiny, určení zeměpisné polohy, obsah map apod.), buzolu</li> <li>- objasní podstatu, smysl a účel časových pásem na Zemi, vysvětlí příčiny rozdílného času a účel datové hranice</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 8.4, 10.1, 10.2, 10.3, 11.2	<p>M - geometrie v rovině a prostoru (úhel, úhlové jednotky)  F - práce s daty (převody jednotek)  D - nejstarší civilizace (starověká kartografie)  Různé druhy map, plánů, glóbusů a atlasů, internet, družicové a letecké snímky, buzola, práce v terénu, GIS</p>
	<b>Přírodní sféra</b> Litosféra	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní s porozuměním stavbu zemského tělesa, teorii litosférických desek, působení exogenních a endogenních sil a jejich vliv na zemský povrch a jeho přetváření, vliv člověka jako geomorfologického činitele</li> <li>- zhodnotí na příkladech příčiny a důsledky přírodních katastrof, jejich vliv na krajinu a život lidí, na konkrétních příkladech uvede místa postižená přírodními katastrofami, vyhledá oblasti</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 9.1, 10.1, 10.2, 10.3, 11.1, 11.2, 11.4	<p>F - tělesa, pohyby těles, síly, energie  Ch - částicové složení látek, chemické prvky  Bi - neživá příroda, vznik a stavba Země, nerosty a horniny, vnitřní a vnější procesy  Video a data projekce  (např. využití dokumentů Živá</p>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>s výskytem seismické a sopečné aktivity, dokáže popsat princip seismografu</li> <li>- určí rozdíly mezi jednotlivými druhy pohoří, podle mapy uvede příklady</li> </ul>		<p>planeta, Zázračná planeta), využití internetu, zpráv sdělovacích prostředků, časopisů (např. Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.), encyklopedií, odborné literatury, fotografií, CD-romu, výuky v terénu, exkurze s geologicko-geografickou tematikou</p>
	Atmosféra	<ul style="list-style-type: none"> <li>- s porozuměním používá pojmy: podnebí, počasí, srážky, teplota, tlak, vlhkost, monzun, fronta, pasát atd., vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím</li> <li>- pojmenuje základní složky ovzduší, vertikální vrstvy atmosféry, činitele ovlivňující počasí a podnebí, podnebné pásy</li> <li>- popíše aktuální stav počasí v místní krajině</li> <li>- dokáže číst základní údaje ze synoptické mapy</li> <li>- popíše základní rysy celkového oběhu vzduchu v atmosféře</li> <li>- vymezí a charakterizuje jednotlivé podnebné pásy</li> <li>- orientuje se v mapě (např. vymezí oblasti kontinentálního, oceánského a přechodného podnebí, tlakové oblasti, pasátové a monzunové oblasti), v klimadiagramech</li> <li>- zhodnotí klimatické změny na Zemi, jejich příčiny a důsledky</li> </ul>		<p>Ch - směsi Bi - neživá příroda Využití školních atlasů, map, odborných časopisů (Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.) a literatury, sdělovacích prostředků, internetu, CD-romu, meteorologických měření, video a dataprojekce</p>
	Hydrosféra	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše rozdělení vody na Zemi a její oběh</li> <li>- pojmenuje a na mapách vyhledá jednotlivé oceány, porovná jejich vertikální i horizontální členitost, pojmenuje a popíše části oceánského dna, vlastnosti a složení mořské vody, pojmenuje a vysvětlí pohyby mořské vody</li> <li>- orientuje se v atlase</li> <li>- vyhledá příklady vnitřních a okrajových moří, průlivů a průplavů, mořských proudů, ostrovů</li> </ul>		<p>F - mechanické vlastnosti tekutin D - nejstarší civilizace, vývoj mořeplavby, zámořské objevy Bi - neživá příroda Ch - směsi Video a dataprojekce, školní atlas, nástěnné mapy, hydrologické mapy, časopisy (Koktejl, Lidé a země, National</p>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- a souostroví</li> <li>- rozdělí vodstvo na pevnině, vyjmenuje a popíše části vodního toku, používá pojmy povodí, rozvodí, říční síť, úmoří, průtok apod.</li> <li>- znázorní režim odtoku řeky podle polohy v podnebném pásu, v mapách vyhledá příklady</li> <li>- vysvětlí rozdíl mezi odtokou a bezodtokou oblastí</li> <li>- určí podle mapy příklady</li> <li>- popíše útvary podpovrchových vod, uvede příklady v ČR, vyhledá oblasti v ČR s bohatými podzemními a minerálními vodami, uvede příčiny jejich výskytu</li> <li>- vysvětlí rozdíl mezi pevninským a horským ledovcem, v mapě vyhledá příklady, popíše ledovcovou krajinu a její typické tvary</li> <li>- určí příklady globálních problémů životního prostředí ve vztahu k vodstvu, zhodnotí příčiny a důsledky přírodních katastrof (např. povodně, sesuvy) na přírodu a člověka</li> </ul>		<p>Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.), odborná literatura, internet, CD-rom, jednoduchá hydrologická měření, exkurze s hydrologickou a hydrogeografickou tematikou</p>
	Pedosféra	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vznik a složení půd, rozliší půdní druh a typ, objasní jejich zonální i azonální rozmístění na Zemi</li> <li>- posoudí význam humusu v půdě</li> <li>- na příkladech zhodnotí příčiny a důsledky přírodních katastrof na přírodu (pedosféru) a člověka</li> <li>- orientačně určí podle vzorku půdy či vyobrazení druh a typ půdy</li> </ul>		<p>Bi - neživá příroda Ch - chemické látky Využití video a dataprojekce (ukázky biomů apod., filmy o přírodě např. Planeta života), praktické činnosti v terénu., atlasy, pedologické mapy, časopisy (Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.), vzorky půd</p>
	Biosféra	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní význam biosféry, popíše biosférické procesy, objasní přizpůsobivost rostlin a živočichů různým podmínkám, vysvětlí závislost rostlinstva a živočišstva na zeměpisné šířce a nadmořské výšce, objasní vliv horizontální zonálnosti a výškové stupňovitosti na jejich rozmístění</li> </ul>		<p>Bi - vývoj organismů na Zemi Ch - chemické látky Využití časopisů (Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa</p>



		<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná typy přírodních krajín, podnebné pásy a druhy rostlinstva a živočišstva</li> <li>- vyhledá v mapách, pojmenuje a popíše jednotlivá šířková (vegetační) pásma a výškové stupně</li> <li>- vyhledá v mapě vysoká pohoří na Zemi a popíše život lidí, hospodářské činnosti, cestovní ruch v těchto pohořích, posoudí prospěšnost vysokohorské rekreace a sportovních činností na lidský organismus</li> </ul>		<p>apod.), odborné literatury, internetu, CD-romu, data a videoprojekce (dokumenty o přírodě např. Planeta života, Přírodní skvosty Evropy), školních atlasů a map</p>
	<p><b>Přírodní zóny Země</b> (tropický deštný les, savany, pouště a polopouště, stepi a lesostepi, lesy mírného pásu, tundra a lesotundra, polární krajiny a mrazové pouště)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí orientačně geografickou polohu a vyhledá v mapách rozmístění příslušné přírodní zóny</li> <li>- určí na příkladech znaky podnebí, vodstva a druhů rostlinstva, živočišstva a půd jednotlivých zón, popíše místní život lidí a hospodářskou činnost - posoudí význam příslušných přírodních zón pro životní prostředí a člověka</li> <li>- určí a vyhledá v mapách příklady chráněných oblastí příslušných zón</li> <li>- posoudí možnosti a prospěšnost rekreace, cestovního ruchu a hospodářské činnosti v jednotlivých zónách</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 9.1, 10.1, 10.2, 10.3, 11.1, 11.2, 11.4	<p>Bi - snižování biodiverzity a krajinné diverzity, dopad na lidskou společnost, základy ekologie</p> <p>Ch - chemické látky, člověk a chemie</p> <p>D - vliv lidské společnosti na krajinu</p> <p>a životní prostředí v dějinách</p> <p>Různé činnosti</p> <p>s tematickými mapami (atlasy, nástěnné</p> <p>a odborné mapy), internet, data a videoprojekce (dokumenty o přírodních krajinách, ekologii apod.), využití odborných časopisů</p> <p>a literatury (Koktejl, Lidé a země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy, Vesmír, Země světa apod.), CD-romu a informací v médiích</p>
	<p><b>Krajina, interakce krajina a společnost</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá s porozuměním pojem krajina, krajinná sféra, životní prostředí ve vztahu k zemskému povrchu, přírodě a lidské společnosti</li> <li>- určí a popíše základní typy krajiny, její prvky</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 10.1, 10.2, 10.3, 11.2, 11.4	<p>Bi - základy ekologie, organismy a prostředí</p> <p>Z - regiony světa, fyzická a socioekonomická geografie</p> <p>Ch - prvky, směsi</p> <p>D - historický vývoj oblastí</p>

	<p><b>Ochrana životního prostředí, globální ekologické problémy lidstva, trvale udržitelný rozvoj</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>a složky</li> <li>- posoudí vzhled a funkci krajiny jako výsledek působení přírodních procesů a společnosti</li> <li>- objasní komplexnost a globálnost působení antropogenních vlivů na krajinu a životní prostředí</li> <li>- lokalizuje na příkladech poškozování složek krajiny ve světovém a regionálním měřítku a poškozování životního prostředí podle jednotlivých aktivit v hospodářských sektorech</li> <li>- určí příklady změn v krajině vyvolané společností v minulosti a současnosti</li> <li>- blíže zhodnotí vliv jednotlivých socioekonomických aktivit na krajinu a životní prostředí</li> <li>- objasní výchovné, hospodářské, právní a technologické nástroje ochrany životního prostředí (zaměří se zejména na ČR a země EU)</li> <li>- zhodnotí funkce a role jednotlivých stupňů ochrany přírody v ČR, Evropě i mimoevropských regionech</li> <li>- určí příklady a lokalizuje je v mapách</li> <li>- poukáže na mezinárodní závazky a spolupráci ČR v péči o životní prostředí</li> <li>- vyjádří vlastními slovy, co každý občan může udělat pro zlepšení a rozvoj životního prostředí</li> <li>- posoudí příčiny a následky globálního ničení krajiny a životního prostředí</li> <li>- určí příklady celosvětových ekologických, environmentálních a civilizačních problémů lidstva</li> <li>- lokalizuje je v mapách, navrhne jejich řešení</li> <li>- osvětlí faktory trvale udržitelného rozvoje lidské společnosti jako nového celosvětového programu společnosti</li> </ul>	<p>7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 10.1, 10.2, 10.3, 11.2, 11.4</p>	<p>Ivt - práce s internetem Využití dokumentů (DVD, videoprojekce), internetu, sdělovacích prostředků, časopisů, odborné literatury, CD-romu, výuky v terénu</p> <p>Bi - základy ekologie Zsv – stát, mezinárodní vztahy Z - regiony světa, politická geografie Ivt - práce s internetem Využití dokumentů (DVD, videoprojekce), internetu, sdělovacích prostředků, časopisů, odborné literatury, CD-romu, výuky v terénu apod.</p>
--	---	--	---	---

VI.	<b>REGIONY SVĚTA</b> <b>Světový oceán, polární oblasti, Afrika, Austrálie a Oceánie, Evropa, Amerika, Asie</b>  <u>fyzickogeografické poměry světadílů</u>  -poloha, rozloha, členitost světadílů	- vyhledá na mapě světa a glóbusu světadíl či oceán a určí jeho geografickou polohu (polohu v zeměpisné síti, vzhledem k sousedním světadílům a oceánům, k zemským polokoulím, podnebným pásům) - s pomocí tabulek určí rozlohu a porovná ji s rozlohou ostatních světadílů - porovná vzájemný poměr světového oceánu a pevniny - rozliší a uvede příklady druhů moří - zhodnotí členitost světadílů, vyhledá významné ostrovy, poloostrovy, průlivy, zálivy, průplavy, moře	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 9.1, 10.1, 10.2, 10.3, 11.1, 11.2, 11.4	D - nejstarší civilizace, historie objevování kontinentů, zámořské plavby Bi - organismy a prostředí, základy ekologie, ochrana životního prostředí Ivt - práce s internetem jazyky - receptivní a produktivní řečové dovednosti, realie Ch - směsi Exkurze zaměřená na historii a objevování světadílů (např. Národní muzeum, Náprstkovo muzeum), využití CD-romu, videosnímku, map, glóbusu, dataprojekce, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), TV

				programů (např. cyklus Cestománie, Letem světem, Živá planeta, Zázračná planeta apod.)
	- povrch světadílů	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše s pomocí mapy výškovou členitost povrchu světadílů, vyhledá nejvýznamnější povrchové útvary a určí činitele, které je formovaly</li> <li>- v mapě najde nejvyšší a nejnižší místa (název, nadmořskou výšku, umístění) světadílů</li> </ul>		
	- podnebí a vodstvo světadílů	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí polohu světadílů z hlediska umístění v podnebných páslech, porovná podnebí v jednotlivých oblastech světadílů (množství srážek, teploty, vlivy mořských proudů, reliéfu, posoudí vliv pasátů - Afrika, vznik a působení ničivých vzdušných proudů - Amerika, Asie, monzunů - Asie, mořských proudů - Evropa, Amerika)</li> <li>- zhodnotí kontinentalitu a oceanitu podnebí</li> <li>- sestaví klimadiagramy vybraných míst a vysvětlí rozdíly mezi nimi</li> <li>- vyhledá v mapě úmoří světadílů, významné toky, Jezera (zhodnotí význam Velkých jezer - Amerika), umělé nádrže, vodopády, oblasti s podzemní vodou (artézská a subartézská voda v Austrálii, její význam), vysvětlí pojmy odtoková a bezodtoká oblast (vádí - Afrika, creek - Austrálie, bolsón, salar - Jižní Amerika), ukáže je na mapě</li> <li>- objasní výskyt ledovců (v tropické Africe, rozdíl v zalednění Arktidy a Antarktidy, historie zalednění Evropy)</li> </ul>		
	- rostlinstvo, živočišstvo a ochrana životního prostředí světadílů	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí vliv podnebí, vodstva, reliéfu a půd na rozmístění rostlinstva a živočišstva</li> <li>- v mapě vyhledá, pojmenuje a popíše jednotlivá šířková pásma a výškové stupně (savana, step, tropický deštný les, poušť, tundra, tajga apod.) a jejich výskyt na světadílech</li> <li>- vyjmenuje příklady druhů rostlin a živočichů</li> </ul>		

		<p>typických pro světadíl, zařadí je do příslušných šířkových pásem či výškových stupňů</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní pojem endemit (zhodnotí např. svéráznost a osobitost australské přírody) a uvede příklady druhů vyskytujících se v přírodě světadílů</li> <li>- v mapě vyhledá příklady národních parků a rezervací a díky informacím získaným z médií či internetu, uvede jejich hlavní problémy</li> <li>- posoudí vliv kolonizace světadílů na přírodu</li> </ul>		
	<p><b>- socioekonomické poměry světadílů</b> - obyvatelstvo a sídla světadílů</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí historii objevování, dobývání a osídlování světadílů (popíše význam afrického regionu ve vývoji lidstva, objasní historii starých evropských civilizací, lokalizuje a zhodnotí původní americké kultury - Inkové, Mayové, Aztékové, Inuité apod., popíše a lokalizuje vliv asijských kultur - Čína, Indie apod.), objasní pojmy otrokářství, indiánské rezervace, kolonizace a dekolonizace</li> <li>- zhodnotí počet, složení (rasy, národy, jazykové skupiny, náboženství, kultura, způsob života) a územní rozložení (vyhledá v mapě oblasti hustě a řídky zalidněné a zdůvodní příčiny nerovnoměrnosti v jeho rozmístění) obyvatelstva</li> <li>- na základě znalostí popíše a posoudí současné postavení původního obyvatelstva (život původních obyvatel Austrálie a Oceánie, kmeny v Africe, indiánské kmeny v Americe, Eskymáci v Arktidě apod.)</li> <li>- zhodnotí příčiny a důsledky hlavních problémů afrického a asijského obyvatelstva</li> <li>- vyhledá v mapě a pojmenuje hlavní a významná města, objasní problematiku rychlého růstu vybraných měst, vysvětlí pojmy: urbanizace, suburbanizace, aglomerace, konurbace, megapole, slum apod., uvede jejich příklady a lokalizuje je</li> </ul>		<p>D - nejstarší civilizace, historie objevování kontinentů, zámořské plavby Bi - základy ekologie, ochrana životního prostředí Ch - chemie a společnost F - pohyb těles, energie Ke - stát a právo Ivt - práce s internetem jazyky - receptivní a produktivní řečové dovednosti, reálie Hv - regionální hudební směry Vv - výtvarné pojetí regionů světa Využití informací z médií a internetu, video a dataprojekce, map, časopisů (Koktejl, Lidé a Země, National Geographic, Dnešní svět, Geografické rozhledy apod.), CD-romu, TV dokumentů, vlastních poznatků např. z cestování</p>

	- přírodní zdroje světadílů	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší jednotlivé přírodní zdroje a jejich hospodářské využití</li> <li>- vysvětlí, na základě znalostí z médií a internetu, dopad využívání těchto zdrojů na životní prostředí světadílů a jejich vliv na rozvoj společnosti</li> <li>- posoudí možnosti výskytu konfliktů při jejich získávání</li> </ul>		
	<ul style="list-style-type: none"> <li>-složky hospodářství</li> <li>-globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, mezinárodní instituce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozčlení hospodářství do sektorů</li> <li>- objasní a zdůvodní hospodářské rozdíly jednotlivých částí světadílů</li> <li>- posoudí hospodářský význam a využití světového oceánu</li> <li>- s pomocí map světadílů vyhledá rozložení základních odvětví průmyslu, zhodnotí charakter zemědělství, úroveň dopravy, cestovního ruchu, služeb a zahraničního obchodu</li> <li>- s pomocí internetu objasní pojmy: HDP, DPH, ekonomická aktivita obyvatelstva, ekologické zemědělství, dotace, export, import, komodita, obchodní bilance, obrat, druh dopravy, aktivní a pasivní cestovní ruch apod.</li> <li>- seznamuje se s významem pojmu globalizace a uvědomuje si vlivy globalizace v každodenním životě jednotlivce a společnosti</li> <li>- seznamuje se s historickými kořeny globalizace</li> <li>- uvědomuje si a kriticky hodnotí kladné a záporné projevy globalizace- vyhledává, zpracovává a kriticky hodnotí</li> <li>-faktické informace o situaci v jednotlivých částech světa</li> <li>- seznamuje se s pojmem terorismus a vyhledává informace o různých aspektech terorismu (historie, projevy, obrana, boj s terorismem apod.)</li> <li>- chápe pojem chudoba v globálním měřítku</li> </ul>		

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomuje si svoji životní situaci v porovnání s nejchudšími oblastmi světa</li> <li>- seznamuje se s nejpálčivějšími problémy spojenými s nucenou migrací obyvatelstva v důsledku válečných konfliktů a se situací v uprchlických táborech</li> <li>- zjišťuje informace o imigrační politice ČR a kriticky ji hodnotí</li> <li>- na základě již nabytých znalostí z dějin hodnotí vlivy kolonizace, dekolonizace a studené války</li> <li>- vyhledává informace o mezinárodních institucích a hodnotí jejich vliv na situaci v problémových místech světa</li> </ul>		
	<b>- <u>regiony světadílů</u></b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- v mapě vymezení jednotlivé regiony (např. severní, střední, jižní Amerika, severní, střední, jižní Afrika, monzunová, jihozápadní, severní a střední Asie, severní, střední, jižní, západní, východní Evropa, země EU, Arktida, Antarktida, Tichý, Atlantský, Indický, Severní ledový oceán), vyhledá, pojmenuje a lokalizuje státy (ostrovy, souostroví) patřící do příslušného regionu, zhodnotí fyzickogeografické (povrch, vodstvo, podnebí, půdy, ochrana životního prostředí) a socioekonomické (obyvatelstvo, sídelní struktura, průmysl, zemědělství, těžba nerostných surovin, politika) poměry regionů</li> <li>- blíže popíše vybrané státy, ke kterým uvede reálii vztahující se k životu v zemi (např. formou referátu)</li> <li>- určí oblasti postižené politickými, náboženskými</li> </ul>		

		a národnostními konflikty a oblasti zasažené přírodními katastrofami, určí jejich příčiny a důsledky - posoudí význam polárních oblastí a světového oceánu pro vědecké a výzkumné účely		
--	--	--	--	--



### 5.32 Název vyučovacího předmětu: Seminář ze zeměpisu

#### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	0	2

Samostatný vyučovací předmět Seminář ze zeměpisu obsahově vychází ze vzdělávacích oblastí Člověk a příroda a Člověk a společnost, vymezených v RVP G. Realizuje některé části vzdělávacích oborů, a to jak přírodovědných - Chemie, Biologie, Fyzika, Geologie, tak oborů společenskovedních - Dějepis, Občanský a společenskovední základ vymezených v RVP G. Zároveň v sobě integruje průřezová témata Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

V poznatkové oblasti si žáci osvojují komplexní vědomosti o Zemi, znalosti fyzickogeografických, socioekonomických, politických a kulturních poměrů světadílů, států i oceánů. Seznamují se s geografickými poměry své vlasti i obce, začleňují poznatky o životním prostředí a krajinné sféře v regionálních i globálních souvislostech. V oblasti postojů a hodnot si žáci uvědomují specifické postavení člověka v systému přírody. V oblasti dovedností, vědomostí a schopností se žáci učí poznat propojenost přírodní a společenské sféry. Učí se pracovat s materiály a informacemi (mapy, grafy, statistické údaje apod.). Rozvíjejí svou samostatnost a dovednost při jejich vyhledávání, zpracovávání, hodnocení, aplikování a užívání v praxi. Učí se kreativě, kooperaci a dovednosti tříditi, používat a ověřovat myšlenky, hypotézy a výsledky své práce. Zároveň rozvíjejí schopnost propojovat poznatky a dovednosti z jednotlivých vzdělávacích oblastí a využívat je při hledání řešení. Zdokonalují se ve vyvozování závěrů ústní i písemnou formou. Mnohé činnosti, na základě získaných poznatků z předchozího studia, jsou zaměřeny více prakticky.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy. Seminář je pro žáky volitelnou alternativou. Výuka probíhá v samostatné kmenové učebně, odborné učebně či v terénu. Žáci zde pracují individuálně nebo skupinově.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- žák si plánuje a organizuje svou práci, zajišťuje podmínky pro její realizaci, vytváří časový plán
- efektivně využívá různé metody k získávání a zpracování informací
- ke zdrojům informací přistupuje kriticky a tvořivě je zpracovává
- získané poznatky propojuje se znalostmi z dalších vzdělávacích oblastí, využívá je k seberealizaci a sebe rozvoji
- výsledky své práce analyzuje, porovnává se spolužáky, přijímá od okolí radu i kritiku

### Kompetence k řešení problémů

- žák na základě pozorování, znalostí a dosavadních zkušeností rozpozná problém a jeho podstatu
- formuluje návrhy postupů a metod při jeho řešení
- nalézá klady i zápory navrhovaných řešení, aplikuje získané vědomosti a dovednosti,
- využívá analytického, kritického a tvořivého myšlení

### Kompetence komunikativní

- žák efektivně využívá všechny dostupné prostředky komunikace
- s porozuměním používá odbornou terminologii
- využívá moderní informační technologie
- vyjadřuje se jasně a srozumitelně
- dokáže prezentovat svou práci

### Kompetence sociální a personální

- žák posuzuje své fyzické a duševní možnosti
- je schopen sebereflexe
- své cíle si stanovuje s ohledem na své schopnosti, jednání a chování

- je schopen se přizpůsobit proměnným životním a pracovním podmínkám, tvořivě je ovlivňovat, sám se rozhodovat
- spolupracuje se spolužáky, upevňuje mezilidské vztahy

### Kompetence občanská

- žák si uvědomuje své postavení ve společnosti, jedná tak, aby ji neohrožoval a nepoškozoval
- -respektuje názory, postavení, hodnoty a schopnosti ostatních
- -sleduje a posuzuje události v jeho okolí, zaujímá k nim stanoviska

### Kompetence k podnikavosti

- žák se zodpovědně rozhoduje o své budoucnosti, využívá dostupné zdroje informací
- rozvíjí svůj osobnostní a odborný potenciál, vlastní iniciativu a tvořivost

### Ověřování výstupů

V hodinách semináře jsou žákovy znalosti a dovednosti ověřovány ústní i písemnou formou (např. referát, prezentace, test, samostatná seminární práce, projekt apod.). Je využíváno metod individuální i skupinové práce při použití odborné literatury, výpočetní techniky, statistických materiálů, map, atlasů, časopisů apod.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
VIII.	<b>Planetární geografie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá s porozuměním základní astronomické pojmy (vesmír, vesmírná tělesa, galaxie, Mléčná dráha, hvězda, souhvězdí, Slunce, sluneční soustava, planeta, planetka, měsíce, meteor, meteorit, kometa)</li> <li>- objasní postavení Slunce ve vesmíru, popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy</li> <li>- žák určí, popíše a dokáže definovat tvar Země,</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 10.1, 10.2, 11.2, 11.4	M - geometrie v rovině a prostoru F - látky a tělesa, pohyb těles, vesmír, elektrické a světelné děje D - nejstarší civilizace Sledování zpravodajských relací s tematikou planetární geografie,

		<p>zná rozměry Země, hypotézy o jejím postavení ve vesmíru</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi</li> <li>- určí polohu Země ve sluneční soustavě a porovná vlastnosti naší planety s ostatními planetami</li> <li>- popíše základní pohyby Země a jejich důsledky</li> <li>- posoudí vztah mezi Měsícem a Zemí, popíše polohu, povrch a pohyb Měsíce, pojmenuje a vysvětlí fáze Měsíce, zdůvodní rozdílnost teplot na přivrácené a odvrácené straně Měsíce, popíše zatmění Měsíce a Slunce, objasní a znázorní mořské dmutí</li> </ul>		<p>užití informačních zdrojů (internet, encyklopedie, odborná literatura, mapy, atlasy, video a dataprojekce). Exkurze do planetária a na hvězdárnu.</p>
	Mapa hvězdné oblohy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- užívá znalosti o vesmíru při výrobě mapy hvězdné oblohy</li> </ul>		
	Astronomické souřadnice	<ul style="list-style-type: none"> <li>- s porozuměním používá odborné pojmy (deklinace, rektascenze, ekliptika, obzor atd.) a konstruuje nebeskou sféru</li> </ul>		
	<b>Geografická kartografie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá s porozuměním pojmy: glóbus, mapa, plán, měřítko a obsah map, plánů, glóbusu, zkreslení, generalizace, izolinie (vrstevnice, hloubnice) kóta, nadmořská výška, zeměpisná síť a souřadnice, zeměpisná poloha, časová pásma na Zemi, druhy map a atlasů</li> <li>- určí typ kartografického zobrazení</li> <li>- dokáže aplikovat kartografické znalosti a dovednosti při používání plánu, map, glóbusu (použití různých druhů map a glóbusů, orientace v obsahu a rejstříku, náčrt plánu krajiny, schematické mapy, určení zeměpisné polohy, obsah map apod.)</li> <li>- užívá buzolu</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3. 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 8.4, 10.2, 10.3, 11.2	<p>M - číslo a proměnná, geometrie v rovině a prostoru, závislosti, vztahy a práce F - převody jednotek Ivt - práce s internetem Využití internetu, statistických materiálů, encyklopedií, odborné literatury, leteckých a družicových snímků, GIS, map, plánů, atlasů. Terénní práce s kartografickými pomůckami.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní podstatu, smysl a účel časových pásem na Zemi, vysvětlí příčiny rozdílného času a účel datové hranice</li> </ul>		
	Praktické činnosti s mapami a mapám podobnými zobrazeními	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zeměpisné souřadnice – určuje zeměpisnou polohu</li> <li>- převody měřítek – rozlišuje druhy map podle měřítko, aplikuje měřítko mapy na výpočet skutečné vzdálenosti</li> <li>- určuje druhy map</li> <li>- používá obsah map</li> <li>- generalizuje mapy</li> <li>- užití map - orientuje se v mapě, určí světové strany, určí stanoviště, čte a interpretuje mapy, měří v mapách</li> <li>- terénní praxe – orientuje se v terénu, užívá buzolu, určí azimut, světové strany, vzdálenost objektů, zakreslí schematický plán</li> <li>- provádí výpočty na kouli</li> <li>- vyrábí mapu Antarktidy v Postelově zobrazení v normální poloze</li> <li>- vyrábí smyšlené mapy</li> <li>- sestaví stupňový model reliéfu</li> <li>- sestaví nekulový glóbus</li> <li>- užívá GIS</li> </ul>		
	<b>Základy geomorfologie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní s porozuměním stavbu zemského tělesa, teorii litosférických desek, působení exogenních a endogenních sil a jejich vliv na zemský povrch a jeho přetváření, vliv člověka jako geomorfologického činitele</li> <li>- zhodnotí na příkladech příčiny a důsledky přírodních katastrof, jejich vliv na krajinu a život lidí, na konkrétních příkladech uvede místa postižená přírodními katastrofami, vyhledá oblasti s výskytem seismické a sopečné aktivity</li> <li>- vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými druhy pohoří</li> <li>- podle mapy určí příklady</li> <li>- popíše geomorfologii oceánského dna</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 10.1, 10.2, 10.3, 11.1, 11.2, 11.4	F - látky a tělesa, pohyby těles, síly, energie Ch - částicové složení látek a chemické prvky Bi - neživá příroda Využití internetu, statistických materiálů, encyklopedií, odborné literatury, map, plánů, atlasů, video a dataprojekce.

	Metody v geomorfologii	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyrobí topografický a sériový profil terénem</li> <li>- konstruuje pomocí sériových profilů blokdiagram</li> <li>- konstruuje sklonové měřítko</li> </ul>		
	<b>Základy klimatologie a meteorologie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- s porozuměním používá pojmy: podnebí, počasí, srážky, teplota, tlak, vlhkost, monzun, fronta, pasát atd., vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebí</li> <li>- pojmenuje základní složky ovzduší, vertikální vrstvy atmosféry, činitele ovlivňující počasí a podnebí, podnebné pásy</li> <li>- popíše aktuální stav počasí v místní krajině</li> <li>- dokáže číst základní údaje ze synoptické mapy</li> <li>- popíše základní rysy celkového oběhu vzduchu v atmosféře</li> <li>- vymezí a charakterizuje jednotlivé podnebné pásy</li> <li>- orientuje se v mapě (např. vymezí oblasti kontinentálního, oceánského a přechodného podnebí, tlakové oblasti, pasátové a monzunové oblasti), v klimadiagramech</li> <li>- zhodnotí klimatické změny na Zemi, jejich příčiny a důsledky</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 10.1, 10.2, 10.3, 11.1, 11.2, 11.4	Bi - neživá příroda Ch - směsi M - číslo a proměnná Gv - globální problémy Využití internetu, statistických materiálů, encyklopedií, odborné literatury, tematických map, plánů, atlasů, video a dataprojekce, synoptických map.
	Metody v klimatologii a meteorologii	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vypočítá průměrné denní, měsíční (na základě měření) či roční (použití statistických materiálů) teploty a srážky (použití statistických materiálů)</li> <li>- sestaví klimadiagram a klimogram</li> <li>- určí průměrné srážky v území pomocí čtvercové sítě</li> </ul>		
	<b>Základy hydrologie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše rozdělení vody na Zemi a její oběh</li> <li>- pojmenuje a na mapách vyhledá jednotlivé oceány, porovná jejich vertikální i horizontální členitost, pojmenuje a popíše části oceánského dna, vlastnosti a složení mořské vody, pojmenuje a vysvětlí pohyby mořské vody</li> <li>- orientuje se v atlase - vyhledá příklady vnitřních a okrajových moří, průlivů a průplavů, mořských proudů, ostrovů a souostroví</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 10.1, 10.2, 10.3, 11.1, 11.2, 11.4	F - mechanické vlastnosti tekutin D - nejstarší civilizace, vývoj mořeplavby, zámořské objevy Bi - neživá příroda Ch - směsi Gv - globální problémy Video a dataprojekce, školní atlas, nástěnné mapy, hydrologické mapy, časopisy, odborná literatura, internet,

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozdělí vodstvo na pevnině, vyjmenuje a popíše části vodního toku, používá pojmy - povodí, rozvodí, říční síť, úmoří, průtok apod., znázorní režim odtoku řeky podle polohy v podnebném pásu, v mapách vyhledá příklady</li> <li>- vysvětlí rozdíl mezi odtokou a bezodtokou oblastí, uvede podle mapy příklady</li> <li>- popíše útvary podzemních vod, uvede příklady v ČR, vyhledá oblasti v ČR s bohatými podzemními a minerálními vodami, uvede příčiny jejich výskytu</li> <li>- vysvětlí rozdíl mezi pevninským a horským ledovcem, v mapě vyhledá příklady, popíše ledovcovou krajinu a její typické tvary</li> <li>- určí příklady globálních problémů životního prostředí ve vztahu k vodstvu, zhodnotí příčiny a důsledky přírodních katastrof (např. povodně, sesuvy) na přírodu a člověka</li> </ul>		<p>jednoduchá hydrologická měření, exkurze s hydrologickou a hydrogeografickou tematikou.</p>
	Metody v hydrogeografii	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezi rozvodnici a povodí v topografické mapě</li> <li>- vypočítá délku toku</li> <li>- vypočítá míru křivolakosti toku</li> <li>- určí délku, sklon a spád toku</li> <li>- vypočítá plochu povodí, hustotu říční sítě</li> <li>- z vrstevnicové mapy vynese podélný profil tokem</li> <li>- určí typ říční sítě</li> <li>- popíše možnosti změření průtoku, vodního stavu</li> <li>- sestaví graf průtoku ve sledovaných místech za určité časové období (využije statistických materiálů)</li> </ul>		
	<b>Pedosféra a biosféra</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vznik a složení půd, rozliší půdní druh a typ, objasní jejich zonální i azonální rozmístění na Zemi</li> <li>- posoudí význam humusu v půdě</li> <li>- na příkladech zhodnotí příčiny a důsledky přírodních katastrof na přírodu (pedosféru) a člověka</li> <li>- orientačně určí podle vzorku půdy či vyobrazení</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 10.1, 10.2, 10.3, 11.1, 11.2, 11.4	<p>Bi - neživá příroda, vývoj organismů na zemi  Ch - chemické látky  Gv - globální problémy  Využití video a dataprojekce, praktické činnosti v terénu., atlasy, tematické mapy, časopisy, odborná literatura, vzorky půd.</p>

		<p>druh a typ půdy</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní význam biosféry, popíše biosférické procesy, objasní přizpůsobivost rostlin a živočichů různým podmínkám, vysvětlí závislost rostlinstva a živočišstva na zeměpisné šířce a nadmořské výšce, objasní vliv horizontální zonálnosti a výškové stupňovitosti na jejich rozmístění</li> <li>- porovná typy přírodních krajín, podnebné pásy a druhy rostlinstva a živočišstva</li> <li>- vyhledá v mapách, pojmenuje a popíše jednotlivá šířková (vegetační) pásma a výškové stupně</li> <li>- vyhledá v mapě vysoká pohoří na Zemi a popíše život lidí, hospodářské činnosti, cestovní ruch v těchto pohořích, posoudí prospěšnost vysokohorské rekreace a sportovních činností na lidský organismus</li> </ul>		
	Metody v pedogeografii a biogeografii	<ul style="list-style-type: none"> <li>- systematicky popíše přirozený či umělý odkryv půdy v okolí školy, rozliší půdní druh a typ</li> <li>- načrtne půdní profil</li> <li>- s porozuměním užívá tematické mapy se zaměřením na rostlinstvo a živočišstvo</li> </ul>		
	<b>Regiony světa</b> Světový oceán, polární oblasti, Afrika, Austrálie a Oceánie, Evropa, Amerika, Asie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- v mapě vymezení jednotlivé regiony a jejich části (např. Severní, Střední, Jižní Amerika, severní, střední, jižní Afrika, monzunová, jihozápadní, severní a střední Asie, severní, střední, jižní, západní, východní Evropa, země EU, Arktida, Antarktida, Tichý, Atlantský, Indický, Severní ledový oceán), vyhledá, pojmenuje a lokalizuje státy (ostrovy, souostroví) patřící do příslušného regionu, zhodnotí fyzickogeografické (povrch, vodstvo, podnebí, půdy, ochrana životního prostředí) a socioekonomické (obyvatelstvo, sídelní struktura, průmysl, zemědělství, těžba nerostných surovin, politika) poměry regionů</li> <li>- blíže popíše vybrané státy, ke kterým uvede reálii vztahující se k životu v zemi</li> <li>- určí oblasti postižené politickými, náboženskými a národnostními konflikty a oblasti zasažené</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 9.1, 10.1, 10.2, 10.3, 11.1, 11.2, 11.4	<p>D - historie objevů, nejstarší civilizace</p> <p>Bi – živá a neživá příroda, základy ekologie</p> <p>Ch – chemické látky, směsi, prvky, chemie a společnost</p> <p>Ivt – práce s internetem</p> <p>Jazyky – receptivní, produktivní a řečové dovednosti</p> <p>Zsv – stát a právo, ekonomika</p> <p>Gv – žijeme v Evropě</p> <p>Využití dokumentů (DVD, videoprojekce), internetu, sdělovacích prostředků, časopisů, odborné literatury, tematických map, statistických materiálů, CD-</p>



		přírodními katastrofami, určí jejich příčiny a důsledky - posoudí význam polárních oblastí a světového oceánu pro vědecké a výzkumné účely		romu apod.
	Praktické činnosti	- používá statistické a informační materiály (tabulky, grafy, příručky, tematické mapy, atlasy, odborná literatura, encyklopedie), internet - vyhledává a analyzuje data - aplikuje je při sestavení prezentací a referátů - užívá svých poznatků při třídní diskusi		
	<b>Základy politické geografie</b>	- pojmenuje rozdíly mezi nezávislým státem, autonomním a závislým územím - pojmenuje, ukáže v mapě a zdůvodní vznik nových nezávislých států v 90. letech minulého století - srovnává současnou politickou mapu světa s dějepisnými mapami - objasní pojem referendum - dokumentuje vývoj a rozpad koloniálních říší - určí příčiny a důsledky kolonizace cizích zemí - určí a lokalizuje příklady stabilních a nestabilních státních hranic v Evropě a ve světě - porovnává státy podle polohy, rozlohy, členitosti, počtu a hustoty obyvatel, správního členění a státního zřízení - objasní pojem státní hranice, její členění podle tvaru a charakteru (přírodní, umělá) - vymezí místa ve světě, kde došlo k pohraničním konfliktům - vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými formami státního zřízení a způsoby vlády - určí příklady totalitních režimů ve světě - popíše druhy státního zřízení včetně příkladů - pojmenuje kritéria pro posouzení vyspělosti států světa a rozdělí je - objasní pojmy nově industrializované země a asijské tygři - rozliší hlavní mezinárodní a evropské hospodářské	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 9.1, 11.1, 11.2, 11.4	Z - regiony světa, D - historický vývoj oblastí, nejstarší civilizace, evropská kultura a dějiny Ivt - práce s internetem Gv - globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, humanitární pomoc, rozvojová spolupráce Zsv - stát a hospodářství, stát a právo, mezinárodní vztahy Využití dokumentů (DVD, videoprojekce), internetu, sdělovacích prostředků, časopisů, odborné literatury, tematických map, statistických materiálů, CD-romu apod.

		<ul style="list-style-type: none"> <li>a politické organizace</li> <li>- pojmenuje a vyhledá v mapě hlavní ohniska neklidu ve světě</li> <li>- objasní jejich příčiny</li> <li>- zhodnotí úlohu a význam mezinárodních organizací při řešení konfliktů</li> </ul>		
	Praktické činnosti	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá informační materiály (tabulky, grafy, příručky, mapy, atlasy, odborná literatura, encyklopedie), internet</li> <li>- vyhledává a analyzuje data</li> <li>- aplikuje je při sestavení prezentací a referátů <ul style="list-style-type: none"> <li>- užívá svých poznatků při třídní diskusi</li> <li>-</li> </ul> </li> </ul>		
	<b>Interakce příroda a společnost</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní komplexnost a globálnost působení antropogenních vlivů na krajinu a životní prostředí</li> <li>- lokalizuje na příkladech poškozování složek krajiny ve světovém a regionálním měřítku a poškozování životního prostředí podle jednotlivých aktivit v hospodářských sektorech</li> <li>- určí příklady změn v krajině vyvolané společností v minulosti a současnosti</li> <li>- blíže zhodnotí vliv jednotlivých socioekonomických aktivit na krajinu a životní prostředí</li> <li>- posoudí příčiny a následky globálního ničení krajiny a životního prostředí</li> <li>- určí příklady celosvětových ekologických, environmentálních a civilizačních problémů lidstva</li> <li>- lokalizuje je v mapách</li> <li>- navrhne jejich řešení</li> <li>- osvětlí faktory trvale udržitelného rozvoje lidské společnosti jako nového celosvětového programu společnosti, který povede k udržitelnosti života na Zemi</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 10.1, 10.2, 10.3, 11.2, 11.4	Bi - život na Zemi, základy ekologie Z - regiony světa, fyzická a socioekonomická geografie Ch – směsi, chemie a společnost D - historický vývoj oblastí Ivt - práce s internetem F - energie Zsv - stát a hospodářství, stát a právo, mezinárodní vztahy Gv - globální problémy Využití dokumentů (DVD, videoprojekce), internetu, sdělovacích prostředků, časopisů, odborné literatury, CD-romu apod..

	Praktické činnosti	<ul style="list-style-type: none"><li>- používá informační materiály (tabulky, grafy, příručky, mapy, atlasy, odborná literatura, encyklopedie), internet</li><li>- vyhledává a analyzuje data</li><li>- aplikuje je při sestavení prezentací a referátů</li><li>- užívá svých poznatků při třídní diskusi</li></ul>		
--	--------------------	--	--	--

### 5.33 Název předmětu: Praktikum z přírodovědných předmětů

#### Charakteristika vyučovacího předmětu - časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	2	0	0	0	0

Praktikum z přírodovědných předmětů se vyučuje jako samostatný předmět, realizuje obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce RVP ZV – okruhu Práce s laboratorní technikou a okruh Využití digitálních technologií. V rámci předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova, projekt Země - místo života.

V kvartě se žáci dělí na dvě skupiny a střídají se v laboratoři (měření a praktická činnost) a učebně informatiky (zpracování výsledků, měření ve vzdálených laboratořích, práce s digitální technikou, tvorba prezentací, práce na projektech).

Předmět praktikum přírodovědných předmětů vede žáky k formulování přírodovědného problému, hledání odpovědi na něj (buď v literatuře a na internetu, nebo uspořádáním měření a zhodnocením naměřených výsledků), učí žáky objektivně pozorovat a měřit podle vlastního nebo týmového plánu nebo projektu, zpracovat a interpretovat získaná data a hledat souvislosti mezi nimi, prohlubuje používání matematických a grafických prostředků k vyjádření přírodovědných vztahů a zákonů, vede žáky k využívání prostředků moderních technologií, umožňuje jim spolupráci na projektu Země - místo života, rovněž učí žáky předvídat dopady praktických aktivit lidí na životní prostředí a vede je k ochraně životního prostředí, svého zdraví a zdraví ostatních lidí.

#### Výchovné a vzdělávací strategie

##### Kompetence k učení

- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů (pozorování, měření, experiment) a různým metodám racionálního uvažování
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti

- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení
- podporujeme používání výpočetní techniky
- umožňujeme žákovi pozorovat, měřit a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment

### **Kompetence k řešení problémů**

- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky problémy řešit
- na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů
- učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů
- učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodních zákonů
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů

### **Kompetence komunikativní**

- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně i graficky) postup a výsledky svých pozorování a experimentů
- ve výuce podporujeme používání výpočetní techniky
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k tomu, aby rozuměli matematickému a grafickému vyjádření informací různého typu a uměli tímto způsobem informace vyjadřovat a hodnotit je
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem

### **Kompetence sociální a personální**

- vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, mezi žáky a učiteli

### **Kompetence občanské**

- vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití přírodních věd
- vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci
- učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc
- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (pravidla bezpečné práce při měřeních, pozorováních a experimentech, pravidla chování ve škole, v učebně informatiky a laboratoři, dodržování stanovených pracovních postupů apod.
- neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření

## Ověřování výstupů

V hodinách rozvíjíme schopnosti pozorovat a popsat přírodní děje a jevy, změřit některé fyzikální veličiny nebo ověřit měřením přírodní zákonitosti. Žák musí přehledně a věcně správně vypracovat protokoly o laboratorním měření. Při probírání některých částí fyziky žáci připravují referáty nebo prezentace s použitím odborné literatury nebo internetu. Žáci pracují na projektu Země – místo života.

Hodnocení se snaží obsáhnout všechny vyjmenované činnosti. Žáci jsou hodnoceni za mluvený projev doplněný využitím výpočetní techniky (referát, prezentace, frontální zkoušení). Hodnoceny jsou protokoly z laboratorních prací a používání měřících systémů. Hodnocena je i jejich práce na projektu Země – místo života.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
IV.	Základní laboratorní postupy a metody Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	- vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů - vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci	Země – místo života 1.1.1, 1.1.5, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1	F – měřící přístroje, metody měření, Ch – laboratorní technika
	Počítačové programy pro zpracování informací (včetně hlasových a grafických)	- zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce - zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	6.6, 6.7, 1.3.1	Ivt – programy pro tvorbu textu, tabulek a prezentací
	Digitální technika – digitální fotoaparát, videokamera, CD a DVD přehrávače	- ovládá základní funkce digitální techniky - propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení - ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením	1.1.1, 1.1.5, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1	DGT – práce s digitální technikou
	Bezpečnost práce a první pomoc	- dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	1.1.1	F, Ch, Bi – bezpečnost při práci a ochrana lidského zdraví

Metody separace látek – (krystalizace, sublimace, destilace, extrakce) a jejich využití v průmyslových technologiích Jak nejlépe přechistit kys. benzoovou Získávání ethanolu z odpadních roztoků Separace rostlinných barviv	- vybere a zhodnotí různé způsoby separace - sestaví aparaturu - dokumentuje výsledky práce s využitím PC	1.1.1.	Ch, F, M Separační metody
Chromatografie (papírová, sloupcová)	- učí se principům práce v biochemických laboratořích - využívá možnosti práce s různými pomůckami v laboratoři	1.1.5.	Ch - chromatografie
Chemická analýza Důkazy biogenních prvků vázaných v tělech organismů Analýza potravin (rozběr mléka, ovoce, plody)	- určí hlavní biogenní prvky živých soustav (C, H, O, N) a prokáže jejich přítomnost - seznámí se se základními rozbory potravinářských laboratořích	1.1.1., 5.2, 5.3, 6.7	Ch, Bi - výživa člověka
Biotechnologie Činnost enzymů, kvašení, fotosyntéza a dýchání	- rozlišuje účinku enzymů - seznamuje se s jejich využitím v potravním průmyslu	5.2, 5.3	Ch, Bi, zdravotní výchova
Základy kvalitativní analýzy, důkaz kationtů, aniontů Určování složení nerostu, plamenné zkoušky Rozbor minerální vody	- zjistí složení neznámých vzorků a roztoků látek - seznámí se s principy práce v analytických laboratořích	5.4	Bi, Ch, F, M Analitika, měření hmotnosti, jednoduché výpočty
Základy kvantitativní analýzy, neutralizační titrace, hmotnostní a objemová analýza, kolorimetrie, elektrochemické metody	- roveďte stanovení látek ve zkoumaných vzorcích - naučí se využívat měřicí přístrojovou techniku ISES - zaznamenává grafický průběh měření a dokáže vyvodit správné závěry	5.4	ISES Ch, F, M, IKT Kvantitativní analýza, jednoduché výpočty,
Příklady uplatnění chemie v různých průmyslových oblastech a v každodenním životě Výroba NaOH elektrolýzou solanky Rozbor minerálních hnojiv Princip tvrdnutí malty Oxid siřičitý-jed ovzduší Rozbor a vlastností plastů	- seznamuje se s praktickým uplatněním chemických poznatků v různých odvětvích	1.1.5.	Ch, F, Bi, přírodní vědy v praktickém životě
Práce s PC Psaní vzorců látek a rovnic v programu Word, Chemskatch	- zapisuje vzorce látek a chemických rovnic - převádí vzorce molekul do 3D projekce - tvoří grafy, přehledy a tabulky v programu Excel	6.6	IKT-Ch, F, chemické a fyzikální grafické programy, textové a tabulkové editory



	3D modelování Měření kvantitativních charakteristik molekul Nákres aparatur Tvorba tabulek a grafů v programu Excel Práce v programu ArgusLab – modelování Využití internetu Prezentace v PowerPointu Chemické výukové programy Počítačové testy, hry s přírodovědným obsahem	<ul style="list-style-type: none"> <li>- změří délku vazby, vazebné úhly a dokáže s těmito údaji dále pracovat</li> <li>- pracuje s internetovými vyhledávači</li> <li>- pracuje s výukovými programy s přírodovědným obsahem</li> <li>- vytváří prezentace, včetně různých efektů</li> <li>- pracuje s poč. testy, metody e-learningu</li> <li>- pracuje s počítačovými hrami, soutěžemi a kvízy</li> </ul>		
	Elektromagnetické jevy elektromagnetická indukce elektromotor výroba střídavého proudu transformátor usměrnění střídavého proudu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí a předvede vznik indukovaného proudu</li> <li>- popíše elektromotor a předvede jeho činnost</li> <li>- objasní vznik střídavého proudu</li> <li>- sestaví transformátor a vysvětlí jeho činnost</li> <li>- usměrňuje střídavý proud</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 5.3,5.4	F – elektromagnetická indukce a střídavý proud; Projekt Země místo živoda
	Energie obnovitelné a neobnovitelné zdroje tepelné elektrárny jaderné elektrárny radioaktivita a jaderné reakce ekologické problémy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná různé zdroje energie</li> <li>- způsoby získávání energie a dopad na životní prostředí</li> <li>- změří intenzitu záření radioaktivních vzorků a způsob ochrany před radioaktivním zářením</li> <li>- vyhledá potřebné informace o dané problematice</li> <li>- zpracuje je a prezentuje s komentářem</li> </ul>	5.3,5.4, 1.3.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.1.1, 1.1.5	F – energie, zákon zachování energieCh Projekt Země místo živoda
	Práce na projektech	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá znalosti a dovednosti získané během výuky přírodovědných předmětů, matematiky a informatiky</li> </ul>	1.1.5, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4 1.3.1, 6.6, 6.7	

### 5.34 Název vyučovacího předmětu: Hudební výchova

#### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení předmětu

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	2	2	1	1	2	2	0	0

Předmět Hudební výchova je vyučován od prvního ročníku nižšího gymnázia do šestého ročníku vyššího gymnázia, vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP ZV a RVP G. V rámci předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských souvislostech a Multikulturní výchova, projekty Lidové zvyky a Liturgický rok, Baroko, Adventní koncert, Kytice, Středověké umění.

Hlavním úkolem Hudební výchovy je podpořit v žácích rozvoj jejich hudebních vloh ve všech čtyřech hudebních činnostech (vokální, instrumentální, pohybová a poslechová), vybavit je základními informacemi o hudební teorii, poznat a orientovat se v hudebních dějinách.

Hudební výchova není předmět, který by stál sám o sobě: Značně se prolíná s výtvarnou výchovou na nižším stupni a s dějinami umění na stupni vyšším. Společná a navzájem se doplňující témata nacházíme s dějepisem (např. historické pozadí jednotlivých hudebních epoch) a českým jazykem (např. vývoj znaku a symbolu).

Hudební výchova není ve své podstatě teoretický předmět (přestože je nutné dát žákům základní vědomosti o jednotlivých hudebních a kulturních obdobích v dějinách lidstva a předat základy hudební teorie, aby se orientovali v hudebním životě a získali teoretický přehled potřebný pro celkový nadhled nad souvislostmi dnešního světa), je to také předmět praktický, kde prostřednictvím tvorby, zpěvu, doprovodu na hudební nástroje (instrumentálními dovednostmi) a poslechem nabízí žákům kultivovanou formu relaxace a vlastní obohacování se hudebními zážitky a prožitky.

Učivo v hudební výchově se předává na základě hudebních činností – pěveckých, poslechových, instrumentálních a pohybových. K osvojení si učiva je vždy vhodně vybrána hudební činnost, jež je součástí každé vyučovací hodiny. V jednotlivých hodinách vždy jedna činnost převažuje závisle na obsahu právě probíraného učiva.

Pěveckými činnostmi se žáci zdokonalují v intonaci, kultivují si hlasový přednes. V poslechových činnostech se ztišují a vnímají znějící hudbu, rozeznávají jednotlivé charakteristiky hudby rozdílných hudebních období. V instrumentálních činnostech se snaží aktivně dotvořit a cítit

již známé melodie, popř. nové skladby samostatně vytvořit. V pohybových činnostech se snaží reagovat na znějící hudbu, hudební prožitky a cítění vyjadřují celým tělem a gesty.

Hudební výchova je povinným předmětem pro žáky primy až kvarty, pro žáky kvinty a sexty povinně volitelným, časová dotace odpovídá učebnímu plánu školy. Od tercie probíhá výuka v půlených třídách proti hodinám výtvarné výchovy. Kromě vyučovacích hodin mají žáci možnost se zapojit do nacvičování koled a písní na Adventní koncert (viz projekt), který se zpravidla koná na přelomu druhé a třetí dekadý v prosinci. Žáci tak vystoupí před širším obecnstvem a mohou tak fruktifikovat své dovednosti.

Hudební výchova probíhá v kmenových třídách a v učebně hudební výchovy, kde je klavír.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- pomáháme žákům kultivovat jejich zpěvní projev, smysl pro rytmus
- pomáháme jim se ztišit při poslechu jednotlivých skladeb
- podporujeme je v cítění harmonie, doplňování melodie jinými melodiemi a doprovázení skladeb všeobecně
- pomáháme žákům rozvíjet všechny čtyři hudební dovednosti
- podporujeme žáky vstřícnou a podnětnou atmosférou pro pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech
- jasně jim zdůrazňujeme, které poznatky a dovednosti jsou stěžejní a které jsou pouze marginální

### Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky nejrůznějším vyjadřovacím hudebním technikám
- pomáháme jim používat vhodné prostředky k hudebnímu vyjádření
- podporujeme v žácích originální a kultivované způsoby svého vyjadřování se nastolováním nových problémů, které nemají pouze jedno jediné řešení

### **Kompetence občanské**

- nabízíme možnost k hudebním prožitkům se vyjádřit, zaujmout postoj, utvořit si vlastní názor
- podporujeme vzájemnou vstřícnost k rozdílným postojům ve třídě, k toleranci a úctě k tvorbě ostatních
- jsme vždy připraveni podat pomocnou ruku, pokud to žák potřebuje, a tím jít ostatním příkladem

### **Kompetence pracovní**

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k zadanému úkolu
- snažíme se vytvořit vstřícnou atmosféru, při které budou žáci rádi pracovat, stejně tak i toto naladění je třeba zachovat při plnění zadaných úkolů
- podporujeme žáky radami a chválou, náležitým oceněním
- učíme žáky používat a starat se o hudební nástroje a tím mít úctu k výrobkům/ výtvorům jiných lidí

### **Kompetence sociální a personální**

- utvrzujeme u žáků pocit originality jejich vlastní a každého jedince
- poukazujeme na originalitu tvořivých hudebních osobností v průběhu dějin lidstva
- vedeme žáky k tvořivému přístupu ke skutečnosti, ke kreativním činnostem
- vedeme žáky k pochopení krásy i složitosti emocionální složky lidské osobnosti, k fantazijnímu dotváření světa i každodenní reality
- ukazujeme žákům další možnosti hudebního života

### **Kompetence k podnikavosti**

- motivujeme žáky, aby se na základě svých schopností a dovedností rozhodli o budoucím profesním zaměření
- umožňujeme žákům účastnit se koncertů a jiných hudebních akcí, které škola pořádá
- vedeme žáky k tomu, aby průběžně hodnotili svou práci a výsledky
- zapojujeme žáky do skupinových projektů, při jejichž realizaci využívají dostupné zdroje a informace

## Ověřování výstupů

Podkladem pro tvorbu známky je ústní a písemné ověřování vědomostí a dovedností, tvorba referátů a prezentací s využitím moderní počítačové techniky (obsah a téma referátů jsou závislé na probírané látce), aktivita v hodinách a hudebních akcích pořádaných školou. Klademe důraz na ústní a písemné zkoušení (rozsah takového testování je závislý na individualitě učitele) před zkoušením dovedností (je možné, že někteří žáci nebudou schopni si osvojit některé hudební dovednosti, takovýto handicap by se neměl projevit na výsledné známce).

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
I.	Grafický záznam hudby, vývoj notace hudební teorie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná jednotlivé kvality tónu</li> <li>- rytmizuje a melodizuje jednoduché hudební texty</li> <li>- používá s porozuměním základní pojmy</li> <li>- zdůvodní princip stavby durových stupnic a jejich odvozování</li> <li>- sluchem rozezná intervaly velkou a malou sekundu, velkou a malou tercii, čistou kvintu a oktávu</li> <li>- orientuje se v zápise písni a skladeb různých stylů a žánrů a na základě získaných dovedností je realizuje</li> <li>- žák rozpozná, pojmenuje a vymezi jednotlivé etapy ve vývoji grafického záznamu hudby</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5	Vv – pět smyslů (sluch), Bez umění není žití (setkání s uměním) Čj – slovní přízvuk
	Hudební tradice našich zemí, lidová píseň	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v zápise písni či skladby</li> <li>- zpívá intonačně a rytmicky přesně v jednohlase i dvojhlasu</li> <li>- ověřuje získané pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorbu tónu</li> <li>- v rámci svých individuálních dispozic vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry</li> <li>- žák vymezi jednotlivé oblasti - východní, západní - rozpozná v proudu znějící hudby specifické hudební nástroje - typické pro jednotlivé oblasti</li> <li>- na základě individuálních schopností a dovedností</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 3.1	Vv - grafický znak a písmo Čj – lidová slovesnost, tradice Z – kartografie, určování světových stran (východ, západ) Zsv – pojem církevní rok, rozdělení do jednotlivých liturg. období

		<ul style="list-style-type: none"> <li>s využitím tanečních kroků ztvárňuje hudbu pohybem</li> <li>- rozliší západní a východní typ lidové písně</li> <li>- objasní a vysvětlí její uplatnění v rámci různé slohové a stylové příslušnosti</li> <li>- posoudí a doloží její vztah z hlediska obecně národopisného</li> </ul>		
	Hudební nástroje, hudební tělesa, lidský hlas Výrazové prostředky hudby	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší a sluchem rozpozná jednotlivé hudební nástroje</li> <li>- vymezí jejich úlohu a posoudí využití v různých hudebních uskupeních či tělesech - lidové kapely, muziky, symfonický orchestr, kvartet, trio, duo, sólo</li> <li>- sluchem rozezná zvukové barvy - orientuje se v proudu znějící hudby a rozliší hudebně výrazové prostředky a doloží jejich význam</li> <li>- vyhledá a posoudí charakteristické sémantické prvky - melodie, harmonie, barva, kontrast, gradace, zvukomalba</li> <li>- v jednoduchých hudebních improvizacích a pěveckých činnostech ověří získané dovednosti související s výrazovými prostředky hudby</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 3.1	Vv - hudební nástroje ve výtvarném umění
	Liturgický rok, advent	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ověří své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách a to jak pěveckých, tak instrumentálních - v rámci adventních koncertů</li> <li>- používá své získané pěvecké dovednosti a návyky</li> <li>- dle svých dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase</li> <li>- sestaví a užije jednoduché doprovody</li> </ul>	Lidové zvyky a liturgický rok Adventní koncert	Vv – liturgický rok, tradice Zsv – běh církevního roku

	Hudební formy - malá a velká písňová forma	<ul style="list-style-type: none"> <li>- užívá s porozuměním pojmy - předvětí, závětí</li> <li>- rozpozná jednodílnou, dvoudílnou a dvoudílnou písňovou formu s náznakem třídílnosti</li> <li>- orientuje se v zápise písňe či skladby</li> <li>- zpívá intonačně a rytmicky přesně v jednohlase i dvojhlasu - ověřuje získané pěvecké dovednosti – dýchání, nasazení a tvorba tónu, deklamace</li> <li>- v rámci svých individuálních dispozic vytváří jednoduché přede hry</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5	
	Hudební formy - sloh rytmicko-monomelodický, polymelodický, melodicko-harmonický	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přistupuje k hudbě jako k logicky utvářenému celku</li> <li>- na základě svých schopností zařadí slyšenou hudbu do stylového období</li> <li>- rozpozná a zdůvodní slohovou příslušnost</li> <li>- orientuje se v hudebním prostoru</li> <li>- vymezí významné sémantické prvky a jejich význam pro zařazení a pochopení hudebního díla</li> <li>- posoudí jejich funkci vzhledem k životu jedince i společnosti</li> <li>- vymezí její postavení v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku či vlastními zkušenostmi</li> <li>- objasní pojmy: žalm, gregoriánský chorál, lidová duchovní píseň, duchovní hry, světská lidová píseň, světská umělá píseň, organum, rondo, variace</li> <li>- orientuje se v zápise skladby a na základě získaných dovedností je v činnostech ověří</li> <li>- provádí jednoduché hudební improvizace - rytmické, melodické a zapíše je</li> <li>- své hudební představy zdůvodní a realizuje je</li> </ul>	3.1, 1.1.1	Interakce s Vv - Setkání s uměním
<b>II.</b>	Hudební teorie – harmonie, harmonizace Vývoj notace 19. - 20. stol.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- analyzuje velké a čisté intervaly sluchem</li> <li>- rozpozná dur a moll akordy</li> <li>- sluchem rozliší a používá s porozuměním základní harmonické funkce (tónika, subdominanta, dominantanta – TSD)</li> </ul>	1.1.1	

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v zápise písňe či skladby</li> <li>- rozpozná, vymezi a pojmenuje jednotlivé etapy ve vývoji grafického záznamu hudby</li> </ul>		
	Lidský hlas – hledisko funkce hlasového ústrojí, hlasové a sluchové orgány, druhy lidského hlasu, zpěvní hlasy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí jednotlivé druhy zpěvního hlasu</li> <li>- uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě</li> <li>- pracuje na rozšiřování svého hlasového rozsahu a uplatňuje správné pěvecké návyky</li> <li>- využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu, v případě mluveného projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje</li> <li>- rytmizuje jednoduché texty, tvoří vlastní rytmické modely</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.1.4. 1.1.5 Adventní koncert	
	Hudebně výrazové prostředky	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezi jednotlivé složky proudu znějící hudby a doloží jejich význam</li> <li>- je schopen je klasifikovat a kvantifikovat</li> <li>- žák se orientuje v proudu znějící hudby</li> <li>- vyhledá hud.výr. prostř. a doloží jejich význam</li> <li>- posoudí charakteristické sémantické prvky a v činnostech získané dovednosti ověří</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5	Čj – recitace básní (tempo, rytmus v básni), návaznost na píseň
	Hudební formy v průřezu dějinného vývoje od renesance po 19. století	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomuje si hudební formu díla</li> <li>- vymezi a pojmenuje jednotlivé části</li> <li>- zařadí do slohového období</li> <li>- objasní pojmy- moteto, madrigal, fuga, concerto grosso, koncert, sonáta, symfonie, symfonická báseň, opera atd.</li> <li>- v jednoduchých hudebních improvizacích a pěveckých činnostech ověří získané dovednosti a znalosti</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 3.1, 3.2 Liturgický rok, lidové zvyky	Čj, Vv – baroko D – renesance, baroko
	Český hudební romantismus	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše a na příkladech doloží důležité znaky tvorby a interpretace hudebního díla</li> <li>- vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta</li> <li>- přistupuje k hudebnímu dílu jako k autorově reflexi vnějšího a vnitřního světa vyjádřené pomocí hudby</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1	Čj – báseň, píseň, poezie, zpívaná poezie



		- uvědomuje si rozdílnost přístupu k hudbě a hudební tvorbě		
	Tanec v hudebních dějinách	- rozpozná a rozliší jednotlivé tance (dobové tance, lidové a umělé) a přiřadí je k historickému období - reaguje na hudbu pohybem a ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím - pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5	Tv – vyjádření hudby pohybem
<b>III.</b>	Durové stupnice, harmonie, harmonizace, transpozice melodické a harmonické, sluchová analýza	- sluchem rozpozná hlavní funkce v lidové hudbě (tónika, subdominanta, dominanta - T,S,D), v písničkách rovněž určí podle poslechu, o který vedlejší stupeň se jedná (II, VI) - transponuje durovou píseň podle momentální hlasové a instrumentální potřeby (niž či výš) – melodie včetně harmonie	1.1.1., 1.1.2., 1.1.5 Adventní koncert	Čj - lidová tvorba, píseň a básně
	Prameny hudby, starověké kultury Etnomuzikologie	- orientuje se v širokém spektru neevropské hudby - podle znějícího proudu hudby určí její základní prvky a zařadí ji na kontinent - určí její povahu a původ - zařazuje melodiku a rytmiku jednotlivých ukázek etnické hudby do kontinentů a jednotlivých etap hudebního vývoje - vnímá souvislost etnické hudby s náboženstvím - improvizuje na jednoduchá hudební schémata podle vzoru etnické hudby	1.1.1, 3.2, 4.4	Zsv – náboženství, křesťanství (pojmy)
	Sloh rytmicko-monomelodický Duchovní a světská hudba raného středověku	- orientuje se v hudebních slozích, slohy rozlišuje a rozpoznává - zařadí plynoucí proud hudby podle získaných vědomostí do hudebních epoch - rozliší a uvědomuje si žánr znějící hudby podle hudebních ukázek - orientuje se v nabídce forem a hudebních druhů hudby - hudební formy jednotlivých období pojmenovává	3.1, 3.2, 1.1.1, 1.1.5 Baroko	

	Hudba spojená s ostatními druhy umění - muzikál, balet, opera, výrazový tanec, melodram	<ul style="list-style-type: none"> <li>- odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, postihne její základní znaky</li> <li>- uvědomuje si funkce a význam mimo-hudebních žánrů umění</li> <li>- uvědomuje si význam propojení těchto žánrů s hudbou</li> <li>- popíše podmínky a okolnosti vzniku jednotlivých hudebních žánrů</li> <li>- je schopen kriticky hodnotit kvalitu produkce jednotlivých hudebních žánrů a druhů</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5	Vv – svět je divadlo, sbory v divadle – jejich účel a činnost Čj – prkna, jež znamenají svět (divadlo, revue, muzikál, ostatní divadelní formy)
	20. století, impresionismus	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí dané slohové období z hlediska vývoje hudby</li> <li>- uvědomuje si odlišné znaky jednotlivých směrů ve 20. století</li> <li>- postihne základní rozdíly hudby 20. století podle ukázek</li> <li>- zařazuje ukázky do jednotlivých směrů</li> <li>- je si vědom souvislostí s ostatními druhy umění (literatura, výtvarnictví)</li> <li>- popíše život a dílo Clauda Debussyho, rozpozná jednotlivé znaky pre-impresionistické a impresionistické etapy života Clauda Debussyho na jednotlivých ukázkách</li> </ul>	1.1.1, 1.1.5, 3.2, 4.4	Vv – malířství v impresionismu
	hudba artificiální a non-artificiální, doba "předjazzová", New Orleans, klasický jazz	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách hudby artificiální a non-artificiální</li> <li>- hodnotí hudbu na základě historických souvislostí</li> <li>- uvědomuje si rozdílnost v přístupu lidí k hudbě</li> <li>- vnímá souvislosti vzniků blues jako výrazu smutku</li> <li>- přistupuje k hudebnímu dílu jako k autorově reflexi okolního i vnitřního světa</li> </ul>		
<b>IV.</b>	Hudební teorie – durové, mollové stupnice a akordy, dominantní septakord	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zdůvodní princip stavby durových a mollových stupnic a akordů</li> <li>- při hudebních aktivitách využívá znalosti z hudební nauky při tvorbě jednoduchých doprovodů</li> </ul>	1.1.1 Adventní koncert	

		- sluchem rozpozná a rozliší jednotlivé stupnice a akordy		
	Sloh polymelodický a melodicko-harmonický (české země, česká hudební emigrace – Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic, V. Michna z Otradovic, J.V. Stamic, J.A.Benda, J.J. Ryba)	- na základě individuálních schopností zařadí slyšenou hudbu do stylového období - při poslechu využívá získané znalosti a zkušenosti k postžení hudebně výrazových prostředků - rozpozná, pojmenuje a zařadí nejstarší české hudební památky, husitský chorál - orientuje se v hudbě české hudební renesance, baroka a klasicismu - orientuje se v hudebním prostoru - vymezí postavení v kontextu s jinými hudebními díly - objasní pojmy duchovní píseň, husitský chorál, melodram, cyklická sonátová forma apod.	1.1.1, 3.2	
	Hudba 20. století – expresionismus, stille barbaro, neoprimitivismus, neoklasicismus, neofolklorismus, hudba 2/2 20.stol. – 2. vídeňská škola	- na základě svých schopností zařadí slyšenou hudbu do stylového období - rozpozná a zdůvodní její slohovou příslušnost, přistupuje k hudbě jako k logicky utvářenému celku - orientuje se v hudebním prostoru - vymezí významné sémantické prvky a jejich význam pro zařazení a pochopení hudebního díla - posoudí funkci vzhledem k životu jedince i společnosti - žák interpretuje a kriticky hodnotí hudbu na základě vědomostí individuálních hudebních schopností	1.1.1, 3.2	D – dějiny 20. století, druhá světová válka
	Česká hudba 20. století – L. Janáček, B. Martinů – inspirace folklórem	- orientuje ve vývoji hudebního umění - uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách - přistupuje k hudbě jako k autorově reflexi vnějšího a vnitřního světa vyjádřené pomocí hudebních znaků - popíše a na příkladech doloží důležité znaky tvorby a interpretace hudebního díla	1.1.1, 3.2, 3.3	Vv – tradice, zvyky, folklor

		- zhodnotí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele		
	Nonartificiální hudba – 40. – 60. léta 20. stol.	- odliší hudbu podle jejího stylového zařazení významu a funkce - popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla - stanoví základní rozdíly mezi hudbou artifciální a nonartifciální - vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě, které dokáže v diskusi obhájit - na základě vlastních idejí a názorů se s hudbou dokáže ztotožnit či ji odmítnout - upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus, xenofobii a dokáže se od takové hudby distancovat	1.1.1,1.1.5, 3.2, 3.3	
V.	Vokální činnosti	- opakuje tóny a melodické motivy - převádí melodií z nezpěvné do zpěvné polohy - využívá svých schopností a dovedností při zpěvu lidových i umělých písní - v rámci svých individuálních dispozic zpívá intonačně a rytmicky čistě - rytmizuje a melodizuje jednoduché hudební texty - hodnotí vlastní vokální projev i projev ostatních - orientuje se v zápisu písní - pracuje na rozšiřování svého hlasového rozsahu a uplatňuje správné pěvecké návyky - uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě	7.1 Spiritualita v umění	
	Instrumentální činnosti	- v rámci svých individuálních dispozic vyjadřuje hudební i nehudební představy pomocí hudebních nástrojů - v rámci svých individuálních dispozic vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry - v rámci svých individuálních dispozic hraje a tvoří jednoduché instrumentální kompozice - orientuje se v notovém a grafickém zápise instrumentálních kompozic	7.1 Dejme šanci odpadu	

	Hudebně pohybové činnosti	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů</li> <li>- v rámci svých individuálních schopností reaguje na hudbu tanečními kroky</li> <li>- rozpozná taneční kroky tanců: polka, valčík, blues, jive, mazurka, cha-cha</li> <li>- používá taktování 2/4, 3/4, 4/4 taktu</li> </ul>	7.3, 7.5	
	Hudebně výrazové prostředky	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v proudu znějící hudby</li> <li>- určí základní hudebně vyjadřovací prostředky a zdůvodní jejich použití- tempo, dynamiku, harmonii a barvu</li> <li>- rozpozná základní sémantické prvky v hudební skladbě- pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy</li> </ul>		
	Hudební nástroje	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší a sluchem rozpozná jednotlivé hudební nástroje</li> <li>- popíše základní části hudebních nástrojů</li> <li>- vymezí jejich úlohu a posoudí využití v různých hudebních uskupeních či tělesech - lidová kapela, symfonický orchestr, dechový orchestr, big band, kvartet, trio, duo, sólo</li> <li>- rozpozná moderní hudební nástroje</li> </ul>		
	Vznik a vývoj světové hudby	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se ve vývoji světového hudebního umění (pravěk, starověk, gotika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, 20. st.)</li> <li>- uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách</li> <li>- vyjmenuje základní znaky hudebních slohů</li> <li>- vyjmenuje hudební skladatele jednotlivých období na základě individuálních schopností a získaných vědomostí zařadí slyšenou hudbu do daného slohu</li> <li>- vyhledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</li> <li>- vyjádří vlastními slovy estetický soud o hudebním díle</li> </ul>	7.2, 8.4, 11.1	<p>Čj – renesance a humanismus, baroko, klasicismus</p> <p>Vv – jazyk barev</p>

	Hudební styly a žánry (světová nonartificiální hudba)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se ve vývoji světové nonartificiální hudby</li> <li>- objasní pojmy: spirituál, blues, jazz, swing, rock and roll, folk, rock, disco, metal, techno, country</li> <li>- na základě individuálních schopností a získaných vědomostí zařadí slyšenou hudbu do daného stylu</li> <li>- vyjádří vlastními slovy estetický soud o hudebním díle</li> </ul>	7.1, 8.4, 11.1, 11.4	
	Hudba jako způsob identifikace, sebeprezentace a druh generační výpovědi	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout</li> <li>- uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební“ oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání</li> <li>- upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii; dokáže se od takové hudby distancovat</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 9.3, 11.2, 11.4, 11.5	Vv – spiritualita v umění
<b>VI.</b>	Vokální činnosti	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opakuje tóny a melodické motivy</li> <li>- převádí melodií z nezpěvné do zpěvné polohy</li> <li>- využívá svých schopností a dovedností při zpěvu lidových i umělých písní</li> <li>- v rámci svých individuálních dispozic zpívá intonačně a rytmicky čistě</li> <li>- rytmizuje a melodizuje jednoduché hudební texty</li> <li>- hodnotí vlastní vokální projev i projev ostatních</li> <li>- orientuje se v zápise písní</li> <li>- pracuje na rozšiřování svého hlasového rozsahu a uplatňuje správné pěvecké návyky</li> <li>- uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě</li> </ul>	7.1 Kytice	
	Instrumentální činnosti	<ul style="list-style-type: none"> <li>- v rámci svých individuálních dispozic vyjadřuje hudební i nehudební představy pomocí hudebních nástrojů</li> <li>- v rámci svých individuálních dispozic vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry</li> <li>- v rámci svých individuálních dispozic hraje a tvoří jednoduché instrumentální kompozice</li> </ul>	7.1	

		- orientuje se v notovém a grafickém zápise instrumentálních kompozic		
	Hudebně pohybové činnosti	- pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů - v rámci svých individuálních schopností reaguje na hudbu tanečními kroky - rozpozná taneční kroky tanců: polka, valčík, blues, jive, mazurka, cha-cha - používá taktování 2/4, 3/4, 3/8, 4/4 taktu	7.3, 7.5	
	Hudební formy	- uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku - užívá s porozuměním pojmy předvětí, závětí, hudební myšlenka - rozpozná jednodílnou, dvoudílnou a dvoudílnou písňovou formu s náznakem třídílnosti - vysvětlí pojmy: píseň, rondo, variace, kánon, fuga, madrigal, koncert, sonáta, oratorium, kantáta, muzikál, opera, symfonie, symfonická báseň, opereta, balet	7.1	Vv – hudba ve výtvarném umění
	Nové technologie v hudbě, záznam hudby, přímá a nepřímá komunikace hudby	- orientuje se v moderních hudebních nástrojích - popíše vývoj zvukového záznamu hudby - uvědomuje si možnosti využití hudby v „mimohudební“ oblasti (např. film, reklama)	11.4, 11.5	
	Vznik a vývoj české hudby	- orientuje se ve vývoji české hudby (gotika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, 20. st.) - uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách - vyjmenuje základní znaky hudebních slohů - vyjmenuje hudební skladatele jednotlivých období na základě individuálních schopností a získaných vědomostí zařadí slyšenou hudbu do daného slohu - vyhledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění - vyjádří vlastními slovy estetický soud o hudebním díle	8.4 Středověké umění	Čj – středověká literatura, renesance a humanismus, baroko, klasicismus D – gotika, renesance

	Hudební styly a žánry (česká nonartificiální hudba)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se ve vývoji české nonartificiální hudby</li> <li>- popíše vznik české nonartificiální hudby</li> <li>- uvede známé české hudební skladatele, hudební skupiny a jejich dílo</li> <li>- na základě individuálních schopností a získaných vědomostí zařadí slyšenou hudbu do daného stylu (folk, country, rock, blues, metal, jazz)</li> <li>- vyjádří vlastními slovy estetický soud o hudebním díle</li> </ul>	7.1, 8.4, 11.1, 11.4	
	Hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě, umělecký provoz	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí vztah skladatel, interpret a interpretace</li> <li>- uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout</li> <li>- podle svých individuálních schopností objasní pojmy umění, interpretační manýry a kých</li> <li>- uvědomuje si proměnlivost estetických norem v umění</li> <li>- popíše a na vybraných hudebních dílech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje a interpretuje</li> </ul>	11.4, 11.5	Čj - proslov
	Interpretace hudebního díla	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše hudebně výrazové prostředky dané skladby</li> <li>- na základě svých schopností zařadí slyšenou hudbu do stylového období</li> <li>- vymezí významné sémantické prvky a jejich význam pro zařazení a pochopení hudebního díla</li> <li>- vymezí jejich postavení v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku či vlastními zkušenostmi</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.5	



### 5.35 Název vyučovacího předmětu: Výtvarná výchova

#### Charakteristika vyučovacího předmětu - časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	2	2	1	1	2	2	0	0

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP ZV RVP G. V rámci předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova, projekty Lidové zvyky a liturgický rok, Adventní koncert (dle potřeby v daném roce) a Baroko.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je přijmout a respektovat výtvarný jazyk (vizuálně obrazné znakové systémy) jako jeden ze základních komunikačních zdrojů a proudů v umění a kultuře coby nedílných součástí lidské existence a historického vývoje, chápat umění jako nekončící proces poznávání a dorozumívání. Výtvarná výchova se zaměřuje na rozvíjení smyslové citlivosti žáků, umožňuje projevit osobnost žáka v kreativních výtvarných činnostech, rozvíjet jeho fantazii, představivost a empatii.

Výtvarná výchova na nižším stupni gymnázia je výrazně zaměřena na tvůrčí činnosti, jimiž se realizuje učivo členěné do tří obsahových celků: Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity a Ověřování komunikačních účinků. Ve vztahu k učivu jsou do vzdělávacího obsahu začleněny okruhy průřezových témat – viz tabulka.

Vzdělávacím obsahem tématu Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákům rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro jejich vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáky k uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření (VOV). Vzdělávacím obsahem tématu Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu VOV v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Na vyšším gymnázium je Výtvarná výchova rozšířena o oblast dějin umění, důraz je kladen na uvědomování si společenského vlivu na uměleckou tvorbu, současné tendence v umění, tržní cenu umění i nevyčíslitelnost ceny uměleckého díla. V kvintě je výtvarná výchova

vyučována anglicky rodilou mluvčí - výuka je realizována v blocích – první část je jazyková (seznámení s termíny potřebnými pro výtvarnou činnost), druhá praktická – vlastní výtvarná činnost, třetí část je věnována reflexi tématu a zde je největší prostor pro souvislý projev žáků v angličtině.

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. **Kulturu** jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). **Umění** jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími předměty hudební výchova, výtvarná výchova. Výtvarná výchova se vyučuje ve všech ročnících nižšího gymnázia s hodinovými dotacemi odpovídajícími učebnímu plánu. V primě a sekundě 2 hodiny týdně celá třída, v tercii a sekundě 1 hodina týdně, žáci se dělí na dvě skupiny (proti hudební výchově) v blocích 2 hodiny každých 14 dní. V kvintě a sextě volí žák buď výtvarnou, nebo hudební výchovu. Výuka je organizována zpravidla v budově školy. Pro určené výtvarné činnosti výuka probíhá na zahradě školy, v plenéru, v počítačové učebně. Součástí výuky jsou pravidelné návštěvy výstav a kulturních akcí dle aktuální nabídky.

## Vzdělávací strategie a kompetence

### Kompetence k učení

- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich výtvarné činnosti
- hledáme společně cestu, jak využívat získané poznatky a výtvarné dovednosti v životních situacích
- vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech
- umožňujeme žákům pracovat experimentálně, využívat neobvyklé techniky, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- učitel zadává referáty k samostatnému či skupinovému zpracování a prezentaci

### Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky novým výtvarným technikám a způsobu jejich užití pro danou práci
- vedeme žáky k originálním způsobům řešení ve výtvarném vyjadřování

- vytváříme situace, které nutí žáky zvažovat různé možnosti řešení výtvarného problému
- volíme taková témata, která probouzejí zájem žáků o výtvarné činnosti a vedou k zájmu o vztahy a souvislosti s jinými oblastmi života
- vedeme žáky k aktivní účasti na všech fázích vzniku díla

### **Kompetence komunikativní**

- učíme žáky naslouchat druhým a vnímat výtvarné projevy jako důležitý prvek mezilidské komunikace
- vedeme žáky k rozlišení a pochopení možností výtvarného (potažmo jakéhokoli uměleckého) jazyka jako mezinárodního komunikačního kanálu
- vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různým kulturním hodnotám a projevům, historickým i současným
- společně hledáme „důkazy“ o spojení kultury, umění a společenského vývoje
- vedeme žáky ke kulturní a otevřené komunikaci podepřené logickými argumenty
- učíme žáky vhodnou formou obhajovat jejich názory a vidění světa
- učíme žáky rozumět neverbálním formám sdělení
- navštěvujeme výstavy

### **Kompetence sociální a personální**

- utvrzujeme u žáků pocit originality jejich vlastní i každého jedince
- vedeme žáky k pochopení lidské společnosti jako množiny svobodných osobností s právy a povinnostmi
- vytváříme situace, při kterých se žáci musí navzájem respektovat a musí respektovat i výtvarné vyjádření druhých, zkouší se dívat na svět „očima druhých“
- vedeme žáky k tvořivému přístupu ke skutečnosti, ke kreativním výtvarným činnostem umožňujícím vytvářet originální a svébytný životní prostor každého jedince
- umožňujeme žákům pocítit radost z překonávání životních i výtvarných stereotypů
- učíme je kriticky hodnotit práci svojí i ostatních ( s převažujícím pozitivním hodnocením)
- vedeme žáky k pochopení krásy i složitosti emocionální složky lidské osobnosti, k fantazijnímu dotváření světa i každodenní reality
- hledáme u žáků „výtvarnou perličku na dně“, aby si uvědomili svou jedinečnou hodnotu
- díky nabízeným činnostem si žáci utvářejí postoje k emotivním prožitkům

## Kompetence pracovní

- vytváříme během výuky podnětné pracovní prostředí
- chválíme kvalitně odvedenou práci
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k pracovním činnostem
- vyžadujeme plnění slibů a povinností
- učíme žáky při práci využívat a používat vhodné pracovní nástroje, materiály a techniky
- „otevíráme“ žákům dveře k výtvarným profesím, využíváme k tomu různé formy práce, navštěvujeme dílny, ateliéry, výstavy, divadelní a filmová představení
- výtvarně zaměřeným žákům pomáháme při volbě vhodného povolání, kde by mohli plně rozvinout své schopnosti.
- žáci pracují na společných projektech – rozvíjíme tím jejich schopnost týmové práce a odpovědnost za společné dílo

## Ověřování výstupů

Podkladem pro tvorbu známky jsou práce vzniklé v hodinách výtvarné výchovy, referáty, prezentace, aktivity v hodinách, v tercii a kvartě seminární práce v 2. pololetí. Na vyšším gymnáziu v sextě žák vypracuje seminární práci na zadané téma.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
I.	Pět smyslů (výtvarné záznamy emocí, prožitků, představ, vjemů, fantazijních představ, snů)	- užívá VOV k zaznamenávání vizuálních a smyslových zkušeností a k zaznamenávání představ a fantazie	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5, 1.2.3, 1.2.4	Hv – rytmus Čj – neverbální vyjadřování
	Rytmus a tvar (plošné a prostorové vyjadřování, pohyb, rytmus, řazení prvků, proměny tvarů)	- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků a jejich vztahů, používá je pro vyjádření vlastních zkušeností, představ a poznatků, tvoří jejich variace, využívá je pro vyjádření osobitých výsledků	1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.3	M – geometrie Hv – rytmus Ivt – úprava pomocí graf. programů

		- využívá prvky a metody abstraktní tvorby		
	Historie dnes (inspirace bájemi, mýty, pověstmi, legendami aj.)	- volí vhodné techniky a náměty pro vyjádření osobního postoje k historickým tématům - pokouší se interpretovat umělecká díla minulosti a využívat jejich výpovědního potenciálu	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 3.1, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Čj – legendy, mýty D – raný středověk
	Člověk a životní prostředí ( krajina, mapa, reliéf, architektura, detail, land-art)	- vybírá vhodná VOV pro vyjádření vztahu k okolí - dotváří „výtvarné zlomky“ dle fantazie - pokouší se zachytit různými výtvarnými prostředky „mizející kusy reálného světa“	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5, 1.2.3, 4.1, 5.1, 5.3, 5.4	Bi – ochrana živ. prostředí
	Barva – základ života (barevný kontrast, kompozice, barvy základní a doplňkové)	- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité VOV - porovnává účinky barev a využívá jejich řazení pro vyjádření vlastních představ	1.1.1, 1.1.2, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.3	
	Bez umění není žití	- orientuje se v uměleckých projevech a stylech v návaznosti na probíranou látku v dějepise, nachází společnou řeč obrazu, hudby, architektury, sochařství aj. (pravěk, antika, byzantské umění, románské umění, gotika)	1.1.1, 3.1, 3.2, 4.1	D – pravěké umění, antika, románské umění, gotika
<b>II.</b>	Čas (roční období, proměny životního prostředí, pohyb a jeho fáze, změny a proměny)	- užívá různé VOV pro zachycení změn, posunů - užívá rozličné výtvarné techniky - využívá i současné digitální technologie	1.1.2, 1.1.5, 5.2, 5.3, 5.4	Ivt – úprava pomocí graf. programů
	Světlo a tma (fotografie, den a noc, dobro a zlo)	- zaznamenává emoce, prožitky, představy a vjemy - vybírá si techniku a prostředky umožňující krajní póly výtvarného vyjádření tématu - nachází vazby mezi světlem ve významu fyzikálním i metaforickém	1.1.1, 1.1.2, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3	Čj- antonyma F – optika Hv – síla tónů
	Vše je v pohybu (fáze pohybu na Zemi i ve vesmíru, mobilní objekty)	- užívá vhodné i netradiční prostředky k zachycení změn jevů a procesů - vyrábí mobilní objekty využívající k pohybu vzdušných proudů	1.1.5, 1.2.3, 5.3, 5.4	F – pohyby těles
	Svět je divadlo (masky, kulisy, kostýmy, loutky, tanec, herec, gesta, hra s textem)	- zaznamenává pomocí VOV svoje představy a zkušenosti - pracuje s různými materiály - pokouší se ztvárnit nedílné součásti divadelní hry –	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 4.1 Adventní koncert	Čj - drama

		kostým, kulisy, maska, slovo, gesto – a sladit je v harmonický celek		
	Kombinované techniky (koláž, roláž, muchláž, asamláž aj.)	- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků VOV - uplatňuje je při práci k dosažení osobitých výsledků - používá „nevýtvarné“ prvky v jiných souvislostech, posouvá jejich význam	1.1.5, 1.2.3	Čj – výtvarné básně
	Portrét – já a jiní	- pokouší se zachytit vnitřní svět jedince prostřednictvím různých výtvarných prostředků a technik - pracuje v minimálním i maximálním formátu	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.3, 4.2	Zsv - sebehodnocení
	Tradice, zvyky, folklor	- různými výtvarnými technikami ztvárňuje symboly lidových zvyků – adventní věnec, masopustní masky, kraslice, pomlázku, mobilní tělesa - nachází souvislosti mezi hudebním, slovesným a výtvarným uměním	3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.4 Lidové zvyky a liturgický rok Adventní koncert	Čj – koledy, pranostiky Hv - koledy
	Bez umění není žití	- orientuje se v uměleckých projevech a stylech v návaznosti na probíranou látku v dějepise - nachází společnou řeč obrazu, hudby, architektury, sochařství (renesance, baroko, rokoko, klasicismus)	1.1.1, 3.1, 3.2, 4.1	D – renesance, baroko, rokoko
<b>III.</b>	Linie, plocha, barva	- experimentuje, rozpoznává specifčnosti různých VOV a uplatňuje jejich prostředky ve vlastní tvorbě - volí vhodné prostředky pro vyjádření stavů, emocí, symbolů	1.1.1, 1.1.2, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.3	
	Architektura – věc veřejná	- uplatňuje prostředky VOV pro ztvárnění svých představ - uvědomuje si vývoj potřeb člověka v oblasti bytové kultury a vliv člověka na prostředí, ve kterém žije - navrhuje a konstruuje části interiérů (v měřítku)	1.1.5, 4.1, 4.4	D – stavby M – geometrické tvry
	Světlo a tma	- pracuje a experimentuje s různými materiály a různými technikami, pokouší se zachytit světelné kontrasty a změny, které způsobují	1.1.1, 1.1.2, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3	F - optika
	Struktury	- poznává struktury, povrch, dělá otisky, frotáže - zpracovává je dalšími výtvarnými postupy	1.1.1, 1.1.2, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3	

	Slova ve výtvarném umění	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomí si „prostupnost“ slov a výtvarného světa</li> <li>- uplatňuje originální nápady a postupy ve vlastní tvorbě</li> <li>- inspiruje se lettrismem, tvorbou J. Koláře</li> <li>- tvoří reklamní letáky, fází písmena, hledá, objevuje souvislosti</li> </ul>	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 4.1, 4.4	Čj - cizí jazyky
	Baroko je divadlo (masky, kulisy, kostýmy, hudba, tanec)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zaznamenává pomocí VOV svoje představy a zkušenosti</li> <li>- pracuje s různými materiály, pokouší se ztvárnit složkami barokní divadelní hry – kostým, kulisy, maska, slovo, gesto</li> <li>- zachycuje různými prostředky podstatu barokního vidění světa – kontrasty, dynamiku, okázalost</li> </ul>	Baroko 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 4.1	D – baroko Hv – barokní opera Vp – viz projekt
	Fotografie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá v tvorbě fotografie – koláž, roláž, muchláž, reklamní leták, portrét, aj.</li> <li>- využívá útržkovitost a staticnost fotografií pro vyjádření vlastních představ</li> </ul>	1.1.5, 1.2.3, 6.3, 6.6	
	Bez umění není žití	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v uměleckých projevech a stylech v návaznosti na probíranou látku v dějepise</li> <li>- nachází společnou řeč obrazu, hudby, architektury, sochařství aj. (realismus, historické slohy, směry 2. poloviny 19. st.)</li> </ul>	1.1.1, 3.1, 3.2, 4.1	D – umělecké slohy 2. poloviny 19. st.
<b>IV.</b>	Kompozice – tvar, linie, bod, rytmus, plocha	<ul style="list-style-type: none"> <li>- experimentuje s vizuálně obraznými prostředky</li> <li>- uplatňuje zlatý řez, princip ozvláštňení a porušení rytmu a řádu</li> <li>- nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých představ</li> </ul>	1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.3	Hv – rytmus M – geometrické tvary
	Náhoda	<ul style="list-style-type: none"> <li>- experimentuje s vizuálně obraznými prostředky</li> <li>- hledá a nalézá v náhodě inspirující svět, dotváří ho</li> <li>- využívá princip náhody a „nechtěného“ pro svou tvorbu nebo kolektivní práci, akční malba</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.3	
	Mediální tvorba	<ul style="list-style-type: none"> <li>- navrhuje výtvarné podoby webových stránek</li> <li>- zaměřuje se na využití písma, fotografií, videosekvencí</li> <li>- seznamuje se se základy počítačové grafiky</li> </ul>	1.1.5, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6	Ivt – práce s internetem Čj - novinové útvary

	Užitá grafika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jmenuje příklady využití užité grafiky</li> <li>- nachází souvislosti mezi druhy umění</li> <li>- navrhuje a dle možností realizuje návrhy užití grafiky</li> </ul>	1.1.5, 3.1, 4.4	Čj - typografie
	Bez umění není žití (moderní směry 20. století)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vytváří si přehled o směrech 20. století a jejich vlivu na osobnostní postoj člověka</li> <li>- seznamuje se s nejnovějšími trendy v umění</li> <li>- dle možností realizuje některé – land-art, body-art</li> <li>- vysvětlí na několika příkladech, jak působí VOV v rovině smyslové, subjektivní a sociální a vliv tohoto působení na utváření postojů a hodnot</li> </ul>	1.1.1, 3.1, 3.2, 4.1	Čj - lettrismus D – umělec.slohy 20.st. Hv – hudba jako součást umělecké tvorby (film, divadlo,..)
V.	Jazyk barev	<ul style="list-style-type: none"> <li>- realizuje osobní výtvarné představy ve vztahu barev a osobnosti člověka</li> <li>- rozumí použití doplňkových a analogických barev</li> <li>- vysvětlí některé vlivy nových technologií na úlohu komunikace v uměleckém procesu</li> <li>- identifikuje a vysvětlí, jak umělci 20. století použili a používají barvu ke komunikaci myšlenky, pocitu a zkušenosti</li> </ul>	7.1, 7.3, 7.5, 8.4, 11.2, 11.4	Zsv  Ivt, MedV  D
	Spiritualita v umění - instalační umění	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy</li> <li>- zapojení těla, jeho pohybu do procesu tvorby</li> <li>- vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla k porozumění uměleckým dílům současnosti</li> <li>- vytváří propojení mezi užitím náboženských symbolů ve vlastní a některé neevropské kultuře</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.5, 8.1, 8.5, 9.2, 9.3, 11.3 Spiritualita v umění	Hv, MedV    Ke
	Humor ve výtvarném umění	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozezná a používá potenciální symbolickou hodnotu předmětů denního užití a produktů velkovýroby</li> <li>- formuluje požadavek a meze obecné srozumitelnosti na příkladech objasní vliv reklamy v umění moderní, postmoderní a současné době</li> <li>- rozezná a porozumí použití citace a metaznaku v současném, post-postmoderním umění</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 10.2, 11.2, 11.4, 11.5	MedV, Z



	2D plošný design - vzor a motiv	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje znalost použití vzoru, barvy a motivu ve vlastním experimentu</li> <li>- porozumí některým souvislostem s uměním neevropských kultur</li> <li>- jmenuje některá díla, v nichž je vzor a motiv použit s velkým účinkem</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.5, 9.2, 9.3, 11.5	
	Umění a jazyk - konceptuální umění	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozezná vliv a užití prostředků masové komunikace</li> <li>- porozumí roli umístění při tvorbě významu</li> <li>- porozumí roli diváka při tvorbě významu</li> <li>- experimentuje s fonty, velikostí, barvou, kontrastem a pozadím za účelem většího účinku díla</li> <li>- současné umění: psané slovo použité výtvarným umělcem</li> <li>- na příkladech objasní roli umělce v societě</li> </ul>	7.2, 7.3, 7.5, 8.1, 11.2, 11.4, 11.5	MedV  Ivt
	Portfolio - umělecký proces	<ul style="list-style-type: none"> <li>- projeví porozumění a zkušenost s rolí přípravného studia v procesu umělecké myšlenky a metody</li> <li>- dokáže objasnit význam kreativity v procesu umělecké tvorby i v životě</li> <li>- prezentuje, vysvětlí a obhájí své rozhodování</li> <li>- shrne názory a znalosti v písemné formě</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.5	
<b>VI.</b>	Umělecký proces a jeho vývoj role subjektu úloha komunikace	<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovnává komunikační složku různých uměleckých děl v proměnách společnosti</li> <li>- na příkladech vysvětlí roli uměleckého znaku jako neukončenou, nedefinitivní ve svém významu</li> <li>- vysvětlí vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci</li> </ul>	7.1, 7.3, 9.3 Středověké umění	D – umělecké slohy
		<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti</li> <li>- navrhuje umístění uměleckého díla do zadaného prostoru (zakresluje do fotografie či nákresu)</li> </ul>		M - geometrie
	Role výtvarného umění - provokace a šokující díla ve výtvarném umění	<ul style="list-style-type: none"> <li>- odhaluje společenské pozadí vzniku různých uměleckých děl a jejich účinky</li> <li>- vliv nových technologií na současné umění</li> <li>- vysvětlí pojmy instalace, virtuální realita, performance, happening a uvede příklady</li> </ul>	7.1, 7.3, 7.5, 9.3	Aktuální umělecká díla

	Symbolika, logo, neverbální dorozumívací systémy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- navrhne soubor neverbálních znaků (pro školu, dopravu, apod.)</li> <li>- objasní účel neverbálních komunikačních systémů a výtvarnou podstatu</li> <li>- mapuje historický vývoj neverbální komunikace</li> <li>- navrhne logo a jeho barevné a tvarové variety</li> </ul>	7.1, 7.3, 8.5, 11.1, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5	MedV
	Fotografie samostatný žánr součást jiných  Výtvarné umění ve filmu a v divadle	<ul style="list-style-type: none"> <li>- mapuje její postavení v uměleckém světě</li> <li>- vyhledává informace o významných fotografech a fotografiích</li> <li>- vyhledá na internetu nejznámější galerie věnující se prodeji fotografií</li> <li>- v prezentaci či referátu uvede příklady uměleckých činností, jež využívají fotografie jako součásti své tvorby</li> <li>- odhaluje vztah reality, fotografie a fotografa</li> <li>- vyhledává filmy, v nichž dominuje výtvarná stránka</li> <li>- vysvětlí pojmy scénografie, výtvarná režie, kostýmní výtvarník</li> </ul>	7.1, 7.3	MedV – reklamní spoty Čj – dramatické formy
	Perspektiva a kompozice v uměleckém díle	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá díla z různých období, zařadí je k uměleckému stylu a porovná z pohledu užití perspektivy</li> <li>- zakreslí do různých uměleckých děl kompoziční řešení</li> <li>- nakreslí zcadlovou variantu obrazu</li> </ul>	7.1, 7.3	M – geometrie, planimetrie Dg - perspektiva
	Experiment a náhoda ve výtvarném umění	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledává příklady uměleckých děl zpracovávající náhodu jako základní princip tvorby</li> <li>- volí si techniku a tvoří výtvarnou práci s využitím principu náhody</li> </ul>	7.1, 7.3, 9.3	Čj - dadaismus
	Hudba ve výtvarném díle	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výtvarně realizuje rytmické celky vycházející z hudebních pojmů – kánon, fuga, oratorium aj.</li> <li>- zaměřuje se na využití barev a struktur</li> </ul>	7.1, 7.3	Hv – hudební formy
	Galerie, aukce, cena umění na trhu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí hodnotu uměleckého díla a její vyjádřitelnost či nevyjádřitelnost penězi</li> <li>- vyhledává nejčinnější umělecká díla – jejich umístění v galeriích, soukromých sbírkách</li> <li>- jmenuje galerie v blízkém okolí</li> <li>- jmenuje nejvýznamnější aukční síně</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.5, 8.4, 8.5, 9.3	Cena J. Chalupského Principy výtvarných soutěží Organizace výstav Výtvarná symposia Vysoké umělecké školy Bienále, trienále, stálé sbírky,

		- tvorba mladých umělců		putovní výstavy
--	--	-------------------------	--	-----------------

### 5.36 Název vyučovacího předmětu – Dějiny výtvarného umění

#### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	0	0	0	2

Vyučovací předmět Dějiny výtvarného umění vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP ZV a RVP G, realizuje část vzdělávacího obsahu oboru Výtvarná výchova.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je pochopit kulturně historické souvislosti vzniku a vývoje architektury, sochařství, malby a užitého umění od pravěku po současnost a vést žáky k vnímání kontinuity vývoje umění v návaznosti na vývoj společnosti. V průběhu semináře se žáci seznamují s důležitými osobnostmi jednotlivých období, jejich díly a vlivem na vývoj umění. Předmět má výrazně interdisciplinární charakter – propojuje se se znalostmi z výuky literatury, dějepisu, základů společenských věd aj.

Předmět rovnoměrně propojuje teoretický výklad s obrazovou a filmovou dokumentací, návštěvou výstav a stálých sbírek a exkurzích po památkách v Kutné Hoře a Středočeském kraji.

Předmět Dějiny výtvarného umění si dále klade za cíl pomoci v přípravě žáků, kteří mají v úmyslu z předmětu maturovat, na přijímací zkoušky na některou z uměleckých škol.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, předmět se vyučuje jako povinně volitelný seminář v oktávě, jako nepovinný v septimě.

#### Vzdělávací strategie a kompetence

##### Kompetence k učení

- učíme žáky chápat a využívat získané poznatky

- vytváříme podnětnou atmosféru pro poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech

### **Kompetence komunikativní**

- učíme žáky naslouchat druhým a vnímat výtvarné projevy jako důležitý prvek mezilidské komunikace
- vedeme žáky k rozlišení a pochopení možností výtvarného jazyka jako mezinárodního komunikačního kanálu
- vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různým kulturním hodnotám a projevům, historickým i současným, a společně hledáme “důkazy” o spojení kultury, umění a společenského vývoje
- vedeme žáky ke kulturní a otevřené komunikaci podepřené logickými argumenty

### **Kompetence občanské**

- vedeme žáky k úctě k jiným výtvarným projevům, než které je jednotlivý žák ochoten a schopen přijmout a obdivovat

### **Kompetence pracovní**

- vytváříme během výuky podnětné pracovní prostředí
- chválíme kvalitně odvedenou práci
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k umění
- vyžadujeme plnění slibů a povinností
- výtvarně zaměřeným žákům pomáháme při volbě vhodného povolání, kde by mohli plně rozvinout své schopnosti.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
<b>VII. VIII. (společný seminář)</b>	Dějiny výtvarného umění od pravěku do současnosti. Vzhledem k časovým možnostem se zabýváme především Evropou. Další oblasti jsou vybírány podle jejich důležitosti pro vývoj dějin umění (Egypt, Mezopotámie... až americké abstraktní umění)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poznává chronologicky jednotlivé etapy vývoje architektury, sochařství a malířství, případně grafiky a uměleckého řemesla</li> <li>- rozpozná umělecký sloh v jeho vývojových stádiích a vysvětlí souvislosti mezi druhy umění</li> <li>- uvede základní díla vrcholných umělců každé etapy</li> </ul>	<p>1/ Detailní seznámení s památkami Kutné Hory v historických souvislostech (navazuje na výtvarnou výchovu v kvintě a sextě) – koná se průběžně podle potřeby (v návaznosti na právě probírané téma)</p> <p>2/ Během dvouletého semináře proběhnou 2 projektové dny – Památky Prahy</p>	Čj, D, Zsv, Kk, Vv, Hv
	Učivo je rozděleno do dvou let. V prvním roce se věnujeme období od pravěku do poloviny 19. století, ve druhém roce vývoji „moderního“ umění, které vyžaduje, díky své roztržitosti do mnoha směrů, delší časový plán.			

### 5.37 Název vyučovacího předmětu: Mediální výchova

#### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	0	0	1	0	0	0

Vyučovací předmět Mediální výchova realizuje vzdělávací obsah průřezového tématu Mediální výchova RVP G. Některé části vzdělávacího obsahu jsou zařazeny formou integrace do různých vyučovacích předmětů. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je rozvinutí mediální gramotnosti do takové úrovně, aby využívání médií, porozumění mediálním sdělením a tvorba mediálního sdělení byly činnostmi, které má jedinec co nejméně pod kontrolou. Podstatné je proto, aby žáci pochopili principy fungování mediálního prostředí (médiá slouží k prosazování zájmů jednotlivců i skupin, nabízejí podněty pro přemýšlení o světě, vzory jednání a chování, vzory sociálních rolí, aj.), aby byli schopni s produkty tohoto prostředí pracovat a sami je vytvářet, aby chápali, že média představují významné sekundární, zprostředkované poznání (formují představy o světě, očekávání spojená s projevy jednotlivců i institucí), které stále více konkuruje poznání primárnímu a které významným způsobem pracuje se stereotypy. Cílem výuky je, aby si žáci uvědomovali, jak média ovlivňují společnost i jedince nejrozličnějším způsobem (od krátkodobých účinků po dlouhodobé, od pozitivních po negativní apod.), jak je sociální prostředí, v němž se pohybujeme, neustále zaplňováno mediálními produkty, které se podílejí na formování našich představ o světě (například tím, že zamlžují hranici mezi realitou a fantazií) a jsou tedy aktivním faktorem utváření společensky akceptované reality. Ve světě současném i budoucím zaujímají média velkou roli coby prostor pro naplňování volného času (dennodenní práce či zábava na internetu), posilují prožitky ztotožnění se s nějakým celkem či skupinou, jsou rozhodujícím nositelem "symbolické moci", tj. institucí, která sděluje, jaké významy mají slova, obrazy, gesta či činy. Váha, kterou masová média mají, je tak velká, a produkce, kterou nám nabízejí, tak neprůhledná, že "žít s médii" stále zřetelněji vyžaduje speciální přípravu. Proto je stále potřebnější součástí výbavy jednotlivce kompetence, která mu umožňuje medií využívat ke svému prospěchu a současně se bránit jejich případným nežádoucím dopadům. Považujeme tedy za důležité nabídnout našim žákům orientaci v tomto prostředí, jehož "účinkům jsou dlouhodobě vystavováni". Pracujeme s materiály z praktického života, využíváme veřejných internetových stránek.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu školy, výuka předmětu probíhá s půlenou třídou v počítačové učebně, knihovně i formou exkurzí (redakce, studia apod.).

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- učíme žáky kriticky vnímat podstatu mediálního sdělení
- podporujeme schopnost žáků rozlišit informace podstatné, nezbytné a informace doplňující
- učíme žáky vyhledávat, kriticky zpracovávat, propojovat a systematizovat získané informace

### Kompetence k řešení problémů

- na příkladech demonstrujeme možnosti řešení problémů
- podporujeme u žáků schopnost nalézat efektivní a netradiční způsoby řešení problémů, nevylučujeme však ani logické, empirické a matematické postupy
- učíme žáky rozlišovat společensky významné hodnoty v textu, faktický a fiktivní obsah mediálního sdělení
- vyhledáváme společně se žáky problémové momenty vyučovacího procesu nebo obsahů učiva

### Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené a slušné komunikaci podepřené logickými argumenty
- dbáme na kulturu vyjadřování všech účastníků komunikace
- učíme žáky porozumět různým typům sdělení (obrazy, text, gesta, mimika, zvuk)
- žák využívá mediální sdělení jako formu komunikace s okolím
- umožňujeme žákům prezentovat své názory prostřednictvím webových stránek školy, prezentací v rámci vyučovacího předmětu
- učíme žáky rozkrývat sdělení "mezi řádky"
- vyhledáváme se žáky krizová místa v komunikaci (nejen mediální), analyzujeme je a hledáme cestu k smysluplné komunikaci s okolím
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu a úctě k mateřskému jazyku i jiným jazykům a jazykovým útvarům



### **Kompetence sociální a personální**

- pomáháme žákům zhodnotit jejich práci, samostatnou, nebo týmovou
- učíme pracovat žáky ve skupinách, být nositeli různých rolí v týmu, pracovat na dílčím i hlavním úkolu v týmu, respektovat nositele jiného názoru na řešení problémové situace
- záměrně vytváříme modelové situace, kdy žáci navzájem potřebují pomoc od druhého a současně je vedeme k tomu, aby sami byli schopni pomoci
- při tvorbě mediálního sdělení používáme metody vedoucí k nezbytné spolupráci v týmu (brainstorming, škálování, týmová prezentace, diskuse, deliberace)

### **Kompetence občanské**

- společně se žáky na modelových situacích rozlišujeme pozitivní a negativní chování lidí
- učíme žáky rozpoznat netolerantní a degradující postoje v mediálním sdělení
- vedeme žáky k respektování názoru protistrany

### **Kompetence pracovní**

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení a práci
- na každou dobře odvedenou práci reagujeme pozitivně, chválíme za kvalitní práci
- nepoužíváme trest prací
- pro práci ve výuce se snažíme zajistit podnětné prostředí
- vedeme žáky k adaptaci na rychle se měnící způsoby práce
- vedeme žáky k tomu, aby si vážili každé práce a pracovní profese a sami si formovali představu o svém budoucím povolání.

### **Kompetence k podnikavosti**

- vedeme žáky k průběžnému a kritickému hodnocení dosažených výsledků
- trváme na dokončování zahájených aktivit žáků
- vedeme žáky k rozlišení rizika postupů, jichž užívají či hodlají použít

- rozvíjíme vhodně zvolenými aktivitami podnikatelské myšlení
- učíme žáky rozlišovat faktory ovlivňující práci v týmu

## Ověřování výstupů

žáci jsou hodnoceni za samostatnou práci a za týmovou práci, a to jak ve výuce, tak v domácí přípravě individuální či dílčí týmové práci. Každý žák odevzdá v 2. pololetí školního roku seminární práci na zadané téma, jejíž součástí je i prezentace vizuální složky před třídou.

	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm.vztahy Poznámky
V.	Mediální gramotnost a mediální výchova Role médií v minulosti a současnosti Vliv médií Masová média	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy médium, medializace, mediální gramotnost, mediální potenciál, mediální produkt na praktických příkladech (tisk, reklama aj.)</li> <li>- vysvětlí společenskou roli médií</li> <li>- orientuje se v historickém vývoji masových médií</li> <li>- osvojuje si formy analýzy mediálních sdělení (kritické čtení, pozorování stavby sdělení, interpretace vztahu sdělení a reality, vnímání autora mediálních sdělení, sledování fungování sdělení v praktickém životě, výzkum, anketa, aj.)</li> <li>- pracuje v týmech na analýze mediálních sdělení</li> <li>- objasní podstatu fungování masových médií a doloží na příkladech jejich vliv na společnost</li> </ul>	7.3, 7.5	<ul style="list-style-type: none"> <li>Čj – výtah, výpisky</li> <li>Čj – obohacování slovní zásoby</li> </ul>
	Média a informace ve zpravodajství Jak poznat osobní názor v informaci Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Kritické čtení, kritický přístup k informaci	<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznamuje se s vlivy působícími na výběr informace pro média</li> <li>- hodnotí dle zadaných kritérií výběr a řazení zpráv ve veřejnoprávních a soukromých televizích</li> <li>- na řadě příkladů krátkých zpráv se učí rozpoznávat prvky osobního hodnocení novináře a svůj názor odůvodňuje</li> <li>- rozlišuje prvky manipulace ve zprávách (obrazové reportáže, televizní pořady, reklamy apod.)</li> </ul>	7.1, 7.4	<ul style="list-style-type: none"> <li>Čj – útvary publicistického stylu</li> <li>Čj – kritické čtení</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- učí se kriticky přistupovat k informaci, využívá svých zkušeností a kritérií kritického čtení</li> <li>- hodnotí a tvoří titulky zpráv, popisuje jejich vztah k textu v seriózních a bulvárních tiskovinách</li> </ul>		
	<p>Stereotypy v médiích (etnické, rasové, společenské, genderové)          Informační klišé          Stereotypy ve zprávách</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná v textu či zprávách stereotypy různého druhu, hledá příčinu jejich častého užití a důsledky na občanské postoje</li> <li>- uvědomuje si vliv stereotypů na sobě samém, reflektuje předsudky, jichž je sám nositelem</li> <li>- v mediálním sdělení vyhledá klišé (textová, gestická, obrazová)</li> <li>- záměrně využívá stereotypů pro tvorbu vlastního sdělení</li> </ul>	7.1	Čj – útvary publicistického stylu
	<p>Regulace a autoregulace (vnější a vnitřní) médií          Mediální legislativa          Novinářská etika, etický kodex novináře          Násilí v médiích</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- analyzuje vnitřní pokyny - pravidla televizních stanic</li> <li>- seznamuje se s funkcí autoregulačních textů a orgánů (Etický kodex reklamy, Rada pro reklamu, redakční a profesní kodexy médií)</li> <li>- kriticky čte základní právní ustanovení mediální legislativy</li> <li>- vyhledává v mediálních sděleních prvky násilí a odůvodňuje jeho funkčnost či nadbytečnost</li> <li>- polemizuje o nutnosti zobrazování násilí z hlediska uživatele internetu a počítačových her a z hlediska odpůrce jakéhokoli projevu násilí</li> <li>- samostatně uvažuje o nutnosti násilí ve vývoji lidstva a svou teorii prezentuje spolužákům</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.4	Čj – kritické čtení
	<p>Média a zábava          Reality show          Infotainment          Mediální publikum</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kriticky hodnotí svůj vztah k zábavě v médiích</li> <li>- vypracuje graf odrážející jeho způsob využívání zábavy v médiích</li> <li>- napíše glosu o rozdílu zábavních a zábavných pořadů</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.4, 7.5	<p>Čj – kritické čtení          Čj – útvary publicistického stylu</p>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem infotainment, rozpozná ho v pořadech, odhaduje jeho vliv na sledovanost</li> <li>- provede rozbor výskytu zábavních pořadů v týdenním programu různých televizních stanic</li> <li>- porovná "zábavnost" různých rozhlasových stanic a způsob moderování dle zadaných kritérií</li> <li>- porovná hlavní zpravodajskou relaci na dostupných stanicích</li> <li>- napíše obhajobu či návrh na zákaz reality show (součást týmové práce)</li> </ul>		
	Internet - médium budoucnosti	<ul style="list-style-type: none"> <li>- mapuje a popisuje rizika a přednosti internetu</li> <li>- popíše svůj vztah k internetu</li> <li>- graficky znázorní vlastní podíl zábavy a práce na internetu</li> <li>- komunikuje přes chat a analyzuje získané poznatky z anonymní komunikace, zaměřuje se na rizika, ochranu osobních dat apod.</li> <li>- odhaduje podvědomé působení vlivu internetu</li> <li>- napíše prognózu rozmachu internetu v horizontu deseti let</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.4, 7.5	Ivt – práce s internetem
	Tištěná média – časopisy, noviny, knihy Ekonomika v pozadí, či v popředí? Profese novináře	<ul style="list-style-type: none"> <li>- navrhne koncepci nového časopisu, zvažuje ekonomické a personální aspekty (týmová práce)</li> <li>- porovnává jednu zprávu v různých tiskovinách, uvádí rozdíly informační, odhaluje hodnotící prvky pisatele zprávy</li> <li>- prostuduje etický kodex novináře a uvede dle zkušenosti příklady, v nichž byl tento kodex porušen</li> <li>- porovnává obálky časopisů a vyvozuje závěry</li> <li>- odhaduje vliv knihy coby média na mediálním trhu</li> </ul>	7.1, 7.4, 7.5	Čj – literární besedy Vv – typografie, užitá grafika
	Média a politika Politická reklama Předpojatost a stereotypy v politickém zpravodajství	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vliv médií na politické scéně</li> <li>- analyzuje politické reklamy</li> <li>- vymyslí volební kampaň pro fiktivní stranu (týmová práce)</li> </ul>		Zsv, D Čj – kritické čtení Čj – útvary publicistického stylu

	Fotografie v médiích Plakát a propaganda	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí užití a zneužití fotografie v médiích a možnosti manipulace diváka prostřednictvím fotografie</li> <li>- analyzuje užití fotografie v bulvárním a seriózním tisku</li> <li>- vysvětlí pojem propaganda a uvede příklady z historie i současnosti</li> <li>- použije slogany, hesla, vytrhávání z kontextu a přitom si uvědomí princip působení propagandy</li> <li>- uvažuje o vztahu propagandy, ideologie, pravdivosti, objektivitě, manipulace</li> <li>- rozkrývá stereotypy v propagandě</li> </ul>		
	Marketing a média Podpora prodeje a reklama Mediální průmysl Mediální magnáti	<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznamuje se se způsoby financování médií</li> <li>- uvede zdroje financování médií</li> <li>- vysvětlí pojmy marketing, podpora prodeje, mediální produkt, cenová politika, inzerent, distribuce, remitenda</li> <li>- jmenuje nejčastější metody mediálního marketingu</li> <li>- vysvětlí vztah mezi vlastnictvím médií a zadavateli inzerce</li> <li>- vysvětlí, jak souvisí pojem globalizace s mediálním marketingem</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 8.1	Gv
	Televize Programové schéma Sledovanost	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prostuduje historii televizního vysílání a označí zlomové okamžiky</li> <li>- přednese svou prognózu vývoje vztahu televize a internetu</li> <li>- vysvětlí pojmy programové vysílací schéma, reklamní blok, rating, share, peplemetr</li> <li>- vyhledává, vyhodnocuje, zpracovává a porovnává vysílací schémata</li> <li>- tvoří vysílací schéma fiktivní televizní či rozhlasové stanice včetně financování vysílání (týmová práce)</li> <li>- vysvětlí princip zjišťování sledovanosti pořadů a využitelnost či zneužitelnost získaných údajů</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5	Čj – obohacování slovní zásoby

		- zařadí zadané reklamní bloky do vysílacího schématu a odůvodní svou volbu		
	Reklama Iluze a realita Etika v reklamě Kodex reklamy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy billboard, spot, SPAM, banner na internetu, citylighty, cílová skupiny</li> <li>- vyhledá argumenty pro a proti tvrzení, že bez reklamy nelze úspěšně podnikat</li> <li>- aplikuje získané poznatky z oblasti etiky v reklamě při tvorbě vlastního reklamního spotu</li> <li>- analyzuje skrytý obsah reklamy</li> <li>- kriticky přistupuje k mediálním informacím</li> <li>- rozpozná manipulativní komunikaci v médiích a zaujímá k ní kritický postoj</li> <li>- identifikuje přesvědčovací techniky různých reklam</li> <li>- všímá si vztahu hudby a reklamy</li> <li>- nadabuje neznámý reklamní spot vlastním textem</li> </ul>	7.1, 7.2, 7.3, 7.4	<p>Čj – kritické čtení</p> <p>Čj – obohacování slovní zásoby</p> <p>Zsv, Hv</p>

### 5.38 Název vyučovacího předmětu: Člověk a zdraví

#### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	0	0	2	0	0	0	0	0

Vyučovací předmět Člověk a zdraví vychází ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví RVP ZV, který spadá spolu s tělesnou výchovou do nadřazeného bloku Člověk a zdraví. V rámci předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je dovést žáky k pochopení jednoty tělesného a psychického rozměru lidské existence a osvojení si kladného a aktivního vztahu ke svému zdraví tělesnému i psychickému a k osobnostnímu růstu.

Vyučovací předmět vychovává a kultivuje ve žácích komplexní směr myšlení v duchu řeckého "kalokaghatia". Žáci se učí v dané problematice hledat a poznávat vnitřní vazby a logické souvislosti a uplatňovat je v osobním životě. Vyučovací předmět přináší základní poznatky o stavbě lidského těla a dědičnosti. V přímé souvislosti s tím si klade za cíl formovat a rozvíjet u žáků pozitivní vztah k vlastnímu zdraví i odpovědnost za podporu a ochranu zdraví vůči sobě i druhým.

Do vzdělávacího obsahu jsou zařazena témata, která mají styčné body s okruhy Osobnostní a sociální výchova (v návaznosti na osobnostní, sociální a mravní aspekt některých zdravotních témat) a Mediální výchova (v souvislosti s kritickým posuzováním reklam a mediálních článků spojených s výživou i dalšími aspekty zdraví). K tomuto cíli směřují i některé další předměty zařazené v ŠVP, zvláště pak biologie a základy společenských věd. Časová dotace odpovídá školnímu plánu. Výuka probíhá v kmenové učebně, v počítačové učebně a v učebně s datavideoprojektorem.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- podporujeme v žácích schopnost učit se a motivuje je k dalšímu sebevzdělávání
- podněcujeme v žácích zájem o vlastní tělo a psyché, který je motorem pro další vzdělávání se
- učíme žáky využívat výpočetní techniku
- učíme žáky vnímat a pěstovat smysl pro rozvíjení harmonické osobnosti
- učíme žáky objektivně zaznamenat, popsat a nakreslit pozorované jevy při experimentech

### Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky řešit problémy rozvojem logického a kritického uvažování
- napomáháme výukou rozvíjet v žácích návyky a dovednosti, které jsou obecně potřeba k racionálnímu řešení problémů
- učíme používat detaily k vytváření všeobecných závěrů, k zobecňování a k vytváření krokových algoritmů, což napomáhá strážlivému pohledu na problém, a neutápění se v podružných jednotlivostech

### Kompetence komunikativní

- předmět "Člověk a zdraví" podporuje v žácích komunikativní dovednosti s druhými lidmi
- vedeme žáky k přesnému a logickému formulování názorů, což je základ bezproblémové komunikace
- dbáme na jazykovou a gramatickou správnost vyjadřování
- snažíme se o otevřenou komunikaci mezi žáky a učiteli a mezi žáky vzájemně, což je nezbytný základ pro profesní a osobní interpersonální komunikaci a předcházení pozdějších komunikativních bloků
- učíme žáky obraně před manipulativní reklamou a informací destruuující vnitřní integritu osobnosti

### Kompetence sociální a personální

- předmět "Člověk a zdraví" dílčím způsobem napomáhá rozvíjet a kultivovat sociální a personální vztahy mezi lidmi



- integrujeme žáky se speciálními poruchami učení – dislexie, dysgrafie aj.
- uplatňujeme koedukované vzdělávání ve třídě
- dbáme na dodržování předem daných pravidel chování
- průběžně monitorujeme situaci ve třídě a snažíme se předcházet či případně řešit negativní interpersonální jevy
- přátelským, ale současně náročným vztahem ke žákům se snažíme motivovat žáky k odpovědnému a nezjednodušenému postoji k ostatním členům skupiny
- odmítáme projevy rasismu a náboženské intolerance

### **Kompetence občanské**

- usiluje o výchovu svobodných a odpovědných občanů, kteří však plně respektují práva druhých
- uplatňujeme prevenci před drogami a návykovými látkami
- vedeme žáky ke kladnému vztahu ke svému tělu a zdraví
- učivem o první pomoci napomáháme k zaujímání odpovědného občanského přístupu k druhým lidem
- k harmonickému zařazení do občanské společnosti napomáhá výuka takových témat jako mezilidské vztahy, komunikace a kooperace, podpora zdraví v komunitě, ochrana člověka za mimořádných událostí

### **Kompetence pracovní**

- rozvíjíme u žáků pracovní dovednosti a návyky
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- snažíme se vychovávat žáky k základním psychohygienickým návykům k práci - pořádek ve třídě, připravené pomůcky, průběžné učení apod.
- vedeme žáky k důslednému plnění povinností a závazků – např. dodržování termínů odevzdání samostatných prací.
- podporujeme práci s informačními technologiemi, které nabízí např. internet
- učíme žáky systému a správným pracovním návykům při laboratorních pracích.

### **Ověřování výstupů**

Základem pro hodnocení z předmětu Člověk a zdraví jsou známky z písemných prací, z ústního zkoušení a ze samostatných prací. Přihlíží se také k účasti v soutěžích. Za umístění na prvních třech místech okresního a vyššího kola této soutěže může být výsledná klasifikace zlepšena až o stupeň ve srovnání s výslednou klasifikací na podkladě běžných známek. Každý žák musí dosáhnout určitého počtu známek, který je třemi čtvrtinami z celkového počtu známek za dané pololetí. Každý žák bude v předmětu Člověk a zdraví v příslušném pololetí klasifikován minimálně dvěma průběžnými známkami. Maximální počet známek je v kompetenci vyučujícího.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
III.	Opěrná soustava Nemoci opěrné soustavy První pomoc při poruše opěrné soustavy Prevence chronických patologických změn opěrné soustavy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí obecnou stavbu kosti</li> <li>- popíše jednotlivé kosti lidské kostry</li> <li>- objasní příčinu vzniku nemocí opěrné soustavy (osteoporóza, nefyziologická skolióza, vyhřeznutí ploténky, křivice ...)</li> <li>- aplikuje zásady první pomoci při frakturách</li> <li>- zdůvodní zásady zdravého způsobu života pro prevenci vzniku chorob opěrné soustavy (přísun vápníku, fosforu a vit. D v potravě, vyhýbání se dlouhodobé jednostranné zátěži, ...)</li> </ul>		D – Přemyslovci (výzkum kosterních pozůstatků)
	Svalová soustava Nemoci svalové soustavy, první pomoc Prevence chronických patologických změn opěrné soustavy Posilování	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí obecnou stavbu svalu</li> <li>- popíše jednotlivé příčně pruhované svaly</li> <li>- objasní příčinu vzniku nemocí svalové soustavy (ochrnutí, přetrhnutí šlach, namožení svalstva.....)</li> <li>- aplikuje zásady první pomoci při pohmoždění svalstva</li> <li>- zdůvodní zásady zdravého způsobu života v souvislosti se svalovou soustavou (protiváha sedavého způsobu života, aktivní odpočinek, pohyb)</li> <li>- vymezí základní principy posilování</li> </ul>	1.1.3	Tv – úpoly (posilování)
	Oběhová soustava a krev Civilizační nemoci (srdeční ischemie, aterosklerosa) Patologie a krev-imunita (hemofylie, leukemie, anemie, hepatitida, AIDS) První pomoc při poruchách oběhové soustavy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí obecnou stavbu krve, cév, srdce a lymfatické soustav</li> <li>- objasní klíčový význam imunity pro lidský organismus</li> <li>- popíše příčinu vzniku nemocí oběhové soustavy a krve</li> </ul>		F – deformační účinky síly – tlak (tlak krve)

	(zástava krvácení, pomoc při infarktu myokardu) Životní styl jako prevence aterosklerosy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikuje zásady první pomoci při tepenném, žilním i kapilárním krvácení, při podezření na infarkt myokardu</li> <li>- provede kardio-pulmonární resuscitaci</li> <li>- zdůvodní zásady zdravého způsobu života pro prevenci vzniku chorob oběhové soustavy (pohyb, absence nikotinismu, přísun lipidů s vícenásobně nenasycenými karboxylovými kyselinami)</li> <li>- stanoví klady a zápory ( hypercholesterolémie) cholesterolu pro lidské zdraví</li> </ul>		
	Dýchací soustava, vybrané nemoci (TBC, astma, zápal plic) Nikotinismus	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí stavbu dýchací soustavy</li> <li>- objasní příčinu vzniku nemocí dýchací soustavy</li> <li>- zhodnotí zdravotní dopad nikotinismu na lidský organismus</li> <li>- aplikuje zásady první pomoci při zástavě dýchání - umělé dýchání</li> </ul>	1.1.3., 1.3.2	Ch – prvky (prvkové složení vzduchu)
	Trávicí soustava Vybraná patologie trávicí soustavy Zásady první pomoci Zásady správné výživy Kalorický obsah živin Obezita Poruchy příjmu potravy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše jednotlivé části trávicí soustavy</li> <li>- objasní příčinu vzniku nemocí (zubní kaz, apendicitida, rakovina tlustého střeva, žaludeční vředy, bakteriální a protozoální infekční choroby vázané na trávicí trakt)</li> <li>- odhadne počínající apendicitidu</li> <li>- zdůvodní zásady zdravého způsobu života pro prevenci obezity</li> <li>- rozezná bulimii i mentální anorexii</li> <li>- zdůvodní roli vitamínů</li> <li>- sestaví jídelníček kaloricky vyhovující optimálnímu dennímu přísunu energie</li> <li>- rozpozná manipulativní reklamu a informace v médiích ohledně výživy a hubnutí</li> </ul>	6.1	Zsv – pozitivní sebehodnocení (prevence poruch stravování..)
	Vylučovací soustava Vybraná patologie vylučovací soustavy Pitný režim	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí obecnou stavbu ledvin a močového systému</li> <li>- objasní příčinu vzniku nemocí vylučovací soustavy (ledvinová kolika a kameny...)</li> <li>- aplikuje zásady správného pitného režimu</li> </ul>		

	Hormonální soustava Vybrané nemoci spjaté se špatnou činností žláz s vnitřní sekrecí Stres	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí rozdíl mezi endokrinními a exokrinními žlázami</li> <li>- popíše jednotlivé žlázy s vnitřní sekrecí a jejich hormony</li> <li>- objasní příčinu vzniku nemocí hormonálního systému (inzulín dependentní a inzulín nondependentní cukrovka, struma ....)</li> <li>- zdůvodní jodizaci soli</li> <li>- rozpozná počínající stres</li> <li>- navrhne zásady psychohygieny k předcházení a potlačování stresu (aktivní odpočinek, relaxace)</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5	Zsv – využití volného času (prevence stresu)
	Pohlavní soustava Sexuálně přenosné choroby Vztahy ve dvojici, puberta, sexuální dospívání, těhotenství, fáze ontogeneze Sexuální kriminalita	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí obecnou stavbu mužského a ženského reprodukčního systému</li> <li>- popíše jednotlivé fáze menstruačního cyklu a gravidity</li> <li>- objasní příčinu vzniku některých nemocí (syfilis, kapavka)</li> <li>- v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou přijímá odpovědnost za sexuální chování</li> <li>- zdůvodní somatické a psychické změny, ke kterým dochází v pubertě</li> <li>- doloží psychosomatické rozdíly mezi fázemi ontogeneze (novorozenec, kojeneček, batole, předškolní věk, školní věk, puberta, zralost, postproduktivní věk, senilita)</li> <li>- poučeně diskutuje o sexuální kriminalitě (pornografie, znásilnění...)</li> </ul>	1.3.2, 4.2	Zsv – téma my, vztah muž – žena Zsv – hodnoty lásky, přátelství, rodiny, manželství, rozvíjení sexuální identity, rozpor mezi sexuální a psychosociál. zralostí
	Smysly zrakové, sluchové, čichové	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí obecnou stavbu oka, ucha, čichového orgánu</li> <li>- objasní příčinu vzniku nemocí smyslů (krátkozrakost, dalekozrakost, barvoslepost, zelený a šedý zákal)</li> </ul>		F – optika, zvukové děje (oko, ucho)
	Kůže, termoregulace, poruchy, první pomoc, otužování	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí obecnou stavbu kůže</li> <li>- popíše jednotlivé způsoby termoregulace (pro zvýšení i snížení teploty)</li> <li>- objasní příčinu vzniku nemocí (plísňové nemoci kůže, bradavice, opary, popáleniny, horečka, úpal, úžeh...)</li> </ul>		

		- aplikuje zásady první pomoci při popáleninách, úpalu, úžehu, horečce, posoudí způsoby a význam otužování		
	Nervová soustava (CNS, periferie) Autodestruktivní závislosti (drogy, gamblerství, doping) Psychohygienu, režim dne, sebepojetí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace	- vysvětlí obecnou stavbu neuronu, popíše tvar a funkci jednotlivých částí CNS (mozku a míchy) i periferního nervstva - objasní příčinu vzniku závislosti, zdůvodní nutnost zdravého životního stylu a sebepřijetí jako prevenci před závislostmi - navrhne režim dne ve všedním týdnu i o víkendu - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery	1.1.2, 1.1.3, 1.1.4	Zsv - komunikace Zsv - rodina, vztahy, funkce Zsv – Člověk a čas

## 5.39 Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova

### Charakteristika vyučovacího předmětu – časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Hodinová dotace	2	2	2	2	2	2	2	2

Tělesná výchova je samostatně vyučovaný předmět, obsahově vycházející ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví RVP ZV a RVP G, realizuje průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Předmět Tělesná výchova umožňuje žákům poznání významu pohybu pro zdraví člověka, zdravotně orientované zdatnosti, kondice, zatížení a hygieny organismu. Zároveň přispívá k sebepoznání, sebeovládání a seberegulaci žáka, upevňuje mezilidské vztahy, komunikaci i kooperaci. Dovednostně se žáci aktivně účastní pohybového režimu, usilují o zlepšení své kondice, učí se předvídat úrazy a předcházet jim, rozvíjejí spolupráci a komunikaci se svými vrstevníky (včetně nonverbální), seznamují se se zdravým životním stylem a fyziologickým vývojem těla. Učí se respektovat své spolužáky (i např. osoby handikepované), udržovat dobré vztahy mezi sebou, podporovat soutěživost i psychickou pohodu v kolektivu. Součástí výuky jsou ušlechtilé myšlenky spojené se sportem a olympismem.

Časová dotace odpovídá učebnímu plánu školy. Výuka probíhá odděleně pro chlapce a dívky. Je organizována ve třech tělocvičnách (popř. Fit-studiu) vybavených běžným sportovním náčiním a náradím. Při příznivém počasí jsou využívána venkovní sportoviště, zimní stadion, plavecký bazén. Na žádost rodičů a lékařského doporučení jsou žáci s různými vadami pohybového aparátu přerazeni z předmětu Tělesná výchova do hodin zdravotní tělesné výchovy.

žáci sekundy a kvinty absolvují lyžařský kurz, žáci tercie a septimy kurz vodácký.

Škola se pravidelně účastní sportovních soutěží v nejrůznějších odvětvích a Městských olympijských her (pravidelně po dvou letech). Účast je otevřena všem zájemcům z řad žáků školy.

## Výchovné a vzdělávací strategie

### Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojení základních i nových pohybových dovedností
- motivujeme, jak správně naplánovat, zorganizovat a vyhodnocovat pohybové dovednosti a aktivity
- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví a k zachování bezpečnosti při pohybových aktivitách

### Kompetence k řešení problémů

- podporujeme tvořivost, spolupráci, týmové řešení problémů při kolektivních i individuálních aktivitách

### Kompetence komunikativní

- podporujeme otevřenou, přátelskou a čestnou komunikaci mezi žáky i mezi nimi a vyučujícím
- vedeme žáky kultivovanému vyjadřování bez použití hrubých či vulgárních výrazů

### Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat
- podporujeme týmovou práci při pohybových aktivitách
- učíme žáky respektovat a tolerovat názory a postoje druhých
- motivujeme žáky k rozvoji dobrých osobních vztahů při sportu
- podporujeme "fair – play" jednání

### Kompetence občanské

- vedeme žáky k odpovědnosti za své zdraví i zdraví svých spolužáků
- učíme pozitivnímu vztahu k životnímu prostředí při všech pohybových aktivitách
- podporujeme názor, že sport pomáhá předcházet sociopatologickým jevům
- podporujeme ohleduplnost při sportu, ochotu pomoci slabším

## Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, zejména k pohybovým aktivitám
- učíme žáky používat vhodné sportovní pomůcky, pracovat s nimi
- vytváříme pracovní prostředí ve sportovním duchu
- učíme, jak dodržovat všechny zásady bezpečného pohybu, hygienické návyky apod.
- motivujeme žáky ve výběru jejich budoucího povolání

## Ověřování výstupů

Při ověřování výstupů hodnotíme objektivně dosažené výkony v jednotlivých disciplínách, vyjádřené např. v časech (např. běhy) nebo délkách (např. skoky, hody). Důležité pro klasifikaci je ale také subjektivní snaha žáka, tedy pokud se snaží dosáhnout co nejlepších výkonů, přestože třeba objektivně není fyzicky disponován.

Ročník	Učivo	Výstupy: žák	Průřezová témata Projekty	Mezipředm. vztahy Poznámky
I. - IV.	<b>Význam pohybu pro zdraví</b> - tělesná výchova a sport dívek a chlapců, věkové kategorie - rekreační a výkonnostní sport <b>Zdravotně orientovaná zdatnost, její složky, kondiční programy</b> - testy - prevence a korekce oslabení - nevhodná cvičení a činnosti - kompenzační cvičení - vyrovnávací cvičení - relaxační cvičení - posilovací cvičení - dechová cvičení - regenerace <b>Tělesná a duševní hygiena</b>	<b>Činnosti ovlivňující zdraví</b> - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	1.3.1, 1.3.2, 1.1.4	Zdravý životní styl



	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výživa a zdraví</li> <li>- dodržování pravidel bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny</li> <li>- mezilidské vztahy, komunikace a kooperace</li> <li>- morální rozvoj</li> <li>- rozcvičení (základní typy)</li> <li>- základy první pomoci</li> <li><b>Péče o sebe sama</b></li> <li>- předcházení zátěžovým situacím a stresům</li> <li>- zvládání zátěžových situací</li> <li>- stravování a fyzická kondice</li> <li>- relaxace</li> <li>- celková péče o zdraví</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</li> <li>- usiluje v rámci svých možností o aktivní podporu zdraví</li> <li>- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</li> <li>- podílí se na programech podpory zdraví v rámci školy a města</li> <li>- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu</li> <li>- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</li> <li>- optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</li> <li>- dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka</li> <li>- projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</li> <li>- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení</li> <li>- zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich</li> </ul>		
--	--	--	--	--

		<p>optimální provedení</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení</li> </ul>		
I. - IV.	<p><b>Pohybové hry</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- přípravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická cvičení</li> <li>- soutěživé</li> <li>- štafetové</li> <li>- běžecké</li> <li>- honící</li> <li>- s využitím netradičního náčiní</li> <li>- zaháněné</li> <li>- trefované</li> <li>- přihrávané</li> </ul> <p><b>Pohybové dovednosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- nástupové tvary a přesuny</li> <li>- pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, vytrvalostní, silové schopnosti</li> <li>- způsoby kontroly účinnosti cvičení</li> </ul> <p><b>Pohybové odlišnosti a handicapy</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- věkové, pohlavní, výkonnostní</li> </ul> <p>Kondiční a estetické formy cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- cvičení se švihadlem</li> </ul> <p><b>Atletika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <u>běhy</u></li> <li>- atletická abeceda</li> <li>- běžecká cvičení</li> <li>- sprinty</li> <li>- vytrvalostní běhy</li> <li>- štafety</li> <li>- cvičení na rozvoj výbušné síly</li> <li>- obratnostní cvičení</li> <li>- <u>skoky</u></li> <li>- odrazová cvičení pro skok daleký</li> <li>- odrazová cvičení pro skok vysoký</li> <li>- skok vysoký</li> <li>- skok daleký</li> </ul>	<p><b>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</li> <li>- zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o sebezdokonalování</li> <li>- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</li> <li>- respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících</li> </ul>	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3	

<ul style="list-style-type: none"> <li>- <u>hod</u></li> <li>- hod míčkem</li> <li><b>Gymnastika</b></li> <li>- organizace a bezpečnost, vhodné oblečení, hygiena</li> <li>- technika pohybu</li> <li>- dopomoc</li> <li>- názvosloví</li> <li>- posilovací a kompenzační cvičení</li> <li>- <u>akrobacie</u></li> <li>- kotouly, jejich modifikace, vazby</li> <li>- stoje (na lopatkách, na hlavě, na rukou s dopomocí)</li> <li>- přemet stranou</li> <li>- sestava z osvojených prvků</li> <li>- <u>přeskoky, skoky na trampolínce</u></li> <li>- průpravná cvičení pro nácvik odrazu</li> <li>- skrčka, roznožka</li> <li>- skoky na trampolínce</li> <li>- skoky z trampolínky</li> <li>- <u>hrazda</u></li> <li>- náskok do vzporu</li> <li>- seskoky</li> <li>- podmet</li> <li>- sešín</li> <li>- kotoul</li> <li>- výmyk</li> <li>- přešvihy</li> <li>- <u>šplh</u></li> <li><b>Úpoly</b></li> <li>- přetahy</li> <li>- přetlaky</li> <li>- úpolové odpory</li> <li><b>Sportovní hry</b></li> <li>- <u>basketbal, florbal, fotbal, házená, frisbee, vybíjená, stolní tenis</u></li> <li>- herní činnosti jednotlivce</li> <li>- herní kombinace (základy)</li> </ul>			
--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- průpravné hry</li> <li>- hra se zjednodušenými pravidly</li> <li>- hry bez zjednodušených pravidel</li> <li>- kondiční trénink</li> <li>- pravidla</li> </ul>			
II.	<b>Plavání</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <u>adaptace na vodní prostředí</u></li> <li>- dýchání do vody</li> <li>- splývání</li> <li>- šlapání vody</li> <li>- <u>technika plaveckých způsobů</u></li> <li>- prsa</li> <li>- znak</li> <li>- <u>startovní skok</u></li> <li>- <u>potápění</u></li> <li>- <u>dopomoc a záchrana tonoucího</u></li> <li>- <u>kondiční plavání</u></li> <li>- <u>hry a soutěže ve vodě</u></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dává plavání do souvislosti se zdravým životním stylem</li> <li>- usiluje o zlepšení všech plaveckých stylů</li> <li>- uplatňuje vhodné a bezpečné chování v prostředí plaveckého bazénu, koupaliště a přilehlých prostor</li> </ul>		Dle možností
II.	<b>Lyžování a snowboarding</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- výzbroj, výstroj, údržba</li> <li>- nošení, funkčnost vázání</li> <li>- základní postoj</li> <li>- obraty, pády, bruslení, odšlapování</li> <li>- brždění a zastavování</li> <li>- jízda na vleku</li> <li>- základní smýkaný oblouk</li> <li>- navazovaný oblouk</li> <li>- řezaný oblouk</li> <li>- modifikovaný oblouk</li> <li>- skoky</li> <li>- slalom</li> <li>- pravidla bezpečného chování na sjezdových tratích</li> <li>- první pomoc na sjezdovce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- respektuje zásady bezpečnosti při lyžování a snowboardingu a pravidla bezpečného pohybu na sjezdových tratích</li> <li>- projevuje odpovědné chování na sjezdových tratích, na vleku, řídí se pokyny správce areálu, horské služby i instruktorů</li> <li>- zvládá podle svých předpokladů a možností techniku lyžování, snowboardingu</li> <li>- poskytne v případě potřeby adekvátní první pomoc</li> </ul>	1.1.5 Lyžařský kurz	Přednáška lékaře o první pomoci na horách

	<p>Volejbal</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- herní kombinace - základy</li> <li>- průpravné hry</li> </ul>			
<b>III. - IV.</b>	<p><b>Estetické a kondiční cvičení s hudbou</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <u>rytmická gymnastika</u></li> <li>- chůze, skoky, poskoky, obraty</li> <li>- doprovodné pohyby paží</li> <li>- vlastní pohybová improvizace</li> <li>- základní taneční kroky</li> <li>- aerobik</li> <li>- základní kroky</li> <li>- pohyby paží</li> </ul>			
<b>I. - IV.</b>	<p><b>Komunikace v TV</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- názvosloví</li> <li>- gesta, signály, povely a vzájemná komunikace</li> </ul> <p><b>Sportovní výzbroj a výstroj</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- funkčnost</li> <li>- výběr</li> <li>- ošetřování</li> </ul> <p><b>Historie a současnost sportu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- olympismus</li> <li>- úspěchy našeho sportu</li> </ul> <p style="text-align: center;"><b>Pravidla osvojovaných pohybových činností</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- základní pravidla her, soutěží</li> <li>- fair play jednání</li> </ul> <p>Zásady jednání a chování v různém prostředí a v různých činnostech</p> <p style="text-align: center;"><b>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- měření</li> <li>- evidence</li> <li>- vyhodnocování</li> </ul>	<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</li> <li>- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</li> <li>- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</li> <li>- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</li> <li>- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</li> <li>- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy</li> <li>- spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</li> <li>- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</li> </ul>	1.2.2, 1.2.3, 1.3.1	

V. - VIII.	<p><b>Význam pohybu pro zdraví</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- tělesná výchova a sport dívek a chlapců, věkové kategorie</li> <li>- rekreační a výkonnostní sport</li> </ul> <p><b>Zdravotně orientovaná zdatnost, její složky, kondiční programy</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- význam kondičního cvičení</li> <li>- zdravotní význam správného držení těla, testy</li> </ul> <p><b>Individuální pohybový režim</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- posilovací cvičení</li> <li>- motivační cvičení</li> <li>- relaxační cvičení</li> <li>- cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení</li> <li>- únava, zátěž, regenerace, dechová cvičení</li> </ul> <p><b>Rozcvičení – základní typy</b></p> <p><b>Organismus a pohybová zátěž</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- organizace a bezpečnost</li> <li>- způsoby kontroly účinnosti sport. zatížení</li> </ul> <p><b>Závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná I. pomoc v podmínkách sport. činností</b></p> <p><b>Péče o sebe sama</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- předcházení zátěžovým situacím, stresům</li> <li>- zvládání zátěžových situací</li> <li>- relaxace</li> <li>- celková péče o zdraví</li> </ul>	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- usiluje o optimální rozvoj pohybových schopností</li> <li>- usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých</li> <li>- ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy</li> <li>- použije vyrovnávací cvičení zaměřené na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy</li> <li>- upraví pro vlastní potřebu a vhodně použije konkrétní kondiční programy</li> <li>- využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci, v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace</li> <li>- připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následně převažující pohybové zatížení - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity</li> <li>- uplatňuje účelné a bezpečné chování i v neznámém prostředí</li> <li>- poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách</li> <li>- projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu</li> </ul>	7.1	<p>Učivo prolíná všemi ročníky</p> <p>Učivo je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo</p> <p>Bi</p>
	<p><b>Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností</b></p> <p><b>Pohybové hry</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- přípravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení</li> </ul> <p><b>Pohybové dovednosti a pohybový výkon</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- nástupové tvary, přesuny</li> <li>- pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady</li> <li>- způsoby kontroly účinnosti cvičení</li> </ul> <p><b>Pohybové odlišnosti a handicapy</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</li> <li>- zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o sebezdokonalování</li> <li>- posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně</li> <li>- respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou</li> </ul>	7.3, 7.4, 7.5	<p>Učivo je zařazováno ve všech ročních s přiměřenou gradací v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny</p> <p>Hloubka zařazeného učiva v jednotlivých ročních je dána dohodou mezi učitelem a žáky</p>

	<p>- věkové, pohlavní, výkonnostní</p> <p><b>Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- základní taneční kroky (valčík, polka, polonéza), aerobik</li> <li>- cvičení se švihadlem</li> </ul> <p><b>Gymnastika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena</li> <li>- technika + dopomoc</li> <li>- názvosloví, kultivace pohybu</li> <li>- akrobacie; kotouly, modifikace, vazby, stoje, vazby, přemet stranou , rovnovážné polohy a postoje</li> <li>- kladina; chůze, poskoky rovnovážné stoje s pohybem paží, seskoky</li> <li>- hrazda; náskok do vzporu, zákmihem seskok sešin , výmyk odrazem jednož nebo obouž, podmet</li> <li>- přeskoky, skoky na trampolínce</li> <li>- šplh na tyči, laně</li> <li>- kruhy dosažné, doskočné- svis stojmo, vznesmo, vzad a zpět, v hupu, při záhupu seskok</li> </ul> <p><b>Atletika</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rychlostní a vytrvalostní běh, štafetový běh, vrh koulí, skok vysoký, skok daleký, hod diskem, hod oštěpem</li> </ul> <p><b>Úpoly</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- fair play chování, přiměřenost sebeobrany, přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika</li> </ul> <p><b>Sportovní hry</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- basketbal, florbal, fotbal, házená, frisbee, ringo přehazovaná, softbal</li> <li>- herní činnosti jednotlivce, hra se zjednodušenými pravidly, hra bez zjednodušených pravidel, kondiční trénink, pravidla</li> <li>Stolní tenis , softbal aj.</li> </ul>	činnost dané skladbě sportujících		Hloubka a náplň učiva se liší podle toho, zda jde o chlapeckou či dívčí skupinu
--	--	-----------------------------------	--	---

V.	<b>Lyžování</b> - běžecké, sjezdové, snowboarding , jízda na vleku, bezpečnost pohybu v zimním horském prostředí, zásady první pomoci při závažných a život ohrožujících poraněních s důrazem na zimní sporty		10.2, 10.3 Lyžařský kurz	LVK – přednáška lékaře Lyže povinně, snowboarding fakultativně
	<b>Plavání</b> - prověrka plavecké zdatnosti, startovní skok, vytrvalostní plavání, ukázka záchrany tonoucího, první pomoc			Dle momentálních podmínek
VII.	Turistika a pobyt v přírodě, cykloturistika, vodní turistika		10.1, 10.2, 10.3 LVK	
V. - VIII.	<b>Činnosti podporující pohybové učení</b> <b>Komunikace v TV</b> - názvosloví, gesta, signály a vzájemná komunikace, nástupové tvary <b>Sportovní výzbroj a výstroj</b> - účelnost, funkčnost, bezpečnostní prvky, finanční dostupnost a kvalita, příprava a úklid náradí, údržba cvičišť <b>Organizace sport. akcí a pohybových činností</b> Pravidla osvojovaných pohybových činností, základní pravidla her, soutěží a závodů, fair play jednání, základy měření a evidence, zpracování dat, měření výkonů a pohybových dovedností, vyhodnocení výsledků, <b>Olympionismus</b>	- užívá s porozuměním názvosloví, gesta, signály, značky na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností a organizátora soutěží - je schopen vybrat pro osvojené pohybové činnosti vhodnou výzbroj a výstroj, správně ji ošetřuje - připraví třídní nebo školní turnaj, soutěž, podílí se na organizaci - respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje, spolurozhoduje v utkání resp. v soutěži - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí, jedná na úrovni dané role, spolupracuje ve prospěch družstva - sleduje podle pokynů sportovní výsledky a vyhodnocuje je	7.2	Učivo prolíná všemi ročníky Učivo je zařazováno průběžně a v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo
	Historie a současnost, fair play - spolupráce ve sportu, pomoc soupeři a handicapovaným, odmítání podpůrných látek, ochrana přírody, úspěchy našeho sportu, významní sportovci a soutěže	- aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti	8.4	



## 6. Pravidla pro hodnocení žáků

### Obecné zásady

- Při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitelé uplatňují vůči žákům přiměřenou náročnost a pedagogický takt, přihlížejí přitom k věku žáků.
- Podklady pro klasifikaci učitelé získávají soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování po celé klasifikační období. Využívají k tomu různorodých forem zkoušek ústních, písemných, praktických, pohybových, didaktických testů, aj.
- Žáci mohou psát v jednom dni pouze jednu souhrnnou písemnou práci z učiva za delší období (čtvrtletní práce) přesahující 30 minut. Vyučující takové práce oznámí žákům předem (nejméně jeden týden) a ostatní vyučující informuje zápisem termínu do třídní knihy.
- Při hodnocení na konci klasifikačního období se posuzuje kvalita práce a učební výsledky, kterých žák dosáhl za celé klasifikační období. Přihlíží se k systematickosti v práci žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

### Hodnocení a klasifikace

(v předmětech s převahou naukového zaměření)

**Stupeň 1 (výborný)** - žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Uvažuje logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuse. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen objektivního sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

**Stupeň 2 (chvalitebný)** – žák uvažuje logicky správně, osvojené poznatky a dovednosti uplatňuje s dílčí pomocí učitele. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Zapojuje se do diskuse. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Respektuje demokratické principy, jeho působení v týmové práci je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

**Stupeň 3 (dobrý)** – žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Poznatky uplatňuje na podnět učitele. Má méně závažné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, poznatky z různých vzdělávacích oblastí propojuje do širších celků s většími chybami. Nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je

vcelku logické a správné, ale málo tvořivé. Částečně se zapojuje do diskuse. Je schopen studovat podle návodu učitele. V týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

**Stupeň 4 (dostatečný)** – u žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání je nesamostatný, má závažné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, poznatky z různých vzdělávacích oblastí propojuje do širších celků chybně. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuse. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Práce v týmu se pouze účastní, jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

**Stupeň 5 (nedostatečný)** – u žáka se vyskytují velmi závažné chyby v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností, požadované poznatky si neosvojil. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s pomocí učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, do diskuse se nezapojuje. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nerespektuje demokratické principy a svou činností narušuje týmovou spolupráci. Není schopen správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

### **Hodnocení a klasifikace**

(ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření)

**Stupeň 1 (výborný)** - žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Pomůcky a materiály používá vždy bezpečně a účinně. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a výstižný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

**Stupeň 2 (chvalitebný)** - žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

**Stupeň 3 (dobrý)** – žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

**Stupeň 4 (dostatečný)** – žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

**Stupeň 5 (nedostatečný)** – žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

### **Způsob získávání podkladů pro hodnocení**

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období v ojedinělých případech zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující v průběhu celého klasifikačního období různými způsoby, zejména:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáků
- sledováním jejich výkonů a připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové aj.)
- kontrolními písemnými pracemi
- analýzou výsledků různých činností žáků,
- konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky

Konkrétní způsoby získávání podkladů ke klasifikaci jsou uvedeny v učebních plánech jednotlivých předmětů.

U profilových předmětů (Čj, M, cizí jazyky) vychází klasifikace ze souboru dílčích i souhrnných písemných prací a testů, zkoušení a dalších ústních projevů, výsledků samostatné a skupinové práce.

U ostatních naukových předmětů je základem klasifikace soubor dílčích písemných prací, minimálně jednou za pololetí ústní zkoušení a rovněž hodnocení samostatné či skupinové práce, referátů a aktivity žáků.

V předmětech s převážně výchovným zaměřením se hodnotí zejména vlastní aktivita žáka, tvořivost, samostatnost, pečlivost a schopnost týmové spolupráce.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nenahromadily v určitých obdobích. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Pokud žák při dlouhodobějším pobytu mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) navštěvoval místní školské zařízení, vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn. Žák se znovu nepřezkoušuje.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů na třídních schůzkách, které se konají nejméně jednou v každém pololetí; mimo to kdykoli, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje zákonné zástupce vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

### **Komisionální zkouška**

Pravidla pro organizaci komisionální zkoušky jsou zpracována na základě Školského zákona § 52, §53, dle § 69 odst.7 zákona č. 561/2004 Sb, dle § 6 odst.3 vyhlášky č.13/2005 Sb.

#### **a) Přezkoušení**

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení.

Přezkoušení provede komise do deseti dnů.

Výsledek přezkoušení je konečný, další přezkoušení žáka je nepřípustné.

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel
- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené RVP ZV

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy a zkoušející učitel v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

### **b) Opravná zkouška**

Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy.

žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci druhého pololetí klasifikován stupněm nedostatečně nejvýše ve dvou předmětech.

Termíny opravných zkoušek určí ředitel školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák v tomto termínu z vážných důvodů nemůže k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněčně nejbližší vyšší ročník.

žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku.

O termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce. žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu k opravné zkoušce nedostaví a do dvou dnů se neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.

### **c) Dodatečná zkouška**

Dodatečnou zkoušku koná žák, který na konci pololetí nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny, pro vysokou absenci ve výuce v daném pololetí (Vnitřní školní řád za hranici považuje 25%) nebo pro nedostačující množství známek za dané pololetí ve srovnání s ostatními žáky třídy.

O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.

Termín dodatečné zkoušky za druhé pololetí určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, ze závažných důvodů nejpozději do 30. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani do 30. září, opakuje ročník.

### **Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**

Evidenci žáků se SPU vede – na základě zprávy pedagogicko-psychologické poradny (PPP) nebo jiného odborného pracoviště – výchovný poradce, sleduje ji rovněž třídní učitel. Třídní učitelé a výchovný poradce seznamují ostatní učitele s doporučením psychologických vyšetření, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobů získávání podkladů.

Hodnocení se řídí vyhláškou č.62/2007 Sb. Ve škole mohou být integrováni žáci s postižením smyslovým, tělesným, nebo s vývojovými poruchami učení a chování. Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení PPP, které by nemělo být starší dvou let, **hodnocení je vždy zcela individuální**. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok. V závislosti na charakteru SPU mu může být na žádost zákonných zástupců stanoven **individuální vzdělávací plán**.

### Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

**prospěl(a) s vyznamenáním** - žák prospěl s vyznamenáním, není-li průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré a není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný

**prospěl(a)** - žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný

**neprospěl(a)** - žák neprospěl, je -li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný

### Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se v průběhu **tří** po sobě jdoucích **pololetí po zahájení** docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

## 7. Evaluace a autoevaluace

### Plán evaluace a autoevaluace učitele

	<b>Cíl</b>	<b>Indikátory</b>	<b>Nástroje</b>	<b>Četnost</b>	<b>Zpracovává</b>
<b>Evaluace</b>	Kvalita vyučovacího procesu	hospitace vedení a ČŠI	hospitace a pohovory	2x za rok	Ř, ZŘ
		chování žáků	pozorování a pohovory	průběžně	U
		vztahy mezi učiteli a žáky	pozorování a pohovory	průběžně	U
		vztahy mezi žáky	pozorování a pohovory	průběžně	U
		žakovská rada	zápisy z rady	1x za rok	U
		péče žáky nadané	ISP, soutěže, přehlídky	1x za rok	VP, TU
		péče o žáky hendikepované	ISP	1x za rok	U,
	integrování žáci		1x za rok	TU, VP	
	Rozvoj osobnosti	DVPP	certifikáty a osvědčení	1x za rok	U,
		dlouhodobé studium		průběžně	U, ZŘ
Přínos pro školu	práce mimo školu	pozorování a pohovory	průběžně	ZŘ,Ř	
Dokumentace		kontrola dok.	4x za rok	ZŘ,Ř	
<b>Autoevaluace</b>	Výsledky ped . působení	plnění časového plánu, porozumění učivu apod.	pozorování a pohovory	4x za rok	U, ZŘ
	Úroveň vědomostí a rozvoj kompetencí	osvojení dovedností a vědomostí	testy, pís. práce atp.	průběžně	U, ZŘ, Ř
	Kvalita vyučovacího procesu	metody, rozvoj schopností	vzájemné rozhovory a hospitace a jejich rozbor	průběžně	U, ZŘ
	Zpětná vazba učitel žák	dotazníková šetření vnitřní i vnější	dotazníková šetření vnitřní i vnější	1x za rok	U,
	Další osobní růst učitele	studium		průběžně	U, ZŘ

### Evaluace a autoevaluace Církevního gymnázia v Kutné Hoře

	Cíl		Indikátory	Nástroj	Četnost	Zpracovává		
<b>Evaluace</b>	Hodnocení nezávislými vnějšími hodnotiteli	Soulad ŠVP a RVP	Hodnocení hodin, znalostí a dovedností žáků a další nástroje, které používá ČŠI a zřizovatel...	Zpráva ČŠI, zpráva zřizovatele.	Škola neovlivní	Ř		
		Úroveň ped. a vých. procesu, plnění cílů ŠVP.				Ř		
		Personální obsazení				Ř		
		Management				Ř, ZŘ		
		Hospodaření				E		
		Odborné oblasti – revize BOZP, PO apod.				Revizní zprávy odborných firem	1x za dva roky Revize dle plánů	THP, ŠK
		Hodnocení úrovně práce ředitele				ČŠI, zřizovatel, biskupství		Ř
Úroveň vědomostí a dovedností	Výsledky testů	Testy a pís. práce, SCIO, nár. srovnávací testy, maturity apod.	každoročně	Ř, ZŘ, TU				
<b>Autoevaluace</b>	Komplexní rozbor marketingu		Demografický vývoj, prostředí, konkurence, apod.	Vnitřní audit, SWOT analýza	1x za dva roky	Ř		
	Působení školy navenek, klima a kultura vztahů			Dotazníky pro pedagogy, žáky, zřizovatele resp. zákonné zástupce	1x za dva roky	Ř, THP		
	Vyhodnocení plánu práce a rozvoje školy		Koncepční práce	VZ, dotazníky, SCIO,...	1x za rok	Ř		
	Sponzoring		Množství získaných prostředků, granty	Vedení přehledu	1x za rok	E		
	P-R	vylepšovat obraz CG, získat žáky		Vedení přehledu	1x za rok	SEKR, ZŘ		
	Zhodnocení práce školy ve školním roce, plnění cílů ŠVP.			VZ - a) část týkající se vzdělávání b) část ekonomická	1x za rok	Ř		
	Úroveň ped. procesu		Příprava a průběh ped. procesu	Hospitace, pohovory s ped., kontroly písemných prací a dokumentace, DVPP	1x za rok	ZŘ		
	Úroveň výchovného procesu		Plnění programu osobnostního růstu žáka	Dotazníky, ankety apod.	1x za rok	VP		
	Úspěšnost absolventů		Přehledy úspěšnosti absolventů, sledování v dalším studiu		1x za rok	VP		
	Talentovaní žáci		Mimoškolní práce, úspěšnost v soutěžích	přehled výsledků soutěží, studijní úspěchy	1x za rok	VP, PPK		
	Úroveň dovedností a vědomostí		Výsledky testů	Testy SCIO apod., jejich kritika pedagogickými pracovníky	1x za rok	VP, PPK, ZŘ, Ř		
	Výchovné problémy		Neomluvená abs. Šikana		1x za rok	VP		



	Návykové látky	Přehledy jednotlivých sociálně patologických jevů, prevence		
	Násilí a agresivita			
	Netolerance			
Škola pohledem primána	Identifikace primánů s cíli a metodami výchova a vzdělávání	Dotazníkové šetření, rozhovor	1x za rok	TU primy
Mimoškolní akce, program osobnostního růstu	Vícedenní školní akce, orientační dny, vodácké kurzy, lyž. kurzy apod.	Přehledy aktivit a nabídek, VZ, zpráva o činnosti školního klubu	1x za rok	VP, Spirituál
		Zprávy z jednotlivých akcí	po skončení akce	VP, Spirituál

Legenda: R - ředitel, TU – třídní učitel, PPK – předseda předmětové komise, VP – výchovný poradce, Spirituál – duchovní uvolněný biskupstvím pro CG, CG – Církevní gymnázium v Kutné Hoře, P-R – vnější vztahy, ZR – zástupce ředitele, THP – technicko hospodářský pracovník, E - ekonom, VZ – výroční zpráva CG, DVPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků.